Westerås Stifts Herdaminne

af

Joh. Fr. Munckell
Post och Kyrkoherde i Ihrsta.

Första Delen.

UPSALA 1843
Wahlström & Låstbom.

Västerås Stadsbibliotek

STIFTS- OCH LANDSBIBLIOTEKET I VÄSTERÅS
64:10055

Förord.

Aldrig war det Samlarens affigt med deßa minnen, att lemna dem i Allmänhetens händer; det är endaſt genom gynnares och wänners öfwertalande, ſom han låtit ſig förmås dertill. Deruti ligger en god urſäkt, och föga är då att widare härwid förorda. Anledningen och ſjelfwa början äro tagne af materialen til den Hiſtoria öfwer Weſterås Stift, ſom framl. Biſkopen i Carlſtad Doctor Herweghr, då Lector och ſedan Domprost i Weſterås, war ſinnad att utgifwa, men ſom genom hans flyttning blef afbruten, och efter hans död ſå ſkingrad, att endaſt några ſtycken och ſtrödda uppſatſer deraf kunnat ſammanbringas. I trängre krets och med mindre tillfällen har ſamlingen ſedan i 50 års tid blifwit granſkad, ordnad, tillökad och, efter möjlighet, fulländad till det ſkick, hwaruti den nu blygſam framträder. Till undwikande af alltför ſtor widlyftighet hafwa källorna, hwarur uppgifterna äro hämtade, icke blifwit anförda; läſaren kan dock wara öfwertygad, att tillgängliga underrättelſerna. Församlingarnes kyrkoböcker hafwa öfwerallt blifwit genomſökta, dock ofta förgäfwes. För ſednare och närwarande tid har fordrats mycken ſkriftwexling. Att likwäl mißtag och andra brister icke alltid kunnat förekommas, och af många läſare någon gång torde upptäckas, lör icke ſtöta den billige. Owißare är, att winna bifall eller öfwerſeende wid de citater ur Conſiſtorii protokoller, de uppgifter om karakterer, förhållanden och tilldragelſer, ſamt de

Västerås Stadsbibliotek

omdömen, stundom nog oblida, som här och der blifwit införda. Men allt detta förutan hade arbetet blott warit ett torrt register öfwer namn och årtal, och då Historiens ändamål alltid är, att sprida ljus öfwer tiders, personers och handlingars rätta beskaffenhet, ware sig god eller ond, får man icke alltid följa den eljest så wackra regeln: de mortuis nil nisi bene. Warsamhet har dock i synnerhet härwid bordt iakttagas. Att presternas giften och barn äro i möjligaste fullständighet upptagne, skall säkert intereßera. Deras tryckta skrifter äro äfwen upptagna, så widt man om dem kunnat få kunskap, men sällan andra Acad. disputationer än de som utkommit under författarens præsidium, så wida man icke med säkerhet wet, att han sjelf författat exercitii- och gradual-disputationen. De biträden till allt detta, som många gynnsamt behagat meddela, erkännas med tacksamhet, och om, under fortfarande tryckning, någon behagar gifwa gagneliga anmärkningar, skola de med nöje emottagas och jemte egna rättelser, mähända äfwen några tillägg, införas wid arbetets slut, då äfwen ett register skall bifogas. Yhrsta i September 1843.

Joh. Fr. Muncktell.

Biskopar.

1. David uppföres nära enstämmigt af wåra fornhäfders granskare, att hafwa warit förste Christne Läraren i Westmanland som ock, för sin nitfulla predikan och långwariga wård om Christendomen derstädes, rättwist i Historien fått namn af stens förste Biskop, ehuru okändt är, om och af hwilken han med denne titel blifwit confirmerad. Engländare till nationen och af Cluniacenser Munk-Orden har han wid slutet af Olof Skötkonungs regering, omkring 1016 inkommit i Rike, först uppehållit sig en tid längre ned i landet, men efter St. Sigfrids råd begifwit sig upp till denna orten, tagande sitt egentliga hemwist i Snäfwinge, nu Munktorps socken, der Dåwö, fordom Davidsö, och Sandsta eller St. Davids stad, ännu förwara hans minne. Att nuwarande kyrkan blifwit af honom till en början anlagd, kan icke wara aldeles otroligt af den anledning, att en del af densamma intill wåra dagar behållit namn af St. Davids Kyrka. Han stiftade ett kloster, som först nämndes Munkatorp och sedan gifwit hela socknen namn, deruti han, sjelf Abbot, tillämnade Lärare, som han utsände i landet. Det föregifwande att ock Stiftets Domkyrka, genom hans omsorg, till någon del fått sin första anläggning, stödjer sig endast på ett ganska säkert bewis, att i Westerås redan kort efter år 1100 en förre kyrka warit i bruk. Efter en utmärkt helig lefnad med mödor och försakelser och underbara händelser afled han i Munktorp wid hög ålder 30 December 1082, och blef i kyrkan begrafwen, hwarest hans ben, såsom en stor helgedom, länge bewarades, intill deß att Reformationen skingrade widskepelsen; och de söktes förgäfwes, då Catholicismen åter en til waknade. (Se wid Pastor Thomas Laur. i Munktorp). Ehuru icke är bewisligt, att han af någon Påfwe blifwit canoniserad, har han dock inom Catholska Kyrkan länge warit upptagen ibland de heligas antal, och derjemte hos oß fordom warit räknad ibland Sweriges förnämsta Skyddshelgon.

Västerås Stadsbibliotek

Uti Litanian infördes hans namn, och i Weräs Stift firades hans minnesfest d. 25 Juni. Allt som vnat anföras om honom har D. Ramén i sin Disp. De S. Dide. Upf. 1723.

2. **Amundus** uppgifwes för Davi efterträdare icke förrän 1100, sedan han länge uppehållit sig på flera orter inom riket. Om denne eller hwilken af de ljande först flyttat till Westerås, är icke kändt. Omtalad för sitt högmod, att låta ett gyllene kors bäras framför sig, hwart han färdades, lemnade han ock det minnet efter sig att Amunds grund i Mälaren af honom fått sitt nan, emedan han drunknade derwid på återresan ifrån Strengn, efter ett besök hos Biskopen derstädes. Är tydligen Ami Bremensis Osmundus, (om hwilken se Reuterdahl Sw. Kyrkans Hist. I. 342), och genom någon lärd slutsats införd i land Westerås Biskoparne.

3. **Henricus**, härkommen ifrån Danma, blef genom Biskopens i Lund Asveri befordran hit förordn af Påfwen Pascalis II. Nitiskt tillgifwen det Danska partet war han hatad, lemnade stiftet och begaf sig med de mdre trolöse till Prinsen Magnus Nilsson i Skåne, hwarest h, med fyra Biskopar och 60 Prester, omkom i slaget wid Lotewig Midsommarsdagen 1135. Nämnes någorstädes Biskopi Sigtuna.

4. **Petrus**, också af Dansk härkomst, till amn och embete igenfunen för åren 1145 och 1149. Till honom och alla Rikets Biskopar kom 1164 Påfwen Alexandr III:s befallning, att wara den nyss tillsatte Ärkebiskopen Stephanus i Upsala undergifne och lydige.

5. **Richardus** kallas år 1162 Prepositus de Arusia, i ett bref, der dock snarare är fråga om Östra än Westra Aros (Reuterdahl II. f. 154). Någon tid derefter lef han af Konungen i religions-ärender sänd till Rom, hwarest han så wäl uträttade sin sak, att han hemkom med Påfwens föreskrift, att bliswa Biskop Petri efterträdare. "Se wi rätt, så hafwe wi för dessa (5) biskopsnamn mera att tacka lärda gissningar, än werkligt historisk kännedom" (Reuterdahl).

6. **Jlianus**, som ock skrifwes Aelianus, ifrån England bördig. Nämnes i ett bref från Påfwen Lucius III 1182, wid hwilken tid han lärer dött. Han berättas warit en rik och mägtig man, som först låtit uppbygga Westerås Slott, der Biskoparne sedan länge residerat, och som ända till Reformationens tid med sitt namn "St. Jlians hus" påmint om honom. Hans werk war ock St. Jlians Capell wid Lillån, som länge intill wår tid warit Hospitalskyrka. Af många hemman norr om Westerås gjorde han en särskild församling, som ännu kallas St. Jlians. Då han alltid nämnes Sanctus är tydligt, att han för sitt utmärkta lefwerne, efter tidens smak, bliswit högt wördad, och Jlians-meßan, som nämnes i gamla Dallagen, härledes troligen ifrån honom.

7. **Aegidius** förmenas äfwen warit ifrån England, och nämnes sjsom den aftidne Jliani efterträdare i Biskopsembetet, uti den märkliga confirmations-bulla dat. 30 Dec. 1182, hwarmed han ifrån Påfwen Lucius III hemskickades till Konung Knut, som ock ålades, att wäl mottaga honom och tillhålla stiftet wisa honom tillbörlig lydnad. Påfwen kallar honom "sin älskade son, from, klok och hederlig man, hwilken Påfwen hade synnerligen kär." Af hans bedrifter i trettio års embetstid är nästan blott det upptecknadt, att han låtit i Westerås uppbygga St. Egidii kyrka, som stått på den trakten inom staden, hwilken ännu kallas gamla kyrkogården. Till denna kyrka lade han den förr nämnda St. Jlians allmoge, som ock der höll sin gudtjenst till 1611, då denna kyrka raserades. Han lefde inpå 213.

8. **Albertus**, någonstädes funnen med tillägget Allemannus, och således Tyst till nation. Ifrån Soba eller Julleta klosterhar han af K. Eric Knutsson bliswit satt till Biskop och fart fått Påflig stadfästelse, wid år 1213. Såsom wittn i ett Konungens gåfwobref heter han Rœpertus Arosiensi et Regis Johannis Consiliarius. 1219 och 1224 skrifwer h sig Antistes Arosiensis. 1225 fick han för sin kroppliga waghets skull Påfwens dispens från ett löfte att aldrig ätakött. Död 1227.

9. **Benedictus Germundi**, förste Biskop i Westerås af inländ slägt, son af Germunder, Lagman i Attunda och Upland, af ätten Stubbe eller Gren. Har straxt efter den förres d bliswit wald och ordentligen insatt. Af K. Knut Länge fi han 1231 till sitt och Domkyrkans underhåll hela

Västerås Stadsbibliotek

den platsen i Westerås, som ligger söder om den utgrafna Lillån, hwarpå sedan det stora Dominicanerklostret funderades. Flere hafwa orätt hänfört detta bref till Östra Aros eller Upsala, då likwäl platsen och Domkyrkan i Westerås äro noga samt utmärkte. Lefde inpå sjette embetsåret, och således död först på år 1233.

10. **Magnus Erici** förekommer såsom Biskop härstädes redan 1233, då han underskrifwit ett skyddsbref för Wärfrubergs kloster. (I ett bref af 1241 finnes hans namn med wäl behållet sigill). Efter Cardinalen Wilhelms af Sabina föreskrift 1248 skulle nu ett ordentligt DomCapitel wara wid denna och alla Domkyrkor, som Påfwen Innocentius II stadfäste och föreskref till minst en Prelat och fem Canonici. Påfwen aflystes presternas äktenskap, då sjelfwe Biskoparne härtills warit gifta, eller åtminstone haft sina Förslor eller Focarias. År 1252 följde han Birger Jarls dotter Richiza till Norge, hwarest hennes bröllop firades i Oslo med Kon. Håkans son. Det märkliga berättas ock om Biskopen, att han förmått Birger tillbygga Westerås Domkyrka i längden, till försoning och bättringstecken efter mordet å Folkungarne wid Herwara bro i Kollebecks socken. Sist finnes han 6 Oct. 1257 hafwa utgifwit aflatsbref för dem, som wille bidraga till den afbrända Upsala Domkyrkas upprättelse.

11. **Carolus Johannis**, som ock skrifwes Karulus, war son af Johan Helsing på Gafle, icke långt ifrån der Gefle stad nu är belägen. Mera studerad och beresf än någon af de föregående hade han warit Canik i Linköping, då han 1259 blef Biskop härstädes. De följande åren finnes han hafwa deltagit i flera publika förrättningar, men besynnerligt är, att redan 1267, midt under hans största werksamhet, blef en annan Biskop, som nedanföre anföres, förordnad af Påfwen Clemens V honom till biträde. Emellertid har han 1271 inwigt Westerås Domkyrka, som nu war färdigbyggd och första mässan hölls 16 Augusti. S. år 23 Sept. har han, med flere Biskopar, på stället utgifwit tillståndsbref, att Ärkebiskops-sätet, efter Påfwens gifna tillåtelse fick flyttas ifrån Gamla Upsala till Östra Aros. Både före och troligen mera efter denna tid har han inwigt flera altaren och kyrkor i i stiftet ända upp i Dalarne: låtit bygga fyra Capell utanför Westerås wid de allmänna wägarne, som han dels anlaggt, dels förbättrat: bekostat en wacker sten med inskrift på Domkyrkans altare: stiftat i samma kyrka en rikt doterad Prebœnda m. m, som allt utwisar en owanlig drift och frikostighet. Afled 12 Dec. 1283. Några små historiska anteckningar af honom, kallade Excerpta ex scriptis Caroli, kommo oförmodligeni ljuset och trycktes 1678, under twisten emellan Professorern Verelius och Schefferus om gamla och nya Upsala samt Domkyrkans flyttning.

12. **Israel Johannis** af en förnäm adelig slägt, ty hans fäldrar woro Johan Ängel den äldre och Bengta, Folke hin nges dotter. Så högättad han war, är han dock till sina öden alls icke känd, förrän han 1267, efter Påfwens befallning, blef af Ärkebiskopen inwigd till Biskops-embetet i Westerås, hwru den föregående ännu war, och länge derefter fortfor, at wara tjenstgörande. Det nämnes, att han skulle wara Bisp Carolus till biträde, helst denne, som ock andre denna tid brukade, afsagt sig en del af tjensten. Men det säges ock, att han blef Carolus "af Påfwen påträngd." Att Israel likwäl warit en fullmyndig Biskop synes deraf, att till honom kon Påfwen Gregorii X:s befallning af 15 Sept. 1274 att inwig sin broder Fulko Ängel till Ärkebiskop i Upsala, hwilket hn ock fullgjorde följande år i Pingsthelgen. Någon förrättnin af honom finnes icke widare antecknad, och han synes wait mindre nöjd med sin ställning, ty medan den föregående ännu war i lifwet, sade han sig ifrån embetet 1279 och lefde sedan inpå året 1291.

13. **Petrus Elavi**, född i Söderby af Upsala Stift, till hwilkn sockens kyrka han skänkte en silfwerkalk, till minne af sina föräldrar Elof och Gertrud. Han hade warit Presbyter i Ringbo och Rö församlingar, samt någon tid Kon. Magni Canceller, då han redan 1280 såsom Biskop i Westerås bwittnade i Stockholm Konungens stadga, hwaraf Biskop Israels afträde ock intygas. Af flera hans bref må endast det anföras dat. 1288, hwaruti han, med twå Upsala Kaniker, klagar för Påfwen öfwer det intrång och förtryck, som han och Upsala stift måste lida af Episcopi Lundensis ännu påstådda primat öfwer Swerige. År 1293 följde han Marsken Torkel Knutsson i fält till Karelen och Savolax, då landet med biträde af hans kloka råd bragtes till lydnad, blifwande han sedan en tid i landet qwar, att med under-

Västerås Stadsbibliotek

wisning och dop föra innewånarne till christendomen. Efter hemkomsten fann han, att Konungen fordrade tionde af presterna, och redan innehållit den del, som warit de fattige tillslagen. Detta wäld motsatte han sig så allwarligt, att Marsken, som warit hans wän, nu yrkade hans förwisning utur riket. Han måste ock wika, begifwande sig till Trondhiem i Norge, hwarest han 8 Maj 1299 af sorg slutade sina dagar.

14. **Nicolaus Katilli**, nämnes än Albus än Hwit, och säges warit af Danske slägten Hwide. (Broder war han säkert till Stäthållaren i Stockholm Carl Tydiske och troligen äfwen till Riksdrotsen Matts Kettilmundßon). Efter Biskop Petrus walde DomCapitlet Kaniken Darus i Upsala, som ursäktade sig. Likaså försakade Domprosten Haquinus i Westerås denna wärdighet, hwarpå Nicolaus år 1300 blef utsedd; antog kallelsen och anmältes hos Ärkebiskopen till stadfästelse. Han war då Kanik i Linköping, och af stora egenskaper. Af hans bedrifter må anföras, att han i Westerås lät uppföra den kyrkan, som kallades Nicolai och har stått på wenstra sidan om åen, äfwensom det, att han ej kunde låta den werkliga eller förmenta oförrätt, som Torkel Knutßon tillfogat företrädaren, wara ohämnad, utan då Marsken mistat hufwudet, dömde han honom owärdig christelig begrafning, till deß arfwingarne erlaggt 100 mark silfwer. År 1305 blef han wald Ärkebiskop i Upsala, men för flere motgångar dröjdes med confirmation, så att han icke förr än 1308 närwarande fick af Påfwen Pallium och wigsel. Han dog 1 Juni 1314 och har sin graf under egen minnessten i Domkyrkan.

15. **Israel Erlandi**, son af R. R. Erland Israelsson af Mohammar-slägten och Catharina, syster till ofwanst. N:o 12, med hwars slägtnamn han ock blifwer nämnd. Af minoriter-orden hade han warit Prior och äfwen Lector i Wastena kloster, och blef omedelbart efter Nicolaus Biskop i Westerås 1308, ty af 12 Aug. s. å. är Påfwe Clemens V:s bref till Ärkebiskopen, att taga några Biskopar till biträde, "och i sitt ställe" inwiga Israel in Episcopum et Pastorem ecclesiæ Arosiensis, emedan Påfwen wille skona honom ifrån en kostsam resa till den Apostoliska Stolen. Emellan deßa båda låter sig således alls icke inträngа den Magnus Arvidi, som Biskop Niger för samma tid uppgifwer. Många

och för sin tid wigtiga woro Biskop Israels förrättningar, och han försummade icke stiftets eller Biskopsstolens förmoner. Han war en rik man, med många jordgods och bodde ofta på sin gård Westlanda i W. Skedvi, derest han daterat flera sina bref. Hedemora grufwor lät han arbeta med Tyskar eller Garpar, hwaraf namnet Garpenberg härleder sig. Han hade ock tid, att samla rikedom, ty han lefde till 13:de dags tiden efter Jul 1332.

Eric den heliges lefwerne och järtecken, som Schefferus utgifwit med anmärkningar 1675, tillskrifwas denne Biskop Israel. Lagerbring gör (III: 200) grundade inkast häremot.

16. **Egislus Haqvini**, som ock skrifwes Odgislus, Oegislus m. m. war af adel, som hans präktiga sigill utwisar, och då han nämnes Frater, är tydligt, att han ingått i någon Munkorden. Nog osäkert uppgifwes han hafwa warit Prior i Westerås Dominicanerkloster; troligen är han den Odgislus, som 1328 war Sysloman wid Domkyrkan, hwarifrån han wäl kunnat uppstiga på Biskopsstolen. Detta embete innehade han ifrån 1332, och omtalas i åtskilliga wärf. Ett af de märkligare war det, att han med flere 1343 i Warberg förseglat Skånska Ständernas förening, att blifwa under Sweriges rike till ewig tid. I sitt myndiga ständ hade han den olyckan, att förföljas af elaka beskyllningar och swåra processer, äfwen af Konungen, ehuru han skref sig deß "älskeliga Räd." Likwäl fick han af samma Konnug Magnus köpa en myckenhet gods inom stiftet, som betaltes med 300 mark silfwer. Stadd på visitation i Berke blef han död i början af år 1352.

Af honom är Odensvi församling först inrättad och namngifwen, då han jemte sin gård Walstad, lade byar af Köping, Malma och Munktorp dertill. (På norra sidan om den nya kyrkan byggdes ett Capell, der han och många af hans slägt äro begrafne). En fensterruta förwaras i kyrkan till hans minne. Med inbrända färger föreställes derpå hans bröstbild med Biskops insignier och omskrift: **Oedgislus Dei gratiæ Episcopus Aros.**, lithografieradt i **Mag. C. Dybecks Disp. de paroecia Odensvi 1836.**

17. **Matthias Eskilli** uppgifwes för son af den lagfarne Eskil Skialge i Upland. Före sin hitkomst har han warit Prost i Skara och nämnes der ännu 1353 och likwäl

Västerås Stadsbibliotek

påstås, att han 7 Juni föregående år fått Påfwens confirmation på detta Biskopsembete. Det wisa är, att ifrån 1356 till 1369 igenfinnes hans namn i handlingar, som wisa, att han mest warit sysselsatt med jordköp och byten. År 1361 har han beseglat K. Magni patentbref på Warberg, Bohus, Öland m. m. till Hanseståderna för ett stort penningelån. Likaså 1367 K. Albrechts förbindelse till Holstenska Hertigarne, för 3500 mark silfwer, hwarföre 100 Skeppund koppar skulle betalas i ränta. Berömmes såsom allwarsam och nyttig Biskop äfwen deruti, att han höll sträng uppsyn öfwer presternas lefnad och flitigt visiterade långt upp i Dalarne, då han ock war frikostig med aflatsbref. Döden träffade honom, då han war stadd på visitation, i Holstensbo, Norbergs socken, 10 Aug. 1371.

18. **Matthias Laurentii**, i något document funnen med det sällsamma tillägget **Nobilista**, hwaraf man welat sluta till hans adliga bord. Hans första bekanta tjenst är den, att han i K. Magni Smeks tid warit Curatus i Mora församling af Dalarne och tillika Canonicus i Westerås. Derifrån befordrades han till Simtuna canoni i Upsala, der om honom tillägges, att han haft Magister-wärdighet och äfwen warit **Procurator Capituli**. Till Biskopsembetet i Westerås kom han 1372, men föga af det han inrättat har kommit till efterwerlden. Betrodd war han af Påfwen 1375, att bannlysa alla dem, som brukat wåld på kyrkopersoner och deras egendom. Ibland hans sista förrättningar war visitation i Folkerna 1378, då han ock gaf kyrkan ett aflatsbref. Blef hastigt död 1379.

19. **Hartlevus Andreæ**, född i Stockholm, hwarest hans fader Andreas Jonßon war Borgmästare. Äfwen skrifwes hans namn Hartika och i ett Påfwebref heter han Birger Hartlef. Han hade 19 år warit Ärkedjäken i Upsala, då han redan 1379 i ett jordebref finnes nämnd Electus i Westerås. Följande året fick han confirmation af Påfwen Urban VI och kyndade till det stora mötet i Telge, hwarest beslöts, att hwarje innebyggare i riket skulle årligen betala en denarius till Wastena kloster. I hans tid, redan före K. Albrechts afsättning, hade fiendtligt infall skett i Westerås, ty Biskopen begärde af Påfwen aflat för dem, som wille bidraga till Domkyrkans byggnad, skrud m. m. **quibus et quasi totaliter spoliata,**

heter det i ansökningen. För egen del måste han ock erfara tidens swårighet, i synnerhet deruti, att hans talrika slägt, som flydde ifrån Stockholm, undan Konungens förföljelse, samlade sig till honom, och så förtärde hans goda, att han war fattig, då han dog 1387 på kyrkomäßodagen 16 Augusti.

20. **Beno Henrici** med flera namnförändringar, såsom Bœne, Berno, Berino m. fl. och äfwen med tillnamnet **Korp**, blifwer först igenfunnen wid en förrättning i Lödöse 1372, warande då Kanik i Skara. Tillika war han Domkyrkans Oeconomus och nämnes i S. Brynolphs lefwerne såsom deß förtrogne och commensalis. Derwid förblef han till 1389, då han fick intaga Biskopsstolen i Westerås, befordrad dertill af Rikßens Råd, för sitt wälförhållande under slaget, som stod wid Åsled emellan K. Albrecht och Dr. Margareta. Prunkande är den titel, som han förde: "Bene, med Guds nåd Biskop i Westerås, Rikßens man och rådgifware i Swerige." Såsom märkligast af sina göromål ansåg han wäl sjelf, att han 1393 i Wadstena deltog i St. Britas praktfulla skrinläggning, det enda Swenska helgons, som man med wißhet wet af Påfwen blifwit canoniceradt. Wigtigt war inom stiftet, att han i Domkyrkan stiftade en ny Præbenda kallad **Corporis Christi**. Omtalas död 1396, men har troligen redan 1394 afgått.

21. **Nicolaus Michaelis** säkert känd af ett bref dat. 1396, deruti han nämnes "Kyrkioherre i Tunom och Canik i Upsala här till warande, men nu belefwade och blifwande Biskop i Westerårs, wärdog herre i Gudi." Dock redan 1395 war han såsom Biskop i Wadstena, då han med B. Thord i Strengnäs försäkrade klostret om någon jord. Ja i ett Påfwebref 6 April 1394 kallas han **Episc. Aros. et Cameræ Apostolicæ nuncius et collector**. Detta kan ganska wäl förklaras sålunda, att han blifwit wald emot Regeringens wilja, som derföre länge hindrade hans tillträde, äfwensom framgent förföljde honom. Det namnk. Calmare möte 1397 finnes han hafwa bewistat. Deltog i räfstating 1399 både i Wadstena och Westerås. War ock 1400 på herredagen i Wadstena. Utom hwad han egde såsom Pastor i Stora Tuna, förskaffade han sig såsom Electus betydligt bergsbruk wid Kopparberget, som Dr. Margareta, med all sin owilja emot honom, icke fann rådligt att tillwälla sig. Död wid Kyndelsmäßan 1401.

Västerås Stadsbibliotek

22. Petrus Ingevasti. Född på Seland i Danmark, hwarifrån han 1396 inkom i Swerige och såsom många andra främmande befordrades framför de infödde. Han war Canik i Upsala, då han först blef Biskop i Wexiö, men af okänd orsak strax kom derifrån och blef så af Kon. Eric med wåld insatt i Westerås stift. Året finnes icke angifwet, men 1403 träffas "Biskop Peder af Wester-arhuse" och sedan nästan hwarje år i åtskilliga handlingar om jordköp, själaryckt, möten, altarens inwigning m. m. ända till 1413. Slutligen säges han ha blifwit död på tredje året efter Drottning Margareta, det will säga 1415. Dock är mycket owiss om en och samme Petrus tillhör hela denna tiden, ty sällan finnes någon Biskops faders namn uppgifwet, som kan tjena till åtskillnad, och en granskare tror sig werkligen hafwa funnit, att twenne personer med lika namn för dessa åren innehaft Biskops-embetet. Derigenom kan ock endast rum finnas för den illa beryktade Johannes Jerechini, Konung Erics kreatur, som föregifwes warit både Domprost och Electus i Westerås, då han 1409, oaktadt DomCapitlets motstånd, blef upphöjd till Ärkebiskop i Upsala. Om någon sanning är i denna uppgift, war dock stiftet lyckligt, som snart blef skiljdt ifrån den owärdige mannen, och i alla kända handlingar har, hwarken för detta eller föregående år, något bewis kunnat träffas på hans utöfning af någondera embetet i Westerås.

23. Navno Johannis, som ock skrifwit sig Nafvo, Namne m. m., war son af en Dansk adelsman Jens Krigebuff, af slägten Gersting eller Gyrsting. Han war Konung Erics Capellan, då han, utan DomCapitlets wal, blef således stiftet påtrugad, strax efter den föregående. Hans biskopliga sigill med inskrift: Sigillum Navnonis Dei gra Epi. Arosiens. finnes afritadt i Danske Magasin III D. p. 257. Att han 1415 innehaft embetet synes af en hans obligation s. å. för sig och Capitlet, att betala 300 mark Swenska till Upsala Domkyrka. År 1417 war han på kyrkomötet i Arboga och 1420 biträdde han wid Biskop Arnolds i Strengnäs inwigning. I wällefnad förstörde han mer än de stora inkomsterna, och kom i behaglig tid bort, då han 1421 flyttades till Odense Biskopsembete i Danmark, der han lefde till 1440. Hans broder war Mårten Jönsson Gersting, Riddare och Danmarks Rikes Råd.

24. Olaus Helgonis, "wälbördig och ärlig man", således af adel, äfwen ifrån Danmark, född i Jutland, af en slägt med tillnamnet Knop. Han hade förwärfwat sig Magister-titel och warit Canik i Upsala till dess han 1421 här blef Biskop. Dock kallar han sig ännu constitutus Episcopus 1422, då han war i Norbergs stad, och förordnade om tomtegäld deraf till Biskopsskolen. Efter catholska principen war han en förträfflig Biskop, som förskaffade sig och efterträdare stora förmoner, synnerligen af jord och bergsbruk i Noraberg och Skinsäckaberg, med alla möjliga friheter. Med flere Biskopar har han 1433 i Wadstena utgifwit en wittnesskrift super libera electione Archiepiscopi Upsaliensis och en tacksägelse till Påfwen, för det han stadfästat deras privilegier, att ingen Ärkebiskop eller Biskop måtte antagas, utan wal af Capitlet. 1436 har han bewittnat privilegierna för Stockholms stad. S. å. hade han mycken ledsamhet af fejden emellan Carl Knutsson och Puke, som han sökte bringa till förlikning, men utan framgång. 1437 gaf han Köpings afbrända kyrka aflatsbref. Sist träffas han 1441 på Prov. mötet i Söderköping och afled kort derpå s. å.

25. Achatius Johannis, en wälkommen Biskop, ty han war af inländsk adelig slägt och enhälligt wald af DomCapitlet. Ifrån Præbendat i Westerås hade han 1416 blifwit Diäken i Wadstena kloster, i hwilken tjenst han haft mycket förtroende och gjort långa resor, äfwen till Basel i kyrkoärender. Till Biskop blef han wald af DomCapitlet 1442 28 Febr. och s. å. inwigd i Stockholm af Ärkebiskop Nicolaus, då K. Christopher med Rikens Råd bewistade acten. Af hans förrättningar inom stiftet är föga mera antecknadt än det, att han låtit ombygga St. Olofs Capell wid Westerås, eller der Badelunds kyrka nu står. Wid Kon. Carls kröning 1448 i Juni månad war han biträdande, äfwensom då Ärkebiskopen Johannes Benedicti inwigdes s. å. i Upsala. 1450 war han på mötet i Arboga, då han, med flera, gaf Konungen det rådet, att afstå Norrige till Kon. Christian. Carl Knutsson hade redan warit misnöjd med hans wal och då han blifwit konung, tog han af honom slottet St. Jlians hus, det gamla Biskopssätet, äfwensom hans gård och manerium Fiholm, der Biskopen utgifwit flera sina bref. (Då han 1451 war på en förrättning i Björkog åtföljdes han af Sten Pedersson, Riddare och Höfwitsman på Westerås Slott,

Västerås Stadsbibliotek

hwilken således troligen warit den förste Konungens Befallningshafwande, som bebott det gamla biskopshuset). Till boställe åt sig tog Biskopen derpå och förbättrade en af kanikgårdarne och kopte sig äfwen ett jordagods Wreta i Skultuna, som han nämnde "Åkesta", af sitt namn Achatius, Åke. Då han tämligen åldrig insjuknade, tog han det för dödens sändebud, lät föra sig till Wadstena, ibland sina älskade Ordensbröder, beredde sig på äkta catholskt sätt, i munkklädnad på en halmkärfwe på golfwet, och afled 17 April 1452.

26. **Petrus Matthiæ**, kallas "Mäster Peder Electus till Westerås Biskops Säte, Konung Carls älskeliga Råd" i ett bytesbref dat. 1453 Michaelis-dag. Född i Södermanland hade han förut warit Canonicus i Strengnäs och Curatus i Sundby församling. Mäster-namnet utwisar resor och owanliga studier. 1454 war han confirmerad, men man känner ej mera af hans åtgärder, än att han s. å. gaf Caniken Mäster Jacob fullmakt, att möta alla försök inom stiftet emot ståndets privilegier. Blef kort derpå död.

27. **Olavus Gunnari**, inföding i Westerås, war Canik derstädes, då han 1438 wigdes till Convents-broder och prest i Wadstena. Befordrad till Prior gjorde han angelägna resor till Finland och Rom. Då utskickade ifrån Westerås DomCapitel 1454 kommo till honom med skrifwelse om hans wal wisade han sig difficilis et inhabilis ad sumendum tale officium, men lät öfwertala sig af Konungen och inwigdes Midsommardagen 1455. Hans kärlek till Wadstena gjorde att han tidt och ofta reste dit, då han inwigde altare, munkar och nunnor. Såsom Biskop och Rikets Råd med flere försäkrade han 1457 Arent Bengtsson och Olof Drake om fri lejd wid uppgifwande af Stockholms Slott. Emot Kon. Carl war han icke redligt sinnad, ty när Konungen en dag kort efter Jul s. å. 1457 hade haft honom med andre herrar till måltid på slottet, skickade han sig såsom Konungens wän, men underskref kort derpå Riksrådens försäkring till Ärkebiskop Jöns om betalning för den gäld han gjort, för att komma Swerige utur sin träldom under Kon. Carl. Sin embetsgård lät han betydligen upplaga och tillbygga med ett stenhus. Säges ock warit driftig i embetet med sträng tillsyn öfwer presternas seder. Af hämd deröfwer troddes han blifwit förgiftad, hwaraf han dog under prestmötet 1461.

28. **Benedictus Canuti.** Af förnäm börd, åtminstone beslägtad med adliga hus, hade han genom resor och studier beredt sig befordran, så att han 1453 innehade Archidiaconats-embetet i Strengnäs. Under Kon. Christoffers frånwaro blef han af Rikens Råd satt till Biskop härstädes och inwigd 9 Maj 1461, som Meßenius nog olikt uppgifwer. Men han dog redan följande år.

29. **Doctor Birgerus Magni**, född i Stockholm, hwarest hans fader Birger Månsson war Proconsul och brukade ett nu okändt sköldemärke. Modren Margareta lefde efter sin son och sålde de efter honom ärfda böckerna till Upsala Domkyrka. I främmande land hade han så studerat, att han blifwit Doctor decretorum och under wistandet i Rom en tid Påfwens subdiaconus. Wald till Biskop i Westerås 20 Maj 1462 wäckte han stora förhoppningar om sig, men de förswunno snart genom hans tidiga död. Det finnes endast antecknadt, att han skänkt en förgyld kalk till Munkiorps Kyrka. Hans död 1464 intygas af inskriptionen på hans grafsten i Domkyrkan.

30. **Lydichinnus Abelis**, eller med brutet namn "Lydika", war född i Nyköping af en Sparre-familj, som slutes af hans wapen på en glasruta i Säby Kyrka, insatt till minne deraf, att han war egendomsherre i den socknen. Han igenfinnes först såsom Canik och Sysloman wid Westerås Domkyrka 1450 och war följande åren tillika Kyrkoherde och Prost i Munktorp. Såsom Electus till Biskop har han 1464 med Rikens Råd utgifwit förläningsbrefwet till Ärkebiskop Jöns på Stäkes Län under Almarestäks Slott till ewig tid. Confirmation och wigsel säges han fått 1466. — Efter tidens skick war han en af Rikets berömligaste Biskopar och hans namn är förwaradt i många handlingar. Han war med 1471 i Arboga, att gifwa Ärkebiskop Jacob Ulfsson bref på Nordmarken: att 1477 i Strengnäs utgifwa privilegier för Upsala academi: att 1480 förrätta Biskop Rogges inwigning i Strengnäs: att 1484 i Calmar stadfästa de nordiska rikenas förening. Inom stiftet war han i synnerhet sorgfällig om Domkyrkan, som han både förbättrade och på östra ändan tillökade, hwartill han anlade ett eget tegelbruk. Medel dertill fick han dels af Kon. Carl och Riksföreståndaren Sture, hos hwilken han stod i synnerlig gunst, dels ock genom indulgensbref, hwarpå

Västerås Stadsbibliotek

han äfwen war frikostig mot flera kyrkor. Præbenderna ökade han 1475 med en ny för "Rikets heliga Patroner", och 1479 stiftade han Archidiaconats-embetet. De gårdar och gods, hwarmed han riktade sig sjelf och Biskopsstolen, skulle fordra en hel sida för att uppräknas. Hans död inföll 1487 och han begrofs i Domkyrkan framför altaret. Grafstenens inskrift kan nu icke läsas.

31. **Olaus Andreæ** uppgifwes född af ringa föräldrar i St. Tuna och Säberby, men hade haft den framgång, att han blifwit Canceller hos Riksföreståndaren Sten Sture, hwilken ock befordrade honom till detta Biskops-embete. Hastigt kom han dertill, ty redan i Sept. på företrädarens dödsår nämnes han **Electus Arosiensis**, och hastigt kom han derifrån, då han för en kärlekshandel med ett förnämt fruntimmer blef på ett prestmöte i Upsala afsatt, enligt Meßenii uppgift samma år 1487. Efter olyckan tog han sin tillflygt till Husaby Kloster i Dalarne.

32. **Olaus Laurentii** är af wapnet i hans sigill nog skiljd ifrån den föregående, men för lika namn hafwa de af flere blifwit sammanblandade. Såsom Biskop härstädes har han 5 Mars 1488 afgifwit till Ärkebiskopen sin skrifteliga trohetsed. (B. Niger wet intet om honom och likwäl synes han af behållna handlingar warit här inpå tolfte året). Med Riksens Råd har han 1494 confirmerat Calmare receß och 1499 Ständernas förening om Kon. Johans son Christian, att blifwa Sweriges Konung. I aflats- och gåfwobref förekommer han också. Förbigås bör icke, att 1489 i Juli månad war han i Wadstena och fungerade wid St. Catharinas skrinläggning och translation. Han reste "dit med 10 hästar och Abbatißan höll honom kost, hästafoder och allt annat." Efter högtiden begåfwades han, såsom de andre Prælaterne, med "skot, wägabulla, warstapla m. m." År 1490 ankom Antonius, Påfwen Innocentii **Protonotarius** till Swerige, att utdela fullkomlig syndaförlåtelse, då **Distributor Arosiensis** emottog en stor hop Indulgensbref, likasom ock flere **Curati** betroddes dermed. Biskopen dog 1501.

33. **Mag. Otto Olavi**, född i Kottneby wid St. Kopparberget och upptog namnet **Swinhufwud** efter sitt möderne. Fadren Olof Olofßon war ock af adel, inkommen

ifrån Norrige. Då han, såsom det föregifwes, 1462 blifwit Magister i Greifswald och sedan wisade en synnerlig slughet och werksamhet på sin embetsbana, är det underligt, att Historien icke nämner något om honom förrän han 1501 i October framstår såsom Electus till detta Biskops-embete. Att han i själ och hjerta warit Kon. Johan tillgifwen och af honom blifwit DomCapitlet påtrugad, är ostridigt; men då han ifrån början wisar sig, än med, än emot det Danska partiet, och flera data förekomma om honom, som äro stridande mot hwarandra, blir hans rätta karakter en winglare, som länge ej wågade mera, än han trodde sig kunna utan fara. Hans stora anseende wisar sig, då Riksföreståndarne fruktade och sökte winna honom med förläningar. Märkeligt är Herr Stens kryppande bref 1517, deruti han "med ödmiuka bön til Biskopens Nåde", begär för sin Capellan en præbenda i Westerås, hwartill han dock hade **jus patronatus**. Då tidens oroligheter steg till sin höjd, måste dock Biskopen blotta sina afsigter och till sin ofärd inwecklas i striden. Såsom Christierns medhållare blef han 1520 annan dag Påsk af Herr Stens folk gripen i Domkyrkan och satt i fängelse på slottet till deß Konungens män friade honom. Wid detta tillfälle blef ock biskopsgården skövlad. Detta, åfwen som allt wåld emot Ärkebiskop Trolle, skulle wara dödt, genom Konungens försäkran wid Stockholms uppgifwande. Icke deßmindre förordnades Biskop Otto, strax efter Konungens kröning, till åklagare mot Sturen och hans folk, och det påstås äfwen, att han lemnat listan på de personer, som skulle mista hufwudet. — Förrän han så inblandade sig i politiska rörelser, uträttade han dock på sitt sätt något till Stiftets wärd. Han utgaf flera aflatsbref, af hwilka några ännu äro i behåll; han förskaffade Domkyrkan nya förmåner; han skänkte altaretaflor till kyrkorna i Westerås och Fernebo m. m. År 1513 lät han i Basel trycka **Breviarium Arosiense**, hwartill han redan 1504 daterade företalet. Men högmodig och herrsklysten förslösade han ock med en lysande stat de stora inkomsterna och bidrog sjelf, att kyrkan efter honom beskrifwes alldeles utblottad. I hwilken afsigt Didric Slagbök omsider förde honom med sig ifrån Westerås till Stockholm, är icke så tydligt. Meßenius säger, att han tog honom till fånga. Under Stockholms belägring blef han död i elände 1522.

34. **Petrus Jacobi**, med det bekanta namnet **Sunnanwäder**, war född i Wadstena, men hade tidigt kommit i

Västerås Stadsbibliotek

tjenst inom Westerås Stift, så att han blifwit Canik wid Domkyrkan och 1520 Decanus, warande då tillika Rikspföreståndaren Stures Canceller. En stridighet, wisar sig deruti, att af Påfwen Leo X:s bref till Christian om wäldet mot Trollen, dat. 13 Maj 1520, synes denna Decanus warit ibland Sturens mäst tillgifna och framför andra fallen under Påfwens bann, och likwäl, då Canikerna 1523 walde honom till Biskop, wille Herr Gustaf Ericßon ej samtycka dertill för hans wredlighet emot Sturen. Dock sedan en sträng trohetsförbindelse blifwit afgifwen, bifölls walet och den nya Biskopen yttrade i bref till Biskop Brask "sin frukten för denna upphöjelse, med önskan till Guds nåd, att rätt förwalta sitt embete." Hwad allwar han hade i detta och alla sina försäkringar, wisar Historien, som omtalar intet af det, han gjort såsom Biskop, men mycket som en grof förrädare. Kort efter tillträdet begynte han brefwexla med mißnöjde Swenskar, som gått ur riket, samt ingick med dem och den falske Sturen i stämplingar mot Gustaf. Brefwen kommo i denne Herres händer, hwarmed han i Mormäßan reste till Westerås, uppgick till Biskopen i sittande Consistorium, uppläste brefwen och fordrade en rättwis dom öfwer förrädaren. Domprosten M. Knut sökte, såsom Electus till Ärkebiskop, myndigt förswara sin embetsbroder, men öfwerbewisades om lika otro och båda blefwo straxt ifrån sina embeten assatte. Förbittrade begåfwo de sig till Dalarne, uppehöllo sig mäst hos M. Jacob i Mora, och flydde, sedan de äggat prester och allmoge till uppror, till Norge, sökande säkerhet hos Ärkebiskopen i Trondhiem. Först efter flera år kunde Konungen förmå, att de utlämnades, då den trolöse Biskopen blef med smälek införd i Stockholm, men sedan till Upsala, deräst han dömdes i preste-gillestugan, samt halshöggs och steglades i Febr. 1527. Begrafwen i Gråmunkeklostret derstädes.

35. Doctor Petrus Magni, född af adliga föräldrar, som hade egendom i Nebro, Tillberga socken, hwilken gård uppgifwes för hans födelseort. Fadren Måns Jonßon war Höfwitsman på Westerås Slott, och blef på sin ålderdom, efter Christierns befallning, afdagatagen. Liksom många af Adelns barn hade han ingått i kloster och war en studerad Præsbyter i Wadstena, då han 1507 sändes af Conventet till Rom, att återtaga St. Britas hus, som efter hennes död warit herberge för pelgrimer ifrån Norden, men nu kommit i främmande

händer. På wägen blef han tagen af Danska kapare och förd fången till Jutland. Frigifwen för han åter ut och lyckades, att, med stora mödor och kostnader hos Romerska Hofwet, få huset i sitt wäld och förblef lång tid deß föreståndare. Om allt skref han hem och yttrade sig öfwer Luthers företag, samt huru en "Doctor skref swar deremot, men der han mente lösa lyckona gjorde han knuten" m. m. Under tiden studerade han så, att han blef Doctor i Canoniska Rätten, och begaf sig åter till Wadstena, för att lefwa i litterärt lugn. Troligen hade han nu på något sätt blifwit känd af K. Gustaf, eller hos honom recommenderad, ty då Dom-Capitlet i Westerås med bekymmer förnekade wal af Biskop efter den assatte, gaf Konungen anwisning på Petrus Magni. Nöjd med hädas kallelse och försedd med Konungens bref af 14 Sept. 1523, begaf han sig till Rom och erhöll confirmation och wigsel af Adrian VI. Följande året war han på herredagen i Jönköping och blef 24 Juli intagen ibland Rikens råd. Sin catholska religion behöll han hela sin tid, men wisade i anseende till reformation en yttre eftergifwenhet. Så underskref han 1527 Westerås receß, förklarande sig nöjd med den lott, som Konungen bestämde för honom. På Örebro möte 1529 samtyckte han till deß beslut, och 1531 skref han till Dalkarlarne med uppmaning till klockornas utlemnande. Dock, när han minst kunde förmodas, kastade han om, och wisade hwad han hade i sinnet, då han sistn. år 10 Aug. i Strengnäs, tillika med deß Biskop, skriftligen protesterade emot religionsförändringen, återkallade hwad han samtyckt och appellerade till Påfwen. Åfwen woro under hans styrelse de flesta påfwiska kyrkobruk ännu i ständig gång utan åtal. Ja, sjelf t. ex. war han 1532 i Kolbeck och utdelade "fermelse" d. ä. Sacramentum confirmationis för barn. Någon näpst för allt detta synes han wäl icke undergått, men owiss är, huru det aflupit, om icke hans död snart inträffat, som skedde 17 Maj 1534.

Några handskrifter finnas efter honom, som samlade i ett band förwaras i Linköpings Gymnasii-bibliothek, nemligen: 1. Leges maritimæ, öfwers. af den Italienska Il consulado del Mare. 2. Johannis de Rupe Cisa Institutiones Medicinæ, öfwers. med företal på wers. 3. Stridens konst, också med företal på Swensk wers. 4. Stridslag eller Krigsartiklar. (Se. Lagerbrings Handl. i Sw. Hist. B. 1, p. 12 o. f.)

Västerås Stadsbibliotek

36. Mag. Henricus Johannis Norwegus, förste Evang. Lutherske Biskop i Westerås stift, född i Norrige af en slägt, som i sitt adeliga wapen förde en kanna och säges äfwen burit namn deraf. Genom hwilka öden Mäster Henric inkommit i stiftet är okändt, men wisst är, att i Westerås stora kloster hade han en tid warit ledamot, och då conventet 1528 upplöstes, antog han, såsom flere af Munkarne, kyrkotjenst enligt den reformerade läran. Han uppgifwes slutligen en kort tid warit klostrets Prior, och strax blifwit af Konungen förordnad att predika i Domkyrkan. Likwäl ännu på Örebro möte 1529 antecknas Henricus Johannis såsom "vicarius af Predikare-orden." Han blef således Pastor i Westerås, men Prost wid Domkyrkan nämdes icke på lång tid. Hwad han i denna sin första tjenst uträttat, nämnes ej widare, än att han för sin wisade insigt och nit af Konungen ansågs wärdig 1535 befordras till Biskops-embetet. Beklagligen saknas handlingar, för att få någon fullständig kännedom om honom i detta embete och såsom stiftets förste reformator. Med fullt allwar att gagna mottog han embetet, och fullgjorde hwad tiden synes hafwa medgifwit. Genom hans bemödande blefwo de inrotade widskepelserna temligen afskaffade i den mån, som ock christelig upplysning hann spridas ibland det råa folket. I den totala bristen på böcker, och för swårigheten att lära läsa i bok, stadgade han, att jemte predikan skulle hwarje gång catechesens hufwudstycken tydligen uppläsas, så att församlingen genom ett ständigt hörande måtte fatta och minnas dem. Detta bruk blef sedan bibehållit i 1571 års kyrkolag. Äfwen utom stiftet begagnade Konungen hans skicklighet för reformationswerket. Tillika med General-Superintendenten Göran Norman sändes han med widsträckt fullmagt, att wisitera, rätta och förordna i flere stift af riket, som synes skedt emellan åren 1540 och 1545. (Ännu finnes en fullmakt för Swen Lorentzson på Kilens pastorat underskrifwen af Mäster Henric, Biskop i Westerås, 1540.) För öfrigt märkes, att 1539 war han i Örebro och underskref acten om arf-föreningen, 1543 i Dalarne, att taga trohetsed för Konungen. 1544 gaf han sjelf med sitt capitel förpliktelsebref till trohet mot Konungen och deß arfwingar. 1549 war han befald, att med de andra Biskoparne, granska skriften Interim, som blef förfastad, men war icke sjelf till Upsala, utan ditsände sitt yttrande med två af capitlet. Konungen hade 1551 fått höra, att "några trollqwinnor i W.

Dalarne umgingo med widskepelse och åstadkommo mycket ondt," hwarföre han 30 Jan. från Wäsby gård skref till Biskopen och sände tillika ett öppet bref till Länsmannen på orten, att "antasta och nedföra det fällskapet," för att förhöras af M. Henric, och Konungen sjelf kunde "se hwad de förde uti sin sköld." Märkligt war Konungens förtroende, att först begära hans omdöme öfwer tillåtligheten af sitt tredje gifte 1552 och Bisk. frukade icke utsäga sin öfwertygelse om deß olofflighet. Han afled 24 Jan. 1556. I Domkyrkan finnes icke något till hans minne, och ingen anledning är dertill att han warit gift.

37. Mag. Petrus Andreae Niger, som ymsom kallas Swart, är till sin härkomst okänd, ehuru Historici intyga, att en slägt med sednare namnet länge funnits i riket. Magister-namnet, som stundom tillägges honom, wittnar att han studerat utrikes, och troligen war han en af de unge männer, som Kon. Gustaf en tid årligen underhöll i Tyskland, för att studera Theologica. Första underrättelsen om hans tjenst finnes 1541, då han nämner sig sjelf "af Kongl. Maj:ts befallning öfwer præbenders och kyrkors tionde i Westerås stift Officialis, som upptog räkenskapen på Konungens wägnar", och 1542, stadd i samma ärende hos Pastor i Björskog, skrifwer han sig "Domprost", som innefattade just det föregående och hwaraf slutes, att embetet, som nu åter upptogs, war till sin gamla beskaffenhet helt olika mot i sednare tider. Owisst är således, om han nu hade något att syssla med Gudstjensten i Domkyrkan. Men att han ock är den Petrus Andreæ Sacellanus Regis, som 1552 skriftwexlade med Bisk. Henric om Konungens tredje äktenskap, kan nästan icke betwiflas, likasom anledning är, att han sedan länge fortfarit i samma tjenst tillika. Således war han wäl känd, då Konungen 1556 uppdrog honom Biskops-embetet, och ehuru icke några bewis af hans werksamhet nu kunna uppgifwas, blifwer han dock i allmänhet berömd såsom en god Biskop, hwilken utan hinder af politiska befattningar fick i stillhet sköta sitt stift. Endast riksmötet i Stockholm 1560 finnes han hafwa bewistat. Då Konungen 1557 war i Westerås, skedde det troligen med Biskopens samråd, att han 17 Juni utgaf sitt bref om tillsättande af flera ordinarier i de widlyftiga stiften till bättre uppsigt öfwer Clerkeriet m. m. Werkeligen blef ock Westerås stift kort derpå deladt och Carolus Petri i Tuna den förste "Ordinarius ofwan Longheden." Om "Tuna

Västerås Stadsbibliotek

Biſpar" dock i något afseende ſorterat under Biskopen i Westerås är okändt, men snart upphörde det nya stiftet. Att denne Biskop njutit mycken kärlek och förtroende af Kon. Gustaf kan slutas af flera omständigheter. Således war han ock hos Konungen wid hans dödsfång, och kunde bäst skrifwa hans personalier, då han wid begrafningen 21 Dec. 1560 höll Likpredikan. Han blef sjelf död 1562 och begr. 5 Oct., som intygas af grafstenens inscription.

Gift war han med Brita Larsdotter, som efterlefde till 1598. Af deras barn nämnas: Andreas, som blef Pastor wid Domkyrkan; Israel, Kyrkoherde i Tilberga; och Catharina, g. m. Kyrkoherden Christopher Germundi i Odenswie.

Skrifter: Ett kort Uttåg utur en gammal pergamentsmunkebok, som i Capitulo förwaras och deruti ibland annat på latinska rim beskrifwer en Decanus alla Biskopar, som warit i Westerås i den Romerska lärans tid m. m. på Swenska förwändt af Petro Andreæ Nigro, på tryck utgifwen med anmärkningar af v. Stiernman. Stockholm 1744. 4:o. — Krönika öfwer Kon. Gustaf I:s Regering till Kon. Erics födelse 1533, på swenska rim. Meßenius uppgifwer att den blifwit tryckt. — Åhra-predikning öfwer den fordom stormägtigaste . . . . . Herr Göstafs, Sweriges, Göthes och Wendes Konungs och Faders Christeliga Lik. . . . A:o Christi 1560 21 Dec., predikad af D. Petro Nigro, utgången af Sylvestro Joh. Phrygio, 1620. Holmiæ. 4:o. — N:o 312 i wår gamla Swenska Psalmbok.

38. Mag. Johannes Nicolai Ofeegh, som sjelf förklarat sitt Swenska namn med det grekiska Athanatos, uppgifwes född antingen i Lindesberg eller Glanshammar och är således hans stamort owiß. Någon gång tillägges honom i handlingarne Magister-namn, och han förekommer först i Riksdagsbeslutets underskrift 1560, då han war tjenstgörande wid någon församling i Stockholm. Att han kort efter Nigers död fått intaga Biskopsstolen synes deraf, att han redan i Febr. 1563 förrättat visitation i Fellingsbro och efterlätit kyrkans 3 pund korn till winsäd. Så hastig befordran gifwer anledning att han ock tjenat i Konungens hof. I flere rikswärdande ärender har han såsom Biskop deltagit. Med flera stiftets prester war han 1566 på Riksdagen i Stockholm, 1567 på herredagen i Upsala. Åter 1569 i Upsala, under-

skref han betyget om Sturarnes oskyldighet, och 1572 Concilii beslut dersammastädes. Redan wid denna tid återlades Dalarne under Biskopen i Westerås. Den hedern, att han ock skött sitt egentliga embete och uträttat godt i stiftet, kan icke förnekas honom. Af prestmötes-protocoll åren 1571 och 1573 synes, att han widtagit flera alfwarsamma och till god ordning ledande författningar. År 1570 uppsatte han ock lagen för Capellaner och Klockare, som upplästes i Synodo och af presterskapet stadfästades. Enskildte bref wittna ännu om en sådan hans stränghet mot unga prester, att han anfäg dem alldeles för legodrängar. Men ett annat obetänkt företag ådrog honom ännu swårare mißnöje och förebråelser. Ehuru han 1563 erkänt och underskrifwit fundamenta fidei om Nattwarden, lät han förleda sig af Calviniſten Beurœus, och utgaf följande år ett bref i stiftet med tillätelse, att under då warande brist på win, i stället få anwända watten eller annan dryck i Sacramentet. Så fick han det smädenamnet Liquorista, och ÄrkeB. Laurentius Petri lät utgå en skarp skrifwelse till wederläggning af denna willfarelse. Död 2 Jan. 1574 och begr. i Domkyrkan.

Gift har han warit, men hans hustrus namn har icke kunnat igenfinnas. Af barnen nämnes endast Catharina, g. m. Prosten Wallerian i Hedmora och sedan med Kyrkoherden Christopher Germundi i Odenswi.

Skrifter: Råd och underwisning om defectu vini wid Altarens Sacrament, gifwet Clereciet i Westerås stift A:o 1564, tr. i Upsala Tidningar 1774 m. fl. st., åfwensom Ärke-Biskop Laurentii Petri protestation på Bisk. J. Ofeegs Circulaire, ib. — Ordning om Sacellanis uti Westerås stift af Bisk. J. O. af Westerås Capitel förestält och samtyckt A:o 1570, ib. Ordningen för Klockare är ock tryckt, liksom den förre, i flera periodiska skrifter. — Åfwen må nämnas ett serdeles Mscr. om några bemärklige teken, som hörde och sedde åro thenna framledna år och deras uttydelse, efter en gißning, af Joh. Ofeegh.

39. Mag. Erasmus Nicolai Arbogensis, född af Dansk slägt, som lika med många andra, under unionstiden inkommit i riket. I sin födelsestad blef han först 1554 Rector wid den nyß inrättade skolan, men lemnade samma tjenst 1558 och begaf sig utrikes att studera, då han stadnade i Wittenberg, och fick der Magister-graden 1560. Efter två

Västerås Stadsbibliotek

år återkom han till Westerås, då Rectoratet wid deß skola blef honom uppdraget. Fem år derefter blef han Kyrkoherde i samma stad, och war 11 Mars 1566 stiftets Fullmäktig på Riksdagen i Stockholm. Skrifwer sjelf, att han 1567 befordrades till **Pastoratum et Episcopatum Tunensem.** Han kallas ock Ordinarius, då han 26 Jan. 1569 på riksdagen intygade de olycklige Sturarnes oskuld. Nu mätte embetet i Tuna undergått nedsättning, ty 1571 antog han heldre, att, genom byte, blifwa Domprost i Westerås, men befinnes ock af underskriften å Upsala Concilium 28 Aug. 1572 tillika warit antagen till Kon. Johans Hofpredikant. Nu kom han i frestelsen, men synes dock åtminstone i bekännelsen warit ren 1573, då han i prestmötet höll en oration, **de Altaris Sacramento contra Herbestum,** som B. Ofeeg kallar i protocollet **piissima et valde erudita.** Orätt har Schefferus tillskrifwit Ä. Bisk. Laurentius Petri densamma, hwilken dock hade det förtroende för Mäster Rasmus, att han på sin dödsäng lät igenom honom hos Konungen göra föreställning om lärans bibehållande i sin renhet. Tillika med 16 sina prester war han 1573 i Stockholm och beseglade 10 widlöftiga articlar "om Meßone i Westerås Stickt," som ock kunde hafwa sitt wärde. Ändteligen blef han 1574 Biskop och begynte strax utöfwa embetet, så att han s. å. visiterade i Mora, då han ock lofwade Elfwedals församling egen sittande pastor. Derpå skedde hans inwigning 1575 med alldeles påfwelig ceremonie och stät af den nye, Liturgien tillgifne, Ä. Bisk. Laurentius Gothus, hwarefter han på prestmötet s. å. uppwisade den förbindelseskrift, som han gifwit Konungen. I stöd deraf berömde han publice och införde den ena widskepelsen efter den andra, blandade ondt och godt, alfwarsamma och fåfängliga saker om hwarandra i sina författningar, och öfwertalade sina prester, så att han omsider med en stor hop af dem 1577 18 Febr. antog och offentligt gillade den nya meßeordningen till fullkomlig efterlefnad. S. å. 16 Mars skref Konungen till denna sin gunstling om K. Erics död af långlig sjukdom, och att liket i Domkyrkan skulle begrafwas, som ock Biskopen d. 13 påföljande fullgjorde med en kort predikan. För öfrigt war det wäl icke med uppenbart wåld och förföljelse, som han befrämjade Konungens wilja med religionsförändringen, men nog, att han under orolighet och mångas suckan öfwer ogunst och samwetstwång, gjorde hwad han eljest kunde, till deß hans död inföll 10 Maj 1580. Likwäl säges han på sitt ytterste hafwa ångrat sin lättsinnighet, och med mycken samwetsoro aflidit.

Gift 1563 med **Wahlborg,** Rådmannen i Stockholm Olof Gröms dotter och enka efter Rector i då warande triv.-skola i St. Tuna Mag. Ericus Petri. Af deras barn blef **Margareta** g. m. Mag. Johannes Benedicti, Rector Scholæ i Westerås, och sedan med Prosten i Rättwik Mag. Olaus Andr. Dalekarlus, med hwilken hon ock blef stammoder för flera hederliga slägter.

Skrifter: Brevis Ratio et Methodus discendi Theologiam in usum studiosæ Juventutis Sueciæ. Wittebergæ 1561. — Catalogus rev. virorum ex Suecia qui Wittebergæ in artium liberal. et Philosophiæ Magistros creati sunt, äfwensom **Descriptio vitæ suæ ipsius,** tryckte i Kongl. Bibliothekets Tidningar om lärda saker, Stockholm 1767.

40. Mag. **Petrus Benedicti Oelandus,** född wid 1530 på ort, som tillnamnet utwisar. Blef prestwigd 1560, sedan han rest utrikes och wunnit Magister-graden. Hans första bekanta tjenst är, att han warit Rector Scholæ i Upsala, befordrad dertill af Ärke-Biskop Laurentius Petri. 1572 war han Professor wid Academien, och kort derpå flyttades han till Söderköpings pastorat, i hwilken tjenst han 1577 antog den nya Liturgien. Han war således en behaglig person för Kon. Johan, tjenlig för hans affigter, och förordnades af honom 1581 till Biskop i Westerås (hwarwid intet tecken finnes, att Stiftet njutit sin walrätt). En och annan har berömt honom, såsom en lärd och skicklig man. Andre kalla honom: **Vir admodum simplex.** Äfwen tillägges honom en god styrelse af stiftet, men nog oförtjent, då hans tänkesätt och åtgärder i religion förtjena den swåraste förebråelse. Mera än den föregående smickrade han den förförde Konungen och gick till uppenbar förföljelse af de prester, som satte sig emot hans wilja, så att flere måste lemna sina församlingar. På sin egen Capellan statuerade han exempel, så att den redlige mannen måste gå, liksom i landsflykt, till Tyskland, till deß stormen gick öfwer. Då samtlige Biskoparne d. 10 Sept. 1583 i Stockholm beseglade sin bewillning till 1575 års ordinantia, förband han sig ännu strängare till de papistiska bruk, som Konungen fordrade. Af hans bedrifter i stiftet finnes endast, att han 1586 visiterat i Dalarne och

Västerås Stadsbibliotek

derunder uppfyllt företrädarens löfte, att gifwa Elfdals församling egen Paſtor. Till belöning för ſin trohet i Konungens affigter flyttades han 1589 till Linköpings Biſkops-embete, hwaruti han förblef med samma ſinne. Ty ehuru han på Upſala möte 1593 måſte publice afbedja ſitt ſkamliga nit och underſkref deß beſlut, war dock K. Sigismund säker om hans medhåll och wille 1594 ändteligen befordra honom till Ärkebiſkop. Det öfriga af hans lefnad må här förbigås. På riksdagen i Strengnäs 1606 blef han död 10 April och begrofs i Linköping. Ett fynd af en Fibula eller Spänne af guld med ädla ſtenar till wärde af 166 ducater, träffades 1818 i Motala ſtröm, hwilket Canc.Rådet Hallenberg gißat warit af K. Sigismund ämnadt åt Biſk. Petrus Benedicti, i hopp att få honom till Ärkebiſkop.

Gift med Magdalena, Jacobi Paſtoris i Hätuna och Tibble dotter, ſom dog 1605 wid 58 års ålder. Af deras många barn kommo flere ſöner, ſom togo ſig namnet Petrejus, till hederliga tjenſter.

41. Mag. Olaus Stephani Bellinus, född omkr. 1515, ſom troligaſt får antagas, i Upſala eller i närbelägna Bälinge församling, fordom Beling, och ſkref han ſig ſjelf Belin-Upsaliensis. Det hade ock warit ſkamlöſt af B. Rhyzelius, att till och med uppgifwa Kyrkoherden Stephanus Andreæ för hans fader, utan säker anledning. Att han då blifwit född ögta hindrar icke, då presterne, efter reformationen fingo ägta ſina "forſior" eller hushållerſkor, och barnen blefwo legitimerade. Andre hafwa dock, icke eller utan anledning, uppgifwit Krista, fordom Krigeſta, i Lundby ſocken, för Biſkopens födelſeort, och att namnet genom latinſk öfwerſättning tillkommit. Men då han hade flere bröder både i Upland och Westmanland boſatte, kan möjligen deras härkomſt eller namn leda ſig ifrån båda ſtällena. Såſom ſtuderad och Magiſter har han warit K. Johans Hofpredikant, till deß han 1571 blef Kyrkoherde i Ockelbo af Geſtrikland, hwarwid han 1577 antog den nya Liturgien. 1581 befordrades han till Paſtoratet i Geſle och 27 Juli 1589 fick han Konungens fullmakt på Biſkops-embetet i Westerås. Blef ock ſ. å. 7 Sept. inwigd och ſmord af Ä.Biſk. Andreas i företrädarens närwaro. Nog tydligt wiſa deßa befordringar, att han warit K. Johans man och han är äfwen i hiſtorien brännmärkt ſåſom den Catholſka liturgiens anhängare. Dock är det wißt,

att han ſedan fattat ſundare öfwertygelſe, ty redan ſtraxt efter tillträdet i Westerås har han ſkriftligen hos Konungen ſupplicerat, att med de nya ceremoniers införande och bruk mätte upphöras; och det är antecknadt att en perſon, ſom war oſäker för ſin tro i Stockholm, fick tillflygt och befordran hos B. Bellinus. På Upſala möte 1593 mötte honom ingen ſynnerlig förebräelſe: han höll der ett långt tal om de ärender, ſom ſkulle afhandlas, uppmanade till enighet och förtroende, och enligt det, hwartill han med beſlutets underſkrift förbundit ſig, ſökte han ock ſedan med alfwar hämma och afſkaffa de papiſtiſka kyrkobruk, ſom i ſtiftet blifwit införda. Bewis derpå finnas ock i några få ännu behållna Conſiſtorii-protocoller. Att han 31 Dec. 1592 i Slottscapellet höll en tröſtepredikan öfwer K. Johans död, och att han, efter befallning, krönte K. Sigismund 1594, kan icke ſkäligen läggas honom till laſt. Swårare både för hans rykte och ſinneslugn war det, att han 1598 och följ. år inwecklades i det buller, ſom för oenigheten emellan Hertigen och Konungen uppkom i Dalarne. Dock kan icke bewiſas, att han derwid förgått ſig emot ſin embetspligt, twertom talade och ſkref han för laglig öfwerhet, uppmanade till frid och enighet och wederlade de miſstankar, ſom woro fattade om honom. Endaſt ſynes han hafwa ſaknat den klokhet och det mod, ſom i ſå kritiſka omſtändigheter warit nödige. Länge uppkommo nya ledſamheter för honom, både af herrar och allmoge, till och med af preſter, ſå att en lagligen beſtraffad och hämdgirig Kyrkoherde anklagade honom hos K. Carl för trolöſa ſtämplingar, hwilket troddes, och hade den påföljd, att Biſkopen på Örebro riksdag 1606 blef alldeles ſkiljd ifrån embetet, och en annan i hans ſtälle tillſatt. Denne blef kort derpå död, och då Bellini ſak blef närmare ſkärſkådad och några gynnare intercederat för honom, lät Konungen ſig blidkas, ſå att han återgaf honom Biſkops-embetet 6 weckor efter affättningen. Sedan leſde han i ro och ſköttе ſitt kall, ſom kunde begäras af en ſå äldrig man. Han war af ett fromt ſinne, med owanlig helſa och kroppskrafter. Bewiſtade alla riksdagar, äfwen 1616 i Stockholm, och deltog i deß förhandlingar. Höll många preſtmöten, war ofta ſjelf ſin notarius, och både fullmakter och andra bref wittnade länge om hans förmåga att expediera tidigt om morgnarne. I många församlingar finnas ſpår af hans viſitationer, och ännu på ſiſta året gjorde han en widlöftig reſa i Dalarne, men afled

Västerås Stadsbibliotek

några månader derefter, wärtiden 1618 på sitt 103 ålders år. Begr. i Domkyrkan uti egen graf.

Gift 1. med Gudelina, Kyrkoherden Herr Elofs i Delsbo dotter, som dog 1594. Af deras flere barn äro endast kände: Stephanus, Prost i Husby, som kallade sig af födelseorten Gavellander; och Antonius, "Kneckte-Höfwitsman", ifrån hwilken många ännu lefwande slägter härstamma. (Biskopens sonson war Samuel Christophersson, Stadsskrifware i Westerås.) 2. 1596 med Magdalena Larsdotter ifrån Stockholm, som då war enka. 3. med Maria, Prosten Hemmings i Björskog efterlefwerska. Hon fick i morgongåfwa 1 mark guld och 100 Ungerske Gyllen till föräring. Död 1627, sedan hon sjelf gifwit Domkyrkan i testamente en silfwerkanna om 84 lod.

42. Doctor Johannes Joh. Rudbeckius. Född 3 April 1581 i Nerike, Almby församling och Ormesta by. Fadren Johan Pedersson, som härstammade ifrån Holstein, war till slut Stadsskrifware i Örebro. Modren Christina Pedersdotter Bose. Sina studier begynte han i Örebro skola, och gjorde derstädes sedan till sitt minne en donation. Kom 1598 till Upsala Academie, men begaf sig efter några år till Tyskland, och blef på sitt 22 år Magister i Wittenberg. Efter flere orters besök hemkommen 1604 befordrades han, genom Ärkebiskopens åtgärd, till Mathes. Professor i Upsala. Ännu en gång reste han till Wittenberg, för att öka sin kunskap i Theologie och Oriental. språk, hwarefter han 1610 flyttades till Hebrææ Linguæ och 1611 till en Theol. Professión. Under sina lectioner hade han stort tillopp af lärjungar, likasom Prof. Meßenius, hwarunder häftige partier uppkommo emellan studenterne och owänskap emellan lärarne, som icke slutades förrän regeringen lade sin hand derwid och Rudbeckius 1613 af Konungen blef kallad till deß Hofpredikant och Bigtfader. I denna tjenst måste han följa sin Konung till Liffland i fält, men hemförlofwades redan 1615 med ålaggande, att jemte flere öfwerse och med upplysande bidrag befordra bibeln till omtryckning, hwilket ock skedde 1618. Emellertid blef Rudbeckius wid Konungens kröning och den första promotionen i Theol. faculteten 1617 till Theologiæ Doctor i Upsala creerad. Den gamle Bellinus hade redan förklarat sin önskan, att få uppdraga embetet till Doct. Rudbeckius, hwilket denne då afböjde, men wid ledigheten fann ock

Konungen ingen wärdigare, utan förordnade honom, efter stiftets åstundan, till efterträdare, hwarpå han inwigdes i Linköping 28 Jan. 1619. För åtskilliga hinder fick han dock icke tillträda embetet förrän näst före Mormässan s. å. Nu öppnade sig för honom ett stort fält att utweckla hela sin owanliga kraft, som ock skedde med den klokhet och nit, att han icke allenast bör anses för den andre och förste reformatorn af stiftet, utan troligen ock för den gagneligaste Biskop, som funnits i riket. Hans förtjenster om lärowerken, ifrån de lägsta skolor, af hwilka han stiftade flera, till Gymnasium, hwars inrättning han ock 1623 utwerkade med Kongligt privilegium, likasom om presterskapet och församlingarnes upplysning, ordning och wälstånd, äro i sanning undranswärda. Hwad han af egna medel, så wäl som genom uppwäckt frikostighet af andra, anwändt på Domkyrkan, lärohus, embetsgårdar och nya inrättningar, är nära otroligt för wår tid. Han hade en noggrann kännedom af sina prester, af lägenheter, socknar och folk, och gjorde dagliga anteckningar deröfwer. Han höll wanligen twå prestmöten på året med Pastores Mormässotiden, då han sjelf præsiderade för utgifna disputationer och Botolphi tid med Capellaner, då Prostar hade præsidium. Han visiterade ofta, fick då många friwilliga gåfwor, upptog böter af brottsliga, efter Consistorii då warande domsrätt, men allt gick till hospital, barnhus och fattiga. Han inrättade ett Consist. Majus, eller kallade flera de bättre Pastorerne till rådplägning i swårare fall, och besatte oftast de lediga tjensterne i allmänt prestmöte, då enhwar fick säga sin tanke. Han skapade en del af Gymnasium till egentligt Seminarium för prester. Han war lärd och dock umgängesman; högst rättwis och dock hjelpsam; alfwarlig och dock mild, i synnerhet mot ungdom; arbetsam i sitt embete och tillika musicus och handslög. Och en sådan Biskop kunde icke wara utan afundsmän och förledare, ända in på högsta ort, hwarföre stiftets presterskap på mötet 1629 underteckade en förswarsskrift för sin Biskop, hwilken ock är tryckt. Så wällade ock i synnerhet Aristocraternas owilja för hans modiga yttranden i allmänna ärenden, att hans 1639 utgifna bok: De privilegiis Doctorum etc. blef illa uttydd och strax förbuden, hwarjemte han måste utstå en skarp räfst af Förmyndare-regeringen. Deraf kom ock, att han icke blef Ärkebiskop, hwartill han s. å. hade flesta rösterna. Oafbrutet fortsatte han dock sin werksamhet och hade derjemte tid, att bewista alla

Västerås Stadsbibliotek

Riksdagar, som fordrade hans närwaro, äfwensom att för stiftets enskildta angelägenheter uppwakta i Stockholm. Hos K. Gustaf Adolph hade han utmärkt förtroende, som i synnerhet wisade sig, då han 1629 befalltes med visitationer i Liffland och Ingermanland sätta landets kyrkowäsende i godt stick. Äfwen Drottning Christina måste högakta honom, och hedrade honom på sotsängen med sitt besök, då hon fick höra alfwarsamma råd. Ifrån 1639 war han mycket sjuklig, och ifrån 1644 sängliggande, då Consistorium med lön tillsatte flere unge prester, att wexelwis uppwakta honom. Han wille då affäga sig embetet, men lät öfwertala sig derifrån. Afled d. 8 Aug. 1646 och begrofs 6 Sept. i sitt enskildta grafchor, med predikan i kyrkan af Ärkebiskopen Doct. Lenæus, sedan äfwen utfärdspredikan blifwit hållen af Prosten Gutræus i Sala. Johannes Widichindi, sedan Rikshistoriograf, parenterade. Alla talen trycktes. En kort inscription på grafstenen och på en stentafla i grafchoret äro de enda minnesmärken i Domkyrkan. Mer än hundrade år derefter skref Lectorn i Westerås, sist Biskopen i Carlstad Doctor D. Herweghr Bisk. Rudbeckii lefwernesbeskrifning med många speciela uppgifter. Den är tryckt i Linköpings bibliotheks handlingar. Swenska Academien lät ock 1832 pregla en medaille till upplifwande af hans minne.

Gift 1610 med Christina, dotter af Ärkebiskopen Mag. Nicol. Bothniensis, som snart dog utan att lemna barn. 2. 1620 med Magdalena Hysing, Prosten i Fellingsbro Mag. C. Hysings dotter, f. 1602, död 8 Aug. 1649; en fru, utmärkt af gudsfruktan, ordning, flit och wälgörande, ett mönster för presthustrur i synnerhet och fattiga prest-enkors tillflykt. Hon hade flera gånger genomläst hela Bibeln. Höll en sträng ordning med barn och pigor. Besökte de sjuka och sände dem mat och wederquickelse. Af 12 barn lefde: Christina, g. m. Pastor Prim. i Stockholm Mag. Simon Bened. Arbogensis och Prosten i Köping Mag. Petr. Wibyensis; Nils, Biskop i Westerås; Johan, slutligen Prost i Fahlun, hwars barn adlades N:o 1366 med oförändradt namn; Pehr, Biskop i Skara, hwars barn adlades von Rudbeck, N:o 1252; Cecilia, g. m. Prosten i Munktorp Mag. Eric Salamontanus och hans succeßor Mag. Henric Morœus; Olof, Medicinæ Profeßor i Upsala, Auctor till Atlantican, barnen adlade N:o 1637; Paul, Aßeßor och Under-Lagman, adlad von Rudebeck, N:o 872.

Skrifter: Acta h. e. Lectiones, declamationes, disputationes et exercitiæ anni 1610 in Collegio privato habita. Holmiæ. 4:o. — Theses pro antiqua et Germana philosophandi ratione &c. Ups. 1610, 4:o. — Oratio de servitute Pontificia, qua diu satis opressi eramus et miranda liberatione per singularem Dei virum B. Lutherum facta, habita Upsaliæ 1609. Edita Holmiæ 1610. — Oratio de Hebrææ Lingvæ præstantia et dignitate, habita Upsaliæ 1610. Edita Arosiæ 1625 4:o. — Disputationes Duæ de Providentia. Holmiæ 1611. — Articuli Christianæ Religionis XXIV disputationibus propositi. Holmiæ et Upsaliæ 1611—1615. 8.o. — Oratio, in qua ostenditur et demonstratur, quod caussa quædam primaria bellorum, dissentionum et multorum malorum in aliquo regno, non sit Magistratus Politicus, neque ejus Officiarii, neque Doctores Verbi Divini, sed, præter peccata populi, perditi quidem et male educati juvenes &c. habita Upsaliæ 1611. Edita Arosiæ. 4:o. — Declamationum Scholasticarum decadis I:æ Declaratio I:ma et II:da in genere deliberativo, an stipendium studiosis attributum, divitum potius, quam pauperum liberis sit conferendum. Holmiæ 1613, 4:o. — Een gemeen Bordlag eller Hussrätt m. m. Stockh. 1613. — Biblia, thet är hela then Heliga Skrift på Swensko, etc. på Konung Gustaf Adolphs befallning. Stockholm 1618, fol. (Doctor Rudbeckius har till åtskilliga böcker gjort företal, Capitlens summariska innehåll, Chronologiska anmärkningar, Gloßæ och mörka ords uttydelse m. m.) — Predikan på 21:sta Söndagen efter Trefaldighet, hållen på Wäsby gård 1613. Westerås 1638, 4:o. — Valeet-Predikan öfwer K. Davids sista ord till sin Son Salomo i 1 Kon. B. 2 Cap. hållen på Stockholms Slott 1620. Westerås s. å. 4:o. — Propositiones seu Theses Synodales de Deo habitæ Arosiæ, impr. Holmiæ 1620. 4:o. — Disputatio Synodalis de Mundo, seu de Creatione mundi. Holmiæ 1621, 4:o. — Oratio de legitima vocatione Ministrorum habita in Synodo Arosiensi 1619. Holmiæ 1621, 4:o. — Oratio de officio Ministrorum Verbi, hab. in Synodo Arosiensi 1620. Holmiæ 1621, 4:o. — En Christelig Jordeferds-Predikan öfwer Genes. 47: 9. hållen när Enke-Drottningen Catharinas lik fördes ifrån Strömsholm 28 Martii 1622 till Upsala. Jb. s. å. 4:o. — Disp. Synod.

Västerås Stadsbibliotek

de Providentia. Arosiæ 1622, 4:o. — Disp. Syn. de Sacra Scriptura. Ib. 1623, 4:o. — En Christelig Botpredikan öfwer Evang. på 10 Sönd. efter Trefald. hållen i Klostret Swethnagora bredewid Pletzschow 1615. 2:a gången i Westerås 1622. Jb. 1623, 4:o. — Institutiones Epistolicæ, libri duo, collecti et conscripti in usum privatorum discipulorum &c. et nunc in usum Scholarum particularium in Dioecesi Arosiana, typis mandatæ. Arosiæ 1624, 4:o. — Disp. Synod. de Angelis. Arosiæ 1624, 4:o. — Oratio de Litterarum et Scholarum utilitate simul ac necessitate &c. Arosiæ 1624, 4:o. — Marknads-Predikan öfwer 4 Mos. B. 19: 11. och 1 Thess. 4: 6. Westerås 1624, 4:o. — Oratio de officio docentium et discentium in Scholis, habita Upsaliæ 1610; impr. Arosiæ 1625, 4:o. — Disp. Synod. de Homine ejusque propagatione. Arosiæ 1625, 4:o. — Logica ex optimis et præstantissimis Auctoribus collecta. Arosiæ 1625, 8:o. — Predikan öfwer Evang. på 1:sta Sönd. i Adventet, hållen 1618. Westerås 1625, 4:o. — Confessio fidei exhibita Carolo V Cæsari in Comitiis Augusti 1530. Arosiæ 1625, 8:o. — Krigspredikan hållen uti Nyßland 1615. Westerås 1625. — Predikan på Helga Trefaldighets-Söndagen, hållen på Strömsholm 1620. Jb. 1626, 4:o. — Predikan om Krig; ib. 1626. — Disp. Syn. de Peccato et servo arbitrio. Ib. 1628, 4:o: — Marknads-Predikan om Köpmän och Marknader. Jb. 1628, 4:o. — Controversiæ Logices vel potius earum epitome collecta. . . . Wittebergæ et Upsaliæ aliquoties discussa et ventilata, nunc demum prælo commissa. Ib. 1629, 8:o. — Predikan om Herrans Nattward, hållen i Westerås 1615, sedan öfwersedd och åter hållen i Stockholm 1619 och i Westerås 1627. Jb. 1639, 4:o. — Psalterium Davidis cum præfatione. Rigæ 1631, 8.o. På Swenska öfwersatt af Gerh. Schröder. — Disp. Syn. de Officio Christi. Arosiæ 1634, 4:o. — Jordefärds- eller Utförelse-Predikan öfwer 2 Chrön. B. 35: 20—36, hållen då Kon. Gustaf Adolphs lik fördes ifrån Nyköpings Slott till Stockholm 15 Juni 1634. Westerås 1634, 4:o. — Bot- och Bättrings-Predikan, hållen i Narfwen 1615 och i Westerås 1629. Westerås 1635. — Frids-Predikan, hållen uti Nyßland i det Swenska lägret wid Pletschow på den store Bönedag 1 Sept. 1615. Jb. 1635. — Christelig fröjdepredikan öfwer wår Frälsare Jesu Christi uppstån-

delse ifrån de döda, hållen i Stockh. 1635. Westerås s. å. — Sorg- och Klagepredikan öfwer Kon. Gustaf Adolphs död. Text. 1 Macc. 9: 1—22. Westerås 1634. Jb. 1636. — Privilegia quædam Doctorum, Magistrorum, Baccalaureorum, Studiosorum et Scholarum omnium, quibus in bene constitutis regnis et rebuspublicis, cum alibi tum in Patria nostra charissima, Dei gratia et laudatissimorum Dynastarum clementia et longa consuetudine hactenus gavisi sunt et etiam nunc gaudent. Itemque Sacerdotum, Chaldeorum, Magorum, Gymnosophistarum, Philosophorum et Druidum, dignitas et immunitas apud diversos populos et nationes, tum Ethnicas tum Christianas. Porro etiam Academiarum et Universitatum quarundam in Italia, Gallia, Germania et Suecia immunitates et privilegiæ olim et nuper data. Et denique Ministerii Ecclesiastici in inclyto regno Sueciæ a piis Regibus et Regni Proceribus quondam et etiam nunc multis, benigne concessa et indulta: fideliter collecta et exscripta et demum typis excusa. Arosiæ 1636, 4:o. (Denna skrift blef illa upptagen af Regeringen och uppwäckte stor owilja mot Auctoren. Den blef ock straxt förbuden, och de få exemplar, som trycktes, indragne.) — Disp. Syn. de Lege et Evangelio. Arosiæ 1636, 4:o. — Predikan öfwer Ev. på 16:de Sönd. efter Trefald., hållen 1613 och 1620. Westerås 1636. — Predikan öfwer Evang. på 18:de Sönd. efter Trefald., hållen 1617. Westerås 1637, 4:o. — Tacksägelse och Jubelpredikan på Allhelgonadag; öfwer 1 Macc. 4: 1—60 till åminnelse af Westerås kyrkas reparation, hållen och tryckt i Westerås 1637, 4:o. — Disp. Syn. de poenitentia et bonis operibus. Arosiæ 1636, 4:o. — Warningspredikan öfwer Evang. 2:a Sönd. i Adventet 1622. Westerås 1637. — Oratio Valedictoria Upsaliæ habita 1613, impr. Arosiæ 1638. — Disp. Syn. de Sacramentis in genere. Arosiæ 1639. — Jordefärdspredikan när Pfaltzgrefwinnan Catharinas lik fördes ifrån Westerås till Strengnäs att begrafwas 1639. Westerås s. å. — Brevis informatio de fide et religione Moscovitarum, på Swenska af J. Rudbeckio och Jona Palma. Westerås 1640, 4:o. — Disp. Syn. de Justificatione. Arosiæ 1642. — Beatum Regis Sceptrum, d. ä. wälsignadt Konunga-regemente eller lycklig folks styrelse afmålat och utfört uti 32 predikningar öfwer Samuels böcker. Upsala 16.., 8:o. — Tabulæ Chro-

Västerås Stadsbibliotek

nologicæ ifrån werldens skapelse till Christi födelse. Mscr. — Ett Swenskt Tal, hållet wid början af visitationen i Estland, Liffland och Ingermanland 1627. Mscr. — Bref till Professorn M. Jacob Zebrăzynthius i Upsala om Pleßows belägring 1615 m. m., tr. i Hallenbergs Kon. Gustaf Adolphs historia ibl. Bilagorna. — Likpredikningar hållne ifrån 1628, tillhopa tryckte och utgifne i Westerås 1637. — Likpredikan öfwer Fru Anna Oxenstierna, g. m. Kammarrådet Bror Räkamb 1618. Stockh. 4:o; öfwer RiksR. och Lagmannen Henric Horn till Kankas 1618. Westerås 1621, 4:o; öfwer Borgaren Simon Simonsson Depeken i Westerås, 1625, 4:o; öfwer Prosten i Hedmora Eric Swensson Roslagius. Jb. 1628, 4:o; öfwer Herr Nils Poße till Geddeholm, hållen 1627. Westerås 1636, 4:o; öfwer Grefwe Gustaf De la Gardie 1632. Westerås 1636, 4:o; öfwer Riksdrotsen Grefwe Magnus Brahe 1633. Westerås 1636; öfwer Ärkebiskopen Doct. P. Kenicius, i Upsala 1636. Westerås 1637; öfwer Prosten i Kolbeck Jonas Sigfridi. Westerås 1637, 4:o.

43. Doctor **Olavus Laur. Laurelius**, född i Westergöthland, Lyresta församling och Hätorps gård i Aug. 1585. Föräldrarne, troligen af bondeståndet, woro Lars Swensson och Ingeborg Ambjörnsdotter. Efter första underwisningen i flera skolor blef han Student i Upsala 1609. Redan ifrån den tiden understödd af Kongligt stipendium begaf han sig 1614 till Tyskland och uppehöll sig i Jena, Gießen och slutligen i Greifswald, hwarest han, då medlen woro knappa, fick med anstånd af utgifterne dertill, 17 Oct. 1617 mottaga Magistergraden, såsom Primus wid promotionen. Efter hemkomsten, ehuru i saknad af publik tjenst, hade han dock af Konungen rikligt underhåll, för det han underwisade några deß pager, till deß han 20 Febr. 1621 blef Logices Professor i Upsala. Prestwigdes 1623 och antogs 1624 till Extr. ord. Theol. Professor, men läste tillika Logican till 1625, då han 13 Mars blef ordinarius i Theologien. Erhöll 1635 Danmarks præbende-pastorat. Kallad af Storkyrkoförsamlingen i Stockholm fick han 26 Mars 1640 Drottningens fullmakt, att wara Pastor Primarius och Præses Consist. urbici, hwarpå han 28 Juni s. å. promoverades till Theol. Doctor af Ärkebisk. Doctor Paulinus, som ock inwigde honom till Storkyrkan. Snart kom hans sista befordran, då icke allenast stiftet, utan ock det på riksdagen 1647 församlade presterskapet,

föreslogo honom till Biskopsembetet i Westerås, hwarpå Drottningen 13 Mars utnämnde honom och lät afgå bref till Consistorium, att hon gjort det efter stiftets wota, och låtit inaugurera honom. Han inwigdes af Doctor Jonas Magni, Biskop i Skara. Sedan han på sommaren 1648 tillträdt, blef han i prestmötet på Consistorii och Stiftets wägnar benewenterad af Lectorn Nicol. Rudbeckius med en Panegyricus laudibus ejus, som trycktes. Utrustad med stora gåfwor ädagalade han ett rastlöst nit, icke allenast att bibehålla hwad företrädaren hade inrättat, utan ock att fullfölja det, som återstod. Öfwer stiftet wisiterade han twå gånger, och war icke mindre sorgfällig för christendomskunskapen och sederna, än för kyrkornas ekonomi. I helsotiden höll han nästan årligen prestmöten, och äfwen flera gånger serskildt med Capellaner och Adjuncter. Præsiderade ofta sjelf för egna afhandlingar. Om Domkyrkan och deß wälstånd hade han en synnerlig wård, hwarom inscriptionen på en inmurad sten å kyrkans wägg äfwen wittnar. Hospitalskyrkan, som i hans tid afbrann, blef genom hans omsorg upprättad. Redan 1647 hade han uppsatt de privilegier för ståndet, som efter wederbörlig censur confirmerades af Drottningen 1650. På Kon. Carl Gustafs befallning utarbetade han ock, med några biträde, förslag till en ny kyrko-ordning, som mycket berömdes på riksdagen 1664, men emedan sedan beslöts, att den gamla tills widare skulle efterlefwas, blef förslaget lagdt åsido, och Biskopen gjorde endast ett utdrag för stiftet, som han utlemnade för att afskrifwas. Utom detta har han med theologiska arbeten gagnat, så utom som inom stiftet, och kan räknas ibland de Swenskar, som aldramest skrifwit och på trycket utgifwit. Theologerne i Tyskland af wår bekännelse satte ock mycket wärde på hans skrifter. Så länge helsan medgaf, bewistade han alla riksdagar med mycket anseende, till och med 1664. Wid Ärke-Biskops-ledigheten 1670 war han på förslag och i serdeles åtanka, men regeringen yttrade sig i handbref till honom, att den anság hans förtjenta flyttning till den wärdigheten på hans swaga ålderdom mera för en börda än en belöning. — Biskop Laurelius war en synnerligen alfwarlig man, ända till sträng, äfwen mot sina Adseßorer i Capitlet; en oblidkelig hatare af all lux och nya moder, så att han stundom förifrade sig deröfwer, och det står antecknadt, efter tidens uttryck, att "hans högwördighet blef förargad." Men han war ock en stor gynnare och wän till allt redbart folk, och ganska wäl-

Västerås Stadsbibliotek

görande, ſerdeles emot fattiga Scholares, af hwilka han underhöll flera. Han kunde ock wara förtrolig och nedlåtande mot presterne, så att han ingick i samråd om deras husliga omständigheter. Åfwen han war till slut länge ansatt af en plågsam sjukdom. Död 6 April 1670. Begrofs 5 Juni med predikan af Biskopen i Strengnäs Doct. Emporagrius. Hedrades med parentation i Upsala af Acad.Adjuncten A. Grubb och i Westerås af Joh. Grahn, Westmannus. — I Domkyrkan insattes en sten, som med några latinska verser påminna om honom.

Gift 30 Juni 1622 med Margareta Kenicia, Ärke-Biskopens Doct. P. Kenicii dotter, född 1601, död 1679. Begr. med predikan af Biskopen Doct. Brodinus. Hon war af lika alfwarsamt lynne och så öm om sin mans minne, att hon fordrade i Consistorio, att allt hwad Biskopen beslutat, lofwat och föreslagit, borde hållas och uppfyllas. Deras barn: Lars, adlad Lagerfköld 1653, föll, såsom Öfwerste för Helsingarne, i slaget wid Warschau 1656; Petrus, född 1632, död 1645; Olaus, född 1637, död 1642; Catharina, g. m. Kongl. Secreteraren Joh. Winblad och Öfwerstén Joh. Forbes; Margaretha, g. m. Pastor Prim. i i Stockholm Doct. Eric Odhelius och efterföljande Biskop Doct. Nicol. Rudbeckius.

Skrifter: Flera Disputationer, dem han utgifwit såsom Logices Professor i Upsala 1620—1624 in 4:o. — Oratio Jubilæa pro felici novi anni auspicio proque Jubilæi peracti condigna memoria. Upsaliæ 1622, 4:o. — Fidei orthodoxæ Norma. Upsaliæ 1624, 4:o. — Vindiciæ pro genere Mortis Gustavi Adolphi Regis. Upsaliæ 1634, 4:o. — Likpredikan öfwer Fröken Elisabeth Posse 1639. Upsala. 4:o; öfwer RiksR. Bengt Oxenstierna 1643. Stockholm 1644; öfwer Fru Anna Margareta Bielke 1643. Stockh. 1645; öfwer Herr Leonh. Torstensons barn Johan och Märta Elisabeth 1642. Stockh. 1647; öfwer RiksR. Claes Flemming 1644. Stockh. 1645; öfwer RiksR. Pehr Baneer 1644. Stockh. 1645; öfwer Joh. Trotzes maka Kirstin Antonii. Stockh. 1643; öfwer Öfwersten Bengt Ribbings fru Ebba Sparre. Stockh. 1644; öfwer Fröken Catharina Posse 1639; öfwer Hr Olof Johansson Örnehufwud. Stockh. 1645; öfwer Kongl. Secreteraren Samuel Andersson. 1645; öfwer Borgmästaren i Stockholm Doctor Peder Gavelius. Stockh. 1645; öfwer Herr Knut Kurks fru Sophia De la Gardie. Stockh. 1647; öfwer Commissarien Caspar Liljecrona. Stockh. 1647; öfwer Tullförwaltaren Lars Bengtsson. Stockh. 1647; öfwer Kammar-Rådet och Presidenten Gabriel Bengtsson Oxenstjerna. Stockh. 1648; öfwer Hr Anders Haraldsson Apelbom 1650. Stockh. 4:o; öfwer Magdalena Hising, Biskopen Doct. Rudbeckii enka 1649. Westerås 1651, 4:o; öfwer Grefwinnan Helena Bielke 1652. Westerås. 4:o; öfwer Fru Maria Eleonora Soop 1652. Westerås. 4:o; öfwer Borgmästaren i Westerås Johan Johansson Guldsmed 1654. Westerås. 4:o; öfwer Grefwinnan Anna Baner 1656. Westerås. 4:o; öfwer Rikesmyntmästaren Marcus Kock 1657. Westerås 1658; öfwer Arrendatorn Christiern Månsson. Westerås 1659; öfwer Prosten P. Wibyensis hustru Elisabeth Lithman 1659. Westerås 1662; öfwer Fröken Ebba Cath. Bonde 1663. Stockh. 1669. — Disp. Theolog. Prima ... till och med P. XIII:a, i Upsala 1628—1638. — Oratio Parentalis in obitum Domini Gustavi Horn. Lincopiæ 1640, 4:o. — Compendium Theol. illustriorum quæstionum. Upsaliæ 1640, 4:o; postea Arosiæ 1669, 8:o. — Oratio de viro theologice perfecto, wid tillträdet af Biskops-embetet. Arosiæ 1648, 4:o. — Dispp. Synodd.: in Articulos Augustanæ confessionis prima. Arosiæ 1648. 4:o; Ex Articulo tertio Aug. Confes. Arosiæ 1649, 4:o; De Justificatione hominis peccatoris coram Deo. Arosiæ 1650; De ministerio ecclesiastico. Arosiæ 1652; De Ecclesia Dei. Arosiæ 1654; De Baptismo. Arosiæ 1655; De Coena Domini. Aros. 1656. — Parænesis ad Ministerium Ecclesiasticum in Dioecesi Arosiensi, på Swenska. Westerås 1650, 8:o. — Lutheri Cateches med Spörsmål, tr. 1648, 8:o; omtryckt 1650, och sedan otaliga gånger. — Articuli fidei primarii, quos in orthodoxa thesi, partim Upsaliæ, partim Arosiæ proposuit, med nytt titelblad och företal. Arosiæ 1655, 8:o. — Speculum Religionis, på Swenska. Arosiæ 1655, 8:o. — Synopsis Articulorum fidei. Arosiæ 1652. På Swenska 1656, 8:o; omtr. i Stockh. 1733, 8:o; öfwersatt på Franska, tr. i Stockh. 1694, 16:o. — Syntagma Theol. in thesi et antithesi. Upsaliæ 1661, 4:o. — Franc. Albani Vangionis Anatomia Papæ, öfwers. på Swenska. Westerås 1663, 8:o. — Opuscula religiosa, på Swenska. Westerås 1665, 8:o. — Criteria boni Doctoris et Auditoris in Ecclesia Christi. Arosiæ 1669, 8:o.

Västerås Stadsbibliotek

44. Doctor **Nicolaus Rudbeckius**, född 5 Jan. 1622 i Westerås. Äldste son af ofwanbeskrifne Biskop Doct. Joh. Rudbeckius. Endast 6 år gammal sattes han i stadens skola och hölls lika allwarsamt och tarfligt som lägre mans barn. Anlände ifrån Gymnasium till Upsala academie 1640. Efter någon tids wistande derstädes begaf han sig till de Tyska universiteten, och har troligen undfått Magister-namnet, som honom i handlingarna tillägges, ehuru icke något dertill aflagdt lärdomsprof kunnat träffas. Hemkommen 1643 blef han strax, efter "efter en disputation examinis loco," antagen till Extr. ord. Eloqu. Lector och Conrector Scholæ, hwilka syssler den tiden woro combinerade. War ock Notarius Consistorii, då han 25 Febr. 1644 blef af sin sjuklige fader prestwigd. Logices Lector och Rector Scholæ, som ock hörde tillsammans, 1648. Men 1649, då Westerås Gymnasium undergick någon förändring, blef han Secundus Theol. Lector, Pastor i Hubbo præbende, Rector Gymnasii och s. å. stiftets Fullmäktig på riksdagen i Stockholm. Primus Theologus och Pastor i Badelund 1650. Poenitentiarius publicus 1658. Af Domcapitlet föreslagen till Hedemora pastorat, "på det att ingen utstiftes skulle intränga sig," erhöll han ock 20 Maj 1658 Konungens fullmakt. Riksdagsman i Göteborg 1660. Wann transport till St. Tuna 24 Febr. 1662. Efter wal Pastor Primarius och Præses Consistorii urbici i Stockholm 21 Maj 1666. Samma år 19 Oct. promoverad Theol. Doctor i Upsala, tillika med en broder, hwartill ock den tredje af bröderne war utnämnd, men dog några dagar före promotionen. Af stiftet i första rummet föreslagen och 3 Aug. 1670 utnämd Biskop. Tillträdde följande år och blef äfwen helsad wälkommen med en latinsk oration på prestmötet, som han strax hade sammankallat. Det då påstående trollwäsen i Dalarne och stränga ransakningar deröfwer gåfwo honom anledning, att sjelf författa den disputation, som i detta möte ventilerades. Den andra sammankomsten hade han 1674, då han äfwen sjelf utgaf disputationen, för hwilken twenne Prostar præsiderade skiftewis. Då Biskopen wid sin ankomst ännu icke uppnått 50 års ålder, gaf han hopp, att med sin wälkända insigt och werksamhet blifwa en utmärkt och länge gagnande Biskop, och Protocollerna wittna äfwen om alfwar och sorgfällighet af honom, men en swag complexion, af arbete redan strängt medtagen, nekade honom utföra sitt goda uppsåt. Icke utan swårighet war han på riksdagarne 1672 och 1675. Hans korta tid framgick under mycken sjuklighet och slag påskyndade hans död, som inföll 2 Sept. 1676. Begr. 8 Oct. i det grafchor, som hans fader beredt åt sig och de sina, der ock endast en sten med kort påskrift wäcker erindran om honom. Domprosten Dalekarlus tros hafwa hållit likpredikan, men hwarken den eller någon oration finnes tryckt.

Gift 1. 1644 med **Catharina Nentzenius**, Prosten i St. Tuna Mag. Segric Nentzenii dotter, som dog i Hedemora 1662; 2. 1663 med **Anna Troilius**, dotter af Prosten Mag. Uno Troilius i Leksand och förut g. m. Prosten Mag. Lars Blackstadius i Fahlun, samt Burggrefwen derstädes Henr. Theet. Hon war född 1622 och dog i St. Tuna 17 Mars 1666; 3. 1668 med **Margreta Lagerschöld**, Biskopen Doct. Laurelii dotter och enka efter Pastor Primarius i Stockholm Doct. Eric Odhelius, född 1634, död 1 Maj 1680. Med första frun woro: **Johan**, Lector wid Westerås Gymnasium; **Magdalena**, g. m. slutl. Aßeßoren i Swea Hofrätt Jöns Wallwik; **Margaretha**, g. m. Asseßoren G. A. Transehe von Roseneck och Majoren Bildstein; **Christina**, g. m. Professoren A. Grubb och Öfwer-Jägmästaren C. F. Rotenburg; **Maria**, g. m. styfbrodren Eric H. Theet, Häradshöfding och v. Lagman; **Anna**, g. m. Prostarne i Söderberke Mag. L. Barchius och Mag. O. Kollsenius, moder till twenne Biskopar; flere döde i barndomen. Med tredje frun endast sonen **Olof Laurelius**, född 1674, död 1675.

Skrifter: Oratio funebris in obitum Caroli Hising Past. et Præp. in Fellsbro. Arosiæ 1645, 4:o. — Oratio de Eloquentiæ parandæ præsidiis. Arosiæ 1644, 4:o. — Panegyricus pro pace inter Christinam Sveciæ et Christianum IV Daniæ Reges 1645. Arosiæ 1646, fol. — Panegyricus Episc. Olao Laurelio dictus. Arosiæ 1648. — Officium funebre piis manibus Elisabethæ Jeremiæ leniendo dolori moest. mariti M. Olavi E. Schult persolutum. Arosiæ 1650, 4:o. — Disp. Theol. I. de supremo judice controversiarum in caussa religionis. Arosiæ 1651, 4:o; II:da exhibens succinctam analysin Cap. 1, 2 et 3 ad v. 21. Epistolæ Pauli ad Romanos. Arosiæ 1652, 4:o; III:a exhibens analysin Cap. 3. a. v. 20 et Cap. IV Epistolæ ad Romanos. Arosiæ 1655, 4:o; IV:a tradens analysin Cap. V. Epistolæ ad Romanos. Arosiæ 1656, 4:o. — Likpredikan öfwer Sara Olofs-

Västerås Stadsbibliotek

dotter, Comministern i Lundby Aronis Olai hustru. Westerås 1654, 4:o; öfwer Prosten i Tuna M. Jacob Gütræus 1661. Upsala. 4:o; öfwer Mårten Blixencron, Præses i Kammar-Revision och deß dotter Elisabeth. 1667. Stockh. 4:o; öfwer Helena Weiler, Borgmästarens i Stockholm P. Prytz' enka. Jb. 1668, 4:o; öfwer Hustru Catharina Månsdotter Leufstadia 1667. Stockh. 4:o; öfwer Mag. Jonas Columbus, P. et P. i Husby. Stockh. 1667; öfwer Mag. Samuel Brask, Kyrkoh. wid St. Clara i Stockholm 1668. Jb. 4:o; öfwer Catharina Apelbom, g. m. Herr Johan Stiernhök, 1669. Stockh. 4:o; öfwer Brita Jonsdotter, g. m. Rådman Jacob Barkman i Stockholm 1669. 4:o; öfwer Yngligen Jacob Mack Duwall, Landshöfdingen Gustaf M. Duwalls son, 1669. Westerås. 4:o; öfwer Anna Meisner, Kongl. Secreter. Henric Tavastens fru 1669. Stockh. 1670, 4:o; öfwer Doctor Johannes Matthiæ, Biskop i Strengnäs, 1670. Stockh. 4:o; öfwer W. Jungfru Sigrid Baner, 1670. Stockh. 4:o; öfwer Hofrådet Daniel Behmer, 1671. Jb. 4:o; öfwer Anders Jönßon, Borgmästare i Stockholm, 1671. 4:o. — Predikan då Nya Testamentet började ånyo läsas i Westerås Domkyrka 1666; tr. 1674. — Predikan af 1 Kon. B. VIII wid Riksdagens slut 1668. Stockh. 4:o; på Michaelis dag: Huru barn må sina 5 Christendomsstycken kunna lära, som man talar, på fingren. Stockh. 1669, 8:o. — Predikan på Annandag Pingst: Pingesdags lilja. Stockh. 1670. Jb. 4:o. — Disput. De termino vitæ humanæ, pro gradu Doctoratus. Holmiæ 1667, 4:o. — Oratio de Atheista errorum suorum convincendo atque in veritatis viam reducendo, då han tillträdde Biskops-embetet. Arosiæ 1671, 4:o. Disquisitio Synodalis de fraudibus diaboli circa sagas. Arosiæ 1671, 4:o. — Predikan på Långfredagen, om Christi forsfästelse och död, 1672. Westerås 1673, 4:o. — Memoriale locorum Theologicorum. Arosiæ 1673. — Disp. Syn. Panoplia militis Christiani. Arosiæ 1674, 4:o. — Predikan på Allhelgonadag, hållen i Stockh. 1666; andra gången 1670. Westerås 1674, 4:o.

45. Doctor Johannes Brodinus. Född i Bro församling af Upsala stift 18 Juni 1619. Fadren Petrus Nicolai, då Pastor derstädes, kom sedan till Färentuna på Swartsjölandet och blef äfwen Contracts-Prost. War de sista åren blind, men hade så godt minne att han kunde alla predikotexter utantill. Modren Sara Jonsdotter. Sattes redan 1626 uti skola i Stockholm och kom ifrån Strengnäs till Upsala 1636. Sedan han derstädes blifwit promotus Magister 6 Maj 1647 och äfwen s. å. prestwigd, erhöll han Kongligt resestipendium, hwarmed han begaf sig utrikes och besökte åtskilliga academier i Tyskland, Frankrike och Holland. Hemkom 1651 och blef följande år antagen till Hofpredikant af Drottning Christina. Deltog 1654 i Ambaßaden, som ledsagade Kon. Carl Gustafs gemål ifrån Holstein. Följde sedan Konungen i Polska kriget till 1656, då han for sjuklighet fick tillstånd att resa hem. Efter ännu någon tids tjenst wid Hofwet, utnämndes han 31 Jan. 1657 till Superintendent på Gottland, ditflyttade snart och intog Præsidium i Consistorium 26 Maj. Med wälwilja blef han mottagen af de fleste, men ock med owilja af några. Nitiskt begynte han strax arbeta till stiftets bästa och sökte med framgång i kyrkosakerna införa likhet med de swenska församlingarne. Derwid kunde han icke undgå ledsamheter, då mycket i nationen inrotadt war för honom hinderligt. Till Biskopsembetet åtföljde att wara Pastor i Wisby stad, men då han, såsom en ömsint man, icke trodde sig rätt kunna sköta den stora församlingen tillika, anhöll han hos regeringen om Lädebro och Hellwiks pastorat i stället, som bifölls 11 April 1665, då Capellanen i Lädebro, som sielf sökte lägenheten, både före och efter gjorde honom motstånd och alla möjliga förargelser. 1668 bewistade han riksdagen i Stockholm, då han ock predikade. Wid Konungens kröning blef han Theologiæ Doctor 1 Oct. 1675. Följande året, då Danskarne landstigit på Gottland och 30 April intagit Wisby, uppsökte de strax Doctor Brodin i Landsförsamlingen och förde honom med fru och barn till Köpenhamn, hwaresf de öfwer ett år måste uthärda en swår fångenskap. Lösgifwen derifrån kom han att stadna i Malmö under deß belägring, och fick således deltaga i stadens lidande. Ändtligen blef han 8 Nov. 1677 benådad med Kongl. fullmakt på Biskops-embetet i Westerås, som synes stått obesatt öfwer året, i wäntan på honom, och Konungen beförde äfwen i nåder hans säkra transport följande år ifrån Skåne till stiftet. I det årets prestmöte höll han sin inaugural-oration som äfwen finnes i original, och är full af godhet och wälmening. Men gamla lidanden medförde för honom efter ett års förlopp en tärande sjukdom, som bådade ett snart slut. Näst förut höll han några likpredikningar, och ännu i sin swaghet

Västerås Stadsbibliotek

skref han sjelf fullmakter och resolutioner. Afled 8 Nov. 1680, och blef för sin milda karakter ömt saknad. Han begrofs i Domkyrkan med predikan af Prosten i St. Tuna Mag. P. Gangius och parentation hölls af Eloqu. Lectorn Mag. Kilander. Det är säkert antecknadt, att K. Carl XI med sin suite biwistat hans begrafning. Hans enkefru förwarade hans minne med latinsk inskrift på en tafla i Domkyrkan.

Gift 1. 1658 med Elisabeth Emporagrius, Biskopens i Strengnäs Doct. Er. Emporagrii dotter, som dog 1662. Till detta bröllopp utbegärde han halftannat års lön, som återstod på hans tjenst i Polen. Med denna fru hade han endast dottren Sara, g. m. Aßeßoren J. Werwing. 2. 1663 med Gertrud Leijel, dotter af Handlanden i Stockh. och Brukspatron Jacob Leijel med M. Edenberg, f. 1645, död 1674. Fyra efterlefwande barn med henne hade ett wackert arf, som gjorde Conf. mycket bekymmer. Lect. J. Boethius och P. Schult sattes till förmyndare med stort beswär, emedan de, för fordringar och egendom på Gottland, måste gå till Domstol och sjelfwa Konungen. Sönerne liknade sig föga till duglighet. Pehr föreslogs att blifwa Medicus, sedan okänd; Johan hade rest, war 1692 i Paris och fått en Löjtnantstjenst här hemma, men war häftad för skuld, då en syster wille lösa honom med 300 Rdr; Margareta, g. m. Borgmäst. A. Bark i Hedemora; Elisabeth, g. m. Rådmannen A. Hedendahl och sedan med Majoren Ol. Delén, som, af ringa härkomst, tjenat under K. Carl XII, warit länge fången i Ryßland och dog i Hedemora 1754, 89 år gammal. 3. blef Biskopen 1676 gift med Anna Schultin, Prosten i Hedemora Mag. Ol. Schultins dotter, som sedan 17 Juli 1683 i Westerås blef sammanwigd med Superintend. slutligen Ärke-Biskopen Doct. H. Spegel.

Skrifter: Oratio de honoribus modesti appetendis. Upsaliæ 1650, 4:o — Riksdagspredikan öfwer 1 Kon. B. 8: 1. 1668. Stockh. 4:o. — Likpredikan öfwer Biskopen i Linköping Doct. Joh. Elai Terserus. 1678; öfwer Kyrkoherden i Aweſta Olof Morœus. Westerås 1678, 4:o; öfwer Aßeßoren i Bergs-Collegio Johan Funk. Westerås 1679, 4:o; öfwer Biskopen Doct. Laurelii enka Fru Margaretha Kenicia. Westerås 1679, 4:o.

46. Doct. Carolus Carlson. Född i Calmar 24 Nov. 1642. Fadr. Carl Jonßon, Handlande och Rådman, dog under sonens wistande i Rom 1669. Modr. Catharina Gerdtsdotter v. Glaen, af utländsk slägt, dog i Westerås 1684. Sonen blef Student i Upsala 1659. Blef Philos. Candidat och disputerade 1664 pro gradu, men erhöll icke Magistergraden. Företog wid samma tid, både på egen bekostnad och såsom ledare för en son af Öfwerste Kagg till Fyllingerum, en utrikes resa, för att rikta sina kunskaper och bese märkwärdiga saker. I sju år warade den widlyftiga färden genom de mest odlade Europ. länder, och märkligt är, att han blef presenterad för Tyske Keijsaren, Påfwen och Drottning Christina i Rom m. fl. I Jena uppehöll han sig längst och blef Theol. Licentiat, men försakade den erbjudna Doctorshedren. Hemkommen 1671 blef han 29 Mars följande år Konungens ordin. Hofpredikant, hwarpå han, strax prestwigd, äfwen 27 Jan. 1673 fick Danderyds och Lidingö pastorat till förbättring af lönen. Kallades 1674 till Kyrkoh. i Mariæ Magd. förs. med fullmagt 13 Nov. Pastor i Storkyrkoförs. 22 Aug. 1678 efter sin swärfader. Riksdagsman för Stockh. presterskap s. å. i Halmstad och äfwen Fullmäktig i Banken. Utn. Biskop i Westerås stift 9 Dec. 1680. I Conf. prot. säges, att intet wal skulle ske efter Bisk. Brodinus, men i Konungens bref till Conf. strax efter utnämningen heter det, att den skedt efter stiftets kallelse. Inwigdes af ÄrkeB. i Upsala 10 Mars 1681 då Lector Holstenius och Prosten Wagner aßisterade. Ankom till stiftet 1682. Ännu såsom Pastor i Storkyrkan war han af Konungen anbefalld, att till kyrko-ordningens förbättring biträda Ärke-Biskopen, men genom dennes död blef arbetet afbrutet. Likwäl hade han sedan en betydlig del i det stick, hwaruti samma lag utkom 1687. Detta år hade han ock den kinkiga befattning, att tillika med Landshöfdingen upprätta conventioner med församlingarna om presternas aflöning, hwilka ännu äro merendels gällande. Den redan i yngre år förtjenta Doctors-titeln mottog han wid Jubelfesten 1693. Alla fem sin tids riksdagar biwistade han. Strax han tillträdde och sedan årligen höllos prestmöten, ännu länge wexelwis med Pastorer och Comministrar. Om hans nit för kunskap, ordning och laglydnad i stiftet wittna handlingarne. Dertill manades han ock af de stegrade fordringar, som Konungens stränga påbud förelade presterskapet. Han ansågs för mycket lärd, ehuru icke tryckte skrifter af honom bestyrka det. Med utmärkt lätthet talade han de lefwande språk, som han lärt på sina resor. Hade

Västerås Stadsbibliotek

ett så starkt minne, att han efter en disputations-act kunde i ordning upprepa alla argumenter och inwändningar. I ståndet hade han stort anseende och länge utmärkt nåd hos Konungen, som han ofta uppwaktade på Kungsöhr och hwars utslag han inhemtade i swåra mål. Hedrades ock med besök af Konungen, som 1688 skref till Landshöfd. Cronhielm: "Hälser Bisk. Carlson, om jag är wid Kungsöhr, enär Doctorinnan begrafwes, will jag gerna infinna mig och samma begrafning biwista." Dock minskades nåden och skarpa bref tillsändes Biskopen, då han, äfwen i sin krets myndig, icke befordrade de många krigsprester, som Konungen hänwisade till honom. Säkert har ock aldrig någon Biskop med sitt Cons. warit så, som denne, obruerad af föreskrifter, remißer, ansökningar, recommendationer och klagomål ifrån Konung och Enkedrottning, ifrån högre och lägre, så att han ofta icke kunde följa det rätta. Konungen ändrade ej sällan sina egna beslut, och återkallade fullmakten. De sednare åren synes han hafwa lyßnat till fruntimmers råd i befordringswäg, och då mißnöje uppkom deröfwer med nog allmänt tal och en stickande wisa, sökte Consistoriales med offentligt betyg freda hans namn. I det förfallna Biskopshuset hade han icke ett brukbart rum för sin person, och bodde derföre på sin egen gård Gillberga, der han med indragen lefnad och sträng hushållning samlade rikedom, så att en sjelf rik Prostinna häpnade, då hon af en händelse fick se hans silfwerskatt. Wid tilltagande år hade han en längre tid warit sjuklig, men fann sig så wäl en dag, att han wille den följande fara till staden och hålla Consist. Som ofta förr sof han i sin ländstol, sedan han muntert talat med sin fru. Men utan tecken till lidande blef han död om natten i största tysthet. Det war emellan 13 och 14 April 1708. Begr. 24 Juni i Domkyrkan med predikan af Pastor Primar. i Stockh. Doctor Iser. Parentation är icke funnen. Hans anhöriga uppsatte öfwer honom ett skönt epitaphium i Domkyrkan. — Historien om Bisk. Carlsons skägg och Biskopinnans omsorg derföre är ganska trolig, ty det är en känd sak att den, som war rikt begåfwad med denna prydnad, gerna hade sitt skägg inknutit i en pung om nätterna. Bisk. Carlson ses ock på sitt porträtt warit owanligen utstyrd med denna beswärliga grannlåt, som han swårligen sjelf kunde så hålla i ordning. Således är ej eller otroligt, att Konungen roat sig derät och welat belöna Biskopinnan för sitt beswär.

Gift 1. 26 Maj 1675 med Margareta Adlerberg, dotter af slutligen Äcke-Bisk. Doctor Ol. Swebilius, f. 1659, död 28 Febr. 1688. 2. 1688 med Catharina Bröms, Archiatern Doct. Swen Bröms's dotter med Cath. Helleday och enka efter Aßeßorn Joh. Silfwerklou. Hon dog 1735. Barnen adlades 1684 Cederström, och woro af förra gifgiftet: Olof, Friherre och Riks-Råd; Carl, dod som studerande 1693; Elisabeth, g. m. Kongl. Hofpredikanten och des. Pastor i Hedemora Mag. O. Berelius samt Archiatern Landshöfdingen Urban Hjerne; Catharina, g. m. Häradshöfdingen P. von Bysing; Margareta, g. m. Superintendenten i Hernösand Doct. N. Sternell. I sednare giftet: Samuel, Capitaine wid Södermanlands regemente; Swen, Hofmarskalk; Helena, g. m. Biskopen i Westerås Doct. Swen Caméen; 2 söner och 2 döttrar, döde i barndomen. Sednare frun war ett regerande fruntimmer. Hon practiserade äfwen med sin faders recepter och skötte sjuka. (Se Bergii Tal sid. 114.) Också då Cons.Notarien ofta ej kunde wara tillstädes, war hon Biskopens Amanuens. Anlade jernbruk och masugn i Gestrikland.

Skrifter: Likpredikningar: öfwer Fru Sara Simon, g. m. Kämneren Hans Preus i Stockholm. 1675, 4:o; öfwer Jungfru Sigrid Ruth. Stockh. 1675, 4:o; öfwer Riks-Kammar-Rådet Melcher von Falkenberg. Jb. 1676. 4:o; öfwer Riks-Rådet Eric Flemming. Jb. 1680, 4:o; öfwer Fru Catharina Odelia, g. m. Slottsinspektorn af Strömsholm Carl Henricßon. Westerås 1687, 4:o; öfwer RiksRådet, Presidenten i Götha Hofrätt Georg Gyllenstierna och Riks-Rådet, General-Gouverneuren i Skåne Johan Gyllenstierna, 1688. 4:o; öfwer Brukspatron Robert Petre, 1690. 4:o.

47. Doct. Petrus Malmberg. Född 7 Febr. 1653 i Södermanland och Stora Malms församling. Hans härkomst är icke widare bekant, än att hans fader warit Frälsefogde. Ifrån Strengnäs lärohus kom han Upsala 1672. Magister derstädes 7 Dec. 1679, fortfor han att studera theologi och orientaliska språken, så att han 1681 blef Theol. Candidat. Prestwigd s. å. säges han först hafwa tjenstgjort hos Krigs-Rådet Gyldenhoff, men kort derpå blifwit Predikant wid Konungens Drabant-corps. Till sin ordin. Hofpredikant behagade Enkedrottningen kalla honom 1687 och i den tjensten uppwaktade han tilldeß han på H. Maj:ts recommendation

Västerås Stadsbibliotek

blef Kyrkoh. i Catharina förs. i Stockh. 20 Sept. 1696. Men hans bestämmelse war icke att i stillhet tjena Guds församling. Kon. Carl XII hade det förtroende för honom, att han 1704 blef antagen till deß Öfwer-Hofpredikant och Bigtfader, samt tillika Fält-Superintendent under påstående krig. Strax måste han också inställa sig i Pohlen, för att tillträda deßa embeten. Genom Schlesien följde han med till Saxen, der han begagnade något lugn, för att i Wittenberg utgifwa och förswara en Theol. disputation, hwarpå han i Oct. 1706 af Theol. faculteten förklarades Theol. Doctor. Till denna heder blef han ock gratulerad med en skrift, som i smicker och öfwerdrift war ett mästerstycke. Härifrån gick färden till Ukrain och efter det olyckliga slaget wid Pultava följde han widare sin Konung genom försärliga ödemarker till Bender i Turkiet. Att han så långt affsides dock kunde komma i åtanka hos Westerås stift att blifwa deß Biskop, förklaras lätt, då han genom sin utmärkta nåd hos Konungen kunde framför mången annan wara gagnelig. Härtill kommer ock, att Consist. rönt hans synnerliga wälwilja i brefwexling om prester, som dels wille hafwa tjenst wid arméen, dels ock komma derifrån och få en roligare tjenst här hemma. Emellertid ankom Doct. Malmbergs bref, dat. Kongl. campementet wid Scherkowa 23 Aug. 1708 till Cons., att Konungen hade utnämnt honom, och Cons. swarade med gratulation 8 Oct. Han berättas ock hafwa fått tillstånd att företaga hemresan, men belägenheten medgaf det icke, och han kom aldrig att njuta af sin befordran. Död i Bender 13 Febr. 1710 och begrafwen på en Grekisk kyrkogård wid koßackiske Fältherrn Mazeppas graf. En gammal anteckning uppgifwer, att han dödt af den s. k. lussjukdomen, som icke är otroligt, för det lefnadssätt han länge nödgades föra.

Gift 10 Jan. 1684 med Beata De la Vallée, som wid ingången af hennes mans tjensteår 1709 flyttade till Westerås och begärde få bo i biskopshuset. Detta årets lön gick till kronan och Biskopinnan fick endast penningar till hushyra, emedan intet rum kunde bebos i huset. Hon dog i Dingtuna 9 Nov. 1710. Dotter af Embets-Borgmästaren i Stockh. Joh. De la Vallée och Anna Böös. Farfadren, Simon De la Vallée, Drottning Christinas Architect, blef 1642 på stora torget i Stockholm ihjälslagen af Friherre Er. Oxenstierna till Eka.

Skrifter: *Λόγος προπεμπτικός* in honorem Caroli Litman S. Th. Doct. et Episcopi Strengn. Strengnesiæ 1675, 4:o. — Likpredikan öfwer Presidenten i Dorpts Hofrätt Grefwe Carl Bonde. Stockh. 1700, F.; öfwer Christina Matthsdotter, g. m. Handelsman Herman D. Hermanni i Stockholm. Jb. 1703, F. — Disput. pro gradu in Theologia: Rosa inter Spinas, i. e. Veritas Christianismi a Sectis et Sectariis pressa strictimque vindicata. Wittebergæ 1706, 4.o. Blef sedan öfwersatt på Swenska af Biskopen Doct. Joh. Gezelius, jun.

48. Doctor Matthias Iser. Föddes i Wermland, Allsters församling, 5 Oct. 1645. Hans fader, Johan Iser, Köpmans-son ifrån Skara, war Comminister och blef 87 år gammal. Modren Märta Ekeblad. Hade studerat i Carlstads och Mariestads skolor då han 1665 blef Student i Upsala. Erhöll derstädes Magister-wärdigheten 12 Dec. 1672. Prestwigd i Carlstad 1673 tjenstgjorde han i stiftet, till deß Konungen följande år förordnade honom till Pastor wid Lifregementet till häst. Gick med regementet i Danska kriget och derunder antagen 18 Aug. 1676 till ordin. Kongl. Hofpredikant. Erhöll också fullmakt på Domprost-embetet i Göteborg 1678, men det blef omgjordt, och i deß ställe blef han 23 Aug. s. å. Kyrkoherde wid Maria församling i Stockholm. Snart kom ytterligare befordran med kallelse och Konungens fullmakt 29 Juni 1681 för honom, att wara Kyrkoherde wid Storkyrkan och Præses i Stads-Consistorium. En owanlig nåd, då mannen war blott 8 års prest och 36 år gammal. Derjemte erhöll han Lofö pastorat till præbende, ett ställe, der han mycket wistades sommartiden och hedrades med besök af Konungen. I den Commission, som tillsattes att granska Förmyndare-regeringens åtgärder war han ledamot. Hade ock förtroende till flera andra wigtiga förrättningar. Theol. Doctor wid Jubelfesten 1693. Då församlingen 1700 supplicerade hos Konungen, att stadens förnämsta Pastor och Consistorii-Præses måtte upphöjas till Biskops namn och wärdighet, woro Doctor Isers owanliga förtjenster och åhörarnes synnerliga kärlek de skäl, som anfördes till ansökningen. Men ehuru han äfwen njöt Kon. Carl XII:s utmärkta nåd, wann han icke den hedren, förrän han 21 April 1711 af Konungen i Bender utnämdes till Biskop i Westerås. Han war då werkligen af stiftet föreslagen jemte Biskop Gezelius och Prosten

Västerås Stadsbibliotek

Ekman i Fahlun, men framför dem åstundad. Temligen till ålder anträdde han snart det nya embetet med oförminskad kraft, och wisade i synnerhet den förmågan att lätt reda och afgöra inwecklade mål. Såsom gammal Præses hade han mycken erfarenhet. Sin werksamhet med prestmöten fortsatte han alla åren och visiterade inpå höga ålderdomen, då han efter Biskopinnans död gerna hade sin dotter "wälborna Jungfrun" med sig, den presterne flitigt bjödo och kruserligt bemötte. Likasom under tjenstetiden i Stockholm, äfwen så i Westerås, biwistade han alla riksdagar, men måste 1714 twärt afbryta och skynda hem, för att få tak öfwer hufwudet, sedan han genom branden i Westerås mistat husrum, bibliothek och lösören. Han kunde aldrig bo i Biskopshuset, utan köpte sig, till anträdet, egen gård i staden. Hans karakter synes warit nog stridig eller ojemn. Genom arf och ännu mera genom sträng hushållning, som tadlare kallade girighet, och som stundom blef bittert gäckad, ansägs han för den rikaste Biskop på sin tid. Länge hafwa ansökningar till honom blifwit förwarade, som innehöllo anbud af penningar eller annan wederkänsla för befordran; men hwarföre förstorde han dem icke, om han begagnat dem? Men han kunde ock wara frikostig, och i synnerhet undsägnade han de förnäma. Donerade äfwen 4000 dal. k. m. till stipendium för en Gymnasist. Till slut en längre tid af swaghet fängliggande. Död 19 Febr. 1725 och begr. med predikan af Öfwer-Hofpredikanten Doct. N. Barchius. Lectorn Mag. Fr. Anagrius parenterade. Med ett dyrbart epitaphium i Domkyrkan är hans minne förwaradt. Af sina wänner och åhörare blef han ock redan 1694 hedrad med en skådepenning, som föreställer hans bild och symbolum.

Gift i Stockholm 25 Sept. 1677 med Margareta Nyman, dotter till Handlanden i Fahlun Ol. Nyman och Helena Blackstadius, som dog i Westerås 1720. Barnen, adlade Iserhielm 1689, voro: Johan, död som studerande i Upsala; Carl, Revisionssecreterare med Justitiæ-Canzlers afsked; Gustaf, Secreterare i Swea Hofrätt; Anna Maria, g. m. Commißarien Joh. Wennerstierna; Elisabeth, g. m. Öfwersten Abr. Segerfeldt; Matthias, Fänrik wid Dalregementet, slagen wid Pultawa; Elias, död ung; Samuel, drunknade 16 år gammal; Erland, okänd; Margareta, g. m. Hofrättsrådet Hans Olivecrona.

Skrifter: Oratio funebris Saræ Erlandi Dom. Superintendentis Sven. Camenii conjugis. Ups. 1671. — Program wid Rector Scholæ Holm. Illustr. Jacobi Waldii valedicerande. Stockh. 1695. Fol. pat.

49. Doctor **Swen Cameen.** Född 11 Juli 1667 uti Kölens prestgård i Wermland. Son af sedermera Superintendenten i Carlstad Mag. Benedictus Camoenius och Christina Carlberg. Wid Carlstads lärowerk ifrån 1678 underbygd, kom han 1685 till Upsala academi och wann derstädes Magisterwärdigheten 10 Dec. 1691. Begynte derpå med allwar studera Theologi och företog derföre 1695 en utrikes resa, som warade tre år. Lade sig ock synnerligen på Orientaliska litteraturen, hwaruti han begagnade en lärd Judes, Rabbi D. Gervini underwisning. En annan Jude öfwertalade han, att komma till Swerige, hwarest han i Upsala gick öfwer till Christna läran, kallade sig Jacob Kempe och blef Lingu. Orientat. Docens wid academien. Strax efter hemkomsten prestwigdes han af sin fader, kallad af Doctor Iser, till biträde i Storkyrkoförsamlingen 1698. Blef 1700 Extra ord. Kongl. Hofpredikant och extra ledamot i Hof-Consistorium. Pastor wid Lifdrabant-corpsen 13 Maj 1701 och befalld att inställa sig till tjenst i Kongl. fältlägret. Såsom tillika Konungens Hofpredikant följde han allestädes, och gjorde slutligen tjenst såsom Öfwer-Hofpredikant och Fält-Superintendent, hwarunder han wigde flera prester och äfwen på Slottet Heilsberg döpte två Judar, för hwilka Konungen war fadder. Snarare än många andra undslapp han krigets mödor, ty 24 Febr. 1704 hugnades han med fullmakt, att wara Pastor i Catharina förs. i Stockholm, och skyndade hem att tillträda. Blef Pastor Primarius wid Storkyrkan 30 April 1718 och Præses uti Stads-Consistorium. Under denna sin tjenstetid war han Ledamot i Ecclesiastique-Deputation och måste flera gånger anwända sin förmåga i publika förrättningar. Theol. Doctor i Upsala 20 Febr. 1719. Hade 1723 förslag till Superintendents-embetet i Carlstad, men ett annat war honom bestärdt. Af stiftet föreslagen utnämdes han af Konungen i Rådkammaren 13 April 1725 till Biskops-embetet i Westerås *), det han ock 1726 emottog. Omtalas såsom en behaglig och älskwärd förman med mycken skicklighet för sitt kall, men icke motswarande kroppskrafter. Under sin korta tid, äfwen upp-

*) Öfwer-Hofpred. Barchius hade 118 wota, Cameen 18 och Domprosten Tillæus 53.

Västerås Stadsbibliotek

tagen af den långa riksdagen 1726—27, kunde han föga blifwa känd med presterskap och församlingen. Han inwigde Prosten i W. Fernebo, utn. Biskopen i Åbo Laur. Tammelin i Biskops-embetet, uti Westerås Domkyrka (enl. anteckn. i Nordinska saml. å Upsala Acad. Bibl.) Sjuknade i Stockholm 1728, reste hem och wann någon förbättring, så att prestmöte kunde hållas på hösten, men utan waraktighet. Redan 6 Juli 1729 inträffade hans död. Begrafwen 31 Aug. med predikan af Öfwer-Hofpred. Doct. Kallsenius. Parentation hölls i Sept. af Lectorn Mag. Jac. Swedelius.

Gift 1705 med Helena Cederström, Biskopen Doct. Carlsons yngsta dotter, som dog 1753. Barnen, adlade Caménfköld 1726, woro: Carl Bengt, Lieutenant wid Lifgardet, död i Finska kriget 1741, då ätten på swärdssidan utgick; Christina Catharina, g. m. Statssecret. och Öfwer-Post-Directeuren Baron H. Bunge, samt Presidenten i Swea Hofrätt Grefwe Carl Frölich; Elisabeth, död i barndomen.

50. Doctor Nils Barchius. Född i Westerås 25 Nov. 1676. Hans fader Mag. L. Barchius war då Lector wid Gymnasium, men sedan Pastor i Söderberke. Modren Anna Rudbeck, Biskopen Doct. N. Rudbeckii dotter, omgift med Kyrkoherden Mag. O. Kallsenius. Njöt först i föräldrarnes hus privat underwisning, men ifrån 1687 hos Professor Salenius i Upsala. År 1698 hade han fullgjort allt till den academiska graden, som han undfick 12 Dec. 1700, men war då stadd på en utrikes resa, hwilken han redan twenne år hade fortsatt. Då han i Sept. 1701 hemkom, hade han besökt många lärde i Danmark, Tyskland, Holland och England. Prestwigd i Aug. 1702 på kallelse af Kongl. Rådet Grefwe Gyldenstolpe. Blef E. O. Kongl. Hofpredikant 1703 och kort derpå Notarius i Hof-Consistorium. Kallades 1706 af Enke-Drottningen till deß ordin. Hofpredikant. Begärdes af Westerås församling till Kyrkoherde 1709 och erhöll s. å. 27 Nov. Konungens fullmakt på Domprost-embetet. Befalldes ännu en tid stadna i Stockholm såsom Enke-Drottningens Bigtfader och äfwen föra præsidium i Hof-Consistorium. Måste ock 1710 följa det Kongl. Hofwet till Salberget till undgående af den i hufwudstaden härjande pesten. Ändteligen kunde han 1711 anträda Domprost-syßlan, hwarunder han för stiftets räkning bewistade riksdagarne 1713 och 1719. Men 5 Mars sistnämda år blef han af Drottning Ulrica Eleonora återkallad, att wara deß Öfwer-Hofpredikant, Bigtfader och Hof-Consistorii Ordförande. Theol. Doctor wid kröningen s. å. Flyttade med saknad ifrån Westerås 1720. Efter kallelse af Storkyrko-församlingen benådad med Konungens fullmagt 11 Maj 1725, med befallning, att ännu efter tillträdet wara Majestäternas Confessionarius. Jemte extra arbete i flera deputationer och öfwerläggningar hade han serdeles beswär och ledsamhet af de pietistiska oroligheterna, i anledning hwaraf han ock höll en märklig predikan, som blef tryckt. Då hans minne så lifligt qwarblef i Westerås och han i Stockholm gjort stiftet flera tjenster, war att förutse, huru enhälligt han skulle uppföras på förslag till det lediga Biskopsembetet 1729. *) Konungens fullmakt utföll i Rådkammaren 24 Nov. s. å. Han tillträdde 1731 och inwigdes af sin swåger ÄrkeB. Doctor Steuchius 30 Juni. Hans första omsorg måste blifwa, att få biskopshuset i det stånd att det kunde bebos, hwartill medel icke funnos, utan måste upplånas, och sjelf war han twungen att med stor kostnad bidraga. Under sin korta tid hade han prestmöte 1732, besökte ock några församlingar, och stiftet hoppades en längre tid få njuta hans behagliga tjenst, ehuru han war af ömtålig helsa. I St. Schedvi bewistade han en begrafning och höll likpredikan i Jan. 1733 utan swårighet, men följande månad sjuknade han under wisitation i Malma prestgård och fördes swag hem till Westerås. Då ryktet derom kom till Stockholm, sände Drottningen en af sina Läkare att betjena honom, men det war för sent. Han låg redan i sömn och afled utan dödsplågor 16 Febr. 1733. Begrofs i Domkyrkan 1 Maj med predikan af då warande Prosten i Lekfand Doctor Alstrin. Lectorn Mag. Jac. Swedelius war ock hans Parentator 2 Maj s. å.

Gift 1. 1706 med Maria Steuch, dotter af ÄrkeB. Doctor Matthias Steuchius, död 26 April 1719. 2. 1720 med Maria Euphrosyna Franc, Landshöfdingen i Nyköping P. Francs dotter, som på presterskapets intercession fick två nådår. Med henne woro två söner, som dogo i barndomen. Af förra frun woro: Matthias, död under studering 1721; Petrus, äfwensså 1728; Lars blef Magister 1743 och dog 1745; Maria Elisabeth, g. m. Capiten Joh. Gripenstedt; Anna Brita, lärer dött ogift.

Skrifter: Likpredikan öfwer Kyrkoherden i St. Clara i

*) Barchius hade 172, Domprosten Tillæus 105 och Superintendenten Doct. Jöns Steuchius 82 wota.

Västerås Stadsbibliotek

Stockholm Mag. Simon Jsogæus. Stockh. 1710, 4:o; öfwer Kyrkoherden i St. Clara Doctor Jöran Nordbergs fru Regina Rehn. Jb. 1725, 4:o; öfwer Öfwersten Gr. Carl Ulric Torstenßon. Jb. 1729, Fol.; öfwer Kyrkoherden i Riddarholmen Mag. Johan Poßieth. Jb. 1729; 4:o; öfwer Margareta Törnflycht. Jb. 1723, Fol. — Tacksägelsepredikan hållen för det Kongl. Hofwet 2 Dec. 1720 öfwer Freden. Upſ. 1721, 4:o. — Predikan öfwer Evangel. på 14:de Sönd. efter Trefaldighet, om rätta Christnas andeliga presterskap i Christo Jesu. Stockh. 1725, 4:o. Är öfwersatt och tryckt på Tyska.

51. Doctor **Andreas Kallsenius**. Född i Söderberkes prostgård 1 Nov. 1688. Genom sin moder Anna Rudbeckia halfbroder med nästföregående Biskop, men nog olik honom i lynne af sin modigare fader, Prosten Mag. Olof Kallsenius. Redan 1697 inskrifwen wid Upsala academi (han hade ock der länge enskild handledare, slutligen A. Rhyzelius, som blef Biskop i Linköping) begynte han 1710 cursen till Magister-graden, som erhölls 21 Maj 1713. Hans uppsåt att strax besöka främmande länder mötte hinder af osäkerhet på hafwet, och han stadnade en tid wid academien i Lund. Återgick till Westerås och mottog ett vicariat wid Gymnasium. Då öppning icke inträffade tog han ordination 22 Maj 1716 på kallelse af K. Rådet Grefwe G. Cronhielm. S. å. befordrad till Pastor wid Dalregementet och afgick strax till sin station i Uddewalla. Under ledigheten war han 1717 vice Pastor efter sin fader i Söderberke. Biwistade 1718 campagnen i Norrige och 1719 tåget omkring Stockholm, med actionen wid Baggersund. Gick 1720 med regementet till Gefle. Detta år utnämdes han till Andre Pastor wid Lif-Drabant-corpsen och E. O. Kongl. Hofpredikant, hwilka tjenster strax tillträddes. Blef ordin. Kongl. Hofpredikant 1722 och bugnades med flera gratificationer. Förordnades i Maj 1725 att föra præsidium i Hof-Consistorium med Öfwer-Hofpredikants lön, och erhöll 13 Mars 1728 fullmakt på detta embete. Pastor Primarius wid Storkyrko-församlingen och Præses i Stads-Consistorium i Sept. 1730. S. å. hedrad med Theol. Doctors namn och wärdighet af Greifswalds academi. Tillträdde Storkyrkan 1731, men befallades fortfara med Öfwer-Hofpredikants-embetet och Vigten hos Majestäterna. I denna karakter åtföljde han Konungen s. å. på deß resa till Heßen, som, med wistandet derstädes och hemfärden, upptog 4 månader och i flera afseenden war honom behaglig. I synnerhet wärderade han bekantskapen och umgänget, ehuru kort, med flera lärda männer. Hade ock den lyckan att af sin Konung utwerka en betydlig gåfwa till Lutherska församlingen i Cassel. Hemkommen blef han för sin tjenst och möda rikligen begåfwad, och snart uppnådde han sitt mål på jorden. Af Westerås stift föreslagen 1733 *) blef han 8 Nov. s. å. af Konungen med Råds råde utnämnd till Biskop. Med mannakraft i bästa ålder mottog han stiftets wård 1735 och bör med all rätt räknas ibland de driftigaste och mest gagneliga Biskopar. Sjelf noga iakttagande lagens föreskrift, fordrade han sträng ordning och uppfyllda pligter af högre och lägre; lade egen hand wid allt hwad han förmådde, yrkade allas möjliga närwaro i årliga möten och sträckte sina visitationer öfwer allt, ända till Serna, hwaresst icke någon Biskop förut warit. Likwäl wann han mera fruktan än kärlek af sina prester. Hans sätt att wara och handla war föga wänligt, merendels sträft och befallande, så att flere, äfwen anhörige, bleſwo honom obenägne, ända till owänner, som någon gång wållade skarpa uppträden. Hans färdighet att skjuta och jaga säges först ådragit honom Kon. Fredrics uppmärksamhet, och då han äfwen wid äldre år älskade denna motion, miſshagade den många. Alla som riksmötena under biskopstiden biwistade han, men hade icke den lyckan att alltid få sådane fullmäktige med sig af stiftet, som han önskade. Men hans goda afsigt och rätta wärde böra aldrig miſskännas, helst han äfwen utom embetet gjorde sitt minne priswärdt. Han stiftade wid Upsala academi den efter honom nämnda Theol. professionen, och ditskänkte äfwen Sätra mineralbrunn med tillhörigheter jemte ett penningecapital, så att fattige sjuke deraf hafwa understöd och lindring. Hans död inföll tidigt för hans år, efter korrt sjukdom 24 Dec. 1750. Biskopen i Strengnäs Doctor Alstrin begrof honom följande år 19 Febr. med likpredikan, och dagen derpå talades öfwer honom af Lector J. Sundius på latin och af Lector Herweghr på swenska. Uti hans eget inköpta grafchor har likstenen en kort inscription, men en förgylld tafla wid muren innehåller en widlyftigare minnesteckning på latin. Äfwen i Upsala hölls ett åminnelsetal öfwer Biskopen af Domprosten Doctor Matthias Asp.

Gift 20 Jan. 1723 med **Elisabeth Lemoine**, dotter af Inspectoren på Garpenbergs bruk Jsac Lemoine. Hon

*) Domprosten Tillæus erhöll 156 röster, Doctor Alstrin 141, Kallsenius 124, Prosten Sahlstedt i Tuna 9.

Västerås Stadsbibliotek

dog, utan att hafwa haft barn, wid Sätra brunn i Juli 1773, 73 år gammal. Biskopen plägade skämta öfwer Prosten Holstenius i Husby, att han med sin torra, kärfwa wigsel betagit hans fru all frugtsamhet. Biskopinnan war icke eller så wek och medgörlig. En summa penningar, som hennes man skänkt till prestcaßan, wille hon 1760 ej utbetala, utan den måste genom Landshöfdingen utsökas.

Skrifter: Högmäßo-predikan för Kongl. Hofwet på Trettondedag Jul. Stockh. 1726, 8:o. — Likpredikan öfwer Biskopen i Westerås Doctor Swen Cameen. Jb. 1729, 4:o; öfwer Domprosten i Westerås Doctor Petrus Tillœus. Westerås 1744, 4:o. — Predikan wid Strömsholms kyrkas inwigning 1741, 4:o. — Riksdags-predikan 1741 öfwer 1 Sam. 12: 24. 1741, 4:o.

52. Doctor **Samuel Troilius.** Född 22 Maj 1706 i St. Schedvi af Prosten Mag. Olof Troilius och Helena Gangia. Fadren liksom anade ifrån början och förutsade ofta, att denne sonen skulle bliswa en stor man i församlingen, en tröst, som han wäl behöfde i sorgen öfwer sin andra olycklige son. Med enskild ledare sändes han redan 1714 till Upsala academi. Hastade icke, utan begagnade tåligt de goda tillfällen att samla kunskaper, äfwen till nyttig öfning med disciplar ifrån 1727. Utgaf och förswarade en disputation 1732, som ansågs både till afhandling och förswar af det wärde, att Philos. faculteten, utan hans ansökning och widare prof, förklarade honom för Docens i Latinet och Grekiskan. Då han 18 Nov. 1736 allena prestwigdes i Westerås, på kallelse af RiksR. Greswe Thure Bielke, säges hafwa händt, att Sångaren af misstag upptagit psalmen för en Arfprins, hwarwid Biskopen Kallenius tilltalat honom: "Ni will wäl icke bliswa Biskop här medan jag lefwer." S. å. 7 Dec. blef han E. O. Predikant för Lifdrabanterne. Ord. Kongl. Hofpredikant 22 April 1740, och ehuru den yngste följande år Majestäternas Bigtfader. Kyrkoherde i Riddarholms och Bromma församlingar 1 Sept. 1741. Kongl. Öfwer-Hofpredikant och Præses i Hof-Consist. 8 Jan. 1742. Efter nära enhällig kallelse Pastor i St. Claræ och Olai församlingar 1 Januari 1745, jemte befallning att fortfara med Öfwer-Hofpredikants-embetet. Förste Ordens-predikant 23 Febr. 1748, och till utmärkande deraf prydd med mindre Serafimerstjerman, att bära i guldkedja. Höll första Ordens-

predikan i Riddarholmskyrkan 17 April s. å. Under Doctor Bergii sjukdom och efter hans död förde han länge præsidium i Stads-Consistorium. Hans arbete ökades af många tillstötande göromål, såsom att mota Zinzendorffiska swärmeriet, att wara Fullmäktig i Banken, Ledamot i Uppfostrings-Commissionen. Riksdagsman för Stockholms presterskap 1746, 1747 och 1751, det sistnämnda året också för Westerås stift, ty, efter stiftets förslag hade han 24 April s. å. fått fullmakt på Westerås Biskops-embete, den första som Kon. Adolf Fredric underteckade. Inwigdes 1 Nov. i Riddarholmskyrkan af ÄrkeB. Doctor H. Benzelius, då alla Rikets Biskopar woro närwarande. I föregående Juli månad hade han den sorgen, att Clara kyrka med pastorsboställe af wådeld nedbrunno, då hans böcker, många manuscripter och lösören förlorades. Genom hans omsorg hann kyrkan lyckligen återställas, förr än han i Maj månad 1752 tillträdde stiftet. S. å. i Juni blef han promoverad Theol. Doctor i Upsala, då han ock hade den hedern, att beswara Doctoral-frågan. Långwarigt blef icke hans wistande på den nya platsen, men werksamt både i Dom-Capitlet och församlingarna, och likaså nöjsamt ibland ungdomswänner och kamrater, då han äfwen af alla yngre omfattades med högaktning och kärlek. På en gång stor predikant, styresman och öm om statens bästa borde ock hans förtjenst icke mißkännas. Höll första prestmötet 1753 med en talrik samling af Clerus. Sedan 1755, 1758 och 1760. På 5 år wisiterade han några och 20 församlingar. Hans nit i embetet bewittnas ock synnerligen af det bekanta Herdabreswet, som upptogs med tacksamhet både utom och inom stiftet, och alltid behåller sitt stora wärde. På den märkwärdiga riksdagen 1756 war han en ganska betydande man, och wäckte stort uppseende. I en så critisk tid med stridiga tänkesätt, kunde hans beteende då och wid andra tillfällen icke winna allas bifall. Hans stolta och imponerande talgåfwa, hans myndighet inom ståndet, hans skonlösa alfwar emot hofwet, hans oblyghet i umgänget med de högre, bedömdes med bitterhet af många, som styrdes af afund och partiskhet. Deremot wäcktes med skäl en harmfull förundran af hans owisa nit öfwer det sista s. k. Trollwäsendet i Dalarne, som blott war en farce, utan all betydenhet. Att ihärdigt söka fälla några enfaldiga och för sina prester öppenhjertade qwinnor, såsom djefwulens synnerliga werktyg, war så stridande emot tidens upplysning och hans egen theologiska kunskap, att rätta

Västerås Stadsbibliotek

orsaken till hans handlingssätt icke kan inses. Rättwist måste han uppbära skarpa tillwitelser af den sedan förordnade Commissionen; men han undgick all swårare påföljd, och så alldeles intet skadades hans rykte af alla härda omdömen, att, wid ledigheten af högsta herde-embetet i riket, blef han uppförd i första förslagsrummet och 8 Nov. 1757 utnämnd till Ärke-Biskop och Academiens Pro-Canzler. Ledamot af K. Wetenskaps-academien 1759. Flyttade till Upsala 1760 och war på samma års riksdag sitt ståndS Talman. Bibehöll sitt anseende äfwen på denna högsta post. På hans underdåniga föreställning kom Swenska Psalmbokens förbättring under arbete. Afled oförmodadt af ett häftigt slag 16 Jan. 1764. Begr. 22 Febr. i Upsala Domkyrka med predikan af d. w. Kongl. Öfwer-Hofpredikanten Doct. Jör. Schröder. Canzli-Rådet Joh. Ihre parenterade i Upsala 23 Mars, och då liket nedsattes 29 April uti egen graf i Westerås Domkyrka talade Lectorn Mag. J. Schedwin. Den aflidnes son Rev. Secret. F. U. von Troil beförde en kostbar minneswärd bakom altaret i Domkyrkan och lät äfwen öfwer sin fader slå en minnespenning i silfwer af 8:de storleken.

Gift 19 Aug. 1740 med Anna Elisabeth Angerstein, dotter af Bruks-patronen på Wikmanshyttan J. Angerstein och Anna Rüdkers, död i Stockh. 3 Dec. 1750, 35 år gammal; 2:o 23 Juni 1751 med Brita Elisabeth Silfwerstolpe, Kammar-Revisionsrådet Gudmund Silfwerstolpes och Brita Stjerncronas dotter, som länge efterlefde. Barn, adlade 1756 von Troil, woro i förra giftet: Fredric Ulric, säges blifwit af Drottning Ulrica Eleonora buren till dopet, blef Revisionssecreterare; Anna Helena, g. m. Biskopen i Götheborg Doctor E. Lamberg; Uno, Ärke-Biskop; Margareta Elisabeth, g. m. Öfwerste-Lieutenanten och Riddaren A. G. v. Post; Maria Gustawa, g. m. Afseßoren O. U. von Numers. Af sednare frun: Samuel, Ryttmästare wid Lifregem. till häst; Wilhelmina, g. m. Öfwerste-Lieutenanten och Ridd. L. Phil. Hjerta; Knut, f. 1760, död 1825, Landshöfding i Åbo, gick i Rysk tjenst, blef Friherre, Geheimeråd, C. N. O. och R. S. O., Riddare af St. Alex. Newsky Orden och af St. Annæ Ordens första claß; Lars David, död 1827, Canzliråd, Rikshärold och R. N. O.

Skrifter: Disp. de Magnetismo Morum Naturali. Pars 1. Ups. 1752, 8:o. — Lyckönskningstal då H. K. H. Adolf Fredric första gången bewistade Gudstjensten på K. Hofwet. Stockh. 1743, 4:o. — Likpredikan öfwer RiksR. och Fältmarskalken Gr. Ax. Sparres fru Anna Maria Falkenberg. Stockh. 1744, F.; öfwer Ärkebiskop Jac. Benzelius. Jb. 1747, 4:o; öfwer Riks-Rådet Frih. Wilh. Ludwig Taube. Jb. 1750, 4:o; öfwer Bergs-Rådet Jac. Tersmeden. Westerås 1751, 4:o; öfwer dennes fru Elis. Gangia. Jb. 1753, 4:o; öfwer Prosten J. Strang. Jb. 1757, 4:o; öfwer Domprosten Dr Asp. Upf. 1763, 4:o. — Allmän Glädje- Låf- och Tackfägelses uppmuntran öfwer Prins Gustaf etc. 1746, 8:o. — Fyra Minnesord på den förnyade Seraphimer Ordensdagen i Swerige etc. Stockh. 1748, F. — Wår äros plikt emot Gud: på andra Ordensdagen. Jb. 1749, F. — Wår trohetsplikt emot öfwerheten föreställt på tredje Ordensdagen. Jb. 1750, F. — Predikan wid Riksdagens början 1751. Jb. s. å. 4:o — Guldbrollopstal öfwer Prosten Mag. Ol. Aspman och Fru Christina Sigtunia. Westerås 1754, 4:o. — Herdabref till Westerås stift. Jb. 1758, 4:o. — Tal och Wälsignelse till Kronprinsen Gustaf då deß Trosbekännelse aflades. Sthm 1762, 8:o.

53. Doctor Lars Benzelstierna. Född på Starbo bruk i Norrberke 30 April 1719. Son af d. w. Bergmästaren Lars Benzel, som samma år adlades, blef Bergs-Råd, med Landshöfdinge namn och Riddare af N. O., samt Hedwig Swedenborg, Biskopen i Skara Doctor Swedbergs dotter. Utom den lyckan att wara den store ÄrkeB. Er. Benzelii afkomling härstammade han ock i 5:te led ifrån den berömlige Westerås Biskopen O. Laurelius. Inskrefs redan 1729 wid Upsala academi, men sändes strax till Lund, hwarest han, under sin farbroders d. w. Professorn sedermera Ärke-Biskopen Doctor H. Benzelii handledning och tillsyn, idkade studierna med den framgång att han på sitt 20:de år 1738 erhöll Magistergraden. Efter anwända tre år till widare framsteg i de wetenskaper han walt till sitt hufwudyrke, blef han 1741 Docens i Theologien wid samma academi, då han ock prestwigdes. Theol. Adjunct 1743. Hade derpå två gånger förslag till L. O. Professsion, men blef efter ansökning 6 Maj 1746 Græcæ Linguæ Professor i Upsala. Theol. Professor med Danmarks præbende 15 Juni 1747. Prost i Hagunda Contract 1749. Promoverad Theol. Doctor i Upsala 7 Juni 1752, utnämd dertill wid Konungens kröning. War Inspector wid Academien för Roslags, Fjerdhundra, Wermlands, Hel-

Västerås Stadsbibliotek

singe och Gestrike nationer. Riksdagsman 1756. Efter ständernas beslut om Bibelns revision och wisa böckers fördelning på stiften, åtog han sig att granska den gamla öfwersättningen af Geneſis. Biskop i Westerås stift 19 Juli 1759.*) Tillträdet skedde 1760. Redan det årets och följande riksdagar, till och med 1789, deltog han i göromålen. Blef wäl 1765 såsom adelsman utesluten ur ståndet, men 1769 åter intagen. Wid Kronprinsen Gustaf Adolphs döpelse 1778 war han fadder, jemte flere af sitt stånd, då alla pryddes med en wid guldked fästad medaillon, att bära på brystet. Ledamot af Samfundet pro fide et Christianismo 1776, af Patriotiska sällskapet 1782 och af Uppfostrings-sällskapet 1783. Jbland de förste, anslig Ledamot af K. Nordstjerne-Orden 22 Nov. 1784. Ordens-Biskop 21 Nov. 1785, i vacancen efter sin måg Friherre Taube, och officierade sedan wid flera tillfällen. C. N. O. 16 Nov. 1799. Uppförd å Ärke-Biskops förslag 1775 och 1786. Att han på sin owanligt långa embetstid, med nästan oafbruten helsa, skulle uträtta mycket, war gifwet. Med lätthet skötte han de consistoriella göromålen, war angelägen om ordning i archivet, och satte, med egen kostnad, alla handlingar om församlingarna i ypperligt skick. Prestmöten hollos åtta gånger, sist 1794. Wanligen öppnade Biskopen disputationsacten med en oration, mera om ett lärdt och speciellt än praktiskt ämne, t. ex. en gång de calceis Judæorum. Flitigare besökte han stiftet öfwer allt, och i flera församlingar visiterade han 2 till 3 gånger. War ock en sommar ända upp i Serna och Jdre på en wådlig färd. Sjelf introducerade han gerna alla Pastores, stundom långt efter tillträdet, och war i hans tid wanligt, att introductus efteråt gaf ett honorarium, åfwensom att efter ordination och Pastoral-examen någon wederkänsla wisades med penningar. Efter honom upphörde denna sed. Med en klok och driftig fru hade han ett sorgfritt och muntert sinne, en lätt lefnad in på sena ålderdomen, skämtade gerna i umgänget, och hade sina favorit-

*) Rösterna utföllo: Pastor Prim. Jör. Schröder 141, Benzelstierna 101, Prof. N. Wallerius 101, Domprosten Swedelius 71, Bisk. Beronius 68, Prosten M. Troilius 65, Dr Hauswolff 42, Doct. Nordman i Lekſand 28, Bisk. Halenius 6, Doct. Axelsson i Munktorp 6, Prosten Rabenius i Tuna 5, Bisk. Kiörning 3, Bisk. Osander 3, Superintend. Muhrbeck 3, Domprosten Asp 3, Prof. Gadolin 3, Dompr. Bælter 3 o. s. w. Domprostinnan fick en röst, såsom man trodde genom uppsåtlig miſsskrifning af en Comminister.

uttryck, som ofta föllo så, att de wäckte mycken munterhet. Då man icke sällan såg honom i enslighet arbetande wid sitt skrifbord, trodde man sig få se något stort werk efter hans död, men förgäfwes. Hans ålderdom war en af de mest önskliga, ett naturligt aftagande utan plågor. Ännu på sista dagen hade han redighet, att yttra sig öfwer handlingar, som han återlemnade, och få timmar derefter slocknade lifwet 18 Febr. 1800. Begr. 4 Mars med predikan af Domprosten Doct. Fant, och 5 Dec. hölls parentationen på Gymnasium af Lectorn Mag. P. Kraft.

Gift 22 Sept. 1748 med Elisabeth Maria Schönström, med hwilken han war i någon skyldskap; hon war dotter af Öfwerste-Lieutenanten Albr. Schönström och Friherrinnan Ulrica Adlerſten, blef död i Westerås 4 Aug. 1801 i 76:te året. War en för sin man wäl paſsande maka, som alltid hade caſsan om hand och medföljde på alla färder i stiftet, till och med på hästryggen öfwer kärr och kaſswelbroar till Serna. Stark i hushållning begärde hon, säkert dock på skämt, en ko af en bonde, för den äran, att få dansa med henne, och följande dag stod djuret i ladugården. Det äldriga paret firade sitt guldbröllop 22 Sept. 1798 och donerade ett capital af 600 R:dr, hwaraf fyra prestenkor njuta räntan. Deras barn woro: Eric, Capiten, död på Åsbo gård i Upland 1818, 57 år gammal; Maria Eleonora, g. m. Ordens-Biskopen Friherre Taube och Öfwerſten R. S. O. Christopher Frejtagk; Beata Sophia, g. m. Cancelli-Rådet och Riddaren Jacob von Engeström.

Skrifter: De versione Græcorum, quæ dicitur Septuaginta ejusque auctoritate et usu in lectione Novi Test. Lond. Goth. 1744, 4:o. — De supremo Sacerdote V. T. in typum supremi Sacerdotis N. T. Ib. 1744, 4:o. — Såsom Theol. Profeſsor præſiderat för 25 Disput. i Upſ. 1748—1758, 4:o. — Predikan wid Riksdagens början 1760. Stockh. 4:o. — Likpredikan öfwer Prosten i St. Tuna Mag. Nils Rabenius 1767. Westerås. 4:o; öfwer Prosten i Sala Matth. Ramzelius 1769. Jb. 1770, 4:o; öfwer Prosten i Husby Mag. Magnus Troilius 1762, 4:o; öfwer Prosten i St. Tuna Doctor Eric Sernander 1774. 4:o. — Flera Programmer. — Grifte-Tal då Biskopen öfwer Gottlands stift Doctor C. F. Muhrbeck jordfästades i Westerås 1796. Westerås s. å. 4:o.

Västerås Stadsbibliotek

54. Doctor **Johan Gustaf Flodin.** Född i Thorshälla stad 18 Jan. 1741. Fadren Pehr Flodin, Bondson ifrån Floda socken, war Handlande. Modren Christina Hedberg. Student i Upsala 1759. Magister 1764 och två år derefter Docens i Grekiskan wid samma academi. Antog prestembetet i Strengnäs 28 Sept. 1767 på kallelse af Pastor Primarius i Stockholm Doctor Schröder, som blef hans store wälgörare. E. O. Kongl. Hofpredikant 1768, men fortfor att wara Adjunct i Storkyrkan, till deß han 13 Dec. 1771 utnämdes till Ord. Hofpredikant och Aßeßor i Hof-Consistorium. Då 23 Aug. 1772 firades såsom allmän tacksägelsedag för den lyckliga regementsförändringen, predikade Hofpredikanten i Storkyrkan i Konungens och många af Rikets Ständers närwaro. Predikan behagade så, att den icke allenast af församlingen begärdes till tryck, utan ock af Konungen belönades med 100 ducater. Andre uppgifwa, att Konungen tilldömde honom den guldmedaille, som en Swensk undersåte i Pommern utsatt till belöning för den bästa predikan på samme dag. Kyrkoherde blef han 3 Dec. 1773 i Adolph Fredrics församling, sedan den, förut kallad S:t Olofs, bliswit skiljd ifrån St. Clara, med rättighet att hafwa egen Pastor. Skulle dock fortfara med tjenstgöring i det Kongl. hofwet. Promoverad Theol. Doctor i Upsala 6 Juni 1779. Fick Solna och Ulricsdals församlingar till præbende 1782. Ordens-Capellan 22 Nov. 1784. Kyrkoherde i St. Nicolai församling, Pastor Primarius och Præses i Stads-Consistorium 19 Jan. 1786, åfwensom under dåwarande ledighet Ordförandet i Hof-Consistorium honom anförtroddes. Förordnad 2 Mars s. å. att i Christendomen underwisa Kronprinsen Gustaf Adolph, hwarmed han fortfor till Sept. 1794. Tillträdde Storkyrkoförsamlingen 1789. Utnämd Kongl. Öfwer-Hofpredikant och Confeßionarius 5 April 1792. Ordens-Biskop 24 Nov. 1794 och inwigd 22 Mars följande år af Ärke-Biskopen Doctor v. Troil. Commendeur af K. Nordstjerne-Orden 16 Nov. 1799. Sedan 8 Jan. 1778 Fullmägtig i Banken. Ordförande i Ståndets Canzli ifrån 1792. Jbland de förste Ledamöter af Samfundet **Pro fide et Christianismo**, deruti han flere gånger förde ordet. Ledamot och sedan Ordförande i den 1793 tillsatte Ecclesiastik-Committén. Fullmägtig på Riksdagarna i Stockholm 1786 och 1789, samt bewistade äfwen den i Geste 1792 och i Norrköping 1800. Erhöll 67 röster, eller en röst mindre än den i tredje

rummet föreslagne, wid Biskopswalet i Strengnäs stift 1793, samt 56 röster i Lunds stift 1794. Efter den unge Konungens ifriga önskan blef han genom wanlig omröstning 1800 uppförd på Biskops-förslaget till Westerås stift *) och 3 Sept. s. å. utföll fullmagten. Förklarade sjelf sin ledsnad att hafwa warit i collision med den förtjente Doctor Gottmark, men anság ock sin utnämning nästan oundwiklig i den ställning, han hos Konungen innehade, och gladde sig öfwer en flyttning, som lofwade honom behöflig lindring och hwila. Aldrig hade han stark helsa och war af sina många mödor nog trött-tad, så att han märktes förslappad då han 1801 tillträdde, och det tilltog allt mera. Snart måste han åter uppwakta i Stockholm, då han 17 Jan. 1802 i Riddarholmskyrkan jemte predikan jordfäste Arfprinsen af Baden, Konungens swärfader, som 16 Dec. föregående olyckligen i Arboga afsidit. Lika tjenst bewisade han ock i samma kyrka Hertigen af Östergöthland Fredric Adolphs lik 1804. Detta år hade han det enda prestmötet, 11 år efter det sista under företrädaren, och hwilken kunde då tänka, att inom det näst kommande skulle långt mera än hälften af stiftets d. w. presterskap hafwa genom döden bortgått. Utom några, helst kortare visitationsresor, förblef han i stillhet, styrde fridsamt i Dom-Capitlet, war uppmärksam på lärowerket och umgicks förtroligt med sina prester. Genom flera giktanfall medtogos alldeles de små krafterne, och då han utan synnerligt lidande på sotsängen lugnt och mildt uttalat: "Sömnen kommer", somnade han och waknade ej mera. Det war 4 Jan. 1808. Jordfästades, jemte predikan, af sin efterträdare Doctor Waller. Prosten och Lectorn Doctor Jedeur hedrade honom med parentation 4 Febr. följande år och på de studerandes wägnar talade Gymnasisten J. H. Schröder.

Gift 1775 med **Ulrica Sophia Schröderheim**, dotter af slutligen Biskopen i Carlstad Doctor Jöran Schröder och Margaretha Elis. Hon afled i Westerås 14 April 1812. Barnen, som 1799 upphöjdes i adeligt stånd, woro: **Gustaf Adolph af Flodin**, Major, R. S. O., död 1827; **Margaretha Ulrica**, g. m. Öfwersten och Gen.Adjutanten, R. S. O., Georg Gedda.

---

*) Doctor Gottmark erhöll 142 röster, Flodin 126, Prof. Tingstadius 74, Domprosten Faut 53, Domprosten Waller 42, Lector Jedeur 19, Doct. Borg och Prof. Strang 4 o. s. w. Hela röstantalet war 160.

Västerås Stadsbibliotek

Skrifter: Explicatio Pandoræ Hesiodeæ. Upsaliæ 1766, 4:o. — Högmässopredikan på klagodagen öfwer Konung Adolph Fredrics död. Stockh. 1771, 4:o. — Predikan öfwer Evangelium på 10 Sönd. efter Trefaldighet 1772, som war tacksägelsedagen för den lyckligt slutade regeringsförändringen. Stockh. 1772, 4:o. — Tal hållet för Swenska Academien 1791 ifrån altaret i Slotts-Capellet. Jb. 1794, 4:o. — Tal och Christendomsfrågor, då Konungen högtidligen aflade sin trosbekännelse. Tryckt i det protocoll som wid samma tillfälle blef hållet. Jb. 1794, 4:o. — Högmässopredikan på 13:de Söndagen efter Trefaldighet, hållen i Kongl. Slotts-Capellet på Drottningholm wid Hans Kongl. Maj:ts första Nattwardsgång. Jb. 1794, 4:o. — Tal wid Tacksägelsen i Stockholms Storkyrka 1 Nov. 1796 då Kon. Gustaf IV Adolph antog Rikets styrelse. Jb. 1796, 4:o.

55. Doct. **Eric Waller**. Född i Westerås 27 Oct. 1732. Hans fader Pehr Waller war då Collega wid Trivalskolan, sedan Kyrkoherde i Kärrbo. Modren Anna Swedelius, syster till sedan Domprosten Doctor Swedelius. Slägtnamnet war taget af stamfadrens dopnamn Wallerian, hwilkens son Pehr war Cornett i Carl XII:s tid, blef bleßerad och på slagfältet begåfwad med ett rusthåll i Sewalla. Dennes son Pehr red sjelf för rusthållet, som icke kunde bibehållas och war fader till Kyrkoherden. Då denne, såsom Collega, skulle efter tidens löningssätt förrätta sin socknegång, tog han sin hustru och unga son med sig, reste med dem, nedbäddade i en färdskrinda, upp till St. Tuna och behöfde lång tid att gård ifrån gård upphemta sina styfrar. Sedan han redan 1743 blifwit inskrifwen wid Upsala academi, föll hans håg först på de Mathemat. wetenskaperna, men hade redan wändt sig till lärostånd, då han 1755 blef Magister. Under condition hos en Öfwerste Hierta hade han anbud att blifwa recommenderad till en Officerstjenst, om han wille åtfölja sin elev, men fortsatte studierna och blef Informator för slutligen Ärke-Biskopen von Troil. Prestwigd 7 Maj 1760 och sin morbroders Adjunct wid Domkyrkan i Westerås. Förestod 1761 Gr. Linguæ Lectionen wid Gymnasium. Kallades 1762 till medhjelpare hos Doctor Schröder wid Storkyrkan i Stockholm. Blef E. O. Kongl. Hofpredikant 1763 och tillträdde tjenstgöringen. Bestridde tillika den nämnda Adjuncturen till 1765, då han, under Doctor Rutströms suspension,

förordnades till vice Pastor i Hedwig Eleonoræ församling. Kort derpå kallad till Comminister i Storkyrkoförsamlingen och tillträdde 1766. Det berättas, att då han en Annandag Jul predikat på hofwet öfwer Evangel. med den sköna liknelsen om Frälsarens ömhet för Judafolket, och med ingång af de orden: "Hyller (kyßer) Sonen", säges Drottningen hafwa tilltalat Hofmarskalken: "Hwad är det för en prest, som ni har satt hit? Han predikar om kyßar, hönor och kycklingar." Åfwen utkom en critik öfwer samma predikan, som Doctor Rosén wederlade. Efter 14 års tjenst i Stockholm benådad med fullmakt på Örebro stads- och tillhörande landsförsamlingar 7 Febr. 1775, dem han med Inspectionen öfwer stadens Triv. skola 1776 tillträdde. Blef ock 3 April s. å. Prost i Contractet. War 1778 stiftets Fullmägtig på riksdagen, och då en ibland ståndets Electorer, Ledamot i Banco-Deputation och begagnad i flera wigtiga öfwerläggningar. Utnämd Theol. Doctor i Mars 1779 och promoverad i Upsala samma år. Presiderade på prestmötet i Strengnäs 1785. War Medlem af Samfundet pro Fide et Christianismo, åfwensom af Patriotiska sällskapet. Ledamot af Nordstjerne-Orden 28 April 1789 och högtidligen dermed decorerad af Biskopen Doctor Wingård i följande Maj uti Örebro kyrka. Efter i Consistorio nekadt förslag till Domprost-embetet i Westerås, uppfördes han genom Kongl. resolution 1797 och erhöll fullmakt derpå 6 Mars följande år. Tillträdde i Maj s. å. Stiftets Fullmäktig på riksdagen 1800. Anbefalld att i Canzlersgillet och deß Utskott arbeta i alla de frågor, som hörde till nya Scholæ-ordningen, måste han länge uppehålla sig i Stockholm 1805 och 1806, åfwensom sedan för att granska ett sammandrag af förordningar angående ecclesiastika mål. Med 102 röster uppförd på Biskops-förslaget 1808 *) erhöll han Konungens fullmagt 26 Jan. 1809. S. år Riksdagsman i Stockholm både för sitt embete och med stiftets förtroende. Under wistandet derstädes 3 Juli utnämnd Comm. af Kongl. Nordstjerne-Orden. Men då han uppnått höjden af det man kallar lycka, nalkades han ock slutet af den werksamhet, som

*) Rösterna utföllo så att Lectorn Dr Jedeur erhöll 106, Waller 102, Doct. Gottmark 102, Pastor Prim. Murray 41, Doct. Borg i Jacob 23, Prosten Grefwe Schwerin 18, Prosten Rosenstein 12, Doct. Rohrborg 10, Prof. Boethius 7, Doct. Nibelius 6, Doct. Norberg i Söderköping 6 o. s. w. Hela röstantalet war 153.

Västerås Stadsbibliotek

ger lyckan sitt wärde. Tyngd af åren och så många arbeten begärde och erhöll han tillstånd att tidigt lemna riksmötet, och följande året wann han alldeles ledighet ifrån det, som började i Örebro. War dock till Upsala och inwigdes af Ä. Biskop. Doct. Lindblom. Nu innehade han högsta wärdigheten i sitt stånd på samma ort, der han begynt både sin lefnads- och tjenstebana, med så mörk utsigt, att han blef utklagad af det förslag som han blygsamt nog hade sökt och fått till en Capellanssyssla. Efter de twå nådår, som tillföllo företrädarens enkefru, då han ock förwaltade embetet, njöt han sjelf så litet frugten deraf, att han endast några weckor lefde i Biskopshuset. När Domprosten Doct. Wallin i sin inträdespredikan yttrade sig så aktningsfullt om tre sina kända företrädare, war hans uttryck om den medlerste: "Här stod en Waller, prophetiskt djup och snillrik war hans wisdom." Nekas kan icke, att han war en skarp och grundlig tänkare. Kraftfull war ock hans wilja, som gjorde honom ihärdig och outtröttlig i allt, hwad han företog. Älskade sjelf sanning och rätt och fordrade sträng laglydnad och ordning af dem, som sorterade under honom. War dock icke utan oblida omdömen, serdeles då han alltid rönte öfwerhetens nåd, som gjorde honom lysande anbud. Hans starka kroppsbyggnad nedböjdes allt mera under åldrens tyngd, länge utan egentlig sjukdom. Slutligen kom den, men han kunde ännu intaga sitt rum i Consistorium 22 Maj, förrän han afled d. 30 i samma månad 1811. Jordfästningen skedde med sermon af Domprosten Doctor Jedeur 27 Juni. Följande år 30 Maj parenterade Lectorn Mag. Scheringsson, äfwensom Studeranden O. U. Arborelius.

Gift 18 Juni 1767 med Helena Elisabeth Westén, Brukspatronens i Arboga Eric Westéns och Margareta Bongs yngsta dotter, som dog 18 April 1808, 66 år gammal. Barn: Pehr, Häradshöfding med Lagmans titel; Anna Margareta, död ogift; Hedwig Elisabeth, g. m. Brukspatron C. Burén; Helena Ulrica, ogift; Eric, Brukspatron; Gustaf, död 17 år gammal; Jacob Aron, Häradshöfding och Magistratssecreterare i Westerås.

Skrifter: Högmässopredikan på 2:a Juledagen 1765, hållen för det Kongl. hofwet. Stockh. 1766, 4:o. — Predikan öfwer Evangel. på 1:a Sönd. efter Trettondedag Jul, hållen i Storkyrkan. Jb. 1766, 4:o. — Tal då Öfwer-Hofpredikanten Doctor Jöran Schröders fru Margareta Elis blef begrafwen. Jb. 1770, 4:o. — Tal då Herr Pehr

Nordwall jordfästades 1774. Jb. 1775, 4:o. — Tal wid Alderman Jonas Asplunds begrafning 1774. Jb. 1775, 4:o. (omtr. i Homil. Försök 12 Vol.) — Swar på frågan: Om till undwikande af täta ombyten i Moder, samt hämmande af Lurendrägerier, förmonligt kunde blifwa, att i Swerige antaga en National-klädedrägt m. m. Tryckt i Patriotiska Sällskapets Handlingar, Stockh. 1774, 8:o. (Frågan war framställd af Patr. Sällskapet och belöntes ibl. 50 medtäflare med det utsatta priset af 30 dukater.) — Likpredikan öfwer Bergs-Rådet Em. af Gejerstam 1788. Stockh. 1789, 4:o. (Omtr. i Homil. Försök 11 V.). — Tal då Prosten Mag. Georg Gezelius jordfästes i Lillkyrka kyrka 1789. Upsf. 1790, 4:o. — Högmässopredikan på Mariæ Bebådelsedag. Stockh. 1792, 4:o. — Bön wid Tro- och Huldhets-edens afläggande. Örebro 1792, 4:o. — Såsom Anonym utgifwit flera skrifter, hwaraf här må upptagas: Tankar om wårt Penninge-wäsende och Förslag till ett naturligt Finance-system. Stockh. 1769, 4:o. — Den stora Högmålsfrågan Mitt och Ditt. 1 och 2 Del. Jb. 1769, 4:o. — Swenska Folkets allmänt utöfwade Rättighet och godkände Förbindelse, att aflägga och hålla den nya Tro- och Huldhets-eden m. m. Jb. 1773. (Se widare HofCler. Hist. III. s. 461.)

56. Doctor Gustaf Murray. Föddes i Stockholm 28 Mars 1747. Hans fader Doctor Anders Murray, Pastor Primarius wid Tyska församlingen, war ock af Tyska Nationen, men härstammade längre tillbaka af en Skottsk Adelig slägt. Modren Johanna Christina Golitz. Redan 1760 Academicus i Upsala fortsatte han derstädes sina studier till deß han 1766 afreste till Academien i Göttingen. Här afhörde han utmärkte Lärares föreläsningar, och hade der nöjet att få disputera under sin äldste broder Prof. J. Ph. Murray, som ock wid promotionen 4 Juni 1768 tilldelade honom Magisterwärdigheten, då tillika hans yngre broder, sedermera Professorn J. A. Murray undfick graden. Sedan han 1769 publice hållit en oration på Swenska Kronprinsens födelsedag och blifwit Ledamot i Witterhets-sällskapet, återsåg han fäderneslandet s. å. Prestwigdes 20 April s. å. och war sedan under sin faders sjukdom och efter deß död 4 år vice Pastor wid Tyska församlingen. Efter Pastoral-examen 1773 antagen 26 Mars 1774 till Ordin. Hofpredikant hos Hertig Carl, hwarpå han till Wismar åtföljde den Kongl. suiten, som afhemtade Hertigens blifwande Gemål, och war han beständigt,

Västerås Stadsbibliotek

äfwen sedan de intagit Thronen, deras Bigtfader. Utnämdes 1778 till Theol. Doctor och promoverades följande år. Kyrkoherde i Jacobi och Johannis församlingar i Stockholm 2 Oct. 1780. War en af Stiftarne af Samfundet pro fide et Christianismo och blef deß Secreterare. Uträttade mycket till en förbättrad fattigwård i sina församlingar, som understöddes genom Arbetshusets inrättning. Ifrån 1786 ständets Fullmägtig i Banken. Ledamot af Ecclesiastik-Beredningen 1792. Wid Jubelfesten 1793 arbetande Ledamot i Committén till förbättrande af Kyrkohandboken, Psalmboken och Catecheſen, och hade han i den förstnämda en betydlig del. Ordens-Capellan 24 Nov. 1794. Efter 20 års tjenst i samma församlingar 1801 kallad till Storkyrkan, då Konungen gaf fullmakt 16 Juli med särskildt bref att wara Pastor Primarius och Præses Consist. Urbici. Erhöll 28 Oct. 1805 Sånga och Skå församlingars pastorat till præbende. Kongl. Öfwer-Hofpredikant och Præses i Hof-Consistorium 12 Juni 1809. Ordens-Biskop och Commendeur af K. Nordstjerne-Orden 3 Juli s. å. Under Riksdagen inwigd i Storkyrkan af Ärke-Biskopen, då samtlige Rikets Biskopar assisterade. Benådades med Swenskt Adelskap 1810. Efter stiftningen af K. Carl XIII:s Orden blef han en ibland de förste Ledamöter deraf 27 Maj 1811. Bewistade Riksdagarna i Stockholm 1809 och 1810 äfwensom i Örebro sistnämnda år. Ännu återstod ett steg på den höga trappa, der han uppgått. Då han efter omröstning blef uppförd i andra rummet på Biskopsförslaget i Westerås 1811 *), war gifwet att en Konung, som han så länge till utmärkt nådigt nöje hade uppwaktat, skulle tilldela honom sin fullmagt, som ock inträffade 11 Sept. s. å. Rätta tillträdet skedde i Juni 1813, men redan 5 Oct. kort efter utnämningen, aflade han præsidii-eden i Consistorium och intog sitt rum. Då han strax trodde sig finna många brister i stiftet, och yttrade, att åtskilligt snart borde hjelpas och rättas, gjorde han i förhand flera resor till Westerås, öfwerwar Consistorii förhandlingar, samt förrättade en eller annan visitation. Många och mödosamma woro så wäl efter, som före

*) Dompr. Jedeur fick 139 röster, Murray 79, Prosten Leffler 27, Lectorerne Kraft och Stamberg 26, Doctor Nibelius 21, Biskop Mörner 19, Lect. Borg 14, Doct. Norberg i Söderköping 12, Doct. Gottmark och Doct. Rohrborg 11, Prof. Wikman (Biskopen) 10, Grefwe Schwerin och Prof. Fant 7 o. s. w. De voterande woro 144; således hade Jedeur alla röster utom 4.

denna tid, de uppwaktningar och göromål, som kallade honom till Stockholm och det Kongl. hofwet. I följd af sitt embete deltog han i riksdags-ärenderna 1812, 15, 17 och 1818. Med helsa, förmåga och som nogsamt syntes, med lust och nöje bestridde Biskopen sina åligganden och i synnerhet tycktes högtidliga förrättningar hafwa för honom stort behag. Så förklarade han ock sin hjertliga tillfredsställelse öfwer det höga uppdrag, att tillställa Domprosten Doctor Jedeur Nordstjerne-Ordens insignier 1812, dock troligen mest derföre, att han ansåg det såsom ett slags soulagement för den förtjente medföreslagne. Blott en presterskapets sammankomst skedde efter kallelse i denna Biskops 14-åriga embetstid, och den war nog talrik, men icke i kyrk-lagens mening, utan förnämligast en jubelfest till minne af Gymnasii stiftelse 1623. Wäl sägnades samtelige af en predikan och twenne orationer, äfwensom af wigtiga öfwerläggningar och beslut till stiftets bästa; men många hade önskat det mera, som så länge saknats. Ännu ett halft år derefter fortfor Biskopen utan märklig minskning af krafter och munterhet, i sin wanliga occupation och lefnadssätt. Men oförmodadt inträffade en häftig omwerling. Efter en glad dag i angenämt sällskap öfwerfoll honom en tyngd och matthet, som tilltog och på tredje dygnet, utan synbart lidande, slutade lifwet 4 Maj 1825. Jordfästningen skedde af efterträdaren med sermon 12 Maj, hwarefter liket jordades i Dingtuna. Lectoren Mag. Joh. Norman höll latinska minnestalet 8 Maj följande år.

Gift 1783 med Christiana Margareta Lamberg, Biskopens i Götheborg Doctor Eric Lambergs dotter med sin sednare fru Margr. Elis. Liedberg, f. 1765, död i Westerås 1 Nov. 1832. Barn: Gustaf Anders, Kamererare i Rikssens Ständers Bank; Christiana Margareta, ogift; Carl Eric, Großhandlare, sedan tjensteman i Finland; Charlotta Wilhelmina, ogift; Augusta Sophia, g. m. Majoren, R. S. O. W. U. Rauckhoff; Johanna Lovisa, g. m. Majoren, R. S. O. G. A. Tuné; Johan Jacob, Postmästare i Säther. 3 döde i barndomen.

Skrifter: Rede am Geburtsfeste den Kronpr. Gustafs von Schweden. Gottingen 1769, 4:o. — Rede bey der durch Looß geschehenen Wahl eines neuen Pastors der Deutschen Gemeine. Stockh. 1772, 8:o. Detta Tal utgafs ock sedan på Swenska. — Barnabok H. K. H. Kronprinsen tillegnad af Samfundet pro Fide et Christianismo, med epigrammer (af

Västerås Stadsbibliotek

J. Wellander) och Figurer (af J. Gillberg). Sthm 1780, 8:o och sedan många gånger upplagd. (anon.) — Deras Själawända, som uppskjuta sin bättring till en behagligare tid. Pred. på 6 Sönd. efter 13:de dag Jul 1791. Jb. 1791. 2 uppl. Jb. 1792, 8:o. — Afskedspredikningar på 15 o. 16 Söndd. efter Trin. 1801 i Jacobi och Johannis förs. Jb. 1801, 8:o. — Inträdespredikan i Stockh. Storkyrka 19 S. efter Trin. 1801. Jb. s. å. — Tal wid utdelningen af belöningar inom den i Storkyrko-församlingen öppnade Underwisnings-anstalt för Fattiga Flickor d. 11 Oct. 1807. Stockh. s. å. 8:o. — Dito 23 Oct. 1808. Jb. s. å. 8:o. — Tal wid Kyrkoherden Doct. Anders Borgs begrafning i Jacobi kyrka 1809. Stockh. s. å. 8:o. — Predikan på Seraphimer-Ordensdagen 1810. Jb. 1810, 8:o. — Predikan hållen wid Riksdagens slut 2 Maj 1810. Jb. s. å. 8:o. — Predikan wid Riksdagens början i Örebro 30 Juli 1810. Örebro s. å. 8:o. — Tal wid H. Exc. Riks-Marskalken Gr. Ax. Fersens begrafning. Stockh. 1811, 4:o. — Tal öfwer H. Exc. Grefwe Sam. af Ugglas. Jb. 1812, 4:o. — Tal wid Domprosten Doct. Jedeurs begrafning. Westerås 1816, 8:o. — Predikan, på klagodagen öfwer Kon. Carl XIII:s död i Slottskyrkan 29 April 1818. Stockh. s. å. 8:o.

57. Doct. Swen Wijkman Casp:son. Född i Ö. Wåhla Upsala stift 19 Jan. 1754. Fadren Mag. Casper Wijkman blef ifrån Prost och Kyrkoh. i Mo och Regnsjö församlingar flyttad till Catharinæ förs. i Stockholm, och war på flera riksdagar ibland partierne en så werksam och utmärkt frihetshjelte, att K. Gustaf wid revolutionen fann nödigt försäkra sig om hans person och flera dagar hålla honom i arrest. Modr. Ulrica Eleonora Hellman. Efter både privat och publik underwisning i Stockholm Stud. i Upsala 1771. Prom. Magister 1776. S. å. Consistorii Eccles. v. Notarius. Theol. facultetens Notarius 1778. Theol. Candidat 24 April 1779. Pwgd 16 Juni s. å. Docens i Theol. facultéten 1 Oct. 1780. E. O. Theol. Adjunct 20 Oct. 1783 och stötte derefter de publ. föreläsningarne under Prof. Amnells tjenstledighet äfwensom under vacancen efter deß död, och blef uppförd på förslaget till den efter honom lediga Professionen 1789. Ordin. Consistorii Eccles. Notarius 12 Jan. s. å., sedan han ifrån 1783 med fullt answar samma syssla förestått. Secret. wid Jubelfesten i Upsala 1793. Theol. Professor Kallsenianus och Pastor i Hagby och Ramsta 28 Febr. 1795. Prost 27 April 1796. Theol. Doctor 1800. Uppförd å förslag till Prim. Theol. Professor och Domprost 1804 och 1806. Efter Ä. Biskop v. Troils död af Ärkestiftet uppförd på förslag. Kyrkoh. i Simtuna och Altuna 24 Febr. 1805. Ledamot af K. N. O. 3 Juli 1809. Contracts-Prost 2 Jan. 1811. Uppförd i andra rummet på Wisby stifts Biskopsförslag 1813. Wald till ståndets Deputerad wid Kongl. Kröningen i Norrige 1818 och antagen till Ledamot af K. Wetenskaps-Sällskapet i Trondhiem. Domprost i Westerås 28 Oct. 1819. Tillträdde 1821. Biskop i Westerås stift 10 Nov. 1825. *) I anseende till företrädarens tjenstår och sterbhusets 3 nådår tillträddes icke embetet med lön förrän 1829. Ifrån och med 1800 till och med 1823 såsom wald Riksdagsman bewistat alla de riksmöten som under den tiden förewarit, så wäl som alla revisioner öfwer Banco- Riksgälds- och Statswerken, hwartill fullmägtige borde utses ifrån de stift, der han wistades, äfwensom han 1810 af Presteståndet waldes till Revisor öfwer krigsutredningen, och utan afbrott till 1818 samma uppdrag fullgjort. På riksdagarna ansågs han såsom en af ståndets ledare och hade stort inflytande på en del af deß ledamöter. Comm. af K. N. O. 31 Aug. 1829. War Ledamot af Sällskapet pro Fide et Christianismo, Corresp. Ledamot af K. Landtbruks-academien, Ledamot af Evangel. Sällskapet i Stockholm och af Sällskapet för utgifwande af Handlingar i Skandinaviens Historia m. fl. Bewistade ock riksdagen 1828—30. Under hans tid war i Westerås intet prestmöte. Predikade wid jubilæum 1824, men biföll icke Cleri begäran att predikan måtte tryckas. Hade dock då godt tillfälle att äfwen personligen blifwa känd af många i stiftet, hwilket, jemte ett nedlåtande och fägnesamt bemötande, hade sin werkan till snart förestående Biskopswal. Då han wid så framskriden ålder antog Biskopsembetet war icke att wänta den lifliga werksamhet, som han i friskare ålder wisat, både såsom andelig man och politicus. Flera anstöter af gift medgåfwo icke mödosamma färder eller ansträngningar öfwer det, som med lugn kunde förrättas. Han behöll dock sin munterhet och försakade sällan

*) Wijkman hade 129 röster, Doct. Stamberg 105, Bisk. Wallin 84, Doct. Swedelius 33, Doct. Fellenius 28, Prof. Fröberg 16, Doct. Hedrén 9. Canzli-Rådet Malmström 7, Bisk. Tegnér och Doct. Hagberg 4, Prof. Rabenius och Lector Nibelius 3 o. s. w. De röstande woro 146.

Västerås Stadsbibliotek

i förtroligt sällskap den bekanta skälen för ungdomens glädtighet in på ålderdomen, med uttryck, som stundom väckte ännu muntrare svar. Äfven fann han någon gång nöje deraf, att för yngre och nykände omtala sin durum juventutis initium, då han redan gift och i trånga wilkor sträfwade med sin Arabiska, Syriska m. m. Ännu bådade icke någon synnerlig swaghet ett närmare slut, då, efter hållet Consistorium den ena dagen, ett häftigt slaganfall följande dagen försatte Biskopen uti en lethargie, som slutades med döden 9 Febr. 1839. Jordfästningen skedde d. 15:de med griftetal af Domprosten Doctor Bruhn. Liket fördes till Simtuna och nedsattes wid sednare makans, der ett enkelt minnesmärke uppgifwer deras namn.

Gift 1. 1779 med Anna Catharina Wibjörnson, dotter af Commin. i Catharinæ förs. Magn. Wibjörnson och Anna Brita Qwist, f. 1756, död i Hagby förs. 4 Aug. 1804. 2. 20 Oct. 1807 med Inga Christina Tegman, Kyrkoherden i Simtuna Mag. And. Tegmans dotter med S. E. Lindmark, f. 4 Maj 1786, död 14 Dec. 1838. Barn i förra giftet: Casper, Studerande, Curator för Fjerdhundra nation, död 1805, 25 år gammal; Ulrica Anna, g. m. Kyrkoh. i Giresta och Gryta, Upsala stift, Olof Morell, som dog 1820; Swen, död ung; Lovisa Maria, g. m. Prosten i Hed Mag. J. S. Gestrich och Kyrkoh. i Barkarö Jac. Wahlqwist; Johanna Sophia, död ung. Med sednare frun: Sophia Wilhelmina, g. m. Gen.Adjutanten och Commend. J. E. af Wetterstedt; Swen Wilhelm, wistas i America; Casper Anders, Studerande, död 1840, 29 år gammal; Inga Charlotta, f. 16 Aug. 1820.

Skrifter: Loca quædam S. Codicis ex Itinerariis illustrata. P. I. Ups. 1777, 4:o. — Ett bref till Prosten Hedrén framför deß Öfwersättning af Michaelis' Mosaiske Recht 1806.

58. Doct. Gustaf Nibelius. Född i Grangärdet 18 Juni 1789. Fadren Prost och Kyrkoherde slutligen i Stora Schedvi, Th. Doctor, L. N. O. Modren Christ. Ulr. Boethius. Båda af de äldste prestslägter i stiftet. På fädernet i 6:te led ifrån en Kyrkowärd i Nible, Hedemora socken; på mödernet ifrån en Pastor i Mora i 7:de led. Stud. i Upsala 1807. Magister och utnämd Gratist wid promotionen 1812. Anträdde nyß förut en resa till England och biträdde

wid Swenska församlingen i London ifrån början af 1813 till medlet af 1815. Återkom till fäderneslandet i Juni 1817. Theol. Candidat 8 Dec. s. å. Prestwigd i Westerås 7 Juli 1818 på kallelse af Envoyéen m. m. Frih. G. M. von Rehausen. Theologiæ Dogm. et Moral. Docens wid Upsala Academi 1818. Theol. Licentiat 1820. Philos. Lector wid Westerås Gymnasium 19 Juni 1822. Orator wid Gymn. Jubelfest 1824. Kyrkoh. i Hubbo præb.pastorat 28 Febr. 1827. Upförd på Domprost-förslag i Westerås s. å. Erhöll transport till Skerikes pastorat 1829. Tilltr. s. å. och blef Prost i Juli. Theol. Doctor promov. i Upsala 14 Juni 1831. Ledamot af Elementar-Lärowerks-Revisionen 1832. Allena sökande och föreslagen till Fellingsbro pastorat och af Kon. utnämd 31 Aug. 1833. Gymnasii-Rector 1823, 1828 och 1834. Riksdagsfullmägtig i Stockholm 1834. Tillträdde Fellingsbro pastorat 1835. Revisor i Banco-Discontwerket 1836. I första rummet föreslagen blef han af Konungen utnämd till Biskop i Westerås stift 19 Oct. 1839. *) Ledamot af K. N. O. 1 Dec. s. år. Inwigd i Biskopsembetet af Ärke-Bisk. Doct. Wingård i K. Slotts-Capellet i Stockholm 12 Jan. 1840. Bewistade s. å. riksdagen och höll predikan wid deß början. Fägnade stiftet med prestmöte i Sept. 1842, då endast två prester lefde af dem, som sista gången hade partes. Comm. af N. O. 6 Febr. 1843.

Skrifter: Disp. pro Cand. Theol. De unitate Ecclesiæ ex Ephes. IV. 5—6. Ups. 1818, 4:o. — Tal wid Westerås Gymnasii Secularfest 1824. Westerås 1825, 8:o. — Predikan wid riksdagens öppnande i Stockholm 1840. Stockh. s. å. 8:o.

---

*) Erhöll 120 röster, Prof. Fahlcrantz fick 70, Prosten Swedelius i Mora 53, Dompr. Bruhn 38, Biskop Heurlin 33, Prosten Bergqwist 29, Doct. Hwaßer 21, Bisk. Wingård 10, Bisk. Franzén 6, Prosten Odmann 6, Consist. Not. Norström 5 o. s. w. De röstande woro 146.

Västerås Stadsbibliotek

I. Domprosteriet.

1. Westerås och St. Ilian.

1. Domprostar och Kyrkoherdar i Westerås Domkyrko-, St. Nicolai och St. Ilians Församlingar. *)

1. Riccardus. Prepositus de Arusia 1168. War Biskop i detta stift 1176.

2. Anonymus. Domprost 1232, då Påfwen Gregorius IX befallte honom med kyrkans bann twinga Helsingarna att betala Ärke-Biskopen i Upsala det han för dem uttill Apostoliska kammaren.

3. Haquinus. Canonicus 1295. Domprost 1299, då han waldes till Biskop, men afsade sig denna wärdighet. Såsom Deputatus Compromissarius walde han till samma embete D. Nicolaum, Canon. Lincop. 1300. Nämnes ock 1311 och 1320.

4. Philippus. Canonicus. Curatus Ecclesiæ Aros. 1320, således i Stadskyrkan. Underskref då Biskop Israels förordning om uppbörden för Domkyrkan och deß fördelning emellan Kanikerne.

5. Hemmingus Laurentii, af Sparreätten. Canonicus 1320—25. War Domprost 1335. Han blef det året tillika med Biskop Odgißel förordnad till Executor af Upsala och Westerås Kaniken Ulf Hollagersons testamente. Förordnades 1337 af Påfwen att hålla en sträng undersökning hos predikomunkarna. Ärke-Biskop i Upsala 1342. Död 1351.

6. Matthias Halfstani. Vir nobilis. War Præbendatus i Upsala, och derifrån Domprost här, som han nämnes 1347 och sedan flera gånger, till och med 1357. Förekommer endast i köpe- och bytesbref angående jordegendom.

7. Johannes Arwidi. Discretus vir, Curatus Ecclesiæ Cathedralis Aros. 1353. Wittne och Fasteman i ett jordbref.

8. Laurentius Boberg eller "Herra Laurintz B. venerabilis et nobilis dominus." Son af RiksRådet Laurens Boberg till Ekeberg, som i wapnet förde en lilja mellan twenne hjorthorn. Canonicus 1345 och på Örebro möte 1347. War 1355 "Kyrkoherre i Munkatorp", och slutligen Domprost i "Westerårs" 1369, då han bewittnade Tideka Pedersons gåfwa till sin hustru. Kallas 1373 Electus.

9. Hermannus Roglef, "hederlig man, Kyrkiohärra och Själaryktare ad Sanctum Ilianum" 1371, då han sålde en stadstomt till Bertil Nagil, inför Borgmästare och Rådmän i Westerås.

10. Johannes Torstani, "härra Jenis Torstenson." Curatus 1375; wid hwilken kyrka nämnes icke.

11. Nicolaus, "Niclis af Wetterme, Præbend. Själaröktare och Kirkowärjande wid Domkirkone" 1378. Gjorde då ett "tomtaskifte" för kyrkan.

12. Tidekinnus, eller "Tideka, Sacrista i Domkyrkone innan Westeraros och Själaröktare ath Sancti Elijans samma stads" 1378. Wittnar i den föregåendes bytesbref.

13. Ingemarus bär titel af "Domprowast innan Westeraaros" i flera behållna skrifter 1405, 06, 12, 13 ja ock 1427, då han i ett qwittence kallar sig Apostolicæ Sedis Succollector per Regnum Sveciæ. Jdkeligen syßelsatt med jordköp och byten.

14. Johannes Jerechinni anföres af flere Historici såsom Domprost och Electus i Westerås och K. Erics Canzler, då han 1409 förordnades af Konungen till Ärke-Biskop i Upsala. Besynnerligt är, att intet document blifwit anfördt, eller nu finnes, hwaraf hans tjenst wid Domkyrkan kan intygas. Se widare om honom i Biskopsserien.

15. Nicolaus Waldemari, "Kyrkoherra i Westeraarose" 1411, förekommer wid en twist om jord i "Langa-

*) Domproste-titeln upphörde stundom för längre tid. Pastores wid alla kyrkorna i Westerås äro här intagne i samma series. St. Nicolai kyrka hade ännu år 1611 sin särskildta församling. St. Aegidii kyrka nedrefs 1640. I denssamma hade St. Ilians församling hållit sin gudstjenst intill 1611.

Västerås Stadsbibliotek

tyble Badeljonga socken", som olofligen war bortsåld ifrån Domkyrkan.

16. Jacobus eller "Härra Jacober Kyrkiohärrä i Westeraaros" 1440—42. Troligen wid Stadskyrkan, till hwars förmon han intygar om själagåfwor.

17. Magister Benedictus Johannis, "Kyrkioherre i Westeraarose" en märklig man, som finnes först nämnd 1448. År 1467 heter han "Benedictus Niger Arosius," och war Præpositus Arosiensis, samt tillika Professor et Rector Academiæ Gryphiswaldensis. År 1472 fick han af R.R. Fader Ulfson Ängsö Præbenda, med wilkor, att der hålla en Capellan. Nämnes ock wid embetet 1477 och 1484, men dog sistn. år och begrofs i Domkyrkan XII Kal. Dec. som ses af grafstenen.

18. Mag. Olaus, eller "Mäster Oloff Diäken," det will säga Decanus wid Domkyrkan, 1484. Har säkert succederat Mäster Bengt, ty hans namn, med förgylda bokstäfwer: Olaus prepositus, har funnits på ett kyrkans altartäcke, tillika med Biskop Lydikas wapen, som båda blifwit ditsatte före 1487, ty det året blef Biskopen död.

19. Helgo, Curatus, nämnd i ett jordebref 1486, men utan uppgift af församlingen, hwarwid han tjenat.

20. Andreas Olavi. Nämnes Canonicus 1484, men "Domprowast" 1492, då han bewittnade Borgaren B. Trymbils instücktelsebref af en præbenda. Hade 1494 med flere det uppdrag, att afdöma en skarp träta emellan Strengnäs Dom-Capitel och Conventet i Eskilstuna. Lefde ock 1495, då han beseglade ett gåfwobref.

21. Mag. Gottskalcus. Underskref nyssnämnda Dom 1594 och war Canonicus, men 1503 Domprost, nämnd i ett bref som Biskop Rudbeckius haft i händer. Anteckna ock för död det nämnda året.

22. Doct. Wenricus Lehusen. Hade 1499 fått Påfwen Alexander XI:s bref till flere Biskopar i Swerige, att insättas i något godt canonicat, och war 1508 Domprost härstädes. Säkert son till Reinholt Lehusen och Beata Belo, som 1450 inkommo ifrån Norrige. Anna R. D. Lehusen, lika säkert hans syster, war Abbediza i St. Claræ kloster

1508—16 o. följ., och förrådde till Kon. Christiern de Swenskar, som under Stockholms belägring flytt till klostret.

23. Mag. Lubertus Weslo eller Mäster Liberth, war "Dækin" d. å. Decanus 1508, men, då han 1511 wittnar i ett gåfwobref, Domprost i Westerås, äfwensom 1514. Men bästa minnet är hans namn af år 1519 omkring en Mariæbild på en stor stentafla, inmurad på wäggen wid Domkyrkans stora dörr, den han förmodligen påkostat. Af hans wapen will Örnhjelm sluta till Rosenhane-ätten.

24. Sweno Esberni. Hade warit Curatus wid St. Aegidii eller Jlians kyrka i Westerås, till deß han 1519 flyttades till Thortuna församling.

25. Mag. Canutus Michaelis, eller den i Sw. Historien bekante Mäster Knut, den emot K. Gustaf trolöse. Med hela detta namn finnes en ha blifwit Baccalaureus in Academia Lipsiensi 1509, och är troligen denne. Att han ock är den Mag. Canutus, Canonicus i Westerås, som, tillika med flere prester, blef intagen i K. Christierns dagtingan med fru Christina Gyllenstierna 1520, kan nästan ej betwiflas. Snart befordrad till Domprost här och till Riksföreståndarens Canzler, blef han 1522 af Dom-Capitlet i Upsala wald till Ärke-Biskop, hwarpå följde Regentens bifall och Påfwen Adrian V:s confirmation. Dock dröjdes med inställningen, ty han kallas ännu Electus, då han bewistade riksdagen i Upsala 1523, den han öppnade med ett latinskt tal. Men all denna härlighet hade en plötslig ända. Genom egna bref öfwerbewisad om delaktighet i Bisk. Sunnanwäders stämplingar, som han ock myndigt sökte förswara, blef han tillika med honom, s. å. 1523 mormässotiden ifrån embetet dömd. Skonade till lif och frihet togo båda flygten till Dalarne, der de uppehöllo sig hos Mäster Jacob i Mora, och sedan till Norge, uppäggande prester och allmoge till resning. Ändtligen, då bedrägeriet med den falske Sturen war misslyckadt, blef Mäster Knut på Konungens anfordran utlemnad, med mycken försmädelse i Stockholm införd samt derstädes, efter ransakning och dom, halshuggen och stegladt 21 Febr. 1527.

26. Nicolaus Andreae. Uppgifwes för Mäster Knuts efterträdare af Celsius, men Domprostnamnet träffas icke i handlingarne på nära 20 år. Antingen war han förut Prior i Westerås Dominicanerkloster efter den trolöse Broder

Västerås Stadsbibliotek

Robertus, och likasom han, först emot Konungen, men hade sedan lämpat sig efter tiden; eller, hwilket är mera troligt, war han den Nicolaus A. som warit Herr Sten Stures Hofpreſt och befordrades 1517 till ett prebende wid Domkyrkan. All widare underrättelſe saknas.

27. **Henricus Johannis.** Med wißhet känd såsom Prior i Westerås kloſter, då Konungen 1528 satte honom att predika i Domkyrkan. Blef Biſkop i detta ſtift 1535.

28. **Chriſtopherus Caroli** kallar ſig "Prædicator i Westerås", då han 1529 war på mötet i Örebro och underſkref deß beſlut. Om detta war en förändrad titel i följd af reformationen, eller ett bewis att han, såsom flere, utgått af predikobrödernas kloſter, och antagit preſtembete wid Domkyrkan, kan nu icke utredas.

29. **Petrus Matthiae,** ſkrifwer ſig "Præbendatus" i ett bref af 1535. Då ſjälamäßorne nu woro afſkaffade och anſlagen dertill reducerade kan tagas för afgjordt, att denne Peder Mattsſon warit Underpaſtor eller Predikant i staden, med underhåll af en gammal præbenda.

30. **Petrus Andreae.** Den förſte efter Religionsförbättringen som kallas Domproſt i Westerås 1541 o. följ. Hade warit K. Guſtafs Capellan och förblef tillika wid den tjenſten. Biſkop i Westerås 1556.

31. **Olaus Canuti,** Prins Erics Præceptor och Hofpreſt, blef Predikant i Domkyrkan 1545. Nämnes Domproſt 1558. Genom byte med Mag. Erasmus Paſtor och Proſt i Stora Tuna 1571.

32. Mag. **Ericus Petri.** Har, med de två efterföljande, 1556 bewittnat ſkattſkrifnings-längderna för staden och ſocknarne. Såsom den förſta i ordningen troligen Stads-Paſtor.

33. **Petrus Johannis.** War här, såsom nyß nämdes, 1556. Kallas Paſtor Civitatis 1560, då han gjorde ett gårdsbyte med Konungen. War Canonicus eller Conſiſtorialis 1571 och underſkref samma års bewillning. En tafla med några wackra werſar på latin öfwer twå afliđna döttrar 1566 har han låtit uppſätta i Domkyrkan, men den är nu förfallen.

34. **Henricus Andreae,** kallade ſig Montanus och ſtuderade 1552 i Wittenberg, hwarifrån han ſkref och hemſände till ſina gynnare några böcker. Säkert och en af de ynglingar, ſom K. Guſtaf underhöll i Tyſkland till ſtudier. Återkom till riket med recommendationsbref till Konungen ifrån Melanthon 1554. Såſom Predikant i Westerås war han den tredje i ordningen, med de ofwanſtående, ſom underſkref mantalsförteckningen 1556. Af K. Eric förordnad till **Paſtor civitatis** 1562. Af en ſamtidig berömd ſåſom **doctus et pius vir.** Död 10 Oct. 1563.

35. **Laurentius Grå.** Född wid St. Kopparberget, der nu ſtaden Fahlun är belägen, i en gård ſom länge kallades "Grå-gården" och uppföres i en gammal anteckning för Kyrkoherde i Westerås. Är troligen den Laurentius Paſtor Arof. ſom nämnes i Fogden Söffring Jutes räkenſkaper år 1562, och ſom då tydligen tjent wid någon af de mindre kyrkorna.

36. Mag. **Erasmus Nicolai Arbogenſis.** Kyrkoherde här 1565. Paſtor och Proſt i St. Tuna 1567, kallad derſtädes "Ordinarius," med någon Biſkops-myndighet. Återkom genom byte med Olaus Canuti och blef Domproſt 1571. Slutligen Biſkop 1574.

37. Mag. **Salomon Birgeri Wallenſis.** Son af Paſtorn i Mora Birgerus Johannis. Wäl ſtuderad och Magiſter i Tyſkland blef han förſt Rector i d. w. Trivialſkola i St. Tuna. War 1571 flyttad till ſamma ſyßla i Westerås och underſkref Upſala mötes beſlut 1572. Domproſt war han 1574 och ſ. å. Herredagsman i Stockholm. Den tiden faſt i den Evangel. Lutherſka läran. Då Biſk. Erasmus ſände nya handboken till honom wid altaret att mäßa derefter, kaſtade han boken med all magt ifrån ſig i förſamlingens åſyn. Orator på preſtmötet 1576. Såſom märklig predikant kort derpå kallad till Stockholm att wara Paſtor wid Storkyrkan, då han ock antogs af Konungen till deß Hofpredikant. Nu lät han öfwertala ſig att antaga den nya Liturgien, men blef af en ſerdeles händelſe uppwäckt att förkaſta denſamma, och ſedan deß ſtarkaſte motſtåndare. Händelſen ſom förändrade honom beſkrifwer Biſkop P. J. Angermannus i ſina ſammantr. Likpred:r ſå: Då predikan ändad war och han med tjenſten wid altaret ſå widt kommen, att inſtiftelſeorden woro uppſungne, då hände honom en ſyn, att han ſåg wid altaret en

Västerås Stadsbibliotek

brinnande låga, och i lågan många skrymtare som han kände. Då förskräcktes han alldeles, låtandes den andra parten af insticktelseorden stå tillbaka med widare tjenst, gick gråtandes i sitt herberge . . . hade bod till höga öfwerheten, uppsägande sitt ymniga underhåll och tjenst på sådant sätt, wiljande heldre lefwa i fattigdom, än föra krig med sitt samwete m. m. Sedan Konungen ock fråntagit honom tjensten, hölls han 1577 fången på Wentholmen, och skref der sin **Orthodoxam confessionem Liturgiæ oppositam.** Huru snart han återfick friheten är icke kändt, men utan tjenst afled han i Westerås 4 Juni 1585. Begr. i Domkyrkan under egen grafsten med inscription.

Gift med Anna Halwardsdotter, som dog 1627. Af deras barn blef Margareta g. m. Borgmäst. Johan Guldsmed i Westerås och Stammoder för Slägterne Grubb, Dabb m. fl. Utom henne nämnas två döttrar som öfwerlefde modren.

38. Jonas Andreae Jemtius, eller såsom han wanligen skref sitt namn Jon Jempte. Sedan han någon tid warit K. Erics Hofpredikant och erfarit sin Herres nycker och sinnesrubbning blef han 1567 Kyrkoherde i Westerås, och bewistade i den tjensten riksdagen i Stockholm 1569. Äfwen Herredagsman derstädes 1574. Den nya Liturgien antog han 1577. Ännu 1583 war han Pastor, men blef det året tillika K. Johans Hofpredikant. Domprost-embetet, som stått ledigt allt ifrån M. Salomons afgång, fick han äfwen s. å. emottaga, men owisst är huru länge hans tjenst fortsattes wid K. hofwet. Underskref Upsala mötes beslut 1593 och war följande år stiftets Fullmägtig på riksdagen, då han underskref ständernas obligation och försäkring. Wid denna tid fick han ock Hubbo pastorat, men lemnade det efter få år. Då K. Carl, hatare af allt papistiskt ända till namnet, på Norrköpings Riksdag 1604 afskaffat Domprost-embetet, blef M. Jon i stället stiftets Poenitentiarius och fick hederlig lön af kronotionde, som K. Gustaf Adolf stadfästade 1613, men äldrig och förswagad afled han kort derpå 1614.

Gift 1. med Agneta Sasse ifrån Stockholm. Med henne fick han en stjufdotter Anna, g. m. Borgmäst. Lars Bust i Westerås, blef stammoder för flera, äfwen adeliga slägter. 2. med Metta, såsom hennes namn läses på deras behållna grafsten.

39. Andreas Petri Arosiensis, kallade sig wexelwis Niger och Swart, likasom Fadren, den ofwanskrifne Domprosten Petrus Andreæ. Blifwer också först känd såsom K. Johans Hofpredikant, och war befordrad till Kyrkoherdeembetet i Westerås 1583. Såsom ende Öfwerläraren efter 1604 hade han en ganska måttlig lön, som icke synes blifwit förmerad i hans tid. Hans namn träffas wid många Biskopsvisitationer, då han skref sig **Pastor Templi Cathedralis et Capitularis.** War en skicklig och hederlig prest. Skänkte Chrysostomi **Opera omnia** till Domkyrkans bibliothek 1587. Död 20 April 1609.

Gift 1. med Dorothea, 2. med Anna, som med flere barn nämnes på grafstenen. 3. med Karin Olofsdotter, som efterlefde till 1622.

40. Mag. Elias Olai Helsingius. Född 1573. Deponerad och inskrifwen såsom Student i Upsala 1599. Reste sedan utrikes och blef Magister i Tyskland. Pwgd 1602. Kallades kort derpå att tjenstgöra hos Enkedrottningen Catharina på Strömsholm, och nämnes i handlingarne "Mäster Elias på Strömmen." Kyrkoherde i Westerås 1609. År 1620, då Biskop Rudbeckius gjorde så många nyttiga ändringar, inrättades på prestmötet præpositura Arosiensis, och Mag. Elias blef Contractsprost, dock utan högre namn och wärdighet än andre Prostar. Enligt K. Gustaf Adolphs bref om Gymnasii fundation, skulle ock "Pastor Civitatis wara förpliktad, att hålla en Lera för ungdomen", och hans lön utsattes derefter. På sin edition af Pauli Epistlar kallar han sig ock derföre Lector Gymnasii Arosiensis. En tid läste han äfwen Exegesin, men begynte snart försumma sin lection, då Biskopen tog något af lönen åt den som läste för honom. På de många prestmötena i hans tid hade han partes flera gånger. 1624 war han Præses på Capellanernas möte. Riksdagsman 1633. Antecknas ock såsom en belåst och hederlig man. Död 12 April 1637.

Gift med Anna Pedersdotter, som dog 1642. Deras söner, Isaac och Petrus, woro icke **bonæ frugis**, ökände till deras öden. Prot. 4 Nov. 1637: Blef beslutit om nådåret, **et propter parentis merita** skulle sönerne **ex dispensatione Consist.** få 50 t:r men **ne furioso porrigatur gladius**, icke gifwas Isaco, utan **futurus** Pastor dem anamma och förwara. **Komma de icke till meliorem frugem, convertantur ad alios usus.**

Västerås Stadsbibliotek

Skrifter: I et II Epist. Pauli ad Timoth. Græce et Latine in usum Auditorii. Arosiæ 1625—28. — Poenitentialia Davidica I. VII Psalmi Poenitentiales, cum nonnullis aliis selectioribus in usum Scholæ Trivialis. Arosiæ 1626—28.

41. Mag. Gabriel Holstani Holstenius. Född 21 Mars 1598 i Norbergs socken af Bergsmansfolk. Efter flitigt studerande i stiftets skolor reste han till utrikes academier, då han under ofriden blef på hafwet uppbringad och satt en tid fången, tillika med sin äldre broder, i Danmark. Båda måste lösa sig med en penningsumma. Genomwandrade sedan Tyskland, Holland, Frankrike och Italien. Magister wid academien i Halle. Hemkommen 1625 läste han först såsom E. O. i Gymnasium, men blef snart Ordin. i Grekiskan. Följde 1627 Biskop Rudbeckius på deß visitation i Liffland, och sändes sedan med berättelse om förloppet deraf till Konungen i Preußen, men fann honom afrest. Eth. et Polit. Lector 1630. Theol. Lector 1631 och pwgd 1632, sedan han fått Skerikes præbende. Kallelsen af Fältherren Gr. Jacob De la Gardie 1635 "att draga i fält och wara General-Inspector öfwer de andra krigspresterna", försakade han efter något betänkande. Prost i Munktorps Contract 1636. Pastor och Contractsprost i Westerås 1638. Med minskning af egen lön inrättade han den andra Capellanstjensten 1642. Orator i prestmötet 1632. Resp. under Biskopen 1636. Præses både 1642 och 1643. Stiftets Fullmägtig på riksdagarna 1636, 39, 42 följ. Hade flesta rösterna till Biskops-embetet i detta stift 1647. En man af owanliga natursgåfwor och lika sällsynt arbetsamhet. War lärd, stor språkkännare och poet för sin tid. Af ädel karakter. Ett år eller mera före sin död hade han fått en sådan skada och werk i ena benet, att läkare gåfwo honom förlorad och han wäntade sitt slut, men en Sadelmakares hustru i Sala curerade honom fullkomligt. I sitt ägtenskap war han högst olycklig. Han måste i Dom-Cap. flera gånger höra discurs och dom öfwer sin otrogna hustru, och i Skultuna, der hon stundom wistades, höll Pastor en offentlig undersökning i socknestugan om hennes sammanlefnad med en djekne, då bönderne nära slagit honom till döds. Af sorg påskyndades hans död, som inföll 5 Juli 1649.

Gift 1630 med Margareta Rudbeckius, dotter af Prosten P. Rudbeckius i Koping. Snart ingick hon i ett nytt, wanhedrande gifte. Hon blef med en skomakaredräng, som hon wille ägta, citerad till Capitlet. Cons. afrådde med många skäl, rådgjorde med consules och samtyckte ändtligen, "att hon måtte hafwa någon, som kunde späkia sig." Dottren Brita, enda barnet, g. m. Lectorn, sedan Pastor i Mora A. Wallenius.

Skrifter: Dissert. Græca de Sophisticis Elenchis. Halæ Saxonum 162.. — Tabula de accentibus apud Græcos, Michaëlis Boschii. Arosiæ 1626. — Oratio in laudes Jesuitarum ob præstita sibi beneficia. Dorpati 1640. — Disp. Synodalis de Cruce et Precibus. Aros. 1645. — Flera Disputationer, utgifne och förswarade i Westerås Gymnasium. — Epigrammata varia, Latina, Græca, Germanica, Italica. Arosiæ 1657. (Se widare Biogr. Lex.)

42. Mag. Petrus Olai Dalekarlius. Född 28 Febr. 1601 i Rättwiks Capellansgård. Fadren Olaus Petri, slutligen Pastor i Bro. Med knappa wilkor ifrån barndomen understöddes han af sin broder Johan, slutligen Hofrådet Stjernhök. Stud. i Upsala 1628. För sin skicklighet redan 1633 förordnad till Rector Scholæ i Arboga, hwarest han 12 år förut warit discens. Blef 1635 flyttad till lika tjenst i Westerås, som då war förenad med Logices Lectionen i Gymnasium, men tillträdde icke förr än han, med något understöd af Domcapitlets medel, gjort en utrikes resa och besökt flera academier. Physices Lector 1638 och i denna syssla prom. Magister i Upsala 1639. Theol. Lector och Pastor i Hubbo 1642. Kyrkoherde i Stora Schedvi 1648. Efter ett par år återkallad till Westerås, och fick 1650 Drottningens fullmagt att der wara Pastor och Contractsprost. Småningom begynte nu Domprost-titeln upptagas. Att han föreläsit i Gymnasium, såsom Helsingius och äfwen Holstenius någon tid, dertill finnas ej bewis i handlingarna. Præsiderade i prestmötet redan 1648, men hade ock responderat 1638 och warit Præses för Capellanerne 1643. På flera riksdagar stiftets Fullmägtig. Hade den kärlek och förtroende, att han två gånger uppfördes på Biskopsförslag. Fick det wittnesbörd att hafwa warit "en from man, utan alla practiquer." Efter Biskop Laurelii död war han, såsom Præses Cons. mycket bekymrad öfwer åsamkade göromål, i synnerhet huru många lediga tjenster skulle rättwist besättas. Flere beropade sig på afl. Biskopens löften och hans enkefru fordrade i Cons. deras

Västerås Stadsbibliotek

uppfyllande. Beslöts: "Inter duo mala minus eligendum. Alltså heldre förse sig, då man följer afl. Biskopens deßein, än att sjelf göra något och blifwa anklagad hos Majestätet. Så bedröfwas icke eller sterbhuset." Sedan skref han så ömt och längtande till den utn. Bisk. N. Rudbeckius, att han snart måtte komma, men denne hindrades af många befattningar i Stockholm till följande år. Märkwärdigt är att dock wanligt prestmöte hölls, utan Biskop, detta år 1670 i Sept. Död 27 April 1680. Begrofs med sedan tryckt likpred. af Domprosten i Upsala Doctor P. Rudbeckius. Lector L. Barchius hedrade honom med parentation på Gymnasium.

Gift 1639 med Karin Blackstadius, Prostdotter från Stora Kopparbergs församling, död 1702. Barnen, som togo namnet Arofelius, woro: Lars, Past. et Præp. i Sahla; Pehr, Past. et Præp. i Mora; Olof, Pastor i Björksta; Carl, Capellan i Aresta; Margareta, g. m. Lectorn S. Höijer; Anna, g. m. Prosten Eßenius i Sahla. Flere döde tidigt.

Skrifter, utom Acad. Disp.: Bibliotheca l. Catalogus librorum Templi et Consistorii Arosiensis. 1640. 4:o. — Predikan om then rätta Wishetens beskaffenhet och lön, hållen in festo Collegii Pietatis. Westerås 1643. — Disput. Synodalis in I artic. August. Confess. qui est de Deo Uno et Trino. Arosiæ 1648. — Likpredikan öfwer Brita Holstenia, g. m. Lectorn A. Wallenius. Westerås 1657; öfwer Anna Göransdotter, g. m. Lector Jonas Holstenius. Westerås 1659; öfwer Studiosus Carl Printz. Westerås 1666.

43. Mag. Henricus Petri Moraeus. Född i Aug. 1630 i Mora, der hans fader, den namnkunnige Mäster Petr. Helsingius, war Pastor förrän han kom till St. Kopparberget. Stud. 1647. Efter Candidat-examen återkom han 1657 till Westerås, blef prest på sin faders kallelse och biträdde tillika i Fahluns skola. För ett lägersmål, som bestraffades med längwarig privation, måste han lemna fädernesslandet till deß bullret gick öfwer, och uppehöll sig i synnerhet wid Academien i Helmstedt. Hemkommen utgaf och förswarade han en lärd disputation, men kunde dock ej få plats wid lärowerket, utan förordnades till Nådärspresk och v. Pastor i Munktorp. Oaktadt Biskopens och Consistorii motstånd utwerkade han sig, genom gynnare, Enkedrottningens fullmagt

på samma pastorat, liggande i hennes lifgeding, 1665. Tillträdde och blef Contractsprost 1667. Præsiderade tillika med Prosten El. Schragge i prestmötet 1674 för Biskop Rudbeckii disput. de Panoplia militis Christiani. Då han syftade ännu högre upp, behöfde han det så mycket aktade Magisternamnet, och erhöll det wid promotionen i Upsala 1676. Riksdagsman i Halmstad 1678, i Stockholm 1686. Ändtligen följde Konungens fullmagt på Domprostembetet 11 Maj 1680, 14 dagar efter den förres död, och han tillträdde följande år. War af djerft sinnelag och förstod att skjuta sig fram. Hade i Munktorp en swår proceß med sin Commin. Thermenius, som war honom näst an öfwerlägsen i djerfhet, och af hat sökte hindra hans andra giftermål, som mest särade honom, efter olyckan med förra hustrun. Död 10 Jan. 1691.

Gift 1. 1665 med Cecilia Rudbeck, enka efter Prosten E. Salamontanus i Munktorp och Bisk. Doct. J. Rudbeckii dotter, wid hwilken han blef lagligen skiljd. Deras dotter Catharina blef gift med en Gullsten. 2. 1671 med Margareta Schottenius, dotter af Prosten Schottenius i Rättwik, död 1729, 80 år gammal. Barn: Petrus, Skolmästare i Munktorp; Eric, Bokhållare; Johan Terser, Bergsfogde; Carl, Landskamererare; Zacharias, Krono-Befallningsman; Margareta, g. m. Landskamereraren J. Menlös.

Hans Dissert. de Syncretismo utgafs och förswarades i Westerås 1663. Tr. ibid. s. å.

44. Mag. Johannes Laurentii Barchius. Född 8 Juli 1651 i Soderberke, men Fadren Laur. P. Fernebœnsis blef till slut Prost i Stora Tuna. Student i Upsala med flere bröder 1669 och kom der under Doct. E. Benzelii uppsigt. Prestwigd, redan utnämnd till Pastor wid Westmanl. Infanteri-reg:te, i Jan. 1682. Biskopen hade föreslagit honom hos Konungen, efter befallning, att till Regements-prester utse dem, som woro utmärkte af lärdom och skicklighet. Magister s. å. Befordrades 1684 till förste Comministe wid Storkyrkoförsamlingen i Stockholm, hwartill hans goda gåfwor banade wägen. Utan ansökning, eller någon tanke derpå, af Konungen utnämnd till Domprost 1691, öfwer hwilken lycka han blef förlägen och, enligt egen bekännelse, bekymrad. Ankom 1692. Riksdagsman i Stockholm 1697. Præses på prestmötet s. å. Mycket sjuklig kunde han ej lemna många

Västerås Stadsbibliotek

minnen af sin werksamhet. War eljest af erkänd stickighet, samt god och modest karakter. Död 3 Febr. 1701.

Gift 1. 1684 med Anna Maria Schultz, f. i Revel, död i Stockholm 1686. Barn: Anna Maria, g. m. Prosten Sw. Laurelius i Risinge. 2. 1691 med Ursilia Jacobsdotter Nordenhielm, Professorn i Upsala A. Norrcopensis stjufdotter, f. 1667, död 1712. En son Lars död tidigt.

45. Mag. Nicolaus Georgii Dwan. Född 25 Oct. 1645 i Munktorp. Fadren Prost derstädes. Stud. 1662. Såsom Informator hos Prosten Schult i Hedemora fick han medel att winna Magistergraden i Upsala 1674. Reste derpå utrikes på enkans bekostnad, och besökte academier i Tyskland, Holland, England och Frankrike. Hemkom 1677 och prestwigd i Strengnäs s. å. under Biskopsvacancen. Kyrkoh. i Alfta Upsala stift 4 Dec. s. å. Befordrad till Köping 8 Juli 1691. Contractsprost s. å. Domprost 18 Mars 1701. Tillträdde 1702. Præses på prestmötet 1696. Riksdagsfullmägtig 1682, 93 och 1697. En redbar och aktad man, som lemnade efter sig flera wedermälen af sin werksamhet. Gaf två tunnland åker till Köpings skola. Upprättade den förfallna Fattigbarnsskolan i Westerås, nitälskade för Domkyrkans goda skick och lät plantera löfträd på Kyrkogården, m. m. Död 2 Maj 1709 och begrafwen i Domkyrkan, hwarest hans epitaphium finnes. Prosten Mag. Browallius i Köping höll likpredikan.

Gift 1. 1677 med Elisabeth Stjernman, enka efter Prosten Mag. O. Schult i Hedemora, ett förträffligt frun-timmer. Hon hade kostat mycket på denne sin man och hulpit till hans lycka, som han också erkände. Död 1698. 2. 1701 med Elisabeth Bröms, dotter af Archiatern Doct. Sw. Bröms, förut g. m. Pastor i Catharinæ förs. i Stockholm Mag. Er. Tilas och Professorn i Dorpt Mag. Chrispin Jernfeltz. I detta gifte war han swåger med Biskopen Doct. Carlson, som ock förrättade wigseln.

46. Mag. Nicolaus Laurentii Barchius. Hofpredikant hos K. Carl X:s Enkedrottning, blef Domprost 1709, men fortfor en tid i sin förra tjenst och tillträdde efter pesten 1711. Drottning Ulrica Eleonoras Öfwer-Hofpredikant och Bigtfader 1719. Slutligen Biskop i detta stift.

47. Doct. Petrus Georgii Tillaeus. Född 20 Jan. 1663 i Grangärdet. Fadr. Kyrkoh. derstädes. Stud. 1672 och war länge under Prof. Grubbs handledning. Magister i Upsala 1688. Fortfor flere år att studera i synnerhet Orientaliska litteraturen. Kom 1692 i Biskop Carlsons hus att informera hans söner Cederströmar. Immediate Eloqu. et Poes. Lector wid Westerås Gymnasium 1693. Pwgd 27 Sept. s. å. Vice Pastor i Munktorp, förordnad af Konungen, under Prosten Taijards utrikes resa 1697, 98. Prof. Norrman ansåg honom lärd och wärdig att bliswa Theol. Prof. denna tid. Secundus Theol. Lector 1702 med Kongl. fullmagt, och tillträdde efter en med heder författad och ventilerad Theol. disputation i Upsala. Prim. Theol. Lector och Pastor i Badelunda 1707. Pastor och Contractsprost i Nättwik 2 Maj 1715. Domprost 1719. Prosten Mag. Dahlberg i Stora Tuna war först utnämnd och straxt derpå Prosten Tillæus 3 Aug. 1719 efter honom i Tuna, men Dahlberg lät öfwertala sig att bliswa qwar, och återgaf fullmagten, hwarpå Tillæus sattes till Domprost och tillträdde 1720. Riksdagsman 1710 och 1719. Hade allmän kallelse till Fahluns pastorat 1713. Præses på prestmötet 1718. Förde præsidium i Consist. under de täta biskopsledigheterna och war alla gånger uppford på förslaget. Theol. Doctor i Upsala 23 Febr. 1732 och war Ultimus. Hade mycket anseende, som dock ej gälde nog wid Hofwet. Blef de sista åren alldeles blind. Afled 12 Juli 1744. Begr. med sedan tryckt predikan af Biskop Doct. Kallenius, och hedrades med parentation på latin, som ock trycktes, af Lector Morenius.

Gift 1. 1693 med Catharina von Glaen, dotter af Inspectoren J. v. Glaen och enka efter Theol. Lectorn Mag. Tulenius. Död 1698. 2. 1701 med Margareta Tilas, Domprosten N. Dwans stjufdotter. Död 1702 i barnsäng efter dottren Elisabeth Catharina, död ogift, men förlofwad med d. w. Lectorn Mag. J. Swedelius, som wistades utrikes. 3. 1703 med Margareta Ekman, dotter af Prosten i Fahlun Mag. O. Ekman, f. 1687, död 1738, begr. af Prosten Doct. J. Lind med predikan som trycktes. Barn: Olof, Prost i Koping; Georg, Prost i Simtuna Upsala stift; Catharina, g. m. Bergmästaren Gust. Lemoine.

Af hans disputationer må nämnas den lärda Dissert. inauguralis de Theologia distincta Veteris Testamenti, Præs. J. Swedberg. Upf. 1702.

Västerås Stadsbibliotek

48. Doct. Jacob Swedelius. Född 20 Jan. 1693 i Elfwedals församling. Fadren Kyrkoherde. Student i Upsala 1700. Magister 1719. Fortsatte, under andras handledning, studierna hemma till 1721, då han med två unga herrar Cedercreutz företog en widlöftig utrikes resa, som warade sex år. Hemkommen tillträdde han 1727 strax Eloqu. et Poes. Lectionen wid Westerås Gymnasium, hwarpå han redan 1722 i Maj fått fullmagt. Prestwigd 11 Oct. 1728 och Pastor i Hubbo præbendeförsamling. Föreslagen hos Konungen till Poes. Professión i Upsala 1737. Primarius Theol. Lector och Pastor i Badelund 1739. Kyrkoherde och Contractsprost i Köping 1740. Introducerad af Bisk. Kallenius 11 Oct. s. å. Utan att sjelf anmäla sig hos Konungen utnämnd Domprost Apr. 1744. Tillträdde 1745. Theol. Doctor i Upsala 2 Febr. 1752. Hade s. å. 153 röster till Biskops-embetet och i första rummet uppförd på förslaget. Känd för mycken lärdom, arbetsamhet och gudsfruktan. För sin tid utmärkt i witterhet, både af natur och studier, och wäckte lust för sådana öfningar hos ungdomen. Död 18 Juli 1763. Begr. af Biskopen Doct. Benzelstierna med predikan. Lectorerne Herweghr och Schedwin hedrade honom på Gymnasium med åminnelsetal, som trycktes.

Gift 7 Juli 1729 med Anna Brita Lampa, Prosten i Arboga Mag. P. Lampas dotter, född 1713, död 25 Juni 1802. Sedan hans första fästemö, Dompr. Tillæi dotter, under hans wistande utrikes blifwit död, lefde han länge förjande ogift. Hans slägtinge Magnus Troilius uppmanade honom: Gift dig, så skall jag blifwa din måg. Det skedde så. Af deras 15 barn lefde: Margareta Elisabeth, g. m. Prostarne M. Troilius och E. Norberg i Husby samt Directeuren J. M. Munckell i Fahlun; Pehr, Theol. Doctor, Poes. Professor i Upsala, Past. et Præp. i Åker och Dalby; Daniel, Kyrkoherde i Malung; Andreas, Theol. Doctor Prost i Mora; Johan, Prost i Elfwedal; Sara Brita, g. m. Prosten i Fahlun Doct. P. Brunnmark; Jacob, Notarie; Gustaf, Provincial-Läkare i Fahlun; Christina Regina, g. m. Landskamereraren C. Törneblad i Westerås.

Skrifter: Oratio metrica in laudem Ludov. Fahlström pro Bibliotheca Nationi Westm. Dalekarlicæ in publicos usus donata. Upsaliæ 1715, 4:o — Elegia in obitum Cludii Lampa infelici fato peremti. 1716. — Oratio ad Gustavum Cronhielm Academiæ Cancellarium 1720.

Elegia in obitum lectissimæ Virginis Elis. Marg. Tillææ. Tr. i Kiel, men grafskriften hemsändes i mscr. och tr. i Westerås s. å. 1722. — Eleg. ad Mag. G. Wallin, quum summos in Theologia honores 1723 Wittebergæ consequeretur. Lipsiæ 1724. — Oratio Parentalis in obitum Episcopi Doct. Sv. Cameen 1729. Holm. 1730, 4:o. — In obitum Doct. N. Barchii Ep. 1733. — Carmen gratulator. in reditum Regis Friederici ex regionibus heredetariis. Aros. 1731. — Vota pro Rege et Patria circa solemnia Inaugurationis in Theologia Doctoralis 1752. Arosiæ. — Wår Herras Jesu Christi namn och äretitlar, frågewis författade. Westerås 1755, 4:o. — Anwisning till den sanna Christendomen. Öfwersättning 1755. — Oratio paneg. in Reg. Friederici natalem. Lips. 1724, F. — Sw. och Lat. Carmina wid åtskilliga tillfällen.

49. Doct. Daniel Herweghr. Född 28 Apr. 1720. Fadr. Lectorn wid Gymnasium i Carlstad och Prosten på Hammarön Mag. Gustaf Herweghr. Modr. Sara Elisabeth Tilas. Årsgammal miste han sin fader, men saknade icke öm uppfostran och stadnade tidigt inom detta stift. Student 1734. Magister 1746. Præsiderade för en disputation i Upsala 1748, i tanka att förblifwa wid academien, men blef s. å. af Consistorium utnämnd Collega wid Skolan i Fahlun. För bättre utsigt mottog han kort derpå ett Vicariat i Westerås skola. Vice Adjunct wid Gymnasium 1749. Ordinarius 1750. Vicar. Lector Græcæ Linguæ 1752. Pwgd 5 Oct. 1755. Ordin. Gr. L. Lector 1758. Hade förslag till Köpings pastorat 1762 och fick flesta rösterna. Domprost, efter att hafwa erhållit pluralitet wid walet, 6 Febr. 1765. Tillträdde 1766. Theol. Doctor wid Jubelfesten i Lund 1768. Stiftets Fullmägtig på riksdagen 1769 i Norrköping. Utan sin egen ansökning Pastor Primarius och Præses Consistorii Urbici i Stockholm 24 Jan. 1771. Öfwer denna hans befordran uppkom mißnöje och twist på riksdagen så, att han troligen förlorat både detta och föregående embete, om icke revolutionen kommit emellan. Han tillträdde dock oförsagd, wann kärlek af de flesta i församlingen, men rönte owilja och förföljelse af några, allt efter hans egen anteckning. Ledamot af Bibel-Commißionen 1773. Biskop i Carlstads stift 22 Nov. 1773. Ditflyttade 1775. Död hastigt, under visitation i Nedra Ullerud's församling 28 Sept. 1787.

Västerås Stadsbibliotek

Han war en älskad lärare och behaglig umgängesman. Med klok mildhet styrde han den studerande ungdomen. Predikade wäl och arbetade derpå, så att de unge togo hans tal till mönster. De yngre presterna täflade att ifrån församlingarne sända honom bidrag till den stiftshistoria, som han länge hade för händer. Hade fallenhet för musik och i yngre år för handslögd.

Gift 1755 med Hedwig Johanna von Unge, dotter af Öfwerste-Lieutenanten P. O. v. Unge, hwilken såsom Rittmästare war med K. Carl i Bender, f. 1726, död 26 Aug. 1811. Enda barnet Sara Catharina, g. m. Protocolls-Secreteraren Joh. v. Engeström.

Skrifter: De Genesi linguæ Suecanæ. P. I. Upsaliæ 1748. — Natura et indoles Syllabæ Hebrææ. Arosiæ 1748. — Åminnelse-tal öfwer Biskopen Doct. And. Kallenius. Westerås 1751, 4:o. Kort derpå omtr. in 8:o. — Tal wid Kongl. Kröningen. Westerås s. å. — Prof af de gamle Grekers witterhet genom ofwersättningar af Lucianus. Westerås 1761. — Åminnelsetal öfwer Domprosten Doctor Jac. Swedelius. Westerås 1765. — Likpredikan öfwer Fru Christina Westdahl. Jb. 1768. — Dito öfwer hennes man Rådman Abr. Hülphers 1771. — Förklaringar på latin af flere års Bönedagstexter, dem han dels allena, dels gemensamt med Prosten J. Schedwin utgifwit. — Flere Lefwernesbeskrifningar, införde i Gjörwells periodiska skrifter. — Biskopens Doctor Joh. Rudbeckii lefwerne; tr. i Linköpings bibliotheks handlingar, 2 D. 1794. — Under sin tjenstetid i Westerås gjorde han ock en samling till Historia ecclesiastica et litteraria öfwer Westerås stift, som genom hans flyttning blef afbruten och skingrad. Dock har en del deraf blifwit räddad och kommit utgifwaren till gagn i detta Herdaminne.

50. Doct. Johan M. Faut. Domprost 31 Dec. 1772. Tillträdde i Januari 1773. Kyrkoherde i Lekssand 1796. Tillträ. 1798.

51. Doct. Eric Waller. Domprost 6 Mars 1798. Tillträdde s. å. Biskop i detta stift 26 Jan. 1809. Tillträdde 1811.

52. Doct. Thomas Jedeur. Född 12 Juli 1739 i Arboga. Rector i stadens skola Mag. Th. Jedeur och Magdalena Wallwik woro hans föräldrar. Student 1760. Magister 1764. Begynte sin tjenst s. å. att vicariera i Apologist-claßen af Westerås skola. Pwgd 8 Juli 1765. Opponerade på prestmötet 1768. Orerade på Gymnasium 1769 i anledning af Deras Majestäters silfwerbröllop. Amanuensis Consist. och Notarius Gymn. 21 April 1770. Adjunctus Gymn. 5 Dec. s. å. Vice Lector s. å. och Assessor Consistorii 6 Juni 1771. Parenterade öfwer K. Adolph Fredric på Swensk wers 1771. Talade på lika sätt öfwer K. Gustafs Kröning 1772. Ord. Logices et Metaph. Lector 28 Oct. 1779, men läste för primus Theologus. Hebr. L. Lector 1780. Kyrkoh. och Prost i Hubbo præbendepastorat 8 Maj 1785. Efter ansökning och wal Kyrkoh. i By församling 4 Dec. s. å., men sökte hos Konungen få afstå derifrån och behålla innehafwande tjenst, som nådigt bifölls 14 Aug. 1786. Andre Theol. Lector 3 Aug. 1789. Deputerad ifrån stiftet på jubelfesten i Upsala 1793. Riksdagsman i Norrköping 1800. Theol. Doctor s. å. och promoverad i Upsala 1 Nov., då han war Panegyrist. Præses i prestmötet 1804. Revisor i Riksgäldsdiscontet 1808. Domprost 9 Nov. 1809. Tillträdde 1811. Led. af K. Nordst. O. 25 Nov. 1811, hwilken tillställdes honom i Domkyrkan af Bisk. Doct. Murray 6 Jan. 1812. Under sin långwariga tjenstetid wid lärowerket hade han 6 gånger warit Rector Gymnasii, samt haft kallelse att profwa till Storkyrkan i Stockholm 1800 och 1811. Höll parentation öfwer Bisk. Doct. Flodin 1809. Uppförd i första rummet å detta stifts biskopsförslag 1808 och 1811. Jubel-Magister i Upsala 1815. Död hastigt af slag 5 Nov. s. å. Begr. af Bisk. Doct. Murray med tal, som blef tryckt.

Gift 12 Nov. 1778 med Margareta Justina Hellenius, dotter af Rector Scholæ i Köping P. Hellenius, f. 1761, död 3 Dec. 1833. Barn: Elof, Adjunct och v. Lector wid Gymnasium; Carl, Domkyrko-Syssloman; Johan Niclas, f. 20 Dec. 1789, Medicinæ Doctor, Läkare wid Götheborgs escader af flottan, Ridd. af Nordstj. O.

Skrifter: Predikan på Annandag Pingst under riksdagen i Norrköping 1800, hållen för deras Majestäter och på nådig befallning tryckt. — Tal wid flere tillfällen, såsom wid Rådman Jon. Schenströms och deß frus guldbröllop m. m.

53. Doct. Johan Olof Wallin. Född 15 Oct. 1779 i Stora Tuna. Fadren Joh. Abr. Wallin war då

Västerås Stadsbibliotek

Bat.adjutant wid Dalregementet, men fick Capitens afsked. Modren B. C. Harkman, af en gammal prestslägt inom stiftet. De hade ringa medel att hålla sin son i Fahluns skola, så att han behöfde och njöt andras wälwilja. Kom med utmärkt testimonium till Gymnasium, och efter flera snilleprof med orationer på både latinsk och swensk wers, till Upsala academi 1799. Magister 16 Juni 1803. Syftade med ett specimen wid academien 1805 till en tjenstebana, som han genom skrifter och wundna pris redan wisat sig så wärdig, men den lilla motgången war en winst för kyrkan, då han, på kallelse af Öfwerste Kammarherren Frih. Hamilton ingick i prestståndet 18 Juni 1806. Blef i Aug. s. å. Adjunct wid Krigsacademien. Efter utmärkt Past.examen, i Maj 1808, Theol. Lector och Slottspastor på Carlberg samt Kyrkoherde i Solna 12 April 1809. Theol. Doctor s. å. Prom. 7 Oct. En af de 18 i Swenska academien 1810, sedan han wunnit tre stora pris i skaldekonsten, deribland det högsta som någonsin blifwit utsatt. Fullmägtig i Riksgälds-Contoret 1811. Ledamot af Psalmboks-Comitén s. å. Hertigens af Södermanland Lärare i christendomen s. å. och ifrån 1814 deß ständige Bigtfader. Kyrkoh. i Adolf Fredrics församling 4 Nov. 1812. Bancofullmägtig 1813. Ledamot af Nordst. Orden 15 Mars 1815. Riksdagsfullmägtig s. å. Domprost i Westerås 14 Aug. 1816. Tillträdde 1818. Pastor Primarius i Stockholm och Præses i Stads-Consistorium 3 Dec. 1818. Tillträdde 1820. Discont-Revisor s. å. Ordens-Biskop i survivance och C. N. O. 28 Jan. 1824, samt werklig 1825. Uppförd å Biskopsförslaget 1825. Led. af stora Comitén för Underwisningswerkens öfwerseende 1826. Hedersledamot af K. Witterh. Hist. och Antiqu. acad. s. å. Ledamot af K. Wetenskaps-academien 1827. Arbetande Hedersledamot af K. Krigswet. acad. 1828. Konungens Öfwer-Hofpredikant och Præses i Hof-Consistorium 1830. Uppförd i första rummet å Biskopsförslag i Linköpings stift 1833 och i tredje rummet i Carlstads stift 1834. Ledamot af Bibel-Commissionen s. å. Kallad med allas röster utnämndes han till Ärke-Biskop och Pro-Canzler wid Upsala academi 17 Mars 1837. Ledamot af K. Seraphimer-Orden 14 April s. å. Hedersledamot af K. Wetensk.Societ. i Upsala s. å. Rummet tillåter ej att uppräkna de många Directioner och Comitéer för underwisnings- och wälgörenhets-inrättningar, hwaruti han ådagalade sin owanliga werksamhet. Redan före tillträdet hade Ärke-

stiftet fått fägna sig af många hans nitfulla embetsförrättningar, då han oförmodadt afled i Upsala 30 Juni 1839. Efter likpredikan af hans efterträdare Doctor Hagberg i Stockholms Storkyrka fick hans jordiska del sitt hwilorum å stadens nya begrafningsplats. — Att icke anföra alla de tal hwarmed flere Samfund hedrat och upplifwat hans minne, må här nämnas, att i anledning af detta stifts enskildta förbindelse talades öfwer honom på prestmötet 1842 af Lectorn och Prosten Mag. E. Fahlcrantz.

Gift 12 Aug. 1810 med Anna Maria Dimander, Fabrikörens i Stockh. P. Dimanders dotter, f. 6 Nov. 1781. Utan lifsarfwingar hafwa de gifwit föräldrars wärd åt anhöriga barn och af deras egendom får Westerås Gymnasium till stipendiifond njuta 2000 R:dr B:co, likasom Westmanl. och Dala nation i Upsala fått 1000 R:dr bestämda till præmier af räntan.

Skrifter: Diss. de Qu. Horatio Flacco. Ups. 1804, 4:o. — Öfwersättningar från Latinska Skalder. 1 Häft. Sthm 1806, 8:o. — Omarbetade Kyrkopsalmer af Chorœus och Wallin. 4 Häften. Jb. 1807—11; de 2 sista af Wallin ensam. 12:o. — Början till öfwersättning af Eneiden, jemte några smärre poemer. Jb. 1808, 8:o. — Uppfostraren. Lärodikt. (Belönt med Swenska Academiens stora pris.) Jb. 1808, 8:o. — Åminnelsetal i Krigswet.Ac. 1810 öfwer Biskopen Doct. M. Lehnberg. 8:o. — Profpsalmer af Franzén och Wallin. 2 Häften. Sthm 1812, 13, 8:o. — Skriftermål förrättadt med Hert. af Södermanland och Predikan då Hertigen 1:a gången begick H. H. Nattward. Jb. 1815, 4:o (tr. tillsf. m. ArkeB. Lindbloms tal). — Inträdestal i Swenska Acad. Jb. 1817, 8:o. — Predikan på klagodagen 1818. Jb. s. å. 8:o. — Witterhetsförsök. 1 B. Jb. 1821, 8:o. — Predikan wid Stockholms Gymnasii inwigning. (I Handl. rör. samma inw.) Jb. 1822, 4:o. — Otrons sjelfförbömelse. 3 predikningar. Jb. 1822, 8:o. — Pred. 4 Böned. 1824. Jb. s. å. 8:o. — Religionstal wid åtsk. tillfällen. 3 Delar. Jb. 1825—34; 1 Del. 2 uppl. Jb. 1830, 8:o. Öfwersatt på tyska af J. Rothlieb. Berlin 1835, 8:o. — Idéer till en blifwande förening för medborgerlig dygd och trefnad i hufwudstaden, framställde till de förståndiges behjertande. Jb. 1831, 4:o. — Catechesen omarbetad för nya Elementarskolan. Jb. 1831; ny öfwersedd uppl. Jb. 1835, 12:o. — Pred. på 12 S. e. Tref. Nöd och Hjelp enligt Evan-

Västerås Stadsbibliotek

gelii lära. Jb. 1838, 8:o. — Predikan 1 Böned. Jb. s. å. 8:o. — Wandraren till fadershemmet stödd wid stafwen Lust och stafwen We. Pred. på 4 Sönd. efter Påsk. Jb. s. å. 8:o. — Första Swenska Bethelflaggen inwigdes etc. Jb. s. å. 8:o. — Hustafla för Herrar och Tjenare. Pred. på 3 Sönd. e. Tref. Jb. s. å. 8:o. — Högmässa och Aftonsång på 4 Sönd. i Adv. Jb. 1838, 8:o. — Johannis Evangelium och Epistlar. Jb. 1839, 8:o. — Tal: på Sw. Bibelsällsk. 1:a sammankomst. Jb. 1816, 8:o; till Prins Oscar i Nordiske förste S:t Johannis-Logen. Jb. 1817, 12:o; wid inwigningen af en ny begrafningsplats för Westerås och S:t Ilians församlingar. Jb. 1818, 8:o; i N. C. 28 Febr. 1819. Jb. s. å. 12:o; i Slottscapellet på Ordensdagen 28 April 1825. Jb. s. å. 8:o; Dito dito 19 Juni 1826. Jb. s. å. 8:o; wid Doctor A. Z. Pettersons installation. Jb. 1831, 8:o; från altaret i Riddarholmskyrkan d. 6 Nov. 1832. Jb. s. å. 4:o; wid inwigningen af nya Cath.skolehuset i Upf. Jb. 1837, 4:o. — Liktal: 1815 öfwer Öfwer-Dir. Geyer. Sthm, 8:o; 1818 Enkefru Tham och Kammarmusikus Askergren, Jb. 8:o, Pastor Primarius Doctor Dryséen, Jb. 4:o; 1819 Enkefru Geyer, Jb. 8:o, Ärke-Biskop Lindblom, Jb. 4:o; 1820 Borgmästaren Wallin, Jb. 4:o; CommerceRådet Er. Öberg, Westerås, 4:o; 1821 Vice Pastor Kihlstedt, Jb. 8:o; 1823 Brukspatron Littström, Sthm 8:o; 1824 Kyrkoh. Erl. Colliander och Theol. Lector P. Alm, Jb. 8:o; 1825 Fru M. Arfwesson, Jb. 8:o; 1826 Fru Schön, Großhandlar Collin, Kramhandlar Borg, Kammar-Archiwiinsp. Friis, Demois. Rooth, Comm.Rådet C. C. Arfwedson, Doct. Struve, Stud. Arfwedson, Rådman Berg och Sidenkramhandl. Arrhenius, alla ib. 8:o; 1827 Großhandl. Ahlin och Großh. Fris, Jb. 8:o; 1828 Lifmedicus Wedenberg, Öfwersten von Arbin och Prof. Dalman, Jb. 8:o; 1829 Stats-Rådet Schwan och Doctorinnan Franzén, Jb. 8:o; 1831 H. Exc. Grefwe Fleming och Großhandl. Müller, Jb. 8:o; 1834 Rådman L. J. Lundgren, Jb. 8:o; 1836 Canzlirådinnan Wallmark och Bokhandl. Törnqwist, Jb. 8:o; 1837 Presidenten Friherre B. W. Fock, Boktryckar Hörberg, och Två Minnesord i Storkyrkans grafchor, Jb. 8:o; 1838 Sidenkramhandl. Medberg, Großhandl. C. P. Fris och Großhandl. Bohnstedt, Jb. 8:o. — Tackfägelse och bön wid H. Exc. Grefwe Lagerbrings begrafning (tryckt tillf. med Wirséns tal). Jb. 1822, 8:o. — Tackfägelser: 1823 öfwer Prosten O. Horster, Jb. 8:o; Justitie-

Ombudsman C. Ehrenborgh och Biskop Mörner, Jb. 4:o; 1824 Großhandl. Lundgren Andersson, Jb. 8:o. — Dödens Engel. Jb. 1839, 8:o. — Predikningar. En årgång, utg. efter förf:s död. 3 Delar. Jb. 1840, 41; ny upplaga Jb. 1842, 8:o.

54. Doct. Swen Wijkman Casp:son. Domprost 29 Aug. 1819. Tilltr. 1821. Biskop i detta stift 10 Nov. 1825. Tillträdde 1829.

55. Doct. Jonas Reinh. Fellenius. Född 11 Aug. 1761 i Malma. Fadren då Kyrkoh. derstädes, men sedan i Odensvi. Student 1783. Magister 1788. Hade då redan vicarierat två år i Westerås triv.skola. Pwgd 24 Aug. 1788, och derpå Capellanernas Adjunct i Westerås. Flyttades till Pastor i Kila 1790. Åter Vicarius i ofwannämnda skola 1792 och undergick past.examen 7 Nov. Extra Docens wid Lärowerket 7 Juni 1793. Notarius Gymnasii 19 Sept. 1795 och tillika Docens i Naturalhistorien, med Botaniska trägården och Naturaliesamlingen i sin wård. Gymnasii-Adjunct och Bibliothek. 11 Dec. 1797. Vice Lector 1801. Tillika någon tid v. Domkyrkosyssloman 1804. Genom Konungens resol. 23 Oct. s. å. blefwo hans aflagde lärdomsprof förklarade gifwa rätt till förslag å pastorat af första claßen. Logices et Metaph. Lector 24 Nov. 1807. Histor. Lector 1808. Kyrkoh. i Skerikes præbende 11 April 1810. Prost 5 Oct. 1811. Theol. Doctor 1818. Uppförd tredje gången på förslag till Domprost-embetet 1826 och utnämnd dertill 18 Juli 1827. Tillträdde 1829, sedan han föregående året mottagit Contracts-expeditionen. Warit Rector Gymnasii 1809, 1811, 1818 och 1825. Revisor i Banco-disconten och i Statswerket 1827. Stiftets Fullmägtig på riksdagarna 1815, 1818, 1823 och 1828—30. Flere gånger på Gymnasium hållit tal wid högtidliga tillfällen. Död efter kort sjukdom 9 Sept. 1834. Hans lik fördes till fädernegrafwen i Bro kyrka.

Gift 27 Jan. 1822 med Ulrica Eleonora Wijkman, f. 29 April 1797, dotter af Bisk. Doct. Wijkmans broder slutl. Arklimästaren wid Amiralitetet S. W. Wijkman och A. E. Gröning. Barn: Jonas Reinhold Waldemar, f. 26 April 1831; Gustaf Wilhelm, f. 30 Sept. 1832.

Skrifter: Oratio panegyrica in memoriam S. Sernsköld 1692. Westerås 1802, 4:o. — Prospredikan i Westerås 4:de Sönd. efter Påsk 1816. Jb. s. å. 8:o. — Ju-

Västerås Stadsbibliotek

belpredikan i Skerike 1817. Jb. s. å. 8:o. — Tal wid hans systers begrafning i Skerike s. å. — Tal i Bibelsällskapet. — Flera Programmer.

56. Doct. Andreas Bruhn. Född 30 Nov. 1778 i Stockholm. Kom wid tre års ålder med sina föräldrar till Uddewalla, hwarifrån fadren härstammade och som kort derpå blef Rådman derstädes. Gymnasist i Götheborg 1795. Stud. i Upsala 1797 och i Lund 1801. Blef Magister derstädes 1805. Föregående året 19 Dec. Collega i Uddewalla skola, men fick snart tjenstledighet, för att med Gen.Lieut. Baron Wlixen Fineckes söner besöka utrikes academier. Måste för kriget i Tyskland återwända till Lund 1808 och tillträdde Rectorstjensten i Uddewalla, hwarpå han under wistelsen utrikes 1807 erhållit fullmagt. Gymnasii-Adjunct i Götheborg 1809. Vic. Prim. Theol. Lector 3 Febr. 1813. Lector i Dogmat. Theologien och Kyrkohistorien 23 Mars 1814. Pwgd 18 Juli 1817. Hedrad med Professors namn och wärdighet 17 Aug. 1826. Kyrkoherde i Lundby præbendeförs. 19 Febr. 1828. Prost 1830. Föreläste å Gymnas. ifrån 1832 tillika Hebreiska språket. Rector Gymnasii 1819, 1824, 1829 och 1835. Vice Præses på prestmötet 1822. Ordin. Præses 1836. Theol. Doctor 10 Nov. 1830. Ledamot af Wetenskaps- och Witterhets-Sällskapet i Götheborg, äfwensom af Ewang. Sällskapet i Stockholm. Utnämnd Domprost i Westerås 28 Juni 1836, sedan ingen af stiftet welat uppföras å förslaget. Under Konungens wistande i Götheborg 6 Oct. 1837 utnämnd till Ledamot af Nordstj. O. Tillträdde Domprost-embetet 1838, och inställdes af Biskf. Doct. Wijkman 5 Aug. Riksdagsman i Stockholm 1839. Erhöll första rummet å förslaget, och blef utnämnd Biskop i Götheborgs stift 11 Maj 1840. Inwigd af Ärk.Biskf. Doctor Wingård i Slottscapellet 21 Juni s. å. Predikade wid riksdagens slut i Stockholm och tillträdde sitt stift 1841.

Gift 1816 med Harriot Sophia Clason, f. 28 Juli 1795, dotter af Großhandlaren H. Clason i Götheborg. Barn: Andreas Theodor, f. 1819, Student; Sophia Maria, f. 1824; Christina Lovisa, f. 1827; Carl Leonard, f. 1829. En äldste son död 16 år gammal.

Skrifter: Disp. de Leone mansvefacto. Lond. Goth. 1803, 4:o. — Theses pro mun. Rect. ad. Sch. Uddev. Ib. 1807, 4:o. — De Syntaxi sic dicta Elliptica Linguæ Græcæ. P. I, II. Ib. s. å. 4:o. — De discrimine Hebraismi et Chaldaismi. Ib. 1808, 4:o. — Theses pro mun. Lectoris. Gothob. 1814. — Oratio in mem. Episc. Joh. Wingård. Gothob. 1819, 4:o. — Afhandling om Mysticismen. — Compendium Theologiæ dogmaticæ in usum juventutis. Gothob. 1827; Ed. 2:a 1832; Ed. 3:a 1837. 8:o. — Christna Kyrkans allmänna Historia jemte Tillägg om Lutherska Kyrkans symboliska böcker och Christna Kyrkans Historia i Swerige. Jb. 182.; 2 uppl. 1827; 3 uppl. 1834. 8:o. (Begge deßa sistnämnda skrifter recommenderades af Clerus wid 2 riksdagar, och ha warit antagna till Läroböcker wid nästan alla gymnasier.) — Diss. Synod. de Creatione. Gothob. 1836, 4:o. — Minnesord wid Enkefru J. M. Bredbergs jordfästning. Sthm 1837, 8:o. — Predikan wid riksdagens slut 1841. Jb. s. å. 8:o. — Flera Tal i Götheborgs stifts Bibelsällskap.

57. Doct. Gabriel Hwasser. Född 21 Dec. 1788 i Stockholm, der hans fader war Kyrkoh. i Skeppsholms församl. men till slut blef Prost i Romfartuna. Stud. 1801 inskr. i Westmanl. o. Dala nation. Njöt både före och derefter underwisning af sin fader. Magister 1812. Fortsatte wid acad. förnämligast Theol. studier och handledde derjemte sin yngste broder m. fl. Theol. Candidat 1816. Disputerade pro Cand. Theol. 1817. Theol. Licentiat 1818. Pwgd 7 Juli s. å., kallad att wara vice Pastor för sin ålderstigne och sjuklige fader i Romfartuna. Kyrkoh. i Stora Schedvi 11 Dec. 1820. Tillträdde och blef Prost 1 Maj 1823. Theol. Doctor 1830. Ledamot af K. N. O. 4 Juli 1836. Riksdagsfullmägtig 1828, 1834 och 1840. Allena sökande och föreslagen samt utnämnd Domprost 19 Juni 1841. Tilltr. s. å. Introducerad af Biskopen Doct. Nibelius 19 Oct.

Gift 24 Mars 1821 med Ebba Pamela Nordewall, född 15 Nov. 1794, dotter af Öfwerste-Lieutenant Mechanicus, Ridd. af K. Wasa O. Er. Nordewall och F. C. Branting. Barn: Carl Adalric, f. 15 Jan. 1822, Student; Axel, f. 1823, död 1825; Axel Gabriel, f. 25 Sept. 1826; Eva Gabriela, f. 3 Oct. 1832.

Skrifter: Disp. pro Cand. Theol. De Clemente Alexandrino. Ups. 1817, 4:o. — Tal i Westerås Bibelsällskap 1822. (Tr. i Årsberr.) West. 1823, 8:o. — Predikan wid Bibelhogtiden 1841, hållen i Westerås Domkyrka. Jb. — Liktal öfwer Capit. Juné.

Västerås Stadsbibliotek

2. Syßlomänner.

1. Oedgiſlus. 1328. Är troligen den ſom blef Biſkop i detta ſtift 1332.

2. Petrus Henrici. Canonicus i Upſala och Syßloman i Weſteräs 1401, 1408.

3. Laurentius, eller "Herra Larens Syſſlum. innan Weſteraarhuſa" 1406. Synes då warit den föregåendes Vicarius.

4. Nicolaus Waldemari, före 1411, ty då war han redan Curatus wid Domkyrkan.

5. Halwardus, "Socknapreſt i Dyngtunum och Syſſluman" här 1417.

6. Olaus Petri, kallas "Canock, Syſſloman och Kyrkoherra i Skederike 1429.

7. Sweno Trymbil, Canonicus och Syſſloman 1439, 1445. Någon tid derefter war en Trymbel Borgmäſtare i Weſteräs och en deß broder Canik. Slägten hette ſedan Trummel.

8. Nicolaus, eller Niclis Niclifon, 1447 och 1448. Förekommer i ett faſtebref på Solinge i Romfartuna.

9. Lydichinnus, Syſſloman och tillika Kyrkoherre i Munktorp 1458. Biſkop i Weſteräs 1465.

10. Henricus Bernagel, Syſſloman och Præbendat i Domkyrkan 1473 och 1477, af köpe- och faſtebref för Domkyrkan, ſom tillhörde hans tjenſt att ombeſörja.

11. Matthias. 1505, 1508 o. följ. Synes warit den ſom 1520 nämnes Ärkedjeken, och lefde ännu 1535, då en tredung af Bisbergs hytta ſåldes till Domkyrkan.

12. Laurentius Olai. 1531. Kyrkoherde i Swedvi omkring 1534.

13. Carolus Petri, efterträdde 1534. Kyrkoh. i Swärdſjö 1537.

14. Laurentius Torkilli, war Capellan wid Stora Kopparberget 1545. Kyrkoh. i Ihrſta 1569. War på riksdagen i Stockholm 1571 och underſkref bewillningen, åſwenſom

Upſala mötes beſlut 1572. Lemnade Ihrſtads paſtorat och blef Syſſloman wid 1578. Nämnes i den tjenſten ſiſt 1583.

Dottren Sara, g. m. Paſtor i Tilberga Lars Bothnienſis. Stjuſſonen Wallerian blef Proſt i Hedemora.

15. Israel Petri Niger innehade denna tjenſt 1587. Kyrkoh. i Kerrbo 1591.

16. Jacobus Andreae Harakerenſis. 1591. Kyrkoh. i By ſocken 1595.

17. Joannes Jonæ Husbyenſis. 1595. Kyrkoh. i Möklinta 1601.

18. Matthaeus Petri Gadd. 1619. Conſ. prot. 3 Sept. "M. G. kom till Capitlet förordnad till oeconomiam här wid Domkyrkan och inlade Cammarråds bref om ſin beſtällning." Ifrån 1601 ſynes Biſk. och Conſiſt. icke haft diſpoſition öfwer denna ſyßla. En "Politicus" d. ä. Laicus, icke preſt, Enewaſt Jonsſon innehade tjenſten och blef ſedan Rådman i ſtaden. Gadd blef Paſtor i Björſkog 1627.

19. Samuel Olai Noremont., tillſattes af Biſkop Rudbeckius 1627. Se Paſt. i Romfartuna.

20. Chriſtopherus Martini Schilling. 1630. Se Paſt. i Stora Schedvi.

21. Johannes Olai Sewallius. 1642. Se Paſt. i Thortuna.

22. Petrus Petri Piſcator. Född 1614 i Arboga. Stud. 1640. Preſt ſ. å. Biſkop Laurelii Domeſticus och ſedan Syſſloman 1650. Död 22 Mars 1651.

Gift med Beata Mårtensdotter, ſom kom i nytt gifte med efterträdaren. Dottren Ebba, g. m. Bruksförwaltaren P. Hwitkopp.

23. Andreas Petri Bergius. 1651. Se Paſt. i Norrberke.

24. Benedictus Sigwardi Gröding. 1661. Se Paſt. i Möklinta.

25. Olaus Petri Aroſelius. 1681. Se Paſt. i Björkſta.

26. Laurentius Petri Wadman. 1695. Se Paſt. i Skultuna.

Västerås Stadsbibliotek

27. Matthias Johannis Ramzelius. 1707. Se Past. i Grytnäs.

28. Mag. Matthias Fernsten. 1721. Se Past. i Folkerna.

29. Martinus Anagrius. Född 1693 i Bjursås. Fadr. Kyrkoh. Stud. 1712. Pwgd 1718. Under-Capellan i Westerås 1722. Syßloman 1729. Död 1 Nov. 1736.

Gift 1722 med Christina Granagria, Capellans-dotter i Norberg, död 1729, 29 år gammal. Sonen Andreas, död 20 år gammal; 2. 1730 med Helena Ehrenström, som åter förekommer. Barn: Fredric, Commin. i Kohlbeck; Johan, död 15 år gammal; Helena Cathrina, g. m. Owartermäst. G. Herweghr.

30. Johannes Sebenius. Född 25 Maj 1695 i Säby. Fadren då Commin. Stud. 1718. Pwgd 1723. Syßloman 1737. Fick Vicarius 1774. Af alfwarsamt och orubbligt sinne, dock stundom nog uddhwaßt, med stora kropps-krafter. 1710 gick han, såsom skolgoße, genom pestsjukdomen. Wid Westerås brand 1714 kunde han med ytterste plats rädda lifwet. War 1723 nära att blifwa dödskjuten af en drucken. Rördes af slag 1778 men blef bättre. Död 2 Mars 1780.

Gift 1738 med Helena Ehrenström, företrädarens enka, död 1764, 54 år gammal. Barn: Andreas, Handlande och Rådman i Hernösand; Johan, studerade, men kom till Gardet; Anna Elisabeth, g. m. Con-Rect. Mag. O. Grandell i Westerås; Maria Christina, g. m. Commin. Joh. Lindlöf i S:t Jacob i Stockholm och Aßeßoren Rob. Martin.

31. Mag. Carl Gottmark. 1781. Kyrkoh. i Norrberke 1789.

32. Magnus Swederus. Född 25 Nov. 1748 i Stockholm. Fadr. Kyrkoh. i Skultuna. Stud. 1768. Academi-bokhandlare i Upsala 1769. Sträckte sin rörelse äfwen till Stockholm och Åbo. Pwgd 16 Jan. 1789 på kallelse af RiksR. Gr. F. U. von Rosen. Syßloman 27 Maj s. å. Tillträdde 1790. Undergick Past.exam 1806. Föreslagen till Præfect wid Theol. Seminarium i Upsala 1807 och sedan till flera pastorat. Tjenstgjorde wid den i Westerås förlagde Wargerningscorpsen 1808. Derföre, äfwensom för öfriga förtjenster, Fältprost 1809. Tjenstfri genom Kongl. resolution,

som tillade honom flera förmoner, 22 Febr. 1815. Njöt sedan större delen af lönen och afled, såsom stiftets Senior, i Upsala 19 Mars 1836.

Gift 1. 1779 med Catharina Elisabeth Edström, dotter af Magistratssecret. P. Edström i Upsala, död 19 Nov. 1783, 19 år gammal. Barn: Magnus, Prost i Nora; Cath. Elis., g. m. Bokhandlaren L. G. Berglund; Bror Peter, död i barndomen. 2. 1786 med Hedwig Juliana Hellstedt, dotter af Musik. Instrumentmakaren C. Hellstedt, f. 1753, död 26 Aug. 1829. Barn: Hedwig Maria, g. m. Commin. Mag. J. D. Wahlbeck i W. Fernebo; Carl, Veterinair-Läkare; Beata, ogift; Samuel, Medicine Doctor; Georg, Philos. Candidat, f. d. Fabriks-Ombudsman.

Skrifter: Tidningar utgifne i Upsala 1773—79, 8:o. — Stockholms Magazin. D. 1—3. Sthm 1780, 81. 8:o. — Försök till ett Biogr. Lexicon öfwer Lärde och namnkunnige utländske Män. D. I—III. — Ärkestiftets Matr. Upsl. 1782, 8:o. — Upsala Stifts-Tidningar 1780—84, 8:o. — Tidningar för Swenska Bokhandeln N:o 1—42. Sthm 1784, 8:o. — Tröst wid Wänners död, i 4 predikningar af N. E. Balle. Öfwers. med Bilagor. Jb. 1784, 8:o. — Fransysk och Swensk Hand-Lexicon. Upsl. 1800, 8:o. — Tal wid Krigs-Commiss. Swederi jordfästning. W:ås 1805, 8:o. — Om Prestwal genom lottning. — Predikningar och Tal wid åtskilliga tillfällen. — Skrifter af Åttio-årige Arbetaren i Wingården. Förra afdeln. inneh. dels omtryckta dels nya predikningar. Stockh. 1831. Sedn. afdeln. inneh. Skrifter i åtskilliga ämnen. Upsala 1831, 8:o.

33. Mag. Karl Jedeur. Född 15 Oct. 1784 i Westerås. Fadr. då Lector och Prost i Hubbo. Stud. 1803. Magister 1809. Pwgd 19 Dec. 1810. V. Syssloman 1815. Ordinarius 12 Juli s. å. med wiß behållning af lönen efter företrädaren. Död 25 Sept. 1817.

Förlofwad med Johanna Catharina Esselius, sedan g. m. hans broder Doct. J. N. Jedeur.

34. Johan Gustaf Schultz. 1818. Kyrkoh. i Grythytte förs. 1827.

35. Lars Gustaf Sohlberg. Pastor wid Westmanlands reg:te, tillika Syssloman 1827. Tilltr. 1828. Fältprost 1836. Lemnade tjenſten wid reg:tet, då han 1838 fick full Syssloman-lön. Kyrkoh. i Odensvi 1842.

Västerås Stadsbibliotek

36. Mag. Pehr Hanngren. Född 29 Maj 1808 i Wika. Fadr. Prost. Stud. 1827. Magister 1833. E. O. Amanuens wid Ac. Biblioth. i Upsala 30 Mars 1838. Theol. Candidat 16 Juni 1840. Amanuens wid Domcapitlet i Westerås 1841. Vicar. Syßloman wid Domkyrkan 1842. Pwgd 4 Juni s. å. Ordin. Syßloman 30 Juli s. å.

---

3. Comminiſtrar.

1. Birgerus Johannis. Före 1547, men war då Kyrkoh. i Dingtuna.

2. Mag. Petrus Johannis. Kallas Predikant wid Domkyrkan 1572. Blef Rector Scholæ i Westerås 1575.

3. Jonas Sigfridi. Pwgd 1580 och strax Capellan härstädes. För kath. Lithurgiens försakande affatt af Biskop Oelandus. Slutligen Prost i Kohlbeck.

4. Ericus Swenonis. 1582. Förföljd af samme Biskop tog han snart afsked ifrån Westerås. Till slut Prost i Hedemora.

5. Salomon Johannis. 1584. Underskref Upsala mötes beslut 1593. Se Pastores i Kungsåra.

6. Andreas G. Schedvienſis. 1608. Se Past. i Björksta.

7. Samuel O. Noraemontanus. 1618. Syßloman wid Domkyrkan 1626.

8. Ericus L. Skultunenſis. 1626. Se Past. i Thortuna.

9. Sigfridus J. Helſingus. 1638. Se Past. i Odensvi.

10. Matthias A. Björkſtadius. Född 1604. Son af ofwanst. Andreas Schedv. Student 1627. Förordnad 1639 att docera Matheſin practicam i Westerås Gymnasium. Pwgd 1640 och Collega i skolan. Förste Under-Capellan wid Domkyrkan 1642. Öfwer-Capellan 1643. En flicklig man med ringa framgång. Hade den olyckan under sin studietid i Westerås, att för en flicka blifwa dömd "mista ryggskinnet och annan plickt." Frälste sig med flygten. Återkom efter längre tid och fann nåd. Hade ett godt mekaniskt hufwud. Gjorde ett långt och konstigt skjutgewär, som han ärnade offerera Konungen. Också gjorde han sig wingar och flög, men föll och bröt ena benet. Död i Oct. 1651.

Gift 1640 med Marina Hansdotter, enka efter Skol-Collega Math. Bartholli.

Han har skrifwit en Arithmetica på Swenska, tr. i Westerås 1643, som lästes i stiftets skolor. För bokens dedication till Conſiſtoriales fick han 4 tunnor säd af Capitlets medel.

11. Johannes O. Sewallius. Syßloman och tillika Under-Cap. 1643. Se Past. i Thortuna.

12. Ericus A. Hedemorenſis. Under-Capellan 1643. Kom till lika tjenst i Swerdsjö 1648.

13. Petrus Matthiae Aroſienſis. Född 1619. Pwgd 1644 warande då Notarius Gymnasii, men blef strax Informator puerorum i Säther. Under Cap. i Westerås 1648. Öfwer Cap. 1652. Död i Maj 1660.

Gift 1644 med Anna Larsdotter, som omgiftes med Lars Lilhärenſis, Cap. i Gagnäf. Dottren Chriſtina, g. m. Jon. Hirudius, Cap. i Swedvi.

14. Johannes O. Kilander. U. C. 1652. Flyttade till Capellanstjensten i Ihrsta 1656.

15. Olaus O. Moraeus. U. C. 1656. Ö. C. 1661. Se Pastores i Tillberga.

16. Petrus A. Wangſtelius. U. C. 1661. Mottog Stadssacellaniet i Sala 1665.

17. Johannes Laur. Gahrman. Född 1637. Kyrkoh. son i Garpenberg. Stud. 1658. Apologist i Westerås skola 1662. Pwgd 1664 och jemte sin förra tjenst Under-Capellan. Död i Mars 1666.

18. Samuel G. Lerander. U. C. 1666. War här endast ett år och blef Cap. i Kohlbeck.

19. Laurentius L. Aroſiaeus. Född 1638 i Westerås. Fadr. då Collega i skolan, sist Pastor i Björksta. Stud. 1661. Pwgd 1667 och strart U. Cap. Klagade i Capitlet öfwer usel lön och stor fattigdom. Fick godt löfte om han

Västerås Stadsbibliotek

"bättre mediterade sina predikningar, ty han war ofta mägta owälig." Fick öfre rummet 1671. Död i April 1672.

Gift med Anna Larsdotter, sedan omgift med Abr. Dahlborg i Westerås.

20. Holsten Erici Holstenius. Född 1639 i Stora Skedvi. Inskr. wid Acad. 1649. Collega Scholæ i Fahlun 1668. Pwgd 1669. Befordrad till Öfre Capellanstjensten i Westerås 1672. Skicklig man och lik den goda slägten, men hans nit war stundom oklokt och för häftigt. Han predikade om mutor så, att en Rådman, som gifwit ett skepp:d koppar till kyrkan, såg sig utpekad och wällade Holstenius en swår proceß, hwilken warade flere år, och omsider slöts med dom till offentlig afbön. Död 23 April 1682.

Gift 1668 med Elisabeth Moraeus, som kom i nytt gifte med Kyrkoherden i Swedvi Mag. Sam. Schultenius.

21. Petrus P. Arosenius. U. Cap. 1671. War någon tid derifrån, men återkom. Rector i Köpings skola 1678.

22. Olaus P. Aroselius. U. Cap. 1678. Domkyrko-Syßloman 1681.

23. Jonas J. Amnelius. U. C. 1681. Ö. C. 1683. Se Past. i Odensvi.

24. Andreas O. Gåhlman. U. Cap. 1683. Flyttades till Capellanstjensten i Köping 1688.

25. Petrus Laur. Carolinus. Född 22 Jan. 1657 i Westerås. Fadren Lector och design. Pastor i Munktorp. Student 1676. Pwgd 19 Aug. 1686, kallad af Fru Siri Horn på Ängsö. Und. Cap. 1688. Hade nära mistat tjensten strax, emedan han tillträdde och utlyste collect åt sig, förrän Cons. samtyckt till stadens kallelse, och han ännu mindre fått fullmagt. Öfw. Cap. 1695. Död 5 Jun. 1698.

Gift med Brita Pehrsdotter, död 1726 nära 80 år gammal.

26. Andreas P. Petronius. Född 25 Sept. 1670 i Gunnilbo. Stud. 1686. Pwgd 7 Maj 1695. Und. Cap. s. å. Död i Juli 1697.

Gift 1695 med Margareta Harkman, Kyrkoh. dotter i Haraker, sedan gift med den följande. Barn: Pehr, okänd.

27. Laurentius M. Kallsenius. Född 1673 i Dingtuna och Kallsäby. Fadr. Bonde. Stud. 1694. Pwgd 8 Febr. 1698 och strax antagen till Und. Cap. Öfw. Cap. 1705. Död 22 Dec. 1715.

Gift 1698 med Margareta Harkman, företrädarens enka, som dog 1700, 28 år gammal. 2. 1701 med Susanna Barchelia, Kyrkoh. dotter i Gunnilbo, död 9 Nov. 1716.

28. Isaac G. Ahrman. Född 16 Sept. 1665 i Westerås. Fadren Borgare. Stud. 1686. Pwgd 23 Maj 1669 att föreslå nådåren efter Carolinus, men fick strax tillträda öfre Sacellaniet. Död i Sept. 1705.

Gift 1699 med Maria Smidt, Borgaredotter i Westerås. Barn: Anna Catharina, g. m. Handlanden Nils Boultrop.

29. Andreas Djurman. Född 12 Jan. 1679 i Gagnäf och Diura by. Fadr. Kronolänsman. Stud. 1701. Pwgd 22 Aug. 1702. Und. Cap. 1706. Ö. C. 1716. God prest, men i stor motgång och fattigdom. Begärde slutligen att få profwa allena eller med en jemnlik. Död 20 April 1732. Hela boets uppteckning gjorde 113 daler 30 ö.

Gift 1706 med Anna Schult, Commin. E. Schults dotter i Söderberke, död 1750. Af deras 13 barn lefde: Eric, Bruksförwaltare; Andreas, Skeppsfältskär; Margareta, ogift; Samuel, Prost i Björksta; Fredric, Corporal wid Lifregem.; Helena, og.; Brita, g. m. v. Pastor S. N. Brodin i Carbenning; Lars, Sidenfabrikör; Sara, g. m. J. Rhamnelius, Capellan i Kungsåra.

30. Olof Rubenius. U. C. 1716. Transport. till Sacellan. i Romfartuna 1722.

31. Martin Anagrius. U. C. 1722. Syßloman wid Domkyrkan 1729.

32. Mag. Johan Wulff. U. C. 1729. v. Pastor. Ö. C. 1733. Se Past. i Folkerna.

33. Mag. Pehr Vigelius. U. C. 1733. Se Past. i Berg.

34. Daniel Godenius. U. C. 1737. Ö. C. 1741. Se Past. i Malung.

Västerås Stadsbibliotek

35. Mag. Carl Eric Dillman. U. C. 1741. Se Past. i Thortuna.

36. Mag. Olof Lindbom. U. C. 1749. Tjenstgörande K. Hofpredikant 1759. Uppbar lönen i Westerås och höll Vicarius för tjensten derstädes. Se Past. i Köping.

37. Pehr Thorslund. Född 4 Maj 1710 i Stora Schedvi. Fadr. Jac. Thorslund, Landtmätare. Modr. Sus. M. Montin. Stud. 1722. Pwgd 27 April 1738. Skolmästare i Stora Schedvi s. å. Öfwer-Cap. här 1750. Hade warit 8 gånger uppförd på förslag. Död 16 Oct. 1761.

Gift 1741 med Brita Carolin, dotter af Inspect. H. Carolin i Stora Schedvi. Död 30 Jan. 1785, 73 år gammal.

38. Pehr Schedvin. Född 1 Jan. 1730 i Kungsåra. Fadren Kyrkoh. Inskr. wid Acad. 1739. Informator hos Bisk. Doct. Troilius 1752. Pwgd 5 Oct. 1755. Und. Cap. 1760. Den förste, som fick ordin. fullmagt på denna tjenst, enligt Kongl. resolution. War ock uppförd på förslaget till öfre Sacellan. men dog före walet 6 Nov. 1762.

Förlofwad med en Rådman C. Wulffs dotter i Westerås.

39. Olof Gagnelius. Född 13 April 1713 i Gagnäf och Gråda by. Fadr. Olof Jonsson, Hemmansegare. Stud. 1736. Pwgd 19 Dec. 1741. Skolmästare i Orsa 1742. Undergick Past.examen 1759, med godt betyg. Öfwer-Cap. här 1762. Tilltr. 1763. Död 8 Juli 1765.

Gift 1754 med Catharina Ericsdotter, som dog i barnsbörd 25 Nov. 1758. Barn: Catharina, g. m. Prosten A. Törnblom i Skultuna; Sara Maria, g. m. Handlanden Rådman A. Fröberg i Westerås.

40. Mag. Johan Wulff. Und. Cap. 1763. Ö. C. 1765. Se Past. i Skultuna.

41. Johan Remmer. U. C. 1766. Tilltr. 1768. Ö. C. 1772. Tilltr. 1773. Se Past. i Odensvi.

42. Daniel Croon. U. C. 1774. Ö. C. kort derpå. Se Past. i Lindesberg.

43. Mag. Christopher Borg. U. C. 1774 men efter öfwerenskommelse med den föregående i lika tur. Se Past. i W. Fernebo.

44. Didric Wulff. Född 26 Dec. 1753 i Westerås. Föräldrar woro Rådman C. Wulff och Catharina Sommar. Stud. 1764. Disput. pro Exercitio 1773. Pwgd 15 Dec. 1779. Domprostens Adj. 1783. Und. Cap. 25 April 1786. Död före tillträdet 3 Juli s. å.

45. Eric Arosén. Född 30 Maj 1746 i Westerås. Fadr. Joh. Arosén, v. Corporal wid Lifregem. Modr. Catharina Weßman. Stud. 1768. Pwgd 26 Aug. 1774. Past.-examen 1786 c. Laude. War några år Informator på Schenströmska barnhuset. Und. Cap. 1 Jan. 1787. Skref sina predikningar med omsorg. War trygg och foglig till sinne och likwäl rörd af slag i kyrkan näst före en weckopredikan samt afled följande dag 20 Febr. 1790.

46. Johan Olander. Född 29 Sept. 1756 i Stora Schedvi och Ytterfätra. Fadr. Olof Ersson. Modr. Kerstin Ersdotter. Stud. 1778. Pwgd 27 Jan. 1783. Und. Cap. 30 Aug. 1790. Wann snart församlingens synnerliga kärlek. Smittad under täta sjukbesök och död 31 Dec. s. å. Dompr. Fants liktal öfwer honom af Lucæ 24: 31. war förträffligt i afseende på mångas mißnöje wid walet.

47. Anders Göthe. Und. Cap. 1791. Ö. C. 1792. Se Past. i By.

48. Mag. Pehr Söderſten. U. C. 1792. Kyrkoh. i Lindesberg 1803.

49. Mag. Johan Wulff. U. C. 1802. Ö. C. 1805. Se Past. i Ramnäs.

50. Mag. Zacharias Muncktell. Född 7 Oct. 1770 i Leksand. Fadr. Capiten. Modr. Dotter af Prosten Doct. Nordman i Leksand. Stud. 1788. Pwgd 4 Sept. 1799. Magister 1800. Domprostens Adj. 1803 och v. Pastor. Und. Cap. 11 Maj 1805. Tjenstledig för sjukdom en tid, blef något till helsan återställd, men, efter återkommen längre tids swaghet, död 7 Maj 1810.

51. Mag. Lars Adolf Kihlſtedt. Född 14 Mars 1774 i Nora stad. Fadr. till slut Prost i Romfartuna. Stud. 1791. Magister 1800. Pwgd 19 Dec. 1801. Adj. hos Domprosten och v. Pastor 1805. Und. Cap. 26 Nov. 1810. Strax derpå Ö. C. och tillträdde 1811. War ock en längre

Västerås Stadsbibliotek

tid af swag helsa. Tjenstgjorde dock kort före döden, som inföll 21 Febr. 1821. Liktalet af Domprosten Wallin är tryckt.

Gift 1803 med Johanna Margareta Wastenius, dotter af Kyrkoh. Wastenius i Söderberke, död s. å., 25 år gammal. Barn: Anna Margareta, g. m. Commin. J. Heßel i Medåker.

52. Mag. Denis Borg. U. C. 1811. V. Past. 1815. Ö. C. 1821. Se Past. i Bjorksta.

53. Eric Olof Schultzberg. Commin. i Skerike. U. C. här 1822. Ö. C. 1823. Se Past. i Thorsång.

54. Lars Östlings. Hospitals- och Fängpred. Blef U. C. 1823. Se Past. i Berg.

55. Johan Daniel Leverin. 1826. Ö. C. 1832. Se Past. i By.

56. Johan Daniel Westholm. U. C. 1833. Se Past. i Ljusnarsberg.

57. Mag. Carl Magnus Södergren. Född 15 Juli 1805 i Haraker. Fadr. Joh. Larsson, Hemmansbrukare under Swanå. Modr. B. F. Södergren. Stud. 1826. Pwgd 1830. Hade mest tjenstledighet för att fortsätta studierne. Magister 14 Juni 1833. Adj. och v. Pastor i Stora Tuna och Swedvi 1839. Andre Commin. här 9 Mars 1840. Öfwer-Capellan s. å. Tilltr. 1842.

---

2. Dingtuna.

1. Kyrkoherdar.

1. Ingewaldus. "Curatus i Dyngetunum" 1368, som synes af ett köpebref på jord i Wikhusa socken.

2. Carolus. 1394. Mottog en Häradsfasta på Domkyrkans wägnar.

3. Olaus. Wittne i ett bref 1400.

4. Halwardus. "Soknapräst i Dingtunom" och Syßloman wid Domkyrkan 1417 då han fick pantebref på någon jord.

5. Michael. Nämnd 1432 i en twist om jord till Biskopsstolen. Äfwen att Fälawiks bro hörde dertill.

6. Martinus Trömbil. Lefde 1445. Flere woro wid och efter denna tid med detta tillnamn. Slägten kallade sig i 16:de seclet Trummel.

7. Andreas Gammal. "Kyrkoherre i Dingetuna" 1461 af ett behållet bref om salujord till "wälbördog man Fogil Jonisson i Löfsta."

8. Laurentius Olai. War ock Canonicus 1490. Af inscription på kyrkans gamla klocka, som innehöll "Help Maria ok S. Olavus a. D:i MCDIXo."

9. Erasmus. 1512. Af Bisk. Rudbeckii Mem. Publ. Nu finnes intet spår efter honam.

10. Ericus Erici. Tjenstgjorde här 1516. Tros lefwat öfwer reformationen.

11. Birgerus Johannis. Af en besynnerlig orsak befordrad hit omkring 1547. Se Past. i Mora.

12. Martinus Petri. War säkert här 1556, ty det året har han underskrifwit socknens mantals- och skattskrifuingslängd.

13. Petrus Martini. Troligen, som ock föregifwes, son af den föregående. War med Biskopen och flere prester af stiftet 1574 i Stockholm på herredagen och underskref några articlar om lithurgien och kyrkodisciplinen.

14. Jonas Petri Helsingius. Hitkom ifrån Berg 1576. Bytte sig till Husby pastorat 1580.

15. Ericus Petri Munketorpensis, kallad Kempe, igenfinnes såsom Pastor i Husby 1563. Flyttade hit genom byte med Herr Joen 1580. Fick Lillhärads socken till Annex 1582, som han ännu innehade 1593, då han underskref Upsala mötes beslut. Lemnade alltsammans då han 1597 blef affatt, emedan han "gjort de uppenbara Guds föraktare Tattarne tjenst med Altarens Sacraments utdelande Påskdag och Annandag." Återflyttade till Husby och dog derstädes på sin egendom 1598.

Hans sednare hustru och efterlefwerska Christina blef gift med Capellanen härstädes Ericus Thömer.

Västerås Stadsbibliotek

16. Andreas Andr. Jhrestadius. Hade warit Kyrkoh. i Ängsö och Tillberga, då han hitkom 1599. Gjorde en underlig flyttning åter till Ängsö 1610.

17. Martinus Andreae Dalekarlus, äfwen Gangius, som allt utwisar hans födelseort Gagnäf. War först 16 år sin swärfaders Capellan i Gagnäf och underskref Upsala mötes beslut 1593. Blef 1600 Kyrkoh. i Götlunda församling, som den tiden hörde till detta stift. Flyttades 1610 till detta pastorat. Har gjort sig känd såsom en orolig och illasinnad man, hwilken lefde i ohyggliga trätor med sin swärfader, och i Dingtuna angrep han sjelfwa Biskopen med stygga beskyllningar. Han blef derföre 1617 i ett extra Consistorium, då Biskopen i Wexiö Mag. Petr. Angermannus, som besökte staden, förde præsidium, dömd ifrån både lägenhet och prestembete. På den fromme Biskop Bellini förbön blef han restituerad, men emedan han begick nya otidigheter och icke kunde lemna Bellini stoft i frid, blef han åter af den allwarsamme Doct. Rudbeckius förklarad sitt embete förlustig. Dock, som detta straff werkade och han förlikte sig med den aflidne Biskopens arfwingar, återfick han ännu en gång pastoratet och lefde någorlunda stilla till sin död, som infoll 16 Sept. 1634.

Gift med Karin Olofsdotter, Kyrkoherdens i Gagnäf Olai Laurentii dotter. Barn: Andreas, fadrens Adj. blef suspenderad och kom ifrån stiftet. Follin i Strengnäs Herdaminne uppgifwer Elias, Lector i Strengnäs, men att han bliswit Kyrkoherde wid Stora Kopparberget kan af detta stifts handlingar icke upptäckas. Mågar woro: Eric Jönsson, Acad.-fogde; Peder Pedersson i Dingtuna och en w. n. Olof Böös.

18. Jeremias Erici Fleckeboensis. Son af Kyrkoh. Ericus Laurentii i Fleckebo. Studerade teml. inom och utom stiftet. Pwgd 1615 och då Coll. Scholæ i Westerås. Kort derpå Hofpresk hos Herr Carl Bonde. Commin. i Munktorp 1620. Pastor här 1635, hwartill hans förträffliga gåfwor hulpo honom. Predikade på prestmötet 1629. Responderade 1637. Riksdagsman i Nyköping 1640. Med åldren mycket försvagad måste han taga afsked och lefde någon tid, med underhåll af publico, i stillhet på sin gård Käflinge. Död 1658.

Gift med Brita Jacobsdotter. Barn: Elisabeth, g. m. slutligen Prosten i Hedemora Mag. Ol. Schult. Sigrid, g. m. Kyrkoh. Hans Norœmontanus i Söderberke.

19. Petrus Jonae Ramsbergius. Född 1612. Fadren war Kyrkoh. Jonas Petri i Ramsberg. Stud. 1637, och utmärkte sig både före och derefter i Westerås, så att han, efter den tidens bruk, derstädes blef proclam. Philos. Candidat. Supr. Collega i Westerås skola 1645 och s. år Pwgd. Rector i skolan och Logices Lector wid Gymnasium 1648, då dessa tjenster woro förenade. Såsom en sträng skolkarl sattes han 1656 till Kyrkoh. i den stelsinnade Dingtuna församling, dereft han ock snart afskaffade de under företrädarens swaghet uppkomna oordningar. Predikade på prestmöte på 1660-talet, men hade responderade 1646 och 1649. Död 5 Juli 1682.

Gift 1 med Anna, 2. med Maria, Prosten Åkes dotter i Sahla, som dog 1660 och hade 5 barn med sig i grafwen. 3. med Emerentia Larsdotter, Henric Bengtssons enka i Westerås, som kom i nytt gifte med Pastor i Nora Fr. Barckman. Barn: Petrus, Capellan i Bro; Johan, död Student; Margareta, g. m. Ol. Gillberg, Kyrkoh. i Thortuna.

Efter Ramsbergii död blef Dingtuna, i stället för Skerike, præbende till Biskops-embetet. Bisk. Doctor Carlson emottog församlingen 1684 och höll en vice Pastor, såsom ock de följande.

---

2. Comministrar.

1. Ericus Thomae. 1593. Underskref Upsala mötes beslut. Se Past. i Badelund.

2. Petrus Georgii. War här 1607. Blef Pastor i Kila 1629.

3. Petrus Swenonis Columbus. Son af Sweno Ragwaldi, Capellan i Munktorp. Pwgd 1618 och då Domesticus i Skultuna. Begaf sig utan lof till Stora Kopparberget, och uppförde sig der så illa, att han blef priverad embetet ett år. Tjente sedan någon tid i Kila och blef Comminister i Dingtuna 1629. Prot. 1630: "Efter pestis upphört i Dingtuna, tillböds han tjena de sjuka i staden, som woro peste infecti. Kom icke." För en swår sjukdom, som syntes wara fallandesot, måste han 1642 taga afsked, men fick 1646

Västerås Stadsbibliotek

Drottningens bref på 6 tunnor säd till underhåll af hospitalet. Död 1652.

Gift med Karin Hindersdotter. Två deras söner Jacobus och Andreas studerade, men sedan okände.

4. Petrus Johannis Himmelius. 1643. Se Pastores i Hed.

5. Laurentius Erici Barchius. Född i någondera af Berkes socknar, som då hörde tillsammans. Stud. 1645. Collega i Köpings skola 1652. Pwgd 6 Jan. 1654. Commin. här 1659. Död i April 1667.

Gift 1654 med Anna Wibyensis, som åter förekommer. Barn: Samuel, ses nedanföre; Margareta, g. m. Sam. Godenius, Pastor i Haraker; Elisabeth, g. m. A. Ramzelius, Pastor i Ramsberg; Brita, g. m. O. Kohlbeckius, Capellan i Stora Tuna; Anna, g. m. Andr. O Bergius.

6. Benedictus M. Lundelius. Född i Lundby socken och Hacksta. Stud. 1649. Pwgd 26 Mars 1657 till Domesticus hos Biskopen. Commin. här 1667. Död 11 Juli 1693.

Gift 1668 med företrädarens enka Anna Wibyensis, som lefde till 10 Mars 1723, då hon war 103 år gammal.

7. Samuel Laur. Barchius. Född 1655. Son af ofwanstående L. Barchius. Stud. 1687. Pwgd 3 Oct. 1693 till styffadrens hjelp. Commin. här 1694. Död 1 Maj 1706.

Gift 1694 med Margareta Sigfridsdotter, som dog kort efter mannens död 1706, 55 år gammal.

8. Christopher Andr. Lebestadius. Född 6 Maj 1676 i Arboga. Fadr. till slut Pastor i Himmeta. Stud. 1698. Pwgd 28 Aug. 1702. Adj. hos äldre Kyrkoh. Schiffer i Ihrsta. Opponens på prestmötet 1705. War den tiden en flicklig man. Commin. här 1707. Förföll till vordentlighet och blef sinnesswag, så att han 14 Mars 1716 blef affagd ifrån lägenhet och embete. Fick något underhåll af efterträdaren. Död 1717.

Gift 1704 med Brita Brodina, Kyrkoherdedotter i Ihrsta, som blef lika oflicklig i lefnaden. Död 1735. Barn: Andreas, Skräddare; Eric, Sadelmakare; Margareta, gift i Ihrsta.

9. Daniel Palmqwist. Född 1683. Fadr. Claes Palmqwist, okänd till stånd och ort. Stud. 1708. Pwgd, 33 år gammal, 3 Maj 1715, och hitsänd att föreslå den olycklige Lebestadii vices. Fick äfwen succedera honom, men för twist om underhåll för enkan och annan okänd orsak erhöll han icke fullmakt förrän år 1725. Död i Maj 1737.

Gift 1717 med Christina Hellenius, som länge efterlefde, dotter af Joh. Hellenius, Pastor i Näs. Barn: Johan Palmén, död Student, och 6 döttrar, okända.

10. Andreas Etzelius. Född 13 Dec. 1698 i Westerås. Fadr. Skeppare. Stud. 1726. Tjente 6 år såsom Sångare i Domkyrkan och såsom Lärare i stadens fattigskola. Pwgd 10 Maj 1732. V. Commin. här 1737. Ordin. 1739. Död 30 Dec. 1753.

Gift 1739 med Catharina Lahlin, Rectorsdotter i Hedemora, omgift med den följande. Barn: Brita Catharina, g. m. Rusthållaren Carl Andersson i Räby och Rytaren Lundell; Elisabeth, g. m. Orgnisten J. Thorell och nedanstående Mag. C. Lindbohm; Andreas, död under sin studering.

11. Lars Carlsten. Commin. utan omröstning efter K. Resol. och genom gifte med enkan 1756. Se Past. i Lillhärad.

12. Daniel Weström. Född 14 Febr. 1733 i Westerås. Föräldr. woro Borgaren Hans Weström och Cath. Lindborg. Stud. 1755. Pwgd 18 Febr. 1761. Skolmäst. och v. Pastor i Serna 1762. Hade tålamod att ända upp i Idre Cap. flera weckor läsa med barnen. V. Commin. i Badelund 1767. Ordin. Commin. här 1776 och v. Pastor. War uppförd å förslag till Ramnäs pastorat, då han dog 4 Oct. 1786. Anklagad för Bisk. Benzelstierna att hafwa spelat penningar och uhr af Landshöfdingens betjenter. Wid tilltal derföre swarade han: "H. Bisk. wet, att på raffel kan winnas och tappas." "Jag skall raffla er," blef hela bestraffningen.

Gift 25 Augusti 1765 med Elisabeth Lindman, Rectorns i Köping Mag. N. Lindmans dotter, f. 1738, död 2 Nov. 1812. Barn: Nils Daniel, Prost i Kila; Christina Catharina, ogift; Andreas, studerade en tid.

Skrift: Predikan på 16:de Sönd. e. Trin. 1785. Sthm s. å. 4:o.

Västerås Stadsbibliotek

13. Mag. Carl Lindbohm. Biſkopens Adj. och v. Paſtor. Commin. här 1787. Se Paſt. i Skultuna.

14. Adolf Fredric Norberg. Commin. här 1799. Deſign. Commin. i W. Fernebo 1805, men död före tillträdet. Se Fernebo.

15. Chriſtian Gottfried Hanck. Född 21 Jan. 1760 i Stora Tuna. Fadr. till ſlut Paſt. i Sewalla. Orerade på Gymnaſium 10 Nov. 1781, 3:dje årsdagen af Kronprinſens dop, om "Wetenſkapernas tillſtånd under K. Guſtavianſka familien i Swerige." Lemnade Gymnaſium med en grekiſk oration och blef Stud. 1782. Pwgd 6 Aug. 1785, kallad af Riksrådinnan Ridderſtolpe född Berchner. V. Commin. i Dingtuna 1786. Tertius Reſpondens på preſtmötet 1787. Biſkopens Adj. och v. Paſtor här 28 Nov. 1787. Commin. 9 Juni 1806. En ſtark jordbrukare, och dock utan behållning till ſlut. Död 13 Dec. 1809.

Gift 1806 med Maria Catharina Olofsſon, enka efter twenne Rusthållare inom förſaml. och ſom ſedan ingick i fjerde giftet med v. Paſt. A. Söderſtröm.

16. Reinhold Lindfors. Commin. 1810. Tilltr. 1812. Kyrkoh. i Kohlbeck 1816. Tilltr. 1818.

17. Fredric Goffenger. Ifrån Pædag. i By 1817. Tilltr. 1818. Commin. i By 1824.

18. Lars Jacob Almberg. Född 12 Dec. 1783 i Medåker. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1802. Pwgd i Strengnäs 23 Febr. 1809 af Biſk. Doct. Tingſtadius. Biſkopens Adj. och v. Paſtor här 1813. Commin. 14 Juni 1824. Död 23 Maj 1832.

Gift 8 Sept. 1814 med Eva Ulrica Fahlcrantz, dotter af Proſten J. Fahlcrantz i Kungsåra, f. 15 Februari 1786. Barn: Laura Mathilda, f. 17 Juli 1815; Carl Theofron, f. 26 Nov. 1818; Chriſtina Auguſta, f. 3 Jan. 1822; Selma Maria Guſtava, f. 9 Mars 1829.

19. Johan Olof Frycklöf. Född 13 Aug. 1786 i Weſteräs. Föräldr. Gördelmakaren Ol. Frycklöf och Hedvig Toll. Stud. 1808. Pwgd 15 Maj 1811 t. Adj. i Näs och Appelbo. Skolmäſtare wid Strömsholm 1815. Commin. i Rytterne 27 Oct. 1817. V. Paſtor 1820. Commin. här 27 Jan. 1833. Tilltr. 1835.

Gift 1 Maj 1835 med Antoinetta Chriſtina Norlin, f. 20 Juli 1797, dotter af Aßeßorn, Regem. Läkaren wid Weſtgötha regemente Doctor P. A. Norlin och C. C. Colling.

---

3. Lundby.

1. Kyrkoherdar.

1. Benedictus Gudmundi, "Præbendatus i Weſtårs och Själaroctare i Lundby" 1381.

2. Nicolaus i Lundby, äfwen tillika Præbendatus i Weſteräs 1477.

I denna församling har icke widare någon Curatus eller Paſtor af handlingarna blifwit igenfunnen, och ſynes den åtminſtone kort efter reformationen blifwit præbende åt ſtiftets Biſkopar, ſåſom den ock ſedan alltjemt warit.

---

2. Comminiſtrar.

1. Ericus Swenonis, Sacellanus Epiſcopi 1582. War ock en kort tid tjenſtgörande i Weſteräs; men nödgades öfwergifwa orten. Se Paſt. i Hedemora.

2. Paulus Andreae, war här wid 1590. Till ſlut Kyrkoherde i Kärrbo.

3. Joannes Johannis. Såſom Sacell. Epiſcopi underſkrifwit Upſala mötes beſlut 1593. Denſamme, ſom med namn af Mäſter Jöns Uhræus ſlutl. blef Paſtor i Ihrſta.

4. Ericus Henrici. Capellan härſtädes 1595 och antecknas hafwa tillträdt 12 Dec. Död eller flyttad efter få år.

5. Gudmundus Petri. 1599. Till ſlut Kyrkoherde i Orſa.

6. Torſtanus Hermanni. Ordinerad af Biſkop Bellinus till Diaconus 1600. Fick ſedan plenos ordines och blef Capellan här. Död i peſten 1603.

Västerås Stadsbibliotek

7. Laurentius Olai. 1603. Sacell. Episcopi 4 år. Kom härifrån till Sacellaniet i Lindesberg.

8. Johannes Petri. 1607. Se Past. i Medåker.

9. Olaus Petri Ihraeus. Pwgd 1606. Commin. här 1608. Afgick efter få år och kallas exspectant. Lefde ännu 1622 och war Concionator militum.

10. Sweno Endori. 1610. Se Past. i Näs.

11. Carolus Johannis. 1611. Se Past. i Thorsång.

12. Olaus Matthiae. 1612. Se Past. i Kungsåra. Den förste som synes warit här på stadig fot.

13. Jonas Joannis Arosiensis. Pwgd 19 Juni 1626. Kom följande året hit. Död 1636.

Gift med Brita. Dottren Magdalena, g. m. Martin Lundius, Pastor i Barkarö, och stammoder för en hederlig slägt.

14. Matthias Laur. Bergius. 1637. Se Past. i Säby.

15. Aron Olai Helsingius. 1651. Se Past. i Skinskatteberg.

16. Johannes Nicolai Pratenius. 1663. Se Past. i Skerike.

17. Olaus Johannis Gillberg. 1684. Se Past. i Thortuna.

18. Georgius Joh. Swederus. 1702. Se Past. i Barkarö.

19. Olaus Matthiae Lundfors. Född 8 Sept. 1687 i Lundby och Hacksta. Fadr. Häradsdomare. Stud. 1710. Pwgd 20 Dec. 1712, då 19 prester wigdes på en gång. Commin. här 1718. Sökte flyttning till bättre lägenhet, men förgäfwes. Död 1 Sept. 1753.

Gift 1715 med Margareta Elfström, Kyrkoherdedotter i Medåker, f. 1686, död 14 Mars 1761. Barn: Joban, Commin. i Tillberga. 7 barn dogo snart.

20. Lars Wretling. Commin. 1754. Se Past. i Tillberga.

20. Eric Thurin. 1780. Se Past. i Himmeta.

21. Anders Fahlcrantz. 1787. Tilltr. och v. Pastor 1788. Se Past. i Swedwi.

22. Lars Enemark. Född 17 Dec. 1759 i då w. Enebacka Capellslag, nu Gustafs församling. Fadr. Socknesträddare. Stud. 1786. Pwgd 10 Nov. 1787. Skolmästare i By 1791. Commin. här 20 Aug. 1804. Tilltr. 1805. v. Pastor s. å. Död 14 Juli 1809.

Gift 1791 med Anna Brita Pihlström, Frälsefogdedotter, född 1760. Barn: Brita Catharina, f. 1792; Nils Jacob, f. 1798.

23. Mag. Gustaf Peter Moberg. Född 4 Oct. 1771 i Westerås. Fadr. Kopparslagare-Alderman P. Moberg. Modr. B. E. Weijel. Stud. 1792. Pwgd 4 Sept. 1799. Magister 1800. V. Pastor i Dingtuna 1807, i Lundby 1808. Commin. 5 Febr. 1810. Tilltr. 1812. Hade undergått Past.-examen 1802. War 14 gånger på förslag. Icke utan predikogåfwor. Död 4 Sept. 1828.

Gift 10 Maj 1808 med Catharina Maria Östman, dotter af Fr. Insp. O. Östman i Ihrsta och A. M. Lindstedt, f. 25 Mars 1775, död 23 Oct. 1833. Barn: Fredrica Elisabeth Ulrica, f. 11 Nov. 1809.

24. Anders Nerelius. Född 30 Mars 1791 i Folkerna och Nickarfwet af Bergsmansfolk And. Andersson och Anna Ersdotter. Stud. 1817. Pwgd 7 Juli 1818. Adj. och Vicarius på flere ställen. Design. Commin. i Lundby 26 April 1829. V. Pastor derst. 1830. Tilltr. 1831. Undergick Past.-examen 20 Dec. 1834.

Gift 20 Juli 1831 med Maria Margareta Godenius, dotter af Prosten Mag. S. Godenius i Gagnäf, f. 10 Juni 1787, död 8 Oct. 1831.

Västerås Stadsbibliotek

4. Badelund.

1. Kyrkoherdar.

1. Haquinus, eller "Håkon kirkoherra i Balung" förekommer i bref dat. Anunda hög 1343 och 1348. I gamla matriklar säges han warit Pastor här öfwer 50 år.

Derefter påstås Badelund ha warit Annex till Furby, men då deß kyrka för ett mord blef ödelagd, och socknen fördelad på de nästgränsande, kommo flere byar till Badelund, som ock då åter fick egen Pastor. Detta skall hafwa skedt 1470.

2. Gudmundus Speghil. War här 1545, då K. Gustaf gaf honom qwittobref på utlemnadt kyrkans silfwer. Biwistade riksdagen i Strengnäs 1547 och underskref deß beslut. Har ock bewittnat krono-uppbördslängden 1556.

3. Christopherus Germundi. Till 1575, då han flyttade till Odensvi.

4. Magnus Johannis, bitkom 1575. Blef Pastor i Berg 1588.

5. Salomon Erici kom ifrån Romfartuna 1588. Transp. till Lindesberg 1591.

6. Wincentius Petri, "mottog invent. af Herr Salmon" 1592. Underskref Upsala mötes beslut 1593. War ock stiftets fullmägtig i Upsala 1594 och undertecknade Arfföreningen 20 Jan. Flyttade till W. Schedvi 1599.

7. Ericus Thomae. Kommen ifrån Helsingland. Hade först warit krigspreest och biwistat ett fälttåg i Finland. Sedan Capellan i Dingtuna och underskref Upsala mötes beslut 1593. När Dingtuna pastorat blef ledigt, begynte han med all magt sträfwa derefter. För att winna församlingen gifte han sig med Kyrkoherdens enka, och wann utan swårighet böndernas bemärken. Med dem reste han till Hertigen, anklagade sin Biskop för flera brott, och erhöll werkligen fullmagt på lägenheten. Men snart yppades hans nedrigheter. Han hade haft flera gudlösa utlåtelser och hans beskyllningar mot Biskopen woro osanna. Detta, med mera, blef i ett

Consistorio majori ransakadt och afdömdt, så att han ej kom till pastoratet. Biskop Bellinus, som snart war blidkad, satte honom dock till Kyrkoh. i Badelund 1599, samma dag han gaf Dingtuna åt en annan. Här begick han åter den ena otidigheten efter den andra, och kallades derföre 1600 å nyo till förhör i Dom-Capitlet, då han till straff, efter tidens bruk, kastades i probban, och måste derstädes plikta fyra dagar. Nu utbrast hans arghet emot Biskopen så, att han med nya lögner sökte fälla honom, och då den Jesuitiske studenten Petrus de Petrosa warit i Westerås, dröjde han icke, att hos Hertigen angifwa Biskopen för nära förtroende med en så farlig person. Den olyckliga utgången deraf för Biskopen ses på sitt ställe. Ericus trodde sig nu hafwa segrat, men strax efter Biskopens affsättning war han sjelf mogen för wedergällningsrätten. Beträdd att hafwa begått dubbelt hor, blef han arresterad, dömd ifrån lifwet och på Westerås torg halshuggen Mormäßotiden 1607. Socknebоerne fingo dock tillstånd att upptaga och begrafwa kroppen affsides på Badelunds kyrkogård.

Gift 5 Nov. 1598 med Christina, enka efter Ericus Petri, Kyrkoherde i Dingtuna.

8. Michael Andreae. Son af Kyrkoh. Andr. Finne i Möklinta. Igenfinnes först såsom Concionator pauperum, d. ä. Hospitalspredikant i Westerås. Underskref Upsala mötes beslut 1593. Pastor här 1607. Död i Febr. 1623.

Gift med Margareta Jönsdotter, Kyrkoh. i Näsby Laurentii Joncæ enka. Utan barn fick hon proceß med sina medarfwa, för det hon undangömt mycket af egendomen, hwaraf Consist. ock hade beswär.

9. Isaacus Joannis, kallade sig än Lilhärensis, än Möklintensis, emedan fadren på båda ställen warit Pastor. Deponerad i Upsala 1607 och studerade der flera år. Prwgd 1618 till sin faders Capellan. Kom 1620 till Sacellaniet i Hubbo, men efter någon tid åter till Möklinta. Till Kyrkoh. i Badelund sattes han 1624, men på prof, emedan hans lefnad warit oordentlig. Respondens på prestmötet 1625. Orator 1634. Riksdagsman i Stockholm 1635. Löftet om bättring höll han länge och satt således trygg ända till 1644. Då utbröt det onda kynnet så, att han för enkelt hor och andra brott måste begifwa sig bort ifrån församlingen och hålla sig undan. Hwad straff följde derpå finnes icke antecknadt, men utan tjenst dog han i Westerås 1653, öfwer 70 år gammal.

Västerås Stadsbibliotek

Hans enka blef ock död s. å. i Westerås 63 år gammal. Af barnen, som kallade sig Lund, blef Jacob Klockare i Badelund, Johan, Capellan i Ljusnarsberg och Jöns, Mönsterskrifware i Finland, fader till Bisk. Doct. David Lund i Weriö.

10. Josephus Swenonis Kaerrberus. Kyrkoh. 1645. Drottning Christina hade 20 Dec. 1649 gjort den ändring, att Badelund skulle wara Prim. Theol. Lectorns prœbende i stället för Haraker, som ansågs nog aflägse. Consist. befalltes ock derföre strax flytta Herr Joseph till Ihrsta, som skedde 1650.

11. Mag. Nicolaus Johannis Rudbeckius. Prim. Th. Lector 1650. Past. et Prœp. i Hedemora 1660.

12. Andreas Erici Wallenius. Prim. Theol. 1659. Tillträ. 1660. Kyrkoh. i Mora 1660. Tillträ. 1661.

13. Laurentius Caroli Carolinus. Secund. Theol. Lector. Tillträ. 1661, emedan den sjuklige Lectorn Jac. Terserus ej wille flytta ifrån Hubbo. Design. Pastor i Munktorp 1665. Död näst före tillträdestiden 11 April.

14. Jonas Andreae Holstenius. Theol. Lector 1665. Pastor i Husby 1671.

15. Mag. Samuel Laurentii Höijer. Född 19 Aug. 1629 i Arboga. Fadr. Borgmästaren Lars Höijer war af en adelig famille ifrån Höijersdorf i Brehmen, och blef drifwen derifrån för religionen. Modr. Elisabeth Pehrsdotter. Stud. 1640. Handledd både före och efter af sin morbroder, Lectorn, sedan Prosten i Sala Joh. P. Arbogensis. Känd för goda studier kallad till Theol. Adjunct wid Gymnasium i Westerås 1659 och Pwgd 21 Maj s. å. Reste 1660 till Tyskland, besökande de förnämsta academier, då han wann förtrolig wänskap med Professor Osiander och Schmidius. Besökte äfwen Holland och hemkom 1661, strax förordnad Elogv. et Poes. Lector, hwilken lection han föregående år hade sökt i bref från Straßburg. Magister i Upsala 1664 och Primus wid promotionen. Theol. Lector och Pastor i Hubbo 1665. Prim. Theol. Lector och Pastor här 1670. Kort efter hans tillträde kom bref ifrån Konungen och Fältmarsk. Horn, att Biskopen åter skulle lägga Haraker till prœbende under Gymnasium, emedan Badelunds församling och boställe genom

täta mutationer farit illa. Men Haraker war ej ledigt och det dröjdes ännu öfwer till ett nytt påbud. Han hade haft flera goda förslag härifrån, äfwen med Konungens löfte, men intet lyckades. Rector Gymn. 1665, 1670 och 1677. Riksdagsman 1675. Död 24 April 1687. Såsom mycket aktad Docens hedrad med parentation af Lector Ol. Rabenius 20 Juni s. å.

Gift 1662 med Margareta Aroselius, Domprosten Mag. Petri Dalekarli dotter, död 1680, 35 år gammal. S. år 1662 hade han förlofwat sig med Cherstin Christiernsdotter i Ramnäs, som i tysthet blef g. m. sin förra friare, hwaraf Höijer hade förebråelser i Consist. af den stränge Biskop Laurelius. 2. 1683 med Catharina Widbyensis, Domprosten i Strengnäs Mag. L. Widbyensis dotter. Hon dog 1693 i djupaste fattigdom, hwarföre sterbhuset fick 15 daler till begrafningshjelp. Barnen med förra giftet woro: Lars, Kyrkoh. i Fleckebo; Pehr, död ung; Catharina, g. m. Landskamereraren Joh. Ahman; Elisabeth, g. m. Rådmannen Joh. Björling; Anna, g. m. Bokbindaren Jac. Westman.

Höijer har såsom Lector i Westerås utgifwit tre disputationer super divi Pauli epistolam ad Romanos, samt Program efter Biskoparne Laurelius och N. Rudbeckius.

16. Johannes Olai Möklinius. Född omkr. 1630 i Möklinta af Bondfolk. Stud. 1652, men afhörde äfwen sedan föreläsningar i Westerås. Pwgd 4 Nov. 1655. För sin färdighet i musiken antagen till Collega i Westerås skola. Fann bättre att blifwa Domesticus hos Prosten i Stora Tuna, der han war 10 år. Commin. här 1666. År 1684 kom åter Konungens resolution till Consistorium, att Badelund icke längre skulle wara prœbende, utan få sin egen Pastor. Flere hade af egennytta utwerkat detta. Lector Höijer fick behålla Pastoratet till sin död, men sedan blef Commin. Möklinius Kyrkoherde och tillträdde efter enkans nådår 1688. Död 16 Juni 1695.

Gift 1 med Margareta Thermaenius, Past. i Thortuna Er. Schults dotter. 2. med Brita Staffansdotter, Capellanens i Köping Olai Swerkeri enka. Barn: Johan, kallade sig Slotterman, blef Pastor wid Westmanlands regemente; Maria, ogift; en dotter, g. m. en Tysk Lieutenant.

Västerås Stadsbibliotek

17. Mag. Nicolaus P. Petraeus. Prim. Theol. Lector. Lemnade nu Haraker och fick, efter enkans nådår, 1697 tillträda Badelund, sedan denna församling åter blifwit Lectores tillslagen. War s. å. stiftets fullmägtig på riksdagen i Stockholm. Utnämnd Pastor i Köping 1701, men dog näst före tilltr. 1702. Se Köping.

18. Mag. Petrus Hagelberg. Prim. Theol. Lector. Tilltr. 1703. Past. et Præp. i Fellingsbro 1706.

19. Mag. Petrus Tillaeus. Prim. Theol. Lector 1706. Past. et Præp. i Rättwik 1716.

20. Mag. Jacob Öhrling. Född 16 Nov. 1684 i By af Bruksinspektoren Jac. Jonsson Öhrling och Anna Moell, Prostdotter derstädes. Stud. 1697. Magister 1710. Läste den tiden för RiksR. Grefwe G. Cronhielms son. Redan 1713 ansåg Consist. honom, för deß lärdom och stadga, wärdig att hos regeringen föreslås immediate till Rector i Westerås triv.skola, hwartill han ock med Drottningens och Rådets fullmagt utnämndes 3 Nov. Pwgd 30 Sept. 1714 och tillträdde 1715. Befordrades till Prim. Theol. Lector 1716 i afseende hwarpå han s. å. utgaf och förswarade en Theol. disputation i Upsala. Tillträdde Badelunds pastorat och blef äfwen Prost s. å. Predikade på prestmötet 1717. Rector Gymnasii 1719. Riksdagsman 1723 och 1726. War Auctor till den länge i riket gällande Skole-ordning, som utarbetades i Stockholm under riksdagen 1727. Uttröttad och swag reste han derifrån hem, sjuknade allt mera på wägen, lades till säng i Thortuna Kyrkoherdegård och afled s. år 16 April 1727. Hans död ansägs för en stor förlust både för lärowerket och kyrkan. Med mycken kunskap, äfwen i orientaliska språken, klok och driftig, war han högt aktad, så af ståndet, som af sin församling. Då hans lik 16 April fördes till Westerås att begrafwas, infann sig af egen drift allt manfolk af Badelunds församling wid tullporten, och tillika med Gymn. och skol-ungdomen och en stor del af stadens innewånare, dels föregingo, dels efterföljde till grafwen med sorgesång och tårar. I prestmötet parenterades öfwer honom 7 Sept. af Lectorn Mag. Joh. Thurelius.

Gift 4 Jan. 1715 med Elisabeth Swedelius, Kyrkoherden i Elfwedal D. Swedelii dotter, f. 1689, död 12 Juli 1750. Barn: Jacob, död Student 1735, 19 år gammal; Elisabeth, g. m. Prosten i Stora Tuna Doct. E. Sernander; Anna Margareta, g. m. Rector Scholæ i Nora Mag. E. Fahlsten.

Skrift: Disp. pro Lect. Theol.: De fructibus Sacræ Coenæ. Ups. 1716, 8:o.

21. Mag. Nicolaus Christiernin. Prim. Theol. Lector och Pastor 1728. Past. et Præp. i W. Fernebo 1729.

22. Mag. Fredric Anagrius. Succed. både i Lectoratet och Past. 1729. Past. et Præp. i Sala 1731.

23. Mag. Johan Swedberg. Efterträdde såsom Prim. Theol. Lector 1731. Kyrkoh. i Norberg 1737. Prost.

24. Mag. Gabriel Sewallius. Prim. Theol. Lector. Ankom 1737. Past. et Præp. i Rättwik 1739.

25. Mag. Jacob Swedelius. Prim. Theol. Lector 1739. Past. et Præp. i Köping 1740.

26. Mag. Simon Nauclerus. Född 24 Juni 1686 på Staberg i Wika socken. Föräldr. woro Marchscheidern wid Stora Kopparberget O. Nauclerus och Ebba Lohrman. Stud. 1707. Magister 1719 med andra hedersrummet. Arbetade ännu flera år på egen förkofring i wetenskaperna och blef först 1723 Con-Rector i Westerås triv.skola och s. å. Opponens på prestmötet. Mathes. Lector wid Gymnasium 1727. Prestwigd 1 Oct. 1731. Rector Gymn. 1729 och 1732. Secundus Theol. Lector och Past. i Hubbo 1739. Primus och Prost i Badelund 1740. Afträdde detta præbende med wißa förbehåll 1745. En god och hederlig man, men af den tröga och långsamma karakter, att den stundom wäckte åtlöje. Då han war förordnad att predika i ett prestmöte, hade han wäl begynt arbeta på predikan, men då flera weckor ännu woro qwar till tiden, gaf han tillkänna att han blott hade parascheve färdigt och kunde omöjligen hinna till utsatt dag, och afsade sig derföre. En annan måste då åtaga sig. Hade namn för mycken insigt i Philologien och Exegesi Sacra. Gjorde näst före sin död en testament. disposition af 4000 d:r k. m., hwaraf räntan tillfaller fattiga barn i Westerås, Fahlun, Badelund och Wika. War Senior wid lärosätet, då han dog 7 Sept. 1750. Lector Sundius talade på latin till hans minne offentligen 13 Oct. och Lector Boethius utgaf en latinsk ode till hans heder, tr. in fol.

Västerås Stadsbibliotek

28. Mag. Nils Rabenius. Gr. L. Lector. Tilltr. genom accord med den föregående 1745. Prim. Theol. Lector och Prost 1750. Past. et Præp. i Stora Tuna 1758.

29. Mag. Axel Hellberg. Född 10 Jan. 1707 i Dingtuna på Ryttmästarebostället Hollsta. Fadr. Ol. Hellberg hade tjent wid K. Carl XII:s Lifdrabant-corps och blef slutligen Major. Modr. Catharina Dillman. Stud. 1724. Magister 30 Juni 1737. Apologist wid triv.skolan i Westerås 3 Jan. 1739. Con-Rector 8 Dec. 1744. Matheseos Lector wid Gymn. 22 Dec. 1748. Pwgd 21 Febr. 1751 i Westerås af Biskopen Doctor Alstrin. Primarius Theol. Lector och Pastor i Badelund 6 Febr. 1758. Gymnasii-Rector 1749 och 1753. Prost 29 Jan. 1760. V. Præses på prestmötet 1763. Præses 1768. Hade fyra gånger förslag till regala gäll. Njöt ledighet 1764 och 1766, och full tjenstfrihet 27 Sept. 1769, med tillstånd att hålla substitut. Stor politicus och ifrig ledamot af mößpartiet. Riksdagsman 1760 och 1765. Egare af Malma goda rusthåll i Badelund. Af slag från längre tid tillbaka försvagad i ena armen och handen. Hade långt flera tjenste- än lefnadsår, när han dog 8 Jan. 1785. Begrofs med predikan af sin efterträdare.

Gift 24 Juni 1740 med Beata Christiernin, dotter af Prosten i Fellingsbro Mag. Christ. Christiernin, född 26 Augusti 1712, död 28 Juli 1773. Af 12 barn lefde: Axel Christiern, Capiten; Carl Olof, Qwartermästare; Nils Gustaf, Coopv.Capiten; Beata, g. m. Kongl. Hofmålaren L. Bolander och Prosten i Gefle Ol. Eneroth; Agneta Dorothea, g. m. Professorn Jac. Gillberg; Anna Catharina, g. m. Prosten J. Esselius i Fellingsbro.

Prosten Hellberg utgaf och försvarade pro Lect. Positiones Hermeneut. Scripturæ Sacræ generales. Arosiæ 1738.

30. Doct. Johan Gottmarck. Född 15 Dec. 1726 i Lekfand. Fadr. A. Gottmarck, war Commin. men slutl. Prost i Elfwedal. Stud. i Upsala 1738. E. O. Amanuens wid Acad.Bibliotheket 1749. Disput. pro Ex. 1750. Undergick Phil. Cand. ex. 1751, men war icke sinnad att söka graden. Theol. Candidat 1755 och disputerade pro candidatura följ. år. Blef derpå Docens i Theol. facultéten och 5 Nov. s. år med K. fullmagt Lärare wid den nyß inrättade Cadettcorpsen i Carlscrona, hwarpå han blef Pwgd 4 Maj 1757. Efter erhållen Jus Super. Cathedræ författade han en disput. för den nya beställningen, men tid saknades till deß ventilation, då tjenstgöring straxt måste begynnas. Efter 1761 års reglemente för corpsen hade han wäl Theol. Lectors namn och wärdighet; men hans tour och befordringsrätt kom dock derwid i den oreda, att han måste anföra beswär. Deßa blefwo så illa upptagne, att Amiralitets-Öfwerrättens utslag 30 Mars 1765 ådömde honom ärans och embetets förlust, penningeböter och afbön. Denna dom upphäfdes wäl af Konungen 25 Sept. 1766 i det hufwudsakligaste, men då han, stadd utan syßla, återgick till fädernestiftet och sökte befordran, war dock hans rätt så obestämd, att han i Consist. rönte motstånd och flere ansågo sig förfördelade af hans inträngande i stiftet och deß lärowerk. Förgäfwes sökte han rum å förslaget till Mora pastorat. Likaså nekades honom Log. och Metaph. Lectoratet, som han dock, efter anförde beswär, erhöll genom K. resol. 26 Apr. 1768. Så lycklig war han icke wid ansökning till lediga andra Theol. Lectionen 1770, då Konungen ogillade hans beswär. Till rikets följande år församlade ständer ingick han derföre med memorial öfwer sitt lidande och ansökning om upprättelse, som hade den werkan, att genom Konungens utslag, dat. 15 Juli 1772, Amiralitets-Öfwerrättens dom skulle wara såsom honom icke öfwergången, och alla förlorade rättigheter honom återställda, hwarom bref ock afgingo till wederbörande. Han blef således straxt Secundus Theol. Lector. Præses på prestmötet 1773. Kyrkoh. och Prost i Hubbo 1774. Theol. Doctor 1778. Promov. i Upsala 6 Juni följ. år. Andra gången Præses i prestmötet 1783, då den tillförordnade sjuknat näst förut. Prim. Theol. Lector och Pastor i Badelund 8 Mars 1785. Stiftets Fullmägtig på riksdagen i Stockholm 1789, i Gefle 1792 och Deputerad till jubelfesten i Upsala 1793. Revisor i Banken 1797 och i Riksgälds-Contoiret 1798. Hade första rummet å förslaget till Biskops-embetet 1800 och tredje rummet 1808. War Ledamot af Sällskapet pro Fide et Christianismo och af det 1772 stiftade Theol. Sällskapet i Carlscrona. Gymnasii-Rector 1776 och 1784. Först wid 75 års ålder sökte han ledighet från sina föreläsningar, men fortfor länge derefter att werka såsom Consistorialis. Med en gemensam arfwinge till ett bokförråd af 3000 voll. gjorde han deraf en gåfwa till Gymnasii-bibliotheket, wärdig hans kärlek till lärowerket och deß bästa. War stiftets Senior då han

Västerås Stadsbibliotek

afled 25 Aug. 1812. Begrofs med predikan af sin wän Doct. Nohrborg. Hans owanliga, kraftfulla karakter har Biographen träffande uttryckt med deßa ord:

Invictam virtutem animi cum robore adoret
Ultima posteritas.

Gift 1. 1760 med Elisabeth Muhrbeck, dotter af Superintendenten i Carlscrona Doct. L. Muhrbeck. Född i Lund 1 Febr. 1736. Död 1 Nov. 1803. Barn lefde icke. 2. 1810 med Helena Marg. Gawelius, enka efter Lieutenanten wid Lifregem. C. G. Taijarden. Död 1 Juni s. å. i sitt 83:dje år.

Skrifter: Disput. pro Cand. Theol. De universali generis humani per peccatum corruptione et summa sine Christo miseria. P. I. Upf. 1756, 8:o. — Om Sweriges Politiska, Moraliska och Oeconomiska tillstånd. Sthm 1795, 8:o. — Kantiska så kallade Philosophien utwecklad och uppdagad. Stockh. 1796, 8:o. — Tankar om Ordning och Sätt i wåra Theologiska Systemer. Westerås 1801, 8:o.

31. Mag. Pehr Kraft. Född 28 Aug. 1752 wid Stiernsunds bruk, hwarest fadren, sedan Prosten i Skinnskatteberg Mag. L. Kraft, war Predikant. Stud. 1768. Magister 17 Juni 1776. Pwgd 31 Aug. 1777, kallad af sin fader till deß medhjelpare. Extra Docens wid triv.skolan i Westerås 1779. Vicar. Logices och Metaph. Lect. wid Gymn. 1780. Ord. Collega Cl. II:æ wid nyßnämnda skola 22 Nov. s. å. och derjemte antagen till Consistorii-Notariens biträde. Ordin. Notarius Consist. 9 Juli 1782. Gymnasii-Adjunct och Bibliothekarius 28 Nov. 1783. Vic. Log. och Metaph. Lect. 1784. Ordin. Gr. Ling. Lector 8 Mars 1785. Theol. Lector 1808. Kyrkoh. i Hubbo 11 April 1810. Tilltr. 1811. Prost 5 Oct. 1811. Erhöll Badelunds pastorat 3 Mars 1813. Rector Gymnasii 1790, 95, 1800, 10. Riksdagsman i Örebro 1812. Efter swärfadrens död Consist. och Gymnasii-Boktryckare 1801, men sålde tryckeriet till Lindh i Örebro 1812. Sjuklig begärde och fick han genom Kongl. resolution afsked ifrån Lectorsembetet, med bibehållande af lönen samt säte och stämma i Consist. 8 Febr. 1815, dock med afgift af 30 t:r säd till Vicarien. Död 19 Juni s. å.

Gift 30 Maj 1782 med Eva Maria Horrn, dotter af Gymnasii-Boktryckaren Direct. J. L. Horrn och Eva Reg. de Nouvervis, f. 26 Dec. 1762, död 22 April 1836.

Barn: Eva Christina, f. 1783, g. m. Brukspatronen Doct. Lerow; Catharina Maria, f. 1784, g. m. Lieutenanten Jack; Anna Elisabeth, f. 1785, död 1811; Petronella Regina, f. 1788, ogift; Helena Charlotta, f. 1790, död 1803; Beata Sophia, f. 1793, död 1811.

Skrifter: Parentalia Episcopo Doct. Benzelstierna peracta. Aros. 1801, 4:o. — Palephatus de incredibilibus historicis c. Indice vocabulorum. Aros. 18.. 8:o. — Manuale Hermeneutico-analyticum Græcæ Linguæ Novi Test. adornatum a L. Kraft, revisum et auctum a P. K. Aros. 1804, 8:o. — Westerås Stifts Matr. 1797 och 1804, 4:o.

32. Doct. Anders Henric Stamberg. Född 9 Dec. 1759 i Köping. Handlanden Jac. Stamberg och Anna Cath. Groth woro hans föräldrar. Redan ifrån yngre åren utmärkt af en flit och lefnadsordning, som han genom hela lifwet fortsatte. Stud. 1778. Magister 17 Juni 1782. Extra Docens wid Gymnas. i Westerås 1784. Præsiderade för 2:a del. af sin grad.disput., blef Metaphys. Docens i Upsala och 28 Maj Pwgd, allt s. år. Vicarierade för Eloqu. et Poes. Lectoren 1784—89. Tillika Not. Gymnas. och Amanuensis Consist. 27 Juni 1785. Gymnasii-Adjunct och Bibliothekarie 3 Aug. 1789. Besörjde derpå Gymnasii-bibliothekets uppställande i sin nya local i Domkyrkan, och upprättade deröfwer en systematisk-alphabetisk katalog, utmärkt äfwen af hans nitida handstil. Eloqu. et Poes. Lector 12 Aug. 1797. Theol. Lector i Maj 1810. Hof-Cancellerens Ombud att waka öfwer tryckeriet och bokhandeln i Westerås s. å. Hedrad med Professors namn och wärdighet 14 Aug. 1812. Kyrkoherde i Badelunds præbende 6 Sept. 1815, sedan han försakat både Hubbo och Skerike. Prost wid tillträdet 1 Maj 1817. Theol. Doctor 1818. Led. af Kongl. Nordst. O. 1 Dec. 1824, som tillställdes honom af stiftets Biskop följ. år Carlsdagen 28 Jan. Uppförd i andra rummet å Biskopsförslag i stiftet 1825. Erhöll begärdt afsked ifrån Lectorssyßlan 9 Maj 1828, sedan han 44 år warit Gymnasii Lärare. 1799 och 5 gånger derefter hade han förwaltat Rectoratet wid Gymnasium. Under flera riksdagar bestridt Contracts-Expedition. Jubel-Magister 1838. Deltog i Consistorii göromål till sin död, och åtog sig äfwen sista året, såsom den äldste hemmawarande, att föra ordet. War Ledamot af Samfundet pro Fide et Christianismo, af Evangel. fällskapet i Stockholm och Bibel-fällskapet i We-

Västerås Stadsbibliotek

steräs, och war länge deß Ordförande. Säkert skall ifrån Gymnasii början ingen Lärare kunna uppgifwas, som med Doct. Stambergs lust och nit, inskränkning af egna behof och mångfaldiga uppoffring, arbetat till de studerandes bästa. Ålfwen i presterlig tjenst sparade han sig icke. Wäl hände, att en pasnisk skrämsel gaf honom för en tid en besynnerlig räddhåga för predikstolen, men han besegrade sig sjelf, och återtog så mycket ifrigare hwad han lemnat. Ofta och med synnerligt nöje predikade han i Badelunds nära till slutet af sin lefnad, och mången gång wandrade han till och ifrån stället, till en nyttig motion. Stilla gick han utur tiden 31 Maj 1840. Wid hans sollenna begrafning förrättade stiftets Biskop jordfästningen, och Consist.Notarien, Theol. Lic. Js. Norström hedrade honom med Tal, som blef tryckt. I prestmötet 1842 parenterade Lectorn Mag. B. K. Bellander.

Skrifter: Quantum Physices Studio debeat Metaphysica. P. I, II. Ups. 1782, 84. 4:o. — Qu. Horatius Flaccus, med Historiska, Mythologiska och Philologiska Anmärkn., i tre uppl. W:ås 1791, 1805 och 1817, 8:o. — E. Benzelii Breviarium Historiæ Ecclesiasticæ, ad præsens usque tempus continuatum. Aros. 1802, 12:o. — Sju Programmer, dels på lat. dels på swenska språket. — Flera grafskrifter. Westmanlands och Dala Nation i Upsala bekostade hans portrait, målad i olja, som ock efter hans död blef graverad.

33. Mag. **Johan Paul Immanuel Tellbom**, Född 2 Jan. 1801 i Norrköping. Fadr. Handlanden derstädes J. P. Tellbom. Modr. Maria Christ. Bergqwist. Ifrån Linköpings Lärohus, Student i Upsala 1818. Höll 1826 inför academien ett swenskt Tal i anledning af Hertigens af Skåne födelse. Magister 1827. Philos. Theoreticæ Docens 16 Juni s. å. Swenska Litteratur-tidningens Secreterare 1832—35. Utnämd Philos. Lector wid Gymnasium i Westerås 19 Nov. 1834. Tillträdde 1835. Efter Prest- och Pastoralexamen 1840, Pwgd 24 Maj s. år i Slottscapellet i Stockh. af Bisk. i Linköping Doct. Hedren. Kyrkoh. i Hubbo 2 Juni s. år. V. Præses i Consist. under riksdagen s. år. Erhöll transport till Badelunds præb.pastorat 29 Aug. s. år. Tilltr. g. acc. 1841. Prost 12 Maj s. år. Rector Gymnasii läseåren 1838 och 1841.

Skrifter: Diss. acad. Theocriti Idyllion XVI, Suethice. (pro ex.) Ups. 1822; De Naturæ, præcipue humanæ, pervestigatione philosophica. (pro gr.) 1827; De progressibus disciplinæ Logicæ. P. I. 1830, 4:o. — Tal i anledning af H. K. H. Arfprinsen Carl Ludwig Eugens födelse. Upsala 1826, 4:o och 8:o. — Berättelser ur Gamla Historien m. m., gemensamt med n. w. Professorn Palmblad. 1830. — Berättelser ur Medeltidens Historia m. m. — Specimen för Philos. Lectionen. Westerås 1834, 4:o.

---

2. Comministrar.

1. **Nicolaus Laurentii.** Den förste som i acterne nämnes 1619. Commin. i Odensvi 1624.

2. **Laurentius Joh. Bothniensis.** 1650. Se Past. i Björksta.

3. **Johannes Olai Moklinius.** 1666. Kyrkoh. härstädes.

4. **Andreas Joh. Tibelius.** 1688. Se Past. i Ramnäs.

5. **Jonas Joh. Arhusius.** Född 26 Juni 1658 i Ihrsta. Fadr. till slut Prost i Fahlun. Stud. 1678. Supr. Collega i Fahluns skola 1691. Pwgd 12 April 1692. Commin. här 1701. Kom alldeles utblottad ifrån Fahlun och sökte till bättre bergning att få tillika föreslå klockaretjensten med substitut, som icke lyckades. Måste för ålderdomsswaghet 1737 lemna tjensten till en Vicarius med förbehåll af wisa förmoner. Död 1739.

Gift 1. 1693 med **Anna Örn**, som dog 1711, 38 år gammal. 2. 1713 med **Märta Krabbe**, enka efter J. Trummel i Westerås, död 1732, 64 år gammal. Barn i förra giftet: **Johan**, Bruksinspektor; **Jonas**, Slottsinspektor å Strömsholm och Kronofogde; **Christina.**

6. **Olaus Matthiae Hagbom.** Född 19 April 1702 i Haraker och Hagby. Fadr. Bonde. Stud. 1723. Pwgd 1 April 1726. V. Commin. här 1737. Ordin. Commin. 1739. Respondens wid prestmötet 1745. Afstod och sysslan med wisa wilkor till Vicarier ifrån 1767. Hushållade

Västerås Stadsbibliotek

så, att han blef förmögen man. Flyttade till sin egendom i Björksta och blef derstädes död 16 Jan. 1780.

Gift 1732 med Sara Norberg, Commin.dotter i Munktorp, f. 1700, död 4 Juli 1756. Barn: Margaretha Elisabeth, g. m. Ingenieuren And. Norrstedt; Anna, g. m. Ingen. G. G. Hollsten; Olof, fatuus och krympling.

8. Nils Westling. V. Commin. 1775. Ordin. 1781. Se Commin. i Folkerna.

9. Anders Kihlman. Commin. 1798. Tilltr. 1799. Se Commin. i Stora Schedvi.

10. Lars Eric Hammarström. Född 28 Juli 1782 i Fahlun. Fadr. slutligen Kyrkoh. i Ljusnarsberg. Stud. 1803. Pwgd 9 Oct. 1807. Adj. och v. Commin. i Ljusnarsberg. Ordin. Commin. derstädes 8 Juni 1813. Tilltr. 1815. Commin. här 14 Juni 1819. Tilltr. 1820. V. Pastor 1840. En klok och skicklig jordbrukare, utan skada för tjensten.

Gift 1815 med Maria Christina Barck, dotter af Ingenieuren P. Barck och Anna Christina Schilling, f. 28 Febr. 1789. Barn: Eric Adolf, f. 6 Sept. 1820, i handel; Pehr Magnus, f. 16 Juni 1823.

---

5. Hubbo.

1. Kyrkoherdar.

1. Johannes, har dödt i pesten.

2. Laurentius, har hitkommit ifrån W. Wäla.

3. Haraldus Petri. 1516. Af en gammal otydlig anteckning.

4. Laurentius "in Högsbo" 1556, då han underskref Kronans uppbördslängd för socknen.

5. Ericus "in Hwbo", war 1574 med Biskopen och flere stiftets Prester i Stockholm, hwarest de underskrefwo några stadgar angående offentliga gudstjensten.

6. Georgius Danus. Hade warit Kyrkoh. i Ramnäs och Ramsberg, då han hitkom omkr. 1580. Se Past. i Tillberga.

7. Olaus Swenonis Lindensis. Har såsom Pastor i "Håboo" underskrifwit Upsala mötes beslut 1593. Se Pastores i Näsby och Erwalla.

8. Jonas Andreae Jemtius. Domprost. Erhöll 1594 detta pastorat till Annex, hwaremot han utfäste sig att ständigt här hålla en sittande Capellan. Se om honom på sitt ställe.

9. Carolus Petri Smolandus. War 1593 Capellan i Lindesberg och undertecknade Upsala mötes beslut. Kyrkoh. här 1607. Skänkte 28 Febr. 1608 Lindesbergs församling sin gård och tomt derstädes till Capellansboställe, och det i testamente efter sin aflidna maka. Berömd såsom en serdeles alfwarsam och gudfruktig man. Tog afsked ifrån tjensten omkr. 1613, behållande en del af lönen till sin död 1618. Begrofs högtidligt 10 Maj.

Hans efterlefwerska Anna fick 1633 försäkran, att årligen njuta 2 t:r säd af Hospitalet i Westerås.

10. Isaacus Ingem. Lilhærensis. Ankom 1614. Se Past. i Odensvi.

11. Mag. Ericus Holst. Holstenius. Physices Lector i Gymnasium. Tilltr. Hubbo pastorat såsom præbende 1625. Se Past. i Stora Schedvi.

12. Mag. Laurentius M. Westhius. Född 1588 i Berg. Fadr. Kyrkoherde. Studerade länge både inom och utom stiftet och besökte äfwen fremmande land. Nämnes Pædagogiarcha Copensis 1616. För sin skicklighet i musiken kallades han 1619 till Westerås, att såsom Rector cantus biträda Lector Columbus. Con-Rector med full lön 1622 och s. år 17 Sept. Magister i Upsala. Mathes. Lector wid Gymnasium strax efter deß fundation 1623 och Notarius Capituli. Præsiderade i Capellansmötet 1626. Physices Lector 1627 och Rector både i Gymnas. och Skolan. Kyrkoh. i Hubbo s. år. Theol. Lector och Poenitentiarius 1630. Död 1631. Begrofs 25 Sept. i Domkyrkan.

Gift med Anna Ezechiædotter, som snart wille ingå i ett förnedrande gifte med Henric i Hörnegården. Hon

Västerås Stadsbibliotek

afräddes af Episcopo med många argumenter, men hon tog honom. Barn okände.

Skrift: Diss. pro Lect. Theol. De Sacra Domini nostri J. C. Coena. Aros. 1630, 4:o.

13. Mag. Simon Bened. Arbogensis. Phys. Lector 1632. Pastor i Skerike 1638.

14. Adolphus Olai Terserus. Ethices et Polit. Lector. Tilltr. här 1638. Theol. Lector 1640. Se Past. i Mora.

15. Mag. Petrus Olai Dalekarlus. Phys. Lector. 1641. Theol. Lector 1642. Se Past. i Stora Skedvi.

16. Johannes Petri Arbogensis. Phys. Lector. 1648. Past. et Præp. i Sahla 1649.

17. Mag. Nicolaus Joh. Rudbeckius. Theol. Lector. 1649. Till Badelund 1650.

18. Andreas Erici Wallenius. Hebr. L. Lector 1650. Till Badelund 1659.

19. Mag. Jacobus Olai Terserus. Född i Juli 1616 i Leksand. Fadr. Prost. Efter d. w. bruk i Westerås Gymnasium proclamerad Philos. Candidat 1636 och derpå Stud. i Upsala. Sedan till Åbo och derst. Magister 1643. Uppförd å förslag till Philos. Adjunct. Hemkom och blef Rector Scholæ i Köping 1645. Gr. Ling. Lector wid Gymnas. 1649. Prwgd 12 Juni s. å. Secundus Theol. och L. Hebr. Lector 1659. Kyrkoh. här s. å. Han blef Lector, för att gå i ordning eller tour och behålla enighet. Men flere talade deremot för hans oskickliga lefwerne. "Han tjenar litet till prest, mindre till Theol. Lector, går sällan i kyrkan, öfwar dryckenskap m. m." Men efter han kunde föreståt Lect. blef han utnämd, "1. tackande Ep. för admonitio paterna, 2. utlofwade rätta felen, dock förebärande sjukligt tillstånd, och 3. gifwer obligation." Hustrun berömmes "af god natur och beställsam synnerl. mot främmande." Prim. Theol. Lector 1661, men wille, för sin sjuklighet, icke flytta ifrån Hubbo. Rector Gymnasii 1652 och 1660. War en längre tid af sjukdom fängliggande, då han lönade Vicarius, hwarifrån enkan under nådåret förskonades. Död 12 April 1663.

Gift 1651 med Margareta Schult, dotter af Past. i Skultuna Wid. Granagrius, f. 1637. Hon g. 2:o med

Christopher Bengtsson, Stadscaßeur i Westerås och 3. med Rådman Lars O. S. Westmark. Af barnen lefde endast Margareta, g. m. Kyrkoh. Mag. Js. Browallius i Näs. Af henne är stipendium Terserianum wid Upsala academie.

20. Jonas Andr. Holstenius. Theol. Lector. Tilltr. 1664. Till Badelund 1666.

21. Mag. Samuel Laur. Höijer. Theol. Lector 1666. Till Badelund 1671.

22. Johannes Erici Holstenius. Theol. Lector 1671. Kyrkoh. i Folkerna 1679.

23. Mag. Gabriel Erici Holstenius. Theol. Lector 1679. Past. et Præp. i Mora 1684.

24. Mag. Johannes Joh. Sewallius. Theol. Lector 1684. Till Badelund 1687.

25. Mag. Petrus Christ. Christiernin. Theol. Lect. 1687. Past. et Præp. i W. Fernebo 1689.

26. Mag. Gabriel Joh. Sewallius. Theol. Lector. Utnämnd till Hubbo 1689. Kyrkoh. i Swerdsjö 1690.

27. Mag. Jacobus Dan. Boethius. Theol. Lector 1690. Past. et Præp. i Mora 1693.

28. Petrus Petri Aroselius. Theol. Lector. Tilltr. 1693. Också Kyrkoh. i Mora 1699.

29. Mag. Petrus Jonæ Hagelberg. Theol. Lector 1699. Till Badelund 1703.

30. Mag. Petrus Georgii Tillæus. Theol. Lector 1703. Till Badelund 1707.

31. Mag. Johannes Arv. Emporelius. Theol. Lector 1707. Past. et Præp. i Mora 1716.

32. Mag. Nicolaus Petri Christiernin. Theol. Lector 1716. Till Badelund 1728.

33. Mag. Johannes Dan. Swedberg. Theol. Lector 1728. Till Badelund 1731.

34. Mag. Jacob Dan. Swedelius. Eloqu. et Poes. Lector. Tilltr. 1731. Theol. Lector 1737. Till Badelund 1739.

Västerås Stadsbibliotek

35. Mag. Simon Nauclerus. Theol. Lector 1739. Till Badelund 1740.

36. Mag. Jacob Strangh. Gr. Ling. Lector 1740. Theol. Lector 1743. Past. et Præp. i Fellingsbro 1745.

37. Mag. Olof Norberg. Född 20 Jan. 1698 i Kohlbeck. Fadr. Olof Norberg, Kronobefallningsman. Modr. Margareta Katz. Stud. 1713. Magister 1728. Adjunct wid Gymnasium och Bibliothekarie 1731. Pwgd 13 Dec. 1734. Con-Rector i triv.skolan i Westerås 1739. Rector 1740. Moral. et Histor. Lector 1744. Kyrkoh. i Hubbo 1745. Prost 1752. Rector Gymnas. 1746 och 1749. Höll marknadspred. på prestmötet 1748. Hade temligt anseende såsom Docens i skolan, men förlorade mycket deraf i Gymnasium och rönte obenägenhet af Consistorium wid alla de ansökningar han gjorde. Redan 1751 sökte han biträde till Lectionens bestridande och fick 1753 ständig Vicarius. Upphörde ock då att deltaga i de Consistoriella göromålen. Tog alldeles afsked 1758. Lesde sedan stilla i sitt præbende och dog 30 Dec. 1765.

Gift 1734 med Sara Maria Sommor, dotter af Brukspatron P. Sommor, död 26 April 1743. Barn: Pehr, Klockgjutare i Borgo; Olof, Collega Scholæ i Fahlun; Margareta Christina, g. m. Kyrkoh. P. Edman i Himmeta. 2. 1744 med Christina Petræus, Rector Mag. Lindmans i Köping enka och Prosten i Söderberke Mag. P. Petræi dotter, f. 1713, död 5 Nov. 1768. Barn: Anders, Past. et Præp. i Söderköping; Carl, Directeur; Samuel, Boktryckare i Götheborg, Öfwer-Directeur, Ridd. af W. O, död 1843, öfwer 90 år gammal, stiftare af en wexel-underwisningsskola i Hubbo; Anna Maria, g. m. Inspektoren Daniel Danielsson; Sara, g. m. Prosten Er. Thurin i Himmeta.

38. Mag. Eric Hartzell. Philos. Lector. Kyrkoh. här 1766. Theol. Lector och Prost 1770. Past. et Præp. i Stora Schedvi 1774.

39. Th. Cand. Johan Gottmarck. Theol. Lector. Tillkr. 1774. Prost, Theol. Doctor. Prim. Th. Lector och Past. i Badelund 1785.

40. Mag. Thomas Jedeur. Theol. Lector. Tillkr. 1785. Prost, Theol. Doctor. Domprost 1811.

41. Mag. Pehr Kraft. Theol. Lector. Tillkr. 1811. Prost. Till Badelund 1813.

42. Mag. Johan Petter Fröberg. Född 28 Nov. 1782 i Westerås. Fadr. And. Fröberg, Rådman och Handlande. Modr. Sara Maria Gagnelius. Stud. 1802. Magister 1806. Præsid. 1807. Phys. Theoret. Docens wid Upsala academi 1808. Præsid. flera gånger och uppfördes på förslag till Mathem. et Philos. Naturalis Adjuncturen 1811. Efter utg. och försvarade theser i Westerås Mathem. Lector wid Gymnasium 27 Febr. 1812. Ex spec. gratia specimine-rat i Theol. för Prest- och Past.examen 5 Juni 1813. Pwgd följande dag. Tillkr. Lectoratet 1812 och blef 6 Juni 1813 Kyrkoh. i Hubbo præbende, sedan två äldre afstått sin rätt. Prost 14 Juni s. å. Gymnasii-Rector 1814, 1819, 1825. Stiftets fullmägtig på riksdagarna i Stockh. 1815, 1818 och 1823. Erhöll Professors namn och wärdighet 11 Maj 1818. Secreterare i Westmanlands Landthushållningssällskap 1814. War ock correspond. Ledamot af K. Landtbruksacademien. Förträfflig Lärare med ljust hufwud och lätt framställningsgåfwa. War uppförd å förslaget till Domprostembetet, men en längre tids sjukdom hindrade honom att aflägga profwet, och döden inföll 17 Nov. s. år 1826.

Gift 11 Jan. 1815 med Maria Augusta Borg, dotter af Kyrkoh. i Riddarholms församl. Doct. A. Borg och H. M. Nenzén, omgift med Lectorn och Prosten Mag. E. Bergqwist. Barn: Pehr August, f. 30 Oct. 1815, Militair, död 1842; Gustaf Ferdinand, f. 8 Mars 1821; Axel Wilhelm, f. 28 Aug. 1823; Hedwig Augusta, f. 1818, död; Amalia Maria, f. 1825.

Skrifter: De indole arcuum Hyberbolæ æquilateræ. Ups. 1806. — De analytica Calculi Differentialis & Integralis Theoria, inventa a Cel. La Grange. P. I—V. Ups. 1807, 08. 4:o. — De Velocitatibus virtualibus, ut Principio totius Mechanicæ consideratis. Ibid. 1809. — Diss. Theor. Astr. Method. Analyticam Correctiorem sistens distantias a Tellure Cometarum in orbitis determinandi. Ib. 1811. — Grubers Pragmatiska Anthropologie. Öfwers. Westerås 1807, 8:o. — Aphorismi de Principio Rel. Christianæ. Arosiæ 1815, 4:o. — Lefnadsteckning wid Math. Lectorn C. G. Avelins begrafning 1815. Westerås. 8:o. — Lärobok i Ele-

Västerås Stadsbibliotek

mentar-Fysiken. 1 D. Westerås 1820, 8:o. — Utkast till Läran om Grunderna för Tidmätningen och Tidräkningen. Westerås 1822, 8:o. — Smärre Tal wid flere tillfällen.

43. Th. Lic. Mag. **Gustaf Nibelius.** Philos. Lector. Utn. Kyrkoh här 1827. Tilltr. icke. Past. et Præp. i Skerike 1829.

44. Mag. **Eric Berggwist.** Mathes. Lector. Kyrkoh. 1829. Tilltr. 1830. Prost. Kyrkoh. i Söderberke 1839. Tilltr. 1842.

45. Mag. **Johan Paul Im. Tellbom.** Philos. Lector. Utnämd Kyrkoh. här 2 Juni 1840, i Badelund 29 Aug. s. å.

46. Mag. **Samuel Lorentz Ljungdahl.** Född i Carlshamn 17 Febr. 1809. Fadr. Nils Peter Ljungdahl war Apothekare. Modr. Anna Beata Schwan flyttade såsom enka till Lindesberg, och således kom sonen i Westmanlands nation, då han 1827 blef Stud. i Upsala, efter att hafwa begagnat Örebro skola och Gymnasium i Westerås. Philos. Candidat 1831. Pwgd 17 Dec. 1832 på kallelse af Pastor i Tillberga. Straxt tjenstledig, att fortsätta studierna wid academien. Magister 1833. Theol. Candidat 18 Juni 1836. Docens in Prænotionibus Theol. et Historia Eccles. 10 Sept. s. år. Allena sökande till Theol. Lectoratet wid Westerås Gymnasium 1838. Erhöll fullmakt derpå 5 Mars och tillträdde 1840. Efter Pastoral-examen 27 Mars 1841 Kyrkoherde härstädes s. d. Prost 5 Maj 1842 wid tillträdet. Rector Gymnasii 1843.

Gift 28 Dec. 1837 med **Sophia Regina Gezelius**, dotter af Prosten i Björnlunda Doct. Carl Gezelius och Carol. Sophia Trolle, f. 25 Oct. 1808.

Skrifter: Specimen för Philos. Lectionen. Westerås 1834, 4:o. — Kyrkohistoria. Lärobok närmast för academ. föreläsningar, af D:r K. Hase. Öfwers. 2 Delar. Upsala 1837, 38. 8:o. — Tal wid Westerås stifts Bibelsällskaps 26:te allm. sammankomst 1841. — Program till firande af Regeringsjubileum 1843. — Program wid nedläggande af Rectoratet s. å.

---

2. Comministrar.

1. **Nicolaus Petri**, war Capellan i Malma 1593 och underskref Upsala mötes beslut. "Transporterad 1596 S:t Thomæ dag till Hobbo" in Sacellanum et Æditum, sedan Domprosten Jonas Jemtius fått detta pastorat till præbende och förbundit sig här hålla ständig Capellan. 1596 hade hans son om 16 år med yxa slagit en yngre syster till döds. Herr Nils dog omkr. 1616.

2. **Isaacus Johannis.** Nämnes först 1620. Se Past. i Badelund.

3. **Abrahamus Johannis.** 1625. Flyttade till St. Schedvi 1629.

4. **Johannes Olai Folkernius.** 1630. Commin. i Kohlbeck 1631.

5. **Ericus Olai Planæus**, ifrån 1631 till 1642. Se Pastores i Tilberga.

6. **Petrus Olai Arbogensis.** 1642. Se Past. i Sewalla.

7. **Andreas Erlandi Copensis.** 1661. Måste lemna tjensten 1664. Se Past. i Hed.

8. **Ericus Matthiæ Kilander.** 1664. Se Past. i Lillhärad.

9. **Johannes Joh. Schult.** 1675. Commin. i Romfartuna 1683.

10. **Claudius Petri Habinus.** Född 1643. Son af ofwanst. Petrus Olai. Stud. 1669. Pwgd 2 Juli 1673. Adjunct, Barnlärare och Klockare i Sewalla. Commin. här 1683. Bönderne woro emot honom, och derföre skulle Lector Holstenius följa honom till Hubbo, att disponera församlingen till samtycke. (Prot. 18 April 1683.) Död hastigt af slag 18 Maj 1696.

Gift 1674 med **Elisabeth Lundelia**, dotter af Cornetten Peder Olofsson i Sewalla och Korgesta, der hon på en egen hemmansdel dog 1709. Barn: **Christina**, g. m. den följande.

Västerås Stadsbibliotek

11. Jacobus Joh. Nibelius. Född i Sept. 1665 i Ljusnarsberg. Fadr. Comminister. Stud. 1690. Pwgd 16 Juli 1696. Kom strax att föreslå tjensten efter Habinus. Ordin. Commin. 1698. Död 24 Sept. 1722.

Gift 1698 med Christina Habina, företrädarens dotter, död i Aug. 1741, 66 år gammal. Barn: Johan, Notar. Consist. i Westerås, lefde till slut på sin lilla ärfda del i Korgesta, Sewalla socken; Carl, Rusthållare och Kyrkowärd i Sewalla; Claes, Handlande i Säther; Elisabeth, död 1731, 21 år gammal.

12. Henric Gratz. Född 29 Sept. 1687 i Sala stad. Fadren Zachris Gratz, Mjölnare. Stud. 1708. Pwgd 20 Dec. 1712 med 18 på samma gång. War 10 år Adj. hos Prosten Kolthoff i Sala, som fordrade mycket arbete och gaf ringa lön. V. Commin här 1722. Ordin. 1723. Den förste, som här hade boställe. Död 19 Jan. 1725.

Gift 1718 med Elisabeth Gran, f. i Umeå 1679, död i Sala 7 Mars 1751.

13. Eric Sernander. Commin. 1726. Till Skinskatteberg 1738.

14. Pehr Hising. 1738. Flyttad till Sacell. i Awesta 1741.

15. Eric Hellbom. 1740. Kyrkoh. i Wåla 1760.

16. Pehr Edman. 1761. Efter långwarig twist Pastor i Himmeta 1778.

17. Johan Henric Dinclau. Född 27 Dec. 1732 i Westerås af Snickare-Ålldermannen J. Dinclau och Cath. Smidtman. Stud. 1755. Infimus Collega och Cantor i Fahluns skola 1758. Pwgd 21 Dec. 1763. Sedan Adj. Commin. här 1778. War stor sångare. Enögd. Länge sjuk och swag, och dertill i så fattigt tillstånd, att sammanskott måste ske, för att löna den, som gjorde tjensten. Död 4 Febr. 1801.

Gift 1778 med Maria Marg. Macklin, Kyrkoh. i Sewalla P. Macklins dotter, f. 1756, död 1820. Barn: Johan Peter, Landtmätare; Nathanael, död Adj. och v. Pastor.

18. Anders Lagrelius. Född 31 Oct. 1766 i Lillhärad. Fadr. Torpare under Slagåla Herrgård, dog förrän

denne sonen föddes. Underligen hulpen till sitt mål. Stud. wid 25 års ålder. Pwgd 11 Maj 1793 och nära 10 år Adj. hos Pastor i Kumla. Commin. här 17 Aug. 1801. Tilltr. 1803. Nitisk Prest och i synnerhet för allmogen uppbygglig. Under trägna sjukbesök, både här och i Tillberga, smittad af farsoten, som hemkomna soldater medfört. Död 24 April 1809.

Gift 1795 med Sara Catharina Dicander, Prosten i Kumla L. Dicanders dotter, f. 1762, död 1836. Barn: Lars C., död Adj.; Anders Petter, Gruffogde; Elof, Bruksinspektor; Maria Lovisa, g. m. Kronolänsman Hane.

19. Jonas Reutermark. Commin. 1809. Tilltr. 1811. Kyrkoh. i Lillhärad 1820.

20. Lars Jacob Betulander. Född 3 Oct. 1783 i Grangärdet. Fadren till slut Commin. i Stora Skedvi. Stud. 1805. Pwgd i Strengnäs 23 Febr. 1809. Adj. i flera församlingar. Commin. här 27 Nov. 1820. Tilltr. 1822. Undergick Past.examen 1817. Död 22 Mars 1834.

Gift 8 Maj 1823 med Lovisa Cath. Lahlenius, dotter af Prosten Lahlenius i Tillberga, f. 8 Maj 1798. Barn: Ewald, f. 21 Sept. 1825; Esaias, f. 6 Juli 1827.

21. Anders Rubenius. Född 16 Mars 1792 i Westerås. Fadr. Isac Rubenius, Handlande. Modr. syster till Professorn Doct. Stamberg. Stud. 1813. Pwgd 7 April 1816. Adj. i Åhl och Badelund. V. Pastor. Commin. här 27 Oct. 1834. Tilltr. 1836.

Gift 12 Sept. 1826 med Christina Lowisa Arhusiander, Prostens i Floda M. Arhusianders dotter, f. 27 Aug. 1797. Barn: Anders Magnus, f. 1 Sept. 1827; Carl Gottlieb, f. 15 Mars 1829; Isac Henric Theofron, f. 20 Jan. 1833; Ewald Ludwig Benjamin, f. 9 Aug. 1838; Maria Lowisa, f. 31 Jan. 1831. En son död.

Lärare i Wexelunderwisnings-Skolan.

1. Anders Frendell. Född 26 Sept. 1798 i Dingtuna och Jolmesta. Fadr. Academi-Rättare. Namnet togs af Frendesta by. Student 1821. Pwgd 3 Juli 1823.

Västerås Stadsbibliotek

Förste Lärare här, kallad af skolans stiftare Öfwer-Directeuren och Riddaren S. Norberg, med fullmakt 8 Juli 1826. Tillika V. Commin. i Hubbo 1835 ett år. Död 1 Juli 1840.

Gift 1. 1826 med Johanna Ulrica Bergström, f. 1800 i Wika, död 28 Sept. 1827; 2. 1831 med Anna Elisabeth Fahlström, f. i Fahlun 1799, död 18 Juli 1832.

2. Lars Didric Asplund. Född 28 Sept. 1808 i Ramsberg. Fadr. Prost och Kyrkoh. sist i Torpa och K. Carls församlingar i Strengnäs stift. Stud. 1827. Pwgd 14 Dec. 1831. Constituer. Rector i Sala stads skola 1838, hwilken tjenst upphörde sedan ny Apologistskola derst. blifwit stiftad 1840. Blef då Vicarius i denna skola. Aflagt Pract. underwisningsprof för högre Apologistier s. å.

Gift 11 Febr. 1838 med Sophia Carolina Godenius, Kyrkoh. i Grangärdet D. Godenii dotter, f. 31 Oct. 1799.

6. Skerike.

1. Kyrkoherdar.

1. Martinus. "Kirkioherre i Skæderiki" 1357.

2. Olaus Petri. 1405. War "Kanik, Sysluman wid Domkyrkan och Curatus i både Skædrike och Litslohærad" 1429. (Örnh.)

3. Olaus Andreae Rådh. War Kyrkoh. i Runtuna i Strengnäs stift 1539. Kom sedan hit, men war redan 1545 flyttad häriferån till Ramnäs, och nämnes wid ett Räfstating "fordom Kyrkoh. i Skærike."

4. Erengislus, kallar sig "Kyrkoh. i Skærkind" 1556 i underskriften af församlingens skattskrifningslängd.

5. Stephanus Erici, lemnade Arboga pastorat 1575, blef stiftets Poenitentiarius och tillika wid samma tid Kyrkoh. i Skerike. Kyrkoh. och Prost i Skultuna 1598, och lemnade då Skerike.

6. Paulus Andreæ, uppgifwes i en gammal anteckning för Pastor här 1603. Erhöll K. Gustaf Adolfs bref

på 6 tunnor säd till wederlag 29 Dec. 1613, emedan "gälden war swagt, och han hade intet som de andre." Gjorde 1623 ett jordabyte till prestgårdens förmon. 1624, då detta pastorat blifwit anslaget till præbende för Lectores i Westerås, flyttades Herr Påwel till Kärrbo.

7. Mag. Laurentius N. Blackstadius. Theol. Lect. 1624. Past. et Præp. wid Stora Kopparberget 1625.

8. Mag. Petrus J. Rudbeckius. Theol. Lector 1625. Se Past. i Köping.

9. Mag. Andreas E. Dalekarlus. Theol. Lector 1627. Se Past. i Hedemora.

10. Mag. Olaus Achatii Salamontanus. Född 1596 i Stora Tuna. Fadr. slutligen Prost i Sala. Stud. 1617. Pwgd 1618, sedan antecknad ibland exspectantes. Gjorde 1620 en resa till tyska academier, då han fick till hjelp af det årets gångpenningar endast 2 daler 7 öre k. m. Uppehöll sig mest i Rostock, och nämnes icke sedan förr än 1624, då han läste såsom Extra ordin. i Gymnasium. Om än M. Ericus lönade honom, skulle han dock få någon "Drankgeld" af Capitlet. Blef kort derpå Rector i Arboga skola. Magister i Upsala 26 Juli 1625. Kallades 1627 till Westerås, att wara Mathes. Lector. Kyrkoh. i Skerike 1629. Phys. Lector 1630. Consistorii Decanus 1631, men död i April s. å. Begrofs i Domkyrkan.

Gift 1627 med Magdalena Malmenia, Prosten i Stora Tuna Mag. S. Malmenii dotter, som ock dog i Oct. 1631.

Skrift: Öfwersatt Gerhardi Theologia practica, tr. i Westerås 1624, 12:o, på fadrens Past. i Sala Achatii Olai bekostnad.

11. Mag. Gabriel Holst. Holstenius. Theol. Lector. Tilltr. 1631. Domprost 1638.

12. Mag. Simon Bened. Arbogensis. Theol. Lector 1638. Se Past. i Stora Tuna.

13. Mag. Joannes Elai Terserus. Född i Mars 1605 i Leksand. Fadr. den märkw. Prosten Mag. Elof Terserus. Studerade i Westerås och länge i Örebro, under den förträfflige Rectorn Jacob Rudbeckius. Följde 1627 Biskop Rudbeckius såsom Notarius på deß visitation i Liffland. Stud.

Västerås Stadsbibliotek

i Upsala 1628, men hade då redan på andra året warit Supr. Collega Scholæ i Westerås. Begärdes 1631 till Capellan i Leksand, som samtyckte för ett år, på det han måtte få medel till sina studiers fortsättande. Pwgd dertill s. å. Återkallades snart till Lärowerket i Westerås och blef i Febr. 1632 Gr. Ling. Lector, då han ock åtog sig att leda de musikaliska öfningarne. Företog 1633 en widsträckt resa genom Tyskland, Frankrike, England m. m. som warade nära fyra år. Under wistandet i Tyskland hade han flera functioner både hos Swenska Ministrarne och wid Arméen. Hemkom 1637 och återtog sin Lection, och war äfwen Notarius Capituli. Magister i Upsala 24 Juni 1639, då han innehade första rummet. Theol. Lector och Kyrkoh. i Skerike i Dec. s. å. Riksdagsfullmäktig 1640 och s. år Theol. Professor wid academien i Åbo, samt Pastor i Nådendal. Flyttad till andre Theol. Prof. i Upsala och Waxala præbende 1647, men före tillträdet Theol. Doctor i Åbo 16 Maj 1648. Återkallad blef han 1658 Biskop och Acad. Pro-Canceller derstädes, samt tilltr. 1659. Anklagad för heterodoxa satser i sina skrifter och af en Commission dömd ifrån embetet, wek han undan för stormen och wäntade i stillhet sin upprättelse. "Ob Catechesin meam a malevolis, partim etiam indoctis censoribus, injuste damnatus et ab Episcopi officio 1664 remotus, per annum fere, in rurali mea ecclesia (Pargas) consedi," skref han till en sin wän. Handlingar hafwa nogsamt upplyst, att afund, partiagg och äfwen enskild hämd woro förnämsta orsakerna. Snart begynte han en ny curs. Kallades 1665 af Konungen till Kyrkoh. i Riddarholms förs. i Stockholm, och 1669 till S:t Claræ församl., hwareft han inrättade Collegium Claræmontanum. Slutligen Biskop i Linköpings stift 7 Aug. 1671, då han fick efterträda sin domare och swåraste owän, Bisk. Enander. Död i Söderköping 11 April 1678. Hans öden äro fullständigt uppgifna af Ärke-Bisk. i Åbo Doct. Tengström i deß "Minne af J. El. Terserus," tr. i Åbo 1795.

Gift 1. 1638 med Elisabeth Troilia, sin styfsyster, Prosten i Leksand Mag. Uno Troilii dotter, f. 1624, död 1657. Barn: Elof, Banco-Commissarie, adlad Terser; Uno, Professor wid Upsala academi; Eric Troilius, död ung; Adolph, död ung; Christina, g. m. Prosten Mag. Ab. Wagner i Köping; Margareta, g. m. Professorn H. Fegræus, sedan Landshöfding, adlad Fägerstierna; Anna, g. m. Ärke-Biskop Doct. M. Steuchius; Sara, g. m. Prosten i

Sala Mag. L. Aroselius. 2. 1658 med Maria Grubb, dotter af Kyrkoh. i Normlösa Mag. P. Clemensson Grubb. Barn: Pehr, Secreterare hos Kongl. Rådet Grefwe G. A. De la Gardie, adlad; Elisabeth, g. m. Amiral. Commissarien J. v. Streitbach.

Hans Skrifter äro så många att deras blotta uppräknande skulle här upptaga alltför stort rum. För hans ganska korta tid i Westerås må endast nämnas hans Likpredikan öfwer Biskop Rudbeckii dotter 1638. Biskopen satte högt wärde på honom, hade haft honom till Notarius wid sin visitation i Liffland och wille ogerna släppa honom ifrån lärowerket. Ibland hans functioner under wistandet i Tyskland war ock den, som Riks-Canzl. Oxenstierna ålade honom, att af bibliothekerna i Maintz utföka ett tjenligt förråd för Westerås Domkyrka och Gymnasium. Så skedde också, och böckerne afsändes, men på sjön förolyckades fartyget med allt hwad det förde.

14. Mag. Matthias Andr. Alzbeckius. Född i Stora Tuna och byn Alzbeck af Bondfolk. War andre Collega i Westerås skola 1627. Stud. i Upsala s. å. Pwgd 7 Sept. 1630. Con-Rector i skolan och tillika Rethorices Lector i Gymnas. s. å. Honom tillhörde ock att dirigera sången och musiken, men som han "föga förstod sig derpå", blef han deruti hulpen af Terserus och måste biträda honom i Grekiskan. Med någon hjelp af Capitlet begaf han sig till Upsala 1632 och blef 18 Mars Magister. Mathes. Lector s. år och Notarius Capituli in Wessmanniam. Gr. Ling. Lector 1639. Kyrkoh. i Skerike 1640 ehuru Biskopen, med Capitlets samtycke något "förut hade sjelf täckt blifwa derwid." Rector Gymnasii 1640. Död 1642. Begrofs 18 April.

Gift 1631 med Elisabeth Larsdotter, hwars fader war den förmögne Kyrkoh. L. Chalcander i Barkarö. Barn: Nils, blef Capiten; Lars, Pwgd i Dorpt, hemkom och dog i Westerås 1667.

Skrift: *Μηνολόγιον* s. Computus Ecclesiasticus. Aros. 1639, 8:o. Strengnes. 1645, 8:o.

15. Mag. Ericus Andreæ Salamontanus. Th. Lector. Kyrkoh. här 1642. Se Munktorp.

16. Doct. Olaus Laur. Laurelius. Biskop. Fick denna församling till præbende för sig och sina successorer 1649. Död 1670.

Västerås Stadsbibliotek

17. Doct. Nicolaus Joh. Rudbeckius. 1671. Död 1676.

18. Doct. Johannes Petri Brodinus. Tilltr. 1678. Död 1680.

19. Doct. Carolus C. Carlson. Tilltr. 1682. Följande året utwerkade han sig af Konungen, att få Dingtuna i stället för Skerike till præbende, och tillträdde 1684. Strax war Domprosten H. Moræus färdig att söka Skerike till förbättring af sin lön, men Konungen lemnade detta pastorat till Consistorii godtfinnande, som uppfyllde församlingens önskan att få sin egen förskildte Pastor.

20. Johannes Nicolai Pratenius. Född 1626 i Thortuna och Angesta. Fadr. Nils Germundsson, Skattebonde. Antogs 1656 till Cursor Consistorii och njöt "hus och disk" hos Bisk. Laurelius. Stud. 1658. Pwgd 21 Maj 1659 till Biskopens Domesticus. Commin. i Lundby 1663. 1674 beskyllde han hafwa utspridt rykte för trolldom om Pastoris och Commin:s hustrur i Dingtuna och dömdes wid tinget till 3 marks läppgäld. För denna nesliga plikt frågade Biskopen i Cons. "om han kunde, salvo honore, behålla honom i Lundby? Resp.: få se huru han förliker sig med dem i Dingtuna." Han beswärade sig öfwer domen och ändtligen i Oct. 1681 kom Hofrättens defensorialbref, att ingen wid 40 marks böter, skulle få "kalla honom en tre marks karl." Opponens i Capellansmötet 1683. Då Skerikes pastorat tillböds honom 1684 wille han ej mottaga den swaga lägenheten, med lät öfwertala sig och 1691 wille han ej flytta härifrån, ehuru Konungens bref kommit, att Skerike skulle wara præbende för Lectores wid Gymnasium. Predikade wid prestmötet 1684. På ålderdomen blef han så swag, att han fyra år war blind och sängliggande. Ehuru pastoratet längesedan bordt tillfalla en Lector, erhöll han dock 1718 tillstånd att uppdraga det åt sin son, och dog 2 Dec. 1719.

Gift 28 April 1663 med Malin Ericsdotter, huspiga hos Biskop Laurelius, som dog 1692, 58 år gammal. Barn: Johan, som strax förekommer; Nils, död 18 år gammal; Margareta, g. m. Comminn. Hülphers och Ramstedt i Skerike; Maria, g. m. Comminn. Schultzberg och Sernander i Swedvi; Karin, g. m. Commin. And. Schærström i Thortuna; Christina, g. m. Collega i Köpings skola C. Ihrman.

21. Johan Pratenius. 1719. Men emedan Konungen åter resolverat, att en Lector skulle här insättas, blef Pratenius kort derpå flyttad till Thortuna.

22. Gustaf Elwius. Mathes. Lector. Tilltr. 1720. Se Past. i Norrberke.

23. Mag. Fredric Anagrius. Theol. Lector 1728. Se Past. i Sala.

24. Mag. Gabriel Sewallius. Gr. Ling. Lector 1729. Se Past. i Rättwik.

25. Mag. Johan Thurelius. Theol. Lector 1737. Se Past. i By.

26. Mag. Gustaf Barchæus. Född i Nov. 1691 i Gunnilbo. Fadr. då Regimentspastor, men till slut Prost i Norberg. Stud. 1707. Magister 1719. Underwisade sedan Riks-Rådet Grefwe Poßes söner på Swanö. Blef 1725 vic. Eloqu. et Poes. Lector för Mag. Swedelius under deß wistande utrikes. Ordin. Adjunct och Bibliothekarie 1726, då Notariatet för en tid skiljdes ifrån Adjuncturen. Pwgd 13 Oct. 1727. Log. et Metaph. Lector 1728. Rector Gymnas. 1730 och 1735. Kyrkoh. i Skerike 1739. Secundus Theol. Lector och Prost 1740. Hade mycket förtroende af Bisk. Kallsenius, att följa honom på visitationer och revidera kyrkoräkenskaper m. m., då stränga observationer gjordes öfwer minsta fel. Död 1 Maj 1743. Han dog icke 1 Maj, utan 2 dagar förut, som misstänktes och äfwen blef säkert bekant, men det war ingen som wille det fattiga huset illa. De andra Lectorsfruarna fortforo att besöka huset, liksom för den sjukes skull, och underhöllo så andra i den tanken att han lefde.

Gift 1728 med Brita Buschenfeldt, Bergmäst. G. Buschenfeldts dotter, f. 1704, † 28 Jan. 1745. Barn: Emerentia Sophia, g. m. Brukspatron G. Timm; Anders Gustaf, Titul. Profeßor och Juris Adj. i Upsala; Beata Charlotta, död ogift; Johan Fredric, Konstmästare wid Stora Kopparberget. Flere döde i barndomen.

27. Anders Wahlström. Född 28 Jan. 1703 i i Fleckebo. Fadr. Commin. och slutligen Kyrkh. derstädes. Stud. 1721. Ifrån barndomen försölj af fattigdom mistade han äfwen det lilla han egde genom brand i Fahlun, der han conditionerade. Begynte söka graden i Upsala, men afstod för

Västerås Stadsbibliotek

flera motgångar derifrån. Fortsatte dock sina studier med utmärkt flit, och blef, utan offentliga prof, så wäl känd för sina kunskaper, att han 1739 immediate antogs till Adjunct och Bibliothekarie wid Gymnas. i Westerås. Läste förnämligast mathematik för Lect. Troilius, som wistades i Turkiet. Ordin. Math. Lector 1740. Utn. Kyrkoh. i Skerike 1745. Pwgd 17 April 1746. War liten till wäxten, af ett ringa yttre anseende, men djupsinnig, gudfruktig och förnöjsam. Wänner och kände talade länge med aktning om honom. Död ogift 8 Jan. 1749.

Skrift: Ethica Mathematica eller Mathematisk Sedelära... med Tillämpning till Sön- och Högtidsdagars Evangelier och Epistlar hela året igenom. Öfwers. ifrån Engelskan. 3 Delar. Westerås 1752—54, 8:o. — Ett större antal Brud- och Grafskrifter.

28. Mag. Olof Kumblæus. Philos. Lect. Kyrkoh. 1749. Theol. Lect. 1757. Se Past. i Rättwik.

29. Mag. Anders Carlbaum. Theol. Lect. 1758. Se Past. i W. Fernebo.

30. Doct. Johan Schedvin. Theol. Lect. Tilltr. 1771. Se Past. i Swerdsjö.

31. Doct. Pehr Elof Strangh. Född 30 Juni 1731 i Westerås. Son af slutl. Prosten Mag. Jac. Strangh i Fellingsbro. Inskr. wid Upsala acad. 1741. Magister 1755. Condit. hos Landshöfd. Baron Frisendorff i Westerås. Secundus Collega i Triv.skolan 1758. Supremus 1760. V. Eloqu. et Poes. Lector 1764. Ordin. Adjunct och Bibliothekarie 1766. Läste Grekiskan och ansägs deruti hafwa serdeles kunskap. Pwgd 15 Jan. 1766. Consistorialis 1768. Ordin. Gr. Ling. Lector 21 April 1770. Utn. Kyrkoh. i Skerike 8 Febr. 1780. Tillträdde och Prost 1780. Rector Gymnasii 1768, 1772, 1777, 1784. Secund. Theol. Lector 8 Mars 1785, men flyttade icke, efter wanlig ordning, till Hubbo, utan förblef i Skerike. Stiftets fullmägtig på riksdagen 1786. Erhöll s. å. ledighet ifrån Lectionen och lönade vicarius. Genom Kongl. resolution alldeles tjenstfri, med bibehållande af lön och säte i Cons., 30 April 1789, hwarjemte honom tillades Theol. Professors n. h. o. w. Stiftets Deputerad wid Jubelfesten i i Upsala 1793. Utnämd wid samma tillfälle Theol. Doctor, den ende af detta Stift, promov. frånwarande 6 Juni s. å.

Accorderade bort sitt præbende till en v. Pastor och tillbragte en lugn ålderdom i Westerås, merendels sysselsatt i sitt bibliothek. Hade ett jemnt och i umgänge nöjsamt lynne. Af slag längre tid lidande, död 7 Juli 1809.

Gift 11 Oct. 1770 med Hedwig Ulrica de Brenner, dotter af Lagmannen Carl de Brenner och Hedwig König, f. 1743, död 4 Juli 1824. Barn: tre döttrar, af hwilka två dogo i barndomen; Christina Eleonora, g. m. Kongl. Hofpred. Prosten i Eskilstuna Doct. S. Wallqwist.

32. Doct. Jonas Reinhold Fellenius. Histor. Lector. Tilltr. 1811. Domprost 1829.

33. Doct. Gustaf Nibelius. Philos. Lector. Past. 1829. Past. et Præp. i Fellingsbro 1833. Tilltr. 1835.

34. Doct. Johan Norman. Född 11 Oct. 1777 i Westerås. Fadr. Joh. Norman, Sejlare-Ålderman och Rådman. Modr. Charlotta Elis. Rising. Stud. 1797. Magister 1803. Pwgd 15 Juni 1804, kallad af Excellencen Gr. U. G. De la Gardie. Spec. præsid. i Upsala 1805. Not. Gymn. et Aman. Consistorii 24 April 1807. Fick titel af Gymnasii-Adjunct 1808, och blef Ordinarius 9 Maj 1813. War ock ifrån 1810 ombetrodd att såsom v. Notarius Cons. mottaga räkenskaperna och upphörden, dem han reglerade. Ling. Græc. et Hebr. Lector 7 Juni 1815. Rector Gymn. 1817, 1822, 1827. Prom. Theol. Doctor i Upsala 14 Juni 1831. Kyrkoh. här 5 Mars 1834. Tilltr. 1835, men dog 23 Juni s. å. Af ömtålig och sjuklig complexion, som, ehuru med noggrann diet, ej kunde länge underhållas.

Gift 17 Nov. 1831 med sin cousine Christina Charlotta Norman, dotter af Skeppare-Ålldermannen Isac Norman och deß förra hustru A. C. Odelberg, f. 14 Mars 1801. Barn: Johan Albert, f. 18 Febr. 1835.

Skrifter: Spec. Præsid. De Parabola Matth. XX: 1—16. J. L. Moshemii sententia sub examen vocata. P. I, II. Ups. 1805. — Programmer.

35. Mag. Pehr Ulric Boethius. Theol. Lector. Utn. Kyrkoh. 1836. Tilltr. 1838. Se Past. i Rättwik.

36. Mag. Eric Fahlcrantz. Född 28 Aug. 1804 i Säfsnäs. Fadr. slutligen Contractsprost och Kyrkoh. i Norrberke. Stud. 1822. Magister 1827. Collega i Westerås 6 April 1829. Theol. Candidat 1830. Pwgd 5 Maj 1832.

Västerås Stadsbibliotek

Vic. Adjunct wid Gymnas. 1832—35. Uppehöll Philosophiska Lectionen hösten 1832 och året 1834. V. Lector L. L. Gr. et Hebr. 1835. Ordinarie Ling. Græcæ et Hebr. Lector 10 Juni s. å. Tilltr. 1838. Rector Gymnas. 1838 och 1842. Undergick Past.examen 30 April 1838. Kyrkoh. i Skerike s. d. Tilltr. och Prost 1840. Vice Contractsprost under riksdagen s. å. Parentator wid prestmötet 1842.

Gift 20 April 1835 med Wilhelmina Eleonora Dahlberg, f. 23 Febr. 1815, dotter af Regiments-Läkaren J. P. Dahlberg och Hedwig Eleonora Tegman. Barn: Ulrica Wilhelmina, f. 26 April 1839 och Anna Sophia, f. 5 Oct. 1841.

Skrifter: Diss. acad. de Coloniis Græcorum ad Pontum Euxinum deductis. P. I, II. Ups. 1830. 4:o. — Theser, utg. för Philos. Lectionen 1834 och för Lingu. Græc. et Hebr. Lectionen 1835. Westerås. 4:o. — Oratio parentalis in memoriam Joh. Ol. Wallin, Archi-Episcopi, in conventu synodali Arosiæ hab. d. XIV Sept. 1842. Westerås s. å. 4:o.

---

2. Comministrar.

1. Laurentius Nicolai. Den förste som nämnes. 1622. Se Commin. i Möklinta.

2. Benedictus Olai. 1624. Afgick snart. Se Past. i Hed.

3. Laurentius Georgii. 1626. Se Past. i Medåker.

4. Nicolaus Nicolai Rabenius. 1650. Se Past. i Säby.

5. Johannes Mich. Harkman. 1668. Se Past. i Sewalla.

6. Laurentius Erici Dicander. 1680. Se Commin. i Jerna.

7. Andreas Johannis Skærström. 1684. Se Commin. i Thortuna.

8. Matthias Petri Källström. Född i Romfartuna. Stud. 1675. Pwgd 1 April 1687, och då Skollärare i Näs, der han led en gruflig fattigdom. Commin. här 1695, och war icke wäl ansedd. Prot. 26 Juni: "Han gör sitt embete wärdslöst, läsande jemnt och samt af papperet, så att ingen andakt dermed är." Död i Aug. 1697.

Gift 1689 med Margareta Ulfsberg i Westerås, som dog 1718, 60 år gammal. Barnen okände.

9. Johannes Joh. Hülphers. Född 1669 i Hedemora. Fadr. Borgare af lika namn. Stud. 1692. Pwgd 8 Febr. 1698 och strax Commin. här. Död i Febr. 1711.

Gift 1698 med Margareta Pratenius, Kyrkoherdedotter i församl., som blef conserverad. Barn: Johan, Predikant wid Norns bruk; Isac, död studerande; Abraham, Kopparslagare; Jacob, död ung; Magdalena, ogift; Daniel, Hattmakare.

10. Abrahamus Andreæ Ramstedt. Född i Dec. 1690 i Björksta församl. och Ramsta. Fadr. Bonde. Stud. 1711. Pwgd 2 April 1712, och strax kallad till Commin. här att conservera det utfattiga huset. Fick ändtligen 1728 en liten hemmansdel till Capellansbord, men förblef i armod till sin död 6 April 1730.

Gift 1712 med Margareta Pratenius, företrädarens enka. Hon dog 2 Febr. 1730, 60 år gammal. Barn: Anders, Lars och Nils, döde i yngre år.

11. Eric Thurin. Commin. 1731. Se Commin. i Jernboås.

12. Johan Molitz. 1741. Se Commin. i Mora.

13. Simon Hedlöf. Född 12 Juli 1705 i Hedemora. Fadr. Simon Hansson, Borgare. Stud. 1727. Pwgd 3 Juli 1736. Adjunct i Elfdal och Norrberke. Commin. här 1744. Död 25 Maj 1755. Huset war så fattigt, att under hans långwariga sjukdom måste Pastor besörja hans tjenst med hjelp af Contractisterne.

Gift 1743 med Margareta Winge ifrån Gunnilbo, omgift med efterträdaren. Barn: Eric och Johan, okände; Catharina Margareta, g. m. Organisten och Klockaren Isac Stenman i Odensvi.

14. Lars Reutermark. Född 8 Mars 1722 i d. w. Lilla Rytternes församl. Fadr. Bonde. Stud. 1747. Pwgd 5 Juni 1752 i Stockholm. Adjunct i Kärrbo. Commin. här

Västerås Stadsbibliotek

1756. Tilltr. 1758. Af förnöjsamt och lugnt sinne. Anfallen af ett häftigt slag i kyrkan, då han skulle uppstiga på predikstolen. Pastor, som war närwarande, wiste intet råd, och det hade ej blifwit någon predikan, om icke en swag men dristig man åtagit sig att uppträda. Blef någon tid fängliggande i stort elände. Död 25 Aug. 1790.

Gift 1. 1758 med Margareta Winge, företrädarens enka, f. 1723, död 19 Maj 1761. 2. 1762 med Anna Löfmark, dotter af Sångaren och Läraren i Westerås Fattigskola P. Löfmark. Barn: Anna Catharina, som förekommer nedanföre.

15. Johan Åkerblom. 1791. Se Commin. i Tillberga.

16. Pehr Arén. Född 20 Juni 1765 i Haraker. Fadr. Hammarsmeden wid Swanå bruk Pehr Arén. Stud. 1786. Pwgd 20 Juni 1792. Adjunct på flera ställen, slutligen i Näs. Commin. här 25 Jan. 1802, men dog före tillträdet 24 Aug. s. å. Af en liden motgång ledsen och förwirrad gick han ut om natten, kom wilse i ett kärr och tillsatte lifwet.

17. Fredric Dahl. Född 1 Sept. 1765 i Säther. Fadr. And. Dahl, Skräddarmästare. Modr. Greta Fahlman. Stud. 1787. Pwgd 19 Nov. 1790. War derpå 13 år Adj. hos Prosten Jedeur i Hubbo och tillika Informator för hans söner. Att så länge arbeta med 3 qwicka disciplar och tillika wara twungen att dagligen läsa Hollatzius, war för honom ett grufligt arbete. Commin. här 21 April 1803. V. Pastor 1815. Död 20 Jan. 1818.

Gift 1. 1804 med Anna Catharina Reutermark, företrädarens dotter, f. 1777, död 7 Sept. 1807. 2. 1813 med Johanna Christina Gran, f. i Upsala 23 Febr. 1768.

18. Eric Olof Schultzberg. Commin. 1818. Se Commin. i Westerås.

19. Johan Eric Mörtstedt. Commin. 1822. Förrättade Hospitals- och Fängpredikants-tjensterna interimswis 1827. V. Pastor s. å. Se Past. i Floda.

20. Abraham Isacsson Lindbohm. Född 2 Febr. 1804 i Lillhärad. Son af Klockaren Isac Abrahamsson och

S. E. Ullberg. Nära beslägtad med Prosten Mag. C. Lindbohm i Lillhärad, sedan i Skultuna, och warande i deß hus, fick han anledning upptaga namnet. Stud. 1826. Pwgd 1 Maj 1828, kallad af Brukspatron Adlerwald. Adjunct och Vicarius, äfwen med cura, slutligen i Skerike och derstädes Commin. 26 Juni 1837. Tilltr. s. å.

Gift 1831 med Lovisa Charlotta Sandlund, dotter af Handlanden L. P. Sandlund och R. Schältz i Westerås, f. 5 Oct. 1811. Barn: Hedvig Fredr. Hildegard, f. 1832; Carl Wilhelm, f. 1833; Henric Leonhard, f. 1835; Axel Reinhold, f. 1838; Charlotta Abrahamina Elis., f. 1840; Lovisa Augusta Florentina, f. 1842.

---

7. Ihrsta.

1. Kyrkoherdar.

1. Ringvldus. "Kyrkioherre i Yrestum." Blef Archidiaconus i Upsala 1350 och död 1360, lemnande efter sig en ansenlig förmögenhet, som hans testamente utwisar. (Peringsk. Mon. Ulleråker.)

2. Petrus. 1364, då han fick fullmakt af Biskop Magnus att "fastfara jord i Hara socken", nu Kungsåra.

3. Gerichinnus, eller med brutet namn Gerika. Curatus 1378 och 1390. Såsom wanligt, af jordbref.

4. Joannes, eller "Härra Jönis i Yrestum." Af ett Dombref, dat. Anunda hög 1407. Lefde ock 1416.

5. Ingemarus. Har blifwit död 1503.

6. Ericus Johannis, "venerabilis vir", Curatus in Ihresta. Död 1510 och begrafwen i kyrkans chor, som deß behållna grafsten utwisar.

7. Laurentius. Har lefwat 1513.

8. Johannes Andreæ. Förste Evangel.Lutherske Pastor och lagligen gift. Dock uppgifwes orätt, att Birgerus Johannis, som blef Kyrkoh. i Mora, warit hans son och succeßor.

Västerås Stadsbibliotek

9. **Laurentius** "in Iristada" har 1556 bewittnat skattskrifningslängden för denna socken.

10. **Brynolphus.** Endast antecknad såsom Kyrkoherde i Kon. Eric XIV:s tid.

11. **Laurentius Torkilli.** War 1545 Capellan wid Stora Kopparberget. Nämnes Kyrkoh. här 1569, också 1572, men war 1578 Syßloman wid Domkyrkan.

12. **Walerianus Laurentii.** Den föregåendes styfson. Efterträdde på 1570-talet. War en skicklig och aktad Prest. Blef Past. et Præp. i Hedemora 1584 eller 1586.

13. **Christopherus Stephani Bellinus.** Broder till Biskop Olaus St. Bellinus. *) Tillträ. 1586. Biwistade Upsala möte 1593 och underskref deß beslut. War ock stiftets Fullmäktig på riksdagen 1594 och bekräftade arf-föreningen 20 Jan. Död 1607.

Hans gifte är icke kändt; men barn nämnas: **Samuel** och **Israel**, som 1632 lefde i församlingen med något anseende; **Brita**, g. m. Pastor i Norberg Samuel Olai.

14. Mag. **Joannes Joh. Uhræus.** Född i Dingtuna och Ytterhälla, då kallad Uträlla. War inskrifwen wid Upsala academi redan före 1595, då det nya album studiosorum inrättades. Troligt är ock, att han då en tid warit Prest och den Domesticus Episcopi Joannes Joh., som 1593 underskrifwit Upsala mötes beslut. Reste utrikes och blef Magister i Tyskland. Rector Scholæ i Arboga 1604. Kyrkoh. här 1608 och Prost i Siende härad. Predikade in Synodo 1623. Förekommer i acterna såsom en orolig man. Anklagad för slagsmål med en näswis huspræst på Frösåker, hwaraf han blef sjuk, sände han sin hustru att förswara sig i Dom-Cap. Hon swor en "kötted" och pliktade 1 R:dr. Prosten blef dock skonsamt dömd. Sades köra på wägar så öfwerdådigt att han deraf war ofärdig och sjuk. Död i Nov. 1631.

Gift med **Brita Larsdotter**, men synes ock förut warit måg till Prosten Nicolaus i Björksta. Dottren **Elisabeth**, blef g. 1. m. Ryttmästaren Anders Alfastson, hwars

*) Hade utom Biskopen 2 bröder: Måns, Bonde i Ihrsta och Apalla, hwars son blef Pastor i Wika. Johan war Pastor i Bälinge 1572, blef slutl. Pastor i Enköping och död 1617. Ännu 1571 war deras fader i "Beling" och på riksdagen.

son Johan blef Öfwerste-Lieut., adlad Ridderskantz, och stupade wid Clißow 1702, och 2. med Capiten Bengt Tyreßon Braß, båda på W. Tärna i Kumla socken.

15. **Ericus Swenonis Scriberus.** Mathes. Lector, Capitularis och Notarius Capit. i Westerås, kallades till detta pastorat 1632. Contr.Prost 1633. Se Hedemora.

16. **Petrus Johannis Schottenius.** Græcæ L. Lector och Capitularis, waldes hit 1643. Contr.Prost in Synodo 1648. Se Rättwik.

17. **Josephus Swenonis Kærrberus.** Född omkr. 1600 i Kerrbo. Son af Kyrkoh. Sweno Medirivus. Skref sig ock Chorberus. Fick 1622 af Biskopen venia concionandi. Stud. i Upsala 1625 och förswarade der en disputation. Pwgd 29 Nov. 1629, men war då redan Collega i Westerås skola. Begärte och fick 1630 lof att åter resa till Upsala att continuera sina studier, emedan Pastor i Frösthult lofwade honom fri kost, men skulle icke högmodas för det han kunde det. Andre Commin. i Fellingsbro 1631. Con-Rector Scholæ i Westerås 1638. Kallad 1639 af RiksR. Herr Joh. Skytte till Hofpræst, hwilken tjenst Biskopen rådde honom att antaga, men han försakade. Rector Scholæ 1641. Kyrkoh. i Badelunda 1645. 1648 klagades på honom, att han war för sträng i disciplina Eccles., men skonades, ty många gåfwo honom stätligt loford, och "emedan han icke utan skarp disciplin kunnat komma tillrätta med den församling som så genwördig är blefwen under förra Pastors händer." Hans hustru, som tagit en "kompersa" först i läppen och så i näsan, måste böta 2 tunnor säd. Då detta pastorat anslogs till præbende för Lectores i Westerås, blef han, på hög befallning, flyttad till Ihrsta 1650. Bönderne i Ihrsta wille icke hafwa honom och nekade löna Capellan. Skyllde på herrarne. Blef ock s. år vice Præpositus, men socknen lades kort derpå till Westerås Contract. Död i Febr. 1651.

Gift 1632 med **Elsa Andersdotter**, som dog i Westerås 1644. 2. 1645 med **Ingrid**, troligen dotter af Pastor i Björksta Andreas Georgii.

Skrift: Gudeligt Samtal imellan the Gudomliga Egenskaperna Rättfärdigheten, Sanningen, Barmhertigheten, Friden och Allwisheten, vert. på swensko utur Bernhardo. Westerås 1642.

Västerås Stadsbibliotek

18. **Daniel Johannis Westius.** Född 1606 i Arboga. Fadr. Johan Jönsson war Borgare. Stud. 1628. Diaconus eller halfpresf 1631, då han war Notarius Gymnasii. Fick plenos ordines 5 Sept. 1632. Collega Scholæ i Westerås, eller Rector i den claßen som kallades Schola pietatis 1634. Commin. i Rytterne 1639, och äfwen i Arboga en kort tid 1640, men följande året Kyrkoh. i Berg. Riksdagsman i Stockholm 1647. Såsom skicklig och drifwande man blef han utsedd till Pastor i Ihrsta, att upprätta församling och boställe. Tilltr. 1652, men fann gård och i synnerhet husrum så förfallna, att de swärligen kunde bebos. För att fria sig ifrån den mängd rättor, som förstörde allt, rider han till Westerås, köper sig pulveriseradt förgift, och lägger struten i sin näsduk. På hemwägen sönderskakas struten, obetänkt nyttjar han den förgiftade näsduken och två dagar derefter war han död i Maj s. år.

Gift 1635 med **Margareta Samuelsdotter** i Westerås. Barn: **Samuel**, Rector i Arboga skola; **Jacob**, Commin. i Kumla.

19. **Mag. Johannes Jonæ Arhusius.** 1653. Riksdagsfullmäktig 1660. Se Past. i Fahlun.

20. **Mag. Claudius Laur. Sœbenius.** Född omkr. 1629 i Kohlbeck, men flyttade med föräldrarne till Säby, hwarefter han ombót namnet. Stud. 1648. Disputerade i Upsala pro Ex. 1652 och blef följande året Depositor wid Academien, en syßla hwartill han, såsom qwick och stor upptågsmakare, war klippt och skuren. Alfwarlig likwäl i studierna blef han 1663 antagen till Eloqu. et Poes. Lector wid Westerås Gymnasium. Prot. 3 Aug. 1663: "Sœbenius går här och wäntar på utslag om sin person. Hafwer gjort wackert prof. Har godt namn om sig i Upsala. Är äldst af Landsmännen och man kan icke gå honom förbi." Pwgd 17 April 1664. Magister 13 Dec. s. å. För sin munterhet och lustiga lynne i umgänget kallad till Ihrsta pastorat 1670. På ett bröllop hade några Ihrsta-bönder funnit honom "mägta förnöjelig." Han hade ock predikat för Herr Flemming på Geddeholm. Strax begärdes han i Cons. Biskopen wille samtycka, men wågade icke för Konungens remiß, att den af trollwäsendet i Elfdalen uttröttade L. Elfwius skulle flyttas till Ihrsta. Dock sattes Elfwius till Orsa och Mäster Claes kom hit. Död 13 Mars 1672.

I Swenska Fatburen finnes en anekdot om honom, som här må införas: "År 1667 om Mormeßan i Westerås wid Prestmötet, hade salig Mäster Clas Sebenius, förut Depositor i Upsala, men då Lector i Westerås, lust att drilla sina wänner och bekanta: Klädde sig så i Bonde-kläder, och satte på sig ett tämmelig swart grått Skägg, då han fådt weta, att en eftermiddag, i Prestemöts-dagarna, hade följts åt till Smäcke-Gubben och Smäcke-Mor, Herr Per i Möklinta, Herr Lars i Älfdal, Herr Mårten i Biusäs, Herr Mårten i Barkarö och Skolemästaren i Hedmora Herr Johan Hollstenius. Han går så dit i sin Bonde-drägt, och när han kommer in på Smäcke-gården, råkar han Mor, och frågar, om några Prester ifrån Bärgslagen, Dalarne och Barkarö der woro? Hon swarade ja! Då begynte han anmäla sitt ärende; men Gumman bad honom komma in i Stugan. Han gick in; då de der sittande Prester begynte fråga om Bondens ärende: Han sade, att han haft försel till Westerås ifrån Hedemora, och uppå sin wärds inrådande, då öfwer natten, släppt Hästen in uti hans wret emot Kampsängs-broarna; men haft den olyckan, att Hästen då om natten kommit bort. Nu wore hans ärende, att bedja de wördiga Fäder, som sutto wid bordet, att, när de kommo hem, lysa efter samma hans Häst. Då de allesamman begynte fråga, huru Hästen såg ut eller af hwad färg? Hwarpå Bonden swarade: Hästen war sidbuken, som Herr Per i Möklinta, enögd, som Herr Lars i Älfwedal, gnäggande, som Herr Mårten i Biusäs, skinkhalt, som Herr Mårten i Barkarö, oren bak, som Skolemästaren i Hedemora; men i detsamma tog han skägget af sig, då Prestgubbarna kände igen Mäster Clas."

Gift 1663 med **Maria Rehn**, som andre kalla Riis, dotter af en Trägårdsmästare wid Köping, också död 1672. Barn: **Margareta**, f. 1664; **Johan Ludvig**, f. 1666. Rector Gymnasii wille hålla honom i skolan och Lectores wille hjelpa till att föda honom. Nämnes ej sedan.

21. **Andreas Canuti Brodinus.** Född wid 1630 i Stora Tuna och Bro. Stud. 1658. Gjorde 1663 en resa till utrikes academier och uppehöll sig följande året i Frankfurt am Main. Hemkommen 1665 blef han Supr. Collega Scholæ i Westerås, och Pwgd 24 Mars s. å. ConRector 1668, och i denna tjenst följande året Aßeßor Consistorii. Med witsord att "wara en snäll karl med wackert sätt att in-

Västerås Stadsbibliotek

formera ungdom", blef han Eloqu. et Poes. Lector 1670. Begärdes flera gånger af Ihrsta till Kyrkoh. 1672, som bewiljades, och Biskop Rudbeckius introducerade honom 29 Maj. Valedicerade Consist. 25 Juni och tillträdde, men Sebenii fattiga barn skulle njuta ett halft års inkomst, som ersattes honom af Lectorerne. Af helt annat sinnelag än företrädaren, blef han dock ömt saknad efter döden, som inföll redan 5 Aug. 1674. V. Lectoren And. Heßelius parenterade öfwer honom på Gymnasium 20 Sept. s. å.

Gift 1665 med Justina Elfwius, dotter af Kyrkoh. Dan. Buskovius i Kumla, också död 1674. Barn: Daniel, Fänrik, död i fält; Andreas, död Adjunct; Anna, g. m. Kyrkoh. i Bro, Upsala stift, Er. Arenius; Brita, g. m. Commin. i Dingtuna Christ. Lebestadius.

Brodinus war en beläst och arbetsam man, och som utgifwit: Panegyricus Deo O. M. pro successu armorum felici Regis Caroli Gustavi, hab. 1655. Impres. Arosiæ 1658, 4:o. — Oratio de boni Senatoris requisitis, hab. Upsaliæ, excusa Arosiæ 1661, 4:o. — Panegyricus Illustri Comiti Magno Gabr. De la Gardie. Ups. 1665, Fol. — Incendium Arosiense 1670, 8:o. — Gudeliga Betraktelser öfwer wår Herras Jesu Christi pina och död. Öfwers. ifrån Tyskan. Westerås 1671, 8:o. — Palmites Carolo XI:mo Imperium capessenti etc. 1672, Fol. — Utgifwit flera disput. i Westerås och åtskilliga mindre poetiska skrifter.

22. Cand. Georgius Petri Schiffer. Född 1632 af en Handtwerkareslägt, som synes från utrikes ort warit inkommen. Begaf sig 1654 ifrån Westerås Gymnasium till academien i Åbo, hwarest han, med flere ynglingar ifrån detta stift, uppehöll sig många år. Disputerade två gånger och undergick Cand.examen. Hemkommen 1667 till stiftet blef han strax Rector Scholæ i Aweſta och 26 Juni 1668 Prestwigd. I anseende till Brodini fattiga hus och de små barnen, woro både församlingen och Consistorium i stort bekymmer, att få en så ömsint som werksam efterträdare i syßlan. Schiffer lät sig slutligen, såsom swäger med den aflidne, öfwertalas, och blef 1675 Kyrkoh. med wilkor, att strax flytta, föreståndaret, och wara barnens förmyndare. Redligen uppfyllde han sin förbindelse och af handlingarna ses, att han warit en serdeles alfwarlig och nitisk prest. Efter de täta vacancerne hade

han mycket arbete med kyrka, församling och boställe, som alla woro förfallna. Fick icke convention med församlingen 1687, ehuru sådan i de flesta socknar upprättades. Trött af 32 års tjenst, länge med en swag Comminister, sjuklig och ålderstigen, uppdrog han 1707, med Consistorii samtycke och Konungens stadfästelse, pastoratet till sin son. Lefde sedan så i stillhet och obemärkt, att hans dödsår ej säkert kunnat finnas. Synes dock aflidit 1711 eller följande år.

Gift 1670 med Margareta Elvius, Kyrkoh. i Kumla Dan. Buskovii dotter, f. 1641, död i Juni 1709. Barn: Petrus, som strax förekommer; Daniel, som icke länge omtalas och synes hafwa dödt tidigt.

23. Cand. Petrus Georgii Schiffer. Född 29 Maj 1673 i Aweſta. Den föregående's son. Stud. i Upsala 1692 och njöt Kongl. stipendium. Sedan han fullgjort allt till gradens ernående, kom han till Westerås med ampelt testimonium af Rector Magnif. och prestwigdes på Biskop Carlsons kallelse, att göra tjenst i deß præbenden Dingtuna och Lundby, 4 Nov. 1705. Kom efter ett år till sin fader att wara deß Underpastor. Genom deß cession och Biskopens förord fick han 1707 Konungens fullmakt på pastoratet. War Opponens på prestmötet s. år. Stiftets Fullmäktig på riksdagarna 1727, 1731, 1734 och 1738. Sistnämnde år Prost och war äfwen vice Contracts-Prost under Domprosten Doct. Tillæi ålderdomsswaghet. En utmärkt klok och driftig Pastor, wida känd under partitiderna. Såsom Riksdagsman brukades han i de wigtigaste mål och war werksammast, då han minst syntes agera. Under enfaldiga ord kom han fram med bitande sanningar och kunde med saktmod utdela skarpa slag. Till honom hade Biskop Kallsenius i synnerhet ondt öga och flera tilldragelser dem emellan omtalades länge. Wid en visitation, då Biskopen sjelf förhörde ungdomen, träffade han, troligen efter tillställning, på en dräng, som icke kunde läsa. Han tilltalade då Pastor strängt derföre. Schiffer kallar då Klockaren och frågar, hwem denne drängen war? Han utropar högt, att han nyligen war kommen ifrån Dingtuna. "Ja så," säger Pastor, "ifrån Biskopens socken, får han wara någon tid i Ihrsta, skall han nog få lära sig läsa." De sednare åren blef han sjuklig och oförmögen. Hade känning af slag i kyrkan 1746, men lefde dock till 1 Nov. 1749. Begrofs i kyrkan under en stor grafsten med inscription.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 16 Jan. 1708 med Sara Christiernin, Prosten i Fernebo P. Christiernins dotter med Anna Prytz, f. 1681, död 16 April 1748. De hade icke egna barn men upptogo tre hennes slägtingar, Inspektor Jonas Öhrlings och Christina Christiernins döttrar.

24. Mag. Jacob Thorslund. Född 10 Oct. 1704 på Qwista gård i Stora Skedvi. Fadr. Jacob Thorslund, Landtmätare i Stora Kopparbergs län. Modr. Susanna Montin, Dala-Domaren Magnus Pehrsfons dotter. Stud. 1715. Magister 15 Juni 1731. Uppehöll sig länge wid academien och hade condition i flera större hus. Pwgd 3 Juli 1736, på kallelse af Hofmarskalken Frih. A. von Düben. Tjenstgjorde ock en tid hos en Grefwinna Stålarm och predikade äfwen på Kongl. hofwet. Blef Kyrkoh. Törnings Adjunct i Riddarholms församling 1737, och hade under hans frånwaro pastoralwården. Erhöll Prestd. Grefwe Pipers kallelse till Ängsö pastorat s. år och tillträdde med Consist. fullmakt 1738. Hade nära enhällig kallelse till Ihrsta 1750, och fick strax tillträda. Prost 1767. War utan ansökning uppförd på förslag till Domprost-embetet 1771. Opponens wid prestmötet 1750 och Concionator 1773. Blef inom 7 år 5 gånger rörd af slag. 1780, då han af ålderdomsswaghet ej kunde komma ur rummet, hade v. Pastorn begärt general-visitation, och Gubben har antecknat, att Biskopinnan war med, hade ock piga och betjent, och dröjde i tre dagar, och då de reste begärdes dricks-penningar. "Fingo intet occlusum conclusum." Det war wanligt på visitationer att Biskopens betjening fick dricks-penningar wid afresan, som sades höra till deras lön. Död 17 Sept. 1781.

Gift 1. 1738 med Cath. Maria Emporelius, Prosten i Mora Mag. Emporelii dotter, som dog i barnsäng 2 Jan. 1740. 2. 1753 med Margareta Liffström, som blifwit uppfostrad i swärfadrens hus och dog af slag 14 Oct. 1768. 3. 1770 med Agneta Johanna v. Schultz, dotter af en Major v. Schultz, död 1773, 51 år gammal. Barn i andra giftet woro: Jacob Magnus, Bokhållare i Riksgälds-Contoret; Ulrica Maria, g. m. Prosten i Kungsåra och Kerrbo J. M. Munckell.

25. Doct. Daniel Rohrborg. Född 8 Oct. 1739 i Norberg. Fadr. Kyrkoherde i Bro. Efter fadrens tidiga död i tryckande behof, men understöddes af anhöriga. Stud.

1758. Magister 18 Juni 1764, men war redan 29 Maj föreg. år Pwgd och antagen till Adjunct af Prosten i Hedemora. E. O. Bataillonspredikant wid Westmanlands regemente s. å. Ordinarie Dito 28 April 1766. Flyttade s. år till Stockholm, att wara Kyrkoherdens i Riddarholms församling medhjelpare. Med Kongl. fullmakt Commin. i samma församling 13 Nov. 1772. Ledamot af Sällskapet pro Fide et Christianismo 1775. Capellanernes i Stockholm Fullmäktig på riksdagen 1778. Kyrkoh. här 20 Aug. 1782. På gen.visitationen installerad och Prost 27 Juni 1784. Uppförd af Sala förs. på Pastorsförslag 1786. Ledamot af Homiletiska Sällskapet i Upsala 1788. Stiftets Deputerad wid jubelfesten derstädes 1793. V. Præses wid prestmötet i Westerås 1794. Theol. Doctor 1800. Riksdagsfullmäktig 1809 och 1810. Ledamot af Westmanlands Landthushållnings-Sällskap 2 Sept. 1815. Jubel-Magister, närwarande i Upsala s. år. Ledamot af Ewang. Sällskapet i Stockholm. Död efter någon tids swaghet 25 Nov. 1819. Begrofs med predikan af Biskopen Doct. Murray. Uppfödd i mycken tarflighet och den nogaste ordning behöll han, både af öfwertygelse och wana, i hela sin lefnad deßa lyckliga seder. Då tillgångarna medgäfwo, kunde han ock glad njuta, och war en fägnesam wärd. Arbete i tjensten och en ständigt fortsatt läsning woro dock hans högsta nöjen. Ofta måste hans Medhjelpare utbedja sig som en godhet, att med honom deltaga i tjensten. På höga ålderdomen wille han knapt tillåta sig någon minskning i omsorgerna för sin församling och han syntes wilja dö på sin post. Hans föreställningar woro allwarsamma, rediga och bindande. Man anság dem stundom för nog dogmatiska; men det synes kommit deraf, att han strängt trodde all menniskans moraliska kraft och wärde härleda sig ifrån religionen och hjertats förädling genom Guds nåd. Att catechisera war hans synnerliga lust och, serdeles i yngre åren, blef han, för sin gåfwa deruti, af många föräldrar eftersökt. Sträng emot sig sjelf, war han skonsam mot andra i omdömen, fordringar och rättigheters uttagande. Hjelpsam till den grad, att han måste widkännas flere betydliga förluster.

Skrifter: Diss. de Oppido et Paroecia Lindesbergensi. Upf. 1760; Förswenskad och tillökad. Sthm 1761, 8:o. — Bewis om Själens odödlighet, grundade på Guds ord och förnuftet. Jb. 1767, 8:o. — Nödiga Frågor och Swar angående tillämpningen af Nåden i Christo. Jb. 1769 o. 1772, 8:o. —

Västerås Stadsbibliotek

Saligheds-Läran i kort begrepp på Catechesiskt sätt föreställd. Jb. 1783, 12:o. Flera gånger upplagd. — Afskedspredikan för Riddarholms församling på 2:a Sönd. efter Påsk 1784. Stockh. 1785, 4:o. — Twenne Bönedagspredikningar och ett Tal wid Capellanswal, införde i Homil. Sällskapets skrifter.

26. Johan Fredric Muncktell. Född 26 Sept. 1764 i Stora Kopparbergs Landsförsamling. Fadr. Geschworner wid Stora Kopparbergs grufwa. Modr. dotter af Prosten Doct. Nordman i Leksand. Stud. 1784. Respond. för en disputation 1789. Måste för sjukdom afstå ifrån Magistergradens sökande. Pwgd 7 Juni 1790. Adj. Pastoris endast i Ihrsta. Commin. i Kärrbo 9 Sept. 1794. Tillträ. 1795. V. Pastor 1802. Kyrkoh. i Sewalla 20 Nov. 1815. Prost wid tillträ., visitation och introduct. 1816. Kyrkoh. här 5 Juni 1820. Tillträ. 1821. Respondens wid prestmötet 1804. Ledamot af Samfundet för utgifwande af Handlingar rörande Skandinaviens Historia 1834.

Gift 19 Maj 1796 med Christ. Charl. Nohrborg, dotter af Kyrkoh. J. Nohrborg i Ramnäs, f. 10 Maj 1773. Barn: Johan Theofron, f. 20 Mars 1805, Directör och Mechanicus; Agatha Charlotta, f. 23 Juli 1797, g. m. Rector Scholæ i Westerås Mag. L. E. Boberg; Gustafwa Theodora, f. 10 Nov. 1801, g. m. Kyrkoh. i Säby F. S. Arborelius; Mathilda Lovisa, f. 24 Juni 1808, g. m. Prosten i Tuna i Medelpad, Theol. Lic. Mag. J. A. Säve.

---

2. Comministrar.

1. Paulus Andreæ. Har satt sitt namn under Upsala mötes beslut 1593.

2. Jonas Petri. Med wißhet här 1611. War Pastor i Kungsåra 1616.

3. Ahaswerus Nicolai. War Collega Scholæ i Westerås 1608. Pwgd 1610. En tid Adjunct och äfwen Krigspresf. Kom så hit, året okändt. Död 1620.

Gift med Kerstin Olofsdotter, som blef omgift med den följande.

4. Gustavus Ulfonis. 1621. Commin. i Norrberke 1626.

5. Ericus Andreæ Björk. 1626. Se Past. i Rytterne.

6. Laurentius Joh. Bothniensis. 1641. Se Past. i Björksta.

7. Matthias Joh. Arosiensis. Född 1616. Stud. 1635. Pwgd 30 Nov. 1640 gaf han sig godwilligt till Krigspresf, då ingen annan kunde dertill öfwertalas, och gick i fält. Kom hem 1646 och tjenstgjorde på flera ställen. På prestmötet 1650 räknades hans krigstjenst till 10 år, och han sattes till Capellan här. Hade intet boställe, men befalltes komma sig in hos någon gudfruktig man, och skulle få 24 daler af kyrkans medel och 12 daler af fisco Consistorii. Blef 1653 angripen af en obotlig sjukdom och måste öfwergifwa tjensten. Hade sedan något underhåll af Hospitalet, till deß han dog i Westerås 1 Jan. 1657.

8. Johannes Olai Kilensis. Född 1620. Hade upphört studera och tagit sig hustru, då han åter kastade om och begärde intagas i Gymnasium. Prot. 1645: "Negatur, quia contra Constit. Gymnasticas et praxin Episcopi, och det præberar scandalum wara gift och wara alumnus Gymnasii. Wistes till Universitet. Men efter ett ärligt ägtenskap är godt allom, får han lof komma till ordines." Pwgd 21 Maj 1651 och Adjunct. Måtte icke warit så dålig man, då han 1652 blef Under-Capellan i Westerås. Flyttades hit 1656, sedan syßlan flera år stått ledig, och synes Kyrkoh. Arhusius med Adjunct under tiden förestätt all gudstjenst. Herr Jan fick 1693 Vicarius och tog alldeles afsked mot wißa förbehåll följande år. Lefde i ett skröpligt tillstånd till 8 Aug. 1696.

Gift 1644 med Kerstin Larsdotter, som dog före mannen. Enda barnet, dottren Christina, g. m. Corporalen Joh. Spak i Kila.

9. Nicolaus Saxin. Född 1663 i Grythytte socken och Saxhyttan af Bergsmansfolk. Stud. 1687. Pwgd 3 Oct. 1693, då ordinandi woro 20, kallad af Fru Märta Poße på Geddeholm. Biträdde ock den åldrige Capellanen härstädes, och, då denne emot wißa förmoner afträdde tjensten 1694, fick Saxin succedera honom, wäntande på full lön till 1696. Öfwer 40 år innehade han denna lägenhet och dog 20 Juni 1737.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 1694 med Catharina Hellenius, Kyrkoh. i Kungsåra J. Hellenii dotter, f. 1674, död 8 Maj 1737. Barn: Nils, Frälse Inspektor, g. m. Ebba Winblad v. Walther; Carl, war i Stockholms Rådstugurätt; Brita, g. m. Handlanden sedan Kronolänsmannen Augustin Boberg.

10. Magnus Aspelind. Commin. 1738. Se Past. i Wika.

11. Matthias Berglöf. Född i Fahlun 11 Juni 1716. Fadr. Föreståndare för Grufarbetarne. Stud. 1738. Pwgd 19 Dec. 1741. War många år en trogen och arbetsam medhjelpare hos Prosten i Stora Tuna. Commin. här 1756. Hade godt hufwud, men nog satiriskt lynne, som stundom utbrast alltför strängt. Så utbröt han, säkert med syftning till wiß person i socknen med en predikan: Ing. Pauli, mycken konst hafwer gjort dig rasande. Propos. En rasande konstig gårdsfogde. En annan gång hade han: Ing. Jag skall sätta en ring i din näsa. Propos. Ring i näsan på en rasande konstig gårdsfogde. Predikan infordrades i Cons. men ingen kunde desciffrera henne. En olycklig färd i ett socknebud förstörde hans goda helsa och påskyndade hans död 29 Mars 1782.

Gift 1. med Margareta Sundberg, f. 1716, död 1774. 2. 1777 med Helena Sophia De la Pierre, f. 1725 i Norrköping af Fransyska föräldrar, död 24 Nov. 1797. Barn: döttrarna Catharina och Margareta, båda gifta med Borgare i Sigtuna.

12. Zacharias Grafs. Född 3 Juli 1737 i Kohlbeck och Hesselby. Fadr. Hemmansbrukare och Kronofjerdingsman. Stud. 1760. Pwgd 20 Maj 1764. Commin. i Swedwi 1774. Notarius wid prestm. 1775. Commin. här 16 Dec. 1782, då sökande woro 13. Tilltr. 1783. God prest, men ock förståndig hushållare, som flyttade hela Capellansgården och byggde det mesta nytt af egna medel. Ett helt år plågad af swår förbjugg, förrän han dog 16 Nov. 1793.

Gift 1. 1767 med Sara Elisabeth Gezelius, dotter af Kyrkoh. i Lima Mag. J. Gezelius, f. i Stockh. 1748, död i Juli 1767. 2. 1782 med Sara Leverin, Kyrkoh. i Tillberga J. Leverins dotter, f. 1740, död 19 Juli 1804.

13. Johan Martin Munckell. 1794. Tilltr. 1796. Se Past. i Kungsåra och Kerrbo.

14. Mag. Johan Olof Nohrborg. Född 29 Aug. 1771 i Norberg. Fadr. Kyrkoh. i Ramnäs. Stud. 1783. Magister 1797. Disputerade præsid. följ. år, och blef äfwen då prestwigd 17 Juli. War derpå sin farbroders Adjunct i Ihrsta nära 14 år. Undergick Past.examen 1807. Vicarierade 1809 och följande år tillika i Westerås skola. Commin. i Norberg i Nov. 1811. Fick transport hit 2 Jan. 1815, och skulle 1816 mottaga syßlan, men war då redan af en häftig sjukdom så försvagad, att han allsintet kunde uträtta. Tjensten måste derföre beständigt skötas af en vicarius, och sjelf afled han häftigt af slag 27 Dec. 1824.

Skrift: Obss. quædam de Fanatismo. Ups. 1798.

15. Anders Lundquist. V. Commin. 1823. Ord. 1826, sedan 2 af de föreslagne dödt och lemnat honom rum. Se Commin. i Ramsberg.

16. Eric Löfwenius. Född i Westerås 11 Oct. 1787. Fadr. Prost och Kyrkoh. i Rättwik. Stud. 1804. Disp. pro Ex. 1810. Pwgd 15 Jan. 1815. Länge Pastors Adjunct i Ihrsta och sedan Vicarius på flera ställen. Commin. i Swedwi 5 Dec. 1825. Transport. hit 3 Oct. 1836. Tilltr. 1837.

Gift 2 Maj 1821 med Sara Juliana Stodius, dotter af Källarmästaren G. Stodius i Westerås, f. 8 Sept. 1786.

---

8. Skultuna.

1. Kyrkoherdar.

1. Borgwardus, eller "Herra Borgwarder af Skulptunom, Canunc i Westerars" 1366 och 1367. (Örnh.)

2. Nicolaus Canuti, eller "Herra Nicliße Knutson, Kyrkioherre i Skoltunum" 1389. Nämnes äfwen 1394. (Dipl. Dalec. N:o 257.)

3. Joannes, eller "Härra Jönis" 1407, då han sålde någon jord till Björnaskogs kyrka.

4. Petrus, Curatus, har 1420 blifwit nämnd i ett bref, som ännu i sednare tid funnits i Tibble, Badelunds socken.

Västerås Stadsbibliotek

5. Petrus har wårdat församlingen 1515.

6. Matthias, eller som han nämnes "Här Mattis Kyrkiehärrin," i ett Dombref af 1530. Tillika med flere Pastores fick han Konung Gustafs frihetsbref på Taxepenningarne, mot det, att han skulle drifwa arbete i Sala grufwa, dat. 1540.

7. Andreas uppgifwes hafwa efterträdt den föregående 1541.

8. Sweno, af stiftets förste Häfdesamlare anförd utan årtal. Med hwad skäl sednare anteckningar hafwa för honom 1554 är owißt.

9. Marcus Dalekarlus har tillträdt 1568. Biskop Erasmus Arbog. visiterade hos honom 1577 och upprättade kyrkans inventarium, men synes icke kunnat förmå honom till den nya Liturgiens antagande, hwartill han lyckades med många andra. Han underskref Upsala mötes beslut 1593 och dog 11 Dec. 1597. Biskop Bellinus jordfäste honom och höll likpredikan.

10. Stephanus Erici Jungo. War kommen ifrån Finland och kallade sig äfwen Raumensis. Finnes först såsom Kyrkoh. i Arboga 1560 och har såsom stiftets fullmäktig på riksdagen i Stockh. 1566 underskrifwit deß beslut. Flyttades ifrån Arboga 1576 till Westerås, att wara stiftets Poenitentiarius, och kort derpå tillika Pastor i Skerike. Följande år samtyckte han till Konung Johans mäßeordning, men 1593 till Upsala mötes beslut. Lemnade Poenitent.tjensten 1598 och troligen wid samma tid Skerikes pastorat, blifwande i stället Kyrkoh. och Contractsprost i Skultuna. Slutligen tröttnade han ock derwid, flyttade 1607 åter till Westerås och dog 1608 eller, som andre uppgifwa, 1617. Eric Staffansson, som 1597 högtidligt firade sitt bröllop i Skerike, war hans son och, som det synes, en betydande man.

11. Johannes Jonæ Husbyensis. Son af Kyrkoherden Jonas P. Helsingius i Husby. Hade på flere orter idkat studierna, då han 1599 deponerades wid Upsala academi, och 6 Febr. inskrefs i Album Stud. Pwgd af Biskop Bellinus 1603 och strax antagen till Hofpredikant af Konung Gustafs Enkedrottning på Strömsholm. Genom hennes befordran blef denne "Herr Hans på Strömen" insatt i Skultuna pastorat 1607. På prestmötet 1622 war han Respondens och 1632 Orator. Satt ock stundom med i det Consistorium majus, som på den tiden war i bruk. Hedrad och älskad Pastor. Död 8 Oct. 1640.

Gift med Gertrud Mattsdotter, hwars fader Matts Andersson bodde på Longshyttan i Husby. Hon dog 1637. 2. med Barbro Jonsdotter, som efterlefde. Tre deras mågar nämnas: Håkan Hansson, Fänrik; Eric Kumblæus, Pastor i Swedwi; och en Eric Mattsson i församlingen.

12. Widichindus Joh. Grangius. Född 20 Dec. 1600. Säkert en descendent af Pastor i Munktorp Widich. Johannis, som ock sjelf war ifrån Grangärdet. Hade med mycken heder gått igenom Westerås lärohus, då han 1630 midsommardagen blef prestwigd. Reste derpå till Upsala academi och fortsatte studierna så att han, återkommen 1634, efter aflagda prof med läsande och orerande, strax blef antagen till Linguæ Hebrææ Lector i Westerås gymnasium, hwilken syßla han med utmärkt skicklighet och flit bestridde. Efter tidens framsteg war han owanligt kunnig i Hebr. språket. En competent domare i saken har haft flera af hans skrifter i sina händer och förundrat sig öfwer dem. Han nämnes i v. Engeströms tal (till upplifwadt minne af framfarne äldrars lärde män) i Witt. Hist. och Antiqu. Academ. Handl. 4 D. s. 169. På församlingens enträgna begäran Kyrkoh. här 1641. Tilltr. 1642. Prot. 1 Dec. 1644: "Herr Widich hafwer officii zelo inquirerat om Jöran Pehrsson, som gifwit en goße snustobak i kyrkan, hwaraf han skriat och gjort förargelse. Dermed hafwer han icke förgripit sig uti sitt kall, utan fått en occasion att ställa e suggestu en förmaning till alla snusgare och Jöran skall stå i wapenhuset." Respond. på prestmötet 1636. Orator 1646. Af wådeld uppbrann prestgården 1672. Lefde i mycket anseende till sin död 9 Juli 1677. Begrofs högtidligt 26 Aug.

Gift 1634 med Margareta Möller i Westerås, men hennes fader måtte warit wid Skultuna bruk, f. 1612, död 1679, begrofs med predikan af Biskop Brodinus. Deras barn, som mest kallade sig Schult, woro: Margareta, g. m. Lectorn Mag. Jac. Terserus; Elisabeth, g. m. Pastores i Tillberga Er. Odenius och Pet. Sæbinus; Pehr, Lector i Westerås; Samuel Schultenius, Pastor i Swedwi; Johan Schulterus, Pastor i Himmeta; Catharina, g. m. Borgmästaren Joh. Remmer i Westerås; Daniel, Rusthål-

Västerås Stadsbibliotek

lare och Handlande i Romfartuna, fader till Theol. Adjuncten Joh. Schult i Upsala.

13. **Daniel Joh. Wigelius.** Född i Möklinta socken och Wigelsbo af okända föräldrar, som synes warit bemedlade, emedan han med enskild handledare kom till Upsala 1649, och merendels wistades derstädes till 1657, då han kom att frequentera Gymnasium i Westerås. Blef 1662 kallad att wara Skollärare wid Messingsbruket, men war ännu en gång till Upsala och fick ett ampelt testimonium af Profeßor Scheferus, hwarpå han prestwigdes 20 Juni 1663. Capellan i Skultuna 1665, sedan han en tid föreståtT den sjuklige företrädarens vices. Efter församlingens, i synnerhet Bruksegarnes, påstående befordrad till pastoratet 1678, hwilket han strax mottog. Lefde blott till 28 Juni 1683. Begrofs i kyrkan 28 Dc.

Gift 10 Febr. 1663 med **Anna Swedonia**, Kyrkoh. i Swedwi Er. Kumblæi dotter, som 1687 måste af Grangiisterbhus utsöka en fordran af 1003 daler k. m. Barn: **Johan**, Capellan här; **Margareta**, g. m. brodrens företrädare J. Hednander; **Sara**, g. m. Orgnisten Joh. Hedman i Stora Schedwi; **Christina**, g. m. J. Behm, också Capellan här; **Eric, Brita, Maria** och **Catharina**, okände.

14. **Johannes Thorstani Rabinus.** Född i Råby, Kungsåra församling 1643 af Skomakaren Torsten Swensson och Greta Ersdotter. Stud. 1664. Respond. i Westerås under Lector Brodinus för att få ett Collegat i skolan 1671 och prestwigdes året derpå i Aug. Anság för befordran att blifwa Comminister här 1678. Wann förtroende af högre och lägre, så att han enhälligt begärdes till Pastor 1684. I Consistorio ordades mycket härom. Biskopen mente, att någon af Lectores borde nöjas dermed och att Cronströmske arfwingarne ej hade så mycket att pocka på. Herr Jan blef dock Pastor och fann sig wäl härstädes. Respondens wid prestmötet 1687 och predikade på prestmötet 1692. War föga öfwer 50 år gammal då han dog 24 April 1696.

Gift 16 Aug. 1672 med **Margreta Smaræus**, Pedersdotter, som dog 1694. 2. 24 Juni 1695 med **Anna Hallander**, Bokhållaren wid Messingsbruket Eric Isacssons dotter, som kom i annat gifte med Rådman Isr. Malmling i Sala. Barn: **Beata**, g. m. Joh. Wigelius, Capellan på

stället; **Anna**, g. m. Georg Lindblad, Commin. i Ramnäs och Sura; **Maria**, g. m. Handlanderne P. Holmström och Er. Björkman i Westerås; **Christina**, g. m. Christ. Wangzell ibm.; **Johan och Samuel**, okände; **Catharina**, död ogift 1698.

15. **Anders Barchæus.** Pastor wid Westmanl. regimente, fick genom Gen.Major Creimers intercessíon Konung Carls fullmakt hit 1697. Se Norberg.

16. **Lars Wadman.** Född i Kumla socken och Wadsby 24 Dec. 1662. Fadr. Häradsdomaren Pehr Pehrsson och modren Greta Larsdotter kunde kosta på honom i Westerås, så att han 1686 blef Student i Upsala. Pwgd 17 April 1692 och strax antagen till Collega i Westerås skola. Gjorde sig snart känd såsom en klok och driftig hushållare, hwarföre han betroddes att blifwa Syßloman wid Domkyrkan 1695. Något ledsamt blef wäl en tid dereſter med cautionisterne, men snart kom han ifrån allt äfwentyr då han fick Consistorii bref på detta pastorat 1707, och s. år Konungens confirmation ifrån Alt-Ranstadt. Satt här länge och bergade sig med stort hushåll. Höll 1714 prestmötespredikan. Död 7 Maj 1739.

Gift 1693 med **Margareta Fernelius**, Kyrkoh. i Wika Bert. Wikæi dotter, som dog 1710, 42 år gammal. 2. 1711 med **Anna Cathrina Fahlström**, hwars fader war Provincial-Läkaren Doctor Fahlström i Fahlun, f. 1687, död 1736. Hade med förra hustrun 6 och med den sednare 12 barn. Kände, men utan ordning, äro: **Pehr**, Secreterare i Kammar-Collegium, död 1767; **Catharina**, g. m. Arrendatorn på Ramnäs bruk Joh. Skuut; **Anna**, g. m. Cornetten G. Hammardal; **Christina**, g. m. Frälse-Inspektoren A. Wadström; **Maria och Helena**, ogifte 1738; **Ludvig; Carl**, Commin. i Rättwik.

17. **Samuel Arhusiander.** Född i Thorsång 19 Oct. 1683. Fadren Kyrkoherde. Student i Upsala 1703. Pwgd 30 Maj 1706 och blef strax vice Pastor i Dingtuna. Tjente derstädes tre Biskopar, och blef genom Biskop Isers synnerliga bemödande Pastor i Lillhärad 1714. Måste 24 år nöja sig med denna swaga lägenhet, tilldeß han 1740 blef Kyrkoh. här. War respondens på prestmötet 1713. Undergick Pastoral-examen året derpå, ehuru denna tid ofta hände, att

Västerås Stadsbibliotek

den som haft något af partes på möten, slapp widare förhör. Predikade 1719. Död 14 Dec 1750.

Gift 21 Oct. 1708 med Anna Maria Montin, dotter af Häradshöfdingen i Dalarne Magnus Pehrsson. Barn: Andreas, död Adjunct; Magnus, Kyrkoh. i Grytnäs; Samuel, Faktor i Norberg; Christina Elisabeth, g. m. Christ. Ekroth, Revisor i Kammar-Revisionen; Beata Maria, g. m. Bokhåll. på Willingsberg A. Wessing och Inspekt. på Bockhammar P. Hedwall; Anna Margreta, g. m. Bokh. J. Groth på Skattmansö.

18. Mag. Magnus Swederus. Född i Lundby 14 Juni 1707. Fadr. till slut Pastor i Barkarö. Stud. i Upsala 1727. Magister 1737. Förut prestwigd 21 April s. år och antagen till Adjunct af Prosten i Fellingsbro. Vice Pastor 1743. Flyttade 1744 till Stockholm, för att biträda Doctor Hallman i Hedvig Eleonoræ församling, och utnämndes s. år af Konungen till tjenstgörande Hofpredikant. Icke utan utsigt till bättre, nöjde han sig, att söka Skultuna pastorat och erhöll fullmakt derpå 17 Oct. 1751. Höll marknadspredikan i 1755 års prestmöte. Beswärade ej heller Consistorium med nya ansökningar, och lät blott öfwertala sig till ett aflägse försök. Fann sin lycka i arbete och förnöjsamhet. Efter ett häftigt slag 1761 blef han temligen återställd, men det återkom 1770, och slöt hans lefnad 3 Jan. 1771. Domprosten Doctor Herweghr jordfäste sin wän med ett wackert tal.

Gift 19 Febr. 1745 med Anna Maria Christiernin, Prosten i Fellingsbro Mag. C. Christiernins dotter, f. 1724, död i Upsala 16 Mars 1791. Barn: Georg Christian, Krigs-Commissarie; Anna Beata, död ung; Magnus, Syssloman wid Westerås Domkyrka; Johan Gustaf, Major wid Lifgrenadierne, kallade sig Swedeer; Nils Samuel, Prost i Näsby och Erwalla; Anna Maria, död ogift; Brita Dorothea, g. m. Coopv.Capiten C. L. Roback; Axel Daniel, Coopv.Capiten; Beata Catharina, död ogift; Margreta Elisabeth, död ung; Carl Wilhelm, Borgmästare i Carlstad.

Skrifter: G. Coberns Passions Predikant i Cabinettet. Öfwers. ifrån Tyskan. Westerås 1766, 8:o. — Små Poesier i åtskilliga ämnen.

19. Mag. Johan Wulff. Född i Westerås 7 Maj 1732. Fadr. Rådman Carl Wulff war af en snart 200 år gammal slägt i Westerås, hwaraf son efter fader berömligen beklädt Rådmanstjensten och alla bebott samma gård. Modr. Catharina Sommar. Student i Upsala 1742. Hade en god underwisare i slutligen Prosten L. Kraft. Blef Magister 1758. Pwgd 4 Maj 1760, kallad till Predikant wid Rockesholms och Stadra Capell. Sedan han en tid vicarierat i tjensten Under-Capellan i Westerås 1763 och uppflyttade i öfre rummet 1765. Past.ex. 15 Nov. 1770. Kyrkoherde här 23 Mars 1772. Tilltr. 1773. Predikant wid prestmötet 1773. Prost 17 Juli 1786. Nitisk Lärare öfwer 28 år i samma församling. Hade dock förslag till förmonligare. Då han profwade i Swerdsjö yttrade han sig i kyrkan, att folket der sjöng så illa, hwarpå kyrkwärden swarade: det går dock an, att höra en gång. Utan tillämpning här, synes dock, huru warsamhet fordras af en prospredikant. Död nog oförmodadt utan kännbarare sjukdom 7 Nov. 1801.

Gift 16 Nov. 1764 med Beata Northun, dotter af Handlanden N. Northun och M. S. Hägg i Sala, f. 1742, död 17 Febr. 1806. Af 11 barn lefde: Carl Niclas, Bokhållare wid Skultuna Messingsbruk; Johan, Prost i Ramnäs; Lars Petter, Auditeur med Lagmans namn; Gustaf, Kyrkoh. i Askeryd och Bredestad, Linköp. stift; Adolf, Handlande; Gudmund, Apothekare; Fredric, Handlande; Didric, Källarmästare; Beata Catharina, ogift.

20. Anders Törnblom. Född 20 April 1743 i Sala, der fadren Lars Törnblom war Fältskär och Stadsläkare, och gift med Helena Sahlholm. Sträfwade ifrån början med knappa tillgångar. Student 1765. Hade owanlig stadga både i år och karakter, då han prestwigdes 24 April 1773. Flyttades tåligt att tjenstgöra ifrån det ena stället till det andra, och bemöttes icke alltid som han förtjente. Commin. här 19 Nov. 1787; bestridde tjensten efter den afgångne, till deß han 1789 fick tillträda. Undergick Past.examen 17 Mars 1795, wid 52 års ålder. Vice Pastor 2 Dec. 1801. Erhöll fullmakt på pastoratet 5 Juli 1802. Introducerad af Prosten Doct. Nohrborg 1804. Prost 1814. En ofta obemärkt, men rättsinnig prest, som rakt gick sin wäg, utan att störas af werldens buller och flärd. Flydde dock ej umgänge, utan roade synnerligen sina wänner med träffande anmärknin-

Västerås Stadsbibliotek

gar och sinnrika infall. Swag till helsan måste han inskränka både werksamhet och njutning, och allt mera i saknad af hörsel inneslutas inom sig sjelf. Död 17 Maj 1819.

Gift 30 April 1793 med Catharina Gagnelius, hwars fader warit Comminister i Westerås, f. 1753, död 30 Jan. 1829. Deras enda barn Anders är Magister och Stads-Comminister i Sala.

21. Mag. Carl Lindbohm. Född i Grangärdet 26 Oct. 1751. Fadren Prost derstädes. Student i Upsala 1762. Magister 17 Juni 1776. Kallades till Huspred. af Öfwersten och Riddaren Malmerfelt 1777 och prestwigd 31 Aug. Vice Pastor i Dingtuna 1779. Tillika Extraord. Bataillons-Predikant wid Enke-Drottningens regimente 22 Dec. 1781. Past.ex. 20 Sept. 1783. Commin. i Dingtuna 26 Febr. 1787. Kyrkoh. i Lillhärad 23 Jan. 1799. Prost 19 Aug. 1813. Contractsprost 16 Aug. 1815. Fick transport hit 6 Dec. 1819, men tillträdde först 1822. Också en trygg och jemn man, med inskränkta begär. Fann nöje i handslöjd, serdeles urmakeri. Jubel-Magister i Upsala 1827, men war ej närwarande. Död 21 Nov. 1831.

Gift 21 Mars 1790 med Elisabeth Etzelius, enka efter Organisten Joh. Thorell och dotter af Commin. A. Etzelius i Dingtuna. Död 2 Sept. 1810, öfwer 67 år gammal. 2. 6 Sept. 1812 med Hedwig Catharina Wessing, f. 30 Juli 1767, dotter af Secreteraren J. M. Wessing och C. M. Funck.

22. Eric Schervin. Född 24 Nov. 1778 i Skerikes församling och Kiefsta, hwarest fadren Eric Jansson war Rusthållare. Modren dog hos sin son i Sewalla 1823, 88 år gammal. Stud. 1801. Pwgd 14 Dec. 1803 och biträdde först Doct. Gottmark i Badelund. Commin. i Rytterne, med kallelse af Capiten och Riddaren Grefwe Dohna på Wikhus, 1807. Commin. i Haraker 26 April 1817. Past.ex. 3 Maj 1820. Kyrkoh. i Sewalla 8 Jan. 1821, och i Skultuna 9 Juli 1832. Tillträdde 1834.

Gift 6 Sept. 1808 med Gustafwa Sophia Hyekert, dotter af Commin. Chr. Hyckert i Mora och Marg. Gottmark, f. 17 Juli 1772.

---

2. Comministrar.

1. Olaus Olai. Underskref Upsala mötes beslut 1593 Se Commin. i Nora.

2. Benedictus Johannis. Emellan 1619 och 1623. Se Past. i Malma.

3. Johannes Magni. 1633. Förgick sig emot sin Pastor så, att han nära förlorat embetet. Se Past. i Kerrbo.

4. Petrus Olai. Pwgd 1612. War en tid Krigsprest. Capellan i Ramnäs 1621. 1622 hade han "ställt sig illa på ett ting, knäppt för Stäthållarens näsa och talat många otillbörliga ord. Måste derföre 8 dagar i prubban och bedja Stäthåll. om wänskap." Blef för flera brott suspenderad 1625. Restituerad 1627, och efter wisad bättring "på Cancellarii Frus recommendation" Commin. i Skultuna 1628. Uppförde sig åter så illa, att han 1633 blef fördrifwen härifrån. Han hade ibland annat slagit en hustru och bräckt hennes arm. Måste sitta 14 dagar "i prubban, och böta som i synodo kunde pröfwas." "Onde herr Pehr" blef sedan "Beddare" i stiftet för Hospitalet, d. ä. gick omkring och samlade allmosor för de fattige. Lefde ännu 1638.

5. Nicolaus Petri Bergius. Född 1604 i Bergs socken och Hörlunda. Fadr. Pehr Nilsson, bonde. Studerade endast i Westerås. Pwgd, såsom Cursor Consistorii, till Diaconus eller halfprest 1632. Fick full ordination 1633 och sattes straxt till Capellan här. Död i största fattigdom 1645.

Gift med Brita, Herr Lennarts, Kyrkoh. i Haraker dotter, som under enketiden fick underhåll utur hospitalet, och blef omgift med Petrus Joh., Pastor i Lillhärad.

6. Achatius Nicolai Wichaeus. Född 28 Maj 1612 i Stora Tuna. Fadr. slutligen Pastor i Wika. Af Capellansbostället i Tuna, Gropen, kallade han sig ock Gropmannus. Studerade både i Linköping och Westerås och utmärkte sig så, att han af Biskop Rudbeckius blef proclamerad Philos. Candidat, ett i Westerås infördt bruk. Pwgd 22 Juni 1639, och sändes till Stora Kopparberget att wara Hörare i Skolan. Commin. och Barnlärare i Sundborn 1642. Commin. här 1646. Sjuknade häftigt under en predikan och miste målet 1661. Måste taga sig Adjunct och dog 24 Aug.

Västerås Stadsbibliotek

1664. Han lemnade efter ſig anteckningar om ſin ſlägt och många preſter, ſom kommit till gagn. Deraf ſes ock, hwilka öfningar i Biſkop Rudbeckii tid förehades i Weſteräs preſtſeminarium.

Gift 1. 1642 med Anna Larsdotter, enka efter en Skräddare och Kyrkoherdens i Fahlun Lars Beronis dotter, ſom dog 1661, 66 år gammal. 2. 1663 med Brita Welamsdotter, ocksä enka, ſom efterlefde. Hade ſjelf icke barn, men en ſtyfdotter, Anna J.dotter, g. m. Collega och Cantor i Weſteräs Ol. J. Rättwicenſis. Hon war en elak och oförbätterlig menniſka, ſom ſlutligen för flera brott och wäld emot föräldrarna blef halshuggen på Weſteräs torg 11 Nov. 1661, ſäſom ſtyffadren ſjelf upptecknat.

7. Daniel Johannis Wigelius. Commin. 1665. Se Paſt. in loco.

8. Johannes Torſtani Rabinus. 1678. Ocksä Paſtor härſtädes.

9. Andreas Laurentii Hednander. Född i Hedemora. Kallade ſig förſt Hedman. Stud. i Upſala 1677. Begynte ſin tjenſt ſäſom Skollärare wid Skultuna Meſſingsbruk 1681. Pwgd 16 Juli 1682. Commin. här 1685. Hade många ledſamheter, ſom han ſynes ſjelf hafwa ädragit ſig. Död 14 Sept. 1694.

Gift 1683 med Margareta Wigelius, Kyrkoherdedotter här, född 1665. Hon efterlefde.

10. Johannes Wigelius. Född i denna förſamling 1663. Fadren förut uppgifwen Paſtor. Stud. i Upſ. 1684. Syßelſatte ſig öfwer 10 år, än med ſtudier, än med annat, men blef ändtligen pwgd 7 Maj 1695. Kort derpå Commin. här efter ſin ſwäger, hwilken tjenſt han nära 40 år innehade till ſin död 1 Jan. 1734.

Gift 1696 med Beata Rabinus, Kyrkoherdedotter här, ſom efterlefde. Barn: Johan Wigell, okänd; Eric, Arrendator af Norrköpings qwarn, ſedan Frälſefogde; Catharina, död ogift; Beata, g. m. Arrendatorn Iſ. Forsman i Sewalla; Chriſtina, g. m. fadrens ſucceßor, ſom följer.

11. Johan Wilhelm Behm. Commin. 1734. Se Paſt. i Berg.

12. Pehr Ryding. Född i Hedemora ſtad 9 Jan. 1713 af Borgarefolk. Stud. i Upſala 1726. Hade haft condition i Stockholm då han 1742 kallades till Adjunct af Commin. wid S:t Olofs förſamling, och preſtwigdes enſam af ÄrkeBiſkopen i Upſala 18 Maj ſ. å. Förestod ock 1744 Paſtorstjenſten wid Nylands Dragoner ſom ſ. år i Stockholm woro inqwarterade. Commin. här 1752 och tillträdde ſträx. Död 26 Febr. 1765.

Gift 1742 med Johanna Sophia Söderman, den andre, troligen orätt, nämna Eliſabeth och uppgifwes för dotter af Kyrkoh. A. Söderman i Ekeby, Upſala ſtift; f. 1719, död 1784. Barn: Anders, f. 1742; Johanna Beata, f. 1745; Sara Catharina, f. 1750; Anna Margareta, f. 1753; Rebecka, f. 1759. Äldſta dottren dog 1820, ſedan hon någon tid njutit lott af ſtiftets enkemedel.

13. Pehr Macklin. 1765. Se Paſt. i Sewalla.

14. Johan Sewallius. Född i Raſjöboda, Stora Schedwi 8 Juli 1741. Fadr. Wilhelm Sewallius, af gammal preſtſlägt i ſtiftet, war Bruksegare. Stud. i Upſala 1762. Biträdde efter Conſiſtorii tillſtånd med predikande twenne år i Elfdalen förrän han preſtwigdes 15 Juni 1766. Commin. i Lillhärad 12 Dec. 1769. War halt och oanſenlig till ſitt yttre. Erhöll denna lägenhet 21 Nov. 1786, men dog före tillträdet 2 Maj 1787.

Gift 1769 med Eliſabeth Sandberg, en Gruſarbetares dotter ifrån Fahlun, f. 1746. Leſde i ytterſta fattigdom till 2 Aug. 1792. En ſon och twå döttrar efterlefde.

15. Anders Törnblom. 1787. Se Paſt. på ſtället.

16. Anders Blomberg. 1803. Se Commin. i Mora.

17. Pehr Barkén. 1817. Se Paſt. i Malma.

18. Anders Scherlin. Född i Skerikes kyrkoby 7 Oct. 1796. Fadr. Bonde. Modren dog hos denne ſon 1828. Stud. i Upſala 1818. Pwgd 30 Juni 1820, och tjenſtgörande i denna förſamling. Commin. i Lillhärad 22 Aug. 1825. Fick transport hit 6 Aug. 1832. Tillträdde 1834.

Gift 30 Nov. 1828 med Maria Chriſtina Granſtröm ifrån Salå, f. 5 Dec. 1802. Barn: Albert Walfred, f. 17 Aug. 1832; Hildur Ingeborg, f. 27 Juli 1834.

Västerås Stadsbibliotek

9. Barkarö.

1. Kyrkoherdar.

1. Haquinus eller "Hedherlig man Her Håkon prester, som nu i Barkarnom Kyrkoherra är", fick år 1415 ett "Lottfall" till prestbordet af Wäpnaren Matts Odgistlafson. Nämnes i ett annat bref 1416 Haquinus Petri.

2. Laurentius "Kirkioherre" bewittnade 1474 Måns Ericsfsons morgongåfwa till sin hustru Anna Mattisadotter på en gård "Grælinghe i Irjista Soken."

3. Laurentius Petri. Blott antecknad såsom död 1502.

4. Laurentius. En annan af lika namn, serskildt uppförd och föregifwen endast ett par år hafwa föreståtT församlingen inpå 1505.

5. Botolphus. Icke eller widare nämnd i äldsta anteckningen, än att han blifwit död 1512.

6. Sweno har såsom Pastor i Barkarne bewittnat och underskrifwit skattskrifningslängden för 1556.

7. Andreas Simonis war Kyrkoherde här då han i Jan. 1569 bewistade Riksdagen i Stockholm. Underskref 1571 bewillningen till Elfsborgs lösen, 1574 i Stockholm några artiklar till kyrko-ordning och disciplin i stiftet, och slutligen den nya Liturgien 1577. En liten i kyrkan uppsatt tasla har wisat, att han blifwit död 25 Nov. 1586. Han har skrifwit en bok kallad: Hortulus Animæ eller Själennes örtagård, troligen öfwersättning. Stockh. 1587.

8. Andreas Olavi, någonstädes träffad med tillägget Nericius, har hitkommit 1587, undertecknat det bekanta Upsala mötes beslut 1593, och säkert dött eller hädanflyttat 1595. Ingen Pastorsseries har för denna tid warit så corrumperad i någon församling, som här.

9. Laurentius Laurentii war enligt tydliga Conf. protokoll hitkommen 1595. Säges warit född i eller hitflyttad ifrån Dalarne. Omtalas och i handlingarna 1597 och följ. år. Osäkert blifwer dock, om han är den af samma namn,

till hwilken en systerson Andreas Johannis 1611 dedicerade sin disputation.

10. Laurentius Erici, skrifwes både Dalekarlus och Chalcander, som nog utwisar hans födelsevort. Wid Upsala academie blef han deponerad 1599, och finnes i deß matrikel inskrifwen. War Collega i Westerås skola då han prestwigdes af Biskop Bellinus 4 Juni 1600. Anledning är att han åter sedan uppehållit sig i Upsala, men okändt hwilken tjenst han widare innehaft, till deß han 1616 med säkerhet träffas såsom Kyrkoherde härstädes. Derwid förblef han sedan. Predikade in Synodo 1626, och war temligen ansedd af sina förmän. War beryktad för sin rikedom, och honom tillskrifwes ordspråket: "Når som bjuder." Död i Juli 1645. Begrofs med Likpredikan 5 Sönd. efter Påsk.

Gift med Anna Olofsdotter, som dog i hög ålder 13 Mars 1657. En gammal anteckning säger, att wid arfskiftet fick enkan 2 silfwerkannor på sin lott och 9 döttrar hwardera en kanna. Blott de följande äro kända. Rebecka, g. m. Frälsefogden Joh. Norrman, fader till den lärde Professor Norrman i Upsala; Elisabeth, g. m. Lectorn Mag. M. Alzbeckius i Westerås och Susanna, som tros blifwit hustru till Borgmästaren Johan Andersson. Barnen kallade sig Bark, och då är temligen tydligt, att en son war Lars Larsson Bark, Capiten, som bodde i Ihrsta, och war så osams med sin hustru att de flera gånger måste inför Dom-Capitlet. Ehuru icke annan utwäg syntes, tyckte Biskop Laurelius det wara för swårt, att "åtskilja så ungt och wackert folk."

11. Nicolaus Magni Byringius. Född 1600. War ifrån Westergöthland kommen att studera i Westerås, stadnade qwar och blef prest 1625. Sattes strax till Krigspräst och tjente i fält till 1634. Derpå Commin. i Säby men Riks-Canzleren Oxenstierna tog honom på någon tid till sin Hofpräst på Tidön, och så till Commin. i Rytterne 1641. Kyrkoherde i Barkarö blef han 1646, som det heter "per cuniculos", det will säga emot Biskopens wilja och församlingens begäran att få fritt wal, kom han genom Grefwens myndighet till syßlan. Död 1666.

Gift, men hustruns namn icke uppgifwit. Hon efterlefde länge med flera barn, som ock togo namnet Bark: Achatius eller Åke; Axel, kallad efter Canzleren, som blef hans store

Västerås Stadsbibliotek

gynnare, war Hofpresf hos RiksR. Grefwe G. Lillie; Margreta, g. m. Commin. Sam. Lexander i Kohlbeck; Magnus, död Studerande; Sara, okänd.

12. Martinus Petri Lundius. Född 1623 af hederligt bondfolk i Lundby socken. Hade dock ej råd att besöka academien, men sattes till infimus Collega i Westerås skola 1651. Tjente upp sig och fick det förtroende, att tillika wara Dom-Capitlets Bokförare eller bestrida försäljningen af de böcker, som Capitlet upplade på eget tryck och förlag. Pwgd 2 Juli 1653 och fortfor i samma tjenst ännu 10 år. Kallades allmänt "Herr Mårten i Boklådan." Commin. i Rytterne 1663. Emedan Regimentspresten Zedsbeckius "excuserade sig" blef Lundius Pastor här 1669, efter syßlans ledighet en lång tid. War en hederlig och aktad man och skötte allt wäl, ehuru enögd. Död 30 Juli 1693.

Gift 1. 1663 med Magdalena, Herr Jons, Capellanens i Lundby, dotter, och hade med henne: Brita, g. m. Joh. Petræus, Pastor i Skinskatteberg; Ursila, g. m. Jon. Holstenius, Pastor i Odenswi; Sara, g. m. Joh. Sebenius, slutligen Pastor i Thorsång. 2. 1672 med Brita Björk, dotter af Kyrkoh. Er. Björk i Rytterne. Barn: Pehr, slutligen Prost i Ljusnarsberg; Sara, som ses nedanföre.

13. Johannes Troilius. Föddes 1663 i Leksand. Wid 3 års ålder mistade han sin fader Kyrkoh. Mag. Sam. Troilius och ännu ung sin styffader Lector Thermœnius i Westerås, men saknade icke understöd att ifrån 1679 wistas i Upsala. War slägten lik och blef en skicklig och omtyckt prest. Kallad af Prosten Gangius i Stora Tuna, med hwilken han war beslägtad, blef han pwgd 12 Dec. 1690. Då Herr Cronstedt på Fullerö och unge Grefwe Oxenstiernas på Tidö Curatorer ändtligen wille hafwa det älskade sterbhuset conserveradt, föll walet på Troilius, och endast efter 2 ½ års tjenst befallo Biskop och Consistorium hans befordran. Han tillträdde 1694, predikade i prestmötet 1696 och war Respondens 1699. Med swag helsa och utan Comministers fann han snart tjensten tung. Såsom ung Pastor hade han swårt att få Adjunct, måste under sjukdom söka hjelp i Contractet, och ömt sinnad för tjensten beklagade han bittert i Consistorium sitt tillstånd och fruktan för mässfall. I sista sjukdomen förutsade han prest sin dödsdag en månad derefter. Troligen war det hans

starka och orvggliga föreställning deraf, som mest bidrog att aningen inträffade 1 Maj 1704.

Gift 21 Juni 1694 med Sara Lundius, som återkommer nedanföre. De hade två söner, Samuel och Johan, båda wälartade, utmärkt qwicka och läsgiriga ynglingar, men bortrycktes hastigt under ifrigaste studering. Johan dog i Upsala 9 Jan. 1722, färdig att disputera: de serie et fatis Ynglingorum. Hade gjort en wacker samling af stiftets fornhäfder, som gagnat till detta Herdaminne. Samuel dog 10 Febr. s. år i Kerrbo; begge till stor sorg för deras andre styfader.

14. Ericus Tulenius. Född omkring 1672 i Kila socken och Tullsta af Bondfolk, hwarifrån äfwen Theol. Lectorn Tulenius härstammade, men icke af samma slägt. Stud. i Upsala 1693. Pwgd 8 Febr. 1698. Snart antagen af Biskop Carlson till vice Pastor i Dingtuna. Genom Tidö och Fullerö egares wälwilliga bemödande för enka och barn, kom han lätt i åtanka till detta pastorat och erhöll fullmakt 2 Maj 1706, sedan twenne nådår framgått. Hade lång tid icke biträde i tjensten, blef äfwen snart sjuklig och de sednare åren så, att han föga kunde uträtta. Afled 11 Maj 1716.

Gift 1706 med Sara Lundius, företrädarens enka, som ingick i tredje giftet med Kyrkoh. P. Arborelius i Kerrbo. Med Tulenius hade hon sonen Andreas, som blef Apologist i Westerås skola.

15. Georg Swederus. Född 29 Jan. 1665 i Swedwi och Tuna by. Fadr. Jan Mattsson hade ock en son som blef qwar på hemmanet, hwars son Johan Swederus, Handlande i Westerås, fortplantade en annan gren af slägten. Modr. Kerstin Andersdotter dog 92 år gammal. Stud. i Upsala 1690. Pwgd 7 Maj 1695. Efter någon tid v. Pastor i Dingtuna. Commin. i Lundby 1701, då han fick hela wården öfwer församlingen. Kyrkoh. här 1717 och tilltr. 1718. Höll marknadspredikan i prestmötet 1728. Gick trött utur tiden 13 Jan. 1737.

Gift 1. 1701 med Brita Montin, Häradshöfdingen i Dalarne Magnus Pehrssons dotter, död 1709. Af 4 barn blef Johan fadrens successor; Magnus Pastor i Skultuna; Maria, g. m. Commissarien Eric Billberg. 2. 1711 med Anna Dorothea Munktell, dotter af Kyrkoherden i Säther Mag. Mårt. Munktelius. Hon dog 16 Juni 1739.

Västerås Stadsbibliotek

57 år gammal. Barn: Georg, Salpetersjuderi-Inspektor; Anna Christina, g. m. Handlanden D. Zelling i Stockholm; Catharina och Elisabeth, ogifte.

16. Johan Swederus. Den föregåendes son, född i Lundby 10 April 1705. Stud. i Upsala 1727. Respond. 1736 för en disputation, men för fadrens swaghet måste han afbryta studierna, och prestwigdes 3 Juli s. år för att uppehålla tjenſten. Hade den lyckan att 1738 blifwa kallad till pastoratet, och Biſkop med Conſiſt. gynnade honom med fullmakt s. år, i afseende på fadrens meriter och husets behof. Tillträdde ock s. år, då han lemnade i Conſiſt. en förbindelseſkrift till wißt underhåll för moder och syſtrar. Introd. af Domprosten Tilleus 15 Oct. Respondens wid prestmötet 1744. War för all sin tid nöjd med denna tidiga befordran till en lägenhet, som dock i längden blef för honom knapp. Owanligt, att han 51 år war Pastor i en församling. De sista åren mycket skröplig. Död 12 Oct. 1789.

Gift 26 Aug. 1740 med Ebba Maria Schwan, dotter af Handlanden i Norrköping Lars Schwan och Ebba Östman, f. 17 Maj 1713, död i Swedwi 3 Juli 1797. Af 10 barn lefde: Georg, Commin. i Ramnäs och Sura; Johan Magnus, Rusthållsegare; Lars Eric, Secreterare och Landtbrukare; Brita Maria, g. m. Pastor i Tillberga L. Wretling.

17. Mag. Jacob Croom. Född i Arboga 28 Mars 1731. Fadr. Hans Croom war Rådman och Ålderman wid dåwarande Harneſkmakare-embetet. Stud. i Upsala 1751. Magiſter 23 Juni 1758. Pwgd 4 Febr. 1760, då på en gång 8 Magiſtrar togo ordination. Strax v. Pastor i Dingtuna. Rector Scholæ i Lindesberg 1766. Bestridde alla prestsyßlor i Wedewågs Bruksförsamling ifrån s. år till och med 1775. Föreſtod ock ett nådår efter Commin. i Lindesberg, och fick fullmakt på samma tjenſt 1781. Vice Pastor efter tillträdet 1782. Kyrkoh. här i Maj 1790. Hade lyckliga gåfwor och umgängessätt, men beswärades af melancholie, som tilltog, och med lungsot snart slutade hans lif 6 Mars 1794.

Gift 1764 med Christina Hammar, hwars fader egde Betsbohammar, ett litet jernbruk i Sewalla, f. 1739, död 20 Jan. 1803. Af 12 barn efterlefde: Jacob Christian, Bruksbokhållare; Lars, äfwenså; Johan Eric, Commin. i Söderberke; Johanna Charlotta, g. m. Bruks-

Inſpektoren D. Danielsson; Susanna Christina, dog ogift; Margreta Catharina, g. m. Commin. i Dingtuna A. F. Nordberg.

18. Eric Lindborg. Född i Lindes stad 28 April 1750. Fadr. And. Lindborg war Rådman. Stud. i Upsala 1774. Pwgd 7 Febr. 1778. Vicarius i Apologiſtclaßen af Westerås skola 1780. Utnämnd Ordinarius 8 Aug. 1787, och efter afgjorde beswär Confirm. 6 Febr. 1788. Förwaltade ock en tid Syßlomanstjenſten i Hospitalet. Past.ex. 1794, och s. år Respondens på prestmötet, det han åtog sig få dagar förut. Kyrkoh. här 19 Oct. 1794. Tillträdde 1796. Prost 19 Dec. 1810. Kraftfull till själ och kropp. Synnerligen redig att lära, både i skolan och kyrkan. Hade troligen uppnått ännu mera owanlig ålder, om han ej blottställt sig för en stark förkylning, hwarefter han dog 12 Juni 1831.

Gift 1. 1796 med Margareta Tulenius, en Jordbrukares dotter i Kila af samma slägt med Pastor N:o 14, f. 1774, död 14 Febr. 1807. 2. 26 Nov. 1807 med Marg. Christina Sjöberg, f. 24 Juli 1774, dotter af Commin. A. Sjöberg i Gagnef. Barn i förra giftet: Margareta Catharina, f. 30 Oct. 1797; Andreetta Christina, f. 24 Juni 1803, Lärarinna i Westerås Flickskola; Carl Swerker, f. 26 Juni 1805, f. d. Militair. I sednare giftet: Charlotta Maria, g. m. Garnizonspredikanten på Carlsborg J. Dahlstein; Elisabeth Sophia, g. m. Con-Rector Scholæ i Westerås Mag. L. Westerlund.

19. Jacob Wahlquist. Född wid Nyhammars bruk i Heds socken 8 Oct. 1786. Fadr. Hammarsmedsmästare med lika namn, trodde sig härstamma af gammal Wallonsk slägt. Modr. Maria Andersdotter. Idkade sin faders handtwerk till 1809, då han fick lust att studera, och tog först underwisning af församlingens prester. Stud. i Upsala 1813. Pwgd 7 April 1816. Adj. och v. Pastor i Dingtuna 1824. Commin. i Barkarö 18 Oct. 1830. Vice Pastor 1831. Uppehöll ock en tid tjenſten efter afl. Pastor. Past.ex. 28 Sept. s. å. Erhöll alla afgifna vota till Kyrkoherdesyßlan och erhöll fullmakt 13 Febr. 1832. Tillträdde 1834.

Gift 4 Febr. 1831 med Lovisa Maria Wijkman, Biſkopen Doctor Wijkmans dotter och enka efter Prosten i Hed Mag. J. S. Gestrich.

Västerås Stadsbibliotek

2. Comministrar.

1. Olof Hambreus. Född 10 April 1682. Stud. 1703. Pwgd 15 Juni 1708. Mycket swag prest och utmärkt enfaldig. Hade dock för allmogen så behagliga gåfwor, att Wenjans församling icke wille släppa honom, och då han wille flytta, gaf honom ett det aldrahjertligaste testimonium. Blef 1720 förste ordin. Commin. i Barkarö, som war underligt i en församling med betydande ståndspersoner. Ännu underligare, att förnäma ynglingar icke hade bättre wett, än att drifwa narrspel med den lättrogne mannen, så att deras upptåg länge utgjorde en historia på orten. Han tröttnade och så att han afsade sig tjensten 2 Oct. 1749, och blef följ. år i Aug. intagen i Westerås hospital till fribröd. Derstädes död 19 Jan. 1754.

War gift sedan 1709 med Sara Hisingh, Pastorsdotter i Hed, f. 1689, också död i Hospitalet 17 Dec. 1761. Barn: Gustaf, Hemmansbrukare i Barkarö; Pehr, Timmerman i Stockholm; Jacob, död 20 år gammal; Maja Stina, död 1800 i Barkarö fattighus.

2. Bengt Wadström. Ifrån Wad-Åby i Thortuna. Född i Sept. 1720 af Rusthållaren Anders Bengtsson och Lisa Isacsdotter. Stud. i Upsala 1744. Pwgd 21 Juli 1747. Hitsändes att föreslå Hambræi vices 1749 och fick följande år fullmakt på tjensten. Död 12 Dec. 1764.

Gift 28 Aug. 1748 med Margareta Floræus, enka efter Comminn. Ekström och Erdtman i Säterbo. Utfattig flyttade hon med dottren Margareta Elisabeth till Stockholm och blef intagen på Drottninghuset, der hon dog 1787, 76 år gammal, utan att någonsin få weta om ett efter modren henne tillfallet stort testamente ifrån England. Då sedan hennes barn efterforskades, kunde icke något upptäckas, och penningarne utföllo för en aflägsen slägt. Se Commin. i Arboga.

3. Andreas Melenius. En Handlandes son ifrån Köping. Född derstädes 16 Nov. 1730. Stud. i Upsala 1754. Antogs 1757 till Skollärare wid Skultuna Messingsbruk. Pwgd 29 Maj 1763. Commin. här 1765 och hitflyttade strax, troligen efter öfwerenskommelse. V. Pastor 1786 för den länge skröplige Kyrkoh. Swederus. War icke utan dugglighet och wärde. Död 5 Juni 1789.

Gift 1758 med Elisabeth Köhler, Skol-Läraren i Skultuna J. Rundgrens enka, f. 1725, död 10 Dec. 1803. Af flere barn: Carl Gustaf, Frälsefogde; Christina Elisabeth, g. m. Commin. i Munktorp Jac. Ekström.

4. Adolf Fredric Nordberg. 1789. Se Commin. i Fernebo.

5. Hans Sandstenius. Född i Rammäs och byen Sand 26 Dec. 1751 af bondfolk Pehr Olsson och Anna Hansdotter. Med knappa medel och tröga framsteg Stud. i Upsala 1776. Pwgd 24 Jan. 1783. Adj. och v. Pastor i Folkerna och Garpenberg. Commin. här efter enhällig kallelse 7 April 1800. Past.ex. 9 Juni s. å. Af glad lynne och lätt lefnad. Död 22 April 1804.

Gift 14 April 1798 med Christina Margareta Fellenius, som blef conserverad. Enda barnet som lefde: Per Gustaf, Commin. i Säther.

6. Johan Harald Kihlman. 1804. Se Commin. i Folkerna.

7. Carl Hellé. Född i Bergs socken och Hallsta 26 Oct. 1786 af jordegaren Pehr Jonsson och Cath. Jonsdotter. Stud. i Upsala 1810. Pwgd 22 Dec. 1811. War länge Vicarius för den af sjukdom oförmögne Commin. Nohrborg i Ihrsta. V. Pastor 1819. Commin. här 3 Sept. 1821. Hade profwat till Sacellaniet i Ihrsta, då han nog hastigt afgick med döden 22 Sept. 1825.

Gift 3 Juni 1817 med Catharina Thorgren, som blef efterträdarens maka. Barn: Carl Eric, död snart; Charlotta Wilhelmina, f. 12 Juni 1820.

8. Johan Engwall. 1825. Se Commin. i Fleckebo.

9. Jacob Wahlquist. 1831. Se Past. in loco.

10. Carl Petter Sjöberg. Född i Westerås 20 Aug. 1797. Fadr. uppgifwen för Kammartjenare. Modr. Anna Sjöberg. Stud. i Upsala 1818. Pwgd 3 Juli 1823. Sedan Konungen nekat till församlingens begäran att få förwandla Capellansfyllan till en Skol-lärare-beställning, blef han genom enhälligt wal Commin. här 15 April 1833, men blef död i Stora Tuna 8 Aug. s. å.

Västerås Stadsbibliotek

11. Lars Daniel Girelius. Född 29 Juli 1796 i Avesta. Fadr. *slutligen* Prost i Garpenberg. Stud. 1813. Pwgd 19 Maj 1821. Commin. här 17 Mars 1834 sedan han fått alla afgifna vota. Tillträdde s. år.

Gift 23 Oct. 1834 med Sara Gustawa Westman, f. 15 Oct. 1798, dotter af Bruksegaren Gil. Westman i Norrberke. Barn: Daniel Gustaf, f. 10 Dec. 1835; Carl Abraham, f. 2 Nov. 1837; Elisabeth Gustawa Lowisa, f. 2 Oct. 1842.

---

10. Tillberga.

1. Kyrkoherdar.

1. Magnus, "Curatus in Thylibergum A:o 1358", förekommer såsom wittne i ett köpebref, dat. Anunda hög.

2. Olaus, "Kyrkopräst i Tilleberga" 1540, fick af Konung Gustaf eftergift på den årliga taxan, dat. Wäsby gård, för brytning i Sala grufwa till kronans nytta.

3. Laurentius Magni, kallas Bothniensis och har hitkommit 1564. War 1574 i Stockholm och samtyckte med flere till några stadgar för allmänna gudstjensten. War föga älskad och kallades "Herr Lars smeden," ty han stod mest i smidjan och gjorde yxor, hästskor och söm m. m. Hans hustru Sara, Herr Lars's dotter i Ihrsta, "hade med sin moders råd tillredt förgift, att förgöra honom, men det blef uppenbaradt, och han behöll henne dock för sin hustru." Död 1582. Efter honom gafs Testam. till Inventarium domest. "en säng, bestående af dyna, hufdebolster, wepa, åkläde, skinnefäll och lakan."

4. Georgius Petri, ifrån Danmark inkommen, en orolig man, som gjorde många ombyten och flyttningar. Träffas först i Ramsberg, kom derifrån 1568 till Ramnäs, kort efter till Hubbo och 1582 till Tillberga. Dog hastigt i Westerås 1583, "en part trodde, att han med brännewin sig förderfwat, en part wille taga honom fri." Måste dock köpa kyrkogården.

5. Andreas Nicolai, Helsingius. Ankom 1584. På Upsala möte 1593 närwarande och underskref deß beslut. Har s. år blifwit död och här lemnat enka efter sig. I den gamla uppsatsen så blandad med den följande, att full reda ej kan winnas.

6. Andreas Andreæ Ihrestadius. 1594. Se Past. i Ängsön.

7. Israel Petri Niger, son af stiftets Biskop Petrus Andreæ Niger. War först någon tid krigsprest och med knektarne på fälttåg i Finland. Såsom Syßloman wid Domkyrkan 1587 fick han af K. Johan en läst spanmål, af den som war Domkyrkan till hjelp upplåten, och bostället Uppåker fritt för alla utlagor. Kyrkoherde i Kärrbo 1591, och undertecknade Upsala mötes beslut 1593. Pastor här 1599; och några lemningar af kyrkoböcker hafwa utwisat, att han warit mera uppmärksam och ordentlig än wanligt denna tid. Hade den sorgen att 16 Maj 1612, genom en drängs wårdslöshet med ett böß-skott, kyrkan, prestgården och bondgårdarne derwid totalt nedbrunno. Kunde föga deraf upprätta före sin död 1615.

Hans förra hustru är med flera barn här begrafwen. Andra hustrun Sara blef gift med efterträdaren. Af barnen nämnes endast Sara, g. m. Sam. Schnider wid Skultuna Messingsbruk.

8. Ericus Matthiæ Arosiensis. En förträfflig Pastor, som åter satte allt i ständ ifrån 1616 till 1643, då han flyttade till Romfartuna.

9. Ericus Olai Planæus. Född 1598 i Himmeta. Erhöll all sin kunskap i Westerås. Pwgd 1625 och drog följande år i fält med krigsfolket. Begärde 1630 "blifwa lös derifrån." Commin. eller som han antecknat "Vicarius i Hobby" 1632. Pastor här 1643, men war wårdslös och lät mycket förfalla af det, som den werksamme företrädaren upprättat. Då Biskopen här visiterade blef han skarpt tilltalad för sin oduglighet, och äfwen derföre att han "utan Kasjäcka lopp såsom en legodräng i husen." Prot. 21 Mars 1666: "Ep. förehåller Pastori Tillb. att han är en egensinnig man, gör intet efter, som befalles, förer ett oskickligt lefwerne i sitt hus, betror icke hustrun några nycklar, utan hon måste stjäla af honom, håller ingen disciplina, försummar exercitationes Catech.,

Västerås Stadsbibliotek

har ingen halföre i kyrkans kista, wisar förakt för Ep. och Conf., går dristigt för dem med en stackot grå kappa m. m. Om han icke bättrar sig, hänger straffet öfwer hufwudet." Död i April 1668.

Gift med Kerstin, Kyrkoherdens i Odenswi Erici Beronis dotter, som för sin fattigdom begärde twå nådår, men fick med swårighet ett, då hennes man så illa förestått församlingen. Hon dog 1677. Barn: Margareta, g. m. Commin. här A. Hellenius; Susanna, gift till Tortuna; Christina, dog ogift.

10. Johannes Andreæ Tomtelius. Född 1619 i Björksta och Tomta by. Fadr. Hemmansegare och Krono-Länsman. Stud. i Upsala 1640. Blef så flicklig, att han länge hade condition hos Herr Christer Horn. Pwgd 13 Dec. 1648, och war då antagen Collega Scholæ i Westerås. Af sin swåger Pastor i Romfartuna kallad att wara hans Capellan, widtog han den tjensten 1653. Föreslogs af Consist. framföre andra till detta pastorat 1669, och blef ändtligen confirm. efter en lång twist emellan Capitlet och Hedensberga egare. Litande på bönderna wille han länge icke sjelf gå till Grefwen, men Bisk. befallte honom insinuera sig, åtminstone skrifwa till honom, "hwaraf han ock kunde se hans ingenium." Under sin korta tid hade han många ledsamheter, äfwen af "vidua cum suis heluonibus." Död 1671. Begr. 5 Mars i sacristian.

Gift med Brita Andersdotter, som uppgifwes warit af den gamle Kyrkoh. Andreæ Georgii barn i Björksta. Hon lefde sedan hos mannens slägt i Tomta och blef hårdt anfäktad 1673 af Major Sparfwenfeldt för skuld i kyrkan. Af barnen blef Johan Stud. i Dorpt, derstädes Pwgd och Pastor wid ett regemente; Märta, g. m. Joh. Olsson Örn; Margareta.

11. Olavus Olavi Morœus. 1671. Se Past. i Grytnäs.

12. Ericus Laurentii Odenius. Född i Huggsta, Odenswi socken 1638. Stud. i Upsala 1662 och gjorde wid academien wackra framsteg. Antogs 1666 till Apologist i Westerås skola. Då beslöts, "att han ock skulle taga några qwicka ingenia af de andra claßer och flitligen öfwa dem i lingua latina, skrifwande och räknande, ty Apologistens salarium är

intet derföre, att några gaturännare eller gamle drängar skola feia sig för kneckten, utan att snälla ingenia skola exerceras och komma till någon perfection, hwilka med tiden kunde kallas till Cancelliet och tjena riket till godo med sitt räknande och skrifwande." Pwgd 17 Maj 1667. Såsom snäll Skrifware blef han s. år Notarius Consistorii och 1669 tillika Adjunct wid Gymnasium. Jemte allt detta åtog han sig ock att såsom v. Pastor wärda Skultuna församling ifrån 1677 under nådåren. Utan swårighet wann Biskopen sin önskan, att befordra den förtjente mannen hit 1680, men han blef död några dagar före flyttningstiden i Skultuna 24 April s. å. Begrofs 4 Juli i Tillberga.

Gift 13 Febr. 1673 med Elisabeth Schult, omgift med efterträdaren. Barn: Widich Odén, blef Pastor wid Westmanlands Infant.regemente; Margareta, g. m. Borgmästaren Joh. Holenius i Fahlun; Christina, ses här nedanföre.

12. Petrus Halwardi Sœbinus. Född 1637 i Grippeby, Säby socken, af ett i sitt ständ förmöget och synnerligen ansedt bondfolk, Halward Olsson och Kerstin Pehrsdotter, efter hwilka barnen berörde en prydlig grafsten i Säby kyrka. Stud. i Upsala 1660, men fann för sig nyttigt, att ännu ett par år höra föreläsningarna i Westerås. Wistades sedan länge wid academien och handledde äfwen bättre mans barn, till deß han 1679 af Biskop Brodinus antogs till Notarius i Consistorium och tillika Adjunct wid Gymnasium. Pwgd 18 Mars 1681, och war då redan utsedd att här conservera Pastor Odenii torftiga sterbhus. Tillträdde s. å. Höll oration på prestmötet 1682 och predikade 1691. Lemnade anhöriga i swaga wilkor, och med församlingens ömma saknad, då han afled 9 Mars 1695. Begrofs hederligen 26 Maj.

Gift 15 Maj 1681 med Elisabeth Schult, företrädarens enka, som dog i Stockholm 1741. Af deras 9 barn äro kända: Maria, g. m. Commin. i Mariæ församl. i Stockholm C. Kellin; Sara, g. m. Kopparslagaren Baltzar Behm; sonen Pehr är antecknad att hafwa i hufwudswaghet skurit sig i halsen till döds med en pennknif 10 Jan. 1725, 31 år gammal.

13. Olavus Laurentii Erlander tog sitt tillnamn af Erlandsbo i Gunnilbo socken, hwarest han föddes 1656. Hans fader Lars Pehrsson war Häradsdomare och

Västerås Stadsbibliotek

modren Kyrkoherdedotter i församlingen. Stud. i Upsala 1676. War mindre duglig, men blef dock 1689 Skolmästare i Stora Tuna, en tjenst som han illa förestod. Skyllande på någon skada och werk i benen låg han ofta på sängen och förhörde barnen, trakterande sig med tobak, som den tiden ännu af hederligt folk sattes i bredd med dryckenskap. Pwgd 13 April 1690 fortfor han med oordentlig lefnad och otidigheter. Anklagades att han i sacristian kastat sjelfwa Prosten öfwer ända, och urskuldade sig dermed att han sjelf haft anfall af slag och yrade. Oaktadt sitt opresterliga lefwerne och onda rykte blef han 1696, såsom det synes, allena föreslagen hit, på det att det fattiga kyrkoherdehuset ännu en gång måtte conserveras. Förklarande sig "nöjd äfwen med jungfrun" gjorde han ett skäligt prof, som församlingen tog för godt, så att han blef confirm. och hitflyttade s. å. Af Consistorium efterhållen måste han respondera på prestmötet 1698 och hålla en oration 1700, men han war och förblef en usel Pastor, som äfwen hushållade illa med kyrkans egendom. Han utlänte en kalk som aldrig kom till rätta, och förde räkenskaper som caßerades. Syßloman Ramzelius måste uppsätta en 4 års schema för honom, som han dock ej kunde följa, och tillstod att han ej begrep densamma. I församlingen, som äfwen stötte sig på hans hastiga och trätgiriga sinne, kallades han, med allusion på rätta namnet, "Herr Elak." Flera år plågades han af giktwerk, och begärde först Adjunct då han blef sängliggande. Död 28 Aug. 1717. I socknen gick det talet länge, att efter hans död spökade grufligen i prestgården.

Gift 1696 med Christina Odenius, företrädarens styfdotter, f. 1677, lefde ännu 1734. Af barnen nämnes blott Elisabeth, g. m. en Underofficer C. Lind, som blef Skollärare wid Jäders bruk, död 1729.

14. Christopher Hedman. Född i W. Fernebo 24 Nov. 1667. Fadren, då Adjunct derstädes, blef Commin. i Kila. Stud. i Upsala 1690. Pwgd 8 Febr. 1698, och lefde såsom Adjunct med hustru i trånga wilkor. Wann ringa förbättring med strängt arbete, då han 1704 blef Commin. i Avesta. War Respondens wid prestmötet s. å. Kyrkoh. här 1718. Tillträdde 1719, och war Concionator i följande års prestmöte. Församlingen blef i honom hugnad med en redlig och berömwärd Pastor. Död 9 Febr. 1731. Begrofs 5 Mars.

Gift 1698 med Maria Börk, dotter af Krono-Inspektoren i Avesta A. Börk och Maria Hak, som war född i Holland. Enkan dog 1737, 61 år gammal, med det beröm i kyrkoboken, att hafwa warit sui sexus denis, matrona pietate, ingenio, facilitate, diligentia dicendique vi haud vulgari prædita. Barn: Abraham, Directeur och anläggare af Kättsta linnefabrik; Christina, g. m. Capiten Abr. Lang; Jacob, Inspektor på Kättsta; Maria, förekommer strax; Isac, död under sin studering.

15. Mag. Pehr Borg. Son af Tull-Inspektoren Aron Borg och Helena Unge. Föddes i Arboga 31 Oct. 1702. Njöt en wärdad uppfostran. Stud. i Upsala redan 1712 och erhöll wälförtjent Magistergraden 1731. Wid denna tid medgåfwo ännu författningarna, att en snäll Magister immediate befordrades till pastorat, serdeles wid swårare behof. Känd för mycken stadga och skicklighet blef han af den nykomne Biskop Barchius med Consistorium utsedd och af församlingen antagen att blifwa deß Kyrkoherde, med synnerligen fästadt afseende på den fattiga enkans och barnens försörjande. Pwgd 10 Maj 1732, och beredd till tjensten insattes han s. år, med föresatts att gagna hwad han förmådde. Af en säker kännare är han antecknad för en lärd, gudfruktig och nitisk prest, och, utom för egentliga tjensten, arbetade han och skref i flera ämnen mycket, som förwarades af anhöriga. I 1748 års prestmöte war han Opponens. Men ännu en gång skulle församlingen förlora en god lärare i bästa åldern, och ett älskadt presthus blifwa wärnlöst, då han afled 16 Febr. 1751. Begrofs 12 Mars med högtidlig sorg.

Gift 13 Aug. 1732 med Maria Hedman, den föregåendes yngre dotter, som sedan blef g. m. efterträdaren. Barn: Helena Maria, g. m. sedermera Prosten i Norrberke Mag. C. Gottmark; Pehr Aron, f. 1736, Philos. Candidat, död 1763; Christopher, Prost i W. Fernebo; Eric Gustaf, Lector i Westerås och Theol. Doctor.

16. Mag. Isac Lindbom. 1751. Tilltr. 1752. Se Past. i Rättwik.

17. Jonas Lewerin. Född i Lillhärad 6 Juli 1706. Fadren Abrah. Lewerin, Frälsefogde på Slagåla herrgård, war kommen ifrån Östergöthland, hwarest ock deß broder Magnus war Lector i Linköping. Modren Ingrid Jonsdotter. Stud.

Västerås Stadsbibliotek

i Upsala 1725. Pwgd 11 Oct. 1733 af Biskopen Doct. Lundius i Strengnäs sattes han till Elfdalen, hwarest han för den oordentlige Commin. Lindgrens försummelse och suspension måste förrätta det mesta af hela tjensten, tilldeß han blef ordin. Commin. 1735. Commin. i Grangärdet 1743. Pastor här 1760. Tilltr. 1761. Död 27 Dec. 1777.

Gift 25 Febr. 1735 med Sara Maria Groth, Bruksarrendatorn Joh. Groths i Norrberke dotter, f. 1711, död 26 Jan. 1766. Barn: Abraham, Prost i Ramnäs; Johan, Pastor i Garpenberg; Maria, g. m. Garfwaren And. Billsten i Westerås; Anna, dog ogift; Sara, g. m. Commin. Graß i Ihrsta; Susanna, g. m. Rusthållaren P. E. Annerstedt i Tillberga.

18. Lars Wretling. Född 14 Juni 1724 i Wretberga, Medåkers socken, af fattigt bondfolk. Kom utom socknen, blef upptagen i Kammarherren C. G. Ulfsparres hus, och begynte både af egen lust och enligt löfte till sin wälgörare på deß sotsäng, att studera 1738. Stud. i Upsala 1749. Pwgd 4 Oct. 1752. Commin. i Lundby 1755 och kort efter ankomsten v. Pastor. Respond. wid prestmötet 1763. Exemplarisk prest. Icke officklig musicus. Pastor här 22 Juni 1779. Flyttade ock hit 1780, men dog efter få dagar 13 Maj s. å. Begrofs med sermon af Prosten Doct. Gottmark.

Gift 23 Oct. med Sophia Westbeck, Prosten i Ö. Löfsta, Upsala stift, Zach. Westbecks dotter, f. 1733, död 20 Mars 1767. En dotter Anna Christina lefde efter sin fader. 2. 28 April 1768 med Brita Maria Swederus, Kyrkoherdedotter i Barkarö, f. 1742, död i Swedwi 14 Febr. 1811. Hon fick ett extra nådår med sonen Lars, som kom ut i kriget 1789 och sedan ej afhördes.

19. Pehr Häggeström. Född 30 Oct. 1726 i Arboga. Collega i stadens skola Nils Häggeström hade denne son med sin hustru Anna Amnelius. I ytterlig fattigdom uppfödd och sträfwande sig fram blef han wid 25 års ålder Stud. i Upsala 1751. Pwgd 21 Dec. 1754. Hade ett tryckande arbete, att jemte Adjuncturen hos Pastor i Köping länge göra tjensten i Kungs-Barkarö för den sjuke Commin. Enroth. Commin. i Medåker 1761. Past.ex. 22 Sept. 1773. Hade förslag hit 1778 och andra gången ibland 10 sökande 1781, då han waldes och fick fullmakt 1 Oct. Förde protocollet wid prestmötet 1758. Respondera de 1783. Hade ett wälmenande

nit: war glad och förnöjsam i alla skiften. Swag af ålderdom och ännu mera af ett fall sökte han och fick tjenstfrihet, hwarpå han flyttade till Romfartuna och blef död 9 Mars 1805.

Gift 11 Nov. 1756 med Anna Charlotta Lytkens, hwars fader Lucas Lytkens war Handlande i Stockholm, f. 1726, död 21 Febr. 1799. Barn: Pehr, Rusthållare, sedan Waktmästare i Westerås; Jonas Fredric, Hemmansbrukare; Anna Charlotta, g. m. Commin. N. Westling i Folkerna; Sophia, kom med Superintend. Fahnehjelms fru, f. Christiernin, till Carlscrona, och der g. m. Sångaren J. Renström.

Skrifter: Likpredikan öfwer Prostens i Köping Ol. Tillæi fru Catharina Aulæwil och deß dotter Elisabeth, som begrofs samma gång. 1758. — Afskedspredikan i Medåker. 1783.

20. Lars Thunmark. Född i Westerås 13 Oct. 1739. Föräldrarne Jernwägaren Eric Thunmark och Sara Barthels hade ännu twå söner i prestestånd et. Stud. i Upsl. 1766. Conditionerande hos Öfwersten wid Dalregimentet Baron Hierta fick han deß kallelse att wara E. O. Bat.predikant, och pwgd 15 Febr. 1766. Past.ex. 3 Nov. 1769. Collega Scholæ i Fahlun 1772. Respond. wid prestmötet 1775. Commin. i Kolbeck 3 Sept. 1776. V. Pastor 1778. Den fjerde på förslaget till Kolbecks pastorat 1795, och fick pluraliteten. Kyrkph. här 23 Sept. 1805. Ansägs hafwa wackra kunskaper. From och stilla, dock ej utan egenkärlek. Död 7 Maj 1809.

Gift 31 Mars 1776 med Maria Magd. Berg, f. 1740, död 9 Sept. 1809, dotter af Kronofogden J. Berg och enka efter Stadssecr. J. Thermenius i Fahlun. Med denne lefde hon i strid och slag. En anonym warnade Tunmark för henne samma dag som det lystes för dem. Han tog henne dock och de förliktes. Barn: Jacob Eric, Bokhållare; Sara Magdalena, säges hafwa blifwit g. m. en Officer i Södra Swerige.

21. Mag. Matthias Norling. Son af en fattig Torpare i Grangärdets socken och Botåker. Född 27 Dec. 1769. Drog sig underligen fram med sin lust att studera och kom till academien 1795. War snart färdig att få Magister-

Västerås Stadsbibliotek

graden 13 Juni 1797. Pwgd 17 Juli 1798, kallad af Krigs-Rådet Lagerbring. Kom snart att vicariera i Westerås skola och blef ordin. Collega 25 Jan. 1804. Tillika vice Commin. i Tillberga 1806 och v. Pastor derstädes 1809. Efter Past.ex. 2 Sept. uppförd på förslaget hit, fick nära enhällig kallelse och fullmakt 8 April 1810. Tilltr. genom accord 1811. Hade godt hufwud med satiriskt lynne, och disputerade gerna i allt. Dock ordentlig och werksam tjensteman. Till slut oförmodadt förwirrad, talade om sällsamma phantasier. På återwägen efter besök i en bondgård fanns han död i Tillberga-åen 4 Maj 1812, och syntes af nog tydliga tecken med föresatts sjelf hafwa kastat sig i wattnet. Wid undersökning befanns watten i hjernan. Med vicarius i tjensten uppbars årslönen af hans slägtingar.

Skrift: Tal i anledning af Konungens och Drottningens återkomst från sin utrikes resa och Drottningens nedkomst. Westerås 1805.

22. Johan Adolf Lahlenius. Född i Jerna 1 Jan. 1730. Fadr. Comministe r. Stud. i Upsl. 1780. Mera angelägen att i tysthet samla kunskaper, än att arbeta för Magistergraden. Pwgd 6 Aug. 1785. Måste ofta lyda missiwe till föga lönande biträden. Past.ex. 16 Nov. 1797. Commin. i Näsby och Erwalla 5 Mars 1798. Andra gången föreslagen hit och utn. Pastor 28 Dec. 1812. Accord. med Gymnasiicaßan 1813. Prost 1816. Utan att wäcka uppseende en serdeles redbar prest. I ungdomen wän af Thorild och alltid af hans skrifter. Tjensten högst tillgifwen arbetade han utan biträde till deß högsta nöd fordrade. Skref både med styrka och behag. Uppmärksam och wettgirig forskade han till allt bättre öfwertygelse. Näst Bibeln war Polus hans älskling. Nöjd, oftast glad äfwen i bekymren och då han blottställt sig för den, som bordt kunna bistå många. Efter längre tids swaghet död 5 Jan. 1841.

Gift 22 Sept. 1793 med Anna Cath. Arnberg, dotter af Bruksegaren Jon. Arnberg wid Silfberget i Stora Tuna, död 30 Maj 1800, efterlemnande en dotter Anna Catharina, g. m. L. J. Betulander, v. Pastor och Commin. i Hubbo.

23. Daniel Sundén. Född i Fahlun 27 Sept. 1796. Fadren med lika namn, af Bergsmanssläg t i Sundborn, som längre tillbaka gifwit två prester åt stiftet, war Prostens ordin.

Adjunct, död redan 1803. Modren Maria Steffenburg. Stud. 1817. Pwgd 30 Juni 1820. Commin. i Lima och Transtrand 17 Februari 1823. Dito i Grytnäs 7 Oct. 1833. Past.ex. 19 Dec. 1838. Pastor här af 7 sökande 6 Dec. 1841. Tilltr. 1842.

Gift 24 Juli 1824 med Martina Restadius, Kyrkoherdedotter i Lima, f. 14 Juni 1803. Barn: Daniel Anton, f. 24 Maj 1828.

---

2. Comministrar.

1. Andreas Erici Hellenius. Född i denna församling och Hellby. Stud. i Upsala 1642, men sedan åter i Westerås till deß han blef pwgd 1651. Strax Commin. och Klockarepresk här. War icke ordentlig; och stadd i färd, att under köld och yrwäder upphemta sin lön, blef han förkyld till händer och fötter samt alldeles förderfwad. Död kort derefter 1668. Begrofs på samma gång med swärfadren 31 Maj.

Gift med Margareta, Kyrkoh. i förs. Er. Planei dotter, som dog 1672 ifrån fyra utfattiga barn, för hwilka måste colligeras i stiftet, och en dotter, såsom tokig, inköpas på hospitalet.

2. Antonius Bartolli Wielke. 1669. Se Past. i Sewalla.

3. Andreas Joh. Lundberg. Född i Lundby socken 1652. Fadren Jan Andersson blef död hos denne son 1693, 88 år gammal. Stud. i Upsl. 1670. Hade en tid warit Consistorii Cursor då han blef pwgd 9 Mars 1679. Blef s. år Notarius Gymnasii. Sändes till Husby 1683. Commin. här 1693. Död 26 Juni 1711.

Gift 1677 med Elisabeth Kilander, Kyrkoh. Er. Kilandri dotter i Lillhärad, död 11 Febr. 1736, nära 76 år gammal. Barn: Johan, sin faders efterträdare; Catharina, g. m. Isr. Ferling, Commin. i Björksta. En Organist P. Sederbergs hustru Margareta Lundberg synes ock hafwa warit deras dotter.

4. Johannes Andreæ Lundberg, den föregåendes son. Född i Westerås i Sept. 1678. Stud. 1702.

Västerås Stadsbibliotek

Pwgd 4 Nov. 1705. Bittida gift led han nöd med hustru och barn. War en tid tjenst- och brödlös. Hade swårt, äfwen då han biträdde fadren, som sjelf war fattig, och måste drifwa sonen ifrån sig. Commin. efter honom 1712. Pastor Borg nämner honom: "Comministe laude dignus." Mycket corpulent. Död 14 Dec. 1734.

Gift 3 gånger, men den första hustrun är icke känd. 2. m. Elisabeth Swilling, Kyrkoherdedotter ifrån Säby. 3. 1725 blef han g. m. Anna Christ. Lemoine ifrån Gefle, som är antecknad för en Xantippe. Efterlefde med 7 döttrar, styfbarn och egna. En blef död i socknens fattighus.

5. Johannes Andr. Widström. Född i Wedbo, S:t Ilions socken, 11 Aug. 1697. Föräldrarne jordegare. Stud. 1722. Pwgd 16 Maj 1724. Förestod nådårstjensten här då han sjelf blef Commin. 1735. Säges haft goda naturs gåfwor, men brukat dem illa. Af ett ungdomsupptåg hade han länge namn af "Wedbo katten." Efter egen smak blef han af några herrar i församlingen uppehållen med spel och drickande inpå söndagsmorgonen, och berättas till deras förundran dock hafwa lätt kommit ut med tjensten i kyrkan. Fick en plötslig ändalyckt 6 Jan. 1751.

Gift 1733 med Maria Grönwall, enka efter Kyrkoh. A. Franzelius i Odenswi och dotter af Organisten i Domkyrkan, f. 1707, lefde mest i Wedbo, död derstädes 7 Juli 1771. Barn: Anders, Frälseinspektor; Johan, Gardist; Jacob, Landtbrukare; Anna Catharina, g. m. Frälsefogden J. Wik.

6. Salomo Garman. Född i Husby 23 Sept. 1709 af Bergsfogden L. Garman, som war af gammal prestslägt i Garpenberg, och Elisabeth Moell ifrån By. Stud. i Upf. 1723. Pwgd 12 April 1739. V. Pastor i Badelund och här. Commin. 1752. Af hel annan art än företrädaren. Död i Sept. 1758.

Gift 1739 med Magdalena Westius, dotter af Kyrkoh. i Tibble af Upsala stift Eric Westius, f. 1718, död 1774. Barn: Clara Elisabeth, död ogift; Magdalena Johanna, död ung; Beata Catharina, okänd.

7. Johan Lundforss. Född i Lundby 31 Jan. 1720. Fadr. Commin. derstädes. Stud. i Upf. 1739. Pwgd 12 Dec. 1747. Collega i Köpings skola 1752. Gjorde sig stora pretentioner i Conf., som beswarades med ett skarpt bref.

Commin. här 1759. Snart sjuklig fick han tillstånd att afträda tjensten till en Vicarius med accord 1779. Flyttade till Haraker och dog af podager 5 April 1791.

Gift 20 Sept. 1748 med Catharina Öhrman, dotter af Joh. Öhrman i Gräna, Harakers socken, f. 1730, död 9 Juli 1805.

8. Eric Sohlberg. 1791. Se Past. i Säby.

9. Johan Åkerblom. Född 29 Juni 1756 i Westerås. Fadren med lika namn Tunnbindare. Modren Maria Arosin. Stud. 1778. Pwgd 25 Jan. 1781. Adj. i Fahlun Commin. i Skerike 1791. Tilltr. 1793. Commin. här 22 Juni 1801. Tilltr. 1803. Reslig, men föga rörlig. Död af wattensot 31 Dec. 1806.

Gift 26 Sept. 1794 med Elisabeth Nyströmsson, dotter af Handlanden A. Nyströmsson i Hedemora och Kyrkoherden i Serna A. Wiganders styfdotter, f. 20 Maj 1774. Omgift med afsk. Fanjunkaren E. G. Bohm i Tillberga. Barn: Johanna Carolina, g. m. J. Steffenburg, Tjensteman i Fahlun; Johan Frans, Apologist i Fahlu skola och Boktryckare.

10. Carl Fredric Westling. Kyrkoherdeson i Kila. Född derstädes 7 Oct. 1759. Stud. 1780. Pwgd 23 Maj 1784. Adjunct på 6 ställen. Rådmans-Capellan i Arboga 20 April 1794. Past.ex. 10 Dec. 1795. Commin. i Arboga Stadsförs. 7 Aug. 1801. Kraftfull och driftig. Windögd. Transp. hit 3 Aug. 1807. Af häftig sjukdom död före tillträdet 9 Juni 1808.

Gift 26 Sept. 1806 med Joh. Magd. Hernod, dotter af Handlanden Rådman A. O. Hernod i Thorshälla och Magd. Källström, f. 29 Juli 1783. Njöt här både ordin. och extra nådår. Blef föreståndarska på Norra Correctionshuset i Stockholm och 1838 g. m. föreståndaren derstädes Aßeßor A. Wallberg.

11. Anders Gustaf Hammarström. 1809. Tilltr. 1811. Se Past. i Norberg.

12. Eric Nordquist. 1814. Tilltr. 1815. Se Commin. i Gagnef.

13. Anders Olof Sæbom. Född 6 Oct. 1777 i Westerås, deref fadren war Skeppare. Stud. i Upf. 1799.

Västerås Stadsbibliotek

Pwgd 15 Juni 1804, och hade 17 stationer till deß han blef Commin. här 28 Oct. 1822. Tilltr. 1823. Lefde hwarken sig eller andra till gagn och lemnade dåliga minnen. Död 27 Oct. 1826.

14. Magnus Arhusiander. 1828. Se Commin. i Avesta.

15. Lorentz Nestadius. 1832. Se Past. i Thortuna.

16. Johan Georg Östberg. Född i Fahlun 2 Jan. 1799. Fadr. Handtwerkare. Stud. i Upſ. 1817. Vicarierade i Fahlu skola 1820. Pwgd 3 Juli 1822. Commin. här 26 Nov. 1838. Tilltr. 1839.

Gift 23 Dec. 1827 med Sara Elisabeth Wikström, Skolmästaren i Stora Tuna P. L. Wikströms dotter, f. 26 Maj 1799, död 27 Oct. 1839. 2. 13 Oct. 1840 med Eva Juliana Löfberg, enka efter Kyrkoh. i Hede i Herjeådalen Ol. Gustin och dotter af Frälse-Kamr. O. W. Löfberg på Hedensberg i denna socken, f. 11 Febr. 1799.

---

11. Kungsåra.

1. Kyrkoherdar.

1. Jacobus "Curatus in Harum" blef 1335 af Dom-Capitlet sänd till Upsala med förmaning till Ärke-Biskopen, att icke hindra Matthæus Halstani i sin Canonies roliga besittning.

2. Ericus, också "Curatus in Harum" 1353 då han utgaf en attest på latin om en gåfwa af Elena, consors Matthiæ Westphals, till Johannis Baptistæ altare.

3. Narva Petri, Curatus eller Under-Pastor wid en af de mindre kyrkorna i Westerås 1428—32. War tillika Poenitentiarius, som hade att syßla med syndares kyrkoplikt. Men 1450 war Herr Narve "Kyrkoherre i Konungshara."

4. Petrus i "Konungsåhra", såsom socknens namn allt mera blifwit förändradt, bewittnade socknens skattskrifningslängd 1556.

5. Jonas Olavi, i gamla cataloger antecknad såsom den förste till namnet kände Pastor, utan årtal.

6. Benedictus Andreæ, war här 1580. Kyrkoh. i Möklinta 1583.

7. Jonas Danielis hade warit Capellan i Husby då han hitkom 1583. Underskref Upsala mötes beslut 1593. Herr Jon predikade i prestmötet 1595. 1596 skulle han döpa Herr Swens barn i Ängsö, men kom icke, då "nobiles compatres" woro kallade. Fadren måste då döpa och Jonas "privatione dignus judicebatur." Omtalas i Conf. acter 1599. Död i pesten 1603.

8. Salomon Johannis war Capellan i Westerås 1582, då han skulle skrifta Dom. Georgius ifrån Tillberga, som hastigt insjuknad icke kunde göra någon reda för sig och kort derpå dog, som det troddes, af crapula. Undertecknade såsom Sacellanus Upsala mötes beslut 1593. Pastor här 1603, då han kallas "Herr Salmund." 1613 talas i Prot. om futurus Pastor, således war då denne död.

Gift med Elisabeth, som efterlefde. En dotter g. m. Eric Pedersson wid Sala grufwa. Hon anklagades 1620 i Conf. att hafwa slagit sin moder och tagit alla sängkläder af henne.

9. Jonas Petri. Kallas major då han 1598 blef pwgd af Biskop Bellinus, tillika med en annan af samma namn. Hade inkommit ifrån Helsingland att studera, och blef så qwar, då ännu icke skillnad gjordes emellan nationer. I tjensten igenfinnes han icke förrän 1611, då han war Capellan i Ihrsta och fick af Kon. Gustaf Adolf frihet från alla utskylder på klockarebordet. Träffas med säkerhet såsom Pastor här 1616. Död 1625.

Gift med Catharina Pedersdotter, sedan hustru till Er. Björk, Past. i Rytterne. Barnen togo namnet Arhusius och woro: Johan, Prost i Fahlun; Benedictus, Borgmästare i Enköping; Olaus, Lector i Stockholms Gymnasium; Petrus, Rector Scholæ i Arboga; Andreas och Christopher, Stud., sedan okände, Elisabeth, g. m. Andr. Östgothus, Hofpred. på Geddeholm.

10. Olaus Matthiæ Hedemorensis. Född i byen Rensbo, som då hörde till Hedemora socken. Depon. i i Upsala 1609. Hade skäligen läst sin bok, då han blef pwgd

Västerås Stadsbibliotek

1612, och straxt satte Biskop Bellinus honom till sin Capellan i Lundby. Kyrkoh. här 1625, hwartill Biskop Rudbeckius 19 Febr. följ. år högtidligen inwigde honom. War wäl ansedd både i Conf. och församlingen, med förmöget hus efter den tidens beräkning. Död 16 Juli 1649. I test. till kyrkan gafs en ljuskrona.

Gift med Elisabeth, Pastoris i Bro Olai Petri dotter, syster till Hofrådet Stjernhök. Död 1652. Efter henne gåfwos 50 daler till kyrkan. Barn: Johan, kallade sig Örn, blef Amtman i Liffland; Margareta, ses nedanföre; Sara, g. m. Aron Olai Pastor i Skinnskatteberg.

10. Petrus Olai Rabenius. Född i Råby, Dingtuna socken. Fadr. Pehr Olsson dog här hos sonen 1661. Modr. Ingrid Mattsdotter. Icke beslägtad med Rabenier ifrån Thortuna. Stud. 1639. Gick sedan i Schola pietatis i Westerås. Anfägs snäll och blef Supr.Collega i Triv.skolan 1642. Pwgd 22 Juni 1643. Commin. hos swärfadren i Romfartuna 1645. Prot. Jan. 1651: "Herr Pehr, en wacker lärd person, och då han sättes hit, kan hela familjen och församlingen blifwa hulpen och åtnjuta sal. H. Olofs merita." Introd. af Biskopen i April. Orator wid prestmötet 1653. Liknade swärfadren. Död 2 Febr. 1670.

Gift i Febr. 1645 med Ursilia, Kyrkoh. i Romfartuna Erici Matthiæ dotter, död 1648. 2. 2 Juli 1649 m. Margareta, företrädarens dotter, som efterlefde. Barn: Petrus och Johanna, dogo båda i unga år; Elisabeth, g. m. J. Harkman, Pastor i Sewalla; Sara, g. m. Commin. Er. Bodinus i Sala.

11. Andreas Georgii Engzelius. Född på Ängsön. Fadr. Kyrkoherde. Studerade, såsom det synes, blott i Westerås. Pwgd 5 Oct. 1653. Förestod församlingen efter fadrens död. Sökte förgäfwes få tjensten, men blef qwar på ön och gjorde nye Pastor mycket beswär och förtret. Deras trätor i Conf. woro både löjliga och förargliga. De förliktes der i Juni 1657, och Andreas blef Hofpresf hos Riks-Stallmästaren Grefwe G. Baner på Målhammar. Förleddes af herregunst till dristiga försök och sidwördnad emot Conf. Hans patron sökte med all sin makt att få honom till Pastor i Björkstа 1663, men förgäfwes, och då Grefwen 1667 wille "twinga honom att sammanwiga sig med wälborne Skyttens dotter", men han icke wågade, blef han neſligen fördrifwen ifrån

Ängsön. Då han derpå wände sig till Conf. fick han afslag i allt hwad han sökte och dömdes till att priveras. Lefde sedan här och der, men det heter i enkans böneskrift, att han ock tjent under militien. Ändtligen kunde han utwerka sig Konungens och KrigsCollegii recommendation, hwarefter han blef utnämd Kyrkoh. här 1670. Dog innan han deraf fick gagn i Skultuna s. å. Begrofs derstädes 7 Aug.

Gift med Gertrud Håkansdotter, som för sig och sina barn 1671 fick understöd af Capitlets medel. Omgift med Klockaren Eric Larsson i Skultuna. Sonen Håkan Engbom fick 1695 samma klockartjenst, då det heter i förſaml:s bref: "så wäl för fadrens meriter, som egne qualiteter." Dottren Karin lefde 1678.

12. Hermannus Petri Sædsbeckius. Född i Lima af Bondfolk, men dock en afkomling ifrån gamle Herr Herman Pålsson, Kyrkoherde derstädes. Stud. i Upſ. 1648. Pwgd 20 Sept. 1657 till Hofpred. hos RiksCancellerens EnkeGrefwinna på Tidön. Pastor wid Westmanlands regimente 1662. Prot. 18 Oct. 1665: "Episcopus berättar huru practiceras i Björkſta. D. Herman förordnad Krigspreſt, legat i Stockholm och läſit för barn, haſwer lagt sig ihop med enkan i Björkſta, att taga hennes dotter, och säl. menar sig få K. Maj:ts confirmation att blifwa Pastor. Är alldeles omeriterad, emedan han ingen tjenſt gjort i militien eller stiftet." Följde en bataillon 1666 som bröt upp om sommaren. Hade laglig kallelse till Barkarö pastorat 1669, men försakade. Kyrkoh. här 1671, då Herr Åke i Barkarö hos Biskopen sökte succession wid Regimentet, men fick afslag, och tillsädes att efterhöra och med första inberätta "om H. Herman war förlofwad med fogdens hustrus syster på Tidön." Blef död wid Helgomässan i Oct. 1675, och war länge obegrafwen. Conf. ventilerade derom, efter inkommen berättelſe, att en enka, Domprostens i Strengnäs syster, till hwilken han slutligen friat, hade wäl ditflyttat med sitt bohag, folk och boskap, och så snart han war död tagit alla nycklar, men bekymrade sig icke om liket. Conf. tillskref twå preſter, den dödes slägtingar, att hederligen begrafwa honom till deß arfwingarne nedkommo. Domprosten recommenderade sin syster till en del af arfwet, som wäl behöfdes för hans fattige anhörige, af hwilka den ene war så ofärdig, att han släpade sig fram på knänen. Då gälden blifwit betald, war föga att ärfwa.

Västerås Stadsbibliotek

13. **Christopherus Erici Holstenius.** Född i Westerås 1618. Den förträfflige Rectorn sedan Prosten i Stora Schedvi Mag. Er. Holstenius var hans fader. Stud. i Upsl. 1640. Besökte Tyska academier 1649, men fick ringa belöning för sin möda och kostnad, då han 1651 sattes till Rector till Nora Stadsskola. Pwgd 25 Oct. 1652. Hade förtärt hela sitt arf då han 1676 blef Kyrkoh. här, äfwensom hans krafter woro af skolarbetet hårdt medtagne, hwarföre han, för att bereda sig lugn, med Consi och församlingens samtycke 1688 uppdrog pastoratet till sin systers mäg J. Hellenius, med wilkor, att till döden få wara i hans bröd och af lönen njuta 8 tunnor säd. Då hans slägtinge flyttade till Näs 1699, följde Gubben med, men hade den olyckan att öfwerlefwa Hellenius och att hans underhåll här förminskades till 4 tunnor. Lefde således sedan i nöd till sin död, som inföll 1702.

Gift med Brita Jonsdotter, som barnlös dog i Kungsåra i Nov. 1676.

Holstenius har utgifwit Diss. sistens introductionem in Theologiam et Scripturam sacram. Marpurgi 1650. 4:o.

14. **Johannes Olai Hellenius.** 1688. Se Past. i Näs och Jerna.

15. **Johannes Joh. Schedvinus.** Född på Hobborn i Sundborns socken 7 Aug. 1650. Fadr. till slut Commin. i Stora Schedwi. Stud. i Upsl. med hedrande testimonium 1677. Handledde en längre tid slutl. Landshöfding Cedercreutz och deß broder. Pwgd 27 Oct. 1680. Commin. i Säther 1684. Wid denna knappa lägenhet måste han söka förtjena med vicariat i skolan och att biträda Pastor. War älskad prest och då Konungen 1695 mönstrade Dalregimentet talade Öfwerste Anrep godt för honom, så att Konungen befallte widare anmäla honom. Detta synes icke hafwa skedt, men efter förslag ifrån Consi. blef han Pastor här 1699 och lefde till 14 Juli 1722. Huset war så wäl ansedt, att församl. strax efter hans död begärde endera af sönerne.

Gift 14 Oct. 1683 med Margareta Nolting, dotter af FältSecret. D. Nolting och Christina Scribera, f. 1662, död 1 Juni 1723. Af deras 6 söner lefde Daniel och Johan, som båda strax förekomma, samt Leonhard, Commin. i Åhl.

16. Mag. **Daniel Schedvin.** 1723. Se Past. i Oesa.

17. Mag. **Johan Schedvin.** Född i Säther 11 Juni 1687. Hade godt betyg till Acad. 1711. War mogne, erfarne mannen, då han blef Pwgd 16 Maj 1724. Magister 1725. Då han 7 år warit vice Pastor i Dingtuna begärtes han nära enhälligt, att här efterträda sin äldre broder 1730. Tillträdde 1731. Hade en reslig kropp, men war flere år så skälfwande, att han blef oförmögen till tjenst. Denna swaghet begyntes tidigt i hans ungdom, och man wille skylla den på skrämsel af hans fordna Orbilius i Westerås skola, Franzelius, som med oförnuftig stränghet handterade gossarna och ansågs hafwa skadat flera. Några år före sin död förlorade han synen nästan alldeles, men återfick den utan botemedel. Afled hastigt 3 Oct. 1756.

Gift 1731 med Susanna Juliana Fellenius, Kyrkoh. Joh. Fellenii i Ljusnarsberg dotter, och war swåger med ofwanst. broder. Hon war född 1705, död 22 Dec. 1771. Barn: Pehr, död 1747, 15 år gammal. Johan studerade, disput. och en gång, blef Bokhållare i Stockholms Hallrätt; Susanna Gustafwa, okänd.

18. Mag. **Daniel Grau.** Född 5 Juni 1719 i Westerås af Handlanden och Rådmannen N. D. Grau och Maria Norman. Redan 1732 Student. Magister 1743, men förut 29 Oct. 1740 Pwgd på kallelse af RiksRådet Greswe Cronhielms enkefru. Snart efter hennes död ledig, blef han, i synnerhet sedan Domprosten Tillæus kallat honom till sin Adjunct, en wäldig Predikant i Westerås, som med det skarpa ordet öppnade mångas hjertan, men ock ömt bidrog till mångas stadfästelse i det goda. En berättelse är, att framl. Hofpredikanten A. Nohrborg genom hans predikningar fått alfwarligaste om icke första wäckelsen, som sedan hade så wigtig påföljd i hans lefnad och arbeten. Commin. i Arboga Stadsförsamling 26 Dec. 1746. Kyrkoh. här 28 Aug. 1757. Tillträdde 1758. Wid gen.visitation Prost 14 Juli 1779. Opponens wid 1743 års prestmöte och predikade 1768. En förträfflig Pastor, med största nit för Christendomens kunskap och utöfning, för ordning och skick uti allt. Tidigt begynte han arbeta, och tidigt nog nekade honom ett anfall af slag 1783 att fortfara. Han blef derefter förslappad, föga redig

Västerås Stadsbibliotek

och till slut nästan blind och föll då på den swagheten att gömma. Död 26 Juni 1788.

Gift 4 Juni 1745 med Florentina Dorothea de Sorbonne, dotter af Sjötulls-Jacht-Lieutenanten C. A. de Sorbonne och Erna S. C. Pettersson i Carlscrona, född 1722, död 28 Mars 1800. Han fick henne utur en riklig jungfrubur hos då war. PostInspektoren i Westerås. Barn: Daniel, Inspektor på Ortala bruk; Johanna, g. m. Prosten i Tillinge och Swinnegarn Mag. C. Frunck.

Skrifter: Mjölk för barn eller de nödwändigaste Christendomsfrågor. Westerås 1756. — Prestmötspredikan 1768 om Affall ifrån Näden. Sthm 1769.

19. Mag. Johan Nibelius. 1789. Se Past. i Wika.

20. Johan Fahlcrantz. Född i Munktorp 13 Febr. 1741. Fadren Hans Fahlcrantz, församlingens Klockare. Modr. Elisabeth Rosagrius, dotterdotter till Commin. J. Norberg derstädes. Deße föräldrar hade ock 2 yngre söner i prestståndet. Stud. i Upsala 1761. Pwgd 7 Dec. 1764. Notarius wid prestmötet 1773. Vice Pastor i Stora Tuna 1774. Commin. derstädes 1778. Past.ex. 17 Aug. 1785. Kyrkoh. i Kärrbo 23 Nov. 1790. Efter socknarnes förening genom Kongl. resolution 30 Juni 1802 tillika Kyrkoh. här utan widare wal, och kort derpå af Biskop Flodin introducerad. Prost 16 April 1806. Godhet och saktmod woro hufwuddragen af hans charakter, dock förenade med arbetsamhet, som strängt pröfwade krafterna under 28 års tjenst i Tuna, och wållade en längre tids swaghet de sista åren. Död 17 Dec. 1813. Begrofs med predikan af Prosten Doctor D. Rohrberg.

Gift 26 Dec. 1773 med Gustafwa de Brenner, dotter af Lagmannen i Dalarne och Westmanland Carl de Brenner och Hedv. König, f. 1753, död 11 Aug. 1815. Barn: Carl Johan, f. 1774, Professor wid K. Acad. för de fria konsterna, K. Hof- och Landskapsmålare, Ridd. af N. o. WasaO.; Axel Magnus, f. 1780, Professor och K. Hof- och Ornaments-Bildhuggare; Christian Eric, Theol. Professor i Upsl.; Johanna Gustawa, † ogift 1842; Christina Eleonora, g. m. Commin. i Hedemora v. Past. A. Hedenlund; Eva Ulrica, g. m. Commin. i Dingtuna v. Past. L. J. Almberg; Fredrica Charlotta, ogift; Hedvig Magdalena, död ogift.

21. Johan Martin Munckell. Född i Leksand 30 Nov. 1758. Fadr. Capitain A. Munckell anlade sedan den för orten så länge gagneliga fabriken af bomullsspånad och wäfnad. Modr. Maria Christ. Nordman, dotter af Doct. Nordman i Leksand. Stud. 1771. Pwgd 10 Mars 1782. Commin. i Kärrbo i Oct. 1784. Vice Pastor 1789. Past.ex. 26 Febr. 1790. Commin. i Ihrsta 23 Juni 1794. Kyrkoh. i Kungsåra och Kärrbo 27 Juni 1814. Tillträdde 1816. Prost 11 Nov. 1820, sedan han s. d. talat wid Bibelsällskapets sammankomst. Efter känning af slag 1827 följde en tilltagande afmattning, som slutade lifwet 7 Maj 1829. Begrofs med tal af Professorn Doct. Stamberg.

Gift 4 Juli 1786 med Ulrica Marg. Thorslund, Prosten i Ihrsta Mag. J. Thorslunds dotter, f. 15 Juni 1762. Barn: Fredric, Lieutenant; Maria Ulrica, död ogift; Margr. Fredrica, g. m. Domkyrkoklockaren And. Lagerholm.

22. Martin Malmgren. Född 26 Nov. 1778 i Westerås af Snickare-Alderman M. Malmgren och A. E. Åkerblom. Student 1799. Pwgd 14 Dec. 1803. Skolmästare i Serna 16 Oct. 1805. Lemnade denna syssla och antog heldre Adjunctur hos Pastor i Stora Tuna 1808. Commin. i Kärrbo, sedan denna tjenst undergått någon förändring till förslag af Consist., 5 Maj 1816. Vice Pastor s. å. Wald Kyrkoh. här 8 Nov. 1829, som genom K. resolution stadfästades 22 Sept. 1830. Död före tillträdet 30 Jan. 1831. Begrofs med tal af Domprosten Doct. Fellenius.

Gift 12 April 1809 med Johanna Östberg, dotter af BergsRådmannen wid Stora Kopparberget J. Östberg och H. C. Fahlstedt, f. 4 April 1776, död i cholera i Westerås 13 Sept. 1834. Barn: Elisabeth Cath., f. 1809, g. m. Handlanden B. D. W. Schenström; Carl Joh. Martin, f. 1812, Mechanicus och Inspektor på Åkers Styckebruk; Eric Wilhelm, f. 1814, S. M. Adj.; Martina Johanna, död ung.

23. Jonas Reutermark. Född 26 Juli 1776 i då s. k. Lilla Rytternes församling och D. Björna. Fadr. Kyrkowärden Jonas Andersson. Modr. Brita Quiding. Stud. 1801. Pwgd 19 Dec. s. å. Vice Pastor i Skerike 1807. Commin. i Hubbo 24 Nov. 1809. Past.ex. 6 Dec. 1810. Kyrkoh. i Lillhärad 5 Juni 1820. Transp. hit 19 Sept. 1831. Tillträdde 1833. Prost 5 Dec. 1834.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 8 April 1806 med Anna Christina Hedenström, Comministerdotter i denna församling, f. 9 Febr. 1786, död 11 Jan. 1836. Barn: Carl Johan, f. 31 Jan. 1807, S. M. Adj.; Eric Gustaf, f. 6 Aug. 1809, Wågmästare, död; Anders Ludvig, f. 16 April 1813, Handl. i Fahlun; Lars August, f. 1 Oct. 1816, S. M. Adj.; Christina Augusta, f. 19 Maj 1815; Anna Carolina, f. 6 Maj 1819, g. m. Faktorn och Handl. J. E. Bjurling i Westerås; Hedvig Wilhelmina, f. 11 Juni 1822; Beata Johanna, f. 21 Febr. 1825.

---

2. Comministrar.

1. Aron Olai. Den förste som är känd 1644. Transp. 1651 till Lundby.

2. Benedictus Laur. Gusselius. Född i Gussjö, Fleckebo socken. Stud. i Ups. 1658. Pwgd 2 Dec. 1661. War då Cursor Consist. och blef för bittida fader, hwilket kostade prubba, suspension etc., att afhålla sig ifrån coetu och att lemna nyckeln till Not. Cons. Commin. här 1662. Död i Nov. 1686.

Gift 1661 med Anna Berndes, Jacob Krukmakares dotter i Westerås, som kom i nytt gifte med Joh. Granius, Commin. i Erwalla. Barn: Comm. i Erwalla; Kerstin, g. m. Borgaren E. Norling i Hedemora; Maria, g. m. L. Wald, Boktryckaregesäll i Westerås.

3. Petrus Olai Lundius. Född 6 Febr. 1644 i Lundby och Olsta. Stud. 1668. Collega i Köpings skola 1675. Pwgd 9 Mars 1679. Commin. här 1687. Dod 7 Mars 1694.

Gift 1683 med Kerstin Fellenia, dotter af Skolmästaren Petrus Cuprimontanus i Fellingsbro, sedan omgift med Jan Larsson i Swedwi och Kallsta. Flera barn, okände.

4. Andreas Dan. Hedbom. Född i Pellebo, Folkerna socken 27 Febr. 1652. Hette Igel då han blef Stud. 1676. Pwgd 18 Mars 1681. Begärde Klockaresyßlan i Björksta 1683, då han ock åtog sig läsa med socknens barn. Commin. här 1695. Död 22 Jan. 1701.

Gift 1681 med Maria Normontana, Comministerdotter i Björksta, f. 1649, död 1692. 2:o 1696 med Christ. Essenia, Prostens i Sala Mag. L. Essenii dotter och enka efter Fänriken Er. Lütkeman. Barn med den förra: Andreas, Bonde i Kyrkobyn; Brita, död i tjenst, utgammal; med den sednare: Lars, Commin. i Husby.

5. Magnus Salander. Född i Sala socken och Hedsgärdet 1660. Stud. i Westerås. Pwgd 19 Juli 1692. Collega Scholæ i Sala 1696. Commin. här 1702. Lefde länge i så swag ålderdom, att han lät hus och jord i grund förfalla och led yttersta fattigdom. Uppsade ock ändtligen tjensten med ringa förbehåll. Död 2 Dec. 1743.

Gift i Juni 1693 med Sara Harkman, Kyrkoherdedotter i Haraker, f. 1666, död 30 Dec. 1744. De sammanlefde öfwer 50 år, men hade wißt icke utwäg till något guldbröllop, då dagligt bröd länge felade. Barn: Johan, i bondetjenst; Christina, död ogift.

Skrifter: Andelig Passionsspegel, förswenskad af Hermanno. Westerås utan årtal. 4:o. — Andelig Nyårsgåfwa af Hermanni. Betr. om Jesu namn, förswenskad. Westerås 1698. 8:o.

6. Jöns Hellstenius. Född i Högsätra, Lillhärads socken 28 Febr. 1697. Fadr. Mårten Flygare war Ryttare. Modr. Clara Mattsdotter. Syntes i ungdomen ej duga till något. Försokte sent studera, som lyckades så wida, att han 1726 affärdadades till Acad. Pwgd 11 Oct. 1728 och blef strax Commin. i Berg. Commin. här 18 Aug. 1743. Begick sig wida bättre än den föregående. Efter flera anfall af slag död 2 Oct. 1769.

Gift 1. 1738 med Cath. Swalberg, Organisten M Swalbergs i Westanfors dotter med Christ. Norin, död 24 Nov. 1739. 2:o 10 Mars 1741 med Anna Margr. Schick, Kyrkoh.dotter i Norrby, Upsala stift, och enka efter Commin. Schilling i W. Wåla, f. 1718, död 1 Jan. 1773. Barn: Elisabeth Margr., g. m. Commin. N. Ekenberg i Swedwi; Martin, Rector i Arboga skola; Johan, död student.

7. Johan Ramnelius. Son af slutl. Pastor i W. Wåla, men född i Rytterne 24 Juni 1730. Stud. 1754. Pwgd 25 Maj 1759. Warande Adjunct i Fleckebo predi-

Västerås Stadsbibliotek

kade han för Brunnsgästerne wid Sätra. Tjente sedan länge i Fernebo. Commin. här 21 Aug. 1770. God prest, som wärderades mycket af Prosten Graan. Skicklig musikus och och händig att göra wägguhr och annan småslöjd. Död 29 Oct. 1773.

Gift 10 Sept. 1759 med Sara Djurman, dotter af Commin. i Westerås, f. 1730. Födde en son 7 månader efter sin mans död. Sjelf död 22 Febr. 1777. Barn: Sara Helena, ogift; Anna Margr., g. m. Commin. O. Tunmark i Haraker; Jacob, Handelsbetjent; Brita Johanna, ogift; Christina Catharina, g. m. M. Löfwén, Commin. i Munktorp.

8. Mag. Johan Nibelius. 1774. Pastor loci 1789. Se Past. i Wika.

9. Johan Wilhelm Hedenström. Född i Jerna 22 Juni 1749. Fadr. Commin. Stud. i Upsl. 1769. Fick condition i Finland och tillfälle att wistas wid Åbo academi. Pwgd 31 Aug. 1777. Commin. i KungsBarkarö 1785, här 5 Jan. 1790. Ankom s. år sjuklig. Stor figur med starkt mål, men nog obildad med grofkornig stil i predikningarna. Död af lungsot 14 Oct. 1791.

Gift 25 April 1781 med Christina Lundenius, bondedotter i Lima, af wida större sticklighet än mannen, f. 6 Maj 1751, död i Hubbo 8 Juni 1813. Barn: Johan Eric, Provisor; Anna Christina, g. m. Prosten J. Reutermark i denna församling.

10. Gustaf Samuel Holmström. 1792. Se Commin. i Odenswi.

11. Casten Julius Bohnsach. Född 11 Nov. 1767 i Askeryds församling i Småland af Kyrkoherden Doctor Chr. Jul. Bohnsack och Maria Elis. Näsman, begge ifrån Westerås stift. Stud. i Upsl. 1789. Reste derpå utrikes och besökte en äldre broder i Lisabon, hwarest han ock fick condition som informator hos Swenska HandelsAgenten Kantzau. Hade derstädes flera äfwentyr. Ibland dem, efter egen uppgift, att han i ett främmande hus, af rädhåga för en förtörnad man, måste flux kasta sig ut genom fenstret af öfre wåningen och föll på en person, som skadades, men kom sjelf undan. Blef Collega i Arboga skola 25 Juli 1792. Pwgd 11 Maj 1793 och Collega i Köping. Past.ex. 1798. Commin. här 1806. War nog oordentlig i lefnaden. Död i fältfebern, som soldaterne hemförde, 13 Maj 1809.

Gift 9 Jan. 1794 med Sophia Elis. Rokus, dotter af Tenngjutaren och Rådm. Baltzar Rokus i Arboga, f. 1765, död 6 Aug. 1814. Barn: Sophia Juliana, f. 1794, g. 1830 m. DomkyrkoSyssloman C. Berglund i Strengnäs; Adolf Julius, f. 1796, Källarmästare i Stockholm; Carl Otto, f. 1799, också Källarmästare, af wådlig händelse död i Stockholm 1831; Charlotta Ulrica, f. 4 Oct. 1801.

12. Samuel Didric Graan. Född i Fahlun 8 Sept. 1771. Fadr. war Hattmakare och broder till Kyrkoh. Graan i Garpenberg. Stud. i Upsl. 1793. Pwgd 19 Juni 1797. En liten tid Skollärare wid Lissjö bruk. Commin. i Säterbo 1807. Transp. hit 21 Jan. 1810. V. Pastor 1813. Oförwitlig i tjensten och derjemte en träl i boställets skötsel, hwilket dock ej kunde hjelpa från nedsläende fattigdom. War föreslagen till sacell. i Tillberga, då han dog 20 Juli 1822.

Gift 18 April 1800 med Fredrica Mossberg, dotter af SlußInspektoren H. S. Moßberg i Säterbo och U. D. Morell, f. 1778, död 14 Juni 1831. Barn: Christina Sophia, f. 1810; Eva Dorothea, f. 1812; Göran Didric, f. 1814; Fredrica Charlotta, f. 1818.

13. Carl Johan Hammarström. Född 7 Febr. 1788 i Fahlun. Fadr. Kyrkoh. i Ljusnarsberg. Stud. i Upsl. 1809. Pwgd 15 Maj 1811. Commin. här 23 Mars 1823. V. Pastor i Oct. 1827. Förbättrade betydligen det förfallna bostället. Efter en längre afmattande lungsot död 22 Dec. 1830.

Gift 19 Maj 1822 med Anna Elis. Fernander, som 1832 gick i gifte med Commin. i Ihrsta A. Lundquist. Enda barnet Maria Elisabeth f. 19 Mars 1823.

14. Isac Daniel Reuterborg. Född i denna förs. och Räby 22 Mars 1794. Fadr. Rusthållaren, Nämndemannen och Kyrkowärden Carl Ericsson. Modr. Christina Pehrsdotter. I någon slägtskap med Commin. Reuterborg i Fellingsbro hade han anledning att upptaga deß namn. Stud. 1817. Pwgd 1 Maj 1819. Collega Scholæ i Arboga 1828. Förestod ock Rectors vices 1829. Commin. här 25 Juli 1831. Ifrån Sept. s. å. bestred han såsom v. Pastor både Kyrkoherde- och Comministertjensterna. Tilltr. Commin.syßlan 1832.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 18 Oct. 1831 med Carolina Hedberg, dotter af Handlanden i Nora Magnus Hedberg och A. M. Lindberg, f. 5 Oct. 1805. Barn: Seraphia Albina, f. 1 Febr. 1834; Narcissa Rosalia, f. 29 Oct. 1835; Thecla Alina, f. 4 Aug. 1837; Flora Idea, f. 17 Dec. 1839.

---

12. Kärrbo.

1. Kyrkoherdar

till Socknens förening med Kungsåra.

1. Salomon "in Kerbo" såsom han sjelf skref då han 1556 bewittnade socknens skattskrifningslängd.

2. Ericus Fenno war här 1571. Afgick med döden 1574.

Hans enka sedan gift med den följande.

3. Ingemarus Olai efterträdde 1574. Pastor i Folkärna 1591.

4. Israel Petri Niger. 1591. Se Past. i Tillberga.

5. Sweno Erici skref sig både Medelpadus och Medirivus, som förmodligen skall betyda detsamma. Såsom Concionator Militum finnes han hafwa underskrifwit Upsala mötes beslut. Kyrkoh. på Ängsön 1594. Flyttades hit 1599. War Riksdagsfullmägtig i Linköping 1600 och underskref domen öfwer de olycklige Rådsherrarne. Lefde till 1623.

Hans enka nämnes 1625. De hade en skicklig son, Joseph Cherboerus, till slut Pastor i Ihrsta.

6. Paulus Andreæ Hedemorensis. Ifrån byn Gußarfwet. War först på 1580:talet Biskop Bellini Domesticus och sedan Commin. i Ihrsta och satte i den tjensten sitt namn under Upsala mötes beslut. Warande Kyrkoh. i Skerike fick han 1613 Kon. Gustaf Adolfs bref på 6 tunnor säd i wederlag, men har troligen redan 1607 tillträdt tjensten. Sedan Skerike blef anslaget till præbende för Lectores i Westerås, flyttades Herr Pawel 1624 till Kärrbo, hwarest han dog i Maj 1630.

Gift med Magdalena, som 1643 i stor fattigdom begärde hjelp af Domcapitlet, hwilket ock af sina tillgångar ofta understödde nödlidande prestenkor, då ännu ingen annan fond dertill synes warit.

7. Johannes Magni Tiste. Inkommen ifrån Östergöthland hade han, efter slutad studering i Westerås, blifwit Pwgd 1617. Mähända en afkomling af Lorentz Tiste, som 1524 war Borgmästare i Wadstena. War 1620 Pædagog i Noreskoga. Commin. i Skultuna 1624 och 1628 i Kolbeck. Kyrkoh. här 1631. Predikade i prestmötet 1632. Hade ock hållit en latinsk oration 1625. Hade skäliga kunskaper och skref ibland de bättre på sin tid, men war obetänksam, häftig och plump, då sinnet bröt ut. Så angrep han Pastor i Skultuna i en predikan oförskämdt och måste plikta. I Kärrbo anföll han den likaså häftige Öfwersten Jesper Kruus och måste uppwisa sin predikan i Cons., men deruti war intet att åtala. Prot. Juli 1648: "Predikar mycket ex affectu et privato odio emot en och annan." I synnerhet måste den bättre betjeningen på Frösåker, som satte näsan högt i wädret öfwer prestfolket, röna hans grofwa utfall i predikan. Klagade att Capellanen predikade på Adelns gårdar, men de borde gå i kyrkan. Död i Mars 1663. Begrofs 5 April.

Gift 1. med Marina, Kyrkoh. Magni Hieronymi i Nora dotter, som dog 10 Maj 1626. 2:o i Dec. 1626 m. Elisabeth, Prosten Herr Jons dotter i Kolbeck. Han måste betala 8 daler för det han, "anno nondum exacto, fick lof wias wid henne." Hon efterlefde. Blott en son af förra hustrun nämnes, Elias, som war sin faders Capellan.

På trycket utgifwit: En liten Tractat om then Gudomeliga Warelsen af Augustino uthdragen och förswenskad. Westerås 1626.

8. Olaus Tolftonis. Född i Leksand och Torrberg 1619. Fadr. Tolfto Olsson, Bonde men dock Kronolänsman. Modr. Karin Larsdotter. Stud. i Upf. 1641. Pwgd 1644 och strax Commin. här, den förste som finnes nämnd. Flyttades 1651 till Säterbo och att tillika predika i Arboga hospital. Af både herrar och allmoge omtyckt kallades han tillbaka, och blef här Kyrkoh. 29 Juli 1663, samt tilltr. 1664. Baron Gyllenstierna recommenderade honom sedan ifrigt till bättre lägenhet, men utan framgång. Med många barn, af

Västerås Stadsbibliotek

sjukdomar och andra motgångar utblottad, sökte och wann han, med Consist. och Landshöfdingens förord, 1683 nådig förskoning ifrån kronoutlagorna. Det synes dock endast ha warit 230 daler k. m., för flera år resterande. Afled 1684. Begrofs 3 Nov.

Gift 1. 1644 i Westerås med Anna Nilsdotter, som dog i Säterbo. 2. med Elisabeth, död i Kärrbo 1670. 3. 2 Oct. 1670 med Christina, Kyrkoh. i Kumla D. Buskovii dotter, och enka efter desf. Pastor i Björksta Joh. Folkernius, f. 1635, död 1703. Hade många barn: Olof njöt flera år stipendium af Kongl. Rådet Baron Gyllenstierna och blef Rector Scholæ i Arboga; Nils, Frälsefogde; Pehr, okänd; Anna, ses nedanföre; Maria, g. m. en Frälsefogde Eric Ericsson; Elisabeth, g. m. Johan Olsson, Kammartjenare hos Baron Flemming på Lindö; sönerne togo namnet Tolstonius.

9. Johannes Olai Risholius. Född omkr. 1656 i Leksand och byen Risholn af Bondfolk. Synes warit i någon slägtskap med den föregående. Stud. i Upf. 1677. Stod i mycken gunst hos Baron Gyllenstierna, som 1681 kallade honom till sin Hofpredt, hwarpå han wigdes 18 Mars. Antogs följ. år af församlingen till Commin. åt företrädaren, i hopp att den unge och raske mannen skulle upphjelpa det swaga hufet. Fick ock intaga den gård och hemmansdel som Säteriegaren löst af Drottning Christina, till boställe för den tjenstеman de behagade tillsätta. Han uträttade hwad han förmådde och blef enhälligt begärd att succedera swärfadren 1685, då han åtog sig att utan Capellan förrätta all presterlig tjenst. Respondens i prestmötet 1687. Men snart swigtade han, fick ett drygt hushåll, blef trött och sjuklig och måste omsider begära en på stället fästad medhjelpare, som till slut skötte hela tjensten. Efter längre swaghet och lidande död midsommartiden 1718, och strax derefter nedbrann prestgården, då flera kyrkans handlingar förlorades och närmare underrättelse om hans sista derföre saknas.

Gift 28 Aug. 1681 med Anna Tolstonia, med hwilken han hade 13 barn, död 6 Maj 1711, wid 50 år gammal. 2. 1711 med en enka Elisab. Törnbom, som åter blef g. m. en Kronofogde. Barn: Gustaf, Landtbrukare, sedan Stadsbetjent i Enköping; Pehr och Johan nämnas 1705; Anna, g. m. Inspekt. på Ängsö E. Lundbom. Hon

lät förföra sig af Baron Joh. Sparre, blef i Conf. skiljd wid sin man och lefde med Sparren i Stockholm; Ingeborg Maria, g. m. Commin. P. Engzelius först här, sedan i Åhl; Hedwig Christina, g. m. Krono-Länsman L. Morström i Åhl.

10. Petrus Jonæ Arborelius. Född i Arboga 1 April 1677. Hans fader, Borgaren Jon Pehrßon war broder till Commin. och desf. Pastor i Romfartuna Ol. Arborelius, ifrån hwilken sistnämde alla nu warande med detta namn härstamma. Modr. Sigrid Jonsdotter. Stud. 1701. Stadgad man då han blef Pwgd 20 Dec. 1712 och blef paßande Adj. hos den stolte Prosten Dahlborg i Stora Tuna. War en utmärkt predikant i den stora kyrkan, och då Commin. Kohlbeckius på stället war en stor ryttare, uppkom det talet: "När Herr Olof rider och Herr Pehr predikar, då går det med fas." Blott 7 års prest blef han befordrad till Kyrkoh. här 1719, och den kraftfulle mannen swarade emot församlingens behof och förhoppning. Länge omtalades han såsom en utmärkt Pastor i lära och lefwerne, i disciplin och wälgörande, äfwen såsom föresyn i åkerbruk. Ett stort kärr gjorde han frugtbärande, men det lades i lägerwall efter honom. Så gick det ännu en gång långt efter hans tid. På herrgårdarne en wälkommen gäst, och wanligen ställdes en bout. Portugis för hans couvert. Bidrog till fattigskolans stiftelse af en Fröken Kraus. Stod i mycken gunst hos Biskop Kallenius, som i sin likpred. efter honom yttrade det omdöme, med sidohugg på hans grann-Pastor: "Han war ingen fuchsswansare, som strök folk om munnen med räfrompor." I prestmötet 1714 war han Orator, 1719 Opponens och predikade 1721. Död 22 Nov. 1742.

Gift i Maj 1719 med Sara Lundius, Kyrkoh. Lundii i Barkarö dotter, förut g. m. sin faders efterträdare Troilius och Tulenius. Fick med henne tre styfföner, men förlorade till bitter sorg på ett år twå af dem, som gåfwo bästa hopp. Enkan dog 28 Aug. 1762, 88 år gammal.

11. Pehr Waller. Född 12 Dec. 1696 i Attersta, Sewalla socken, hwaref fadren med lika namn war Ryttare för i början eget rusthåll. Modr. Lisa Hansdotter. Om stamfadren ses wid Biskop Waller. Stud. 1723, och war redan då Notarius Gymn. och Consist. Amanuens. Pwgd 29 Mars 1728. Apologist i Westerås skola 1730, emedan han hade lärt sig åtskilliga "behändiga grep" i räknekonsten. Collega i

Västerås Stadsbibliotek

andra claßen 1732. Gjorde 1733 tillika tjensten efter en Pastor i Kolbeck och war 8 år predikant wid Sätra helsobrunn under ferierna. Kyrkoh. i Kärrbo 1743. Tilltr. 1744. Trägen Docens, nitfull Pastor. De sista 10 åren plågad af gikt, en följd af förkylningar under socknegången i Stora Tuna, då han måste ostiatim upptaga sin lilla lön. Predikade dock sittande i predikstolen. Afled 17 Dec. 1755.

Gift 22 Dec. 1731 med Anna Swedelius, syster till Domprosten Doct. Swedelius, f. 22 April 1704, död i Örebro 6 Febr. 1790. Af barnen lefde endast Eric, som blef stiftets Biskop.

12. Eric Rohrström. Född i Fahlun 10 Juni 1708. Fadren, af lika namn, Länsmansson ifrån Noret i Mora socken, war Kronofogde i ÖsterDalarne. Modr. Christina Troilius. Stud. i Upsala 1721. Pwgd 1 Oct. 1731. Commin. i W. Wåla 1740, i Odenswi 1747. Kyrkoh. här 21 Aug. 1757. Respondens i prestmötet 1773. Swag prest, äfwensä hushållare. Med god helsa, tog han allting lätt, ehuru i fattigdom. Hade med tilltagsenhet och öfning lärt sig något af fältskärskonsten, så att han skar och plåstrade oförskräckt, och det lyckades. Död sakta och owäntadt såsom ett utblåst ljus 30 Nov. 1789.

Gift 1730 med Anna Sarell, Hammarsmedsdotter i Norrberke, f. 1706, död 26 Juni 1759. Af 10 barn: Eric, Frälseinspektor; Fredric, Bruksinspektor i Finland; Anders, Bokhållare ibid.; Didric, Snickare; Christina, g. m. Skräddarmäst. Hagberg i Stockholm; Anna Margareta, g. m. Fältwäbeln M. Schulman; Ulrica, g. m. Målarne C. Herweghr och L. Möllerström i Stockh.; Catharina, g. m. Tullnären Ek i Hedemora. 2. 1759 med Maria Soph. Bouttler, dotter af Regim. Fältsk. J. H. Bouttler och H. O. Blom, f. 1731, död 17 Febr. 1771. Af 4 barn: Carl Henric, Commin. i Berg. 3. 1772 med Clara Marg. Dahlin, Capellansdotter i Garpenberg, f. 1736, död 2 Mars 1804. Af 4 barn: Erica, g. m. Skräddaremästaren M. Ramelius i Westerås.

13. Johan Fahlcrantz. 1790. Tilltr. 1792. Tillika Kyrkoherde i Kungsåra såsom Moderförsamling 1802, hwarest de följande ock äro uppförde.

---

2. Comminister.

1. Petrus Johannis. 1630. Se Commin. i Thortuna.

2. Andreas Martini. 1633. Se Past. i Orsa.

3. Jacobus Magni. 1636. Se Past. i Rytterne.

4. Olaus Tolftonis. 1645. Se Pastores loci.

5. Elias Johannis Tiste. Född omkring 1620 i Nora. Son af Pastor härstädes J. Tiste. Stud. i Upf. 1643. Pwgd 1651 och Commin. i Malma. Kom snart hit, sin fader till hjelp. Begärdes förgäfwes till Pastor här 1663. Recommenderades af Baron Gyllenstierna hos Biskopen 1671 utan påföljd. Bodde i ett torp på prestgårdens egor, som ännu kallas Tistebo. Död 1672.

Gift 1651 med Maria Larsdotter, hwars fader war fogde på Aggarön. Lefde ännu 1706, 85 år gammal. Barn nämnas icke.

6. Magnus Haquini Tudenius. Född i Arboga af Borgarefolk. Stud. blott i Westerås och war Cursor Consistorii då han blef Pwgd 29 Febr. 1673. Gjorde sin "förstmäßa" i Badelund och fick i häfwen 8 daler 29½ öre, som den tiden ansägs för hederlig hjelp. Förblef i samma tjenst till 1676 och då Commin. här. Död 1681.

Gift 1672 med Brita Johansdotter i Westerås.

7. Johannes Olai Risholius. 1682. Se Past. härstädes.

8. Petrus Joh. Engzelius. 1705. Se Commin. i Åhl.

9. Thomas G. Betulinus. En Finne, som flygtat undan Ryßarnas härjning och kommit i detta stift att söka säkerhet och uppehälle. War sedan 1707 Capellan i Alavo. Antogs interimswis till Commin. här 1716. God prest, som under Pastor Risholii sjukdom gjorde hela tjensten. Söktes ock till Kyrkoh. efter honom, men Cons. hade nog af att hjelpa stiftets barn. Efter slutad fred 1722 utnämd Pastor i Lappo församling begaf han sig hem till Finland 1723. Död 1732.

Gift med Juliana Frisius, som följde mannen hit och tillbaka. Omgift med Kyrkoherden i Lappo Andreas Indrelius.

Västerås Stadsbibliotek

10. Lars Petrelius. 1723. Se Commin. i Folkärna.

11. Hans Troman. Född wid Stora Kopparberget 1716. Fadr. Grufwearbetare med lika namn. Modren dog i Fahlun 1779, 100 år gammal. Stud. 1738. Pwgd 10 Sept. 1743 i Strengnäs af Biskopen Doct. Lundius, som "ej wille lägga händer på honom och kamraten, utan att han ock sjelf examinerat dem." Kallades till Commin. af syßlans Patroner 1749. War icke utan natursgåfwor, men fordid i lefnaden. Död 27 Aug. 1757.

Gift 1749 med Christina Hwalström, Kyrkoherdedotter i Fleckebo, omgift med slutligen Pastor i Malma A. Westborg.

12. Nils Kartelin. Född i Wenjan 18 Aug. 1724. Hans fader, Kyrkoh. derstädes, skref Cartelin. Stud. 1743. Pwgd 21 Febr. 1751, kallad af Baron Aug. Lejonskold på Stensjö. Miştänkt att wara Pietist, blef han af Conf. starkt efterforskad, men erhöll de bästa betyg ifrån wälkända Pastorer. Commin. här 1758, sedan han ock tjent en annan församling. Serdeles älskad, äfwen till umgänge af Baron Gyllenstierna på Frösäker. Död i Aug. 1761.

Gift 10 Dec. 1745 med Anna Mattsdotter, f. i Garpenberg af ringa föräldrar, utan seder och skick. En olycklig förbindelse, som orsakade honom bitter ånger öfwer sin ungdoms förwillelse. Hon dog 1764, 47 år gammal. Deras son dog ock tidigt, en oduglig yngling.

13. Mag. Bengt Gustrin. 1762. Se Commin. i Husby.

14. Olof Schultzberg. 1776. Se Commin. i Norrberke.

15. Johan Mart. Muncktell. 1784. Se Past. loci.

16. Johan Fr. Muncktell. 1795. Efter församlingarnas förening 1802 allena i socknen boende med deß gamla pastorsboställe och drygare tjensteförbindelser. Se Past. i Ihrsta.

17. Martin Malmgren. Efter förslag i Conf. och hela församlingens wal 1816. Se Past. loci.

18. Lars Petter Sundberg. Född wid Larsbo bruk i Söderberke 23 Juni 1788. Fadr. Lars Sundberg, Trägårdsmästare, blef sedan Inspektor på Kägleholm. Stud. 1811. Pwgd 24 Juni 1812. Commin. i Säterbo 1818, i Arboga Landsförsamling 11 Juni 1827, här 27 Dec. 1831. Tillträdde 1832.

Gift 5 Maj 1819 med Brita Maria Bergström, f. 17 Febr. 1793 i Öby socken i Nerike af Arrendatorn N. Bergström och Cath. Lindström. Barn: Paulina Ottiliana, f. 7 Maj 1820.

---

13. Ängsö.

1. Kyrkoherdar.

1. Anonymus, "Soknapräst i Ängzön 1346" då K. Magnus med sitt bref gjorde honom med all jord, som under Ängsö kyrka och Kyrkioherrebord, gifwen war eller gifwas kunde fri och qwitt för alla utskylder, die b. Olavi Konungs och Martyris.

2. Petrus eller "Herra Peder af Engzö" har tillika med "Germunder, Kanik i Westerårs" bewittnat ett själagiftsbref af år 1390. Är förmodligen densamme som 1387 fick K. Albrechts stadfästelse på ofwannämda eftergift.

3. Anonymus, "Rector ecclesiæ Ängrön" 1444, då K. Christofer e castro Westerårs die Scholasticæ virginis tog honom, hans Capell och præbende "i siin Kongl. häghn frijd och beskärning."

4. Jonas eller "hedherlig och förståndig Man Herr Jon Capellan" wid Ängzö prebenda tog afsked 1472 och wille se sig om efter annat bröd och gäll.

5. Mag. Benedictus, Domprost i Westerås, fick då Ängsö præbenda, med wilkor, att swara för all tidegärd, och Öens egare R.R. Fader Ulfsson skref derom till "hans Nåde Biskopen", med begäran om confirmation för Herr Mäster Bengt.

6. Anonymus har efter gammal sägen warit här ett år, blifwit af Ängsöboerne förd öfwer sundet och ifrån Öen för alltid bortdrifwen. Tiden kan icke utsättas.

Västerås Stadsbibliotek

7. **Franciscus** eller "Herr Frantz på Engxsiö" Kyrkioherre 1499 och nämnes i ett jordabref af det året. I en gammal anteckning heter han Frans Helsing.

8. **Magnus**, Curatus härstädes 1512, nämnd i ett bref af den tidens wanliga innehåll, angående jordköp och byte m. m. Brefwet fanns på Doct. Rudbeckii tid.

9. **Clemens** har warit här 1530, men hans titel nämnes icke. Wid denna tid, då Reformationen medförde många förändringar, och några följande åter bära namn af Capellaner, synes socknen warit Anner, tilläfwentyrs till Kungsåra. En del af denna sockens kyrkogård har länge haft namn af Ängsö lägerställe, hwilket gifwer styrka till denna förmodan.

10. **Johannes**, eller "Herr Hans Capellan på Ängsö", har sjelf antecknat, att han af Herr Arvid Trolle fått en bondgård Åholmen till prestebord, med hustru och barn att bebo. Detta har skedt emellan 1530 och 1550, och lärer Pastors byställe ännu wara detsamma.

11. **Ericus Laurentii** har wid 1575 flyttat härifrån till det lilla Fleckebo pastorat.

12. **Mauritius Johannis** eller "ärlig och förståndig man Her Mauritz Hansson, Capellan på Ängzöön" anföres såsom wittne i ett arrendecontract om fiske 10 April 1577. Att han före hitkomsten warit Capellan eller Domesticus hos Pastor i Husby är allt hwad för öfrigt om honom är bekant.

13. **Andreas Andreæ**. Underskref Upsala mötes beslut 1593. Afgick härifrån 1594. Återkommer nedan.

14. **Sweno Erici Medelpadus**. 1594. Flyttade till Kärrbo 1599.

15. **Martinus Petri Arosiensis** war Capellan i Hedemora 1593 och förekommer i det bekanta mötets underskrift. Pastor här 1599. En synnerligt enfaldig man och föremål för andras skämt. I Stockholm kom han i hop med Grefwe Abr. Brahe och tog honom för Mårten Sämskmakare på Norrmalm till fleres stora lust, som S. Columbus anför i sin Målro Mß. Död i Westerås 1609.

16. **Andreas Andreæ Jhrestadius**. Densamme, som ofwanstående N:o 13. Flyttade härifrån till Tillberga

1594, men stadnade der icke längre än till 1599, då han sattes till Dingtuna pastorat, som två år warit obesatt, och församlingen genom den onde Capellanens Erici Thomæ konster ännu war upprörd med partier och buller. Här uthärdade han till 1610, men då heter det, att "för sin hustrus höga ålder och för rumsens orolighet befordrade han sig sjelf tillbaka till Ängsön." Lefde sedan till 1625 och dog i Westerås.

17. **Georgius Andreæ Arosiensis**. Stud. i Upsala 1601. Pwgd 1606 och något derefter Commin. i Romfartuna. Står som sådan på förteckningen i Synodo 1616 och 1619. Kyrkoh. här 1624. Predikade på prestmötet 1630. Omtalas föga under de 30 år han war härstädes. Död 1654.

Gift med **Anna Johansdotter**, som lefde till 1677. Att hon fick 2½ nådår berodde af Patroni både godhet och magt, ty wanligen fingo enkor ej mera än ett år, ofta mindre. Deras son **Anders** blef def. Pastor i Kungsåra. En måg Hr Olof omtalas, men är ej widare känd.

18. Mag. **Petrus Magni Rompherus**. Född i Romfartuna. Stud. i Upsala 1645. Magister 25 Sept. 1655. Föregående år 14 Dec. Pwgd och tjenstgjorde först i Stockholm. Wann tidig befordran, då han inom året blef Pastor här 1656, men hade icke många glada dagar. Företrädarens son, som mißlyckats i sitt sträfwande efter syßlan, bodde med modren qwar på ön, och gjorde honom mycken förtret. Då han i förhand gaf Patronen, R. Rådet Pehr Sparre tillkänna, att Biskopen war sinnad visitera i Ängsön, utbröt strax den myndige Herren med bitterhet, att Biskopen hade intet att bestyra med hans församling, och hotade att lägga socknen till Strengnäs stift. Om Biskopen kom, kunde honom hända en "skimpt", såsom att kyrkodörren kunde tillslutas m. m. Snart uppkom en skriftwärling emellan Sparren och Biskop Laurelius, som förwarad in orig. wisar Adelns myndighet och orimliga fordringar. Huru striden för den gången afslopp och när visitation förrättades, finnes icke antecknadt. Men Pastor hade ledsamt å båda sidor. Han sökte derföre ifrigt komma härifrån; blef också med flere föreslagen till Björksta, men för en annan Herres konster derwid, drogs på tiden och Mäster Pehr afgick med döden i April 1664.

19. **Petrus Jacobi Arbenius**. Född i Arboga 1628. Under det han studerade i Westerås blef han 1653

Västerås Stadsbibliotek

inf. Collega i Skolan och Pwgd 11 Nov. 1655. Lemnade denna tjenst 1657 och antog kallelsen att blifwa Hofpresf på Ängsön. War der till sitt herrskaps nöje, ehuru med hustru och barn, i 9 år, så att han ock 1666 befordrades till pastoratet. Strax begärde Baron Sparre ordination för en Student, som föregafs blifwit examinerad i Lund och hafwa stora gåfwor, men det afslogs och mannen återwisades till Skåne. Arbenius synes sedan, jemte kyrkotjensten, predikat på slottet och dog redan 1675. Begrofs 17 Juni. Efter honom war någon tid ingen prest på ön, hwarföre en Stud. Schepplerus reste dit ifrån Westerås, att predika.

Enkan hette Karin Seberus, som sedan blef hustru till J. Engzelius, Commin. i Fernebo. En son dog såsom student.

20. Samuel Schenningius. Hade någon tid warit Kyrkoh. i Örberga och Nessia församlingar af Linköpings stift, då han hitkallades och ankom 1676. Biskopen hade tidigt skrifwit till Enkefrun, att hon måtte taga någon af detta stift, gift eller ogift, meriterade funnos af båda. Men derpå hade hon ej afseende. Den nye Kyrkoherden hade ock sin broder Johan med sig, som stadnade qwar till biträde i tjensten, bodde i ett torp Nyßbo och dog 1679. Pastor blef sjelf död i Febr. 1680. Widare underrättelse saknas om båda. En enka eller dotter Maria Schenning blef sedan g. m. Knut Olofsson på Ön, som i Conf. begärde ägtenskapsskillnad, emedan hon lagt sig in med Fogden P. Öhman.

21. Mag. Andreas Bellander. Född 1650 i Bellefors i Westergöthland. Fadr. Jonas Jacobi, Pastor. Stud. i Upsala 1673. Magister 16 Dec. 1679. Kort derpå Pwgd och Pastor här 1681 och tilltr. s. å. Förut hade Biskopen i Febr. skrifwit till Wälb. Frun och recommenderat Mag. G. Holstenius. Hon swarade, att det icke hastade, emedan hon wille gifwa enkan några nådår. En ny skrifwelse ifrån Bisk. påminte, att hon nu borde taga Pastor inom stiftet, då hon nyligen gått utom. I alla fall borde den antagne i prestmötet göra de specimina honom påläggas. Prot. 1682 i Sept. säger, att Pastor i Ängsö håller sig icke till stiftet och 1683 i Juli skulle skrifwas till honom, att han inställer sig under Ep. och Conf. inspection och uppwisar sin fullmagt, ty ehuru Frun hade jus Patr. hade hon dock icke inspection öfwer församl.

och deß själaryckt. Kyrkoh. Bellander fick transport till Marieſtad 1689 der han ock följande år blef Contr.Prost. Har der warit en aktad man med kunskaper och drift. Död 14 Juli 1722.

Gift på Ängsön 17 Juni 1683 med Gumborg Fegræus, som synes då warit i herrskapshuset. Hon war dotter af hans företrädare i Marieſtad, Prosten Torb. Fegræus. Barn: Ursula, g. m. Ryttmästaren N. Giökman; Torbern, Bergmästare i Helsingland; Elisabeth, g. m. Domprosten i Skara Mag. A. Rudberg; Marg. Tullia, g. m. Borgmäst. G. A. Palm i Lidköping; Anna Maria, g. m. Mantals-Commißarien Örtegren; Eva, g. m. Prosten i Stora Wånga Mag. Olof Knös, och moder till Domprosten i Skara Doct. A. Knös.

22. Mag. Carolus Cleophas. Född i Stockholm, då hans fader Anton Cleophas derstädes war tjensteman, men kommen ifrån Arboga af en gammal slägt i stiftet, ty redan 1616 nämnes Antonius Cleophas, Fogde öfwer Lindesberg och Noreskoga. Studerade äfwen utrikes, serdeles i Wittenberg, der han disputerade 1680 och gratul. en landsman J. Solinus till Magistergraden 1684, hwilken ock tillägges honom sjelf. Hemkom 1687 och Pwgd 19 Juli af A.Bisk. i Upsala. Träffas sedan gift wid Strömsholm 1688, och fick i Maj, för otidigt umgänge med sin hustru, i Conf. den dom, att "emedan han war en ung karl och hade ingen ecclesiam, som deraf blifwit förargad", skulle han blott erlägga en betydlig penningeplikt och en tid ej få utöfwa embetet. Af Ängsö egarinna Fru Sigrid Horn utnämd och tillsatt Pastor skulle han tillträda 1690, men blef död i Arboga 29 Maj s. å.

Gift 1688 med Brita Pedersdotter, som synes fått både tjenste- och nådår, och efterlefde i Arboga. Barn: Anton, Controlleur wid Wägen i Arboga; Sophia, g. m. Klockaren Eckerman wid Catharina förs. i Stockholm.

23. Mag. Nicolaus Sparrman. Född i Roslags-Tuna 21 Febr. 1668. Son af Prosten J. Sparrman och Cath. Thunberg. Stud. i Upsala 1675. Magister 10 Dec. 1691, men war förut Pwgd 3 April s. å., och redan 30 Jan. af Fru Siri Horn befullmägtigad till detta pastorat, alldeles med samma stil som en Kongl. fullmagt. Sedan Adelns privilegier wid slutet af detta år blifwit inskränkte, måste han

Västerås Stadsbibliotek

17 Febr. 1692 inställa sig i Conf. att enligt kyrko-ordningen approberas; war ock den förste i detta stift, som då undergick pastoral-examen. Baron E. Sparre hade på sin moders wägnar några dagar förut begärt hans introd., då ock Biskopen efter deras önskan måtte kunna undfägnas. Kyrkoh. Sparrman war en accurat Pastor, som ock först samlade underrättelser ifrån äldre tider om församlingen, kyrkan och presterne m. m. Skulle predika i prestmötet 1693, men hindrades af sjukdom och dröjde här sedan så kort, att han ännu endast 26 år gammal blef 27 Mars 1694 af Konungen befordrad till Biskopskulla och Fröjeslunda pastorat i Upsala stift, dit han s. år. afflyttade. På prestmötet i Upsala 1696 Concionator och 1716 Opponens. Måste för werk och kallbrand 1714 låta aftaga högra handen med en del af armen, men skref sedan med den wenstra. Död 26 Maj 1722.

Gift 1692 med Maria Pyttner, som dog på Ängsön 26 Nov. s. år. 2. 11 Jan. 1694 med Christina Stille, Kyrkoherdedotter i Funbo, som dog ett år före mannen. Barn: Johan Nils, Pastor i Widbo; Eric, Prost i Tensta; Andreas, Auditeur och Aßeßor; Catharina.

24. Cand. Eric Vigelius. Född i Köping 1657. Fadr. Jan Mattsson war då Wårdwäktare, men hade warit Borgare, Barberare och Slagtare. Stud. i Upf. 1680. Disputerade 1686 och undergick Philos. examen. Pwgd 12 Dec. 1697, war han först Hofpredikant hos Grefwe G. A. Oxenstierna, hos hwilken han förut länge haft condition. Kom efter någon tid till Baron Cl. Rålamb och derigenom i tillfälle att blifwa känd och kallad till Kyrkoherde här 1694. Ankom s. år. Efter ojäfaktiga bewis en redlig prest, nitisk och oförskräckt, som måste utstå många förtretligheter, men gick manligen allt igenom; och då en anonym skriftligen gjorde honom i Conf. de grufligaste beskyllningar, kände honom hans förmän för wäl, att derpå hafwa minsta afseende. Med sin Patron, då warande egaren af Ängsö Baron Johan Sparre, hade han sin wärsta affär, som gaf honom för alltid ett sorgligt minne. Då den mägtige herren trodde sig fritt få öfwa allt hwad liderlighet heter, ansåg Vigelius sig pligtig, att förehålla honom hans syndiga lefwerne, som wäckte så stor förargelse i församlingen. Sparren, som deraf förbittrades, fordrade i Conf. att en så tilltagsen prest skulle straxt bortflyttas. Det kunde icke ske, hwarföre hatet utbrast i fullt raseri, att han 1707 lät alldeles tillsluta kyrkan, och under grufliga hotelser förböd, att der hålla gudstjenst. Ifrån 28 Jan. till 12 Juni blef ock derwid, då folket till söndagsandakt samlades på Kyrkoherdens gård. Nu lät Landshöfdinge-Embetet slå upp kyrkodörrarne. Sparren swor och swärmade, skref till Biskop Iser, att han war sinnad åter tillsluta kyrkan, och ehuru han i swaret blef alfwarligen derföre warnad, uppfyllde han sin hotelse. Efter jemmerlig klagan af Pastor och församling, bragtes saken för Rådet i Stockholm och remitterades till Hofrätten, som genom Häradshöfding Westenhielm lät i orten hålla ransakning. Prest och församling, som i allt funnos oskyldiga, sökte med förbön lindra straffet för den owärdige. Domen blef offentlig afbön och Kyrkoplikt, och den alfwarlige Kyrkoh. Schiffer måste absolvera honom. Han måste ock plickta 200 daler s. m. *) Utom denna och andra förföljelser plågades Vigelius många år af en swår gift, som långa skiften och till slut länge höll honom i sängen, och dock arbetade han till det yttersta. Död 7 Oct. 1731.

Gift 1. 1694 med Helena Wolimhaus, dotter af Apothekaren i Upsala Simon Wolimhaus, enka efter Lectorn i Gefle Mag. Ol. Blid och syster till Kongl. Råderne Grefwe Jacob Gyllenborg och Grefwe A. Lejonstedt. Död 11 Nov. 1696, 38 år gammal. Sonen Eric, dog tidigt. 2. 1697 med Agneta Kiellman, Kyrkoherdedotter ifrån Hallingeberg i Småland, död 9 Jan. 1725, i 58:de året. Barn: Johan Vigelstedt, Notarie och Rådman i Hedemora; Pehr, Past. et Præp. i Ramsberg.

25. Cand. Olof Traft. Född 1692 i Ångermanland, Själewads socken. Fadr. af en gammal prestslägt, som länge bar namnet Turdinus, war ortens Kronolänsman. Stud. i Upsala, disput. 1730, blef Philos. Cand. och Pwgd i Hernösand, kallad till Huspredikant af Öfwerstinnan Grefw. Sidonia Jul. Lejonhufwud. Kyrkoh. här 1732 och tillträ. s. år. Hann föga lära känna församlingen, mindre uträtta något märkligt. Utom annat hade Pastor af herrgården årligen en slagtoxe, men då Traft en gång talade på gåfwan, blef den för alltid indragen. Död 23 April 1736.

---

*) Under ett portrait af honom i Ängsö står skrifwet:

Dives eram dudum, Tria me fecere nudum.
Alea, vina, venus, his tribus factus sum egenus.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 1732 med Sidonia Juliana, utan slägtnamn, troligen guddotter och adopterad af Grefwinnan Lejonhufwud. Efterlefde med två söner, och godsegaren Grefwe Piper skref till Conf., att han wille gifwa henne två nådår.

26. Mag. Jacob Thorslund. 1737. Tillträ. 1738. Se Past. i Ihrsta.

27. Mag. Gustaf Ad. Schilling. 1750. Se Past. i Romfartuna.

28. Mag. Olof Meurling. Född 12 Juli 1740. Son af Prosten Mag. Pehr Meurling i Kristdala församl. af Linköpings stift. Modren en dotter af Prosten Westhius i Tibble, Upsala stift. Stud. i Upsala 1757. Magister 1764. Pwgd 12 Maj 1766 till E. O. Esquadronspredikant wid Smålands Cavalleri. Kyrkoh. här 16 Mars 1771. Sökte sig åter till sin fädernesort och fick fullmagt på Södra Wi och Djursdala pastorat 1781. Ditflyttade 1782. Prost 31 Mars 1788. JubelMagister 1815. Död i Wi prestgård 21 Sept. 1815.
Gift 1771 med Clara Malmström, f. 22 Dec. 1744, dotter af Häradshöfdingen på Dahlsland Lagman J. F. Malmström. Hade icke barn då de lemnade denna ort.

29. Johan Esselius. 1783. Se Past. i Fellingsbro.

30. Mag. Pehr Samuel Rinman. 1802. Se Past. i Swedwi.

31. Mag. Eric Michael Utterström. 1815. Se Past. i Björksta.

32. Mag. Carl Magnus Lekfell. Född i Fahlun 5 Jan. 1796. Fadr. Rådmannen och Handlanden Lars Lekfell. Modr. Elisabeth Cath. Hedenberg. Stud. 1814. Magister 1818. Vicar. Collega i Fahlu skola 1819. Ordin. 11 Oct. 1820. Undergick Past.ex. 30 April 1827. Pwgd och befullm. Kyrkoherde i Ängsö s. d., efter fallelse af Kammarherren Grefwe Piper. Tillträdde strax, introd. 1 Juli af Professorn Doct. Stamberg.

Gift 21 Febr. 1828 med Helena Aurora Fahlström, dotter af Poßessionaten och Bergsmannen wid Stora Kopparberget Magnus Fahlström och Sara Christ. Ihrman, f. 23 April 1807. Barn: Christina Augusta Charlotta, f. 1829, död 1832; Eugenia Elis. Catharina, f. 10 Febr. 1831; Eva Aurora Mathilda, f. 4 Aug. 1832; Carl Magnus, f. 8 Oct. 1833; Lars Axel, f. 7 Dec. 1834; Emilia Magd. Ulrica, f. 12 Jan. 1837; Christina Agn. Charlotta, f. 27 Aug. 1838; Rosa Carolina Petronella, f. 14 Aug. 1839; Gustaf Wilhelm, f. 30 Maj 1841.

Västerås Stadsbibliotek

II. Munktorps Prosteri.

1. Munktorp.

1. Kyrkoherdar

1. **David**, Westmanlands förste Christlige Lärare, som tros förnämligast här hafwa bott, och blifwit död omkr. 1082. Se Biskoparne.

2. **Petrus**. "Rector Ecclesiæ Munkatorp" 1313—18. I dennes och den följandes tid har den s. k. Mellankyrkan blifwit byggd.

3. **Nicolaus**. Curatus 1340 eller i Konung Magni och deß son K. Erics tid. Hans namn har funnits med bokstäfwer af jern inslagit på kyrkans gamla södra dörr.

4. **Laurentius Boberg**. Canonicus 1345. Kyrkoh. här ännu 1356. Se Domprostarne.

5. **Bero**. 1370 eller i K. Albrechts tid. Hans namn har ock stått att läsa på kyrkans dörr. Troligen densamme som Björn Danson, Kanik wid Domkyrkan 1375.

6. **Petrus Henrici** nämnes i ett quittobref 1386. War Curatus här och Canonicus i Westerås 1392. Tillika Canonicus i Upsala och med tillnamnet Winmon 1401. Stiftade en stor præbenda i Westerås Domkyrka till sin själarykt 1413.

7. **Nicolaus Bockhold** eller "Herra Nicliß Anagble i Munkatorp", såsom namnet, och icke annorlunda, kan läsas i ett jordaskiftesbref, dat. "Snäwinge thingsstadh, Thorsdagen näst efter prestamoth 1398." Om han warit vicarius eller den föregående då warit en tid härifrån, kan icke utredas. Ännu 1420 förekommer han såsom Rector ecclesiæ härstädes i Påfwen Martini V:s Bulla af d. 19 Juni d. å. (Bullar. Sv. p. 174) som han sig utwerkat i och för återwinnandet af några gods, som blifwit Munktorps kyrka afhända.

8. **Lydika Abelis**. Canonicus. Syßloman wid Domkyrkan och Prost här 1450, 1461. Se Biskoparne.

9. **Henricus Laurentii**. Curatus och Canonicus 1473. Blef hastigt död utan skriftermål 1474, hwarföre Biskop Lydika af hans qwarlåtenskap stiftade en præbenda i Domkyrkan och en begängelse till hans själarykt.

10. **Gullo**. Curatus 1478 och uppgifwes förut hafwa warit Prior i Köpings kloster. "Hederlig och förständig man Herr Gulle" i M. war ock närwarande wid ett jordaskifte 1491. Lefde ännu 1505.

11. **Nicolaus**. Curatus här och tillika Decanus wid Domkyrkan 1511. War ock här 1516.

12. **Olaus** har hitkommit 1520. Följande året lät K. Christiern genom sitt folk för honom uppbränna prestgården, som då skall hafwa stått wester om kyrkan. I kyrkans handlingar har funnits underrättelse härom. I ett K. Gustaf I:s bref af d. 31 Maj 1525 (R.Registr. d. å.) omtalas han såsom med döden afgången och Hr Lars, såsom hans efterträdare, tillsäges "at han lather Hr Olaffs forsija fra then deel sognen hafwer henne tillsagt; theslikes skulle Herr Lars sända the silfstoop och then Hesthen" som Hr Olaff, efter tidens sed, lärer gifwit Konungen i testamente.

13. **Laurentius** är antecknad såsom förste Evangelisk-Lutherske Pastor i denna församling 1525. Man wet ej mera om honom än det som i nyßanförda Konungabref förekommer.

14. **Laurentius** war 1536, men ock troligen långt förut, Kyrkoh. i Grangärdet. Derifrån kom han hit kort derefter, men redan 1542 war han ock härifrån, ty i en förlikningsskrift af det året anföres såsom wittne "Herr Lars fordom Kyrkoherre i Munketorp."

15. **Widechinnus Laurentii**. Den föregåendes son, som skref sig af Grangärdet **Granemontonus**. I Berkes församling war han tjenstgörande 1546. Redan 1547 war han såsom Pastor här på mötet i Strengnäs. Fick 1557 24 pund säd i wederlag för bortmistade Landtbönder. War 1571 på Stockholms riksdag. Hade på ålderdomen sin son Lars till medhjelpare. Död 28 Juli 1574.

Västerås Stadsbibliotek

16. Thomas Laurentii uppgifwes, nog sannolikt, för den föregående yngre broder, som af fadrens tjenst härstädes skref sig Munketorpensis. Träffas först såsom Kyrkoherde i Odenswi och war på riksdagen i Stockholm 1569. Blef Pastor här 1575. Deltog icke såsom många sina ståndsbröder i den nya Liturgiens underskrift 1577. Redan före hans tid woro i följd af reformationen S:t Davids ben skingrade, hwarföre han råkade i stort bekymmer, då, efter K. Johans religionsbegrepp, de dyrbara relikerna skulle hemtas ifrån Munktorp. Biskop Petrus Jonæ i Wexiö, som warit Pastor i Arboga, har derom skrifwit följande: "Tildrogh sig, att Liturgia kom igen och då inkröp sensim påfwedömet. Tå bleffwo påfwiske Legater sände till S:t Davids kijsta, att den hämpta till Rom. Kijstan war behållen, men inga been theruti förwarade. Tå förskräcktes Pastor, gick in uti beenkamaren, sägh alle been lijka, togh them honom syntes, inlade uti kijstona och leffwererade the Påwiska, hwilka been öfwer rijket gordes stor äro och hwad utrijkes skedde wet man icke. Thet bekände sal. Herr Thomas i Munkatorp, tå Pastor, som benen så inlade, in nationali concilio Upsaliensi." Han war således närwarande wid Upsala möte, och det såsom ContractsProst. På ålderdomen affade han sig detta beswär och afträdde äfwen 1598 pastoratet till den följande. Lärer blifwit död 1602.

Af hans barn blef Märeta g. m. Pastor i Rytterne Andreas Petri.

17. Benedictus Petri Arbogensis war Commin. i denna församling 1593, och finnes hans egenhändiga namn i underskriften af Mötets beslut uti den orig. pergam.acten för stiftet, som förwaras i Consistorii archiv. Således icke Sweno Ragwaldi, som ses i de tryckta exemplaren. Torde kunna förklaras så, att Swen war närwarande i Upsala, men Bengt icke, och skref derföre under med de flere hemmawarande af stiftet. Blef Pastor här 1598. "Gudfrugtig och wällärde man Herr Bengt" fick 1607 förnyelse af det bref om jordaskifte emellan kyrkan och Jöns Ödbjörnsson, som gjordes i Herr Gulles tid. Fick ett slätt wittnesbörd öfwer sin hushållning med bostället. Prot. 1617: "Har icke kostat så mycket på prestegården, som en näfwer, utan stöflat ladugården." Död 6 Jan. 1617.

Gift 1. med Malin Ericsdotter, hwars fader Eric Pederßon war UnderLagman i Södermanland. Modren Brita, Nils Hanssons dotter på Främsbacka. 2. med Christina Larsdotter, som efterlefde. Dottren Brita blef g. m. Petrus Olai, Commin. i Skultuna.

18. Nicolaus Johannis Latovius. Född i Södermanland, men till slägt och ungdomsöden okänd. Hans namn finnes icke i Upsala studentmatrikel. Antagen af K. Gustafs Enkedrottning på Strömsholm till Hofpredikant, blef ock "Herr Nils på Strömen" genom hennes recommendation, eller troligen med hennes fullmagt, Pastor här 1617. Nämnes sedan endast såsom närwarande i prestmötet 1619, och dog s. år mycket hastigt, då han war stadd på bröllopp i Altnäs, Säby socken.

Gift med Magdalena Stenbock, som föregifwes warit Enkedrottningens brorsdotter. Man har formodat, att hennes fader warit den olycklige Stenbock, som höll med K. Sigismund och blef i Finland maßacrerad. Då Enkedrottningen i Conf. begärde dubbelt nådår för enkan, som ses af behållna orig. brefwet med underskrift: Catharina Regina, säges i Synod. Prot. 1619: "Efter H. M. Drottningen hafwer mycket förärat till Domkyrkan thetta år, skall man så mycket göra henne till wiljes." Hon blef omgift med Mag. Matthias Tunamontanus, slutligen Prost i Köping. Barn okände, om icke en Johannes Latovius, som 1651 war Sångare wid Stora Kopparberget med 500 dalers lön, en betydlig summa den tiden, och hade fuller annan tjenst derjemte.

19. Mag. Michael Johannis Chalcander. Född 1576 wid Stora Kopparberget, såsom ock hans grekiska namn tillkännagifwer. Fadr. Kyrkoherde. Redan 1595, då den äldste behållna studentmatrikeln i Upsala inrättades, war han Academicus. Reste länge utrikes for studier, och heter alltid "Mäster Michel" i protocollerna. Rector 1614 i Arboga schola, som länge ansågs för ett godt lärohus. Pwgd 1 Aug. 1618. Reste åter i fremmande land, och blef troligen der Magister. På allmänt prestmöte 1620 utsedd till Kyrkoh. här, "emedan han länge wandrat, lång tid tjent, och kunde umgås med fremmande folk, som alltid tillända." Icke strax mottagen af församlingen, som wille hafwa sin Capellan, men med twå till på förslag, waldes dock han, och blef församlingen till fullt nöje. Contr.Prost 1626. Orator på prestmötet 1622. Biskop Rudbeckius kallade honom till Consistorium Majus. Hade mycket anseende i sitt

Västerås Stadsbibliotek

stånd, för lärdom och alfwar i embetet. Död 1 Jan. 1636. Hans synnerlige wän ifrån ungdomen Profeßor Jon. Columbus har skrifwit några latinska werser öfwer honom på deß epitaphium i Munktorps kyrka.

Gift med Elsa Johansdotter, också ifrån Stora Kopparberget, af gammal Bergsmansslägt.

20. Mag. Georgius Gudm. Dwan. Född i Norrköping 30 Dec. 1605. Redan 1622 Stud. Upsala. Magister 10 Febr. 1629. Wid samma tid Pwgd och af K. Gustaf Adolf antagen till deß Hofpredikant. War ock ute med Konungen i det tyska kriget, ehuru närmare omständigheter icke äro kände. Efter hemkomsten tjenade han i Enkedrottningens hof, predikande äfwen på tyska språket, och war af henne så wäl ansedd, att den, som wille njuta någon synnerlig nåd af henne, sökte Mäster Görans recommendation. Sjelf befordrade Drottningen honom till Munktorps pastorat, med skrifwelse till Cons. som ännu förwaras, dat. Stockh. 31 Mars 1636, med wanlig underskrift: "Maria Eleonora so lang wir lebe." Församl. antog honom ock gerna med bref till Biskopen 17 April. Riksdagsfullmägtig i Nyköping 1640, i Stockholm 1643. Orator på prestmötet 1638 och Respondens 1642. Aßeßor Consistorii Majoris 1639. ContractsProst 1642. Wäl ansedd af B. Rudbeck, som dock wanligen icke hade godt öga till utom stiftet födde. Död 22 Nov. 1647.

Gift med Helena, Borgmästarens i Jönköping Peder Gudmundssons dotter, f. 1611, död i Alsta 1681. Lefde länge i stor fattigdom, men fick på ålderdomen ett wackert arf. Barn: Gudmund, uppgifwes blifwit Landssecreterare (?) i Landskrona; Pehr, kallade sig Monthelius, död under studering; Nils, Domprost i Westerås; Anna, g. m. Jon. Hokstenius, Pastor i Husby; Brita, g. m. Commin. loci Ol. Thermenius och Pastor i Bjorksta Ol. Arofelius.

Skrift: Oratio de Passione Domini Nostri J. C. ex memoria recitata. Upsaliæ 1626. 4:o.

21. Mag. Ericus Andr. Sahlamontanus. Född i Sala Landsförsamling af förmöget bondfolk 1610. Snäll i studierne blef han proclam. Philos. Candidat i Westerås Gymnasium 1634 och s. år Stud. i Upsala. Reste 1638 till Dorpts academi och blef der Magister. Fick 1639 20 R:dr af Capitlet till hjelp wid academien. Återkom 1640 och blef strax extr. ord. Mathes. Lector i Westerås. Gjorde följande år en widlyftig resa till Danmark, Tyskland, Holland m. m. Under bortowaron Græcæ L. Lector 1641. Pwgd midsommardagen 1642 och Physices Lector. Pastor i Skerike 1643. Præses på prestmötet s. å. Ståndets Notarius på riksdagen i Stockholm 1644. Rector Gymnasii 1643 och 1644. Theol. Lector 1648. Design. Pastor här s. år och på prestmötet förordnad till Prost i Contractet. Riksdagsfullmägtig 1655. War begärd hos Konungen till Pastor i Köping, då han hastigt dog af slag natten till påskdagen 19 April 1663. På visitationen 1671 befanns, att för flera år war af honom föga antecknadt i kyrkans räkenskaper, men "både Biskop och Församling togo honom fri, såsom en sammetsman." Han begrofs af Lectorn Mag. O.l Schult, med sedan tryckt predikan.

Gift 2 Jan. 1642 med Cecilia Rudbeck, Biskopen Doctor J. Rudbeckii dotter, sedan omgift med nedanstående Prosten H. Morœus. Barn, som togo namnet Rudelius, woro: Christina, g. m. då w. Kungsträdgårdsmästaren wid Kungsöhr; Johan, död Stud. i Upsala; Anna, g. m. Er. Schilling, Pastor i Odenswi; Cecilia, g. m. des. Pastor i Swedwi Mag. Kourf, och Arrendatorn Esb. Pehrsson, Reuterholmars stamfader; Magdalena, g. m. Tob. Björk, Pastor i Bjorskög.

Skrift: Oratio continens Elogium Dioecesios Arosiensis. Upsaliæ 1636, 4:o.

22. Laurentius Caroli Carolinus. Son af Kyrkoherden i Wenjan Carolus Laurentii. Född 1622. Faderlös wid 3 års ålder på en fattig och aflägsen ort blef han underligt hulpen att få studera, och kunde 1640 komma till Upsala. Informerade i 10 år en Baron Sparre, men finnes icke hafwa aflagt något offentligt lärdomsprof. Icke deßmindre hade han lyckan, att både skriftligen och muntligen af Dr. Christina recommenderas hos Biskop och Cons. till Eloqu. Lector i Westerås, som han ock blef 1653. Redan 1659 satte Biskopen honom att presidera i nästa års prestmöte med Capellanerna, men i Prot. 9 Sept. säger han: "emedan det bäst tjenar för den, som skall presidera in Synodo, att han är prest, ty återkallas D. Carolinus ifrån præsidium med mindre han imedlertid blifwer prest och fattar affection emot Ståndet och Collegium." Han blef pwgd 29 Sept. 1660, för sent, att s. år præsidera, och widare nämnes icke derom. 2:dre Theol.

Västerås Stadsbibliotek

Lector 1661 och Pastor i Badelund. Hos sin stränge Biskop Laurelius hade han råkat i stor ogunst 1662, så att Biskopen i en sessjon anförde många beswärspunkter emot honom, isynnerhet att "han gått honom förbi i alla ansökningar, låtit påskina otacksamma affecter, med en koll glijs, och aldrig bedit Episc. om förlåtelse, som war signum impoenitentis cordis. Carolinus stiger då upp och beder undertjenstel. om förlåtelse, då Ep. swarar, att det war wäl, om han kunde besinna sig så mycket, ty den som offenderar Episc. legitime vocatum ille ipse culpam suam portabit etc." Tre gånger hade han warit Rector Gymnasii. Hos Enkedrottning Hedwig Eleonora stod han i utmärkt nåd, så att, ehuru Munktorps församling wille hafwa Lector Essenius till Pastor, blef dock Carolinus 7 Juli 1663 försedd med fullmagt af Enkedrottningen, som wanligen, med föga afseende på Bisk. och Cons., sjelf disponerade om pastorater i Lifgedinget. Stiftets fullmägtig på riksdagen i Stockholm 1664. Död i Westerås kort före tillträdestiden 11 April 1665. Den 2 Maj parenterades öfwer honom å Gymnasium af Lectorn A. Brodinus.

Gift 19 Febr. 1654 med **Brita Moræus**, Prostens i Fahlun Mag. P. Helsingii dotter, född 1633, död 6 Jan. 1697. Barn: **Pehr**, Commin. i Westerås; **Carl**, Kronofogde; **Henric**, Bruksinspektor; **Catharina**, g. m. Kronolänsman A. Norberg. Enkan njöt här 2 nådår.

23. Mag. **Henricus Petri Moræus**. V. Pastor här 1665. Ordin. s. å. Domprost 1680. Efter honom utnämdes straxt

24. **Henricus Olai Gislerus**. Född i Fahlun 12 Juli 1638. Fadr. då Commin. sedan Pastor i Lindesberg. Student 1653. Anwände wid academien tid och flit, utan publica specimina. Pwgd 21 April 1666, och strax Bat. Predikant wid Westmanlands fotfolk. Biträdde Pastor i Linde. Genom Gouverneuren G. Soops recommendation hos Enkedrottningen befordrad till Pastor i Berg 1671. Med sina wackra gåfwor hade han lyckan winna Drottningens utmärkta nåd och måste ofta förrätta gudstjensten på Strömsholm. Med denna hugnad hade han dock swåra dagar i Berg af en elak och otidig Commin., som anság Gisler för en oförtjent yngling och gjorde honom all förtret han kunde. Deremot war Drottningens nåd emot honom så stor, att få dagar efter Prosten Moræi utnämning till Domprost, blef han befullmägtigad till Pastor i Munktorp i Maj 1680, men redan 2 Juni s. år war han död.

Gift i Dec. 1666 med **Christina Stensdotter**, dotter af Borgmästaren Sten Andersson i Lindesberg, f. 1646. Hon fick här 2 nådår, som Capellanen, jemte egen tjenst, förestod. Hon "wille ej skäligen löna honom, emedan han war så elak och owettig." Cons. tilldömde honom 9 tunnor säd för 2 år, med tillsägelse, "att hon borde tacksamligen betala honom för arbetet och straffa honom för owettet." Hon blef död 19 Oct. 1708. Barn: **Sten**, död ung; **Olof**, Fältwäbel; **Henric**, S. M. Adj.; **Carl**, Bruksförwaltare; **Elisabeth**, g. m. Pastor Barkman i Hed; **Susanna**, g. 1. m. Cornetten Gr. Larf och 2. m. Kyrkoh. Harkman i Himmeta.

25. Mag. **Daniel Olai Unger**. Född i Wiborg 30 Aug. 1647. Fadr. Olof Johansson Unger, af gamla adliga Lindsbro-slägten, uppgifwes för Commißarie i K. Kammar-Revisionen. Studerade i synnerhet wid Åbo academie och fick der Magistergraden. Redan 1675 war han af RiksEnkedrottningen antagen till deß Hofpredikant, och blef äfwen med hennes fullmagt befordrad till Kyrkoh. här 1680. War dock äfwen begärd af församlingen, som lärt känna honom då han tjenstgjorde wid Strömsholm. Synes ock warit Prost öfwer contractet. I hans tid skedde stor reparation både på kyrkan och prestgården, då Drottningen war frikostig att skänka materialier. Det är ock antecknadt, att hon i Mars 1683 war till måltid i prestgården. Han war äfwen sjelf angelägen om kyrkans prydnad, så att, utom annat, skänkte han 1682 ett skönt altartäcke, som kostade 117 daler 24 öre. Riksdagsfullmägtig 1682. Under wistandet i Stockholm 1688 kallad och af Konungen utnämd Pastor i Catharinæ församling. Ditflyttade 1689 och war s. år Riksdagsman äfwensom 1693. Död 28 Juli 1696.

Gift med **Rebecka Wilkens**, som kom med honom ifrån Stockholm och dit tillbaka. Hennes syster Margaretha stadnade här qwar, g. m. socknens Skolmästare.

25. **Andreas Taijard**. Född 1650. Fadr. Simon Taijard hade under religionsförföljelsen inkommit från Frankrike, der slägten skref sig Tallard, stadnat såsom Intendent wid Finåkers bruk i Fellingsbro och der blifwit död 1685. Modr. Regina Putzar. Sonen war wid Upsala academie hörande till

Västerås Stadsbibliotek

Östgötha nation, och wistades der ännu 1681. Wid samma tid har han blifwit Pwgd och af Hr Knut Kurk antagen till Hofpredikant. Kort derpå kallad att tjenstgöra för Kongl. hofwet på Swartsjö slott. Af en serdeles anledning och till conservation af Kyrkoh. Baschs enka i Eckerö på Swartsjölandet, blef han 1685 af Enkedrottningen Hedwig Eleonora förordnad till Pastor derstädes. Härwid äro dock uppgifterna olika. Hans efterkommande påstå, att han ännu icke war prest, då han för Pastors hastiga sjukdom kom att oberedd predika i Lofö kyrka, hwaraf Enkedrottningen, wid tillfället närwarande, så fann sitt nöje, att, då berättelse strax inlopp om den sjukes död, tillbjöds honom successionen, med wilkor att gifta sig med enkan, hwilket anbud han widtog. Wißt är dock, att händelsen icke inträffat i Lofö, utan i Eckerö församling, och der war Taijard, då Enkedrottningen, hos hwilken han kom allt mera i nåd, 8 Maj 1687 utnämde honom till Kyrkoh. och Prost i Färentuna och Hilleshögs församlingar. Denna fullmagt blef wäl snart återkallad, emedan en Westmannus Mag. Js. Sahlmonius ingick derpå att conservera Prosten Livonii sterbhus, men förlusten blef med bättre ersatt. Hos Ä.Biskop Swebilius stod han i synnerlig gunst, så att han icke allenast satte honom till ContractsProst, jemte befallning att introducera den nye Pastor i Färentuna, utan ock betrodde honom att, på sina wägnar, med utsedde herrar, förrätta inquisition öfwer presternes inkomster och kyrkoräkningarna i alla de församlingar som hörde till Lifgedinget. I tackjägelsebrefwet derföre, hwaruti Ä.Biskt. kallar sig hans benevolus amicus, säges att "allt afluvit till allas goda nöje, som skulle lemnas honom till berömlig ihogkommelse, så wäl som all annan hans vigilance, och önskades honom lycka till widare befordran." Den hade ock i detsamma inträffat, ty sedan Enkedrottningen wid en visitation hade afhört hans Christendomsförhör med ungdomen, och funnit ett utmärkt behag till hans owanliga gåfwor, gaf hon honom 8 Nov. 1688 fullmagt att wara Kyrkoherde och Prost i Munktorp. Han tillträdde 1689 och wann strax det förtroende att s. år blifwa stiftets fullmägtig på riksdagen, likaſom ock sedan 1693 och 1697. Blef ock befalld att med predikan uppwakta på Strömsholm när någon af de Kongliga der wistades. Predikade i prestmötet 1694, war v. Præses 1698 och ordin. Præses 1699. Älskade lärdom och wille wara känd derföre. Icke nöjd att med Biskopens tillåtelse resa till Stockholm för att känna och upphandla nyare skrifter, beslöt han 1696 att i sådan affsigt göra en utrikes resa. Sedan han erhållit både Konungens och Enkedrottningens tillstånd och äfwen fått en tillförordnad v. Pastor, så wäl som vicarius i prostembetet, företog han färden, som gick genom Danmark, Tyskland och Holland, då han besökte namnkände Theologer, hwilka ock tecknade sina minnen i hans rese-album. Något lärdt specimen synes han under wistandet utrikes hafwa afgifwit, emedan han sedan flere gånger nämnes Theol. Licentiat. Löjligt nog firades hans lyckliga hemkomst med en lof och tackjägelsepsalm i Munktorps kyrka, och då deröfwer dömdes i Consist. sköts skulden på klockaren, som orätt hade fattat Prostens yttrande. Onekligen war han en kunnig, erfaren och drifwande Pastor, och wisade i synnerhet sitt nit med en sträng disciplin och flitiga visitationer, men derjemte war han af en högmodig, egensinnig och häftig karakter, och kunde ofta icke styra sina affecter, hwarigenom han ådrog sig processer och äfwentyr. Flera hans affärer förekomma i handlingarna, som nog bortskymma de goda egenskaper han mellanåt ådagalade. Död 18 Aug. 1708 och begrofs i egen graf, hwarunti han med mycken omsorg i lifwet fökte förwara sig för all åwerkan.

Gift 1685 med Dorothea Ericsdotter Salan, enka efter Kyrkoherden Swen Basch i Eckerö, död 1709. Barn: Carl, Fänrik wid Södermanlands tremänningsregim.; Maria Elisabeth, g. m. Capitaine C. Een.

Skrift: Desideratissimus et felicissimus reditus ex longinqua et periculosa peregrinatione Caroli Soop Lib. Bar. de Limmingo votiva gratulatione salutatus. Upsaliæ 1681. 4:o.

26. Mag. Lars Croning. Född i Wimmerby stad 22 Juni 1651. Fadr. Olaus Sunonis, Prost och Kyrkoherde, hade warit Pfaltzgrefwen Johan Casimirs Hofpredikant. Modr. Margreta Larsdotter. Stud. i Upſ. 1671. Efter fullbordad Philoſ. curs på Ä.Biskop Bazii recommendation antagen till Informator för Phaltzgrefwen Adolph Johan 1681, och reste med honom genom Tyskland, Holland och Frankrike. Under bortowaron Magister 1682 i Upſ. Hemkom 1687 och Pwgd, antagen till Adjunct och v. Pastor i Riddarholms församling i Stockholm. Kyrkoherde i Kohlbeck 17 Juni 1690 med Enkedrottningens fullmagt. Just när han skulle tillträda 1691 räkade han att "begå en insolence i Lüneburgiſka En-

Västerås Stadsbibliotek

voyéns hus, i det han illa handterat deß tjenare och honom debouscherat." Gouverneuren Grefwe Gyllenstierna skref derom till Biskopen att "sistera honom till answar. Konungen war förtörnad. Owißt om Enkedrottningen wille behålla honom wid pastoratet." I Maj kom bref, att "saken kommit till composition" och att han skulle få introduceras. Efter ansökning erhöll han Kongl. fullmagt på Säby pastorat i Linköpings stift, dat. Grubin 15 Sept. 1701, men då han warit till orten och sett kyrkans och boställets förfallna tillstånd, begärde och fick han tillstånd att återlemna fullmagten, och försäkrade, att aldrig söka något, utan wara nöjd med Kohlbeck. Dock Enkedrottningens nåd gjorde all ansökning öfwerflödig, då hon endast två dagar efter Prosten Taijards död utnämnde honom till Kyrkoh. och Prost i Munktorp 20 Aug. 1708. Tillträdde 1710. Introd. af Biskop Iser 28 Sept. 1712. Vice Præses på prestmötet 1693, Ordin. Præses 1694 samt Predikade 1715. Riksdagsfullmägtig 1713 och 1723. Utmärkt skicklig Pastor. Kort och undersättsig till wärten med en liflig och werksam själ. Stel mot den myndige Taijard, så att då denne kom att visitera olägligt för Croning, reste han bort och framlemnade ej böcker eller nycklar. Förbättrade och prydde mycket, i synnerhet Kohlbecks kyrka. Temmelig Latinsk poët. Öfwerlefde fem sina efterträdare i Kohlbeck. Död 1 Aug. 1735.

Gift 1. 1690 med Elisab. Löfgren, dotter af Prosten i Wadstena Mag. Er. Löfgren och Helena Dalin, död 2 Oct. 1702. Barn: Catharina Charlotta, g. m. Borgmästaren A. Risell i Köping; Elisabeth, g. m. Prosten Mag. Joh. Thurelius i By. 2. 1705 med Anna Gangius, Prosten i Stora Tuna Mag. P. Gangii dotter och enka efter Bokhållaren A. Malmstedt i Fahlun. Hon dog 26 Jan. 1735. Barn: Anna Margareta, g. m. Pastor i Swedwi P. Kohlbeckius; Olof, Qwartermästare wid K. Lifregimentet.

Skrifter: Oratio in qua disseritur, quibus rationibus Animus supra minas et promissa fortunæ hisce præcipue adversis patriæ temporibus erigendus sit. Upsaliæ 1677, 4:o. (I sin gratulation härtill skrifwer den 79 år gamle fadren om sig: cum Christi Curaverat agnos, hircos et capros annis 32.) — Inscriptio Tumuli Serenissimi ac Celsissimi Principis Adolphi Johannis Comitis Palatini ad Rhenum etc. 1690. Fol.

27. Doctor Johan Lindh. 1736. Till Stora Tuna 1753.

28. Doctor Andreas Arelsson. Föddj i Sala stad 29 Sept. 1704. Föräldrarne Bergsmannen Arel Ericsson och Catharina Brandt. Äldste kände stamfadren war Prosten Åke Olofsson Örn i Sala, död 1637. Efter den föregående underwisning Stud. i Upsala 1720, men förwärfwade sig snart wid academien på egen hand, med lyckliga natursgåfwor och synnerlig flit, en utmärkt lärdom, som han hela sin tid ökade i widd och grundlighet. Magister 4 Juni 1728. Pwgd i Stockholm af Biskopen Doct. H. Schröder 20 Nov. 1730, på kallelse af GeneralFälttygmästaren Baron Cronberg. Före ordinationen hade han i Julhelgen predikat i Fellingsbro kyrka och så intagit församlingen, att då kort derpå Capellanswal derstädes hölls, wille de icke votera på de föreslagne, utan alla ropade på Arelsson. Wid ännu twenne wal, dem ock Landshöfdingen måste öfwerwara, aflopp det på samma sätt, och Konungen resolverade till fullmagt för honom, som utföll 11 Mars 1731. Kallades 1733 af Grefwinnan Mörner till Pastor i Näsby och Erwalla församlingar, och då Cons. bestred hennes jus patronatus dömde Konungen att hon den gången skulle njuta sin rätt, så att han ändtligen 14 Maj 1734 blef confirmerad. Fick s. år tillträda. Prost i sin församling 11 Dec. 1753. Utan ansökning uppförd på förslag till Munktorps pastorat, och af Konungen utnämd 13 Juni 1754, ehuru Cons. ifrigt recommenderade Lectorn och Prosten Rabenius. Antog både församlingens och contractets wärd s. år och blef introducerad af Biskopen Doct. Troilius 16 Mars 1755. Theol. Doctor wid Konungens kröning 1772. War Ledamot af sällskapet pro Fide et Christianismo. Hade redan 1732 warit Opponens på prestmötet och 1748 predikat, men en tilltagande swaghet i hörsel, som allt mera närmade sig till döfhet, hindrade honom att åtaga sig præsidium. Men ett ypperligare bewis på sin theol. kunskap hade han icke kunnat afgifwa, än då han på Cleri anhållan 1748 åtog sig att ock skrifwa öfwer den gudomliga försynen, som han så mästerligt utförde. Ehuru han föga kunde deltaga i allmänna ärenden, war han dock ansedd för en af ståndets stolpar inom stiftet. Död af podager 17 Febr. 1776.

Gift 1734 med Anna Moell, Prostens i By Mag. Jac. Moells dotter, f. 1707, död 30 Juli 1795. Barn: Ephraim, Phil. Mag., Legationssecreterare i Berlin, död 1769; Elieser, Prost och Kyrkoh. i Kohlbeck; Jacob, död ung; Immanuel, Cornett wid K. DrabantCorpsen; Anna

Västerås Stadsbibliotek

Maria, g. m. Prosten Mag. C. Edström i Mariefred; Johanna, g. m. Cornetten J. Stuart; Hedvig, g. m. Kronobefallningsman Abr. Törnros; Catharina Elisabeth, död ung.

Skrifter: Prestmötspredikan om Guds godhet i menniskans skapelse. Upsala 1748. 4:o. — Likpredikan öfwer Lieutnanten Sten Stures fru Sophia Löwen. 1760. 4:o. — Guds Råd och Werk i sin Regering öfwer menniskoslägtet. Westerås 1775. 4:o.

29. Johan Wikell. Född 31 Mars 1727 i Weddö församling af Stockholms län, hwarest fadren Eric Olofsson war Skattebonde. Modren Catharina Andersdotter. Njöt underwisning i Upsala Cathedralskola till deß han 1747 blef Academicus. Antog informatorscondition 1749 hos Hofrådet Stehlin i Petersburg och 1752 hos Gouverneuren Kejserling i Wiborg. Gjorde 1753 en resa igenom Lübeck, Hamburg, Dresden, Berlin m. fl. och återkom, för bristande medel, genom Holstein och Danmark, och stadnade en tid i Wisby, der han underwisade i språken. Antogs 1754 af Rector Murén i Stockholm till biträde i pensionärers underwisning. Engagerades 1757 wid K. Sjötullscontoiret såsom extra Kammarskrifware. Besökte åter Upsala academie med Kammarrådet Kirsteins söner under sin wård 1758, och war öfwer 33 år gammal då han blef Pwgd i Upsala 26 Dec. 1760, kallad af Cons. till Extraordinarius wid Swenska Missionen i Amerika. Afgick ifrån Stockholm med constitutorial att wara v. Pastor wid Racoons och Pensnecks församlingar i Aug. 1761. Anlände efter åtskilliga faror till Christinæ församl. 3 Maj följ. år. Ordin. Pastor 1765. Prost wid Missionen 1770. Kort blef hans wistande derstädes, ty redan i Oct. 1773 ankom K. Adolph Fredrics hemkallelsebref för honom, som ock legat nära två år utan att expedieras. Hemresan företogs 30 Nov. s. år. Ankom till Dover 23 Dec. Besökte Paris, for åter till London och så hem till Swerige i Maj 1774. Efter 2:ne års wäntan utnämd Kyrkoh. i Munktorp 7 Oct. 1776. Tillträdde 1777. Hade sina erkända goda egenskaper, men ock sina obehag af ett nog känsligt temperament, som troligen äfwen wållade hans snara hemkallelse. Då partistriderna så hade ökat sig i America war det swårt för en swensk Missionär, att alltid med kall blod hafwa sin öfwertygelse. En wiß sinnets ömtålighet kunde ock lätt uppkomma deraf för framtiden. Död 7 Juni 1800.

Gift 1. 18 Juli 1776 med Ulrica Ugla, Prosten i Hedemora Doct. P. Uglas dotter, f. 14 Febr. 1753, död 14 Febr. 1782. 2. 1 Febr. 1785 med Sara Magdalena Paqualin, dotter af Kyrkoh. i Odenswi Mag. N. Poqualin och enka efter Collega Scholæ i Köping Mag. D. Fahlfors, f. 29 Sept. 1745, död 17 Dec. 1796. Barn i förra giftet: Johan Petter, reste till Westindien och blef Hammästare på ön S:t Barthelemy; Helena Catharina, g. m. Häradshöfdingen, Borgmästaren och Lagmannen Jon. Pet. Schenström i Köping.

30. Mag. Carl Fredric Hjertstedt. Född i Malmö stad 25 Aug. 1756. Fadr. Gabr. J. Hjertstedt, ÖfwerAuditeur wid ett regimente i Pomern, g. m. en Brusewitz, satte sig sedan ned i Östergöthland. En tid inskrifwen såsom Volontair wid ett regimente fattade han snart håg till annat ständ, och studerade först i Linköping och ifrån 1775 i Upsala. Magister 17 Juni 1782. Pwgd 12 Dec. s. å. på kallelse af Ostindiska compagniets direction, och gjorde derpå i deß tjenst twenne resor. Blef 1789 Pastor wid StorAmiralens wärfwade regimente och s. år commenderad med liniefregatten Galatea både i första och andra expeditionerna. Prost wid Kongl. Örlogsflottan om bord på Chef-skeppet Gustaf III, äfwensom följande år 1790. Öfwerwar båda deßa årens 6 batailler. Utnämd AmiralitetsPastor i Carlscrona 1792, men kallades 24 Maj s. år till ordin. Kongl. Hofpredikant och Ledamot i HofCons., då han äfwen blef Kyrkoh. i Drottningholms och Lofö församlingar. Utnämd till detta pastorat 2 Juli 1801. Tillträdde 1803 och insattes 10 Juli af Biskopen Doct. Flodin. Sorgliga omskiften och menliga följder för hälsan af förra års mödor gjorde hans tioåriga tjenstetid här längre än den war i sig sjelf. Död 17 Nov. 1813.

Gift 1. 14 Oct. 1797 med Fredrica Eleonora Morin, enka efter Commin. Bonnedahl i Catharinæ församl. i Stockholm, död 15 Maj 1803, 38 år gammal. 2. 26 Febr. 1805 med Eva Carolina Ottiliana v. Poll, dotter af Lieutenanten C. O. v. Poll och Walb. Rautell, f. 1779. (Då han wid ett tillfälle länge fästat ögonen på henne och hon frågade hwarföre? swarade han: Du är så wacker, att jag kan icke se mig mätt på dig.) Död 2 April 1810. Barn: Carolina, död ung; Fredrica, g. m. Directeuren F. Munckell; Carl, Handlande. 3. 18 Jan. 1811 med Gustafwa Eli-

Västerås Stadsbibliotek

sabeth v. Hauswolff, dotter af Majoren och Riddaren H. R. v. Hauswolff och deß tredje fru Chr. Eleon. Gyllengahm, f. 1 Febr. 1787, omgift med Hospitalspred. v. Past. J. E. Cederberg. Barn: Reinhold, Militair, sedan sjöfarande.

31. Doctor Gustaf Brunnmark. Född i Fahlun 23 Aug. 1773. Son af Prosten, L. N. O., Doctor P. Brunnmark. Student i Upsala 1786. Magister 1794. Kort derpå kallad till Lärare wid Tyska skolan i Norrköping. Reste 1795 till England och stadnade förnämligast wid academien i Oxford. Återkom 1797 till Upsala, speciminerade Præsidendo och antogs till Lärare i Engelska språket wid academien. Pwgd 16 Aug. 1799 på kallelse af Brukspatron och Ridd. Alex. Seton å Ekholmssund. Begaf sig derpå åter till England och war sin swägers, Swenske Pastorn Nißers medhjelpare i London. Återwände ännu 1801 till fäderneslandet och fortsatte underwisningen i Engelska språket, till deß han, efter Past.ex. i Westerås, blef 5 Juni 1802 utnämd till Legationspred. och Pastor wid Swenska församlingen i London. Intog snart sin post, och ådagalade i denna tjenst, och mycket deßutom, en sådan werksamhet, att han ock wann Engelska nationens synnerliga aktning. War Ledamot af stora Brittiska Bibelsällskapet och flere wälgörenhetsamfund. Gjorde sitt fädernesland i åtskilliga mål så stora tjenster, att Konungen genom sin Minister i London lät offentligen förklara honom sitt synnerliga nådiga wälbehag, som skedde i Kyrkorådets och församlingens närwaro 17 Jan. 1808. Theol. Doctor wid kröningen 1809, promov. 7 Oct. Reste hem till Swerige 1814, och utom förslag utnämd Pastor här 6 Juli s. år, men afled under wistandet hos sin broder i Husby 1 Aug. s. å. Allwar och kraft i sinnet, djup religiös känsla och en brinnande patriotism utmärkte hans caracter, som de sednare åren omgafs af en wiß mild dysterhet. Utförligare äro hans owanliga förtjenster skildrade i Stiftstidn. N:s 234 och 236 år 1819. (Jfr. Sw. Litt.Tidn. Mars 1815.) Doctor Brunnmark sades lemna en betydlig skuld efter sig i England, men som den mest uppkommit genom tjenstaktighet mot swenskar, i synnerhet olyckliga sjömän, lärer den blifwit af kronan godtgjord. Såsom skönt utmärkande hans menniskokärlek må hans signet nämnas. Det föreställde jordgloben med inskrift på æquatorn: Res est Sacra Miser. Mängen, som kände hans caracter och bemärkte hans åtgärder, så utom som inom tjenften, föreställde sig, att om lifstiden warat, skulle han djupt ingripit i reformen af den practiska christendomen.

Gift 18 Juli 1805 i Stockholm med Anna Margareta Hall, dotter af ProvincialMed. i Westmanland Doctor Birg. Mart. Hall och E. Schenström, f. 18 Juli 1783. Hade 2 nådår härstädes. Barn: Eva Birgergina, f. 28 Mars 1810, g. m. sin kusin Borgmästaren i Westerås Gust. Ferd. Ekholm; Adolphina Martina, f. 5 April 1811, död 1842, g. m. Häradshöfd. D. M. Troilius; en dotter, död i späd ålder.

Skrifter: Diss. de Harmonia Linguæ Anglicæ et Suecanæ. Ups. 1798. — Introduction to the Swedish Grammar. London 1805. — Predikan på Juldagen i swenska kyrkan i London. Tr. ib. 1812. — A View of the progress of animal chemistri, by J. J. Berzelius. Translatet from the Swedish by G. B. Lond. 1813. 8:o.

32. Mag. Johan Eric Forsström. Född i Transtrand 16 Febr. 1775. Fadr. Commin. Matthias Forsström. Orerade på Westerås gymnasium i anledning af Konungens tillträde af regeringen 3 Nov. 1796. Stud. i Upf. 1797. Magister 17 Juni 1800. Gjorde s. år på sommaren en resa för naturalhistorien till Swenska och Norska Lappmarkerne, med understöd af Upsala academie och några private wetenskapens älskare. Undergick Chirurgiæ Studiosi examen för K. SundhetsCollegium 5 Mars 1801. Bewistade Medic. och Anatom. föreläsningar i Upsala s. år och 1802. Utnämd Pastor på ön S:t Barthelemy 5 Oct. sistn. år. Pwgd i Westerås 23 Dec. s. å. Præsiderade i Upsala 4 Juni 1803 och undergick Past.ex. i Westerås 22 Juni. Afreste ifrån Swerige 25 Sept. och framkom till bestämd ort 23 Dec. Förestod, jemte sin tjenst, GouwernementsLäkarebeställningen 1805. Constituerad till samma syssla 11 Oct. 1810, som bestriddes till 15 Febr. 1812. Lemnade Pastorsembetet 1 Juli 1815 och återreste till fäderneslandet. Under resan besöktes flera lärda sällskap i London, äfwensom Universiteterna i Utrecht och Leyden. War Ledamot af Patriotiska sällskapet i Stockholm och af Wetenskapssocieteten i Philadelphia samt Hedersledamot af Wetteraniske Gesellschaft für die gesammte Naturkünde i Frankfurt am Main. Uppförd på förslag till detta pastorat 1817 och benådad med fullmagt 24 Sept. s. å. Tilltr. 1818. Prost 1 Maj 1819. ContractsProst 6 Mars 1822, hwilken syssla han för sjuklighet följande året lemnade. Wisade icke här den werksamhet, som på förra stället, icke heller hade familken önsklig trefnad på ev för densamma så fremmande ort, och der alla slägtförbindelser

Västerås Stadsbibliotek

woro så aftägsna. Af slag en tid alldeles oförmögen. Afgick med döden 30 Maj 1824.

Gift 1. 1 Mars 1805 på Barthelemy med Johanna Beata Ekerman, dotter af LändtTullinspectoren J. M. Ekerman, f. 1774, död 2 Oct. 1809. Barn: Julima, f. 8 Dec. 1805; Emma, f. 17 Febr. 1809, g. m. Inspekt. wid Jernwägen i Stockholm Sever. Bergh. — 2. 10 Maj 1810 med Petronella Elisabeth Robertsson, af Adel och Reformerta bekännelsen, f. 3 Mars 1791 uti Maëstricht i Holland, dotter af Gouverneuren Casp. Adr. Robertsson och enka efter GeneralConsulen på Tranquebar Hawkens, som dog 1808. Barn: Mathilda Elisabeth, f. 16 Febr. 1811; Hulda Phil., f. 22 Aug. 1813, g. m. Chemiæ Professorn wid Carolinska institutet Carl Gustaf Mosander; Johan Axel, f. 30 Mars 1815, Ångfartygsbefälhafware; Alina Maria, f. i Stockholm 24 Mars 1817; Anna Elisabeth, f. 3 Dec. 1818, död 1829.

Skrift: Diss. de Vi Cordis Sanguinem ejiciendi. Ups. 1805.

33. Mag. Carl Forslind Carlsson. Född i Arboga 3 Jan. 1779, då hans fader, af lika namn, derstädes war RådmansCapellan, blifwande slutligen Kyrkoh. i Hedemora. Stud. i Upsala 1792. Magister 1800. Wistades ännu widare wid academien och försvarade en præs disputation 1803. Pwgd 15 Juni 1804, kallad af Amiralen Baron Cederströms enkefru född Sparre. Vicar. Collega i Westerås skola 9 Oct. s. å. Ordin. Collega i Fahlun 10 Jan. 1806. Vice ConRector i Sept. 1809. Förestod derjemte Rectors vices ifrån April 1811 till i Maj 1812. Undergick Past.ex. 22 Aug. 1811. Vice Rector Scholæ i Fahlun 25 Aug. 1812 med cura. Ordin. Rector 25 Juli 1816 med fjerdedelen af lönen. Tillträdde hela lönen i Maj 1820. Blef 1813 HofCanzlersembetets Ombud wid boktryckeriet och bokhandeln i Fahlun. Orerade på Consistorii befallning öfwer Sweriges och Norriges förening 17 Februari 1815, och wid Reform.secularfesten 1 Nov. 1817. Ombesörjde nya skolhusets uppbyggande 1820—1823. Efter erhållet förslag och flesta rösterna Kyrkoh. här 5 Febr. 1825. Tjenstledig ifrån Rectorstjensten w. t. i anseende till flyttning 1827, men bibehöll cura Scholæ till Maj. Introd. s. å. RevisorsSuppleant i statswerket s. å. Prost 27 Sept. 1828 och stiftets Fullmäktig på riksdagen s. å. och följ. Utmärkt af skicklighet i skolan, men fick icke tid att såsom Pastor utweckla sin förmåga. War utsedd att blifwa Theologiæ Doctor, men dog före utnämningen. Träffad af slag på fremmande ställe hemfördes han och afled ett par dagar derefter 12 Juli 1830. Begrofs med Sermon af Prosten Doct. Jac. Swedelius. Dåwar. Lectorn Mag. Järta, hans fordne discipel, uppsatte tackságelsen.

Gift 14 April 1825 med Hedvig Johanna Westlinger, Kronobefallningsmannen P. Westlingers wid Fahlun dotter med Karin Norelius, f. 14 April 1798. Barn: Carl Ludvig Hans, f. 3 Maj 1826. Adopterad: Maria, g. m. Brukspatron Joh. Oscar Abenius.

Skrift: Pindari Olympior. Od. I:am interpretandi Conamen. Ups. 1805.

34. Doctor Carl Johan Lundwall. Född 12 Aug. 1775 på Utöen i Österhaninge församling, Strengnäs stift. Fadr. Eric Lundwall, då Capellpredikant derstädes, blef slutligen Commin. i Kumla och Halsberg, död 1816, 81 år gammal. Modr. M. C. Lanelius, död hos sin son 1834 i 86:te året. Ifrån barndomen sjuklig och måste under halfwa gymnasiitiden för gift nyttja kryckor. Stud. i Upsala 1794. Magister 1800. Linguæ Latinæ Docens i Upsala 22 Nov. 1802. Förestod Eloqu. et Poes. Professionen h. 1805, w. 1806, w. 1807 och w. 1809. En af de 8 äldste Docenterne 1807. E. O. Litt. Human. Adjunct 15 Juni s. å. Eloqu. et Poeseos Lector wid Gymnasium i Strengnäs 25 April 1810. Tilltr. 1812. Rector Gymnasii s. år. Eloqu. et Poeseos Professor wid Upsala academie 10 Mars 1813. Introd. 22 April s. å. Ledamot af Evangel. sällskapet i Stockholm 7 Juni 1814. Decanus i Philos. faculteten w. 1816, h. 1821 och w. 1827. Rector Magnificus h. 1820 och w. 1827. Ledamot af Bibelsällskapet i Upsala 1821. Pwgd och præsiderade pro Ex. Past. 1829. Promotor i Philos. faculteten 1830, då Drottningen, Kronprinsen och Kronprinsessan täcktes närwara, och academiens höge Canzler sjelf på latinska språket gaf venia promovendi. Ledamot af Witterhets- Hist. och Antiqu.academien 1831. Samma academies vice President förra hälften af år 1837. Utnämd Kyrkoh. här 30 Juli 1831. Promoverad Theol. Doctor s. å. Ledamot af K. N. O. 3 Nov. 1832. Tillträdde pastoratet 1834, introducerad 24 Juni af Bisk. Doct. Wijkman, och utnämd Prost. Ledamot af det Kongl. Nord. Old-

Västerås Stadsbibliotek

skriftselskab i Köpenhamn 30 Jan. 1834, och af K. Landthushållningssällskapet i Westmanland 4 Maj 1833. Begärde och erhöll 1836 för sjuklighet dispence ifrån pastoralwården. Præses wid prestmötet 1842.

Skrifter: 7 Academiska afhandlingar, deribland Dissert. Historico-Dogmatica quæstionem de Rationalismo Lutheri tractans, pro Ex. Past. Ups. 1829. — Theses pro Lect. Eloqu. et Poes. Strengn. 1809. — Oratio Manibus Reg. Sophiæ Magdalenæ. Ups. 1814. — Recension af A. O. Lindfors's Handbok i Romerska Antiquiteterna (i Stockh.Posten) 1815. — D:o af P. Thyselii öfwersättning utaf Persii Satirer. Jb. 1817. — Om Reformer af Luthers Reformation (Ecclesiastik Tidskrift 7 Häftet) 1829. — Oratio in Festo Jubilæo 1830. Ups. 1831. — Recension af C. H. Beurlings: Den nya församlingens heliga Religionslära i sammandrag (i Sw. Litt.föreningens Tidning) 1833. — Förord till C. G. Rogbergs predikningar 1834. — Tal wid Westerås Bibelsällskaps allm. sammankomst 1835. Westerås 1836. — Inträdestal i Witterhets- Hist. och AntiquitetsAcademien 1832 (i Acad:s Handlingar 6 Del.) 1841. — 6 Acad. Programmer. — Smärre Latinska Skaldestycken. — En anonym uppsats i Sw. Biet 1841: Är tidsandan werkligen god? — Aphorismi Theologici de Ecclesia. Arosiæ 1842 (till prestmötet s. å.) — Præfatio ad Disp. synodalem (tr. i Prestm. Protoc.)

---

2. Comministrar.

1. Henricus, "Capellanus in Munkatorp", antecknad såsom död 1509.

2. Gudmundus. Också i gamla förteckningar upptagen, med dödsåret 1515.

3. Sweno Ragwaldi har i sin ungdom studerat äfwen i Trondhiem i Norrige. War Capellan i W. Fernebo förrän han kom hit, och finnes först 1580. Nämnes ännu 1591. War förmodligen död 1593.

Gift med Brita, Kyrkoh. i Husby Jonæ P. Helsingi dotter, som åter blef g. m. Pastor i Norberg Olaus M. Grytnæsius. Af barnen, som warit 17, äro endast kände: Jonas, Profeßor och Prost i Husby; Israel, Pastor i Sundborn och Pehr, Comministe r i Dingtuna. De tögo namnet Columbus, troligen af ett morfadrens hemman Dufåker i Husby.

4. Benedictus Petri Arbogensis war wißt här 1593. Blef Kyrkoherde här 1598. Sedan finnes icke någon Commin. nämnd i handlingarna för en längre tid, ehuru församlingen säkert icke kunnat undwara en sådan person.

5. Andreas Olai Angermannus. Har studerat i Westerås. Pwgd af Bisk. Bellinus 1600. Sedan antecknad för "5 år in militia", då han warit i många äfwentyr. Nämnes här först 1616. På prestmötet 1620 sökte församlingen få honom till Pastor, men måste mottaga den förtjente Mag. Chalcander. Omtalas icke widare och blef troligen strax derefter död.

Gift med Barbro, Kyrkoh. i Swedwi Johannes Henrici dotter, som efterlefde.

6. Jeremias Erici Fleckeboensis. 1621. Se Past. i Dingtuna.

7. Nicolaus Erici Segerstadius. 1635. Se Past. i Ramsberg.

8. Olaus Petri Hesselius. 1649. Se Past. i Swedwi.

9. Olaus Erici Thermænius. Född i Aug. 1632 i Westerås. Fadr. slutligen Pastor i Thortuna. Stud. i Upsala 1654. Pwgd 20 Sept. 1657 och Skolmästare här. Öfwergaf tjenſten 1661 och besökte åter academien. Huspred. hos RiksRådet Christer Bondes enkefru 1662. Sökte strax derpå utträngа Ol. Kilander ifrån Commin.tjenſten i Köping. I Prot. klagas: "att han med Landshöfdingens och Prostens bref lupit till Köping, predikat tre gånger på en dag, laggt sig i en annans kallelse och förgripit sig mot sin ed." Undgick icke tillbörligt straff. Commin. här 1665. Hade nog orolig lefnad och war synnerligen i strid med sin Pastor, hwarföfwer ransakades och dömdes i Conf. 1673. Död 6 Mars 1675.

Gift med Brita Dwan, Prostdotter här i församl., som blef omgift med Olof Aroselius, slutl. Pastor i Björksta. Barn: Georg, stud. i Upsala 1685, död i Riga 1704; Brita, okänd.

10. Nicolaus Nicolai Rabenius. Commin. 1676 genom olagliga medel. Slutligen Prost i Hedemora.

Västerås Stadsbibliotek

11. **Andreas Matthiæ Riselius.** Född i Leksands socken och Risa by 1661 af bonden Matts Pehrsson och Anna Andersdotter. Någon synnerlig anledning måtte warit, att en fattig goße ifrån en så aflägsen wrå i församlingen kommit att studera, då ännu war föga bewändt med socknens skola. Blef dock Gymnasiist i Westerås 1680 och Stud. i Upsala 1683. Antogs 1687 till Skolmästare här och Pwgd 19 Sept. s. å. Kom snart i nåd hos Enkedrottningen, så att hon i bref till Cons. 27 Febr. 1689 begärde honom till Commin., så mycket mer, som hela församlingen anhållit om hennes samtycke och föreskrift till Cons. Nog tydligt war det ock genom Drottningens recommendation, som Enkegrefwinnan Lindsköld kallade honom till Pastor i Eckerö församling af Upsala stift 1692; och i Munktorps kyrkas handlingar ses, att församlingen instämde deruti, hwarpå Ä. Biskop och Cons. gåfwo fullmagt. Transp. till Alfsta pastorat i Helsingland 1710. War Respondens på prestmötet i Westerås 1692 och i Upsala 1698. Predikade 1707. Död i Alfsta 1715.

Gift 1. 18 Maj 1692 i Stockholm med Helena Jönsdotter. 2. med Christina Auriviillius, dotter af Prosten Mag. C. Auriwillius i Alfsta och enka efter Theol. Lectorn i Gefle Mag. E. Halenius. Hon blef g. 3. m. Prosten i Delsbo Mag. O. Nauclerus. Barn: Christopher, Kyrkoh. i Österåker; Sara Barbara, g. m. Commin. Joh. Högwall i Forßa.

12. **Ericus Reuterhusius.** 1692. Se Past. i Rytterne.

13. **Ericus Klingius.** 1694. Se Past. i Näs.

14. **Johannes Norberg.** Född i Björksta 1661. Fadr. Andr. Normontanus, Pastor. Stud. i Upsala 1683. Pwgd 27 Aug. 1691, kallad till Hofpred. och Adj. i Ängsö, der han redan såsom Student warit tjenstgörande. Skolmästare i Ramnäs 1693. Comministe i Ramnäs och Sura 1697. Transp. hit 1706. Respondens i prestmötet s. å. Hade ock kallelse till pastoratet i Ramnäs, men försakade. 1724 anklagad i Cons., att han 19 Sönd. efter Tref., sedan predikan och publikationerna woro ändade, höll tal om sina tre söner, "hwarmed han syntes wilja wisa sin och deras ofkyldighet, beklaga sin sorg och deras olycka m. m." (Se nedanföre.) Död 1726.

Gift 1691 såsom Student med Elisabeth Bergman, f. 1658, död 1729. Barn: Andreas, Organist och Klockare i Wallby, Upsala stift; Johan, Klockare i Kungsåra; Eric, antog namnet Thurin, och blef Commin. i Jernboås; Carl, Waktmästare wid Stora Sjötullen i Stockholm. Då han gick i gymnasium föll han på den galenskapen att förskrifwa sig till hin onde, hwarföre namnet Norberg blef förhatligt och af flere bortlades. Han höllS en tid i arrest och dömdes slutligen i Hofrätten, men utgången finnes ej antecknad. Döttrar woro: Elisabeth, g. m. Klockaren D. Rosagrius i Munktorp; Magdalena, g. m. Organisterne Trana och Berglund i Odenswi; Sigrid, g. m. Pehr Ersson, Bonde i Björksta; Sara, g. m. Commin. O. Hagbom i Badelund.

15. **Eric Kiörsner.** 1727. Se Past. i Thorsång.

16. Mag. **Tobias Westblad.** 1739. Se Past. i Näs.

17. Cand. **Jacob Neucktern.** 1744. Se Past. i Näsby och Erwalla.

18. **Johan Baggstedt.** Född i Skinnskatteberg och Baggå af Bergsmannen Eric Andersson och Brita Andersdotter 1711. Stud. i Upsala 1734. Pwgd 27 April 1738. Commin. i Swedwi 1742, då han conserverade huset. Respondens wid prestmötet 1745. Transp. hit 1755. Kämpade med lungsot och dog ifrån ett fattigt hus 26 Juni 1767. Såsom god prest hedrad med wacker sermon wid begrafningen 2 Juli.

Gift 1 April 1742 med Magdalena Schultzberg, dotter af Commin. Wid. Schultzberg i Swedwi, f. 1714, död 14 Juni 1792. Hon inrådde af Prosten, att för sin fattigdom sätta äldste sonen i handtwerkslära, men swarade: om jag än måste sälja min kjortel, skall han studera till prest. Barn: Widich, Past. et Præp. i Gagnäf; Johan Adolph, Fältkamrer; Maria Brita, död ogift; Johanna, g. m. Commin. C. F. Fernberg i Rytterne och Commin. Js. Weström i Karbenning.

19. **Abraham Johansson.** 1768. Tilltr. 1770. Se Past. i Grytnäs och Awesta.

20. **Eric Lundwald.** Född i Bjursås 28 Oct. 1742. Fadr. till slut Pastor i Stora Schedwi. Wackert underbyggd i studierna och med fallenhet för Latinska poesien Stud. i Upsl.

Västerås Stadsbibliotek

1761. Pwgd 9 Juni 1765. Domesticus och Informator hos Biskop Benzelstierna 1768. V. Pastor hos sin fader 1771. Vice Apologist i Fahlun 1774. Commin. här 1777. Orator wid prestmötet 1783. Past.er. 11 Juni 1784. Icke älskad, icke eller utan anmärkning i lefnaden. Trifdes föga hemma. War på ett besök i Köping och sinnad att lemna tjensten till en vicarius, då döden öfwerraskade honom 28 Febr. 1801.

Gift 19 Oct. 1775 med Elisabeth Göransdotter, hwars fader Göran Carlsson war Bergsman wid Stora Kopparberget, sedan han genom förlikning blifwit skiljd ifrån förra fästemön, efter en swår proceß, hwarunder alla kärleksbrefwen wid domstolen upplästes. Hon war född 1755, död i Stockholm 1819. Barn: Anna Elisabeth, död ogift i ytterlig fattigdom; Helena Gustawa, g. m. en Waktmästare i Stockholm.

21. Pehr Westenius. Född i Grangärdet 2 April 1732. Fadr. Skolmästare. Stud. i Upsala 1753. Pwgd 8 Maj 1758. Commin. i W. Schedwi 1760. Satt wid denna swaga lägenhet öfwer 40 år och war snart utlefwad, sluten inom sig och folkskygg, då han dock sökte förslag hit och fick fullm. 12 Juli 1802, sedan församl. 2 gånger hos Konungen förgäfwes begärt en älskad Adjunct, men som nu med goda wilkor kunde blifwa den gamle mannens Adj. eller Vicarius. Han lefde dock till 25 Maj 1812.

Gift 1. 1759 med Helena Maria Dubbe, f. i Lundby 1730, död 11 Oct. 1789. 2. 1790 med Christina Winberg, f. i Björksta 1752, död 1804. Dottren i förra giftet Maria Lovisa fick ett extra nådår, blef strax g. m. And. Hellstrand och fick efter K. resolution dock njuta båda årens inkomster.

22. Jacob Ekström. Född 9 Jan. 1751 i Arboga af Borgaren And. Ekström och Cath. Andersdotter. Stud. i Upsala 1770. Hade god röst, begaf sig till Stockholm och blef någon tid anställd såsom sångare wid Operan. Ansåg dock bättre återtaga boken, och war nära 40 år gammal då han blef Collega i Lindesbergs skola 24 Mars 1789. Pwgd 19 Nov. 1790 och tillika Predikant wid Wedewågs bruk 4 Aug. 1795. Commin. i Malma 1807. Transp. hit 8 Juni 1813, sedan han genom en profwandes dödsfall fått rum på förslaget. Död 3 Oct. 1822. Hans farfaders farfader Eskil Fran-

zon war kommen ifrån Liffland, och hade upprÿjt Becketorp i Ljusnarsberg, der han dog 1689.

Gift 1790 med Christina Elis. Melenius, dotter af Commin. And. Melenius i Barkarö, f. 1758, död 17 Jan. 1826. Barn: Gustaf, Bruksbokhållare; Anders, en tid Barnalärare.

23. Matthias Löfwén. Född i By socken och Konsjön 27 April 1762 af bondfolk. Njöt fri underwisning hos Inspektor Netzel å Horndal med deß söner till deß han kom i tjenst hos en Handlande i Westerås. Återtog att studera, blef Stud. i Upsala 1784 och ändtligen Pwgd 29 April 1796. Commin. i Ramnäs och Sura församl:r 7 Mars 1803. Flyttades hit 21 Juli 1823. Tillträdde 1825. Uttröttad behöfde och erhöll han biträde 1828. Död 15 Jan. 1832.

Gift 7 Sept. 1801 med Christ. Cath. Rhamnelius, Commin. dotter i Kungsåra, f. 27 Aug. 1771. Barn: Johanna Mathilda, f. 19 Nov. 1802; Johan, död ung; Gustaf, S. M. Adjunct; Gustafwa, f. 10 Juni 1807; Emanuel, f. 26 Juni 1809, Mjölnare och Byggmästare; Carl Reinhold, S. M. Adj.

24. Carl Hagberg. Född 3 Oct. 1790 i Lundby på Johannisbergs egor. Fadr. Torpare, sedan Bonde i Hammarby. Stud. i Upsala 1815. Pwgd 29 Dec. 1816. Commin. i Arboga Stadsförsaml. 21 Maj 1823. Transp. hit 3 Sept. 1832. Tilltr. 1834.

Gift 26 Sept. 1819 med Carolina Sophia Berglund, f. 12 Juli 1788 i Stockholm. Fadr. C. P. Berglund, då Cantor wid Slottskyrkan, sedan Organist och Klockare i Tillinge, Upsala stift. Modr. Br. Cath. Möller. Sex barn. Emma Carolina, f. 6 Maj 1824; Carl Ludvig, f. 2 Mars 1826.

---

3. Skolmästare.

1. Elias Georgii. War här 1645, då han för lägersmål blef suspenderad, men snart restituerad. Icke prest. Nämnes ej widare.

2. Martinus Olai Munktelius. 1647. Se Past. i Säther.

Västerås Stadsbibliotek

3. Abrahamus Joh. Arbogensis. 1648. Se Past. i W. Schedwi.

4. Johannes Olai Kilensis. 1649. Se Commin. i Ihrsta.

5. Johannes Andreæ Salamontanus. 1654. Se Past. i Ramsberg.

6. Olaus Erici Thermenius. 1657. Se Commin. i denna församling.

7. Laurentius Bartholli Rytterensis. 1665. Se Commin. i Rytterne.

8. Ericus Georgii Tunensis. 1666. Se Commin. i Medåker.

9. Ericus Johannis Sundius. 1668. Se Commin. i Hellefors.

10. Ericus Laurentii Grippelius. Född i Dingtuna, men föräldrarne ha troligen en tid bott i Grippeby, Säby socken. Stud. i Upsala 1663. Pwgd 1671, sedan han ett år warit Skolmästare här. Död i April 1674.

11. Olaus Johannis Schæder. 1674. Se Commin. i Odenswi.

12. Mag. Isacus Olai Westman. Kallade sig först Lingberg, till härkomst okänd. Stud. i Upf. 1675. Kallades af Pastor till denna pædagogie 1683, och blef Pwgd 28 Sept. s. å. Lemnade denna tjenst 1686 och besökte Tyska academier. Magister i Gießen 1688. Kort efter hemkomsten Pastor wid Lifregimentet till häst, det han ock följde i fält och dog i Liffland 1701.

Gift 1686 med Margareta Wilkens, syster till Prostinnan Unger i denna församling. Hon dog i Westerås i Nov. 1743, 92 ½ år gammal. Barn, som togo namnet Isacsson: Olof, död Stud. 1716; Isac, Pastor i Ljusnarsberg; Henric, Regimentsskrifware, sedan Rådman i Norrköping.

13. Andreas Riselius. 1687. Commin. loci 1689.

14. Mag. Samuel Terserus. 1690. Se Past. i Säther.

15. Ericus Klingius. 1691. Commin. loci 1694.

16. Ericus Kolmodin. Född i Westerås 1663. Fadr. Secreteraren och Rådmannen Abrah. Kolmodin, af samma slägt, som är känd för flera lärda prester utom stiftet och härstammade ifrån Koldemo i Arbrå socken af Helsingland. Bittida fader- och moderlös blef han antagen af fadrens cousin Mag. Israel Kolmodin i Upsala, slutligen Superintendent på Gottland, som recommenderade honom hos Biskop Carlson 1689 med betyg att han studerat wid academien ifrån 1681. Under condition i denna församling wäl känd begärdes han till Skolmästare 1694. Fick fullmagt 23 Maj, sedan han 7 Maj blifwit Pwgd, då ordinandi wore 24. Hade ringa uppmuntran af lönen och så uselt skolhus, att det länge ej kunde begagnas. War 1697 till Upsala och respond. för en disputation. Respondens i prestmötet 1700. Erhöll 1706 af Biskop Carlson ett godt testim. att söka befordran inom eller utom stiftet, hwilket aldrig lyckades. Utledsen wid en tröttsam tjenst och tryckande brist blef han död 1711.

Gift med Catharina Lagercrona, af en adlig slägt på Dåvön, hwareſt också stamfadren Matts Persson, Officerare wid Rytteriet, bodde. Barn: Johan och Andreas, twillingar, födde 1702, sedan okände.

17. Petrus Morœus. Född i Munktorp 1672. Son af slutligen Domprosten Mag. H. Morœus. Wida olik till lynne sin fader och farfader. Stud. i Upf. 1688. Twekade länge på vitæ genus, utan att synnerligen drifwa studierna. På Biskopens recommendation kom swar af Doctor Malmberg ifrån AltRanstadt, att han skulle söka skaffa honom tjenst wid arméen. Pwgd 29 Maj 1707 gaf han sig på wäg, men måste för sjukdom och flera motgångar återwända hem. War sedan flera år exspectant och gjorde någon tid tjenst såsom extra Docens i Westerås skola. Beklagade sig i Conf. 1711 såsom wära desperat och sökte förgäfwes ett ledigt collegat. Vicarius i denna skola s. år och ändtligen ordin. 1712. Orator i prestmötet 1715. Död i uselhet 1719.

18. Ingevald Swedin. Född i Arby, Swedwi socken 13 Febr. 1684. Stud. i Upf. 1705. Pwgd 3 Maj 1715. Skolmästare här 1720. Måste efter 44 års tjenst taga sig vicarius, då högst litet blef i behåll af lönen. Serdeles enfaldig, och förstod icke alls att följa tidens skick. Wid en gen.visitation bjuden till prostgården och tillsagd att iakt-

Västerås Stadsbibliotek

taga snygghet, kom han i stället för calott med mors sammetsmöja, försedd med wanlig bandros. Tillståndet nästan swagare än i månget torp-hus. Död 9 Mars 1773.

Gift 1720 med Christina Arosiander, Commin.-dotter i Kohlbeck, f. 1692. Barn: Lars, Olof, Jonas och Petrus, som alla synas stadnat inom Bondeståndet. Gift 2. med Anna Elis. Westman, enka efter Commin. Pehr Ramsbergius i Kohlbeck.

19. Carl Sundelius. Född i Jernboås 4 Mars 1710. Fadr. Comminister. Stud. i Upsl. 1725. Antogs till Collega i Lindesbergs skola 1735. Flyttades till öfre Collegatet i Arboga 1744. Besynnerligt nog, att Loka brunns egare kunde till Predikant begära honom, som war känd för så swaga studier. Blef ändtligen med wisa förbehåll Pwgd 18 Dec. 1768, då kamraterne wid den wanliga wänskapsskålen hedrade honom med namnet farbror, och hans dotter, som följde honom, blef de ungas kusin. Uppnådde sitt mål på jorden, då han 1773 blef Skolmästare här. Hade föga gagn af sitt sträfwande för ordination och måste 1782 lemna tjensten till en vicarius. Jemn och orubblig i alla skiften. Sjuk blott 2 dagar hos sin måg i Säby, der han blef död 4 Maj 1795.

Gift 22 Juli 1737 med Anna Christ. Björkman, Råd- och Handelsmannen C. G. Björkmans i Sigtuna dotter, f. 1718. Då han war fadder mot henne warande flicka, blef han så kär, att han föresatte sig ega henne, om än han skulle kläda blodig skjorta. Men det aflopp lindrigare. De höllo sitt guldbröllop 1787. Hon dog 9 April 1794. Af 11 barn: Maria Elisabeth, g. m. Kronolänsman Roßbeck i Folkärna; Johanna Christina, g. m. Gruffogden Fahlander i Norberg; Margareta, g. m. O. W. Rahm, som dog i Finska kriget; Beata Helena, g. m. Commin. D. Westling i Fellingsbro.

20. Eric Schuan. Född i eller wid Fahlun 12 Jan. 1750. Fadr. Konstwacktare wid Grufwan. Stud. 1774. Pwgd 16 Juli 1779. Adj. i många församlingar. Past.er. 1786. Skref sig Regim.Pastor af den anledning, att han som vicarius gjorde någon tjenst. Collega Scholæ Superior i Arboga 28 Juni 1791. Sattes i Cl. I:a af Fahlu skola 3 Juni 1793 och i Cl. II:a 28 Juli 1795. Måste, såsom högst ostick-

lig, flyttas derifrån och blef Skolmästare här 4 Sept. sistn. år. Lika otjenlig till denna tjenst, och hade sällan barn att underwisa. Flydde allt umgänge, lefde uselt och samlade 800 R:dr B:co, som tillsöllo slägtingarne, och oförmodadt upptäcktes efter hans död. Silfret förwarades i en gammal puderpung. Sökte länge och ofta pastorat, likt och olikt. Läste äfwen och skref några små afhandlingar, som han påkostade tryck, men fann ej köpare. Död af slag 30 Juli 1826.

Skrifter: Pro Deo, Rege & Patria. Tal till den nya Kongl. FriCorpsen under deß marche från Stora Tuna til Carlstad d. 28 Oct. 1788. Fahlun 1791. 8:o. — Lof- och Tacksägelsetal öfwer Swenska wapnens Seger wid Parkumäki, hållet 23 Aug. 1789. Jbid. 1791. 8:o. — De systemate planetarum. Ups. 1806. 12:o. — De Vi Corporum attractiva. Ib. 1807. c. Tab. 12:o. — De Propriis Materiei. c. Tab. Ib. 1808. 8:o. — De perpetuitate corporum. Holm. 1808. 8:o. — De officiis erga Regem et Patriam. Ups. e. a. 8:o. — De Viribus Naturæ. c. Tab. Ib. e. a. 8:o. — De Caoptrica et Dioptrica. Ib. 1810. 8:o. — Pro Rege Carolo XIII et Patria. Ib. e. a. 8:o. — För K. Carl d. XIII och Fäderneslandet. Jb. s. å. 8:o.

21. Gustaf Fredric Iverus. Född wid Thurbo bruk i Hedemora socken 18 Aug. 1803. Fadr. Brukspatron sedan Academie Befallningsman J. F. Iverus, Prostson i Husby. Modr. Lov. Ag. Nohrborg, Kyrkoh.dotter i Ramnäs. Stud. i Upsl. 1823. Pwgd 25 Aug. 1826. Adjunct näst an blott i Munktorp, äfwen med cura Eccles. Skolmästare 19 Oct. 1828 och fortfor en tid tillika med Adjuncturen. Past.er. 28 Mars 1836.

---

2. Swedwi.

1. Kyrkoherdar.

1. Hinze Petri "i Swidhwi" underskref 1474 Biskop Lydikas räkning öfwer Kaniken Henrici qwarlåtenskap och 1575 samme Biskops testamente till en præbenda "Patronorum Sueciæ" i Domkyrkan.

2. Laurentius Benedicti eller "Herr Laurenz" 1486, då han förekommer i ett köpebref.

Västerås Stadsbibliotek

3. **Nicolaus.** Utan årtal och andra omständigheter anteckned af Örnhielm.

4. **Georgius** kallas "Capellanus de Swidwi" 1509. Antingen har han warit vicarius eller församlingen denna tid warit anner till någon annan.

5. **Martinus.** Till blotta namnet i denna ordning af förste samlaren uppförd.

6. **Henricus.** Canonicus i Westerås och Kyrkoherre här 1529. Död eller afflyttad 1533. Både det ena och andra intygas af bref i Antiquit.Archiwet.

7. **Laurentius Olai.** Träffas först 1531 såsom Syßloman wid Domkyrkan. Emot K. Gustafs quittence utlemnade han 1545 allt kyrkans silfwer, som kunde umbäras. Har ock 1556 bewittnat mantals- och skattskrifningslängden för denna socken.

8. **Andreas Johannis.** Ifrån Kila församling. Antingen der född eller troligare der tjenstgörande, till deß han 1556 hitkom. Har enligt inskriften på behållen grafsten tjenat här 13 år och dött 60 år gammal 1571 eller, såsom ock kan läsas, 1577, i hwilket fall tillträdesåret är orätt upptaget.

Gift med **Christina**, hwars namn ock synes af grafstenen. Dottren **Susanna** förekommer strax nedanföre.

9. **Johannes Henrici.** Ifrån Stora Kopparberget hitkommen, hade warit Capellan i Leksand, Thorsång, Näs och Hedemora, då han blef Pastor här 1571 eller 1577. Hans namn finnes icke ibland underskrifterna af Upsala mötes beslut i Febr. 1593. Troligen war han då sjuk, ty han blef död 22 Maj s. år, 64 år gammal. Af en gammal tafla i kyrkan hafwa några stympade latinska werser intygat denna uppgift.

Gift med **Susanna**, företrädarens dotter, som dog i April 1623. Genom många barn har slägten utbredt sig till en owanlig mängd, flera deraf stadnat wid detta pastorat och deras widlyftiga genealogie blifwit bewarad. Barn: **Henric**, blef Pastor här; **Eric**, bodde i Ekeby, Munktorps socken; **Christina**, ses gift nedanföre; **Margareta**, g. m. Prosten Thomas i Berke; **Barbro**, g. m. Andreas Olai, Commin. i Munktorp; **Karin**, g. m. Herr Eric i Torpa.

10. **Petrus Petri Angermannus.** Har först tjenat såsom Domesticus i stiftet, sedan warit Predikant wid Rytteriet och bewistat fälttåg. Efterträdde sin swärfader här i pastoratet 1594. "Hederlig och Gudfrugtig Man Herr Pehr" mottog inventarium 9 Maj, men war icke wälkommen i församlingen, som arbetade emot honom. Hatet utbrast i synnerhet några år efter hans ankomst. En bonde i Fjellstad gick så långt, att han stängde kyrkan för Pastor, tog nyckeln hem till sig och försäkrade, att han inom 8 dagar skulle hafwa annan Kyrkoherde. Bondens hustru war så bitter, att hon i kyrkan under predikan ropade på presten att han war en tjuf. Saken kom ända till Riksens Råd, som straffade de brottsliga med stora böter. Efter sådana uppträden, som denna tid icke woro så owanliga, war ock straffet, att offentliga gudstjensten för längre tid blef alldeles inställd, i synnerhet om flera höllo med de brottsliga. Herr Pehr dog 9 Sept. 1603.

Gift med **Christina**, den föregående dotter, som efterlefde. Af deras barn blef **Elisabeth** g. m. Herr Hans, Pastor i Frösunda socken.

11. **Henricus Johannis Swedwiensis.** Son af N:o 9. Studerade endast i Westerås, men ansågs skicklig då han 1598 blef Pwgd. Blef anställd som Predikant wid Rytteriet, det han på flera tåg war följaktig. Befordrades tidigt hit efter sin swåger 1603, och blef snart insatt. Hade den olyckan 1621, då han besökte sin fyster i Munktorp, att en yster häst skenade med honom, hwarigenom han illa stöttes och sidobenen kroßades. Prosten i Munktorp skref noga härom till Biskopen, på det icke Herr Henric måtte mißtänkas hafwa warit drucken. Tidens enfald wisar sig i brefwet, som berättar, hwad botemedel i hast tillgripits och Biskopen rådfrågas om bättre läkare. Han blef dock temligen återställd och då Lillhärads församl. 1625 mistade den förmonen, att hafwa egen Pastor, fick den godkände mannen samma socken till anner. Gaf dock en tid årligen något säd åt den olycklige Hr Herman, som måste lemna Lillhärad. Redan 1634 klagade han öfwer swag ålderdom, Commin. bodde affsides, Klockaren war gammal och sjuk, så att han ej kunde hjelpa till att sjunga. Fick då Adjunct. Orator på prestmötet 1622 och Predikant 1630. Död 24 April 1640, 70 år gammal.

Gift 8 Juni 1604 med **Margareta**, dotter af Prosten Jonas Sigfridi i Kohlbeck, död 1657. Af 12 barn: Jo

Västerås Stadsbibliotek

han, Pastor här; Karin, g. m. Prosten Mag. P. Helsingius i Fahlun; Susanna, g. m. Pastor i Lindesberg H. Gislerus; Christina, g. m. Befallningsmannen på Strömsholm Joh. Henricsson; Elisabeth, g. m. slutligen Pastor i Mora Ad. Terserus; Anna, g. m. Pastor i Rytterne Jac. Montanus.

12. Ericus Petri Kumblæus. Född af bondfolk i Kumla församl. 1598. Kunde som hastigast besöka acad. i Upsala. War dock Supr. Collega i Westerås skola då han 1625 blef Pwgd. Förordnades s. år till Regimentspræst, men han hade icke mod. Måste lösa sig derifrån med 10 daler, som Conf. gaf åt den utresande. Sändes 1627 till Gagnäf, att försöka få Commin.syßlan. "Profwade och fick repulsam. Anfägs derpå tjena bättre till Skolmästare wid Berget." Blef ock Rector Scholæ i sedan s. k. Fahlun och synes tillika en tid bestridt Capellanstjenst. Wald Pastor här bland föreslagne 1641. Hade också Lillhärad till annex, men som efter hans afgång åter fick egen Pastor. I Capellanernes synodo war han 1630 Respondens. Predikant i pastorsmötet 1642. Död 21 April 1647.

Gift 1. 1628 med Margareta, Past. N. Isogæi dotter i Wika, f. 1610, död 2 Maj 1639. Dottren Brita, g. m. Capitaine Zach. Lindbom i Swedwi, död 1721, 92 år gammal. Han war ock en märklig och åldrig man. — Gift 2. 1640 med Maria, dotter af Kyrkoh. Joh. Husbyensis i Skultuna. Barn: Jöns Swedonius, Commin. i Ljusnarsberg; Anna, g. m. D. Wigelius, Commin. i Skultuna.

13. Johannes Henrici Swedwiensis. Född 8 Maj 1607 härstädes. Föräldrarne ses under No 11. Hade så mycket gagn af det goda Collegium pietatis i Westerås, att han utan att bewista Upsala acad. med heder blef Pwgd 15 Maj 1636. War då Collega i Westerås skola och hade äfwen någon tid före ordinationen predikat för sin fader här, som redan 1634 begärde honom till hjelp, men måste nöja sig med en annan. Sonen kom heldre till Mäster Olof i Rättwik, der han ock 1637 blef ordin. Comminister. Wid Pastorsledigheten här 1647 blefwo 3 gode män föreslagne, och en af Consist. kom att upphämta vota, men "församlingen recuserade dem alla och wille hafwa Herr Jan, emedan han war af gamla linien." Det blef derwid och Collector tog Commin. Hr Jan och Befallningsman Johan Hindricsson till wittnen. Han war en lika så hederlig Kyrkoherde, som fadren. Respondens i prestmötet 1649. Död i Mars 1663.

Gift 1637 med Margareta, Prosten i Rättwik Mag. Olai Dalekarli dotter, fick 2 nådår och lefde ännu 1698. Barn, som kallade sig Swedman: Samuel, Inspektor; Carl, Wägmästare i Westerås; Johan, Cornett wid Skånska Cavalleriet; Olof, blef 1668 Cursor Conf., emedan han "hade god hand, war ödmjuk och enfaldig och gjort temlig profect i studier", sedan okänd; Maria, g. m. Commin. i Kumla Jac. Westhius.

14. Olaus Petri Hesselius. Född i Stora Tuna och Heße 1612. Fadr. Hemmansegare. Efter Skol- och Gymnasii-studier Diaconus 1637 och kort derpå Collega i Westerås. Blef fullt Pwgd 1639. Comminister i Grytnäs s. å. Föreslagen till lika tjenst i Munktorp, "så framt församlingen wille hafwa honom" 1649. Approberades och tillträdde strax. Predikade i prestmötet 1653. Sändes sjelf tredje, att profwa till detta pastorat 1663, och då han strax blef antagen, fordrades icke att de andre skulle låta höra sina gåfwor. Besynnerlig är en gammal anteckning, att 1665, då han hitflyttade, betalte han 8 ducater för donationsbrefwet på Commin.bostället i Munktorp. Död 6 Febr. 1667.

Gift med Kerstin Hansdotter, som för mannens tidiga död af Regeringen begärde dubbelt nådår, men förwisades till Conf. Barn, som togo namnet Wesman: Johan, Past. et Præp. i Enköping; Olof, en snäll Student, dog snart; Anna, g. m. Tullnären Lars Norman i Westerås.

15. Mag. Martinus Olai Munctelius. 1667—69. "Att afwärja det löpet, som flere strax begynte efter lägenheten", kommo bönderna till Conf. att begära Pastor och "föllo på Mäster Mårten ConRector, emedan han war dem känd och han weste noga församlingens beskaffenhet." Se Past. i Säther.

16. Carolus Simonis Simonius. Född i Stora Tuna 1641. Fadr. der Prost, blef sedan Pastor Prim. i Stockholm. Stud. i Upsala 1654. Uppehöll sig sedan merendels wid academien, till deß han 1666 wid årets slut blef Pwgd på kallelse af sin store gynnare RiksRådet Baron Gör. Gyllenstierna. Ehuru han icke nämnes sökande eller antagen

Västerås Stadsbibliotek

inom lärowerket, finnes han dock wid gymnasium hafwa docerat Hebr. språket. Denna tid begynte Bisk. och Conf. nästan bestormas af ansökningar, recommendationer och föreskrifter. Redan 24 Mars 1671 skref Gouverneuren öfwer Lifgedinget Hr Gustaf Soop och begärde detta pastorat för den unge Simonius, förebärande "dels personens skicklighet, dels Baron Gyllenstiernas föreskrift hos sig." Detta werkade mera, än hwad Enkedrottningen hade talat för J. Kumblæus i Arboga. Simonius kom hit s. år men dog redan 1 Juni 1675.

Gift 16 Jan. 1672 med Margareta Schultin, Prostens i Hedemora Mag. Ol. Schults dotter, som åter förekommer wid N:o 18. Barn: Christina, g. m. Kyrkoh. i Grytnäs Joh. Bjurberg.

17. Mag. Andreas Petri Kourf. Född omkring 1640, troligen i Romfartuna, men fadren, Ryttmästaren Petter Lorenz Kourf flyttade sedan till Munktorp, hwaraf sonen också skref sig Munktelius. Stud. i Upsala 1659. Magister 1672. War redan kallad till Predikant wid Westmanlands Infanteriregimente, då han 2 Juli 1673 blef Pwgd. Hans förtjenster på twenne års tid äro swåra att uppsöka; men af Enkedrottningen, som synnerligen gynnade det hus, hwarifrån han tagit sin hustru, berodde hans befordran, då han 1675 blef Kyrkoh. här, såsom säkert finnes antecknadt. Lika wisst är att han blef död 1676.

Gift 1672 med Cecilia Rudelius, dotter af Prosten Mag. Er. Sahlamontanus i Munktorp, sedan g. m. Reuterholmarnes stamfader, Arrendatorn Esbjörn Pehrsson.

18. Mag. Samuel Wid. Schultenius. Född i Skultuna 1643. Son af den berömlige Kyrkoh. Wid. Grangius. Kom 1663 till Upsala, sedan han redan i Westerås gjort stora framsteg i studierna. Fördubblade sin flit wid academien och älskade i synnerhet de Mathem. wetenskaperna. Gjorde en kostsam men ock lärorik resa genom Tyskland, Holland och England, då han 1671 antog Magistergraden i Leyden. Återkom till Upsala och föreläste en tid wid academien såsom Extraord. men uppehöll sig mest i Westerås, der han 1672—1674 utgaf och förswarade twå märkliga disputationer. Af Consistorii protoc. ses ock, att han 1673 docerade wid gymnasium. Äfwen finnes antecknadt, att han wid denna tid haft kallelse till Mathes. professionen i Åbo, men okändt är, hwarföre han icke kom dertill. Hans lycka war nog oblid, ty ännu i Jan. 1676 "insinuerades Acad. Upsal. recommendation för honom, att Consist. wille honom med någon tjenlig lägenhet accommodera, emedan wid acad. ingen sådan fanns ledig." Honom tillbjöds då att taga detta pastorat, med wilkor att taga den unga enkan. Han emottog anbudet, proswade med Gouverneuren Soops recommendation och antogs både af församlingen och Enkedrottningen, som wanligen gaf fullmagt, eller befallte Consist. dertill. Tillträdde s. å. Sitt älsklingsstudium fortsatte han, underhöll wänskap och brefwerling med den Holländske Mathematikern Hevelius, och hade sjelf ett stort rykte för sina kunskaper. Men han war också Theolog, arbetande flitigt i de stycken som hörde till hans embete. Nöjd med sina wilkor, finnes han icke hafwa sökt flyttning til något bättre. Död 1 Maj 1694 hos sin broder, Lectorn P. Schult i Westerås.

Gift 19 Sept. 1676 med Margareta Schultin, Kyrkoh. Simonii enka, som dog efter några år. 2. 12 Aug. 1684 med Elisabeth Morœus, som ock afled före honom. Hon war enka efter Commin. H. Holstenius i Westerås och dotter af Kyrkoh. O. Morœus i Grytnäs. Barn af förra giftet: Carl Schultén, f. 12 Juni 1677, Lingu. Or. och sedan Theol. Professor i Lund, död 5 Oct. 1730; Samuel, Juris Professor i Åbo, f. 7 Nov. 1680, död 1752; Margareta, f. 16 Juni 1678 och Elisabeth, f. 16 April 1682, båda ogifta.

Skrifter: Fyra Disputationer, af hwilka tre omtrycktes tillsammans under titel: Selectum macrocosmi Astronomicum disputationum triga comprehensum. Holmiæ 1675, 4:o. — Manuale Exegeticum eller Evangelisk Handbok, innehållande en kort utläggning öfwer alla fest- och söndagsevangelier. Stockh. 1689, 8:o. — Åhasweri Fritschens högstnödiga Christendoms-frågor. Försweuskade. Jb. 1691; Jb. 1724; Jönköp. 1749. 12:o. — Manuale Epistolicum eller Epistolisk Handbok. Stockh. 1707; Norrköp. 1754. 4:o.

19. Johannes Hartv. Sevenbaum. Född i Köping 20 April 1651. Fadr. Hartwig Sevenbaum war Bokhållare för Kungsöhrs och Strömsholms Stallstater. Modr. Christina Hansdotter Gaste. Stud. i Upsala 1672. Strax försedd med Kongl. stip. efter Konungens uttryckliga befallning. Pwgd 27 Oct. 1680 till Huspredikant hos Landshöfdingen i Örebro M. Reutercrantz. Kallades kort derpå af Konungen till Strömsholm att wara Bönepräst och Skol-lä-

Västerås Stadsbibliotek

rare för Stallstaten och predikade på slottet, då Konungen eller Enkedrottningen närwarande befallte. Kyrkoh. i Säby 1685. War så nöjd med denna lägenhet, att han wägrade emottaga ett större pastorat i Småland och äfwen 1689 undanbad sig kallelsen till Kohlbeck. Ändtligen lät han sig öfwertalas af Capitaine Fejlitzen och Brukspatron Strickert, att, med Enkedrottningens fullmagt af 12 Oct. 1694, flytta till Swedwi 1696. En förträfflig prest med älskwärda egenskaper. Bewis på hans flit, redlighet och ordning finnas ännu på de ställen der han werkade. Ett muntert, lätt och dock wärdigt uppförande intog alla för honom, och K. Carl, som älskat hans fader och gynnat sonen ifrån ungdomen, talade gerna med Herr Jan, som derföre måste wara tillstädes då Konungen uppehöll sig på Kungsöhr eller Strömsholm. Huru han af Bisk. och Conf. war ansedd, synes, då han 1688 war Respondens på prestmötet, Notarius 1689, Concionator 1690, Opponens för en annan förordnad 1694, men sjuknade sjelf, då han war färdig. Måste dock 1695 åtaga sig samma arbete, samt åter 1699 predika. Och ännu 1701 tillskrefs han att opponera å art. de Morte. Artigt är det swar, hwarmed han undanbad sig. Han "trodde att många lärdare, som icke haft den hedren, skulle stöta sig på hans lycka. Han war sjuklig och wågade ej opponera sig mot döden." Lemnade allmän och öm saknad, då han dog 11 Dec. 1711.

Gift 1. 1685 med Ingrid Westman, enka efter Kyrkoh. Rabenius i Säby, död 1699 och begrofs af Biskop Carlsson. 2. 5 Dec. 1699 med Maria Bange, Ältfru på Strömsholm, f. Köpmansdotter i Götheborg och enka efter Lieutenant Christ. Collström, f. 1647, död 4 Febr. 1708. 3. 25 Jan. 1710 med Christina Wising, som efterlefde.

20. Jonas Kolbeckius. Född i Kolbeck 30 Dec. 1664. Fadr. till slut Pastor i Ramnäs. Stud. i Upf. 1692, och wid den tiden Informator hos Kyrkoh. Barchius i Söderberke, i hwars son han framdeles fick wörda sin Biskop. Pwgd 3 Oct. 1693, då ordinandi woro 20. Blef då Prosten Dwans Adj. i Köping. Commin. i Kolbeck 1695 med enkans conservation. Dagen efter Kyrkoh. Sevenbaums död sände församl. sina ombud till Conf., att begära Kolbeckius till Pastor, betygande att den döde på sitt ytterste förklarat sin önskan, att få swägern till succeßor. Redan 6 Jan. 1712 gaf ock Enkedrottningen sin fullmagt, deruti yttras, att det skedde efter Conf:i förslag, socknens vocation och hennes egen nådiga bewägenhet. Ankom 1713. Hade 1701 warit Opponens på prestmötet. War Respondens 1716. Död 16 April 1735.

Gift 1695 med Catharina Sevenbaum, företrädarens syster och enka efter Commin. M. Arosiander i Kolbeck, död 9 Juni 1743. Barn: Pehr, som strax förekommer; Apollonia, g. m. Prosten i Ö. Löfsta Mag. J. Westbeck; Maria, g. m. Kyrkoh. i Mariæ församl. i Stockholm Doctor Pet. Forskål, fader till den berömde Danske Profeßorn P. Forskål.

21. Pehr Kolbeckius. Född i Kolbeck af ofwanstående föräldrar 29 Febr. 1704. Stud. i Upsala 1721. Inhemtade wackra kunskaper, utan att söka graden. Pwgd 22 Dec. 1731 och Comministers Adjunct i Mariæ församling i Stockholm. Hemkallades till hjelp af sin fader kort derefter, och förestod församl. såsom vicarius med fullt answar till 1736. Förgäfwes sökte församl. i Consist. att få honom på förslaget, som efter hans fader skulle uppsättas. Ibland de tre föreslagne war i synnerhet en, som förtjente deras förtroende, men wid walet i Nov. 1735 wille dock ingen votera, utan alla begärde den aflidnes son. Saken gick supplicando till Konungen, som gaf honom rum ibland de profwande, och wid nytt wal 28 April 1736 fick han enhällig kallelse. Respondens i prestmötet 1738 och predikade 1753. War af qwick naturel och nöjsam i sammanlefnaden. Twingades 1743 att följa den upproriske allmogen till Stockholm, men undgick, genom klokt förhållande, all ledsamhet deraf. Plägade stundom skämtsamt yttra sig deröfwer: "den tid jag war krigspresf." Död 9 Dec. 1757.

Gift 12 Oct. 1736 med Anna Margareta Croning, Prosten Mag. L. Cronings i Munktorp dotter, f. 21 Juli 1709, död 1 Maj 1771. Barn: Anna Catharina, g. m. Fänriken Joh. Gaynern; 2 söner döde i barndomen, och gamla Kolbeckiska namnet utgick på mansſidan.

22. Anders Bergström. Född wid Horndals bruk i By socken 25 Mars 1709. Fadren And. Bergström, då Bruksbokhållare, sedan Bergslags Kamererare i Sahla. Modren Christ. Börk. Stud. i Upsala 1726. Anwände wäl det lilla stipendium han åtnjöt. Pwgd 3 Juli 1736 och biträdde i 9 år Pastor i Söderberke. Commin. i Bro 1744. Tillträdde

Västerås Stadsbibliotek

1745. Respondens i prestmötet 1753. Kyrkoh. här 20 Nov. 1759 och tilltr. 1760. Sin långwariga tjenstetid under flera förluster och sårande bekymmer, tillbragte han med både kropps- och sinnesstyrka. Ibland sina sorger i Swedwi räknade han synnerligen de swåra brott, som der inträffade och kostade mången lifwet. Ohyggligast war det, då den hederlige Majoren M. J. v. Brömsen på Fogelsjö 22 Febr. 1778 blef af sin sons Informator Stud. Christ. Scherping skjuten genom lifwet, så att han, efter några timmars grufliga plågor, afled. Långt ifrån hat eller owänskap wille den olycklige ynglingen, som war ledsen wid lifwet, förwerka det genom mordet af en person, som han ansåg skicklig att få gå in i ewigheten. Den gamle dog af slag och wäldsam sjukdom 13 Jan. 1789.

Gift 3 Maj 1745 med Elisabeth Petræus, Prostdotter i Söderberke, f. 2 Nov. 1719, död 18 Juli 1784. Af 9 barn: Pehr Gustaf, Häradsskrifware i Nyköpings län; Christina, g. m. Commin. här Mag. Ol. Westling och Ingenieuren P. Bark.

23. Carl H. Ströhle. Född wid Mattsbo bruk i Norrberke 17 Aug. 1723. Fadr. Inspektoren Hans Ströhle. Modr. Anna Schultze. Fick redan 1734 besöka academien, men icke till gagn förrän 1744. Pwgd 21 Febr. 1751. Tjenstgjorde i Hubbo, Thortuna och Rytterne, på hwilket sistnämnda ställe han blef Commin. 1758. Kyrkoh. i Säby 1774. Tilltr. 1776. Erhöll transport hit ibland 12 sökande, med temligen enig kallelse, 15 Dec. 1789. Redlig i sitt kall och nöjd med sin lott led han det swåraste profwet på ålderdomen, då en schirrös kräfta under ena kindbenet plågsamt slutade lifwet 11 Juli 1795.

Gift 10 Maj 1759 med Anna Sundbeck, Commin. dotter i Rytterne, f. 1733, död 29 Aug. 1766. Barn döde. — 2. 1 Oct. 1767 med Reb. Charl. Ternsten, dotter af Capitaine Ternsten i Norrberke, f. 1741, död 21 Dec. 1769. Barn: Catharina Lovisa, g. m. efterträdaren. — 3. 1776 med Anna Christ. Lang, företrädarens i Säby enka, f. 22 Juli 1739, död i Swedwi 10 Jan. 1811.

24. Gustaf Westholm. Född i Westerås 21 Dec. 1756. Fadr. Dan. Westholm, Rådman och Handlande. Modr. Anna Cath. Kellberg. Stud. i Upsala 1772. Pwgd 27 Jan. 1783. Efter 3 års tjenst i Haraker och W. Fernebo 1786. Adjunct hos Domprosten, och vic. Pastor 13 Jan. 1789. Past.ex. 11 Maj 1791. Kyrkoh. här 8 Mars 1796. Den gode mannen war icke lycklig och hade föga hugnad af denna befordran, då flera omständigheter gjorde belägenheten knapp, ända till tryckande. Nedslagen och sjuklig uppnådde han snart sista målet 9 Sept. 1802.

Gift 22 Sept. 1796 med Catharina Lovisa Ströhle, företrädarens dotter, sedan g. m. slutligen Prosten i Åhl A. Östmark. Barn: Johan Daniel, Kyrkoh. i Ljusnarsberg; Lovisa Charlotta, f. 2 April 1798; Catharina Carolina, f. 17 Juni 1799.

25. Anders Fahlcrantz. Född i Munktorp 19 Juli 1752. Den medlerste af 3 söner, som Klockaren Hans Fahlcrantz och Elisab. Rosagrius i sina icke så förmonliga wilkor påkostade till studier i följd af deras lust och anlag. Stud. i Upsala 1773. Pwgd 16 Juli 1779, med goda kunskaper. Adj. i Grangärdet, Skinnskatteberg och Fahlun. Commin. i Lundby 14 Jan. 1788 och v. Pastor 8 Dec. s. å. Past.ex. 7 Nov. 1796. Kyrkoh. här 13 Juni 1803. Introd. af Bisk. Flodin 25 Maj 1805. Prost 19 Aug. 1813. En synnerligen bildad orest, med känslofullt hjerta för sanning och rätt. God hushållare och lika wälgörande, hwartill han hade ett ömt föremål i företrädarens barn. Utsatte belöning för den som wederlade en wiß Religionen förnärmande skrift, och disponerade 666 R:dr 32 sk. till en stipendiifond. (Se Stiftstidn. 29 Febr. 1816.) Af swag helsa. Död 15 Mars 1814.

Gift 8 Juli 1788 med sin kusin Sara Elisabeth Fahlcrantz, dotter af Kaßören wid Stora Kopparberget And. Fahlcrantz, f. 19 Juli 1760, död efter swår och långwarig sjukdom 8 Maj 1828.

26. Mag. Pehr Samuel Rinman. Född 1 Febr. 1763 i Huddinge församl., Stockholms län. Fadr. Eric J. Rinman, slutligen Inspektor på Geddeholms säteri i Ihrsta socken. Modr. Hedvig Stuart. Stud. i Upf. 1786. Fick condition hos Kammarherren Grefwe Piper på Ängsö. Magister 1791. Pwgd 20 Juni 1792 på nyßnämde herres vocation, och fortfor tillika med deß sons underwisning. E. O. Esqu. Predikant wid Konungens Lifhusarer 1795, och inställde sig s. år till tjenstgöring. Hade tillika condition hos Presidenten i KammarCollegium Lagerheim och sedan hos Brukspatron

Västerås Stadsbibliotek

Schinkel. Past.ex. 10 Dec. 1795. Kyrkoherde i Ångsö med Patroni kallelse 17 Mars 1802. Transp. hit 3 Oct. 1814. Tilltr. och Prost 1816. Nitälskade i synnerhet, äfwen med uppoffring, för barnaunderwisningen. Gaf med sin syster 200 R:dr till Ångsö i sådan affigt. Ehuru en fägnesam wärd, dock ordentlig i allt, kunde han lemna en icke obetydlig behållning. Död 14 Juni 1838. Ogift.

27. Gabriel Alexander Johansson. Född wid Malingsbo bruk i Söderberke 9 Dec. 1789. Fadr. sist design. Commin. i Husby. Student 1809. Hade såsom Medicinæ stud. Med.-Theol. stipendium. Pwgd 31 Juni 1813. Bruksprediknt wid Malingsbo 26 Sept. 1821. Tillträdde 1823. Kort derpå v. Pastor. Kyrkoherde i Lillhärad 7 Maj 1832. Tillträdde 1833. Transp. till Bjursås 4 Sept. 1837. Tilltr. 1839; och till Swedwi 14 Sept. 1840. Tilltr. 1841.

Gift 9 April 1819 med Christina Catharina Gillberg, dotter af Exped.Befallningsman E. Gillberg i W. Fernebo och M. E. Hedenstedt, f. 8 Juni 1785. Barn: Elwina Christina Emilia, f. 17 Juni 1820; flera döde i barndomen.

---

2. Comministrar.

1. Jacobus Magni. Den förste Capellan 1636. Flyttade snart. Se Past. i Rytterne.

2. Johannes Erici Copingensis. 1637. Se Commin. i Säterbo.

3. Ericus Petri Lexander. 1643. Se Past. i Berg.

4. Jonas Laurentii Hirudius. Född i Säterbo och Igelsäter 1628 af Bondfolk. Begaf sig ifrån Westerås till academien i Åbo 1648. Hade en tid condition i Professor Kexleri hus. Kom hem och blef pwgd 1656, då han blef Commin. i W. Schedwi. Lemnade denna usla lägenhet och war Adjunct på flera ställen. Commin. här 1665. 1664 blef han af Consist. skickad till Säterbo, att ställa sig in hos församl. Bönderne wille hafwa honom, men Majoren Löfman wid Grafwen icke, "emedan många herrar der tillstöta, och för dem tjenade han icke." Hustrun war ock klenmodig. Consist. förmante honom gifwa sig tillfreds en tid "och troligen bedja Gud öppna någon lägenhet för sig." War dock icke utan skicklighet, men alltid i de swagaste wilkor. Hade 1695 anbud af pastoratet, men anság sig sjelf wara för gammal och försakade. Länge oförmögen till allt. Död 14 April 1708.

Gift 1. 1656 med Catharina Abramsdotter, hwars fader war Kyrkoh. i W. Schedwi. 2. 1678 med Christina Aroselius, Commin.dotter i Westerås, f. 1650, död 3 Oct. 1726. Med båda barn: Abraham, död Stud.; Isac, Borgare i Fahlun; Lars, Commin. i W. Wäla; Pehr, Collega i Hedemora skola; Karin, död i Swedwi fattighus 1749, 87 år gammal; Maria, länge Fatebursjungfru wid Strömsholm, död 1754, 89 år gammal; Sara, g. m. E. Rhamnelius, Past. i Wäla; Kerstin, g. m. Sigfr. Fernelius, Commin. i Sura; Anna, g. m. J. Nask i Swedwi. Hiradius förswarade en disputation i Åbo och höll en oration de Peregrinatione i Westerås 1656, som lärer blifwit tryckt.

5. Widichindus Olai Schultzberg. Född i Malma 4 Oct. 1674. Fadren Ol. Schult, Commin., sedan Pastor. Stud. i Upsala 1698. Pwgd 15 Maj 1701. Commin. här 1708. Död 31 Jan. 1724.

Gift 1701 med Maria Pratenius, som åter blef g. m. nedanstående. Barn: Johan, död Adjunct i Jernboås; Magdalena, g. m. efterfölj. N:o 7; Brita, dog ogift.

6. Ericus Sernander. Född i Orsa 1689. Fadr. Commin. Stud. 1714. Pwgd 30 Sept. s. å. War derpå i 11 år Adjunct hos sin farbroder, Prosten i Swerdsjö, af hwars underwisning och umgänge han hade mycket att lära. Commin. här 1725, nöjd med denna ringa befordran för sin tjenst och skicklighet. Respondens på prestmötet 1732. Då han i Jan. 1734 hade hållit en högmässopredikan, tog Pastors måg Mag. Z. Westbeck sig frihet att, ehuru fremmande prest, förrätta predikoförhör med församlingen, då han icke allenast klandrade predikanten såsom ofullständig i sin afhandling, utan ock försäkrade, att litande på Christi förtjenst war ett djefwulens evangelium. Häröfwer fann Sernander sig befogad i Consist. anföra beswär, som han gjorde alfwarsamt och wärdigt till försvar af sanningen och sitt tillbörliga anseende i församlingen. Ehuru trowärdiga wittnen funnos, förstod dock West-

Västerås Stadsbibliotek

beck så wända saken, att den blef utan synnerlig påföljd. Död af wattusot 13 Nov. 1740.

Gift 18 April med Maria Pratenius, företrädarens enka, dotter af Kyrkoh. Joh. Pratenius i Thortuna, död 1741.

7. Johan Baggstedt. 1741. Se Commin. i Munktorp.

8. Johan Schulterus. 1756. Se Commin. i Grangärdet.

9. Johan Westrenius. Född i Westerås 10 Maj 1723 af Borgaren Hans Hjort och Anna Jansdotter. Stud. 1748. Pwgd 22 Juli 1751 och war 10 år Adj. hos Past. i Ramsberg. Commin. här 4 Aug. 1761. Förtjenade såsom god och exemplarisk prest den kärlek han njöt af församlingen. Död 13 Juni 1767.

Gift 24 Sept. 1761 med Maria Welamsdotter, hwars fader war en hederlig Bergsbrukare i Ramsberg, f. 1734, död i Westerås i Jan. 1809.

10. Mag. Joh. Wastenius. Utnämd 1768, men afsade sig syßlan. Se Past. i Söderberke.

11. Mag. Olof Westling. Född i Björksta 29 Juli 1744. Fadr. då Adj., slutligen Pastor i Kila. Stud. 1763. War den yngste prest, som åtminstone på lång tid ordinerats, då han 20⅔ år gammal blef Pwgd 7 Dec. 1764, och kom sin fader till hjelp. Begaf sig åter till academien och blef Magister 1767. Antog nådårstjensten efter Commin. Westrenius 12 Sept. 1769. Hade redan wid ordinationen stadga och godt uppsåt utöfwer sina år och gaf ännu bättre hopp, då han såsom ord. tjensteman begynte sin werksamhet. Bortrycktes af farsoten 7 Juni 1773.

Gift 9 Nov. 1769 med Christina Bergström, Pastorsdotter här i församl., f. 13 Sept. 1747, omgift med Ingenieuren P. Bark och död 24 Juni 1785. Barn: Anders, Bergsfogde i Nerike; Daniel, Färgare.

12. Zacharias Grass. Commin. 1774. Se Commin. i Ihrsta.

13. Nils Ekenberg. Född 16 Jan. 1739 i Bro socken. Fadr. Ryttare. Halfbroder till CommerceRådet Öberg i Westerås, som ifrån fattigdom kom till förmögenhet och anseende. Student 1765. Pwgd 26 Juli 1767 och den sjuke Comministerns Adjunct i Kungsbarkarö. Sedan på 6 ställen. Commin. här 28 April 1783. Med ett wackert arf efter sin hustrus morbroder, den sparsamme Consist.Notarien Schick i Upsala, blef han dock ej lyckligare, såsom warande en ohyfsad och mindre ordentlig man, således ock utan aktning. Död af kallbrand 24 Maj 1798.

Gift 1770 med Elisabeth Marg. Hellstenius, Commin. i Kungsåra J. Hellstenii dotter, död 25 April 1819 i Dingtuna, f. 1744. Barn: Johan Olof, Bokhållare; Nils Gustaf, Rättare; Anders Adolph, Torpare; Anna Lisa, g. m. afsk. Ryttaren J. Tengberg; Brita Christina.

14. Anders Wadman. 1799. Commin. i Husby 1808.

15. Eric Nordquist. 1809. Se Commin. i Gagnäf.

16. Anders Nordin. 1814. Se Past. i W. Schedwi.

17. Eric Löfwenius. 1825. Se Commin. i Ihrsta.

18. Pehr Reinhold Littmark. Född på Walsta gård i Swedwi 3 Maj 1797. Fadren StadsIngenieuren, Bergmästaren Jonas Littmark. Modr. Catharina Juliana Fellenius. Stud. 1816. Pwgd 30 Juni 1820. Adjunct först i Rytterne och sedan ifrån 1822 hos Pastor här, till deß han blef Commin. 8 Maj 1837, och strax tillträdde.

---

3. Ramnäs och Sura.

1. Kyrkoherdar.

1. Johannes. Har blifwit död eller flyttat 1500.

2. Olaus Andreæ. 1545. Af Pehr Bragdes Dombref hwaraf ock ses, att han förut warit Pastor i Skerike.

3. Laurentius nämnes i Biskopen Ofeegs bref dat. 28 Febr. 1567, angående kyrkans winsäd. Är ock antecknad såsom död s. å.

4. Georgius Petri. Hitkom ifrån Ramsberg 1568. Se Past. i Tillberga.

Västerås Stadsbibliotek

5. **Ericus Nicolai.** Ifrån Helsingland kommen. Träffas först här 1584 af inscriptionen på mindre ringklockan. Underskref Upsala mötes beslut 1593. Echöll Hertig Carls bref af 16 Dec. 1596 på 4 tunnor säd i wederlag. Lefde ännu 1597, då han predikade på allmänt prestmöte.

6. **Laurentius Andreæ.** Skrifwes Gevaliensis och war wißt här 1603. Troligen den, som 1593 war Capellan i Björskog, och som underskref Upsala mötes beslut. Af successionen är klart, att han afgått 1608.

7. **Matthias Andreæ** Dalekarlus, son af den märklige Pastorn i Orsa Ericus Ingevaldi. Står antecknad för Concionator Militum i underskriften 1593. Nämnes sedan icke i handlingarna förrän 1609, då han emottog detta pastorat. Widare wet man endast, att han dog 1613.

8. **Ericus Petri Dingtunensis.** Pwgd 2 Juni 1598. War derpå 4 år Collega i Westerås skola. Sedan icke känd förrän han 1614 blef Pastor här. I flera afseenden en owärdig prest. Hade ett beryktadt hus och hyste sin son, som war mördare, med flera oägta barn och deras moder. Hade 1621 emot förbud låtit en "Djeken" predika flera gånger och priverades derföre sjelf lika många söndagar. Blef 1631 åter på någon tid suspenderad, men han wisade ingen bättring, och dertill wille han icke mottaga partes på prestmötet, utan "sände Biskopen en god göddan stut", för att muta sig fri. Det lyckades ej bättre, än att stuten sändes hem igen och Herr Eric skiljdes för alltid ifrån pastoratet. Fick dock tillstånd, att för sin tid bebo ett torp, som han upptagit, på prestbordets egor.

9. **Benedictus Erici Byensis.** Född i By socken och Westanhed 1594. Deponerad i Upsala 1620 och dröjde ett halft år wid academien. Pwgd 27 Oct. s. år, och sattes strax till Commin. i Sala Landsförsamling. Respondens wid prestmötet 1627. Efter församlingens oroliga fikande att få en man, som dock ej kunde winnas, Pastor här 1633. Orerade wid prestmötet 1642. Lefde temligen lugnt och till församlingens nöje, men måste på ålderdomen plikta med suspension och 2 skeppund stångjern för en olaga wigsel, lockad dertill med stora löften 1662. Bruden war Lector Höijers fästemö, och så mycket mera förtörnades Biskop och Consist. Restituerades och lefde till Juli 1665.

Gift 1. med **Barbro Olofsdotter**, som dog 1633. Med henne woro: **Samuel Salemannus**, ConRector i Fahlun, design. Lector wid gymnasium, och **Brita**, g. m. Rådman Joh. Rasmundson i Westerås, stamfader för Westbergar. — Gift 3. 28 Dec. 1648 med **Anna Björnsdotter**, hwars fader Björn Olofsson i Westerås war Klockgjutare. Församl. lät henne få bebo klockarebordet emot tjenstens förrättande. Lefde ännu 1693.

10. **Petrus Jonæ Kolbeckius.** Född i Kolbecks socken och Åby 10 Oct. 1626, och kallade sig äfwen **Abenius**. Fadr. Bonden Jon Pedersson. Modr. Elin Nilsdotter. Stud. 1652, hade stipend. Reg. och disputerade i medicinskt ämne. Med ändrad häg Pwgd 14 Dec. 1654. War Adjunct och Nådårspredikant i Kolbeck till 1656, då han för sina intagande gåfwor blef Comministr på stället. Wann ock Enkedrottningens synnerliga nåd, så att hon recommenderade honom i Consist. till Ramnäs pastorat. Cons., som 25 Sept. 1665 föreslagit förtjente män, wille nu ej akta Drottningens bref, utan swarade, att det war "ingen rätt dispens. gå de gamla Capellanerne förbi och promovera de unga." Den myndige Måns Christiernsson i Ramnäs med flere påstodo, att Drottningen kunde gå Cons. förbi, emedan Ramnäs låg i Lifgedinget. Slutet blef ock, efter lång twist, att Kolbeckius 1667 erhöll fullmakt och strax tillträdde. Höll oration på prestmötet 1669. Wäl ansedd och af församlingen älskad. Död 24 Mars 1680.

Gift 1. 1655 med **Margareta Bäck**, den olycklige Kyrkoh. i Kolbeck J. Hambræi dotter, f. 1636. Barn: **Jonas**, Pastor i Swedwi; **Andreas**; och flere okända. — Gift 2. 1679 med **Susanna**, dotter till Joh. Henricsson, Befallningsman på Strömsholm. Hon war förut g. 1. m. Stallmästaren Joh. Schele och 2. m. SkeppsLieutenanten P. Weßman, död 1705.

Kolbeck har utgifwit sin prestmötsoration **de Poenitentia.** Westerås 1670. 4:o.

11. **Mag. Johannes Laurentii Betulius.** Född i Lundby af Björksta socken 1642 af ett hederligt Rusthållarefolk, som hade förmåga att påkosta honom till studier, äfwen i Upsala ifrån 1664. Antogs till Apologist i Westerås skola 1670. Pwgd 12 Febr. 1671. Pastor wid Westmanlands re-

Västerås Stadsbibliotek

gimente 1673 och utgick i fält. Hade under sina färder den olyckan, att med fartyget, hwarpå han följde en del af manskapet, stranda wid Bornholm och tog deraf stor skada till helsan. Måste ock deßutom slita ondt, och säger sjelf att han någon tid war fången. Ifrån Greifswalds academie erhöll han, under sitt utewarande, Magisterwärdighet, men okändt är, om han derföre utgaf något specimen. Hemkom 1679 och war en liten tid tjenstgörande wid Domkyrkan. Med sträng föreskrift af Konungen till befordran, sökte han ifrigt Söderberkes pastorat; men Conf. wille ändtligen dertill hafwa en Lector, och aktade icke Betulii Magisterbref. Honom bjöds Bergs pastorat, det han afslog med förakt. Gick upp i Consist., hotade klaga för Konungen, trätte på Lector Barchius, men denne war redan säker om utgången för sig till Söderberke. Han måste då wända sig till Ramnäs, och äfwen derwid mötte honom stora swårigheter. Dock sedan den eftersökte Commin. Lars Canuti i Fellingsbro cederat rummet, blef han 1681 Kyrkoh. här och wisade duglighet i embetet. Genom oförsigtighet och fältwanor ådrog han sig stundom ledsamhet.! Med stora pretentioner sökte han förgäfwes Björksta pastorat 1693. Död 14 Maj 1694.

Redan före 1673 förlofwad med en enka Sara Sewallius i Björksta, men ryggade och blef derföre suspenderad. Gift 14 Dec. 1679 med Emer. Marg. Arosell, Rådman Henric Bengtssons i Westerås dotter, som dog 1702. Af barnen nämnes endast en dotter, som med modren bodde på en afdel i Lundby.

12. Johannes Andreæ Thurelius. Född i Sura 12 Nov. 1656. Fadr. Commin., som i tryckande fattigdom ej kunde understödja honom, tillika med 2 äldre studerande söner. Likwäl sträfwade han fram och hade äfwen anwändt någon tid wid academien då han blef Pwgd 28 Dec. 1683. Tjenade här 8 år såsom PastorsAdjunct och war tillika Skollärare med klockarebostället. Commin. i Lindesberg 1692. Af Conf. med flere uppförd på förslag till detta pastorat, så mycket lyckligare, som både församl. och Drottningen önskade honom. Han fick också Hennes Maj:ts fullmagt 12 Oct. 1694. Tillträ. 1696. Predikade i prestmötet 1697. Död 22 Febr. 1700.

Gift med Brita Schultz Johansdotter, som bodde i församl. efter nådåret 1703. Då mannen lemnat stor skuld både till kyrkan och andra, sökte hon Landshöfdingens inhibitorial emot creditorernas tillgrepp af egendomen under nådåret, men wille betala allt. Om barn nämnes icke.

13. Andreas Tibelius. Född i Tillberga 1649. Namnet wisar sitt ursprung af Tible by. Wid 25 års ålder Stud. i Upsala och hade sedan condition på flera ställen, med synnerliga öden, hwarpå en gammal anmärkning om honom syftar: "Holmiæ a virgine turbatus adolescens." Pwgd 27 Oct. 1680, skickad till Näs att föreslå nådåret efter Pastor. Här, intagen af enkan som det troddes, afbröt han en ägtenskapsförbindelse ifrån student-åren med en Pastorsdotter, hwilket gaf Conf. beswär att genomse en mängd kärleksbref, såsom bewis af hans otro. Blef ock med hotelse af sträng action förmanad, att "icke leka med ägtenskapet." Kom 1682 till den swåre Prosten Prytz i Fernebo, som behandlade honom despotiskt. Sökte Commin.tjensten derstädes på en underlig wäg, då han anhöll derom af tingsrätten, som lofwade, hwaröfwer Häradshöfdingen 28 Sept. 1687 gaf öppen attest. Blef dock ej Commin. der, emedan de fleste i socknen ej wågade för Prosten votera på honom, och äfwen Consist. tyckte hafwa räddhåga för den enwise och stridsamme mannen, utan blef han Commin. i Badelund 1688. Kyrkoh. i Ramnäs och Sura 1700. Ankom troligen 1702 och wann wida bättre omdöme, än Prytzen fällde om honom. Död natten till den 1 Oct. 1727.

Gift 1. omkring 1688 med Maria Björk, med hwilken han länge war trolofwad. Hon war Kyrkoh. Granagrii i Näs enka och dotter till gamle Hr Anders i Björksta. 2. 17 Maj 1722 med Brita Wallenius, Eric Olofssons enka i Hella, Badelund. Han war då sjuk och lysningen skedde 3 gånger på en söndag. De woro aldrig i ett hus tillsammans såsom ägta makar, och hon wårdade honom så illa, att han dog, utan att någon menniska war i rummet.

14. Petrus Aspman. Född i Westerås 10 Sept. 1680. Fadr. då Rector Scholæ, blef Prost i Lindesberg. Underwisades af sin fader och äldre broder till deß han 1695 kom till academien. Uppehöll sig der länga tider, utan att söka Magistergraden och war 36 år gammal då han först tänkte på publik tjenst. Rector i Arboga skola 1716. Opponens i prestmötet 1718. Föreslagen hit 1728 wann han så allmänt förtroende, att blott en röst gick ifrån honom. Tillträ. 1729. Död 17 Maj 1732.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 15 April 1716 med Brita Sigtunius, Prosten i Arboga J. Sigtunii dotter och war således swåger med sin äldre broder Prosten Ol. Aspman. Hon dog 1764, 77 år gammal. Af deras 7 barn lefde blott: Pehr, Magister och Adjunct i Floda då han 1752 omkom i Dalelfwen.

15. Mag. Eric Hellenius. Född i Sundborn 1681. Hade stor swårighet att få studera, då fadren satt wid det fattiga och aflägsna Wenjans pastorat, och wid ett bättre straxt blef död. Ifrån 1705 wid academien arbetade han tåligt, mera för att winna kunskap, än en tom heder. Philos. Candidat wid 33 års ålder trodde han sig böra söka en ledig Lectorstjenst i Westerås, och anhöll hos Consist. om anmälan och föreskrift till Konungen, såsom då war bruket. Magister 1716. Rector Scholæ i Köping 1717. Pwgd 18 Maj 1718. Opponens i prestmötet 1720. Med stor pluralitet wald Pastor här, då likwäl Bruksegarne icke wille votera, sedan de förgäfwes sökt få en utstiftes Regim.Pastor på förslaget, 29 Juli 1733. Ankom 1734. Redan i yngre år antecknad "såsom den der alltid for fram i sin sagtmodighet." Död 5 Febr. 1743.

Gift 13 Oct. 1719 med Susanna Barkman, Pastor D. Barkmans i Hed dotter, f. 1698, död 1776. Barn: Andreas, Commin. i Köping; Elisabeth, g. m. Carduansmakaren Chr. Öhrström; Sara Christina, g. m. Commin. And. Ringius i Tingsås, Småland; Susanna, ogift.

16. Pehr Engström. Född i Fahlun 19 Aug. 1699. Fadr. Håkan Pehrsson, brukande Bergsman wid Stora Kopparberget, war kommen ifrån Westergöthland. Stud. 1715. Anwände både kostnad och flit wid academien och disputerade pro ex., men stadnade derwid och blef Pwgd 1 April 1726. War då utnämd Collega wid Fahlu skola. Supremus Coll. 1731. UnderCapellan i Hedemora 1735. I öfre rummet 1740. Wald Kyrkoh. här 29 Sept. 1743. Tillträdde 1744. Respondens i prestmötet 1745. Död 29 April 1755.

Gift 1729 med Brita Pomp, Commin. i Fahlun P. Pomps dotter, f. 1710, död i Upsala 19 Jan. 1782. Barn: Pehr, Medic. Doctor, Grufwe- och StadsPhysicus i Fahlun; Maria Christina, dog ogift 1811; Brita Margareta, död ogift 1809; Anna Catharina, död ogift 1813; Sara Helena, ogift.

17. Eric Arosén. Född i Skinnskatteberg 5 Jan. 1710, då hans fader, den sedan så aktade Rector Magn. Arosén i Hedemora, lefde hos sin swärfader. Tidigt faderlös saknade han dock icke omwårdnad, och kom med goda anlag till academien 1729. På sitt 22:a år Pwgd 1 Oct. 1731, blef han PastorsAdj. i Floda. Commin. i Appelbo 1735, der han för flera års mißwext, i synnerhet 1742, då all säd i Westerdalarne affrös, led en gruflig nöd. Följande året war han lycklig, att med alla wäljandes röster blifwa Commin. i Norberg. Respondens i prestmötet 1748. Wid Pastorswalet här i Juni 1757 hade han ock ansenlig öfwerwigt, ehuru Commin. i församlingen war med på förslaget. Död till stor förlust för åhörare och anhöriga 8 Oct. 1759.

Gift 24 Oct. 1736 med Brita Rabenius, Kyrkoh. dotter i Floda, f. 23 Juli 1716, död 8 Aug. 1787. Barn: Magnus, olycklig Collega Scholæ i Westerås; Elisabeth, g. m. Commin. i Söderberke Mag. A. Nordfors; Susanna Margareta, ogift; Anna Brita, g. m. Sergeanten J. H. Westmark; Eva Christina, död ogift.

18. Olof Djurman. Född i Westerås 27 Mars 1709. Fadr. Commin. derstädes hade ganska litet eller intet att påkosta denne son, som war den ende af många barn, som hade lust att läsa. Student i Upsala 1729. Pwgd 17 Jan. 1734, hade han sedan många tjensteombyten. Ifrån Nådårspredikant i W. Schedwi 1735 Skolmästare wid Skultuna bruk och tillika PastorsAdjunct. Tröttnade derwid 1739 och åtog sig nådåret i Medåker. Tjenstlös 1742. Pædagog i Grangärdet 1744, men afsade sig den tjensten och kom till Pastor i Arboga. Predikant wid Wedewågs bruk 1746. Commin. här 30 Jan. 1751. Efter afgjorda beswär uppförd på förslag till detta pastorat 1757, blef han wid walet förbigången. Wid följande ledighet 1760 lyckligare, fick han fullmakt 27 Nov. Tilltr. 1762. Hade sitt wärde, utan att wäcka uppseende. Död 4 April 1783.

Gift 1. 8 Aug. 1742 med Catharina Fabrell, Kyrkoherdedotter i W. Schedwi, f. 1718, död 16 Oct. 1776. 2. 20 Februari 1777 med Elisabeth Hellström, dotter af Kronofogden L. Hellström i W. Nerike, f. 4 Sept. 1721. Sjuk och sängliggande wille hon lefwa till deß hon fick se utgången af fransmännens revolution, men dog 2 April 1797.

Skrift: Liktal öfwer Aßeßoren Jac. Tersmeden. Westerås 1767. 4:o.

Västerås Stadsbibliotek

19. **Johan Rohrborg.** Född i Norberg 17 Juli 1731. Fadr. Commin., sedan Pastor i Bro. Efter deß tidiga död måste han ifrån 16:de året försörja sig sjelf, genom att dela sin tid åt andra. Stud. 1749. Pwgd 8 Maj 1758, kallad till Adjunct af Prosten i Norberg. V. Pastor 9 Febr. 1760. Commin. ib. 1767. Tillträdde 1768. Kyrkoh. här 12 Jan. 1784, så allmänt wald, att blott en röst undgick honom. Hjertligen wälmenande och nitisk prest. Ömsinnad menniskowän. God musicus. Benägen till melancholie. Död 30 Mars 1786.

Gift 11 Oct. 1768 med Anna Agatha Fjellström, dotter till Aßeßoren och AmiralitetsMedicus i Carlscrona Doct. J. Fjellström och A. C. Ankarfjell, f. 28 Juli 1740, död 3 Febr. 1815. Barn: Johan Olof, Magister och Commin. i Ihrsta; Christina Charlotta, g. m. Prosten J. F. Muncktell i Ihrsta; Lovisa Agatha, g. m. Brukspatron Acad. Fogden J. F. Iverus.

20. **Abraham Lewerin.** Född i Elfwedal 29 Aug. 1742. Fadr. då Commin., sedan Pastor i Tillberga. Stud. 1755 med fortsatta öfningar i Westerås till 1762. Pwgd 18 Dec. 1768. Adjunct och v. Commin. i Westerås. Respondens i prestmötet 1773. Vice Collega i Skolan 1774. Vic. Apologist 1776 och tillika v. Pastor i Tillberga 1778. Vic. Hospitalspredikant och Syßloman 1780. Ordinarie Dito 29 Aug. 1781. Erhöll wid twenne wal till detta pastorat ansenlig pluralitet af röster, och, sedan de ännu beswärande förlorat fatalierna, fullmagt 7 April 1788. ContractsProst 19 Maj 1795. Ordentlig och werksam tjensteman. Genom hans omsorg blef kyrkan utwidgad, förbättrad och prydd. Äfwen bostället försattes i bättre tillstånd. Med stark kroppsbyggnad och ständig helsa dock anfallen af ett häftigt slag, och 14 dagar derefter död 19 April 1810.

Gift 29 Juli 1781 med Anna Elisabeth Östberg, dotter af Handelsman i Westerås C. Östberg och M. E. Langstedt, f. 22 Juli 1759, död 21 Maj 1782. Dottren Elisabeth Maria, g. m. Inspektor P. Norberg wid Ramnäs Bruk.

21. Mag. **Johan Wulff.** Född i Westerås 7 April 1767. Fadr. då Comministr, sedermera Prost i Skultuna. Stud. 1787. Magister 6 Juni 1794. Pwgd 22 Maj 1795 till sin faders Adjunct. Domprostens Medhjelpare i Sept. 1796. Predikant wid Kronohäktet i Westerås 2 Juli 1798 med rättighet att räkna dubbla tjenstear. Vice Pastor s. å. UnderCapellan i Westerås 18 Jan. 1802. Past.ex. 15 Dec. s. år. ÖfwerCapellan 1804. Kyrkoh. här 26 Nov. 1810. Tillträdde 1811. Prost 19 Aug. 1813. Af liflig natur och muntert lynne, som lättade allt arbete. Efter längre tids sjuklighet och aftynande död 17 Jan. 1822.

Gift 1 Nov. 1803 med Anna Elisabeth Törneblad, dotter af LandsKamereraren C. Törneblad och Christ. Reg. Swedelius, f. 14 Sept. 1777. Barn: Johan Carl, Lector wid Westerås gymnasium; Regina Beata Ulrica, f. 5 Juni 1806, g. m. Bruksinspektor C. G. Wahlén; Hedwig Elisabeth, f. 14 Juli 1808; Charlotta Jacobina, f. 12 Maj 1810; Fredrica Wilhelmina Augusta, f. 19 Mars 1812; Carolina Mathilda, f. 6 Juli 1813.

22. **Johan Brodén.** Född i Alsta, Hubbo socken, 16 Juli 1779. Fadr. Landtbonden Eric Olofsson. Modr. Christ. Larsdotter. Begynte studera i Westerås skola wid 15 års ålder. Stud. 1803. I saknad af utwäg att wid acad. länge wistas Pwgd 21 Sept. 1804. War derefter 11 år Pastors medhjelpare i Fellingsbro. Commin. derstädes 9 Aug. 1813. Tillträdde 1815. V. Pastor 1815, äfwensom efter nya Pastors ankomst 1821. Med alla afgifna röster wald Pastor här och befullm. 26 Aug. 1822. Tillträdde genom accord 1824. Prost 1833. ContractsProst 24 Juni 1834.

Gift 1. 11 Juni 1815 med Beata Helena Esselius, Prosten i Fellingsbro J. Esselii dotter, död 18 Aug. 1816, 31 år gammal. 2. 27 Juli 1817 med Susanna Johanna Tulin, dotter af Capit. wid Amiralitetet F. C. Tulin och J. M. Stålhandske, f. 3 Juli 1786. Barn: Johan Ivar, f. 2 Juli 1820, Stud.; Axel Uno, f. 20 Juli 1823, Stud.; Birger Fabian, f. 30 Oct. 1826; Johanna Carolina, f. 20 Nov. 1821.

Skrift: Tal wid Westerås Bibelsällskaps sammankomst 1826.

Västerås Stadsbibliotek

2. Comminiſtrar.

(Boende i Sura.)

1. **Petrus Olai.** 1621. Se Commin. i Skultuna.

2. **Henricus Simonis.** 1625. Se Paſt. i Sewalla.

3. **Ericus Marci Aroſienſis.** Pwgd 1616. War 1620 Capellan i Sewalla. Kom hit 1627. Så fattig "att han måſte hålla boken i ena handen och yxan i den andra." Wille 1633 gerna "till den ſköna och ljufliga synodum sacellanorum", men bad Biſkopen om förlof, ty hans ſjuka huſtru hade ingen annan till hjelp än ſina ſmå barn. Skulle 1648 blifwa Paſtor i W. Schedwi, hwilket ej blef utaf. Lemnade 1655 tjenſten till ſin måg, ſkulle förſörjas af honom och ſkilja de andra ifrån ſig. Hans öfriga lefnadshändelſer okände.

4. **Andreas Johannes Skerkius.** Född i Kjeſſta by, Skerike förſamling, af bondfolk. Stud. blott i Weſteräs. Pwgd 6 Jan. 1654. Confirmerad Commin. här 17 Sept. 1655, med ofwannämda förbindelſe till ſwärfadren. War 1682 i fråga till Himmeta paſtorat, men Enkedrottningen befordrade en annan. Ålderdomsſwaghet öfwerföll honom tidigt, och då han 1686 tillika war ſjuk, inkom förſaml. till Conſ. med en wacker och rörande föreſkrift, att ſonen måtte få tjenſten medan fadren lefde och denne på ſotſängen tröſta ſig af utſigten för enka och barn. Berömdes mycket för flit och fromhet. Död 4 Febr. 1688.

Gift 1655 med **Clara**, den föregåendes dotter, ſom ädrog honom äfwen för ſin del en tids privation och 5 dalers plikt för kronobrott. Hon war redan 1646 i Conſ. anklagad för bruten trolofning med en preſt. Död i Mars 1694, 69 år gammal. Barn, ſom togo namnet **Thurelius**: **Johan**, Paſt. i deßa förſaml.; **Abraham** och **Gabriel**, båda Paſtores i Berg; **Daniel Thurell**, Militair; **Eric**, Landtman.

5. **Gabriel Andreæ Thurelius.** 1686. Se Paſt. i Berg.

6. **Johannes Andr. Norberg.** 1697. Se Commin. i Munktorp.

7. **Sigfridus Laurentii Fornelius.** Född i W. Fernebo 1 Nov. 1662. Fadr. Lars Sigfridsſon, f. i Eyrajocki i Finland, war Byggmäſtare wid Högfors bruk. Förſt 26 år gammal kunde han lemna gymnaſium och beſöka academien. Utnämnd Collega i Köpings ſkola 1692. Pwgd 3 Oct. 1693. Skolmäſtare i Fellingsbro 1697, der han hade många twiſter och äfwentyr med den underlige Proſten Sahlmonius. Reſpondens i preſtmötet 1702. Commin. här 1707. Förgick ſig både i tjenſt och lefwerne på ſlutet ſå illa, att proſteting war utſatt till ranſakning deröfwer, men han undſlapp räfſten genom döden 6 Maj 1722.

Gift 1. 1694 med **Chriſtina Hirudius**, Commin.dotter i W. Schedwi. 2. 1709 med **Magdalena Leffler**, ſom blef omgift med Kronofogden Joh. Gagner. Barn: **Sigfrid**, ſom blef någon ſlags Skriſware; **Anna Chriſtina**, g. m. Stallbokhållaren C. Sundwall wid Strömsholm.

8. **Georg Lindblad.** Född i Arboga 1673. Fadr. Anders Lindblad, Borgare, förut i Lindesberg eller deriſrån härſtammande. Kom ſent i ſkola och hade ſwåra öden i yngre år. Stud. 1703. Inſimus Collega Scholæ i Weſteräs 1705. Coll. Cl. II:æ 1711. Pwgd 20 Dec. 1712. Orator i preſtmötet 1717. Efter mycken rådplägning om flera perſoner och beſynnerliga omſtändigheter Commin. här 1724. Nära 20 år utträttad i ſkolan och hade äfwen här tröttſam tjenſt. Död i Mars 1729.

Gift 1. 1708 med **Anna Rabinus**, Kyrkoherdedotter i Skultuna. 2. 1714 med **Sara Forsman**, dotter af Inſpektoren And. Forsman i KungsBarkarö, död 7 Maj 1750. Barn: **Anders**, Conſiſt. Curſor och ſedan Klockare wid Domkyrkan; **Hans**, Paſtor i Wenjan; **Beata**, g. m. Er. Granberg; m. fl.

9. **Eric Bergwall.** Född i Bergs förſamling och Wallby af bondfolk 30 Dec. 1693. Stud. 1713, och ſkötte ſina ſtudier med omſorg. Pwgd 16 Juni 1719, då han blef ofwanſtående Fernelii Adjunct. Kom 1722 till deßa förſamlingars Kyrkoh. och fick bruka klockarebordet, då han ock höll ſkola med ſocknebarnen. Commin. 1729. Gudfruktig och i ſitt kall nitiſk hade han både förſöljare och wänner. En fru Soph. C. Liljeſtierna i Sura gaf honom 1728 en utmärkt recommendation till Biſkopen. Död 10 Sept. 1749.

Gift 30 Oct. 1720 med **Anna Clara Thurelius**, dotter af Kyrkoh. Abr. Thurelius i Berg, f. 1 Febr. 1695,

Västerås Stadsbibliotek

död 4 Juni 1757. Barn: Eric, Commin. i Ljusnarsberg; Anna Margareta, g. m. Gördelmakaren P. Burnick i Köping; flera döde i späd ålder.

10. Olof Djurman. 1751. Se Past. i församl.

11. Gabriel Arhusiander. Född i Bjursås 28 Oct. 1716. Fadr. Kyrkoherde. Ibland en skara af syskon i ett fattigt hus war det swårt för honom att framhjelpas på denna wäg, som han icke utan anlag begynt. Wid 26 års ålder kom han först till academien. Antagen till Skolmästare i Folkärna 1746. Pwgd af Biskop Alstrin i Strengnäs 22 Juli 1751. Commin. här med enhällig kallelse 15 Jan. 1762, men församlingen hade då ej mycket godt att wälja af. Respondens wid prestmötet 1768. Sträfwade här till döden 13 Oct. 1783, då han af slag afled.

Gift 1. 1748 med Margareta Söderberg, f. 1722, död 17 Febr. 1771, dotter af Hingstridaren P. Söderberg och S. Frantzelius wid Strömsholm. 2. 1771 med Brita Strömfogel ifrån Munktorp, f. 1726. Barn: Johan Petter, död Stud.; Sara Catharina, död ogift 1819; Margareta Elisabeth, g. m. Bonden Johan Pehrsson i W. Fernebo.

12. Georg Swederus. Född i Barkarö 6 Jan. 1746. Fadr. Kyrkoh. Stud. 1762, men begagnade ock underwisning i Westerås. Pwgd 23 Dec. 1771 på sin faders kallelse. War kortare tider i Ängsö och Sewalla, men förnämligast i Barkarö. Commin. här 7 Nov. 1784. Tillträdde 1785, och förblef wid denna knappa lägenhet. Emot slutet plågad af en swår sjukdom, som nödgade honom wara i Westerås under läkares närmare wård. Död 13 Juli 1802.

Gift 26 April 1785 med Brita Charlotta Bergström, Rådman Lars Bergströms i Westerås dotter, som dog i Folkärna 30 Jan. 1817. Barn: Johan, Skeppare i Westerås; Georg, Sjöfarande; Gustaf, Seglare i Wadstena; Charlotta, g. m. LandtRäntmästaren i Westerås F. A. Alm.

13. Matthias Löfwén. 1803. Se Commin. i Munktorp.

14. Johan Broberg. 1824. Se Commin. i Björksta.

15. Johan Petter Holmin. Född i Bergs församl. 31 Aug. 1800. Fadr. Lars P. Holmin, Bildthuggare

härstädes, af prestslägt från Skara stift. Modr. Cathar. Johansdotter. Stud. 1823. Pwgd 26 Juni 1824. Commin. i Ramnäs och Sura 29 Mars 1829. Tilltr. s. å.

Gift 10 Juni 1830 med Susanna Elisab. Sundell, f. 12 Febr. 1806 i Ransberg, Skara stift, död 1843, dotter af Kyrkoh. i Ransberg och Mölltorp, Contr.Prosten Joh. Sundell och M. C. von Snejdern. Barn: Hilda Catharina, f. 30 Mars 1831; Eva Lovisa, f. 6 Oct. 1832; Johan Alfred, f. 22 Febr. 1835; Lars Fredric, f. 23 Dec. 1836; Axel Oswald, f. 22 Dec. 1838; Carl Sigfrid, f. 2 Juli 1841.

---

4. Kolbeck.

1. Kyrkoherdar.

1. Matthias. "Hedherlig man, härra Kyrkiohärre i Kälbäck." 1413, är känd af Bengt Nilssons till Walö bref om en äng, som skulle tillhöra Kolbecks kyrka.

2. Carolus. Har warit här 1501. Antecknas död 1509.

3. Petrus Henrici. 1532, då Biskop Petrus Magni war i Kolbeck och "gjorde fermelse" d. ä. utdelade Sacramentum confirmationis. Utlemnade 1545 till K. Gustafs utskickade "Kyrkosölf 21 mark 2 lod och 1 qv." och erhöll derpå Konungens quittence.

4. Laurentius Erici skall hafwa tillträdt 1548. Om han wid 1564 dött eller eljest afgått och lemnat rum åt en Johannes, som några inflickat i denna serie, är owisst. Doct. Rudbeckius wet icke af honom i sin uppsats, och säkert är, att en Laur. Erici lefde här ganska länge och dog 1587. Begrofs 7 Mars, såsom en minnestafla öfwer honom utwisat.

Gift med Christina Pehrsdotter, begrofs 9 Maj s. år likson sonen Johan 7 Juni s. å.

6. Jonas Sigfridi Helsingus. Född i Tuna socken af Medelpad 1552. Kom till detta stift att studera. Pwgd 1580 och då strax Commin. i Westerås. För sin owilja mot

Västerås Stadsbibliotek

Liturgien blef han hårdt behandlad af Biskop Oelandus, och höllS i fängelse 1581. Alldeles afsatt och fördrifwen ifrån Westerås 1583. Men stormen upphörde och hans öden blefwo blidare. Kyrkoh. i Kolbeck 1588. Prost i Contractet 1599. År 1593 bewistade han Upsala möte och underskref deß beslut. War ock följande år såsom stiftets fullmägtig derstädes på riksdagen. Afseßor Consistorii Majoris ifrån deß inrättning. En förståndig, rättsinnig och drifwande man, serdeles älskad af Biskop Rudbeckius, som förstod rätt bedömma folk. Äfwen war han i synnerlig nåd hos K. Gustafs Enkedrottning på Strömsholm och hennes rådgifware i åtskilliga fall. Hans prestmötspartes i Biskop Bellini tid äro icke antecknade, men ännu öfwer 70 år gammal predikade han på mötet 1623. I kyrkan lät han uppsätta en tafla, som korteligen innehåller historien om slaget wid Herrewads bro och kyrkans uppbyggande, men han felar deruti. Död 31 Oct. 1626. Begrofs med predikan, som trycktes, af Biskop Rudbeckius.

Gift 1. 1581 med Catharina Swensdottter, död 30 Dec. 1620. Af 12 barn lefde endast Sigfrid, som tjente wid Rytteriet och följde K. Sigismund till Pohlen; Maria, g. m. Henricus Johannis, Past. i Swedwi; Elisabeth, g. m. Johannes Tiste, slutligen Pastor i Kärrbo. — 2. 1622 med Susanna Ericsdotter, som efterlefde.

Skrift: Likpredikan öfwer Hustru Brita Jonsdotter ifrån Bollnäs öfwer Wisb.B. 2: 2, 3. Stockh. 1626, 4:o.

6. Petrus Laurentii Wikæus. Född wid Stora Kopparberget, men uppfostrad i Wika, der modren war omgift. Skref sig Cuprimontanus, då han 24 Aug. 1606 blef deponerad wid Upsala academie och inskrifwen. Hade då redan 2 år tjent såsom Collega wid Westerås skola. Pwgd 1608 och strax Commin. här. Flyttades 1619 åter till Westerås, att wara de fattigas predikant i Hospitalet, men hushållningen sköttes af 2 civila personer. Återkom till Kolbeck såsom Pastor 1627, och utmärkte sig genom ordning och werksamhet. Reparerade och prydde kyrkan, förde accurata och snygga räkenskaper m. m. På ålderdomen mycket swag och oförmögen till tjensten, njöt han dock den förmån, som ännu den tiden war sällsynt, att få sitta qwar wid gäldet och hafwa sin måg till vice Pastor, men bemöttes af honom otacksamt och led många förtreter. Död i Aug. 1654.

Gift med Cecilia, om hwilken icke förekomma närmare underrättelser. Barn: Karin, som ses nedanföre; Brita, en beryktad qwinna, g. m. Lectorn Mag. J. Norinus och sedan med Commin. i Odenswi A. Tretzius; en Gustawa Kolbeckia, Kyrkoherdedotter från Kolbeck, war g. m. Pastor i Wintrosa Jon. Edsbergius, men synes mera troligt wara dotter af den följande.

8. Johannes Andreæ Hambræus. Född i Hedemora socken och Hambre. Besökte Upsala academie ganska kort 1628 för att icke wara en "gulnäbb", som en djekne då kallades, och blef strax Collega i Westerås skola. Pwgd 1629. Fick 1631 tillstånd att ännu besöka academien. Blef 23 Juni 1632 Rector Scholæ i Hedemora, och synes beskedligt hafwa skött den tjensten. Respondens på prestmötet 1643; Orator 1645. Flyttades hit 1647 att wara Commin. och sin swärfaders v. Pastor, med hopp om successsion. Den inträffade 1656, men snart förföll han till oordentligt lefwerne. War en storsupare, och kom flera gånger drucken till Biskopen. Lefde i ständiga trätor med sitt swärfolk. Blef 1659 suspenderad, och måste, för att återfå embetet, gifwa skriftlig förbindelse till ostrafflig lefnad, eller i annat fall mista både lägenhet och embete. Han hade ännu icke fått lof att göra tjensten då s. år en stor begrafning förestod på Strömsholm, och han bad ifrigt att dertill blifwa restituerad, för att icke skämmas i så stort lag, och han lyckades. Anklagades 1660 af Enkedrottningen, men då bad Biskopen för honom. Åter på 1665 års prestmöte for han illa fram, öfwerhopade Stallmäst. Reutercrantz's fru med det gröfsta owett, och blef för sina injurier mot henne af Westerås Rådhusrätt 1666 dömd till 30 daler s. m. böter och 10 daler expenser. War nu alldeles afsatt och gick till Konungen med bön om upprättelse, men blef död 1667.

Gift med Karin Pehrsdotter, företrädarens dotter, som 1672 fick af Biskopen 4 t:rs eftergift på inventariisäden. Barnen kallade sig Beckius och Bäck: Andreas, död Stud. 1663; Johan, Commin. i Åplebo; Daniel, blef civil; Cecilia, g. m. Kungsträdgårdsmästaren Wallent. Tremper, Stallbokhållaren Hartw. Sœvenbaum och 3. m. Kyrkoh. E. M. Motzelius i Tumbo; Margareta, g. m. Kyrkoh. P. Kolbeckius i Ramnäs; Elisabeth, g. 1665 m. Enkedrottningens Befallningsman på Strömsholm, Frantz Bengts-

Västerås Stadsbibliotek

son, då fadren bjöd Biskopen och hela deß famille till bröllop-pet.

9. **Carolus Andreæ Lerander.** Född i Leksands socken. Stud. 1641. Återkom 1644 till Westerås och sökte befordran. Blef då Collega i Arboga skola, men flyttades till första claßen i Westerås 1646. Pwgd 1649. Commin. i Arboga Landsförsamling 1651. Respondens wid prestmötet 1654. Skulle 1658 få bättre lägenhet i Swerdsjö, men blef qwar, öfwertalad af församlingen, som älskade honom, och efter Prosten Wintrosii promißer, dem han dock icke höll. Då Fru Anna Poße, som bodde i Landsförsamlingen, begärde presterlig tjenst, emedan hon "vexerades af calculo", blef Lerander, som hade mindre arbete än de i staden, af Biskopen tillsagd att betjena henne, då hon begärde. Pastor här, efter församlingens wal bland de föreslagne, 1666. Enkedrottningen nämnes nu icke. Led en stor skada på sin egendom 1669 af wådeld, som 8 Maj uppkom af gnistor ifrån skorstenen, och i storm lade hela prestgården i aska, och måste han sedan med hela hushållet bo i en bondgård. Hade synnerlig gunst och förtroende hos Biskop Carlson, så att han rådgjorde med honom om nytt gifte 1667, och antog Biskopens förslag ända till förlofning, som dock upphäfdes af inträffade swårigheter. Lemnade ett godt namn efter sig då han dog 21 Nov. 1683.

Gift 1. med **Margareta Andersdotter**, Commin. Ol. Wallmans i Arboga enka. Sonen **Carl** kallade sig **Åman** och blef Commin. i Säterbo. — Gift 2. med **Kerstin Jönsdotter**, också ifrån Arboga. Dottren **Helena**, g. m. Sexman Isac Andersson i Kolbecks by. — Gift 3. med **Elisabeth von Freden**, som dog i Juni 1685.

10. Mag. **Joannes Solinus.** 1684. Se Past. i Köping. Någon af hans efterträdare har här tecknat om honom: "Morum comitate summaque affabilitate svavissimus."

11. Mag. **Laurentius Croning.** 1690. Se Past. i Munktorp.

12. Mag. **Samuel Elfwing.** Född i Garpenberg 1678. Fadr. till slut Prost i Norrberke. Stud. 1687. Magister 1700. Tänkte strax få någon function wid Lärowerket i Westerås, men Pwgd 15 Maj 1701 blef han Biskop Carlsons Domesticus och handledde två år hans söner i studierna.

Med en sådan recommendation war lätt för honom, att 9 Oct. 1703 få Enkedrottningens fullmagt på Säby pastorat, sedan han "funnits capabel i examen." Lika lätt och fort gick det ock att af samma höga hand få transport hit 20 Aug. 1708. Tillträdde 1710. Opponens på prestmötena 1702 och 1707, samt predikade 1716. Död 11 Dec. 1721.

Gift 1. 1704 med **Brita Hjärne**, Archiatern och Landshöfd. Urban Hjärnes dotter, död 1715. War swåger med sina bröder, Professorn P. Elfwing och Capit. Mech. Birg. Elfwing, ty alle tre woro Archiaterns mågar. 2. 3 Jan. 1718 med **Elisabeth Meurman**, som kom i nytt gifte med Professor H. Haßel i Åbo och blef moder till Ä.Biskopen Doct. Menanders förra fru. Af 7 barn lefde: **Urban**, Hofrätts-Advocat; **Hedvig**, g. m. Fänriken Clas De la Wall; **Maria Brita**, död ogift. Märkligt är med en Johan Elfwing, som ansetts för denne Samuels son, men war hans brorsson. Såsom goße kom han en gång till Säby trött, utfrusen och hungrig, och ingick i fattighuset wid kyrkan, der gummorna uppwärmde och hyllade honom så godt de kunde. Till tacksamt minne deraf gaf han, warande då Capitaine, en sädespost till fattigmagazins-fond i Säby, som ännu fortfar. Troligen war han Professor Pehr Elfwings son, som dog 1790, då Öfwerste och adlad Elfcrona, 77 år gammal.

13. Mag. **Gustaf Tillæus.** Född i Fahlun i Sept. 1683. Fadr. till slut Prost i Rättwik. Stud. 1694. Wistades wid academien många terminer och brådskade icke med graden, som han erhöll först 21 Maj 1713. Pwgd i Maj s. å. i Stockholm blef han v. Pastor i Rättwik under sin faders sjukdom och efter deß död. Mottog en lika tjenst i Hedemora under ledigheten, tilldeß Prosten Sandel ankom ifrån America, och biträdde äfwen honom en tid, men lefde sedan utan tjenst i Fahlun. Såsom sicklig prest befordrad till Pastor här med Konungens fullmagt 31 Oct. 1722. Ankom 1723 och blef sjuklig, så att han föga förmådde gagna församlingen. Opponens wid prestmötet 1715 och Predikant 1724. Död 20 Mars 1726. Begrofs i kyrkan 21 April.

Gift 1716 med sin styfmoster **Elisabeth Elvius**, dotter af Prosten Gust. Elvius i Rättwik och enka efter Bergsman Hans Hjort wid Fahlun. Huset war fattigt och fördjupadt i skuld, hade lidit mißwäxt och annan motgång,

Västerås Stadsbibliotek

hwarföre församlingen sökte dubbelt nådår för enkan, hwilket Konungen dock afslog. Hon war född 1671, död 18 Nov. 1733.

14. Mag. Eric Kallsenius. Född i Söderberke 28 April 1697. Son af Prosten Mag. Ol. Kallsenius och bröder till sedermera Biskopen. Stud. 1726. Magister 1722. Redan 1 Juli 1723 war han af Gen.Majoren Baron M. Törnflycht antagen till Extra Ordin. wid Lifgardet till fot och anmäld till Ordinarius. Pwgd 21 Dec. s. å. Synes icke innehaft annan tjenst, förrän han sökte Kolbecks pastorat. Wid denna tid hade en och annan ifrån detta stift blifwit befordrad inom Lunds stift, hwarföre en lönlös Notarie wid Amiral. Consist. i Carlscrona, Petrus Hind, hoppades winna sin rättmätiga ansökning hit, och erbjöd sig att conservera enkan, men Konungen utnämde Kallsenius 1726. Stadd i begrepp att tillträda och gifta sig, bortrycktes han af döden i April 1727.

Förlofwad med Prosten Moells i By dotter Anna, som sedan blef g. m. slutligen Prosten i Munktorp Doctor Axelsson.

15. Daniel Boethius. Den olycklige Prosten i Mora Mag. Jac. Boethii son. Född i Westerås 2 Mars 1684. Stud. 1700. Hade inpå tredje året fritt bord och kammare af Professor J. Esberg i Upsala, som, då han efter stadens brand ej kunde hålla honom widare, 1 Juni 1702 recommenderade honom hos stiftets presterskap till understöd. Reste i Maj 1704 till Wiborg för att besöka sin fängslade fader, fick condition derstädes och begaf sig 1705 till academien i Åbo. Kunde dock, för medellöshet, ej länge uppehålla sig der, utan återfor till Stockholm och Upsala, hwarest han af flera, som ömmade för fadrens hårda öden, blef hjelpsamt bemött. Efter Enkedrottningens behag fick han 16 Febr. 1710 Consist. fullmagt att wara Bönepresst och Skol-lärare wid Strömsholm. Pwgd i Westerås pesttiden 8 Oct. s. år af den flygtade Biskopen i Reval Doctor Jac. Lang. Kyrkoh. i Säby 1718. Transp. hit med Kongl. fullmagt 27 April 1727, och hitflyttade strax. Redlig och ömsint prestman. Hade mycket af sin faders tänkesätt, äfwen af hans scrupler mot skäggrakning, blodätande, m. m. Död 29 Mars 1729. Begrofs 18 April i sin faders graf.

Gift 1713 med Brita Petræus, Kyrkoh. i Skinnskatteberg J. Petræi dotter, f. 28 Aug. 1694, död i Westerås

16 Maj 1762. Af 5 barn lefde: Jacob, Prost i Grangärdet; Charlotta Ulrica, f. 1714, död hos sin broders måg i Stora Schedwi 1804. Hon hade warit anställd i Drottning Ulrica Eleonoras kök och fått högre insigter i matlagning.

16. Mag. Johan Ramner. Född i Resta by af Ramsbergs socken 17 Febr. 1692. Föräldrar Bergsbrukaren Henning Hansson och Marg. Andersdotter. Efter fadrens tidiga död hade modren icke råd att påkosta honom till studier, men en ringa sak blef anledning till hans framtida stånd. Gumman hade köpt honom en ny mössa. I hennes frånwaro hade gossen lagt sig i spisen, somnat och illa brännt mössan. Af fruktan för straff flydde han ifrån hemmet och stadnade i Lindes skola, der han med wälwilja blef mottagen. Kom sedan till Westerås och blef Stud. 1714. Studerade grundligt och war en stadgad man, då han fick Magistergraden 1725. Fann sig wäl med goda conditioner och fortfor ännu dermed. Föreslogs 1727 af Biskopen till Pastor wid Lifregimentet, men måste wika för en Generalen Baron Creutz's gunstling. Kallad till Huspred. af R.Rådet Fältmarskalken Grefwe Dücker 1729 och blef Pwgd 24 Mars. E. O. Kongl. Hofpredikant s. å. Utan egen ansökning, såsom det finnes antecknadt, äfwen s. år 15 Nov. af Konungen utnämd till Pastor här. Säkert hade han dertill mägtige förespråkare, ty den olycklige Regim.Pastorn Christ. Nothman, som efter hemkomsten ifrån Ryssk fångenskap lefde i stor fattigdom, nämner i ett bref, att han nu hade fullmagt till Kolbeck för sig uppsatt i Kongl. Cancelliet, men den blef om intet. Ramner tillträdde 1731 med stort mißnöje af församlingen, som arbetat derpå, att få sin Commin. till Pastor. Likwäl blef han snart känd och aktad för sina goda egenskaper. Är i acterna anmärkt såsom en alswarlig, nitisk och ordentlig Pastor. Redan i Mars 1732 war han sjuklig och begärde Adjunct. Död af wattusot 10 Maj 1733. Till sin arfwinge tog han en systerson, Anders Larsson, som ock kallade sig Ramner, hwilken sedan begaf sig utur riket och blef en rik handlande i staden Leuwarden i Holland.

17. Johan Thermænius. Född i Swerdsjö 17 April 1682. Således äldre än 4 sina företrädare. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1700. Länge willrådig i sitt wal af vitæ genus, ändtligen wid 36 års ålder Pwgd 18 Mars 1718. Kom då till W. Fernebo att biträda Prof. Tammelin, men flyttades

Västerås Stadsbibliotek

s. år till Kolbeck att föreslå nådår efter afl. Commin. Harkman. Wann så församlingens kärlek, att han söktes till Ord. Commin., hwartill han utnämdes 1719. Respondens på prestmötet 1720. Wid pastorsledigheten 1733 gjorde sig åter den fattige Regim.Pastor Nothman säkert hopp, genom Gen.Major Hjelms bearbetande, att komma härtill: skref hit, "att han wäntade snart fullmagten, lofwande sig wilja wisa all flit och godt nöje." Förgäfwes. Församlingen hade skyndat sig att gå till Konungen för Commin. Thermœnius, och så framställt både sin kärlek för honom och hans behof med en mängd egna och styfbarn, att K. fullmagt erhölls 3 Oct. 1733. Död 29 Mars 1735.

Gift 9 April 1719 med Anna Elfwing, Commin. Harkmans enka, som strax åter förekommer. Barn: Johan Thermœn, Secreterare; Samuel, Aßistent wid Holländska HandelsComp. i Batavia; Eric, Kammarskrifware; Gustaf Terneld, Quartermästare, sedan HandelsCommißarie i Batavia; Pehr, anställd i KammarCollegium, men blef slutligen Bruksinspektor på Stjernsund i Nerike; Helena, g. m. Kyrkoh. E. Reuterwall i Gustafs församling.

18. Mag. Pehr Wallwik. Född i Westerås 4 Jan. 1702. Fadr. Kyrkoh. i Folkärna. Stud. redan 1712. Magister 1728. Pwgd 11 Oct. s. år och v. Pastor efter sin styfFader i Folkärna. Medhjelpare hos Prosten i Leksand 1731. Hade 1734 förslag till Commin.syßlan i Rättwik, då wid walet ett sådant buller och förargligt wäsende uppkom af hans tillgifna, att alfwarsamt straff följde derpå. War derwid icke utan skälig mißtanke för egna intriger. I afseende på conservation af det olyckliga sterbhuset här efter Thermœnius, sökte församl. hos Konungen att få honom till Pastor, hwartill han ock nämdes 20 Nov. 1735. I flera delar en skicklig tjenstеman, hade han dock ett häftigt och swårt lynne och med intraßlade affärer blef han i synnerhet en plågare för dem, som han skulle hjelpa ur olyckan. Då han för skulder och cautioner måste tillgripa lönen, blottade han ock huset och förstörde styfbarnens lilla arf. Hade ock hemliga utgifter, som hustrun ej fick weta, nekade henne allt råd i hushållningen, skiljde henne ifrån sig i säng och säte och behandlade henne med hugg och slag. Förhållandet måste upptagas i Consist., då ohyggliga saker kommo i dagen. En förlikningsskrift emellan makarne uppsattes 9 Nov. 1737. Den höllS dåligt, serdeles på hans sida, dock war sammanlefnaden derefter dräglig. War Oppонens på prestmötet 1733 och Concionator 1745. Död hastigt af inwertes slag 14 Maj 1746.

Gift 28 Juni 1736 med Anna Elfwing, företrädarens enka och dotter af Prosten Sam. Elfwing i Norrberke, f. 1693, död 29 Mars 1774. Fick extra nådår. Genom sina 3 giften war hon 50 år presthustru i Kolbeck.

19. Mag. Reinhold Näsman. Född i Hedemora 20 Juli 1711, då fadren, som sist blef Pastor i Elfdal, uppehöll sig i swärfadrens hus. Stud. 1724. Då Profeßor Linné gjorde en resa genom Dalarne, för att utröna hwad märkligt i Historia, Natur och Oeconomie för orten kunde finnas, war Näsman en af de medföljande ynglingar till hans biträde, och sökte derunder, äfwensom sedan, att forska i Dalspråket, och disputerade pro Ex. i samma ämne. Magister 1737. Fortfor med condition hos Bergsrådet Swab. Pwgd 14 Maj 1741 i Stockholm på kallelse af Presidenten Baron C. Cronstedt. Bönepresт wid Kongl. hofwet och Notarie wid HofConsistorium 8 Maj 1743. E. Ord. Kongl. Hofpredikant 12 Sept. 1745. Uppförd å förslag till detta pastorat 1747 och af Konungen utnämd 5 Dec. 1748. Tilltr. 1749. Concionator på prestmötet 1755. Prost 6 Febr. 1760. Lemnade ett utfattigt hus då han dog 22 Dec. 1766.

Gift i Dec. 1746 med Anna Maria Tillman, dotter af Slagtaren och Handelsmannen And. Tillman i Stockholm, f. 1730, omgift med sin Nådårspredikant Joh. Molitz, som sedan blef Commin. i Arboga, ty, sade hon, "en lefwande Adjunct är ju bättre än en död Prost?" War illa känd för mißhushållning, ungkarlars täta besök och wälfägnad, så att socknen nära nekat föreskrift till extra nådår. Barn: Eric Reinhold, blef en liderlig landsstrykare och dog i Kolbecks hållstuga; Anna Helena, g. m. en Controlleur Örn; Maria Brita, g. m. Bruksinspektor C. G. Henschen.

Skrift: Brudskrift öfwer Lector Jac. Swedelius och Anna Brita Lampa. Sthm 1729. Fol.

20. Lars Dahlin. Född i Garpenberg 22 Jan. 1723. Fadr. Comminister. Stud. 1743. Pwgd 4 April 1750, då han kom till Norberg att biträda Pastor. Vice Pastor 1751 under deß ålderdomsswaghet. Respondens på prestmötet 1755. Commin. i Söderberke 1757. Kyrkoh. här 1768, sedan han

Västerås Stadsbibliotek

genom Kronprinseßans röster för Strömsholms Kungsladugård wid walet fått pluralitet. Tillträdde 1769, och war då redan sjuklig, hwilket tillstånd allt mera försämrades. Död 21 Oct. 1770.

Gift 17 Aug. 1758 med Anna Christina Salenius, Borgmäst. i Fahlun P. Salenii dotter med Anna Kumblœus, f. 1736, död 21 Oct. 1802. Af 7 barn: Lars, Inspektor på Hedenssjö bruk i Södermanland, död 1792; Anders, kom efter brodren till Hedenssjö, död 1829; Sophia, ogift; Sara Christina, ogift; Elisabeth Maria, g. m. Prosten A. Tornman i Norberg. Hwad som synes icke kunna tillskrifwas ortens beskaffenhet, är så mycket mera besynnerligt, att inom en tid af 50 år hafwa sju Pastorer här aflidit i en ålder af imellan 30 och 50 år.

21. Mag. Elieser Axelsson. Född i Näsby församling 25 April 1739. Fadr. till slut Prost i Munktorp. Stud. 1740. Genom sin faders förträffliga underwisning tidigt wäckt till lust och flit i studier, hade han wid 20 års ålder fullbordat cursen till promotion och blef Magister 1761. Kallad af sin fader hade han 4 Maj föregående år blifwit Pwgd, men antogs snart af Ä.Biskop Troilius till Informator för hans söner och medföljde till Upsala. Förestod en tid AftonsångsPredikantssyßlan derstädes. Återkom 1762 och blef E. O. tjenstgörande Kongl. Hofpredikant 21 Dec. 1763 utan lön. Predikade tillika hos Grefwe Fr. Gyllenborg ifrån 1764 till 1767, och informerade i s. k. Realskolan twenne år. Predikant wid Djurgårds brunn 1770. Ledamot af sällskapet pro fide et Christianismo s. å. Efter förslag Kyrkoherde här med Kongl. fullmagt 25 Sept. 1771. Tillträdde 1773. Introd. wid gen.visitation i Dec. 1774. ContractsProst efter sin fader 20 Oct. 1775. Predikade på prestmötet 1779. Känd för grundlig theol. lärdom. Nitisk i embetet och noga i alla förrättningar. Hade ett betydligt bibliothek. I umgänge hindrad af swag hörsel, som synes warit ett arf. Förlorade ock till slut mycket af synförmågan. För sjuklighet fick han 1786 uppdraga församlingens wård med hela tjensten till en vice Pastor och lefde i lugn på sin gård Orelby. Död 27 April 1795. Begrofs 10 Maj med predikan af Domprosten Fant. Kort efter begrafningen skedde en natt det ohyggliga, att grafwen blef öppnad och kistan undersökt af en niding, som högst troligt wäntade sig der finna en skatt, emedan Prosten, som war känd för god hushållare och förmögen, hade uttryckligen befallt, att en wiß bok skulle läggas i kistan under hans hufwud. Efter flera år begynte ock boken circulera i socknen och blifwa samtalsämne, hwarföre då warande Pastor tog henne om händer, fann deruti sådant som ingen borde läsa, och lät nedgräfwa henne säkert i jorden. Den war funnen under ett fähusgolf, der den bedragne och okände wäldswerkaren instuckit henne, för att icke blifwa röjd.

Gift 1. 29 Oct. 1771 med Anna Margareta Cumblin, dotter af Hospitalssyßlomannen i Örebro Jf. Cumblin och Maria Duchœus, f. 1735, död 16 Febr. 1779. Barn: Elieser, Revisor i Kammarrätten; Anna Maria, död 13 år gammal. — Gift 2. 4 April 1786 med Maria Elisabeth Beunstedt, född i Kila socken af Södermanland 7 Sept. 1748, död 21 Febr. 1823. Barn: Johan Emanuel, Commin. i Kolbeck; Elisabeth Dorothea, död ung.

Skrifter: Prestmötspredikan. Westerås 1779. 4:o. — Grafskrift öfwer Prosten Doct. And. Axelsson. Jb. 1776. 4:o.

22. Eric Hallander. Född på Ösbo boställe i Tillberga 31 Maj 1755. Fadr. Joh. Hallfast hade en tjenst wid Westmanlands Infanteriregimente, som sedan blef indragen och gaf sonens kamrater i ungdomen anledning till ett någon gång obehagligt skämt. Stud. 1773. Pwgd 7 Febr. 1778, då han antog Adj.tjensten hos den äldrige Pastorn i Jhrsta och blef efter hans död v. Pastor 8 Febr. 1782. Kom 1784 till Pastor i Badelund. E. O. BataljonsPredikant wid Enkedrottningens regimente 1785, och inställde sig till tjenstgöring. Undergick Past.ex. i Stockholm 1787. Tjenstgörande E. O. Hofpredikant hos Hertigen af Södermanland 31 Dec. 1792. Hade en längre tid tillika condition hos Kammarherren Baron De Geer på Löfsta, hwars son, efter denne sin fordne Lärares död, wisat wälwilja emot hans söner till deras studiers befordran. Säkert bidrog ock hans patrons wälwilja eller förord till Konungens fullmagt i April 1796 på detta pastorat, ehuru församl. anhöll om den fjerde, som efter deß begäran war uppförd på förslaget. Tillträ. 1797. Prost 13 Jan. 1800. ContractsProst 26 Sept. 1810. War af resligt utseende, mildt sinne och wänliga façoner. Död 12 Aug. 1815.

Gift 21 Febr. 1802 med Gustawa Sophia Swedelius, dotter af Prosten i Mora Doct. A. Swedelius, f. 8 Juni 1773. Barn: Carl Wilhelm, Capit. wid Dal-

Västerås Stadsbibliotek

regimentet och Landtmätare; Ewert And. Reinhold, Mag. och S. M. Adj. i Stockh.; Eric August, Mag. och Apologist i Westerås skola.

23. Reinhold Lindfors. Född 9 Febr. 1768 i Lindesbergs Landsförsamling, der fadren Jonas Olofsson war Bergsbrukare. Stud. 1788. Pwgd 19 Maj 1794. Past.ex. 15 Nov. 1798. Commin. i Dingtuna 24 Dec. 1810. Erhöll flesta rösterna hit och nämdes af Konungen 3 Juli 1816. Tillträ. 1818. Prost 1 Maj 1819. Hade nog skarphet i caracteren, som äfwen sträckte sig till hushållningen, så att han lemnade en större behållning, än som troligen på längre tid funnits i något presthus i detta stift. Död 3 Juli 1835.

Gift 6 Juli 1820 med Anna Elisabeth Hülphers, dotter af Rådmannen i Westerås L. P. Hülphers och Soph. Wulff, f. 11 April 1790. Barn: Fredrica Elisabeth, f. 22 Juni 1823; Reinhold Richard, f. 1825, död i Upsala 16 Dec. 1838.

Skrift: Predikningar öfwer de årl. Sön- och Högtidsdagars Evangelier, af F. V. Reinhardt. 2:dra Årgången. 3 Delar. Öfwersättn. Strengn. 1812, 13. 8:o.

24. Carl Fredric Häggman. Född i S:t Petersburg 15 Sept. 1794. Fadr. Jöns Pehrsson Häggman, som slutligen blef Prost i Tjula och Sundby, Strengnäs stift, war först Lärare wid S:t Annæ Tyska skola i S:t Petersburg, sedan Handsecreterare och Huspredikant hos Swenska Ambaßadören Stedingk, och derefter Regim.Pastor wid arméens flotta och Kyrkoh. wid Skeppsholms församl. i Stockholm. Förste kände stamfadren war Johan Månsson i LillPiteå by, Birkekarl, och namnet är taget af Häggholmen, der staden Piteå anlades. Modr. Brita Elis. Odell, war bondedotter ifrån Wiby i Nerike. Kom med föräldrarne till Stockholm 1802. Stud. 1811. Hade acad. condition i Åbo, då han äfwen studerade juridiken 1812—14. Pwgd 14 Dec. 1816 i Upsala till Huspredikant hos Excell. Grefwe Stedingk. Vic. Lärare wid d. w. arméens flottas skeppsgoßeskola i Stockholm 1816. Commin. Adj. i Jacobs och Johannes församl. i Stockholm 1817. Catechet for Adolf Fredrics församl. 1821. Predikant och Syßloman wid Sabbatsbergs Fattiginrättning 1823. Kyrkoh. här 13 Febr. 1836. Tillträdde 1837. Introd. 18 Juni. Ledamot af Evangel. sällskapets Committé 1823, af sällsk. Pro Patria 1826 och af sällsk. pro fide et Christianismo 1828.

Gift 24 Juni 1823 med Carolina Apollonia Ljunglöf, dotter af K. Hofpred. och Kyrkoh. i Tjula och Sundby C. P. Ljunglöf och Carol. Lov. Markander, f. 10 Juli 1801.

Skrifter: Underrättelser om Evangelii Framgång i alla Werldsdelar. Weckoblad. 4—7 årgångarna. Sthm 1820—24. 8:o. — Christelig Handbok för Sjuka och för en hwar, som will bistå dem med andeliga råd och tröstegrunder, af R. Balslev. Öfwersf. Jb. 1822. 8:o. — Biblen och Swedenborg; eller Swedenborgianismen, betraktad i sin warnande gestalt. Efter Engelskan. Jb. 1823. 8:o. — Uriel, eller nytt och gammalt från Nådens Rike. En Månadsskrift. 2 årgångar i 4 band. Jb. 1825, 26. 8:o. — Om Protestantiska Kyrkans förfall af De Valenti. Öfwersf. Jb. 1825. — Swenska Bibelsällskapets Månadsblad. 2 årgg. Jb. 1825, 26. 8:o. — MissionsTidning. 3 ½ årgg. Jb. 1834—37. 4:o. — Öfwersatt Evang. Sällsk. Skrifter N:o 56, 80 och 82 samt 10 N:r af Brittiska StröskriftsSällskapets "Handbills." Jb. 1822—34. — Tal wid Westerås Bibelsällskaps sammankomst 1838. Westerås s. å. 8:o. — Den sanna Christendomens begynnelse och tillwäxt i menniskans själ, framställd i korta betraktelser och böner af P. Doddridge. Öfwersf. Sthm 1840. 8:o.

---

2. Comministrar.

1. Petrus Laurentii. 1608. Se Past. i denna församl.

2. Petrus Birgeri. 1621. Se Commin. i Hedemora.

3. Steno Laurentii. Blef 1614 Collega i Westerås skola. Pwgd 1615. Commin. i Berg 1619. Commin. här 1624, och s. år Orator på Capellansmötet. Lemnade enka då han dog 1627.

Har utgifwit en Lik- eller utfärdspredikan öfwer den namnkunnige Mag. Joncæ Hambræi moder, Brita Jonsdotter, hällen i Kolbeck 1626. Tr. i Sthm. 4:o.

4. Laurentius Olai Swerdsjöensis. 1627. Se Past. i Lillhärad.

5. Johannes Magni Tiste. 1628. Se Past. i Kärrbo.

Västerås Stadsbibliotek

6. Johannes Olai Folkernius 1631. Se Past. i Grangärdet. Det synes hafwa warit personelt, att han 20 Oct. 1634 fick af Enkedrottning Maria Eleonora årligen 10 tunnor säd och 2 lispund färsk fisk, emot förbindelse att förrätta gudstjensten wid Strömsholm hwarje söndag han blef kallad.

7. Johannes Andreæ Hambræus. Commin. och v. Past. 1648, sedan ordin. Pastor härstädes.

8. Petrus Jonæ Kolbeckius. 1656. Se Past. i Ramnäs och Sura.

9. Samuel Georgii Lerander. Född wid Stora Kopparberget och troligen son af Georgius Matthiæ, som tjente i Leksand, förrän han blef Rector i Hedemora. Stud. 1655. Infimus Collega i Westerås skola 1663. War ock Rector Musices och Cantus med beröm af Rector Gymn., som bad för honom, då han, såsom fader i förtid, dömdes till proban. Pwgd 17 April 1664. UnderCapellan i Westerås 1666. Transp. hit 1667. Råkade 1671 i en obotlig sjukdom, hwarföre han måste lemna tjensten. Beklagades så mycket mera, som han i helsodagen wäl skötte sin tjenst. Fick 10 Juli af Enkedrottningen till årligt underhåll 10 tunnor säd, men dog snart i April 1672.

Gift 18 Juni 1663 med Margareta Byringius, Kyrkoh.dotter i Barkarö, som fick någon hjelp af Conf., men dog i elände 1694. Barn: Göran, Stud., sedan i civil tjenst; en dotter, död ogift.

10. Johannes Matthiæ Wretman. Född omkring 1630 i Arboga, som det synes af fattigt folk. Stud. 1655. Med Conf. minne reste han 1661 till Liffland, säkert i sällskap med Doct. J. Gezelius, som s. år lemnade Stora Schedwi pastorat och såsom Superintendent flyttade till Liffland, då han tog med sig flera käcka ynglingar ifrån detta stift. Wretman stadnade wid academien i Dorpt, blef Pwgd och fick någon tjenst, antingen derstädes eller i Riga. Återkom i Febr. 1671 till stiftet med Herr Er. Flemmings recommendation, och som Commin.syssla här i detsamma blef ledig, sattes han hit, emedan han war en hyfsad och ordentlig prest, paßande på en ort, der han ofta kom i beröring med Kongl. hofwet, och måste stundom predika wid Kungsgården. Underligt, att

den sjuklige Past. Lerander skref redan i Jan. 1683 till Conf. att Commin. war gammal och tung. Predikade i prestmötet 1674. War i nåd hos Enkedrottningen, som äfwen gaf honom löfte om pastoratet här. Död 13 Juni 1684.

Gift med Brita Isacsdotter Blyberg, som ännu 1699 lefde i Munktorps Capellansgård. Sonen Andreas, stud. i Westerås, sedan okänd.

Skrift: Prestmötspredikan om all tings skapelse och Guds hwila. Westerås 1674. 4:o.

11. Matthias Johannis Arosiander. Född i Westerås 2 April 1656, af Borgaren Jan Mattsson och Christ. Pehrsdotter. I stadens grufliga brand 13 Sept. 1668 förlorade de allt hwad de egde, och måste derföre sonen i största armod sträfwa sig fram. Stud. 1677. Hade god condition hos Stallmästaren Esb. Reutercrantz, som gaf honom ampel föreskrift till Biskopen. Pwgd 29 Mars 1684 och strax hitsänd att biträda i tjensten. Behagade både Enkedrottningen och församlingen så mycket, att han följande år blef Commin. här. Serdeles älskad. Död 2 Maj 1694. Begrofs högtidligt med predikan 10 Maj.

Gift 19 Oct. 1686 med Catharina Sævenbaum, ifrån Strömsholm. Hon blef sedan g. m. efterträdaren. Barn: Johan, Fältwäbel; Hartvig, okänd; Christina, g. m. Skolmästaren Ingev. Swedin i Munktorp. De kallade sig Collström.

12. Jonas Kolbeckius. Commin. 1695 genom conservation. Se Past. i Swedwi.

13. Carl Harkman. Född i Haraker 6 Jan. 1681. Fadr. Kyrkoherde. Modren war 47 år gammal då hon födde denne son. Stud. 1703. Pwgd 8 Oct. 1710 under Biskopsledigheten af Doct. Jac. Lang ifrån Riga, som flygtig under kriget uppehöll sig i Westerås. Kom derpå till Pastor i Folkärna. Wälkänd af Kolbecks församling, äfwen som predikant, då han flera år haft condition i orten, söktes han tillbaka 1713 för att blifwa Commin., då Stallmästaren Reutercrantz hos Biskopen "lofwade sig wara god för, att han skulle behaga både Drottningen och församlingen." Han kom också. Respondens på prestmötet 1714 och förtjente beröm, men war af slag död redan 1 April 1718.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 27 Maj 1713 med Anna Elfwing, Prostdotter ifrån Norrberke, som sedan blef g. m. 3 Pastores i denna församling. Barn: Samuel, dog tidigt; Christina, lefde ogift.

14. Johan Thermœnius. Genom conservation 1719. Se Pastores loci.

15. Pehr Ramsbergius. Född i Bro Capellansgård 15 Maj 1703. Fadr. Commin., som bittida lemnade honom i ytterſta fattigdom. Likwäl sträfwade han sig fram genom skola och gymnasium till academien 1725. Pwgd 4 Maj 1730. Såsom PastorsAdjunct i Ramnäs blef han ock socknens Skolmästare med klockarelönen. Commin. här 1734. Död 4 Maj 1747.

Gift i Juni 1732 med Anna Elisabeth Westman, som sedan blef andra hustrun till Skolmäst. Swedin i Munktorp. Efter fadren lefde 5 barn, nu okända.

16. Jöns Bobeckius. Född i Folkärna 13 Oct. 1710. Efter sin fader en fattig Skol-lärare, som kort derpå dog, hade han ingen hjelp, och kom genom hårda ungdomsöden icke förrän wid 27 års ålder till Upsala academi. War dock så skicklig, att han Pwgd 20 Oct. s. år blef Adj. hos den åldrige Prosten Schiffer i Ihrsta och måste snart förrätta hela hans tjenst. Wald Commin. här 1747. Tillträdde 1749 och skötte tjenſten med nit. Död 13 Aug. 1758.

Gift 11 Maj 1747 med Anna Christina Öhrling, ter af Inspektoren på Seglingsberg Jon. Öhrling och Christina Christiernin, f. 1723, uppfostrad hos Prosten Schiffer i Ihrsta, död 1782. Hade 9 barn, hwaraf: Fredric, Bildthuggare; Johan, f. 1753, stud. äfwen i Upsala, men orolig och slagskämpe, blef Gardist i Stockholm kallande sig Melander, tjente upp till Corporal, men blef degraderad. Gick ut i Ryska kriget 1788. Blef wid Lovisa utlöst af en förmögen gästgifwareenka, som gifte sig med honom. War sedan en tid Swenska soldaternas Marketentare under kriget. Då regimentet efter slutad fred gick hem och stadnade wid Lovisa, låg Melander på bår och begrofs af sina fordna kamrater med militärisk honneur; Carl, död yngling; Christina Elisabeth, g. m. Segelsömmaren M. P. Stangenberg.

17. Anders Fernberg. Född i Hubbo församling och Tränhammar 7 Oct. 1725. Fadr. And. Fernberg, Rusthållare och Kyrkowärd, hade ock warit Riksdagsman. Modr. Christ. Dobbert. Trögt och länge arbetade han med studierna i Westerås, till deß han ändtligen 1751 afgick till academien. Sedan framgick han fortare. Pwgd 5 Dec. 1753. War först någon tid i Malung och kom så hit att tjenstgöra för den lungsjuka Bobeckius, efter hwars död han wann förslaget och nära enhällig kallelse 1759. Tilltr. 1760. War wid twenne ledigheter v. Pastor. Hade undergått Past.er., så att församl., af hwilken han war synnerligen älskad, begärde och fick honom till quartus å förslaget 1767. War ock uppförd 1771. Död af den graßerande rötfebern 18 April 1773.

Gift 1761 med Maria Petrelius, Commin. L. Petrelii i Folkärna dotter, som blef omgift med Commin. i Fernebo C. J. Avelin.

18. Fredric Anagrius. Född i Westerås 9 April 1734. Fadr. Syßloman wid Domkyrkan. Stud. 1755. Pwgd 18 Febr. 1761. Vic. Commin. i Säby. Flyttade till Ramnäs att biträda Pastor 1763, och blef tillika Skol-lärare och Klockarepresk. Förblef der ofwer 10 år och hade wäl begått sig, om hustrun kunnat nedlåta sig att rätt bemöta socknens wälwilliga bondhustrur. Commin. här 28 Oct. 1773. War stadd på hemresa ifrån Westerås, då han på Kolbecks gästgifwaregård anfölls af inwärtes slag 7 Sept. kl. ½5 på aftonen och afled följande morgon kl. 3, samma år som han tillträdde tjenſten eller 1775.

Gift 28 Dec. med Margareta Catharina Tillæus, Prostens i Köping Mag. Ol. Tillæi dotter, f. 11 Jan. 1742, död i Köping 27 Dec. 1805. Barn: Fredric, f. 1768, kallade sig Fredricsson, blef Chirurg wid Swea Garde; Johan Magnus, f. 1773, Revisor i Aßistence- och Caßa-Skrifware i Riksgäldskontoret; Catharina Helena, f. 1770, g. m. Rådman Öhrströmsson i Sahla.

19. Lars Thunmark. 1776. Se Past. i Tillberga.

20. Pehr Ellström. 1806. Se Past. i Säby.

21. Anders Norberg. 1811. Se Past. i Gunnilbo.

22. Mag. Johan Emanuel Arelsson. Född i denna församling på sin faders, Prosten Arelssons egen gård Orelby 14 Mars 1789. Begynte egentligen att studera såsom

Västerås Stadsbibliotek

pensionär d. w. Commin. i Hed, Mag. Adde, ifrån hwilken han kom till Upsala 1805. Magister 1812, och hade då redan flera terminer vicarierat i Fahlu skola. Pwgd 31 Jan. 1813, och biträdde först sin fordne Lärare, Prosten Adde i Hed. War sedan, ifrån 1815, utom ett år i Björskog, tjenstgörande såsom vicar. och Adjunct i Kolbeck, till deß han 24 Dec. 1821 blef Commin. Tilltr. 1823. Past.ex. 19 Juni 1819. Temligen utmärkt i tal och förhållande, mest i anseende till benämningen af sin fru, och till sina söner, som han ansåg onödigt gifwa någon synnerlig underwisning, då han sjelf hade så litet för det han lärt. War uppförd på förslaget till W. Schedwi pastorat, då han dog 10 Maj 1835. Lika märkligt är med Comminn. så wäl som med Pastores, att af 7, som här dödt, har ingen uppnått 50 års ålder.

Gift 3 Oct. 1815 med Elisabeth Sophia Thurin, Prosten i Himmeta Er. Thurins dotter, f. 24 Dec. 1777. Barn: Eric Elieser, f. 23 Nov. 1816; Johan, f. 25 Oct. 1821.

23. Olof Bergström. Född i KungsBarkarö 3 April 1788. Fadr. Anders Olsson war än Torpare, än statdräng, äfwen Nättare, och dog hos denne sin son i Hedemora 1824. Modr. Maria Säterberg. Hade ifrån yngre åren lust att studera, men saknade utwäg dertill och måste till 19:e året förblifwa tjenstedräng. Äfwen sedan han blifwit intagen i Westerås skola war han twungen att skiftewis arbeta för uppehället och ofta nog absentera ifrån gymnasium. Efter en wunnen god condition hos Kammarherren Grefwe Cronstedt på Fullerö Stud. i Upsala 1815. Pwgd 29 Dec. 1816 till Huspredikant hos Landshöfdingen Grefwe F. Ulr. Cronstedt. Ifrån 1818 tjenstgjorde han i Barkarö och Skinnskatteberg, till deß han 1821 tillträdde Rectoratet i Hedemora, som erhölls 25 Juni 1819. Bestridde ock första Commin.tjensten ifrån 1822 till 1825. Commin. här 7 Dec. 1835. Tilltr. 1837.

Gift 8 Mars 1821 med Anna Elis. Merkel, f. 17 Dec. 1781, Commin. And. Elwéns i Skinnskatteberg enka. Barn: Christina Sophia, f. 1821; Axel, f. 1823, Volontär wid Lifregimentets Grenadiercorps.

---

3. Skol-Lärare wid Strömsholm

som ock merendels woro Bönepresters, och stundom predikade på slottet, då någon af de Kongliga det befallte.

1. Johan Sævenbaum. 1680. Se Pastores i Swedwi.

2. Johan Möllner. 1686. Se Commin. i Kungs-Barkarö.

3. Samuel Rohrmorœus. 1690. Se Past. i Björksta.

4. Olof Morœus. 1694. Se Past. i Fleckebo.

5. Lars Lahlin. 1697. Se Past. i Säby.

6. Daniel Boethius. 1710. Se Past. i Kolbeck.

7. Nils Sundel. 1719. Se Past. i Bro. Deßa hade wanligen föga mera än en Stalldrängs lön. Någon gång gafs en tillökning, såsom 27 Febr. 1689, då Enkedrottningen gaf till Möllner 8 tunnor säd, att årligen uppbära, hwilket anslag icke war beständigt för de följande.

8. Johan Girelius. Bönepresf och Skolmästare 1728. Då Slottskyrkan 1741 blef färdig, befallte Dr. Ulrica Eleonora att ständig gudstjenst skulle der hållas, och war han således egentligen nu Slottspredikant med tillökning i lönen; men Girelius war ock den siste. Se Pastores i By. Riks-Stallmästaren Grefwe Horn ansåg 3 Stalldrängar nödigare, än en prest. Likwäl höllos äfwen barnalärare, som icke woro prester, till deß åter ändring skedde.

9. Gabriel Malmberg. Född 6 Juli 1734. Stud. 1758. Pædagog här 1764. Märkligt är, att han för wattensot blef 25 gånger puncterad, då 80 kannor watten aftappades. Död 6 Jan. 1779.

10. Lorentz Westerblad. Född 23 Sept. 1747 i Småland och Moheda. Tillträdde denna tjenst i April 1779. Död 16 Maj 1805.

11. Carl Brantingsson. Förordnad 1805, då Skollärareljenften med skälig lön bättre ordnades. Pwgd 1807. Se Commin. i Säby.

Västerås Stadsbibliotek

12. Johan Olof Frycklöf. 1815. Se Commin. i Dingtuna.

13. Johan Broberg. 1818. Se Commin. i Björksta.

14. Anders Johan Lindberg. Född 3 Juni 1794 i Fahlun. Fadr. Handlande. Stud. 1815. Pwgd 27 Juli 1817. Pædagog här 7 Sept. 1824. Död 10 Sept. 1828. Skicklig och oförtruten barnalärare.

Gift 13 Sept. med Helena Christina Elsén, f. 24 Juni 1789, dotter af Hans Hansson, Stigare wid Stora Kopparbergs grufwa och Cath. Myrmark.

15. Anders Tägtström. Född i Fahlun 13 Jan. 1799. Fadr. Bergsman. Stud. 1821. Pwgd 23 Dec. 1825. Pædagog här i Febr. 1829. Död 11 Mars 1843.

16. Per Aron Ellström. Född i Kolbeck 19 Mars 1811. Fadr. då Commin. derstädes, sist Prost i Säby. Stud. 1830. Pwgd till sin faders adjunct i Säby 8 Juni 1840 och efter hans död 1841 vice Pastor. Skollärare wid Strömsholm 6 Oct. 1843.

---

5. Rytterne.

1. Kyrkoherdar.

1. Nicolaus. "Curatus in Ryttroo" 1344.

2. Borchardus "de Ryttrö" blef 1348 Canonicus i Westerås och synes med säkerhet få antagas såsom Pastor härstädes, ehuru icke Curatus är tillagdt.

3. Olavus eller "Här Olafr i Rytrö" 1368, nämnd i ett fastebref.

4. Henricus, "Kijrkiohärre", wittnar i Matts Ödgisleſsons bref om någon jord till Barkarö prestgård 1415.

5. Joannes eller "Her Jönis" 1449, såsom ett jordaſkiftesbref af s. år intygar.

6. Magnus Laurentii. 1467. Hans namn finnes i ett säljebref. Kan wäl wara den af samma namn, som blifwit uppförd för 1500.

7. Petrus "i Ryttarne" har 1556 underſkrifwit mantals- och skattſkrifningslängden för denna socken. War 1569 på Riksdagen i Stockholm fullmägtig för stiftet.

8. Nicolaus. Pastor här 1572, då Biskop Ofeeg höll visitation och uppgjorde inventarium. Han gjorde ock då reda för kyrkans inkomst ifrån 1563, hwaraf dock ej får ſlutas, att han ifrån den tiden warit tjenſtgörande.

9. Andreas Olai, "gamle Herr Anders" kallad i afseende på den följande, war 1590 på riksdagen i Stockholm och underſkref presterſkapets förſegling om de miſstänkte Rådsherrarne samt 1593 på Upsala möte. Underteckнade arfföreningen derſtädes 1594. Prost i Munktorps contract på Herr Thomæ ålderdom. Död 1598.

10. Andreas Petri Torpenſis. Ifrån Torpa socken i Södermanland, som denna tid hörde till Westerås stift. War Collega Scholæ i Arboga, då han 1593 underteckнade Upsala mötes beſlut. Pwgd 22 Sept. 1595 till gamle Herr Anders Capellan och fick efterträda honom i paſtoratet 1598. I Prot. 15 Oct. 1619 heter han "en elak och förargelig fälle, ſom leſde ganſka illa med ſin huſtru och ſwor ſåſom den wärſte hofman", d. w. ſ. krigsman wid Rytteriet. Han blef ſuſpenderad på ett år och ſkulle "imedlertid ej få komma i ſamqwäm och gäſtabod." Skulle ock "publice bekänna ſitt brott." Blef wid äldre år något fogligare och dog 1626.

Gift med Marita, Proſten i Munktorp Herr Thomæ dotter, ſom åter förekommer. Hade flera barn af elak art: Thomas war alldeles lik fadren, och blef ſamma gång alfwarligen ſtraffad; Brita, ännu icke gift 1627; om en dotter säger Conſ. Prot. 1627, att "hon 3 år ridit under Ryttarne i manfolkskläder." Straffet omtalas icke, men en ſådan qwinna blef en annan gång "upphängd med ſtöflar och ſporrar."

11. Johannes Laurentii Dalecarlus. Född i Elfdalen och af denna förſamlings förſte Paſtor Laurentius Beronis. Student 1601. Tjente 3 år ſåſom Collega i Gefle ſkola till deß han blef Pwgd i Weſterås 1610. Stadnade ſå qwar i ſtiftet och blef Commin. här 1614. Stod i gunſt "hos Cancellarius och den andre Herrn Chriſter Horn", och då de begärde honom till Paſtor 1627 ſamtyckтes i Domcapitlet. Orator i preſtmötet 1623 och Concionator 1629. Död wid 60 års ålder 7 Sept. 1639.

Västerås Stadsbibliotek

Hade sitt förra gifte ifrån Hellby i denna församling. Gift 2. med Märeta, som synes warit företrädarens enka.

12. Ericus Andreæ Björk. Född i Björksta 1601. Fadr. Anders Bengtsson dog hos denne son i Ihrsta 1639. Hade icke den lyckan att få besöka academien, men war wälkänd i gymnasium och Pwgdes 24 Febr. 1625. Commin. i Ihrsta 1626. Hade strängt arbete, men belönades med mycken kärlek. Då den gamle Prosten blef död, wille församl. hafwa honom till Pastor, och Fru Karin Ribbing på Geddeholm fökte ifrigt förmå Biskopen till samtycke, men nu hjelpte ingen förbön, då en mera förtjent borde befordras. Pastor här 1640. Orator wid prestmötet 1634 och Concionator 1643. Riksdagsfullmägtig i Stockholm 1649. Mycket saknad då han dog 12 Maj 1658. Biskop Laurelius hedrade honom med likpredikan.

Gift 1. 1626 med Catharina Pedersdotter, Pastoris i Kungsåra Joncæ Helsingii enka. Han hade förestått hennes nådår och wårdade ömt hennes barn i förra giftet. Hade sjelf med henne: Elisabeth, g. m. nedanstående Pastor Krok; Bengt och Pehr, döde i ungdomen. — Gift 2. 1649 med Sara Holstenius, Prosten i Stora Schedwi Mag. E. Holstenii dotter, som dog 1655. Barn: Brita, g. m. Mart. Lundius, Past. i Barkarö; Sara, okänd. — Gift 3. 1657 med Margreta Dahlman, Pastoris i Näs N. Flodæi dotter, som efterlefde med Margreta, död ung.

13. Jacobus Magni Montanus. Född i Nora 28 April 1607. Fadr. Kyrkoherde. Studerade mest i Örebro under den förträfflige Rectorn Jac. Rudbeckius, men ock i Upsala ifrån 1625. Pwgd 15 Maj 1636, och derpå Commin. i Kärrbo. Kallades snart till Predikant wid Dalregimentet, men som ingen utfärd då blef af, stadnade han som Commin. i Swedwi. Kallades åter till Krigspresf 1637, gick uti fält till Tyskland, hade ofta swagt underhåll och war med wid farliga tillfällen. Skref hem till Biskopen med berättelse om tillståndet derute. Hemkommen blef han 1642 Commin. efter sin broder i Nora, och ändtligen på allmänt prestmöte 1658 förordnad Kyrkoh. här. Serdeles war, att han af Biskopen blef introducerad i Domkyrkan 16 Febr. 1659. I Capellanernas möte 1656 war han Concionator. Död 2 Nov. 1666.

Gift 1. 5 Febr. 1643 med Anna, Kyrkoh. i Swedwi Henrici Johannis dotter, f. 1624, död 1655. Af 4 barn blef Hedvig g. m. Grefwe Oxenstiernas Hofmästare P. Forsman på Tidön. — Gift 2. 1656 med Margareta, Borgmästaren i Linde Sten Andersfons dotter. Med henne 2 söner, 4 döttrar, okända.

14. Nicolaus Nicolai Krokius. Född wid Sahla grufwa 1617. Fadr. Nils Jönsson war Konstmästare, hade ledsagat K. Gustaf Adolf wid deß besök ned i grufwan, derföre fått ett dyrbart minnesmärke och dog 110 år gammal, g. m. Ursula Holstenius, troligen syster till de hederliga Prostarne af samma namn. Farfadren Jöns Hansson i Småland hade af Påfwen Leo X:s utskickade Archimboldus fått aflatsbref, som efterkommande länge förwarade, och war g. m. en syster till Biskopen Krokius i Weriö, efter hwilken denna slägt upptog namnet. Stud. 1641. Pwgd 25 Juli 1645 och straxt Commin. här. Orator på prestmötet 1654. Kyrkoh. i Ljusnarsberg 1663. Återkallades hit till Past. af församl. 1666, men länge dröjde förrän Biskopen, som wille befordra en annan, gaf fullmagt. Tilltr. 1668. Älskad af hög och låg, from och tillika driftig. Då hans Commin. i Ljusnarsberg blef död, åtog han sig att sköta enkans nådår utan hennes kostnad. Död 4 Jan. 1694. Begrofs 16 Maj af Biskop Carlson med predikan.

Gift 1. 1646 med Elisabeth Björk, ofwanstående Pastors dotter, f. 12 Mars 1628, död 11 Maj 1665. 2. 1666 med Christina Enqwist, enka efter Pastor i Linde P. Winterus, död 4 Aug. 1693. Af 12 barn med den förra lefde med namnet Reuterhusius: Eric, fadrens succeßor här; Nils, Pastor i Lima; Anton, Commin. i Fahlun; Johan, ConRector i Fahlun; Elisabeth, g. m. Arrendatorn Esbjörn Pehrsson och moder till Landshöfdingen i Örebro Frih. N. Reuterholm; Ursula, ogift. Med sednare hustrun: Samuel Reuterborg, som blef Borgmästare i Wadstena.

15. Ericus Nicolai Reuterhusius. Den föregåendes son. Född här 12 Dec. 1647. Stud. länge i Upsala. Pwgd 13 Nov. 1675, och biträdde här sin fader, till deß han 1679 blef Collega Scholæ i Westerås. Commin. i Munktorp 9 Jan. 1693 efter långwarigt motstånd af församl. Med Enkedrottningens fullmagt 1694 Pastor här efter sin fader. In-

Västerås Stadsbibliotek

troducerades af Biskop Carlson wid fadrens begrafning. Respondens i prestmötet 1702. Uppnådde i lugn en hög ålder. Död 22 Febr. 1726.

Gift 1. 1676 med Sara Winter, sin styfsyster, f. 1658, död 27 Jan. 1683. 2. 1687 med Anna Sundius, Kyrkoh. i Norberg J. Sundii dotter, f. 1666, död 22 Mars 1754. Barn med den förra: Pehr, död ung; Nils, Militär, gick i fält, fången wid Pultava, kom hem och blef Rådman och Postmästare i Sala; Maria, g. m. Rådman Mart. Wretlind i Arboga. Med den sednare: Johan, Secreterare i KrigsCollegium; Eric, SaltbitterssjuderiInspektor och Kamrer; Christina, ses nedanföre.

16. Pehr Fahlsten. Född i Fahlun i Dec. 1678. Son af SkräddareÄldermannen Gudm. Sten och Greta Mattsdotter, som hade många barn, af hwilka, utom denne, fyra kommo i hederligt stånd, och spridde sig wida i riket. Stud. 1700. Antagen 1703 till Collega Scholæ Cl. II:æ i Westeräs. Pwgd 29 Maj 1707. Supr. Collega 1712. Kyrkoh. här efter twist om walrätten 1727; säger sjelf med fullmagt dat. Stockholm 12 Juni, men icke af hwilken. Likwäl, ehuru han tillträdde syssla, dref Gen.Majoren A. G. Oxenstierna straxt en skarp proceß om jus patronatus, som warade länge, och Fahlsten fick i många års tid ingen rättighet af Grefwen, hwars egendom utgjorde en tredjedel af socknen. Opponens i prestmötet 1712 och Concionator 1732. Död 26 Nov. 1756.

Gift 1709 med Christina Reuterhusius, företrädarens dotter, f. 16 Maj 1689, död i Grangärdet 12 Dec. 1774. Barn: Eric, Rector Scholæ i Nora; Pehr, Pastor i Hed; Matthias, Underofficer, drunknade; Margreta, g. m. Pastor i Thortuna G. Eurelius; Christina, g. m. Prosten i Grangärdet Mag. Jac. Boethius.

17. Pehr Wastenius. Född i Fahlun 2 Oct. 1722. Fadr. Johan Wast, war Klensmedsmästare, samt idkade något bergsbruk. Stud. 1743. Pwgd 4 April 1750. Kort derpå E. O. Bat.Predikant wid Westmanl. regimente. Commin. här 1752 genom Patroni kallelse, sedan han såsom Adj. och Rådarspredikant gjort sig wäl känd. Kallades ock 1757 till Pastor här af Generalskan Grefwinnan H. U. C. Dohna Soop, sedan genom Kongl. resolution 9 Juni 1736 jus patronatus att alternatim tillsätta Kyrkoh. blifwit tillagdt egaren af Wikhusnäs fideicommiß-egendom. Erhöll Consi:i fullmagt 29 April 1758. Hade den lyckan, att med sitt hus alltid ega herrskapernas i socknen synnerliga gunst. Död 9 Jan. 1778.

Gift 1753 med Christina Marg. Norberg, dotter af Capit. A. Norberg och A. C. Sommor, f. 13 Nov. 1732. Wistades såsom enka på Fiholm till sin död 1794 eller 1798. Barn: Arel Gabriel, ÖfwerCommißarie i Gen.Assistancekontoret i Stockholm; Ulrica Fredrica, som straxt förekommer; Sophia Magdalena, ogift.

18. Mag. Pehr Tillæus. Född 10 Mars 1740 i Fahlun. Fadr. till slut Prost i Söderberke. Stud. 1756. Magister 1764. Pwgd 25 Mars 1768, kallad af sin fader. V. Past. efter deß död, och mottog lika tjenst i Dingtuna 1772. Efter förslag wald Kyrkoh. här 1778, med synnerligt afseende på sterbhusets conservation. Gjorde inträde, blef af Biskopen introducerad och war brudgumme samma dag 1780, 4:de Sönd. efter Tref. Lemnade sjelf ännu mera behöfwande familj, då han af häftig sjukdom afled 18 Juli 1791.

Gift 1780 med Ulrica Fredrica Wastenius, som för sig och barn fick 2 extra nådår, f. 30 Maj 1760, död i Febr. 1803. Barn: Eva Ulrica, ogift; Pehr Ulric, ofärdig; Carl Fredric, Handlande; Hedvig Fredrica, död ogift.

19. Mag. Pehr Arosenius. 1791. Tilltr. genom accord 1793. Efter Konungens resolution på församlingens underdåniga ansökning 11 Mars 1812 fick han räkna dubbla år för sin tjenstetid här. Se Past. i Björksta.

20. Mag. Johan Ludvig Mosberg. Född i Nora stad 11 Juli 1770. Fadr. Rådmannen Joh. Christ. Moßberg. Modr. Maria Elis. Gerdes. Stud. 1790. Philos. Cand. 11 Dec. 1794. Pwgd 1 Oct. 1796 till Adj. hos Pastor i Nora. Magister 1797. Adj. hos Pastor i Riddarholms församl. i Stockholm 1803. Past.ex. 1805. E. O. Bat.Predikant wid Götha gardet 1806. War ordin. Bat.Predikant wid Swea Lifgardet, då han benådades med Regim.Pastors namn och wärdighet 21 Jan. 1812. Kyrkoh. här, efter wal, 21 Juni 1812. Tilltr. 1814. Prost 1 Maj 1819. Hastigt död af slag 8 April 1820.

Gift 5 April 1814 med Hedvig Elisabeth Borg, dotter af Rådmannen i Nora C. A. Borg och C. M. Nor-

Västerås Stadsbibliotek

ström, som blef åter g. m. nedanstående Mag. D. Borg. Barn: Johanna, g. med Kronobefallningsman C. R. Lönbohm; Carl Johan, S. M. Adj.; Aron Ludvig, f. 30 Mars 1820, Stud.

21. Mag. Lars Eric Götlin. Född 17 Aug. 1783 i Askersund. Åtminstone war hans fader derstädes Stadsfiskal, och troligen broder till Professor Götlin i Upsala. Stud. 1802. Magister 1806. Pwgd i Stockholm 10 Mars 1810, på kallelse af H. Exc. GeneralGouverneuren m. m. Grefwe E. Ruuth. Af Konungen s. år utnämnd Bat.Predikant wid Grenadier-Corpsen af Lifregimentet. Past.ex. 10 April 1813. Någon tid v. Pastor i Husby Rekarnes församling. Regim.Pastor wid Nerikes regimente 16 Jan. 1816. Hade biwistat kriget och med uppmärksamhet följt händelserna. Kallades 1821 till Pastor här i följd af jus patronatus, som bestriddes af Cons. och församl. derföre, att ny gemensam kyrka för Stora och Lilla Rytterne på annan plats nu war uppbyggd; men kallande rättigheten alternatim stadfästes af Konungen och fullmagt utföll 27 Febr. 1822. Götlin dog, före tillträdet, 19 Juni s. å. Ogift.

Skrifter: Anteckningar under Swenska arméens fälttåg 1813 och 1814. 3 Delar. Örebro 1815, 16; Upf. 1820. 8:o. — Allmänna åsigter af Protestantismen, öfwersatte och sammandragne utur F. A. Kleins Vertraute Briefe über Christenthum und Protestantismus, bey der dritten Jubel-feier der Lutherischen Reformation. Linköp. 1817. 8:o.

22. Mag. Denis Borg. 1823—1831. Se Past. i Björksta.

23. Mag. Johan Lundblad. Född i Algutstorp i Westergöthland 8 Sept. 1797. Fadr. Hofslagare wid Westgötha Cawalleriregimente, med Quartermästare titel. Modr. Anna Christina Sjöstedt, prestdotter ifrån Småland. Stud. i Upf. 1815. Magister 1821. Pwgd i Skara 11 Oct. f. år, och erhöll Consist. permission, att till theol. studiers fortsättande wistas wid academien, hwilken tillåtelse en längre tid årligen förnyades. Under tjenstledigheten handledde han i studierna Brukspatron Sehmans och sedan Öfwerste-Kammarjunkaren Grefwe Gyldenstolpes söner. Erhöll 4 Juni 1826 fullmagt att wara tjenstgörande E. O. Kongl. Hofpredikant. Bestridde 1831 och 1832 Pastorstjensten wid Lifregimentets Dragoner.

Kyrkoh. här efter Patroni kallelse 26 Oct. 1831. Tillträdde 1833. Ledamot af Samfundet pro Fide et Christianismo 1830; af Werelunderwisningssällskapet i Stockholm 1831; och af Westmanl. K. Hushålln.sällskap 1833. War anmodad, att wid examina i Örebro Militärskola hösten 1841 och wåren 1842 förhöra uti wissa lärostycken.

Gift 1 April 1827 med Ebba Charlotta Norlin, dotter af Regimentsläkaren wid Westgötha regimente Aßeßorn P. Ant. Norlin och Charl. Christ. Colling, f. i Mariestad 9 Mars 1799. Barn: Ebba Christ. Natalia, f. 4 April 1829; Johanna Eugenia Charlotta, f. 30 Nov. 1830; Amalia Gustawa Josephina, f. 6 Juni 1833; Carl Johan Ernst, f. 24 Nov. 1841.

Skrifter: Præsidii Disp. de Gregorio VII eoque, quod ad tempora usque Lutheri in ecclesia habuit, momento. P. I—IV. Upsaliæ 1822, 25. 4:o. — Utkast till den Christna Dogmatikens system af D:r J. C. V. Augusti. Öfwers. Sthm 1824. 8:o. — Tal i Westerås Bibelsällskap 1834.

---

2. Comministrar.

1. Petrus Olai. Underskref Upsala mötes beslut 1593.

2. Johannes Laurentii. Träffas först 1614. Se Past. loci.

3. Henricus Simonis Arbogensis. 1627. Afsatt 1639. Se Past. i Sewalla.

4. Daniel Johannis Westhius. 1639. Se Past. i Ihrsta.

5. Nicolaus Magni Byringius. 1641. Se Past. i Barkarö.

6. Nicolaus Nicolai Krokius. 1645. Se Past. i denna församling.

7. Martinus Petri Lundius. 1663. Se Past. i Barkarö.

8. Laurentius Bartholli Torelius. Född i denna socken och Torstad af Bondfolk. Såsom Studerande i

Västerås Stadsbibliotek

Westerås kallad Djeknekungen war han en skräck för stadens båtsmän, som med allusion på namnet, kallade honom "Bara trollet." Wid hans utgång ifrån en köpmansbod en afton trodde hans fiender sig kunna knäcka honom, men med en spicken sill, som han köpt och swängde blänkande i månskenet, dref han dem på flygten. Blef Collega i Westerås skola 1664. Pwgd 1666, då han ock en liten tid warit Skollärare i Munktorp, men måste afgå, emedan Pastor egenmägtigt tillsatt honom. Conf. satte honom till Commin. här 1669, men Herr Christer Horn på Wickhus satte sig emot honom såsom en "dryckesbult och sällsam till sinne." Dock, emedan han skaffade sig godt testim. vitæ, blef han antagen och skickade sig utan åtal till sin död 1693.

Gift med Sigrid Larsdotter, som efterlefde med 3 söner: Anders, Lars och Johan, alla en tid studerande.

9. Martinus Johannis Lewert. Född 1656 wid Jäders bruk i Arboga socken, hwarest fadren Hans Ericsson, af utländsk slägt, war arbetare. Stud. 1676. Pwgd 13 Juni 1685. Hade en swår station hos den ondsinnade Prosten Pryts i Fernebo, som behandlade honom wärre än efter Biskop Ofeegs stadga. En sträng herre hade han ock i Prosten Bergius, då han war Skolmästare och Adj. i Norrberke, men denne hans Nutritius war dock alfwarsam i gudsfruktan. Bruks-predikant wid Horndal 1691. Commin. här 1694. Död 1706. Begrofs 10 Juni.

Gift med Elisabeth Ek, som länge efterlefde. Af barn nämnes blott Anna, som ses nedanföre.

Skrift: Nyårssång, dedicerad till Arboga Magistrat. 1677.

10. Eric Rhamnelius. V. Commin. 1706. Ordin. 1708. Se Past. i W. Wåla.

11. Daniel Sundbeck. Född 1692. Stud. 1715. Pwgd 19 Oct. 1719. Commin. här 21 Juni 1736, då fyra på samma gång woro föreslagne. Död 30 Jan. 1752.

Gift 1723 med Anna Lewert, dotter af N:o 9, f. 1699, död 16 Mars 1763. Barn: Daniel, studerade en tid, blef Factor i Wik; Anna, g. m. nedanstående Commin. Ströhle.

12. Pehr Wastenius. 1753. Kallad af Patr. Grefwe Oxenstierna. Pastor här 1758.

13. Carl Henric Ströhle. 1758. Se Past. i Swedwi.

14. Mag. Carl Petter Fernberg. Född 18 Sept. 1732 i Arboga af Borgaren C. Fernberg och Elis. Herman. Stud. 1756. Magister 1764. Pwgd 20 Maj s. å. War 8 år Medhjelpare hos Prosten i Munktorp. Vicarius för den usle Skolmästaren Swedin derstädes 1772, och måste uthärda äfwen under nådåren. Commin. här genom Patroni kallelse 1774. Past.ex. 27 Juni 1781. Död 11 Maj 1782.

Gift 18 Juni 1771 med Johanna Baggstedt, dotter af Commin. Baggstedt i Munktorp, som kom i nytt gifte med den följande.

15. Isaac Weström, allena sökande, blef enhälligt antagen 1782. Se Commin. i Karbenning.

16. Johan Abr. Westander. Född i Mora 7 Juli 1765. Fadr. till slut Pastor i Säby. Stud. 1780. Pwgd 9 Nov. 1790. Commin. här 1791, kallad af Öfwerste-Lieut. Grefwe A. A. Dohna. Hade 1802 första rummet å förslag till Pastorssyssla å S:t Barthelemy. Af Seraph. Ordensgillet förordnad till Hospitalssyssloman och Predikant i Westerås 31 Aug. 1804. Måste lemna Sysslomanstjensten 1808, och sötte sedan endast gudstjensten. War 1809 Predikant wid det i Westerås för hemkomna soldater inrättade sjukhus. Inwigde ock 6 Febr. s. år den nya, men sedan öfwergifna begrafningsplatsen ofwan om Orbacken. War en bildad prest med wackra gåfwor, i stor gunst hos de förnäma. Men just detta gaf anledning till hans ofärd. Han ansåg obehagligt såsom syssloman att sköta hushållningen i hospitalet, försummade all tillsyn för angenämare sällskap och kom på balance, då den lilla predikantslönen blef honom alltför otillräcklig. Nedslagen, sjuklig och nästan af alla öfwergifwen, dog han 3 April 1811.

17. Carl Östberg. Wald efter förslag 1805. Se Skolmästare i Rättwik.

18. Eric Scherwin. Kallad af Patronus 1807. Se Past. i Skultuna.

19. Johan Olof Frycklöf. Wald efter förslag 1817. Se Commin. i Dingtuna.

20. Pehr Wenngren. Född i Rytterne 26 Febr. 1803. Fadr. Eric Ersson, då Torpare under Stora Ekeby,

Västerås Stadsbibliotek

sedan bonde och gästgifware i Wendle. Modr. Christ. Larsdotter. Stud. 1827. Pwgd 23 Maj 1829. Commin. här, kallad af Gen.Lieut. m. m. Grefwe Ridderstolpe, 2 April 1834. Tillika Lärare i församlingens Werelunderwisningsskola.

Gift 28 Juni 1837 med Sophia Wilhelmina Åsander, f. 19 Sept. 1813 i Eskilstuna; fadr. J. Åsander, Låssmed, modr. Gr. L. Österberg. Barn: Sophia Margareta, f. 16 Juni 1838; Christina Wilhelmina, f. 17 Aug. 1839; Edla Johanna Theodora, f. 16 Oct. 1840; Pehr Richard, f. 26 Febr. 1843.

---

6. Säby.

1. Kyrkoherdar.

1. Canutus Petri "Curatus in Seby" 1372. Nämnes i ett jordabref.

2. Olavus. Uppföres utan att man känner tiden. Hans signet träffades 1833 utanför prestgården wid en åkerförning, föreställande en kalk med omskrift: S. Olavi Alfinderson Presbitri.

3. Paulus. Afled 1533. Före denna tid sones af gamla bref, att Säby hört till Kolbeck och då troligen icke haft serskild Pastor.

4. Petrus. Utan årtal i denna ordning uppförd af förste samlaren i stiftets fornhäfder.

5. Andreas "i Seby" har 1556 bewittnat skattskrifningslängden för denna församling.

6. Nicolaus "in Sädsby." Kyrkoh. här 1593, då han underteckade Upsala mötes beslut. Har kort derpå blifwit död eller flyttat.

7. Matthias. Hade warit här endast ett par år, då han 1596 sattes till annan lägenhet, hwilken icke nämnes. I Conf. Prot. 8 Oct. s. år ses, att emellan honom och den följande delades lönen för det året, åfwensom onera, hwartill

hörde, "att Pastor skulle föda en Drottningens på Strömsholm gödoxe."

8. Ericus Andreæ, någonstädes nämnd Nicopensis, war Sacellanus civitatis i Arboga, då han 1593 undertecknade Upsala mötes beslut. Predikade derjemte i hospitalet derstädes. Pastor här 8 Dec. 1596, och fick den 19 i samma månad af Hertigen 4 tunnor säd till wederlag. Såsom uppmärksam man gjorde han anteckningar "af allehanda märkwärdiga händelser på sin tid," som äfwen blifwit af andre tilltillökade och till någon del begagnade i denna samling. Död 1609.

9. Laurentius Andreæ Gevaliensis. Inkommen med Biskop Bellinus i stiftet och tjente honom först såsom Domesticus. Träffas såsom Commin. i Thorsång 1593, och blef derifrån Pastor här 1609. War icke wäl känd. Hade 1621 "warit owettig mot sin Præpositum, slagits med Pål skrifware m. m. Blef derföre priverad till en tid, och då han "brukade sin prest contra edictum, dömdes han till proban." Gammal gubbe måste han dock predika wid prestmötet 1627. Beskylldes af sin hustru för otro 1628, men gjorde sig fri på tinget. Den 3 Mars 1630 lät han genom Herr Henric i Swedwi uti Conf. "uppsäga tjensten alldenstund han war sjuklig och wille med första sin kos." Död 7 Oct. s. å.

Gift med Christina. Owisst är om hon war den som dog 1628 och på sitt ytterste anklagade honom.

10. Nicolaus Laurentii Bornander. Född i Westergöthland och hade troligen namnet af en by Borna, hwarifrån ock i sednare tid en civil tjensteman i Arboga af detta namn war härkommen. Inkom i detta stift för att studera och stadnade så qwar. Pwgd 1617 af Biskop Bellinus. Godkänd att blifwa Commin. i Badelund 1619. Flyttade till lika tjenst i Odenswi 1624. Pastor här i April 1630. Respondens i Capellansmötet 1627. Predikade i pastorsmötet 1635. Riksdagsfullmägtig i Stockholm s. å. War ock utsedd 1644. Denna tid hörde Säby till Westerås contract. War wäl ansedd hos sina förmän och njöt i allmänhet aktning för redbarhet. Död 1 Maj 1649.

Gift 1. med Elisabeth Hansdotter, som dog 1639. 2. med Karin Pehrsdotter, som efterlefde. Af barnen en-

Västerås Stadsbibliotek

dast nämd en dotter, som blef andra hustrun till Postmästaren Anders Jönsson i Säby, Sebeniers stamfader.

11. Matthias Laurentii Bergius. Född i Bergs socken och Åsby 23 Febr. 1605. Fadr. Bonde, hade ock en son Andreas, som studerade och blef Borgmästare i Nyköping. Stud. 1628. Ordin. till Diaconus 1634, warande då Collega i Westerås skola och berömdes för sin tjenst såsom musicus. Fick plenos ordines i Dec. s. å. Commin. i Lundby 1635 och nämnes äfwen vice Pastor, owanligt denna tid. Respondens i Capellansmötet 1642. Ansågs wara kunnig och pålitlig. Kyrkoh. här 1650. Tilltr. i Jan. 1651. Concionator på prestmötet 1656. Förlorade mycket af sitt anseende genom högmod, som föraktade all höflighet. Lefde illa med sin Capellan och predikade mot honom, hwilket i Cons. beifrades. I sina predikningar bröt han ofta ut i grofwa och smädliga talesätt, så att hans åhörare måste anklaga honom, anförande "utom mycket annat Herr Matts's obeskedliga tal, i synnerhet det, att han på predikstolen lockat dem såsom swin och ropat: gyß, gyß." Död 12 Febr. 1667.

Gift 1. 24 Juni 1636 med Margareta Griis, dotter af Kyrkoh. i Göthlunda Ol. Griis, f. 1613, död i Jan. 1663. 2. 1665 med Brita Harkman, Pastorsdotter i Haraker och enka efter Pastor i Berg L. Bacchius. Barn: Olof, som kallade sig Lundius, Collega Scholæ i Köping; Karin, g. m. Rådmannen J. Turumbul i Westerås (namnet ändrades sedan till Trummel). Hon war förut illa beswärad af en dräng, som, för att få henne till hustru, föregaf att hon war af honom lägrad, men hon blef fri wid tinget; Anna, g. m. egaren af Mölntorp Henric Mattsson; Kerstin, okänd.

12. Nicolaus Nicolai Rabenius. Född i Räby, Thortuna socken 11 April 1607. Fadr. Nils Larsson war Bonde, men troddes härstamma ifrån Olof Björnsson Rabbe, som i K. Gustaf I:s tid warit en betydande man. Modr. Marg. Ersdotter. Följde 5 år en sockneskräddare i Skerike, men kom ändtligen på 18:de året i Westerås skola. Gjorde så snabba framsteg, att han redan 1637 kunde blifwa Stud. i Upsala. Pwgd 25 Febr. 1644, och strax Commin. i Thortuna. Biskop Laurelius tog honom 1650 till sin Capellan i Skerike. Ehuru Enkedrottningen wanligen tillsatte Pastores i Lifgedinget, och äfwen nu wille hafwa hit Rikskattmästaren

Banérs Hofpresf, förmådde dock Biskopen 1668 gifwa Rabenius detta pastorat. Han war ock werkligen en förtjent man, wärd ännu större lycka. Skönt war hans symbolum med afseende på namnet: Nemini Nisi Redemtori. Hade flera gånger prestmötspartes. Död 16 Maj 1684. Begrofs med predikan af Biskop Carlson, sedan Mag. Ol. Schult hållit utfärdspredikan.

Gift 1. 13 Oct. 1644 med Christina Larsdotter, af hederlig bondslägt ifrån Koleſta i Thortuna, död 11 Aug. 1655 efter 2 års sjuksäng, begrofs med predikan af Biskop Laurelius. Hade med henne 2 namnkunnige söner: Nils, Past. et Præp. i Hedemora, och Olof, Græcæ L. Lector i Westerås. 2. 8 Febr. 1657 med Ingrid Westman, Rådmannens i Westerås Olof Larssons dotter, som blef omgift med efterträdaren. Med henne: Johan, som ock studerade, sedan Uppbördsman.

13. Johan Sœvenbaum. 1685. Se Past. i Swedwi.

14. Nicolaus Swilling. Född i Fellingsbro församling och Swillinge by 1647. (I Sam. Uglas Disp. om Hedemora kallas han orätt Schilling.) Hans sträfwande i ungdomen utmärker fattig härkomst. Fick dock beſöka Upſ. academie, och ansågs hafwa förswarliga studier, då han 13 Nov. 1675 blef Pwgd. Den kallelse han hade att blifwa sedermera Fältmarskalken Rehnsköld Hofpredikant afböjde Biskopen och satte honom till Vicarius i Apologistclaßen af Westerås skola. War sedan Adj. till deß han 1683 blef Rector Scholæ i Hedemora. Respondens i prestmötet 1691. Biskopen uppförde honom 1694 med Sœvenbaum och ännu en tredje på förslag till Past. i Swedwi, och samma dag, 12 Oct., då Enkedrottningen gaf Swedwi till den förre, nämnde hon Swilling till Säby, "sedan han i examen befunnits capabel." Tilltr. 1696. Död 7 April 1703.

Gift med Anna Morœus, Kyrkoh. i Grytnäs Ol. Morœi den yngres dotter, som dog i Tillberga i April 1720. Barn: Anna, Christina och Elisabeth. Den yngste g. m. Commin. i Tillberga J. Lundberg.

15. Mag. Samuel Elfwing. 1703. Se Past. i Kolbeck.

16. Lars Lahlin. Född i Fahlun, på den trakten som kallas Lallarfwet, 24 Mars 1670. Föräldrarne synas

Västerås Stadsbibliotek

warit af bättre wilkor, då han redan 1683 blef Stud. i Upſ. Anſägs wara af den ſtadga och ſkicklighet, att Biſkop Carlſon 28 Oct. 1697 ſatte honom till Skolmäſtare för Stallſtaten å Strömsholm. Pwgd 8 Febr. följande år, och ſäges äfwen derpå bliſwit Slottspredikant. Dertill war hans lön alltför ringa, och det är troligt att han endaſt predikat då Enkedrottningen wiſtades på ſlottet och befallte det, i ſynnerhet ſom preſterne i Kolbeck wanligen uppwaktade. Reſpondens på preſtmötet 1702. War icke wäl öfwerens med ſtyrelſen derſtädes, och af allehanda tillwitelſer, klagomål och utſlag, är icke lätt att ſe hwilkendera ſom hade rätt. Då han 1705 klagade, att Stallmäſtaren Reutercrantz wille befalla och ålägga honom öfwer ſkyldighet, ſökte Gouvernören freda honom med en ſkarp ſkrifwelſe. Lahlin wände ſig ock med anſökning till Konungen, ſom 1707 ifrån AltRanſtadt befallte Conſ. "admittera honom till behörig examen, inberätta deß förlopp och föreſlå ett tjenligt paſtorat, ſå wille Konungen ihogkomma honom för hans mångåriga tjenſt, derwid han blott bade en ſtalldrängs lön." Undergick examen i Sept. 1708 och blef 11 Nov. ſ. år af Enkedrottningen förordnad till Paſtor här. Tilltr. 1710. Introducerades af Biſkop Iſer 2 Oct. 1712. S. år 19 Nov. war han ſträngt citerad till Domcapitlet för ſin huſtrus miſshandling. Död redan 11 Maj 1716.

Gift 1. 1698 med Chriſtina Nohrmorœus, Kyrkoherdedotter i Mora, ſom ſnart dog. Sonen Eric, f. 1699. Gift 2. 1 Mars 1704 med Catharina Elfwing, ſom ſedan blef g. m. nedanſtående Paſtor Aſplund. Barn: Samuel, f. 27 Mars 1705, Bruksinſpektor på Finåker, fader till den store ſångaren Hofſecreteraren L. Lahlin; Lars, f. 1707, blef Slottsinſpektor i Calmar; Olof, död ung.

17. Johan Anagrius. Född i Bjurſås 1684. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1704. Pwgd 29 Sept. 1707, kallad af Prosten Siljeſtröm i Leksand. Blef 1711 Bat.Predikant wid Dalregimentet och inſtälde ſig ſtraxt i tjenſten. Följde 1712 regimentet till Tyſkland, der han 1713 war olycklig att förlora allt, ända till preſtkappan. War 1714 Adj. hos Prosten i Mora, men ſkulle ſtundeligen hålla ſig färdig, då han blef commenderad. Följde 1716 med till Norrige, men emedan han äfwen der blef alldeles ſpolierad, erhöll han af Konungen fullmagt på Säby paſtorat, dat. Norrby 24 Aug. ſ. år, och ledighet ifrån ſin innehafwande tjenſt wid arméen. Han begaf

ſig ock på hemwägen, men kom icke längre än till Uddewalla, der han nedſjuknade och dog ſom det ſynes i Oct. ſ. år 1716.

Gift 1. 1709 med Maria Staf, en ſlägtinge till Prosten Siljeſtröm, död 1712. 2. 1714 med Helena Leander, dotter af Lieut. wid Dalregimentet Tileman Leander ifrån Stade i Tyſkland och Chriſtina Åhman. Hon blef ſedan g. m. Fänriken Abr. Nohrdal i Leksand. Barn: Anna Maria, g. m. Commin. Wikſtrand i Stora Schedwi; Chriſtina, g. m. Organiſten och Klockaren Otto Weſtgren i Leksand.

18. Mag. Eric Aſplund. Född i Oct. 1685 i Österbotten. Stud. i Åbo. Blef der Magiſter 1712 och Primus wid promotionen. Tjente förſt ſåſom Collega Scholæ i Waſa och war ConRector i Uleåborg då han 1716 måſte fly undan den härjande Ryſſen till Swerige. Stadnade då, likſom många andra flygtingar, i detta ſtift, och ſökte äfwen ſåſom Pwgd någon tjenſt till uppehälle. Med goda gåfwor blef han i Febr. 1717 i Conſ. begärd att här göra nådårstjenſten efter Paſt. Lahlin. Kort derpå, då flera Finſka flygtingar blefwo genom lottning förſedda med lägenheter i Swerige, träffade ſå att han, till både ſin och förſamlingens fägnad, fick mottaga detta paſtorat, och förbant ſig att ſtraxt conſervera det fattiga huſet. Tillträdde ock under nådåret, men dog redan 22 Dec. ſ. år, lemnande öm ſaknad, endaſt 36 ⅙ år gammal. Begrofs 13 Jan. 1718.

Gift 10 Juni 1717 med Kyrkoh. Lahlins enka Catharina Elfwing, ſom ännu 3:e gången blef g. m. nedanſtående Kyrkoh. Sundel.

Skrift: Grafſkrift öfwer Kyrkoh. i Waſa Geo. Bjugg. 1709. F.

19. Daniel Boethius. 1718. Se Paſt. i Kolbeck.

20. Nils Sundel. 1727. Se Paſt. i Bro.

21. Pehr Arborelius. 1744. Tillträdde 1745. Se Paſt. i Rättwik.

22. Mag. Johan Weſtander. Född i Säterbo 5 Mars 1719. Fadr. Commin ibid. Stud. 1739. Pwgd 20 Sept. 1745 och Adj. hos Paſtor i Mora. Klockarepreſt derſtädes 1751. Tillika Skolmäſtare 1760. Erhöll Magiſterwärdighet ifrån Greifswald 1761. Wäckte med ſitt allwar ſtor uppmärkſamhet ibland ett tänkande folk. Kyrkoh. här 1767. Död 21 Mars 1774, ſedan han dagen förut predikat.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 27 Juli 1762 med Anna Catharina Lang, dotter af Capit. Abr. Lang och Christina Hedman, som kom i nytt gifte med efterträdaren. Barn: Johan Abraham, Syßloman och Predikant i Westerås Hospital; Adolf Wilhelm, Bruksinspektor; Lars Gustaf, Bokhållare; Christina Charlotta, f. 1763, död ogift 1813.

23. Carl Henric Strähle. 1774. Tilltr. 1776. Se Past. i Swedwi.

24. Mag. Nils Grau. Född i Westerås 21 Mars 1734. Fadr. Råd- och Handelsmannen N. D. Grau. Modr. Maria Norman. Redan 1742 inskrifwen wid Upsala academi och hade både privat och publik underwisning. Hedrades med Magisternamn af Greifswalds academi 15 Juli 1756, till föga gagn. Pwgd 24 Aug. s. å. Skolmästare i Lima 1761. Commin. härstädes s. år. Opponens wid prestm. 1768. Föreslagen till Pastor i församl. s. år, men förbigången. Uppförd 2:a gången 1790 och då antagen, med fullm. 8 Juni. War icke utan naturs gåfwor, men anwände dem icke alltid till ståndets heder. Då han i obehagligt tillstånd träffades på landswägen af Biskop B., som såg att det war en prest, men icke urskiljde personen, sade denne: jag hör ej hit, utan till Strengnäs. B. yttrade då, som wanligt: Gud ske lof, han hör till Strengnäs. En swår benskada påskyndade hans död 5 Maj 1800.

Gift 1759 med Christina Pettersson, Bondedotter ifrån Näs, som icke wanhedrade sitt nya stånd, död wid Stjernsund 15 Dec. 1807. Barn: Maria Johanna, g. m. Fältwäbeln wid Westmanl. regimente C. G. Berger; Christina Catharina, g. m. Kyrkoh. P. Berkén i Malma.

25. Eric Sohlberg. Född på Nortuna i Romfartuna socken 22 Nov. 1748 af Kronolänsmannen Er. Sohlberg och J. C. Westermark. Stud. 1769. Pwgd 5 Nov. 1775. E. O. Predikant wid arméens flottas Swenska eskader 1783. Vic. Pastor i Kolbeck under Pastors sjuklighet 1786. Commin. i Tillberga 1791. V. Pastor 1797. Past.ex. 9 Juni 1800. Kyrkoh. här 8 Dec. s. å. Tilltr. 1803. Saktmodig och anspråkslös. Död 19 April 1810.

Gift 19 April 1786 med Anna Sophia Djurman, Prostdotter i Björksta, f. 1754, död i Aug. 1807. Barn: Samuel Eric, Mönsterskrifware wid Nerikes regimente; Lars Gustaf, Pastor i Odenswi och Fältprost; Christina Johanna och Sophia Amalia, båda gifta, den yngre först, den äldre sedan, med Handlanden Gustaf Barck i Sala.

26. Pehr Ellström. Född i Fahlun 23 Maj 1757. Fadr. Pehr Myrmark, Grufwearbetare. Modr. Cath. Stjernberg. Sonen ombytte namn till skillnad ifrån en annan slägt. Stud. 1781. Pwgd 26 Juli 1786. V. Pastor i Odenswi och Norrberke. Past.ex. 12 Juni 1799. Commin. i Kolbeck 5 Maj 1806. Kyrkoh. här 26 Nov. 1810. Tilltr. 1813. Prost 11 Dec. 1822. Vice ContractsProst 1823. Ordin. Dito 4 Juli 1827. Afsade sig detta bestyr 1834. Lugn och förnöjsam. Händig, i synnerhet i urmakarekonsten. Död 23 Oct. 1841.

Gift 31 Juli 1806 med Margareta Östberg, f. i Sundborn 16 Jan. 1769, dotter af BergsRådman Joh. Östberg och H. C. Fahlstedt, död 25 Aug. 1820. Barn endast Pehr Aron, Skollärare wid Strömsholm.

27. Fredric Samuel Arborelius. Född i Elfdal 27 Jan. 1803. Fadr. slutligen Prost i Mora. Stud. 1825. Vicar. i Westerås skola h. t. 1826 och w. t. 1827. Pwgd 14 Dec. sistn. år. Adj. hos Pastor i Ihrsta. Vicar. Rector i Säthers skola i Febr. 1830. Ordin. 18 Juni s. å. Past.ex. 1841. Kyrkoh. här 18 Juli 1842. Tilltr. 1843.

Gift 1831 med Gustafwa Theodora Munckell, f. 10 Oct. 1801, dotter af Pastor i Ihrsta. Barn: Carl Fredric Emanuel, f. 26 Mars 1832; Eric Olof, f. 26 Juni 1833; Johan Gustaf, f. 23 Oct. 1834; Maria Charlotta, f. 13 Oct. 1835; Fredrica Gustafwa, f. 24 Mars 1838; Hilda Dorothea, f. 14 Jan. 1841; Knut Theodor, f. 28 Sept. 1842.

---

2. Comministrar.

1. Matthias Olai. Den förste som funnits af handlingarna, 1596, men blef s. år för olydnad affatt. Se Nora. Sedan blef ingen tillsatt förrän

2. Nicolaus Erici Byringius. 1636. Se Past. i Barkarö.

Västerås Stadsbibliotek

3. Petrus Olai Sedbeckius. 1639. Se Past. i Sewalla.

4. Sweno Eschilli Björnodius. Född på Björnön i Ihrsta 1611. Fadr. Eskil Göranssön blef öfwer 100 år gammal. Efter d. w. bruk i Westerås gymnasium Phil. Candidat 1639 och s. år både Diaconus och Prest. War sedan Collega i Schola pietatis 1641. Commin. i Dingtuna 1643. Flyttades hit 1644, men owiss är om han hitkommit, då han blef död i Dec. s. å.

Gift 4 Juli 1641 med Anna Danielsdotter i Westerås. Wille ändtligen hafwa storklockan på sin hedersdag, och straffades med proban i Mars 1642.

5. Andreas Erlandi Copingensis. 1645. Se Past. i Hed.

6. Johannes Matthiæ Mylonius. 1661. Se Commin. i Säterbo.

7. Johannes Michaelis Harkman. 1664. Se Past. i Sewalla.

8. Olaus Erici Scherkius. Född i Skerikes församl. och Lißelberga 1634. Kallade sig ock Litzbergius. War Notarius Gymnasii 1665. Pwgd 1666. Commin. här 1668. Död 1681.

Gift med Anna Halwardsdotter, af ett hederligt bondefolk i Grippeby i denna socken, syster till Pastor i Tillberga Petr. Sœbinus.

9. Johannes Andreæ Sebenius. 1682. Se Past. i Thorsång.

10. Petrus Bartholli Wangnström. Född i W. Fernebo 14 Febr. 1658. Fadr. Herr Bertel, Commin., sist Pastor i Wika. Kallade sig en tid Bartholinus, men måste bortlägga det för en annan slägt med det namnet och tog sedan namn efter Wagnsbron. Stud. 1679. Pwgd 1 April 1687 och Commin. i Garpenberg. Transp. hit 1699. Död i Mars 1712. Begrofs 30 Mars.

Gift 1687 med Anna Maklin, Commin.dotter i Sala Landsförsamling. "Gamla Säby Mor" lefde sedan i Fernbo och dog 19 Dec. 1745, 88 år gammal.

11. Andreas Andr. Bergelius. Född i Bergs socken 18 Maj 1680. Fadr. Hemmansegare. Stud. 1698.

Hette då Bergius, men flere hade det namnet. Pwgd 4 Nov. 1705. Biträdde Pastor i Näsby och Erwalla 6 år. Kom hit 1712 att förrätta nådårstjensten och war församl. så till nöjes, att han s. år begärdes till ordin. Commin., som bifölls. Tilltr. 1713. Lefde till 30 Nov. 1736.

Gift 1709 i Näsby med Ingrid Andersdotter, som lefde enka på barnens lilla del i Berg och dog 27 Dec. 1764, 90 år gammal. Barn: Andreas, Skolmästare i Stora Tuna; Anna Elisabeth, g. m. Hans Ersson Wallman i Munktorp; Catharina, ses nedanföre.

12. Eric Ramström. Född i Norbergs by 5 Jan. 1702. Fadr. af lika namn war någon Grufbetjent. Erhöll sin mesta underwisning af Comministerns son i församlingen Isac Grangrius, och war med honom wid Upsala academi. Pwgd s. år 1728 och då Grang. strax blef död, antog Ramström hans tjenst, att föreslå nådåret efter hans fader. War sedan 8 år Adj. i Folkärna, till deß han 1738 fick tillträda sacellaniet här, hwarpå han föregående år fått fullmagt. Död 24 Juni 1739.

Gift 1. 7 Jan. 1732 med Anna Forselius, Commin. L. Forselii i Folkärna dotter, f. 1710, död 21 Nov. 1737. Barn okände. — Gift 2. 2 Maj 1738 med Catharina Bergelius, företrädarens dotter. Barn: Catharina, död snart. Enkan flyttade till Berg på en liten arfwedel efter fadren, för sitt hederliga utseende kallad "stora Mor i Berg." Död 9 Dec. 1790, 76 år gammal.

13. Eric Niblin. Född i Kolbecks socken och Nible by 1692. Stud. 1715. War redan 1721 kallad till Adj. af Pastor i Näsby, men blef Pwgd 17 Dec. 1724. Kom då till Pastor i Sewalla och att läsa med socknens barn. Fick något af Kyrkoherdebostället att bruka, som synes warit början till nu warande klockarebord. Arbetade med trohet och förnöjsamhet 15 år. Commin. här 1741. Död 9 Sept 1760.

Gift 1726 med Christina Tunelius, Pastorsdotter i Sewalla, f. 1704, död 24 Maj 1739. 2. 1740 med Sara Brunelius, Prestdotter ifrån Upland, död i Ö. Wäla 1777, 78 år gammal. Barn i förra giftet: Andreas, f. 1727; Eric, f. 1730; Maria, f. 1732; Brita, f. 1733; Lars, f. 1737.

14. Mag. Nils Grau. Commin. 1761. Tilltr. 1762. Se Past. på stället.

Västerås Stadsbibliotek

15. **Daniel Westling.** 1790. Se Commin. i Fellingsbro.

16. **Johan Harald Kihlman.** 1801. Se Commin. i Folkärna.

17. **Lars Eric Bohnsack.** 1805. Se Commin. i Malma.

18. **Carl Brantingsson.** Född i Ramnäs 1 Nov. 1781. Fadr. Joh. Branting, Kronolänsman. Modr. Anna Ahlberg. Stud. 1803. Skolmästare wid Strömsholm 1805. Pwgd 8 Jan. 1808. Commin. här 7 Aug. 1814. Uppförd på förslag till Commin.syßlan i Åhl, med godt hopp om den behöfliga bättre lägenheten, men dog före walet 6 Jan. 1820.

Gift 15 Jan. 1809 med **Anna Maria Schreij**, f. 5 Juli 1781, dotter af Bruksinspektor J. Schreij och A. C. Broman. Barn: **Anna Carolina**, f. 14 Nov. 1809; **Johanna Wilhelmina**, f. 13 Maj 1811; **Hilda Zadig**, f. 7 April 1814; **Casper Joh. Engelb.**, f. 2 Juni 1817; Chatullmakare; **Augusta Maria**, f. 22 Jan. 1820.

19. **Gustaf Runnström.** Född i Westerås 1 Jan. 1792. Fadr. Skomakaremästaren Georg Runnström. Modr. Marg. Sannberg. Stud. 1816. Pwgd 29 Dec. s. å. RådmansCapellan i Arboga 28 Oct. 1818. Commin. här 28 Aug. 1820. För oordentlighet en tid suspenderad ifrån tjensten. Död 1 Juni 1838.

Gift 30 Sept. 1820 med **Christina Fredr. Fahlén**, dotter af Kronofogden C. F. Fahlén i Morlanda af Calmar län, f. 7 Mars 1788. För oenig sammanlefnad begaf hon sig bort, död i Stockholm 5 Juli 1832. Barn: **Carl Edw. Willehad**, Underofficer wid Westmanl. regimente, f. 1820; **Ida Athalia**, f. 27 April 1822; **Ivan Emil Wiljam**, f. 22 Maj 1825, i Kopparslagarelära.

20. **Pehr Canell.** Född 31 Aug. 1804 i Munktorp på Kansta egor af torparefolk. Stud. 1829. Pwgd 30 Dec. 1830. V. Pastor i Himmeta 1837. Commin. här 24 Dec. 1838. Tilltr. 1839. Past.ex. 21 Juli 1843.

Gift 28 Juni 1839 med **Lovisa Cath. Törnstrand**, f. 28 Juli 1813, dotter af Garfwaren och Rådmannen N. Törnstrand i Linde och B. Cath. Behm. Barn: **Sophia Christina**, f. 13 Mars 1840; **Lovisa Fredrica**, f. 18 Sept. 1842.

7. Berg.

1. Kyrkoherdar.

1. **Johannes**, "Curatus in Berg" 1339, anföres af Örnhielm i hans Bullarium Arosiense.

2. **Bero.** 1454. Likaledes. Sedan är ingen igenfunnen förrän

3. **Jonas Petri**, som warit här på 1560- och 1570-talen. Se Past. i Husby.

4. **Magnus Johannis Westhius**, ifrån Helsingland härkommen, war Kyrkoh. i Badelund wid 1575 och hitflyttade 1584. Så ansedd, att han på 1590 års Riksdag war stiftets fullmägtig och underskref acten om de mißtänkte Rådsherrarne 7 Mars. Undertecknade Upsala mötes beslut 1593 och Arrföreningen 1594. Efter 40 års wärd af denna församling död 31 Dec. 1622, 86 år gammal, såsom ses af grafstenen.

Gift med **Elsa Larsdotter**, som dog i Nyköping 10 Maj 1640, troligen en sednare hustru. Hon war dotter af Borgmästaren Lars Olofsson i Arboga. De hade 3 hederliga söner: **Johan**, Theol. Lector i Strengnäs, slutligen Pastor i Nyköping; **Lars**, Lector i Westerås; **Jacob**, Pastor på Fogdön i Strengnäs stift.

5. **Jonas Gudmundi Smolandus.** Hade studerat i Westerås skola och blef Pwgd 1608, hwarpå han i 3 år war Collega derstädes. Okändt är hwaresthan sedan tjenade till 1615, då K. Gustafs Enkedrottning antog honom till sin Hofpredikant på Strömsholm. Skickade sig 1620 så illa, att han på någon tid blef priverad. Bättrade sig, och "Herr Jonas på Strömen" sökte med Drottningens förord befordran af Consist. som swarade, att han "skulle töfwa till Drottningens död, helst hon syntes ej länge kunna lefwa." Pastor här 1622. Respondens wid prestmötet s. år och Orator 1623. War en tid rustande och oanständig i sin lefnad, men derefter "swåra krank 1632 och i sitt sammet mägta beswärad," hwarföre han fick en Domesticus. Lefde beständigt sjuk till sin död 1640.

Västerås Stadsbibliotek

Gift med Ingeborg, som war "en elak och snål matmoder", så att hon swårligen kunde hafwa någon i sitt bröd. Dottren Anna war gift 3 gånger och dog "Allmosegumma" i Kolbeck 1694.

6. **Daniel Johannis Westhius.** 1640. Se Past. i Ihrsta.

7. **Laurentius Andreæ Backius.** Född i Gagnef och Backa by 1605. Fadr. Anders Mattsson synes warit måg till Herr Knut i församlingen. Stud. i Upſ. 1630. War Collega först i Arboga, sedan i Westerås skola. Sändes 1634 till Bjursås, att vicariera för den gamle Herr Gabriel, men blef för sitt elaka lefwerne fördrifwen derifrån och tjenstlös. Denna skam wände han sig till gagn, så att han begaf sig till Liffland och begynte på nytt med studier och wackert lefwerne. Hemkom 1639 och blef Commin. i Fleckebo. Hospitalssyßloman och Predikant i Westerås 1650. Predikade i Capellansmötet 1653. Kyrkoh. här 1662. Död i April 1664.

Gift med Brita Haragria, Herr Mickels dotter i Haraker, sedan omgift med Pastor i Säby M. Bergius. Då mannen war hörare i Westerås, war ock hon "Läremoder i pigheskolan." Deras son Lars war troligen wid militien, emedan han swängde sig med wärja och åstadkom förargelse. Han hade stuckit en student, hwarföre, då han ock 4:de dag Jul 1664 gått i Bergs kyrka, paßade flera bönder på efter gudstjensten, kastade sig öfwer honom i Guds hus, togo af honom wärjan och ett förskräckligt buller uppkom.

8. **Ericus Petri Lerander.** Född i Leksand 1610. Besökte academien 1631, men återkom strax till Westerås, och gick i synnerhet i Collegium pietatis. Blef 1639 Collega in Pædagogio eller lilla skolan och 1642 Rector inom denna lilla krets. Pwgd 24 Juni s. år och Commin. i Swedwi 1643. Begärdes ock 1663 till Pastor derstädes, men det blef i Conf. afslaget, emedan han ansågs icke "kunna administrera församl. för det stora umgänge och wänskap han hade med bönderna." Han war ock beryktad för Enkedeottningen såsom swag och utan respekt. På ordentligt förslag uppförd och wald Pastor här 1665. Död 16 Jan. 1671.

Gift med enkan Beata Sigfridsdotter, som efterlefde. Deras dotter Brita war g. m. Commin. loci O. Fabricius, båda utmärkta af sträft och bittert sinne.

9. **Henricus Olai Giſlerus.** 1671. Se Past. i Munktorp.

10. **Laurentius Nicolai Rabenius.** Född i Råby, Dingtuna socken 1639. Fadr. Rusthållare och, som den tiden icke war owanligt, red sjelf för sitt rusthåll. Icke beslägtad med Rabenier ifrån Thortuna. Synes ej besökt academien men gynnades af Biskopen, som ordinerade honom 26 Juni 1668 till sin Domesticus. Han satte honom ock 1672 till Syßloman och Predikant i Westerås hospital. Wid ledigheten här uppsattes 1681 gamle män på förslaget, men bönderne förkastade dem och begärde Rabenius. Han wille ock sjelf gerna, "emedan han af sädesdamm war så förstoppad i bröstet, att han snart war förderfwad." Efter mycken strid med församlingen, fick den sin wilja fram. Han kom 1682, predikade på prestmötet s. år och lefde till 23 Dec. 1692.

Gift 2 Jan. 1672 med Susanna Aſpman, syster till den äldre Prosten Aſpman i Linde. Hon war brud i Biskopshuſet, der hon tjenade, och dog före mannen 26 Oct. 1691. Barn: Ingel, Prost i Leksand; Johan, Pastor i Floda; Lars, Lieutenant wid Kungsöhrs compagnie, hade blifwit fången wid Pultawa och förd till Siberien; Carl och Nils, Underofficerare, omkommo i Norrska campagnen; Margareta, ses nedanföre.

11. **Abraham Thurelius.** Född i Sura församl. eller, som det påstås att socknen fordom hetat, Thura 27 April 1664. Fadr. Commin. And. Scherkius. Stud. 1686. Pwgd 27 Aug. 1691, sattes han till Adjunct hos Pastor i By. Kallades af Stäthållaren Henr. Piper till Predikant wid Horndals bruk 1693, men innan årets slut satte Bisk. och Conf. honom till Pastor här, såsom måg i förra huſet och till de många barnens hjelp. Respondens wid prestmötet 1695. Död redan 3 Juli 1696 och begrofs i kyrkan tillika med sin hustru, som afled dagen efter sin man.

Gift 5 Mars 1693 med Margareta Rabenius, företrädarens dotter. Barn: Abraham och Andreas, dogo i unga åren; Anna Clara, g. m. Commin. i Ramnäs och Sura Kr. Bergwall.

12. **Gabriel Thurelius.** Broder till den föregående. Född i Sura 8 Maj 1661. Begaf sig 1680 till Upsala academie och studerade jemte wetenskaperna flitigt muſiken. Pwgd

Västerås Stadsbibliotek

19 Aug. 1686. Först till hjelp åt sin gamle fader i Ramnäs och Sura församlingar. Kort derpå uppsade gubben sin tjenst, då sonen, efter församlingens begäran, fick såsom ordin. mottaga tjensten. Respondens wid prestmötet 1693. Strax efter brodrens död blef han ock af Bergs församl. kallad till Pastor och af Enkedrottningen confirmerad 3 Febr. 1697. Introducerades af Contracts-Prosten wid visitationen 25 Maj 1698. Död 2 Juli 1714.

Gift 1688 med Sara Erwallius, Kyrkoh. i Näsby och Erwalla Joh. Erwallii dotter, död 1735. Barn: Andreas, Pastor här; Johan, Prost i By; Gabriel, Theol. Stud., död 1728; Carl och Anna Clara, döde i ungdomen.

13. Andreas Thurelius. Son af nyß anförde föräldrar. Född i Sura 11 Nov. 1689. Stud. 1707, och begynte inrätta sina studier till erhållande af Magistergraden, men då fadren föll ifrån, måste han söka ordination, som erhölls 30 Sept. 1714, hwarpå han här war Tjenste- och Nådårspredikant. Församlingen till nöje wann han ock deß kallelse med ansökning till Konungen, hwars fullmakt för honom 1716 utföll. S. år Respondens på prestmötet. Död 25 April 1736.

Gift 1716 med Christina Swedmark, som uppgifwes warit Brukspatronsdotter i Fellingsbro, f. 1701. Blef ock död derstädes i hög ålder. Barn: Gabriel, Inspektor öfwer perlfiskeriet i Norrland; Anna Christina, gift i Stockholm; Sara Margareta, död ogift; Maria Elisabeth, gift i Helsingland med en Browall.

14. Mag. Pehr Vigelius. 1737. Se Past. i Ramsberg.

15. Johan Giræus. Född i Möklinta 9 April 1702. Fadr. Petrus Romferus, war Pastors Adj. Modren sedan gift med Commin. Henr. Giræus, efter hwilken namnet upptogs. Stud. 1719. Pwgd 13 Oct. 1727, och derpå styffadrens Adjunct. Commin. i Kila 1729. Då han ditsattes på förslag med Jac. Godenius, wille ej församl. wälja, utan hänsköt till Conf. att utse den tjenligaste. Kyrkoh. i Berg med stor pluralitet af röster 1748, och lefde under mycken sjuklighet till 5 Aug. 1765.

Gift 15 Juni 1729 med Maria Plenning, Commin. dotter i Kila, f. 24 Nov. 1711, död i Berg 16 Maj 1772.

16. Johan Wilhelm Behm. Född i Wika 9 Mars 1708. Fadr. Lars Behm, Fältwäbel wid Dalregimentet, stupade i slaget wid Helsingborg. Modr. Catharina Sewallius, omgift med Commin. A. Milenius i Möklinta. Stud. 1724. Kallades 1732 af Brukspatron Mathiesen till Skolmästare wid Skultuna messingsbruk och fick Conf. stadfästelse 24 Oct. 1733. Pwgd 17 Jan. 1734 och tillika Nådårspredikant efter Commin. Ordin. Commin. i Skultuna 13 Nov. s. å. Uppeböll ock afl. Pastors tjenst 1750. Commin. i W. Fernebo 17 Dec. 1751. Pastor här 15 Sept. 1766. Tilltr. 1767. War ständigt af god hälsa och krafter. Död efter kort sjukdom 4 April 1787. Begrofs med sermon af Prosten Mag. Elies. Axelsson.

Gift 24 Juni 1735 med Christina Wigelius, Commin. Joh. Wigelii dotter i Skultuna, f. 31 Dec. 1714, död hos sin son i Owiken 8 Dec. 1798. De sammanlefde i 52 år. En tid insunno sig ofta tjufwar i huset, som han ej kunde upptäcka. Folket påstod, att det war med fruns wetskap. Af 13 barn lefde: Johan, Kongl. Hofpredikant och Prost i Owiken af Jemtland; Carl, Trumpetare wid Lifregimentet; Ulrica, g. m. Prosten i Häfwerö och Singö af Upf. stift Mag. Per Wästrom.

17. Eric Thurin. 1787. Se Past. i Himmeta.

18. Carl Odelberg. Född i Dingtuna och Hamre by 25 Mars 1742 af Rusthållaren Olof Mårtensson och Anna Pehrsdotter. Stud. 1763. Pwgd 23 Dec. 1771 i Stockholm. Hade derefter att erfara flera Pastorers nog öblida lynne och bemötande, äfwensom att sjelf som vicarius få wisa sin skicklighet. Comministe i Ahl 8 Nov. 1785. V. Pastor 1794. Past.er. 19 Febr. 1795. Kyrkoh. här 10 Juni 1799. Tilltr. 1800. Ordentlig och lugn både såsom prest och hushållare. Med ansenlig och städad figur ingaf han om sig förmonliga tankar. Af gift uppkom kallbrand i ena foten och under det han märkte döden allt mera stiga upp åt lifwet, talade han om Guds godhet intill det sista 26 Oct. 1812.

Gift 3 Juni 1787 med Beata Elisabeth Birgersson, dotter af Carduansmakaren Birg. Husberg och Beata Swartz i Linde, f. 8 Febr. 1761. Barn: Carl Gustaf, Prost i Haraker; Axel, Commin. i By; Birger Isac Gustaf war 1838 Fodermarsk wid Ottenby stuteri på Öland; flera barn döde.

Västerås Stadsbibliotek

18. Anders Gustaf Hammarström. 1813. Tillträdde 1815. Se Past. i Norberg.

19. Johan Petter Lejdström. 1827. Tilltr. 1828. Se Past. i W. Schedwi.

20. Lars Östlings. Född i Östberga, Medåkers församl. af Skattebonden Lars Larsson och Anna Andersdotter 4 Nov. 1790. Sysselsattes med skräddarehandtwerket till 1807. Erhöll första underwisningen i studier af Commin. i församl. Erelius. Stud. 1817. Pwgd 16 Sept. 1818 och derpå vice Hospitalspredikant i Westerås. Ordinarius i Maj 1819. Tillika Predikant för fångarne i kronohäktet 1822. Tjenstgjorde derjemte wissa tider i Hubbo och wid Domkyrkan, samt war några terminer Vicarius i triv.skolan. Past.er. 7 Juni 1823. Andre Commin. i Westerås 29 Oct. 1823. Commin. i Medåker 29 Aug. 1825. Efter tilltr. v. Pastor 1827. Kyrkoh. här 4 April 1836. Tilltr. 1838.

Gift 24 Juni 1828 med Elisabeth Charlotta Lythberg, dotter af Skräddarmästaren Lythberg i Wisby och M. G. Westergardie, f. 14 Mars 1804. Barn: Anna Helena Abigail, f. 19 Dec. 1831.

---

2. Comministrar.

1. Steno Laurentii. 1619. Se Commin. i Kolbeck.

2. Laurentius Martini. 1633. Se Past. i Hed.

3. Matthias Joh. Schedvienſis. Född i Stora Schedwi och Gußarpshyttan 1606. Fadr. Jan Gregersson, bonde. War en snäll gymnasist i Westerås, som fick namn af Theol. Candidat, då han blef Pwgd 1636. Commin. här 1639. Död eller flyttad 1650.

4. Claudius Nassenius. Commin. 1653. Se Commin. i Grangärdet.

5. Olaus Fabricius. Född troligen i Westerås före 1635, medan hans fader Petr. Fabricius der tjente wid skolan eller Orphanotrophium, förrän han blef Commin. i Malung. War Notarius Gymnasii då han 1664 prestwigdes. Commin. här 1665. Lefde i mycken oenighet med sin Pastor

Gislerus och måste derföre 1673 temligen plikta, hwarpå han gaf en skriftlig obligation till bättring och loswade att "skaffa sig caution af socknemännen." 1675 åter anklagad för otidighet emot Pastor och annat otillbörligt förhållande blef han priverad på någon tid, måste göra sin bekännelse publice och gifwa ny skriftlig förbindelse. En kalf blef i hans hus bortstulen, som han ålades återskaffa eller betala 1698. Blef så skröplig, att församlingen begärde få honom in på hospitalet, men han förekom flyttningen med döden i Febr. 1708.

Gift med Brita Ericsdotter, Kyrkoh. E. Leranders dotter, som uppretade mannen emot pastorshuset, och då han tilltalades äfwen för hennes elakhet, bekände han, att "hon war härdspänt, så att han icke rådde på henne."

6. Olaus Schultzberg. 1708. Se Past. i Sundborn.

7. Ericus Nording. Okänd till härkomst. Kom 1704 ifrån Westerås till Upsala academi. War Pædagog i Westerås fattigskola och Sångare i Domkyrkan, då han 1706 blef Pwgd. Commin. här 1719. Suspenderad i 1722 års prestmöte på någon tid för ordentlig lefnad, som sedan ännu mera tilltog, hwarföre han 20 Mars 1728 blef alldeles förlustig både lägenhet och embete. Sökte sedan nära sig med barns underwisning till sin död 1738.

Gift med Christina Hoffstedt, som dog i Westerås 1740, 60 år gammal. Af deras flera barn blef Johan Rådman i Westerås.

8. Jöns Hellstenius. 1728. Se Commin. i Kungsåra.

9. Olof Danelius. Född i Malung och Storbyn 15 Sept. 1704 af bondfolk. Hade stora swårigheter att öfwerwinna, förrän han kunde ifrån Westerås lärowerk få hastigt besöka academien och blef Pwgd 29 Oct. 1740. War Adj. i Kumla till 1743 och då Commin. här. Sträfwade med ytterlig fattigdom sin långa tjenstetid, men war icke oförtjent af bättre lott. Död 11 Dec. 1781. Prosten Axelsson talade wid hans begrafning.

Gift 1749 med Margareta Westberg, en fattig kolares dotter i Westanfors, död redan 1755. Barn: Daniel, fadrens succeßor; Carl, stud., död 1772, 20 år gammal; Johan, död tidigare.

Västerås Stadsbibliotek

10. **Daniel Danelius.** Född här af nyßnämnde föräldrar 18 Jan. 1750. Stud. 1774. Pwgd 31 Aug. 1777 och sin faders medhjelpare. Waldes med mycket förtroende af församl. till Commin., och erhöll fullmagt 17 Juni 1782. Delade fadrens lott af fattigdom men skiljdes snart derifrån. Den unge mannen dog af förbjugg 21 Aug. 1789.

Gift 25 Febr. 1783 med Christina Margareta Holmgren, dotter af Inspektoren Jac. Holmgren, omgift med Commin. Wedenberg i Ludvika. Sonen Carl Reinhold studerade en tid, gick ut med Landtwärnet och dog i Finland.

11. **Carl Henric Nohrström.** Född i Kärrbo 30 April 1762. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1785. Pwgd 10 Nov. 1787. Biträdde sin fader och förestod tjensten efter hans död. Commin. här 30 Mars 1790. Hade få nära lika röster med en medföreslagen, att Collector, som warit Apologist, dock miß-räknade sig, och Nohrström fanns efteråt orätt hafwa fått fullmagt. Med swag prestkunskap hade han dock sundt begrepp och godt uttal, som behagade. War ock en lycklig qwacksalware efter fadrens uppsatser. Men han förföll till oordentlig lefnad och nedriga företag, så att han 1802 blef suspenderad och följande år för crimen falsi efter Hofrättens dom af 11 Maj icke allenast för alltid ifrån embetet skiljd, utan måste ock schavottera wid Kolbecks tingshus. Assatt i Consistorium 6 Juli s. år. Lefde sedan en kort tid i Lundby af barmhertighet och dog af slag 1 Nov. s. år 1803.

Gift 1787 med Anna Margareta Bouman, dotter af Exped.Befallningsman A. Bouman i Björskog. Hon ansågs bidragande till mannens fall och hemflyttade till föräldrarne.

12. **Eric Bowallius.** Född i Kila socken och Bowall 23 Juni 1771 af föräldrar i Bondeståndet. Stud. 1795. Pwgd 19 Juni 1797. Commin. här i Mars 1804. Lefde ock i fattigt tillstånd, lemnande sina anhöriga med swåraste utsigter. Död efter längre tids afmattning 4 Mars 1826.

Gift 15 April 1804 med Clara Zellroth, Organisten och Klockaren Zellroths i Erwalla dotter, f. 3 Aug. 1776. Barn: Pehr Eric, S. M. Adj.; Robert Mauritz, f. 1816, Historiæ Patriæ Docens i Upsala; Clara Gustawa, f. 20 Aug. 1813.

Efter Bowallii död upphörde Comministertjensten.

---

8. Lillhärad.

1. Kyrkoherdar.

1. **Olavus Petri** war Kanik i Westerås, Domkyrkans Syßloman och Curatus både i "Skedrike" och "Litslohärad" 1426 och 1429.

2. **Paulus.** Utan tid och andra omständigheter uptagen i denna ordning. Gamla förteckningar hafwa dock detta tillägg: "cujus filium informavit Swart Laße, de quo multa et mira referuntur."

3. **Ingemarus Olai** war säkert här 1573, men flyttade snart. Se Past. i Folkärna.

4. **Ericus Laurentii.** Hitkom 1575. Afgick 1580 eller 1582. Se Past. i Fleckebo. Denna församling blef nu för en liten tid anner till Dingtuna, såsom det synes, personelt.

5. **Joannes Joncæ.** Hitkom 1594, då församl. åter fick sin serskilde Pastor. Afgick snart och ses widare i Möklinta.

6. **Michael Bothniensis.** Tillträdde 1595. Hans namn finnes icke med någon föregående tjenst ibland dem, som underskrifwit Upsala mötes beslut 1593. Blef här död 1611.

Hans son Pehr nämnes såsom Ryttare för ett rusthåll i Skerike.

7. **Hermannus Petri.** Kyrkoherdeson ifrån Kila socken. Pwgd af Biskop Bellinus 1603. Sedan okänd, till deß han 1611 här blef Pastor. Af K. Gustaf Adolf fick han 5 April 1620 bref på 10 tunnor säd, att årligen uppbära. I socknen woro denna tid endast 13 bönder. Hade den olyckan att af sina åhörare blifwa mißtänkt och anklagad för trolldom. Deröfwer anställdes ransakning 1625, då han blef frikänd, men bitterheten emot honom war så stor, att han med wåld blef bortdrifwen. Saken bragtes omsider till Konungen, som dömde församl., utom annan plikt, förlustig sin rätt att hafwa egen Pastor, och den blef för någon tid förenad med Swedwi. Hermannus kunde för det onda ryktet sedan aldrig få någon lägenhet, utan gjorde interimstjenst, der han behöfdes, fick år-

Västerås Stadsbibliotek

ligen 3 tunnor säd och 6 daler penningar ifrån hospitalet och flyttade till Sala. Blef omsider derstädes Klockare 1633 och död 1650, lemnande enka, som länge efterlefde.

8. **Laurentius Olai.** Nämnes i handlingarna än Kolbeckius än Swerdsjöensis. Besökte academien för att deponeras 1620. Pwgd af Biskop Rudbeckius 2 Juli 1623 i Fellingsbro kyrka. War Commin. i Kolbeck 1627. Kom följande år till lika tjenst för båda socknarne Swedwi och Lillhärad, som då woro förenade, och bodde på Lillhärads prestbord. Dömdes s. år af Cons. att betala en kyrkoskuld propter negligentiam. Orator i Capellansmötet 1634. Gaf 1648 till kyrkan en socknebudskalk om 6 ½ lod. Tillträdde 1649 såsom Kyrkoherde, sedan församl. efter wisad bättring återfått sin gamla rättighet. Det skedde ock derföre, att Wälb. Herren Grubb hade redan 1641 inlöst Litslunda till frälse åt prestbordet, med wilkor, att socknen alltid skulle wara ett serskildt pastorat. Åldrig och skröplig begärde han Capellan 1666 och tog 1669 alldeles afsked ifrån tjensten, som han emot wisa förbehåll af lönen lemnade till efterträdaren. Död i Jan. 1673.

Gift med Susanna Nilsdotter, som blef död 14 April 1671. Hade en son Sten, en orolig man, som 1673 sökte klockaretjenst, och en måg Håkan Joensson i Skästa.

9. **Petrus Johannis Munktelius.** Född i Munktorp och Sylta by, hwaraf hans skolkamrater kallade honom "Sylt-Pelle." War som hastigast till Upsala academi, för att icke äfwen få heta "Djeknepræst" 1646. Pwgd 5 Oct. 1653 och war då Collega i Sala skola. Commin. i Kila strax derpå. Kallades 1669 till Lillhärad, att, såsom Vicarius, emottaga Kyrkoherdetjensten, som afgjordes 12 Maj så, att han tillträdde hela bostället och halfwa socknelönen spe successionis. Fick strax efter Herr Lars's död uppbära alla rättigheter. Bemötte den gamle företrädaren alltför hårdt och höll ej contract, hwarföfwer i Cons. klagades. Gjorde 1673 ett swårt fall af en stege, hwarwid sidobenen blefwo krossade, och han kunde icke öfwerwinna skadan. Död 26 Nov. s. å.

Gift 1. 1653 med Brita Lenartsdotter, enka efter Commin. N. Bergius i Skultuna, död 16 April 1671. 2. 1672 med Brita Wibyensis, Prostens i Köping Mag. P. Wibyensis syster, som förut warit i 2 giften, och 4:de

gången blef g. m. Nämdemannen Eric Andersson i Swedwi och Amnesta. Hon dog 26 Febr. 1706. Med förra hustrun war Leonard Kilberg, som blef Coll. Scholæ i Westerås.

10. **Ericus Andreæ Kilander.** Född af bondfolk i Bennerstigen, Kila socken. Stud. 1653. Pwgd 22 Dec. 1657 och tjente derpå 7 år såsom Adjunct hos Pastor i Romfartuna. Commin. i Hubbo 1664. War i synnerlig gunst hos RiksRådet Grefwe Arel Lillie, egare till Slagärda i Lillhärad, och blef genom hans bearbetande Pastor här 1674. Han synes hafwa begått sig wäl med församl., men huset war fattigt då han dog 21 April 1682.

Gift 2 Oct. 1659 med Karin Larsdotter, som då war Pastoris kokerska i Romfartuna. Hon blef sedan g. m. efterträdaren. Barnen, af hwilka sönerne kallade sig Bennerstein, woro: Anders, Häradshöfding i Småland, gaf ett förgyldt crucifix till kyrkan 1683; Daniel war 1702 Tjenstekman eller jordegare i socknen; Elisabeth, g. m. Commin. A. Lundberg i Tillberga; Anna, g. m. en Gabriel Nilsson; Catharina, ogift 1688.

11. **Petrus Erici Arbelius.** Född som troligt synes i Arboga. Finnes icke i Westerås hafwa njutit någon underwisning, men blef Stud. i Upsala 1668. Pwgd derstädes 1675 af ÄrkeBiskopen och antagen till Adjunct åt Domprosten Doct. P. Rudbeckius. Begagnade tillfället wid academien och disputerade pro Gr. 1678. Återkom till Westerås 1682 och sattes att tills widare föreslå Syßlomans- och Predikantstjensten i hospitalet. Skulle ock få fullmagt på syßlan om han "trodde sig capabel och wille betänka sig om enkan." Men dertill war icke hans hog, utan till Lillhärad, genom conservation af Kilanders enka, och Biskopen blef snart gynnsamt stämd för honom. Likwäl mötte ett swårt hinder. Commin. Joh. Schult i KungsBarkarö, som hade sin slägt i socknen och en tid här warit Nådårspræst, hade så intagit Grefwe Lillie, att han utwerkat honom Konungens stränga föreskrift till pastoratet. Schult kallades till examen, som aflopp illa. Biskopen reste då till Konungen i Kungsöhr, uppgaf mannens swaghet och wisade äfwen hans dåliga scriptum, hwilket gjorde, att Konungen gaf efter. Grefwe Lillie kom då med ett annat påstående, som, med allt annat bråk, drog ut längt öfwer året. Ändtligen fick Arbelius fullmagt på sommaren 1683 och till-

Västerås Stadsbibliotek

trädde straxt. Hade efter sådan twist, som ock upprörde hela församlingen, icke någon lugn lefnad. Död i Aug. 1701.

Gift 5 Sönd. e. Trin. 1683 med ofwanstående enka Karin Larsdotter, då han utfäste sig till 50 R:dr morgongåfwa och en hedersklädning.

12. Daniel Petri Dahlström. Född i Lindesberg. War en afkomling ifrån Borgmästaren derstädes Sten Andersson och torde warit hans sonson. Studerade så både före och ifrån 1689 wid academien, att han snart, för sin wackra kunskap och skicklighet, hade anbud af tjenst. Blef ock redan 1698 Rector Scholæ i sin födelsestad. Pwgd 23 Maj 1699. War äfwen lycklig att 1702 blifwa Pastor här och tillträdde s. år. Han hade af Conf. blifwit hitsänd att profwa, och blef straxt derpå i socknestugan antagen. War Orator i prestmötet sistnämnda år. Då pesten 1711 spriddes till Westmanland, dogo här i Mars 7 personer, som efter hög befallning jordades i backen wid ett torp, Kusktorpet. Med Pastors råd uppsattes derstädes ett stort kors af ekträd, som länge stod qwar till minne af farsotens sista besök. Han dog i Juni 1715. Begrofs 26 Juni.

Gift 29 Maj 1702 med Ingeborg Montin, Häradshöfdingen i ÖsterDalarne Magni Pehrssons dotter med Maria Morœus. Hon lefde här ännu 1730. Barn: Pehr, Bruks-Inspektor; Carl Magnus, engagerad i KammarCollegium.

13. Samuel Arhusiander. 1716. Se Past. i Skultuna.

14. Pehr Holstenius. Född i Norbergs socken och Aspbenning 13 Juli 1694. Fadr. Hans Holstensson, Bergsbrukare, war broder till Past. O. Holstenius i Björksta, af den gamla slägt, som länge gifwit stiftet utmärkta lärare. Stud. 1715. Följde Prof. Jon. Fahlenius till Åbo 1722, der han fick condition hos Biskopen Doctor H. Witte, och följde honom åter till Stockholm 1723. Blef Domesticus hos Doctor Caméen 1725. Pwgd i Westerås 1 April 1726 och Supr. Collega Scholæ i Fahlun. Rector i Sala skola 1730. Opponens i prestmötet 1737. Wald Pastor här 20 Maj 1741. Ankom s. å. Kunnig man, men egensinnig och nyckfull. War så mißnöjd i Jan. 1742, att han wille affäga sig pastoratet, äfwen derföre, att han icke hade någon Comminister. Skref till Biskopen, såsom han blifwit trugad hit och med „ödmjuk lydnad försatt sin wälfärd." Fortfor flera gånger med sina beswär, och då han 1751 blef föreslagen till Skultuna, wille han icke profwa med en Competitor, som war under honom i år och förtjenster. Ännu 1755 skref han, att han förut satt i bättre wilkor, att han stod emot flyttningen, men att „en gammal wän i Conf. umgåtts med honom såsom ormen med Eva." Af fattigdom blef han ock allt mera wresig. Död 10 Jan. 1756.

Gift 1. 1730 med Susanna Berg, dotter af Rådman Er. Berg och Marg. Arbogensis i Linde. Barn: Susanna Maria, se nedanfore. — Gift 2. 1737 med Anna Christ. Boman, enka efter Bergsfogden And. Lindegren, död 1739. 3. 1741 med Brita Elisabeth Bergström, dotter af BergslagsKamreraren A. Bergström i Sala, död 1746, 26 år gammal. 4. 1749 med Fröken Brita Sophia Gyllengahm ifrån Romfartuna, död 1778, 69 år gammal.

15. Johan Lundberg. 1757. Tilltr. 1758. Se Past. i Grytnäs och Aveста.

16. Johan Essén. Född i Sala Landsförsamling 11 Oct. 1720. Fadr. Comminister. Stud. 1740. Pwgd 13 Mars 1744 och Adj. hos Pastor i Åhl. Kom 1746 till Medåker att sköta Pastorstjensten efter sin styffader. Blef 1748 förste Commin. i Lillhärad, sedan syßlan blifwit ordentligen inrättad. Enhälligt kallad till Kyrkoh. 1769. Erhöll fullmagt 4 Juli. Tilltr. 1770. Rördes af slag 30 Mars 1773. Åter på predikstolen 27 Mars 1774. Död 19 April sistnämnda år.

Gift 1. 18 Oct. 1750 med Susanna Maria Holstenius, företrädarens dotter, f. 13 Dec. 1731, död 6 Sept. 1757. 2. 19 Oct. 1758 med Catharina Moell, dotter af Rector Scholæ i Westerås Mag. Jac. Moell, f. 2 Juli 1739, död 182.. Med den sednare: Lars Jacob, Regimentsskrifware; Anna Catharina, g. m. Rådman Bodell i Westerås.

17. Lars Carlsten. Född wid Ludwika Bruk 16 Mars 1723. Fadr. sedermera Byggmästare i Norrberke Carl Kallsten. Modr. Anna Andersdotter. Stud. 1749. Pwgd 5 Dec. 1753 och Nådårspredikant efter Commin. i Dingtuna. Erhöll ock samma Commin.tjenst, utan förslag och omröstning, genom Kongl. resolution 1755, och det för boställets utbyte med ett sterbhuset tillhörigt hemman. Respondens wid prestmötet 1760. Pastor här 1774. Tilltr. 1776. Hade god röst

Västerås Stadsbibliotek

och war en ypperlig mäßepreſt in på ålderdomen. Saknade ej eller wigtigare egenſkaper. Död 5 Aug. 1797.

Gift 24 Febr. 1755 med Catharina Lahlin, Commin. A. Etzelii i Dingtuna enka, f. 5 Nov. 1719, död 4 Aug. 1801. Hade endaſt dottren Ulrica, g. m. Sadelmakaren Carl Unander i Stockholm.

18. Mag. Carl Lindbohm. 1799. Tilltr. 1800. Se Paſt. i Skultuna.

19. Jonas Reutermark. 1820. Tilltr. 1822. Se Paſt. i Kungsåra.

20. Gabriel Alexander Johansson. 1837. Tilltr. 1839. Se Paſt. i Swedwi.

21. Daniel Arosenius. Född i Westerås 25 Febr. 1803. Fadr. till ſlut Proſt i Söderberke. Stud. 1822. Pwgd 3 Juni 1826, förordnad till Commin.Adj. i Norrberke. Huspredikant hos Aſſeßorn J. H. Didron och Majorſkan M. E. Didron i Upland i Sept. 1827. Rector Scholæ i Arboga 12 Juni 1829. Kyrkoh. här 26 Mars 1838. Tilltr. 1839.

Gift 29 Juni 1830 med Sophia Ulrica Timm, dotter af Brukspatron A. Timm och Lov. Ulr. Nettelblad, f. 3 Sept. 1805. Barn: Daniel Bernhard, f. 11 Nov. 1831; Sophia Gabriella Catharina, f. 27 Aug. 1835; Pehr Axel, f. 29 Juni 1838; Henric Alfred, f. 20 Aug. 1841; en ſon död.

---

2. Comminiſtrar.

1. Johan Eſſén. Den förſte Commin. 1748. Se Paſt. i denna förſamling.

2. Johan Sewallius. 1769. Se Commin. i Skultuna.

3. Eric Rungren. Född i Skultuna 24 Jan. 1750. Fadr. war Skolärare wid Meſſingsbruket. Modr. omgift med Commin. A. Melenius i Barkarö. Stud. 1771. Pwgd 31 Aug. 1777. Adjunct på många ſtällen. Commin. här 9 April 1787. Fick nog erfara, att lägenheten är ringa. Död 4 Mars 1803.

Gift 19 Nov. 1780 med Christina Swederus, dotter af Skattebonden och Klockaren Lars Ericsſon i Swedwi,

f. 1751, död 13 Sept. 1825. Barn: Johan, Landtbrukare; Eliſ. Chriſtina, död ogift; Cath. Maria, g. m. Organiſten Hiller i Ängsö.

4. Eric Nordquiſt. 1803. Se Commin. i Skultuna.

5. Anders Johansſon. Född i denna förſaml. och Lundby af bondfolk 26 Oct. 1777. Stud. 1803. Pwgd 15 Juni 1804. Tjenade derpå i Näsby och Norrberke. Commin. här 1809, men PaſtorsAdj. i Norberg förrän han tillträdde 1810. Död af ſlagfluß 13 Jan. 1825.

Gift 1811 med Maria Samuelsdotter, Bergsmannen i Björbo, Norrberke, Samuel Pehrsſons dotter, f. 1 Juni 1787. Barn: Carl Guſtaf, Handelsbokhållare; Johan Wilhelm, f. 1821; Carolina Auguſta, f. 9 Aug. 1815.

6. Anders Scherlin. 1825. Se Commin. i Skultuna.

7. Carl Eric Jäderberg. Född i Bro 8 Oct. 1804. Fadr. A. G. Jäderberg, Arrendator och Mjölnare, leſde ſedan på ſitt hemman i Bro. Modr. Chriſt. Carlsdotter. Stud. 1826. Pwgd 4 Dec. 1827. Paſt.Adj. i Berg och Ihrſta. Commin. här 17 Febr. 1833. Tilltr. 1834. Under det han förrättade högmäßopredikan på Långfredagen 17 April 1840 måſte han twärt afbryta wid ropet, att kyrkotaket ſtod i brand, ſom endaſt kunnat uppkomma af gniſtor ifrån ſacriſtian. Allt folk kom lyckligen ut, det meſta räddades af löſa ſaker, men kyrkan nedbrann. På Skäſta gård, der gudstjenſten ſedan hållits, ſkadades större byggningen betydligt af eldswåda 1843.

Västerås Stadsbibliotek

III. Köpings Contract.

1. Köpings Stads- och Landsförsamlingar med Kungs-Barkarö.

1. Kyrkoherdar.

1. Tobias kallas "Persona Ecclesiæ Köpungh" i det bref af 1300, hwarmed han af Domcapitlet i Westerås sändes till Kaniken Nicolaus Katilli i Linköping, att notificera honom hans wal till Biskopsembetet.

2. Ingevaldus, "vice Curatus in Köpungh", wittnar i ett bref, hwarmed Ragnolphus och Tijfrid, conjuges, upplåta till Biskop Egisel allt sitt gods i Witaskogh emot jord i Gudkistom i Malmum år 1349.

3. Johannes "in Köpungh" 1355. Af ett bref utgifwit i Säby, som då nämnes liggande i Kollebecks socken. Är förmodligen densamme, som "Herra Jenis i Köpunge, Kaniker i W. Aros" nämnd 1378.

4. Laurentius "Sacerdos de Copingia" 1385. Säkert den Laurentius Boetii "venerabilis frater", som dog i Wadstena 4 Maj 1406. "Hic fuit natione Westrogothus et ante monæsticam sumsit vitam Curatus erat in Laglösa Köpungh et Præpositus in illa provincia." (Se Diarium Wadsten.) Att detta är wårt Köping synes tydligen deraf, att staden med detta namn i Miracula S:æ crucis Stockholm. säges wara "Aros. Dioesesos" och flera bewis finnas, att prester i detta stift tagit afsked och ingått i Wadstena kloster.

5. Nicolaus. 1448. Biskop Åke nämner honom i ett bref "Herra Niclissa Soknaprästir i Köpungi", som med gåfwor till klosterkyrkans byggnad beställt sig själamässor hwar Onsdag.

6. Gudormus kallas Confessor fidei Copensis i ett bref af år 1500. Men owiss är dock, om han hörer hit eller till klosterbröderne.

7. Olaus Widichindi. Den förste Evang. Lutherske Pastor här, som föregifwes redan på den märkliga riksdagen i Westerås 1527 hafwa samtyckt till Religionsförändringen.

8. Laurentius Nicolai. Erhöll K. Gustafs Collationsbref på Köpings prestegäll med Anneran "Barkarne" 1537. (Af RiksRegistr.)

9. Sweno Petri. Har underskrifwit mantals- och skattskrifningslängden för socknesförsamlingen 1556. Står uppförd i Kammar-räkenskaperna för sitt wederlag åren 1557—1570. Död 1574.

10. Michael Olavi Gevalienſis. War 1571 K. Johans Hofpredikant och blef af honom satt till Pastor här 1575. Följande året war han Orator på prestmötet i Westerås. Såsom ContractsProst underskref han Upsala mötes beslut 1593. Stiftets fullmägtig på riksdagen i Upsala 1594 och undertecknade 19 Febr. Ständernas försäkring. Fick 30 Nov. 1595 Konungens bref på 24 tunnor säd i wederlag. Död 22 April 1599.

Gift med Elin, som efterlefde. Dottren Anna, blef g. m. Borgmästaren i Stockholm Olof Andersson, och stammoder för flera hederliga slägter.

11. Laurentius Algothi. Son af Bonden Algut Jonsson i Rör, Wäse härad och Wermland, med Karin Jonsdotter. Kallade sig stundom Vigelius (af vigere, röras, wara rörlig) efter födelseorten Rör. Ingefinnes först såsom Capellan i Örebro af Upsala mötes underskrift 1593. Kom sedan till Kongl. hofwet och 1600 med K. Carls fullmagt hit, blifwande ock ContractsProst. Predikade i prestmötet 1602. Redan K. Gustaf hade gifwit Pastor här Fante-Torp, för ett stycke ång, som togs af prestebordet och lades under Köpings hus till en trägård. Stadfästelse derpå gaf nu K. Gustaf Adolf 17 Juli 1610, och gaf äfwen följande år denne Pastor eftergift på nästa års kronoutlagor och frikallelse ifrån att hålla kneckt, emedan han lidit stor skada af fienden på Öland. Synes således en tid hafwa warit krigspresk. Hallenberg kallar honom "Herr Jon" efter Konungens bref. Troligen är namnet orätt uppfördt i Upsala mötes underskrift. Död 1618 wid Andreæ tid.

Gift 1. med Anna Larsdotter, som med flera döde barn finnes nämnd på behållen grafsten. 2. med Susanna,

Västerås Stadsbibliotek

som efterlefde 1621. Af barnen äro kände: Swen Vigelius, reste utrikes och blef slutligen Past. et Præp. i Pedersöre af Österbotten; Pehr, till slut Aßeßor i Åbo Hofrätt, adlad Ekenberg, g. m. Christina, Borgmästaren Eric Göransſons i Köping dotter.

12. Mag. Nicolaus Nicolai Isogæus. Född i Jemtland, hwaraf namnet ock är taget, genom Grekisk öfwersättning. Hade studerat i Westerås och blef der Pwgd 15 April 1603. Synes då ha warit Collega i skolan, men reste snart ut till Tyskland, disputerade i Wittenberg 1606 och erhöll troligen derstädes den Magister-titel, som honom i acterna tillägges. Finnes sedan icke förrän 1609, då han war Con-Rector i Westerås, då det äfwen tillhörde honom att föra Domcapitlets protocoll. Rector Scholæ i Hedemora 1610. Flyttades tillbaka såsom Rector till Westerås 1613. Kyrkoh. och ContractsProst här 1618. Ehuru stadd i hederlig tjenst finnes han icke nämnd i allmänna ärender och omtalas föga i Conſ. protocoller. Död 1626. Begrofs näst före Pingst.

Gift 1613 med Christina Mattsdotter, som länge efterlefde. Hennes fader Matts Pehrsſon, Borgmästare i Hedemora, war märklig i flera afseenden. Förståndig, drifftig och wälgörande i lifstiden utströk han på dödsſängen utur böckerna alla ſina gäldenärers namn. Prostens ſon synes Matthias Nic. Isogæus, Commin. i Skinſkatteberg, hafwa warit.

13. Mag. Petrus Johannis Rudbeckius. Född i Almby ſocken af Nerike 17 Jan. 1578. Äldre ſambroder till Biſkopen, hwilken han ock liknade, men dock ej uppnådde i lärdom och kraft. Studerade mest i Örebro ſkola till 1598 då han kom till Upſala academi. Begaf ſig 1601 till Tyſkland, hörde de bästa Theologer och blef 1602 i Wittenberg på academiens jubelfeſt Magiſter, den 13:de ibland 64, ſom promoverades på Churfurſtens bekoſtnad. Hemkommen 1604 fann han ſin fader, en broder och alla ſyſtrar döda af peſten. Blef 1605 antagen af Herr Swante Sture till Informator för deß ſon Sten, men kort derpå Eloqu. Profeßor wid Upſala academi och flyttades efter två år till Phyſices profeſſionen. Heldre ſkulle man tro att han warit Theol. Profeßor, emedan han 1608 ſynnerligen utmärkte ſig i diſputationen med Forbeſius. Hallenberg ſäger att han war Medicinæ Profeßor då Konungen 23 Aug. 1613 gaf honom fullmagt att wara

Paſtor et Præp. i Umeå. För okända orſaker gick han derifrån 1620 och lefde några år utan tjenſt i egen gård, till deß Konungen 12 Maj 1625 förordnade honom till Theol. Lector i Westerås, hwarpå han ock tillträdde Skerikes præbendepaſtorat. Kyrkoh. här och ContractsProſt 16 Febr. 1627. Riksdagsfullmägtig ſ. år i Stockholm och underteckade beſlutet 24 Dec., äfwenſom det af Ständernas Utſkott 12 Jan. 1628. Under ſin bästa werkſamhet död 26 Aug. 1629.

Gift 1605 med Brita Andersdotter, ſom dog i Westerås 1647, 72 år gammal. Hennes fader war en hederlig Borgare i Stockholm. Enda barnet Brita blef g. m. Domproſten Mag. Gabr. Holſtenius.

Skrifter: Epitaphium b. memoriæ Joh. Rudbeckii Civis et Scribæ Örebroensis ejusque Uxoris ac Liberorum. Arosiæ 1625. — Underwiſning om Sweriges Rikes Böndagar och om Sweriges wapen. Westerås 1623. 8:o. — Twå nya andliga Wiſor 1. på Jeſu Chriſti wår Herres och Frälſares nampn, 2. en troofull Böne-Pſalm uti all nöd. 1623. 8:o. — En Swenſk Wiſa kallad Insignis Adolescentia et Insignis pueritia. Sthm 1624. 4:o. — Confessio Augustana P. R. cura et sumtu in usum juventutis scholasticæ. Aros. 1625. 8:o. — Epitaphium in Sepulturam R. Christinæ etc. Aros. 1626. — Swenſka Pſalmboken i många mål förändrad och förmerad. Westerås 1627. 4:o. Förſta upplagan hette: Enchiridion eller then Swenſka Pſalmboken, ſamt andra ſmå wanliga handböcker, flitigt öfwerſedt och corrigerat, ſåſom ock med några nödhtorftiga ſtycker förbättrat och förmerat. (Math. 16: Hwad hjelper thet menniſkan etc. och Joh. 17: Thetta är ewinnerligt lif etc.) M. Petrus J. Rudbeck N. Studioſus. Stockh. aff Ignatio Meurer år 1623. 12:o. Utom 1627 utkommo flera upplagor ända till 1643 i Stockholm. 8:o minori.

14. Mag. Matthias Nicolai Tunamontanus. Född i Stora Tuna omkring 1590. Hans fader Nils Klockare hade, utom denne, twenne hederliga ſöner i preſteſtåndet. I Tuna ſkola, ſom på den tiden hade anſeende, begynte han ſtudera och ſedan i Westerås tills han blef Pwgd, okändt på hwad år. Begaf ſig derpå till Tyſka academier, diſputerade i Greifswald 1614 och blef Magiſter. Ett exemplar af hans Diſp. träffades i ſednare tid i Westerås fullſkrifwet, ſåſom han haft det i cathedern, och förwaras troligen till beundran af

Västerås Stadsbibliotek

den gräsliga metaphysiska lärdomen. Träffas sedan först i Westerås 1619, och blef, efter aflagdt prof, Supr. Collega Scholæ. Följande året v. Pastor i Munktorp efter den hastigt aflidne Kyrkoh. Latovius. Rector Scholæ i Arboga 9 Jan. 1621. Då denna skola för någon tid upphörde, blef han Kyrkoh. i Romfartuna 1624. War Respondens i prestmötet 1626 och Orator 1629. Uppförd med twå andra lärde män på förslag till Köping, fick han 1630 Konungens fullmagt. War ock Prost öfwer contractet och Cons. Majoris Adsessor. Predikade i prestmötet 1635. Riksdagsfullmägtig för stiftet 1638. En betydande prest, som ock stod wäl hos öfwerheten. Fick 1644 norra gården i Alsta till prestebord och 1645 södra gården dertill. Nedtryckt af bekymmer och förtret öfwer en widlöftig dotter blef han död 3 Maj 1646.

Gift 1. 19 Nov. 1620 med Malin Carlsdotter, som påstås wara född Stenbock, enka efter Kyrkoh. Latovius i Munktorp. Hon dog 23 Febr. 1641. For tidigt nära bekant med henne, måste han, efter Cons. noga beräkning, undergå wanliga plikten. 2. 1642 med Sara, Prostens i Rättwik Mag. O. Dalekarli dotter, enka efter Borgmästaren M. Hijsing i Köping. Barn med den förra: Nils, studerade, blef Lieutenant wid Amiralitetet, bekant af sina widlöftiga sjöresor med namn af Nils Mattsson Köping; Carl, Johan och Georg kommo alla på en gång till Upsala academi, gingo in i krigsståndet och uppgifwas hafwa dödt i fält; Brita, förlofwad med Lectorn H. Granagrius, men swek honom sedan det war lyst för dem första gången, och rymde med en äfwentyrare Anders Hult, som torde warit den, som sedan blef Syndicus i Arboga. Föräldrar, fästeman och Consist. hade deraf stora beswär och förargelser. Fadren beklagade sig i Consist. 3 Dec. 1645 och "protesterade offentligen att han sin dotter för detta stycket skulle exheredera."

15. Magister Petrus Olai Wibyensis. Född i Wiby af Strengnäs stift 22 Sept. 1611 af Kyrkoh. Olaus Petri och Catharina Aulina. Efter flitigt studerande wid Upsala academi promotus Magister derstädes 3 Febr. 1642. Præsiderade 1643 för en disputation och förblef en tid wid academien. Men hans befordran gick på annan wäg. På kallelse att tjena wid armèen blef han Pwgd, och snart såsom GeneralFältpredikant brukad i Danska kriget till freden 1645. Skref sig sjelf Consist. Castrensis Præses. Mycket älskad

och aktad af krigsbefälet wann han den recommendation hos Drottningen, att han strax efter slutadt krig erhöll deß stränga recommendation och nära nog fullmagt på Lindesbergs pastorat. Högt stött af en så ung mans hastiga befordran till intrång mot stiftets barn, uppbjöd Biskopen all sin förmåga att utwerka ändring, och han lyckades. Dermed war dock intet wunnet. Wid ledigheten här sattes på förslaget 3 förtjente Lectorer och en Pastor, som ock warit Lector, men alla underdåniga föreställningar kunde nu intet uträtta, utan Mäster Pehr erhöll 26 Maj 1646, 3 weckor efter den föregåendes död, Drottningens fullmagt och tillträdde följande år. Stiftets mißnöje saktades dock, så att han blef i allmänt prestmöte 7 Sept. 1648 ContractsProst. Förde præsidium 1649, då hans egen disputation ventilerades. Wann efter hand både aktning och förtroende. Död hastigt 9 Dec. 1662.

Gift 1. i Jan. 1647 med Elisabeth Lithman, Prosten i Örebro Mag. Nicol. Bothniensis dotter och syster till Biskopen Doct. C. Lithman i Strengnäs, f. 1624, död i barnsäng 30 April 1659. 2. 1660 med Christina Rudbeckius, Biskopen Doctor Joh. Rudbeckii dotter och enka efter Past. Prim. i Stockholm Mag. Sim. B. Arbogensis, f. 1621, död i Westerås i Febr. 1699. Af barnen i förra giftet, som kallade sig Widman, är slägten på mansfidan längesedan utgången. Men af dottren Christina, g. m. Prosten i Norrberke Mag. Sam. Elfwing, härstamma flera ännu lefwande slägter.

Skrifter: De motu in communi. Ups. 1645. — Diss. Synod. De peccato originali et actuali. Arosiæ 1649. 4:o. — Likpredikan öfwer Hustru Maria Ericsdotter 1652. Strengnäs. 4:o. — Dito öfwer Kongl. Hofpredikanten Mag. Ol. Ursinus 1658. Westerås. 4:o.

16. Mag. Nicolaus Jonæ Salanus. Född i Upsala, hwaraf namnet ock är taget, 1618. Fadr. Mag. Jonas M. Werionensis war då Professor derstädes, men till slut Biskop i Skara. Modr. Sigrid Jonsdotter Bubb. På födelseorten studerade han så, att han 1639 kunde wid academien orera på Grekiska. Magister 22 Maj 1646. Philos. Adjunct wid acad. 1648. Förordnades af Drottningen 4 Mars 1650 till Græcæ Linguæ Lector i då warande Gymnasium Holmense. Pwgd af ÄrkeBisk. i Upsala 23 Nov. 1656. Transp. till Theol. Lectionen 3 Mars 1659, blef s. år Rector Gymnasii

Västerås Stadsbibliotek

och fick Solna pastorat till præbende. Efter Prosten Wibyensis sökte Köpings församling få Mag. Eric Sahlamontanus i Munktorp till sin Pastor och Biskopen gjorde äfwen hwad han förmådde, men Lector Salanus erhöll Regeringens fullmagt 27 Aug. 1663, och s. d. afgick äfwen bref till Biskopen att mottaga och inställa honom. Då det skedde 1664 blef han ock ContractsProst. Wald Riksdagsfullmägtig 1668. I alla sina tjenster arbetsam och nitisk till församlingens wård, men war ej lycklig att komma öfwerens med Borgmästare och Råd, som 1668 hade flera klagomål emot honom i Cons. för egenmäktiga tilltag. Död 13 Oct. 1671.

Gift efter 1660 med Catharina Simonius, företrädarens styfdotter, f. i Stora Tuna 1645 och uppnådde en hög ålder. Barn: Jonas, Philos. Lector i Westerås; Nils, Rector Scholæ i Köping; Johan, Politie Borgmästare i Stockholm; Pehr, Adjunct wid Upsala academi, en stor Antiquarius; Christina, g. m. Kämnären Gabriel Pontin i Stockholm.

Skrifter: De Temperantia. Ups. 1648. — Oration, på Grekisk Hexameter, de otio fugiendo. Upsl. 1639. 4:o. — Gnomonologia, in qua Sententiæ Poëtarum et Philosophorum veterum Græcorum ad certos titulos, secundum ordinem alphabeti, sunt redactæ, cum versione latina. Upsaliæ 1656. 8:o. — Epitaphium Margaretæ Salviæ Conjugis Johannis Adler Salvii, Carm. elegiaco. Holmiæ 1658. — Ode Epinetica dicta Carolo Gustavo Regi, cum ex bello reversus esset Gothoburgum ad comitia, versibus Græcis et Latinis, per modum dialogismi inter Apollinem et Musas. Holmiæ 1658. 4:o. — Orationes binæ, prior de Sedulitate, cum Theol. Professionem 31 Maji 1659, Posterior de admirabilibus animæ, cum Rectoratum 27 Oct. eodem A:o susciperat, in R. Holm. Gymnasio proclamatæ. Holmiæ 1661. 8:o. — Sex positiones de Peccato originali in specie. Ib. 1665. 4:o. — Likpredikan öfwer Hustru Christina Jonsdotter i Köping. Westerås 1671. 4:o.

17. Mag. Matthias Joannis Wagner. Född i Wangnsta, Hernö socken af Ångermanland 1635. Af några orätt uppgifwen för Ostrogothus. Både i äldre och sednare tid omtalas flera med namnet Wagner, men troligen icke af denna slägt. Nära boende till Hernösand hade han lätt att

begagna deß lärowerk, och begaf sig derifrån till Åbo academi, der han blef Magister 24 Maj 1664. Besökte sedan utrikes academier och hemkom i Aug. 1667. Blef strax derpå Pwgd och Hofpredikant hos Rikskattmästaren Herr Gust. Bonde. Är antecknad för Notarius i Kongl. HofConsistorium 1668. Sedan genom Doct. J. Terserii bearbetande Collegium Clarœmontanum war inrättadt i Stockholm, antogs Mag. Wagner, såsom skicklig man, till Docens derwid 25 Juli 1670, och säges äfwen warit deß förste Rector. Erhöll 28 Mars 1672 Konungens fullmagt att wara Kyrkoherde i Köping, och blef 31 Maj s. år af Biskop Rudbeckius introducerad och till ContractsProst nämnd. Hade mycket anseende och war 1680 kallad till Ledamot i den stora Commissionen i Stockholm. Efter kallelse af S:t Jacobs församling utnämd af Konungen till deß Kyrkoh. 2 Jan. 1682, och ditflyttade s. å. Död derstädes i Aug. 1693.

Gift 11 Juni 1668 i Pastorshuset af Riddarholms församling med Christina Terserus, f. i Leksand 1644, död i Köping 5 Juni 1675. Begrofs 11 Juli, då hennes fader Biskopen Doctor Terserus kom sjuk dit ifrån Linköping och Lectorn Mag. A. Thermœnius höll Likpredikan. 2. 1676 med Christina Silvius, dotter af Lagmannen i Wermland Joh. Silvius, sedan g. m. Lagman Knut Törnehielm. Barn med den förra: Jöns, Magister, dog tidigt; Elisabeth, g. m. Prosten i Sala Mag. Eric Micrander.

18. Mag. Petrus Joannis Wagner. Född 1637. Broder till den föregående och hade med honom lika ungdomsöden, så att de följdes åt till Åbo academi, disputerade under samma Professorer och blefwo Magistrar samma gång 1664. Om ock denne besökt utrikes academier är obekant. Synes troligare strax emottagit den Collegœ-tjenst, som han en liten tid innehade i Hernösands skola. Befordrades till Predikant wid Amiralitetet i Carlscrona och redan 7 Maj 1668 till Kyrkoherde i Halmstad. Fick aldrig fullmagt derpå, utan blott Senatens notificat. till Bisk. i Götheborg derom, med befallning att inställa honom. Hans wäg till Köpings pastorat och omständigheterna derwid äro icke kända, men 2 Jan. 1682, således samma dag som brodren nämndes till S:t Jacobs församling, erhöll han Konungens collationsbref, som måtte äfwen innehållit rättighet att wara ContractsProst. Äfwen deraf hade han en längre tid endast copia. Han wisade sig snart

Västerås Stadsbibliotek

säsom en rask och temligen oblyg man, som icke eftergaf sin rätt. Prot. 15 Mars 1683: "refererade Ep. i Cons. att han war anmodad begrafwa Pastor i Bro, men Præpos. i Köping hafwer welat honom det förwägra, frågade ergo huru det tillförene warit practiseradt? och om icke en Biskop hafwer magt att begrafwa en Pastor på landet? Resp. att det warit praxis af urminnes tider, att ingen understått sig disputera Episcopo denna sin rätt, och alldenstund Præpos. i Köping beropar sig på sin fullmagt, wore billigt, att han först låter sig introducera, säsom andre Pastores." Det skedde af Biskop Carlson 14 Jan. 1684, och om twisten nämnes icke widare. Stiftets fullmägtig på riksdagen 1686. Skref s. år till Biskopen att han war rädd för Magistrar till embetskamrater och bad blifwa förskonad ifrån sådana. Ålagd att præsidera i prestmötet, drog han sig undan säsom sjuklig. Samma gång beslöts att den, som ej wille åtaga sig præsidium, skulle böta 12 R:dr. Synes ock snart warit förswagad. Död 3 Juni 1689.

Gift med Märta Pehrsdotter Menlös, som efterlefde, okänd till härkomst, men war i någon slägtskap med Biskop Carlsons sednare fru. Barn: Pehr, död studerande; Jacob, Philos. Lector i Westerås; Helena Brita och Anna Christina. Endera war 1689 förlofwad med Mag. A. Skragge, som blef Pastor i Ljungby uti Skåne.

Skrift: Likpredikan öfwer StadsMajoren A. Nesner och deß son Pehr, som olyckligen omkommit. 1681.

19. Mag. Joannes Danielis Solinus. Född på Sollerön, eller nu war. Sophiæ Magdalenæ församling, 1646. Fadr. Daniel Jonsson, Capitaine wid Mora compagni, blef sedan Major för Utskottsfolket ifrån Dalarne. Modr. Margareta Terseriana, dotter af Pastor i Thorsång Dan. Ingelberti. Kom tidigt till Westerås och utmärkte sig, så att han ock responderade för Grekiska theser under Lector Sundelius förrän han 1665 med godt betyg afreste till Upsala academi. Begynte med ifwer och disp. pro exercitio, men afbröt cursen 1671, kallad till Adj. af den sjuklige Prosten Helsingus i Leksand och Pwgd 12 Febr. Förwärfwade sig snart ett wackert anseende och antogs 1675 till Regimentspræst för det extra krigsfolket, som skulle utgå till gränsens försvar. Finnes ock 1679 warit med truppen nedreist till Bohus. Följande år war han åter i Leksand, då han kallades till Gen. Major Kruses regimente, men antog ej anbudet, utan blef qwar hos den

swage Prosten, hos hwilken han kunde mera både gagna och förtjena. Dock efter twenne år waknade hans lust att fullfölja studierna och beså främmande länder. Sökte och fick således tjenstledighet, samt 26 Juni 1682 en ampel recommendationsskrift af Biskop Carlson, hwarmed han begaf sig till Wittenberg, blifwande der prom. Magister 16 Oct. s. å. Utgaf och förswarade följande år en Theol. disputation, och hade på 5:te året besökt flera utrikes orter, då han 1685 hemkom. Erhöll s. år Enkedrottningens fullmagt på Kolbecks pastorat. Icke mindre säsom behaglig än säsom lärd och erfaren man blef han af Köpings församlingar kallad och hos Konungen 1689 begärd till Pastor, hwarpå 1690 fullmagt för honom utföll. Men, i detsamma tillträdestiden war inne, blef han död 1 Maj 1691.

Gift i Juni 1685 med Catharina Aurivillius, Prosten i Gefle Mag. O. Aurivillii dotter och enka efter Prosten i Leksand Mag. D. Helsingus, f. 26 Aug. 1640. Som de woro i någon slägtskap begärdes lof i Cons. till ägtenskapet, då han gaf 6 R:dr till Capitlet och 3 tunnor säd till Leksands fattiga. Hon dog 13 Nov. 1689 och begrofs samma dag med hans moder i Kolbeck. Till deras minne skänkte han kyrkan en ljuskrona.

Af hans Disp. må nämnas: **De habitatione Japheti in tabernaculis Semi, Præs. A. Calovio. Wittebergæ 1683, 4:o.**

20. Mag. Nicolaus Dwan. 1691. Näst förut hade Konungen till Pastor här utnämnt Kyrkoherden i Helsingborg Mag. Nils Agrell, som s. år blifwit ditflyttad från Torup i Halland, men efter församlingens öfwertalande blef han qwar, samt dog s. å. Om Mag. Dwan se Domprostarne.

21. Mag. Nicolaus Petræus. Född 1654, troligen i Möklinta strax efter fadrens tillträde af samma pastorat ifrån Capellansspyßlan i Fahlun. Redan 1667 inskrifwen wid Upsala academi begagnade han dock en tid underwisningen i Westerås. Öfwergick snart på båda ställena sina jemnåriga i kunskaper, men skyndade icke med publika specimina, så att han först 1686 hade fullgjort allt till graden. Företog då, i sällskap med den lärde Cructus, en widlöftig resa i främmande länder, som warade flera år, hwarunder han frånwarande blef Magister i Upsala 1688. Kom 1691 till Westerås med ett

Västerås Stadsbibliotek

recommenderande betyg af Decanus Professor Peringer, att han af Cancelleren blifwit kallad till Adjunct wid academien om han welat, men troddes hafwa utsigt till syssla i Westerås. Pwgd 27 Aug. s. å. Med owanliga insigter erhöll han ock owanlig befordran, då han 1692 immediate blef med Kongl. fullmagt Primar. Theologiæ Lector och tillträdde följande år Harakers pastorat såsom præbende. Rector Gymnasii 1697. Pastor i Badelund, sedan denna församling åter blifwit Lectores tillslagen, 1697. På Consistorii wägnar s. år Riksdagsman i Stockholm. Utnämd af Konungen 18 Mars 1701 i högqwarteret Lais till Pastor här, och skulle följande år tillträda, men dessförinnan afled han 27 Mars 1702.

Gift 6 Nov. 1693 med Catharina Kyronius, dotter af Assessorn P. Kyronius och Cecilia Bröms. Hon kom i nytt giftе med ConsistoriiNotarien Mag. Ol. Ehrenström. Barn: Pehr, Slottsbokhållare; Jesper, Slottsinspektor wid Kungsöhr och Kronobefallningsman; Carl, BruksDirektör; Cecilia, g. m. Kronobefallningsmannen M. Hultstedt.

22. Mag. Petrus Browallius. Född i Fahlun 27 Jan. 1664. Fadr. då Commin. derstädes, sedan Kyrkoh. i Gagnef. Student 1680 och ansågs wäl förtjent då han 1691 blef Magister. Pwgd 27 April 1692, redan utnämnd till Rector i Arboga skola, men strax öppnades för honom befordran på annat håll. Han kallades 1693 till E. O. Predikant wid Lifgardet, blef v. Pastor och 1696 ordin. Pastor ibidem. År 1700 och följ. war han arméen följaktig i Skåne, Liffland och Polen, och är äfwen antecknad såsom Konungens Hofpredikant, eller åtminstone att han hos Konungen gjort tjenst. Efter slaget wid Clißow hade han den förrättning, att i Konungens och flera Generalers närwaro jordfästa 10 slagna Officerare och 200 gemene man, liggande i en graf, och, ehuru de stupat för fienden, fick han lifstod för alla, såsom han berättade i Cons. 1724, då han anklagades att hafwa tagit 2 dagswerken af soldater. Af alla K. Carl XII:s prester synes ingen så snart blifwit förloßad ifrån den swåra fältlefnaden, som han. Då underrättelse ankom 1702 om ledigheten i Köping, blef han strax utnämnd till Kyrkoherde, och ehuru han skrifwit hem, att han icke fick iagttaga tillträdestiden, som redan war inne, utan måste för brist på prester dröja wid arméen, dröjde det dock ej längre, än att han s. år fick företaga hemresan, åtföljande betäckningen af den wid Clißow slagne Holsteinske Hertigens lik, och ankom i Oct. till Stockholm. Af sitt resefällskap war han dock ej mera skyddad, än att fienden beröfwade honom på wägen allt hwad han egde. Af Biskopen introducerad i December, äfwen såsom ContractsProst. Denna heder wille Kyrkoh. Christiernin i Björkog dela med honom 1710, då han påstod sig enligt fullmagten böra hafwa inspektion öfwer samma församlingar som företrädaren. Striden blef skarp, kom ända inför Konungens Råd och afgjordes så, att Browallius ändtligen 1711 medgaf honom att wara Prost i egen församling. Hans skrifwelse derom är märklig för sin hwaßa penna. I prestmötet 1705 war han Concionator första dagen, 1712 vice Præses och 1713 Ordin. Præses. War ock sistnämnda år stiftets Fullmägtig på riksdagen. En berättelse är att han för något oförsigtigt yttrande om Konungen en tid warit suspenderad. War dock en käck Pastor, isynnerhet att bedrifwa den pågående kyrkobyggnaden, och gaf sjelf åtskilligt till kyrkans prydnad. Den äldste Pastor här, både till lefnads- och tjenstеålder på 200 år, då han dog 20 Juli 1738. Ett wackert epitaphium i kyrkan bewarar hans minne.

Gift 1. 1695 med Christina Maria Lysing, Kyrkoh. i Jacobs förs. i Stockholm Mag. Lysings dotter, f. 1675, död 27 Oct. 1727. 2. 1728 med Anna Magd. Bilow, dotter af Professor Jon. Billowius i Upsala. Barn med den förra: Brita Emerentia, g. m. Brukspatron Dav. Betke, samt Lieut. och Brukspatron Sam. Unéer; Elisabeth, g. m. Kyrkoherdarne A. Fahlberg och P. Achrelius i Öija och Westermo; Jacob, död ung; Wilhelm, Kammarförwandt; med den sednare: Carl Johan, Kammarskrifware i K. Stats-Contoiret.

Skrifter: Prestmötspredikan, hållen i Westerås 1705. Sthm 1720. — Likpredikan öfwer Kyrkoh. Kumblin i Gunnilbo. Sthm 1725. — År 1710 i Jan. ingaf han till Consist. en widlyftig berättelse om någon sällsam naturföreteelse i Köping, som är intagen i Hallmans beskrifning.

23. Mag. Jacob Swedelius. 1740. Introducerad 11 Oct. s. å. Se Domprostarne.

24. Mag. Carl Browallius. Född i Westerås 4 Mars 1704. Fadr. då Lector, sedan Pastor i Bro. Stud. 1720. Fann sig länge wäl hos sin mosters man Prosten Aspman i Linde, som understödde honom. Magister i Juni 1731,

Västerås Stadsbibliotek

men hade redan 19 Dec. 1729, på kallelse af General-Fältmästaren Baron Cronberg att wara E. O. Predikant wid Artilleriregimentet, blifwit Pwgd. Ordin. Pastor 1736. Uppförd 1744 på förslag i första rummet till detta pastorat, och af Konungen utnämnd 2 Nov. Introducerad af Biskop Kallenius 11 Maj följ. år, då han ock mottog Contractets wärd. Död efter långwarig och swår sjukdom 25 April 1752.

Gift 20 Maj 1735 med Maria Redin, hwars fader warit Ryttmästare wid Lifregimentet, f. 1696, död 11 Nov. 1778. Barnen dogo i späda åren.

25. Mag. Olof Tillæus. Född i Fahlun uti morfadrens Prosten Mag. Ekmans hus 13 Sept. 1704. Fadr. slutl. Domprost. Stud. 1720. Magister 1731. Uppehöll sig wid academien ännu någon tid och blef Pwgd 17 Juni 1734 till sin faders v. Pastor wid Domkyrkan, men kallades snart, såsom kunnig i språket, till Fransyska församlingen i Stockh., hwarest han flera år war Doctor Körnings Vicarius under deß resa i fremmande länder. År 1737 blef han tillika Rector wid samma församlings skola, 1738 Commin. derstädes och kort derpå af Konungen, till betygande af nådigt wälbehag öfwer hans arbete, benådad med fullmagt af vice Pastors wärdighet; 1743 befordrad till Ordin. Pastor. Hade mißiv till flera församlingar i Stockholm. Ifrån 1746 till deß han flyttade ifrån orten Ledamot i Kongl. SlottsbyggnadsDeputationen och ManufacturContoiret. Föreslagen till detta pastorat 1752, erhöll han Kongl. fullmagt 10 Dec. s. å. Tilltr. 1754. Introducerad af Biskop Troilius 25 Aug., och blef ContractsProst. Till församlingens märkliga förlust död 23 Mars 1762.

Gift 1. 25 Jan. 1739 med Catharina Aulæwill, dotter af Borgmäst. och Ridd. P. Aulæwill i Stockholm, f. 1717, död 15 Maj 1758, begrafs med likpredikan, som tryckтes, af då war. Adj. P. Hæggeström. 2. 29 Juni 1761 med Hedvig Hjellman, dotter af Kryddkrämaren Chr. Hjellman och Barb. Ulenius, död 13 Sept. 1762. Af 15 barn med den förra äro: Carl, TullDirektör; Fredric, Handlande och Rådman i Köping; Margar. Catharina, g. m. Commin. Fr. Anagrius i Kolbeck; Beata Maria och Elisabeth, ogifta.

Skrifter: Disput. De signo crucis in Novo Test. P. Prior et Post. Ups. 1728, 1730. — Brudskrift öfwer V. Past. Mag. Joh. Wulff och Marg. Ehrenadler. Sthm 1729.

Fol.; Dito öfwer Faktor Carl Wulff o. Christ. Sommor. Jb. s. å. — Grafskrift öfwer Phil. Cand. Petr. Asp. Upsl. 1725. F.; öfwer Rådm. Eng. Gother. Westerås 1734. F.; öfwer modren Marg. Ekman. Sthm 1738. F. — Sermon funebre de sa Majesté Ulrique Eleonore 1742. Sthm 1743. 4:o. — Harangue sur la naissance du Prince Gustaf 1746. Jb. 8:o. — Harangue sur la naissance du Prince Charles 1748. — Afhandling om dödstecknens owißhet och om det mißbruk, som sker med allt för hastiga begrafningar m. m., öfwersatt ifrån Fransöskan, jemte tillökning af dylika i Swerige timade händelser. Sthm 1751. 8:o.

26. Mag. Olof Lindbom. Född i S:t Jlians förs. wid Westerås 24 Nov. 1719. Fadren Aron Lindbom war Landsgewaldiger. Modr. Maria Westman. Med hedrande testimonium ifrån Westerås Stud. i Upsala 1738. War ännu stadd i Philos. cursen då han blef Pwgd 20 Maj 1745 till Prostens Adjunct i Fellingsbro. Magister 6 Juni 1746. Andre Commin. wid Domkyrkan 3 Sept. 1749. Omtalad för sina lyckliga gåfwor blef han 1757 befalld att predika för Deras Majestäter på Strömsholm. En följd deraf war den, att han blef Extra Ord. tjenstgörande Kongl. Hofpredikant 3 Maj 1758. Ordin. Hofpredikant 2 Oct. 1759, med bibehållande af sin tjenst och lön i Westerås, enligt fullmagt, så att den syßlan skulle bestridas af en Vicarius. Utom förslag af Konungen utnämnd till Pastor här 22 Mars 1763. Genom Kongl. resol. ContractsProst 17 Juni 1765, sedan han s. år tillträdt. Introducerades af Biskopen 1 Mars 1767. Opponens på prestmötet 1760. Hade förslag till Norrköpings pastorat 1761. Riksdagsman 1771. En man af mycket snille och ypperlig predikant med sakrik wältalighet. Hans lifligthet och nit förledde honom någon gång till utbrott, som afweko ifrån hans wanliga godhet. Så ådrog han sig i en Rectoratspredikan 1751 en obehaglig proceß med afträdande Rector Lector Sundius, som gjorde honom nog ledsamhet förrän den componerades. I den gångbara sjukdomen död 11 Febr. 1773.

Gift 10 Oct. 1750 med Christina Catharina Hülphers, Rådmannen i Westerås Abr. Hülphers' dotter med C. Westdahl, f. 5 Maj 1733, död 9 Jan. 1788. Barn: Christina Maria, g. m. Prosten i Swerdsjö Mag. P. H. Groth och Boktryckaren D. G. Björn i Linköping; Catharina Magdalena, g. m. Prosten i Näs O. Ekman; Elisabeth Do-

Västerås Stadsbibliotek

rothea, g. m. Handlanden Isac Eckman; Abraham Aron, Sjöfarande.

Skrifter: Predikan på Långfredagen 1748. Westerås 1749. 4:o. Tre upplagor. — Pred. på 5 Sönd. e. Trefald. 1750. Jb. 1754. 4:o. — Profpred. i Norrköpings stora kyrka 27 Sönd. e. Tref. 1762. Norrköp. 1762. 4:o. — Pred. på 4 Böned. 1761. Sthm 1762. 4:o. — Tal sedan K. Maj:ts Nådiga CirculairBref angående Gudsfruktan och förbättrade Seder blifwit uppläst i Köpings kyrka (Allm. Tidn. 1772, N:o 264, 266). — Pred. på 9 Sönd. e. Trin. Sthm 1783, 4:o.

27. Doctor Carl Johan Ahlström. Född i Arboga 1 Nov. 1728. Föräldr. Räd- och Handelsmannen C. Ahlström och Ebba Hjortsberg af gammal prestslägt i Södermanland. Efter fadrens tidiga död, såsom nära beslägtad upptagen af Domprosten Doctor C. Ljungberg i Strengnäs, gjorde han under sin wälgörares ledning de framsteg i Gymnasium, att han derifrån tog afsked med en oration på Grekisk wers 1749, då han wände sig till Academien. Med utmärkta kunskaper prom. Magister 16 Juni 1755. Fortsatte egna forskningar jemte andras underwisning och præsiderade 1758. Moralium Docens 1760. Hade flera förslag wid academien, men utan framgång. Præsiderade åter 1764, men åter förswunno de goda utsigter, som stundom wisade sig på den wäg han helst önskade. Antog derföre ordination 4 Oct. 1768 i Westerås, utnämndes till tjenstgörande Kongl. Hofpredikant och presterade Past.examen 8 Febr. 1769. På denna bana hade han ock smickrande förhoppningar, äfwen till Domprost-embetet i Westerås, men alla utsläcktes af oförutsedda händelser. Så erkändt war dock hans wärde af Öfwerheten, att han wid Kongl. kröningen 1772 utnämdes till Theol. Doctor och war Panegyrist wid promotionsacten 14 Oct. Ändtligen efter ansökning föreslagen till Köpings pastorat, erhöll han Konungens fullmagt 23 Aug. 1773. Tillträdde 1775, äfwen såsom Prost öfwer Contractet. I 1779 års prestmöte vice Præses, och på 1789 års riksdag stiftets Fullmägtig. Ledamot af Homil. Theol. Sällskapet i Upsala 1787. Hade 1782 kallelse af Enkedrottningen att blifwa deß ÖfwerHofpredikant. Fullmagten war färdig, men blef icke utgifwen, då Drottningen kort derpå dog. Fick flera gånger mißiv till Storkyrkoförsamlingen i Stockholm, äfwensom till Jacobs och Sala församl:r. Ansågs för en af de ypperste prester i stiftet. Med lärdom förenade han smak,

och med allwar i tjenſten ett angenämt umgängessätt. Död af inwertes slag 8 Oct. 1790. Begrofs med sermon af Prosten Mag. Wallwik.

Gift 17 Nov. 1768 med Margareta Charlotta Moberg, Handlanden i Arboga Mobergs dotter, f. 2 Mars 1748. Utan barn blef hon 1798 Brukspatrons Eric Westéns andra maka och död 22 Febr. 1804.

Skrifter: De influxu affectuum in Oratoriam et Poësin. Ups. 1758. 4:o. — De sensu hominis morali. Ups. 1764. 4:o. — Tal, hållet för Westmanlands och Dala Nation, då Kronprinsen Gustaf mottog Cancellariatet wid Upsala academi 1764. — Acta gratiæ et vota nuncupata. (Acta Promot. Theol. 1772.) 4:o. — Sermon wid Apothekaren C. W. Scheeles begrafning i Köpings kyrka 1786.

28. Pehr Gustaf Enelius. Född i Kumla, anner till Swanshals församl. i Östergöthland 4 April 1760. Fadr. Swen Enelius, bondson från Eneby i Neßia och Örberga pastorat, war då Commin. der, sedan Pastor i Rogslösa och Wäfwersunda. Modr. Elisab. Hornstrand. Efter förberedande underwisning i Linköping Student 1779. Fick kort derpå condition hos Großhandl. Noer i Stockholm, i hwars hus han fortfor med information i 12 år. Pwgd i Linköping 26 Dec. 1783, kallad af ÖfwerstLieut. Baron C. Örnsköld. Undergick Past.ex. i HofConsist. 17 Maj 1784 wid 24 års ålder. Antog 1785 Adjuncturen hos Pastor i Catharinæ förs. i Stockholm. V. Notarie i Kongl. HofCons. 12 Jan. s. å. Ordin. Kgl. Hofpredikant med säte och stämma i HofCons. 14 Sept. 1786. Inom sju år hade hans medbröder så gått undan, att han war den äldste Hofpredikanten, då han 26 Sept. 1791 erhöll Konungens fullmagt på detta pastorat. Contr.Prost wid tillträdet 13 Maj 1793. Den ende icke graduerade Pastor här sedan 1618. Af slag sjuklig och flera år oförmögen till tjenstgöring. Död 23 April 1812. Begrofs 17 Maj af Prosten Schultz i Malma med sermon.

Gift 2 Maj 1793 med Carolina Elisabeth Åhman, dotter af Kongl. Hofpredikanten, Prosten i Högsby och Långemåla af Calmar stift Doctor J. Åhman och A. E. Morin, f. 6 Nov. 1766, död 20 Maj 1823. Barn: Swen Eric, Constapel wid Swea Artilleri, död 1826; Elisabeth Christina, g. m. Prosten i Hed A. S. Schultz; Gustawa Carolina, f. 1800, död ogift 1831.

Västerås Stadsbibliotek

29. Doctor **Jacob Michael Swedelius.** 1813. Tilltr. 1814. Se Pastores i Leksand.

30. Mag. **Olof Rudolf Bellander.** Född i Tillberga 26 Oct. 1794. Fadr. L. R. Bellander, Kronobefallningsman. Modr. Gustafwa Muncktell. Stud. 1813. Magister 1818. Pwgd 19 Maj 1821, kallad af H. Excell. Grefwe M. Brahe. Lärare för samme Herres yngre son, n. w. Förste Hof-Stallmästaren Grefwe Nils Brahe, ifrån 1822 till och med 1831. Past.ex. 19 Jan. 1827. Extr. Kongl. Hofpredikant, tjenstgörande såsom Slottspredikant på Rosersberg, 22 Juli 1827. Regimentspastor wid Lifgardet till häst 21 Dec. 1830. Wald Pastor i Köpings församlingar 1833. Med deputerade hos H. M. Konungen begärd och derpå utnämnd 16 Nov. Tillträdde 1834 och introducerades af ContractsProsten. Prost 6 Dec. 1837. ContractsProst 5 Febr. 1842. Predikade i prestmötet s. å. Corresp. Ledamot af Samfundet för utg. af Handskr. rörande Skandinawiens Historia 1830. Medlem af det Kongl. Nordiske OldskriftsSelskab i Köpenhamn 1840. Sedan han wid det nya skolhusets uppförande och till bättre reglering af underwisningen ådagalagt ett synnerligen utmärkt nit, äfwen med egen uppoffring, lät stadens Borgerskap på skolans inwigningsdag 6 Juni 1842, på sin bekostnad, i ena lärosalen uppsätta Prostens portrait, måladt i olja, som, med en inscription utwisande anledningen, äfwen i sin mon kommer att förwara minnet af denne lärares och deß åhörares inbördes kärlek.

Gift 30 Sept. 1837 med **Lovisa Christina Schenström**, dotter af Lagmannen och Borgmästaren J. P. Schenström och H. C. Wiffell, f. 31 Juli 1808. Barn: **Magnus Rudolph Zephyrius**, f. 26 Aug. 1838.

Skrifter: Tal wid Westerås Bibelsällskaps sammankomst 8 Juni 1836. (J 22:a årsberätt.) — Prestmötspredikan 1842. Westerås. 4:o.

---

2. Stads-Comministrar.

1. **Johannes Simonis** war här tjenstgörande Påsktiden 1591.

2. **Magnus Andreæ** nämnes ock s. å. Troligen war den ene af dem Pastors domesticus.

3. **Ericus Martini.** Underskref Upsala mötes beslut 1593. Sedan förekommer icke någon förrän

4. **Ericus Petri.** Kommen ifrån Ångermanland att studera i Westerås, blef han der Pwgd 1603. War 4 år Collega i Westerås skola. Commin. här 1607. Kyrkoh. 1619 i Torpa församl. af Södermanland, som den tiden hörde till detta stift. Förblef der till sin död 1650.

Gift med **Maria Dawidsdotter**, som efterlefde.

5. **Petrus Petri Björskogensis.** 1619. Se Pastores i Gagnef.

6. **Israel Andreæ Dalander.** War Commin. här 1623, då han blef illa slagen och "skamfärad" af en Profoß, d. w. s. en Fiskal eller dylik man, men synes sjelf warit oskyldig. Nu måtte åter warit två Comminn. Se Past. i Ore.

7. **Olaus Joh. Rättvicensis.** 1632. Blef Pastor i Bro 1643.

8. **Olaus Johannis Copingensis.** 1643. Se Past. i Näsby och Erwalla.

9. **Johannes Arwidi Erwallius.** 1651. Se Näsby och Erwalla.

10. **Olaus Swerkeri Kilander.** Född i Kila socken af bondfolk 1622. Gick länge i Westerås förrän han kunde besöka Upsala academi. Blef dock en skicklig Prest 20 Sept. 1657, kallad af Herr Joh. Gyllenstierna. Kom efter någon tid till Skinskatteberg och begärdes 1662 till Commin. här, som Bisk. anság tjenligt. Hade nära blifwit utträngd af Olaus Erici i Munktorp, men förswarade lyckligen sitt rum. Dock kom han snart i annat bekymmer. Redan i Sept. s. å. kommo två ifrån Köping och klagade att han icke kunde förestå sin tjenst med predikande 4 eller 5 gånger i weckan, utan tjenade bättre på bygder der det predikas hwar 8:de dag. "Han predikade ock så, att ingen mindes något deraf, utan deras hustrur och barn suto hemma och gräto, att de icke kunde prediksord efter honom. Resp. D. Olaus hade i Domkyrkan gjort godt prof, och skulle kallas dit igen att predika 4 eller 5 dagar på rad; kunde han dermed icke utstå, skulle de få en annan. Men att de icke kunde minnas prediksord war kanske icke prestens skull. Bisk. predikade sjelf i Skerike så rent och klart, att ett barn kunde förstå det så wäl som sin moder; men då

Västerås Stadsbibliotek

han på gången repeterade och examinerade, kunde ingen, hwarken gammal eller ung, swara ett ord." Mera nämnes icke härom, och Kilander förblef här till sin död i Maj 1675.

Gift med Brita, Herr Staffans dotter i Skinskatteberg, som sedan blef g. m. Pastor i Badelund Joh. Moklinius.

Skrift: Utfärdspredikan wid Hustru Christ. Jansdotters begrafning i Köping. Westerås 1671. 4:o.

11. Johannes Olai Hellenius. 1676. Se Past. i Kungsåra.

12. Andreas Olai Giälman. Född i Arboga eller annexförs. Säterbo 20 April 1653. Kallade sig först Igelman, som närmare utwisar födelseorten. Stud. 1675. Pwgd 27 Oct. 1680. Andre Commin. i Westerås 1683 och transport. hit 1688. Redbar prest i helsodagen, men klagade öfwer odrägligt arbete och wille hädan. Blef snart sjuklig och fick äfwen fel på målet, så att han måste hålla vicarius, som medtog mera än halfwa lönen. Både sjukdom och fattigdom tilltogo allt mera, ända till rysslighet. Död 28 Aug. 1703.

Gift med Maria Hallman, Kyrkoherdedotter i Göttlunda af Strengnäs stift, der hon lefde ännu 1734. Af barnen nämnes endast sonen Samuel, som en tid upptog modrens namn men slutligen återtog fadrens, ingick i Södermanlands och Nerikes nation och dog 1740 som utn. Commin. i Wintrosa och Thyßlinge.

13. Eric Thermœnius. Född i Wika 1670. Fadr. Comministr. Stud. 1695. Antagen af Pastor här till Medhjelpare då han blef Pwgd 6 Juni 1700. Församlingarna rådgjorde 9 April 1704 i socknestugan om Commin., och tänkte äfwen derwid på det fattiga husets conservation; men de fleste hade tröttnat wid det långwariga eländet och Thermœnius waldes med ord. protocoll. Tilltr. 1705. Respondens wid prestmötet 1707. Död 24 Febr. 1726.

Gift 1706 med Anna Knutsdotter Wadström, styfdotter till Handelsman Eric Larsson Björk i Westerås, omgift med Handl. P. Åhman ifrån Boräs och död 1751. Af 4 barn lefde: Pehr, Commin. i W. Wåla och Christina, g. 1. m. Handl. C. Granberg samt 2. m. Trumpetaren Chr. Påhlman i Köping.

14. Pehr Modin. Född i Nov. 1697. Tydligen uppfödd i bättre wilkor, då han redan 1709 blef inskriwen wid

Upsala academi. Kallades af Prosten här och Pwgd 18 Juli 1721. Fick 1724 Conf. fullmagt på Apologisttjensten i Westerås, men måste densamma återlemna, då företrädaren i skolan Austrin blef utträngd ifrån Commin.syßlan i Lekfand, som han fått, och måste återgå till sitt förra rum. Waldes enhälligt här och med stort beröm, utan förslag, till Commin. 12 April 1726. Tilltr. 1727. Respondens i prestmötet 1728, och lefde till 12 Oct. 1738. Hedrades såsom god prest med likpredikan af Pastor i Malma 26 Oct.

Gift 1 Maj 1722 med Anna Sophia Fahlberg, f. i Fahlun 14 April 1696, död 2 Juni 1746, då af deras 4 barn en son och en dotter efterlefde.

15. Olof Westling. 1739. Se Past. i Kumla.

16. Andreas Hellenius. Född i Köping 14 Dec. 1722. Fadren då Rector Scholæ, sedan Pastor i Ramnäs. Stud. 1743. Pwgd i Strengnäs 22 Juli 1751 till Pastors Adj. här. Då förslag till Commin. skulle uppsättas frågade Conf. om församl., i anseende till det dryga arbetet, antingen wille löna en Commin. till, eller en Adjunct, eller mista aftonsångarna? Resultatet blef att något af kyrkotjensten indrogs. Hellenius blef Commin. 7 Nov. 1754, och hade likwäl öfwerfullt af arbete i sin 46 års tjenstetid här. Past.ex. 4 Maj 1764. Erhöll genom Kongl. resolution dubbla år ifrån 1769. Hade flera pastorsförslag, men utan framgång. Af ålder och sjuklighet oförmögen erhöll han tjenstledighet 14 Maj 1800, och syßlan bestriddes af en vicarius. Död 13 Nov. 1801.

Gift 10 Dec. 1754 med Anna Elisabeth Dahlgren, som dog 11 Jan. 1794 i 68:de året. Barn: Anders, Bruksinspektor; Isac, Fabrikör; Anna Susanna, död ogift 1827, 71 år gammal.

17. Mag. Eric Welander. 1802. Se Past. i Möklinta.

18. Johan Jacob Tidlund. Född i Arboga socken och Westerby 12 Sept. 1759. Fadr. Inspektor. Modr. M. M. Ytter. Student 1782. Pwgd i Clara kyrka i Stockholm 27 Juni 1786. Commin. i KungsBarkarö 22 Juni 1790. Past.ex. med heder 20 Maj 1797. Waldes till Commin. här i Juni 1809, men dog innan fullmagten hann utfärdas 7 Juli s. å.

Gift 10 Febr. 1791 med Cath. Reg. Schedin, Smedsdotter i Näs, f. 1766, död 8 Jan. 1814. Ansägs härstam-

Västerås Stadsbibliotek

ma ifrån den Schedin, som war anförare för den upproriska Dal-allmogen 1743. Barn: Jan Jacob, f. 1792; Lars Fredric, f. 1793; Maria Carolina, f. 1797; Daniel Benjamin, f. 1803; Sophia Catharina, f. 1805; hwilka alla spriddes widt omkring.

19. Mag. Samuel Uno Muncktell. 1810. Se Past. i Ramsberg.

20. Mag. Jacob Magnus Bergelius. 1816. Se Commin. i Husby.

21. Per Isac Stenman. 1823. Se Commin. i Rättwik.

22. Jacob Thalén. 1835. Se Past. i Fleckebo.

23. Carl Petter Girelius. Född 27 Mars 1792 i Husby. Fadr. till slut Prost i Garpenberg. Stud. 1805. Med första claßen af 1813 års bewäring 1814 utcommenderad och tjenstgjorde under campagnen i Norge i egenskap af Underofficer wid Dalregimentet. Pwgd 7 April 1816. Hade tjenstgjort på många ställen, då han blef Commin. i Bro 9 Juni 1828. Transp. hit 26 Aug. 1839. Tillträ. 1840.

Gift 9 Oct. 1827 med Maria Sophia Sundin, dotter af Bergsmannen Joh. Sundin och Br. Steffenburg i Sundborn, f. 14 Maj 1796.

---

3. Comministrar i KungsBarkarö,

som ock en tid warit Gårdspredikanter och Skollärare wid Kungsöhr.

1. Johannes Olai Gryth. Den förste, som med säkerhet kan uppföras 1666. (Derintill hade Pastores besörjt församlingens wård.) Wäl nämnes redan Sweno Laurentii i "Barkaren wid Köping" 1617 och 1620, men för öfrigt saknas all underrättelse om honom och närmare efterträdare. Om Gryth se widare Past. i Hed.

2. Johannes Olai Hellenius. 1675. Se Past. i Kungsåra.

3. Johannes Erici Schult. 1676. Se Commin. i Stora Schedwi.

4. Mag. Arvidus Andreæ Gradin. Rector Scholæ i Köping. Begärde 18 April 1683 i Cons. att sig till bättre underhåll få Commin.tjensten härstädes jemte sin Skolmästaretjenst, hwarom Biskopen lofwade tala med Konungen, som biföll hans begäran. Owißt är dock om han haft någon befattning wid Kungsgården. Se Past. i Wika.

5. Mag. Abraham Petri Sahlmonius. Kallades 1687 af Konungen att wara deß Hofpredikant wid Kungsöhr, emedan Hans Maj:t wistades der ofta. Att han ock warit Commin. eller tjenstgörande här är så mycket säkrare, som den gode Prosten Dwan måste i Consist. anklaga honom för oordning i kyrkans räkenskaper och for brist i caßan. Kom snart härifrån. Se Past. i Fellingsbro.

6. Nicolaus Nicol. Rabenius. Slottspred. wid Kungsöhr och Commin. här 1689. Då rykte kom till Prosten Wagner att denne ämnade söka sig hit, blef han nära förskräckt, skref till Bisk. att motwerka och tillade: derifrån beware oß milde H. Gud! Se Past. i Hedemora.

7. Johannes Henr. Molinus eller Möllner. Född 1662 på Mölntorps gård i Säby. Fadr. Henric Mattsson war Arrendator. Stud. 1683. Informator hos Stallmästaren Reutercrantz 1686, då han genom deß recommendation blef antagen till Skolmästare och Predikant för Stallstaten å Strömsholm. Pwgd 1 April 1687. War lycklig att winna synnerlig nåd hos K. Carl XI, som i April 1690 flyttade honom hit, att tjena både i Kungsöhr och KungsBarkarö. Sjelfwa anledningen till utnämningen är högst egen, och läses berättelsen derom i HofCler. Hist. 2 D. s. 609. Han war en utmärkt god och redlig prest, som allt mera wann Konungens tycke, ända till kärlek, så att honom betroddes wården öfwer de dyrbaraste saker, och måste han alltid wara för hand då Konungen wistades på orten. Död 12 Juni 1692. Begrofs midsommardagen i Barkarö kyrka.

Gift 1692 med Christina Frestare, hwars fader war Konungens Bößespännare wid Kungsöhr. Hon lärer sedan blifwit g. m. Joh. Modinus, Commin. i Torpa förs., och 3:e gången med dennes efterträdare Petrus Bergman.

8. Mag. Olof Hansson Spaak. Född i Köpings stad 1668. Fadr. Hans Olofsson Spaak war Borgmästare,

Västerås Stadsbibliotek

säkert densamme som 1665 bodde på Ullwi gård i Ihrsta, och synes då warit Kronofogde. Modr. Elisabeth Hylting. Stud. 1677. Magister 1691. Hans grad.disput. de origine Imperii civilis wållade honom och i synnerhet Præses, Professor Arhenius, strängt answar. Pwgd 27 Aug. s. å. till Hofpred. hos Kongl. Rådet Grefwe Bengt Oxenstierna. Slottspredikant och tillika Commin. här 1692. Död 28 Nov. s. å.

9. Mag. Lars Siljeström. Slottspredikant 5 Dec. 1692. Nämnes wäl icke som Commin. i Barkarö, eller att han der tjenstgjorde, men då ingen annan kunnat finnas för denna tid, och ContractsProsten hade ännu mera beswär med inspection öfwer honom än någon föregående, så måste man antaga att han war Commin. här. Han begick flera excesser, förlitande sig wid tilltal på Konungens nåd, så att Prosten Dwan önskade att han aldrig haft att med honom bestyra. Se Past. i Leksand.

10. Mag. Johan Strömer. Född wid Strömsholm 19 Maj 1666. Fadr. Jonas Ericsson, Kronofogde. Modr. Sara Ericsdotter. Stud. i Upsala redan 1676. Utmärkte sig wid academien både i studier och seder så framför andra, att Biskop Carlson beslöt att befordra honom till första lediga Rectorstjenst, men Strömer afbidade icke denna befordran, emedan en förmögen man utsåg honom till sin måg och försåg honom med medel till en utrikes resa, hwarunder han blef Magister i Altdorff 1697. Föreslogs till en Theol. Adjunctur i Upsala 1698. Mottog anbudet 1699 att bliswa Slottspräst wid Kungsöhr, och Pwgdes 23 Maj s. å. Owiss är om han hade någon befattning med Barkarö lilla församling, men dock uppföres han i denna serie då icke heller anledning finnes till någon annan. Sin befordran påskyndade han wid prestmötet 1700. Då Præses för hastigt påkommen sjukdom måste föregående dag afsäga sig den lärda mödan, åtog sig Mag. Strömer præsidium, och efter få timmars beredelse utförde det till allas nöje och förundran. Följden blef att året derpå i Mars utnämnde Konungen honom till Kyrkoh. i Örebro, och blef han i Maj ContractsProst. Wann stort förtroende i Strengnäs Stift, som gaf honom andra rummet på Biskopsförslaget 1727, och walde honom till sin riksdagsman 1710, 1719, 1720, 1723 och 1727. War en myndig och mycket betydande Riksdagsman. Död 8 Maj 1739. Likpredikan af Biskop Rhyzelius är tryckt.

Gift 1694 med Elisabeth Uppmark i Upsala, som dog näst före hans hemkomst ifrån Tyskland 1698. Det inträffade så, att i detsamma han anlände till staden skulle hon begrafwas och han deltog således i den sorgliga acten. Hade med henne en son. Gift 2. 1706 med Maria Buller, Prostdotter i Södertelge, död 1762. Barn: Martin, Astron. Professor i Upsala och Directeur wid AmiralitetsCadettcorpsen, f. 1707, död 1770; Jonas, Secreterare i K. Canzliet, f. 1708, död 1762; Carl, Kamererare i PolitieColl. i Stockholm, f. 1709, död 1759; Conrad, Kamererare i Brandförsäkr.Contoiret, f. 1722, död 1778; Fredric, Bokhållare i Banken, f. 1728, död 1790; Sara Maria, f. 1701, död 1789; Anna Margareta, f. 1715, död 1766, alla ogifta utom Professorn.

Efter honom upphörde predikantstjensten wid Kungsöhr, sedan Kongl. personer sällan der gjorde besök.

11. Johan Lechander. Född wid 1673 i Westergöthland af en prestslägt, som ännu i sednare tid der florerat. Ankom med en äldre broder ifrån Skara till Westerås 1683 att idka studier, och reste till Upsala 1697. War så wäl anseed af Consist., att han s. år sändes till Ljusnarsberg för att biträda med predikande. Pwgd 1698. War i Fleckebo då han 1701 blef Commin. här, men utan befattning wid Kungsöhr. Redan 1704 hade hans broder wunnit fast fot och befordran i Liffland, hwilket uppmuntrade honom att äfwen söka sin lycka på aflägsnare ort. Han uppsade sin tjenst och begaf sig till arméen i Pohlen så hastigt, att ingen vicarius för tjensten ännu war utsedd, men blef snart död, utan att tid, ort och omständigheter äro kände.

12. Roland Berg. Född wid Stora Kopparberget omkr. 1676. Fadr. af lika namn synes warit Bergsbrukare och i bättre wilkor, emedan sonen sändes till academien redan 1688. Pwgd 15 Maj 1701, då han blef Huspredikant hos Landshöfd. Gripenhielm i Fahlun. På denne herres synnerliga förord hos Biskopen Commin. här 1704, men fann sig dermed så litet nöjd, att han också sökte det osäkra för det säkra. Med Biskopens recommendationsbref for han 1705 ut till krigshären för att derwid söka tjenst och befordran. Blef ock snart död, hwilket afskräckte flera, äfwen äldre, ifrån lusten att öfwergifwa syssla, hustru och barn för ett wågspel.

Västerås Stadsbibliotek

Under hans namn är utg., trol. en öfwersättning: Själens hälsobrunn af Jesu kärlek och nåde öfwerflödande m. m. Stockh. utan årtal in 16:o.

13. **Olof Tudén.** 1705. Se Commin. i Fellingsbro.

14. **Gustaf Fellin.** Född af fattigt folk i Bergslagen 1672. War 30 års man då han kunde besöka academien. Pwgd 6 Oct. 1704. Commin. här 1706. Respondens i prestmötet 1707. I Oct. 1745 säges, att han efter 39 års arbete wid denna lilla lägenhet war alldeles oförmögen till någon tjenst. "Kunde icke eller husa, föda eller löna Adjunct" och led sjelf stor nöd. Pastors Adjunct i Köping måste doublera för honom, till deß Biskopen och församl. gjorde utwäg. Fick nu vicarius, som socknen måste hjelpa till att löna, och flyttade sjelf med en del af inkomsten till Hwittinge socken, der han dog 17 Jan. 1747.

Gift 1. med Maria Plantin'g och 2. med Anna Utterman, som efterlefde.

15. **Daniel Wadelius.** Född i Söderberke och Wadsby 16 Juli 1709. Fadr. Bergsbrukare. Stud. 1734. Pwgd 26 Maj 1742. Commin. här redan i företrädarens lifstid 1746, med större delen af den knappa lönen. Död 16 Mars 1751.

Gift 14 Nov. 1750 med Sara Fellenius, Kyrkoherdedotter i Bro, som 2:dra gången blef g. m. Gewaldigern Olof Lemoin i Köping.

16. **Haqvin Enroth.** Född i Westerås 15 Juni 1722 af Tullnären And. Enroth och Christ. Lenäsia. Stud. 1743. Wid denna tiden wådligen träffad af sin egen bössa med ett skott genom weka lifwet, hade han länge grufliga plågor, men blef så wida återställd, att han 12 Dec. 1747 kunde blifwa Prest, och, ehuru alltid lidande, dock med warsamhet tjenstgöra såsom Adjunct i flera församlingar. Commin. här 1751. Af illa botad sjukdom 1754 så försämrad, att han blef meràndels sängliggande. Arbetade dock ständigt med munter själ till egen och andras uppbyggelse. En tid bars han i stol till kyrkan, predikade slutligen från sin säng i socknestugan. Brukade sina hopdragna knän till skrifbord. Lemnade tjensten med accord 24 April 1771. Död 18 Sept. 1774.

Gift 1751 med Anna Gagnerus, Kyrkoh. i Himmeta Math. Gagneri dotter, f. 1729, död 16 Febr. 1781. Barn:

Cath. Christina, g. m. Kronolänsman Ekenberg; Elisabeth, g. m. Landtbrukaren J. W. Swederus.

Skrifter: Pontoppidans Tros-Spegel, förswenskad. Westerås 1766; ny uppl. Jb. 1768. 8:o. — Om Själens Odödlighet af Pontoppidan. Öfwers. Jb. 1769. 8:o. — Den korta och oskattbara Nådens Tid. Öfwers. ifrån Danskan. Örebro 1769; ny uppl. Westerås 1772. 8:o. — Brinnande Böne-Offer m. m. Westerås 1770. 16:o; flera gånger omtryckt.

17. **Hans Erelius.** 1772. Se Commin. i Odenswi.

18. **Johan Wilh. Hedenström.** 1785. Se Commin. i Kungsåra.

19. **Johan Jacob Tidlund.** 1790. Se Commin. i Köping.

20. **Lars Petter Wikström.** Född i Fahlun 15 Febr. 1769. Fadr. Waktmästare. Stud. 1793. Pwgd 1 Oct. 1796. Commin. här 15 Febr. 1810. Skickade sig så illa i lefnaden, att han blef ifrån både lägenhet och prestembete enligt Kongl. resol. afsatt 27 Aug. 1824. Död 29 Maj 1826.

Gift 1810 med Christina Björklind, f. 1788, omgift med Muraren Joh. Ramberg. Barn: Hjerta Theodora, f. 1815, kom till Stockholm; Napoleon, f. 1819, kom i Smedslära till Eskilstuna. Flera döde.

21. **Fredric Falk.** 1825. Se Commin. i Arboga Landsförsamling.

22. **Gustaf Thunblad.** Född på Tuna egor i Dingtuna 8 Sept. 1802. Fadr. Lars Andersson, Torpare. Modr. Anna Olsdotter. Kallade sig först Esbjör. Stud. 1823. Pwgd 23 Dec. 1825. Commin. här 4 Febr. 1833, sedan han en tid under vacancen uppehållit tjensten. V. Pastor 1834.

Gift 22 Sept. 1835 med Anna Löfström, f. 26 Juli 1807 i Elfkarleby, fadr. Jacob Löfström, d. w. Hemmansegare. Barn: Johanna Mathilda, f. 8 Mars 1839; Anna Sigrid, f. 21 Juli 1841.

Skrifter: Huslig Uppbyggelsebok i Morgon- och Aftonböner, för 6 weckor, jemte Betraktelser och Böner wid Skiftermål och åtskill. andra tillfällen, af M. F. Roos. Öfwers. Lund 1837. 12:o. 3 uppl. Jb. 1841; 4 uppl. Jb. 1842. — Några Betraktelser walda ur M. F. Roos' Skrifter. 1 Stycket. Öfwers. Jb. 1838, 12:o.

Västerås Stadsbibliotek

2. Björskog.

1. Kyrkoherdar.

1. **Meginthorus.** Curatus 1346. Nämnes i ett bref som funnits wid Kungsöhr. Äfwen 1349 i ett bref på Witaskogs gods, som afstods till Biskop Egislus.

2. **Johannes.** Kallas "Rev. Dom. Præpositus in Bjornaskogh et Canonicus Aros.", då han 1352 war med Biskop Egislus på visitation i Södra Berke.

3. **Carolus Canuti.** Nämnes 1414 såsom den der warit Curatus här, men bortflyttat och ännu lefde. Han hade genom ett orättwist byte tillegnat sig 2 öresland jord af kyrkan för en häst. Biskop Petrus, Domhafwande å Herr Thord Bondes wägnar, dömde nu jorden, som låg i Söderby, tillbaka åt kyrkan.

4. **Philippus,** "Biskedligh man, Kyrkiohärre," war den, som återfordrade jorden och utwerkade domen mot sin företrädare 1414.

5. **Hildebrandus.** Förekommer i Sten Pedersons, Höfwitsmans på Westerås slott, dombref, äfwen om jord till kyrkan, 1451, men han war då till annan ort afflyttad. Hans signet blef 1807 funnet under gräfning i prostgårdsträgården. Det är af koppar med randskrift: S. Hildebrandi Presbri.

6. **Halwardus,** "hedherlig man i Bjorneskogh och Kanek i Westerås", war här samma år 1451 tjenstgörande, då genom ofwannämnda dom en äng, kallad Gunnarskär, återlades till kyrkan.

7. **Jacobus** eller "Härra Jeppe, Kyrkiopræst i Björnaskogh" 1455.

8. **Petrus Bornschoe.** Curatus här och Canonicus i Westerås 1474, då han bewittnade stiftelsen af en præbenda i Westerås Domkyrka efter Henricus i Munktorp. Äfwen 1480 uppförd såsom wittne i ett säljebref på jord till Biskop Lydika.

9. **Olavus Olavi.** Curatus och Canonicus 1507. Hans namn finnes af inskriften på stora ringklockan, som han låtit gjuta.

10. **Canutus Johannis,** "dictus Björn ob ferocitatem," säga gamla anteckningar, har warit Pastor här wid reformationen och lång tid derefter. Af ett Domprosten Petri Andreæ bref 1542 ses att han warit ContractsProst. År 1556 har han underskrifwit skattskrifningslängden för socknen. Biskop Ofeeg wisiterade hos honom 25 Jan. 1572. Herr Knut nämnes ock i en dom, fälld af Joen Stark på Hr Åke Bengtssons wägnar 4 Aug. 1573, att Grönö gård skulle ligga till Björskog. Lefde ännu någon tid, men dödsåret är icke kändt.

11. **Hemmingus Petri Arosiensis.** Hade 20 år warit Herr Knuts Capellan och Com-Pastor, förrän han allena mottog pastoratet 1575 eller 1579. Lät strax stöpa den mindre klockan, och reparerade orgwerket 1591. Underteckade Upsala mötes beslut 1593. War Prost öfwer contractet 1600. Ålldrig och trött tog han afsked ifrån tjensten 1607 och wille flytta till Westerås för att sätta sig i ro, men afled här s. å.

Hade flera gånger warit gift. Enkan **Marit** blef Biskop Bellini 3:dje hustru. Af barnen blef **Lars** Capellan i Söderberke; **Enoch**, en liderlig själle, gjorde Biskopen, sin styfsader, mycken ledsamhet.

12. **Christophorus Nicolai.** Född i Gefle inkom han tidigt till Westerås för att studera. Stadnade så qwar och blef Pwgd 2 Juni 1598. Blef derpå Docens i Arboga skola, som den tiden hade stort anseende. Såsom skicklig prest med goda gåfwor kallades han 1601 till Enkedrottning Catharinas hof på Strömsholm, hwarest han med sin tjenst uppwaktade till 1608. På Drottningens recommendation blef han s. år Pastor här och mottog 23 April inventarium af företrädarens enka och barn. Lefde i temligt anseende till sin död, som inföll 1625.

Hans enka **Christina** war Kyrkoherdens i Bro Olai Petri dotter, syster till Hofrådet Joh. Stjernhök. Hon blef omgift med Pastor i Odenswi Sigfrid Olai. Hr Christopher synes förut warit gift med en dotter af Hr Wincentz i W. Schedwi. En son war den snälle K. Hofpredikanten **Olaus Ursinus**; **Wincents** och **Jacob** studerade i Westerås, sedan okände.

13. **Matthæus Petri Gadd.** Född i Åbo 1584 af en gammal adelig slägt. I Prot. 3 Sept. 1619 säges,

Västerås Stadsbibliotek

att han warit prest i annat stift, "men kom nu till Capitlet i Westerås, förordnades till oeconomiam här wid Domkyrkan och inlade Kammarråds bref om sin beställning." Han synes ock strax widtagit predikotjensten. Såsom kunnig och rådig man fick han säte i Domcapitlet. War Orator i prestmötet 1626. Pastor här 1627, introducerades wid gen.visitationen 18 Febr. Respondens wid prestmötet 1630. Gjorde många förbättringar i kyrkan. War Fullmägtig på riksdagen 1642. Prost 1646, emedan "han war senior i contractet och dertill war wäl qualificerad." Mycket ansedd af både högre och lägre, och skötte sina tjenster med förstånd och drift. War i sin fulla werksamhet då han dog 23 Mars 1647.

Gift med Brita, som kom i nytt gifte med nedanstående N:o 15. Af barnen nämnas: Nathanael, som blef Fältpredikant; Pehr, studerade, men Prot. säger, "att han war så förryckt i hufwudet, att ingen bättring kunde wäntas med honom"; Catharina, g. m. Commin. i Arboga Ericus Engelberti; Anna, g. m. fadrens succeßor; Brita, g. m. Commin. L. Granius i Medåker.

14. **Carolus Erici Wikmannus.** Född omkring 1605 å Wikmanshyttan, Hedemora socken, af Bergsmans, lf. Hade två år warit Notarius Gymn. i Westerås, då han 1630 på kort tid besökte Upsala academi. Strart derpå Collega, som det tyckes i Arboga skola. Pwgd 1631 Andreæ dag och derpå Domesticus i Skinnskatteberg. Igenfinnes 1632 hos Pastor i Wähla, men blef s. å., föreslagen med en annan, genom tyst votering Commin. här. Respondens wid prestmötet 1643. Sattes i Juni 1647 på förslag till detta pastorat med D. Stephanus i Linde, emedan "för deßa pugnerade deras tjenst och vicinia, som observeras plägar, it. för Carolo unanimis vocatio et merita soceri ejus meritis addita." Wallades och tillträdde 1648. Beförjde kyrktornets uppbyggande och mera. Död i Aug. 1652.

Gift 26 Juni 1636 med Anna, företrädarens dotter, som efterlefde. War dock troligen förut gift. Barn finnas ej nämnda.

15. **Laurentius Laur. Swillingius.** Född i Fellingsbro, Swillinge by, af bondfolk 1591. Studerade på flera ställen och kom 1621 till Upsala. Pwgd 1623 dominica Trinit. i Stora Tuna, der Biskop Rudbeckius för pestens skull

förrättade ordination, men hade då redan flera år warit Collega i Westerås skola. Troligen den Hr Lars, som 1624 blef Commin. i Romfartuna. Oeconomus i Westerås hospital 1627. Orator i det stora Capellansmötet 1627, då 24 inom 14 dagar skulle på sådant sätt wisa sin kunskap. Commin. i Hedemora 1630. Omtalas såsom en duglig och rask man, som Conf. gerna wille befordra, men dock hade han swårt att få pastorat då han war föreslagen. D. 22 Sept. 1652 skulle "Domprosten Mäster Pehr följa honom hit och presentera honom i församlingen," hwilket lyckades. Tilltr. 1653. Predik. wid prestmötet 1650. War Riksdagsfullmägtig 1652 och 1655. Död i en skröplig ålderdom i April 1669.

Hans första hustru Karin dog af pesten i Westerås 1630; den andra blef död under hans wistande i Hedemora; g. 3. m. Brita, enka efter N:o 14 här, som blef död 1668. Af barnen nämnas: Jacob; Matthias, som war i främmande land; Brita; m. fl. En måg war Commin. loci Jonas Byenſis.

16. **Tobias Andreæ Björk.** Född i Björksta 1622. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1647. Fortfor ända till 35 års ålder att jemte condition sköta sina studier, så att han af Conf. ansågs för en lärd man och fick 1663 löfte om snar befordran wid gymnaſium. Måste dock s. å. nöja sig dermed att bliſwa Rector i Köpings skola. Utgaf 1664 i Westerås en disputation, för hwilken han sjelf præsiderade. Pwgd 17 Maj 1667. Befordrades följande år till Rectoratet i Westerås skola, men kom icke att tillträda, emedan han önskade sig ifrigt ett pastorat, hwartill ock Conſiſt. war willigt förhjelpa honom, men det skedde med mycken swårighet för hans swaga syn. Wid ledigheten begärde Björskogs församling flera gånger förslag. Conſiſt. nekade och föreſlog Björk. Deputerade inwände, att "han war en sjuklig man i sina ögon; genom socknen gick allmänna stråkwägen, derföre måste Kyrkoherden utstå många gästningar, såsom wid häradsting och när Drottningen reser der fram, som plägade lända till gäst i prestgården. Det fordrades en sådan prestman, som wore helsosam och färdig och kunde wara folket till behag." Men på detta gjordes ej asseende. Egenmägtigt hitsändes Björk allena med bref, att han såsom en god man borde mottagas. Då församl. gjorde motstånd hotades med Landshöfdingens assiſtence, och det blef derwid att han 1670 tillträdde lägenheten. War dock en gagnelig Pastor. Stiftets

Västerås Stadsbibliotek

fullmägtig på riksdagen 1675. Död mycket hastigt 27 Mars 1683. Begrofs 6 Maj af Biskop Carlson.

Gift 15 Sept. 1664 med Magdalena Rudelius, Prostens i Munktorp Mag. E. Salamontani dotter, som efter Kongl. resol. fick 2 nådår. Hon dog i Säterbo 13 Oct. 1693. Af deras många barn blef Eric Prost i Fahlun; Magdalena, g. m. den namnkunnige Postmästaren i Upsala G. Rudbeck; Maria, g. m. Instrumentmakaren Keßmecher; Christina, g. m. Kongl. Lifdrabanten Jernfeldt; Anna, död og.

Skrifter: D. Jersins Trones kamp och seger. Öfwers. Sthm 1678. 12:o. — Themata miscellanea philosophica. Aros. 1663; ed. alt. 1664.

17. Mag. Andreas Frondelius. Född wid Fahlun på en gård Lofslätten 1 Oct 1651. Stud. 1673. Hade ej medel att efter önskan få fortsätta studierna, utan Pwgd i Sept. 1674 blef han Pastors Adjunct i Söderberke. Sedan han förestått nådåret efter honom blef han 1675 kallad till Hofpredikant af Riksdrotset Grefwe M. De la Gardie, under hwilken tjenst han fick tillfälle att öka sina kunskaper och småningom i Upsala bereda sig till Magistergraden, som erhölls 1685. Men redan förut hade den mägtige principalen utwerkat hans befordran. 1683 i Maj hade Consist. utsett Rector N. Aspman till detta pastorat, då Riksdrotsets recommendation for Frondelius ankom. Biskopen trodde sig kunna lemna den utan afseende, men då Konungens förord eller befallning kom dertill blef saken strart afgjord och fullmagten dat. 26 Aug. s. å. Han fick dock ej tillträda förrän i Maj 1685 i anseende till enkans nådår. Ehuru ung och med andras præjudice hitsatt, war han en wärdig Pastor, som förtjente och wann kärlek. Både i dennes och den föregåendes tid hade K. Carl gjort flera besök i prostgården. Uträttade mycket både för kyrkan och församlingen. Prost 1702, då ock Odenswi, Bro och Skinnskatteberg lades under hans inspection. Predikade wid prestmötet 1703, och hade 1691 warit Opponens. Död 14 Juni 1707.

Gift 1. 1678 med Justina Lindelius, Prosten i Söderberke Mag. Rogmans enka, som dog 1693; 2. 1694 med Justina Elvius, Prosten i Rättwik G. Elvii dotter, som dog i Ljusnarsberg 1744, 77 år gammal. Af barnen med den sednare lefde: Gustaf, Magistratssecreterare i Örebro; Justina, f. 1707, död ogift 1773.

Utgifwit en predikan med titel: Vive, Vige, Vale Delagardianum, eller wälsignadt Farwäl till den Königsmarks-Delagardiska afresan, 1682. Sthm. 4:o.

18. Mag. Christiern Christiernin. 1707—1709. Se Past. i Fellingsbro.

19. Christian Bredenberg. Född i Köpings stad 1680. Son af Rådmannen Hans Bredenberg med förra hustrun Maria Antonsdotter Parment. Redan 1693 Stud. i Upsala. Disp. pro Ex. 1705. Synes alldeles afbrutit studierna då han följande år gifte sig och lefde i Stockholm, men prestwigdes 29 Maj 1707, kallad till Hofpredikant af Grefwinnan Gyllenborg, född Thegner. Längtade strart ut till armèen, att, såsom flera, der söka sin lycka. Begärde 22 Juli 1707 Biskopens recommendationsbref till Kongl. FältConsist., hwarpå han i Aug. med rekryterna begaf sig på utresan. I den förteckning på mannens meriter, som enkan 1735 uppgaf till Konungen, säges, att han redan wid utresan war antagen till Extraord. Predikant wid Dalregimentet, och att han efter framkomsten befordrades till BataljonsPred. wid Lifregimentet till häst. Fången efter det olyckliga slaget wid Pultava 1709, säges han först stadnat såsom Predikant för Generalitetet i Oranienburg, men fort derpå med de öfriga blifwit förd till Muscou, der han wistades 2 år. Derifrån måste han med 8000 fångar färdas till Kasan, och såsom ensam prest i tre års tid betjena sina olyckliga landsmän. 1714 blef han åter flottad till Petersburg, hwareft han 4 år skotte Swensk församling och lät för densamma, mest på egen bekostnad, uppbygga en liten trädkyrka, samt betjente deßutom twenne andra församlingar. Ändtligen hade han 1718 den lyckan att, efter Ryske Keisarens tillstånd, få följa transporten med Kongl. Rådet Grefwe Pipers lik hem till Swerige, sedan han först anskaffat en annan Predikant i sitt ställe. Efter återkomsten uppwaktade han wid Lifregimentet under deß camperingar hemma i landet, och njöt lön eller underhåll till deß han 1721 fick tillträda Björskogs pastorat, hwartill han, efter Prins Fredrics besynnerliga förord, blifwit uppförd på förslaget och erhållit Drottningens fullmagt, dat. Carlberg 19 Juli 1719. Står antecknad för Respondens på prestmötet 1721. Prost i sin församl. 1728. Hade nog lidit i fält och fängenskap, så att han de sju sista åren war af sin sjukdom nästan ständigt fängliggande, och afled af slag 2 Juni 1734.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 21 Jan. 1706 med Anna Caveel, Rådmannen i Köping Olof Jacobsſons dotter, f. 1685. Under ſin mans bortowarande bodde hon i Köping, och blef omgift med Capiten Joh. Ernſt Jutſcher, ſamt död 28 Oct. 1746. Af 10 barn lefde wid modrens död Johan, ſom ſtraxt förekommer, och Anna Barbara, g. m. Handlanden Georg Klingenberg i Fahlun.

20. Mag. Johan Bredenberg. Född i Stockholm af nyß anförda föräldrar 7 Oct. 1706. Stud. 1722. Fortſatte wid academien ſina öfningar ſå, att han 1728 hade undergått Phil. Cand.examen. War redan 13 Oct. 1727 Pwgd på kallelſe af Generalen Friherre C. G. Creutz, ſom ſtraxt befordrade honom till E. O. Eſqu.Predikant wid Lifregimentet till häſt. Blef ock kort derpå ſin ſjuklige faders medhjelpare och ſkötte, efter deß död, förſamlingen ſåſom Vice Paſtor. Magiſter 18 Juni 1734. Begärdes då af förſaml. å paſtoratsförſlaget, hwilket Conſ. ej kunde bewilja en 28 års man framför många äldre förtjente ſökande. Både förſamlingen och hans moder wände ſig då till Konungen, ſom efter Conſiſt. förklaring reſolverade till rum för honom. Det drog på tiden til Jan. 1736, då han wid walet fick enhällig kallelſe. I Maj inkallades han i Conſ. för att i "Examen wiſa ſin capacitet i de ſtycken, ſom höra till ett Kyrkoherde-embetes förrättande." Sedan han i bref till Conſ. beklagat, "att han råkat i ogunſt och att med examen ſyntes wara någon beſynnerlig affigt," begärde han att för Paſt.ex. få förſwara en Theol. diſp. i Upſala, eller, om det nekades honom undergå examen, då alla andra graduerade och icke graduerade ſom nyligen fått paſtorat, inkallades och inſtälde ſig till förhör. Slutligen gick han med underdånig ſkrift till Konungen och inlade bewis derpå i Conſ. Reſol. är icke bekant, men diſput. eller examen nämnes icke widare. Han tillträdde ſåledes och war en älſkad Paſtor. Pred. i preſtmötet 1740. Hedrades med Proſtnamn 1745. Utöm andra inſigter war han wäl bewandrad i naturalhiſtorien, och hade ſådana ſamlingar af utländſka djur, foglar, ſnäckor, örter m. m. i ſina rum rangerade, att de wäckte Archioter Linnés förundran. 1753 ſökte han förſlag till Fernebo paſtorat, af det ſkäl, att lönen i Björſkog icke räckte till att bygga ett orangeri och hålla en förfaren trädgårdsmäſtare, men om han fick ſyßlan wille han widare påkoſta ſina ſamlingar och donera dem till Weſterås gymnaſium. Han fick ej rum på förſlaget,

ſåg ingen utwäg för ſin goda affigt, och enkan, ſom icke hade ſin mans ſmak, ſäges kort efter hans död haſwa ſlängrat allt-ſammans. Hans ſlut inföll ſå haſtigt af ſlag, att han efter 6 timmars lidande afled 11 Jan. 1760.

Gift 1729 med Chriſtina Hedenius, Proſten i Weſterwik Joh. Hedenii dotter med Chriſt. Ladou, ſom utan barn blef död i Stockholm i Dec. 1782, 77 år gammal.

Skrifter: De Apostolis Christi XII. P. I, II. Ups. 1726, 1729. — I Acta Litt. ſtår ock p. 494 att han hållit ett tal eller oration öfwer Drottning Ulrica Eleonora 1728, men obekant är om den är tryckt. — Graffkrift på lat. vers öfwer Biſkop Kallſenius.

21. Jacob Godenius. Född i Haraker 11 April 1703. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1723. Bjöd 1725 Biſkop Iſer 50 R:dr för Apol.tjenſten i Weſterås, ſom ej lyckades. Pwgd i April 1726, och föreſtod nådåret efter ſin fader i Haraker. Adj. hos Paſtor i Husby 1727. Skolmäſtare i Orſa 1729 och biträdde Paſtor derjemte. Commin. i Folkerna 8 Febr. 1737. Reſpondens wid preſtmötet 1740. Kyrkoh. i Medåker 28 Sept. 1747. Erhöll transport hit 10 Mars 1761. Introducerades 1763. Proſt 31 Aug. 1764. Riksdagsman 1765—66. Hos honom woro goda kropps- och ſinneskrafter förenade med en reſlig wärt. Hade en ſerdeles lättſam och lugn leſnad in på ſena ålderdomen, och lifwet ſlocknade ſakta 20 Jan. 1786.

Gift 1. 5 Mars 1730 med Eva Chriſtina Hollſten, dotter af Handlanden And. Hollſten i Stockholm, död wid Sätra hälſobrunn 6 Aug. 1764; 2. 18 Juli 1765 med Juliana Chriſtina Udd, ſom dog 11 Jan. 1766; 3. 24 Febr. 1767 med Suſanna Maria Fernſten, dotter af Kyrkoh. i Folkerna Mag. M. Fernſten, f. 1727, död 19 Oct. 1792. I förſta giftet af 5 ſöner och 4 döttrar: Samuel, Proſt i Gagnef; Anders, Commin. i Leckſand; Jacob, Guldſmed, reſte utrikes; Daniel, Kyrkoherde i Grangärde; Anna Margareta, g. m. Trumpetaren wid Lifreg:tet C. U. Mandelberg; Eva Ulrica, g. m. Slußinſpektorerne Joh. Öijer och H. S. Moßberg; Chriſtina Eliſabeth, g. m. ſin faders ſucceßor.

22. Georg Kallſtenius. Född i Köpings Landsförſamling 28 Nov. 1743. Fadr. J. Swanſtröm war Arren-

Västerås Stadsbibliotek

dator af Kallstena qwarnar, hwilket gaf sonen anledning till namnets ändring. Stud. 1761, men begagnade dock en tid underwisningen i Westerås. Pwgd 19 Juni 1768, kallad till Adj. af sin företrädare, hwilken han oafbrutet biträdde till deß död, äfwensom han förrättade nådårstjensten. V. Pastor 1782. Past.ex. 20 Sept. 1783. Wid pastoratets ledighet, då sökande woro 9, erhöll han, efter församlingens ansökning, genom Kgl. resol. förslagsrum, allmän kallelse och fullmagt 28 Nov. 1786. Tillträdde 1787. Responderade i prestmötet s. å. Prost 3 Sept. 1796. Vic. ContractsProst 1813 och under riksdagen 1815. Led. af WasaOrden 28 April 1817. Hade länge mörka utsigter, men alltid arbetsam och förnöjd, blef han i flera afseenden en lycklig man. Med ordentlig och rörlig lefnad underhöll han sina goda krafter, så att han de sednare åren kunde, utan trötthet, till fots besöka Köping. Driftig jordbrukare, utan egennytta, och skänkte någon jord till Capellansbordet för att få en god medarbetare. Sedan han på 60:de året warit prest och 40 år Pastor i denna församling, död 19 Maj 1827. Begrofs 27 Maj af Doctor Jac. Swedelius med tal, som trycktes.

Gift 11 Jan. 1785 med Christina Elisabeth Godenius, företrädarens dotter, f. 1 Jan. 1747, död 5 Maj 1840. Barn: Johan Jacob, Medicinæ Doctor och Bataillonsläkare, f. 1786, twilling med Georg Samuel, Öfwermasmästare; Carl Daniel, Juris Doctor och Poßessionat, f. 1790.

23. Mag. Jacob Eric Godenius. Född i Gagnäf 7 April 1781. Fadr. Dan. Godenius, son till ofwanstående N:o 21, war slutligen Kyrkob. i Grangärde. Stud. 1803. Begaf sig följande år till Greifswald, hwarest han, efter aflagda specimina, blef Magister 1805. På sin faders kallelse Pwgd 18 Juni 1806, och wor tillika V. Skolmästare i Grangärde till 1808. Utnämnd s. år till ordin. Pædagog i Särna, men resignerade den tjensten och blef Adj. hos Comministrarne i S:t Jacobs förs. i Stockholm. Specim. præsidendo i Upsala 1809 och undergick Past.ex. i Westerås 12 April. E. O. Bataillonspredikant wid Swea Artilleriregim. i Maj s. år och inställde sig till tjenstgöring. Kallad till Sophiæ Magdalenæ pastorat 1812, erhöll han Kongl. fullmagt 4 Nov. Tillträdde 1814. ContractsProst 7 April 1824. Kyrkoh. här 24 Dec. 1827. Tilltr. genom accord 1828. Åter ContractsProst 11 Jan. 1834. Synes haft synnerliga orsaker hwarföre han 1841 sökte flyttning till Bjursås pastorat, men sjuknade snart derpå och flyttade utur lifwet 26 Jan. 1842.

Gift 1 Juli 1813 med Hedwig Ulrica Rosander, dotter af Handlanden och Bagaren A. G. Rosander och B. C. Stoffregen i Stockholm, f. 15 Nov. 1793. Efterlefwer utan barn.

Skrift: Diss. de Fabula Æsopica. Upf. 1809.

24. Mag. Nils Olof Törnblom. Född 7 Oct. 1797 i Kärrbo på morfadrens egendom Nyby. Fadr. Joh. Nilsson, sedan Rusthållare på Malma i Badelund, Kyrkowärd och Häradsdomare. Upptog namnet redan i yngre år af ett sin faders hemman. Stud. 1817. Philos. Cand. 1824. Pwgd 23 Dec. 1825 och derpå PastorsAdj. i Hubbo. Kom till Pastor i Nora 1826. Collega i Westerås skola 15 Febr. 1826. Magister 1827. Westridde Rectors föreläsningar 1832—1835. ConRector 7 Aug. 1835. Tillträdde 1836. Past.ex. 25 Maj 1842. Kyrkoh. här 19 Sept. s. å. Tilltr. 1843. Introd. af Biskopen Doctor Nibelius 4 Juni s. å.

---

2. Comministrar.

1. Hemmingus Petri. Hade tjenat här 20 år såsom Capellan, då han 1579 blef Pastor på stället.

2. Laurentius. Undertecknade Upsala mötes beslut 1593.

3. Laurentius Nicolai. Nämnes först 1614. Se Past. i Thortuna.

4. Israel Andreæ Dalekarlus. 1619. Se Past. i Wenjan.

5. Jonas Laurentii Berchius. 1627. Se Past. i Ramsberg.

6. Carolus Er. Hedemorensis. 1633. Se Pastores loci.

7. Petrus Olai Copingensis. Född omkring 1618 i Köping. Hade icke sträckt sina studier utom stiftet, då han blef Pwgd 1645 i Biskopshuset af den då sjuke Doctor Rud-

Västerås Stadsbibliotek

beckius. Straxt derpå Collega i Köpings skola. Commin. här 1648, tillsatt på allmänt prestmöte. War ofärdig till kroppen men en skicklig prest, älskad af församlingen, så att han 1669 i Maj begärdes till Pastor, men blef död i Juli s. å. Hans gifte är okändt.

8. Andreas Jonæ Byensis. Född i By socken, troligen af Bergsmansfolk, 1622. Gick tågligt genom Westerås lärohus, och war nära slutet, då han för ett brott blef religerad. Intogs åter i gymnasium och Pwgdes 6 Jan. 1654. Blef först Adj. i Grythyttan, men war sedan 9 år i W. Fernebo. Hitsändes i Mars 1664 af Cons. "att ställa sig in med Pastor och församlingen så godt han kunde." Kort derpå v. Pastor för den gamle Kyrkoh. Swilling och ingick med honom ett wißt accord om tjenst och boställe. Commin. på stället 1670. En from och enfaldig man, som Prosten Frondelius kallade "en rätt Nathanael." Uppförd 1687 på förslag till Sewalla och ansågs blifwa god Pastor, om han fick Adjunct, men lyckades icke. Blef skröplig, såg och hörde illa, då den gode Prosten oftast gjorde äfwen hans tjenst, för att skona honom ifrån Adjunct, den han dock omsider måste antaga och öfwerlemna tjensten mot accord. Död 6 Maj 1700.

Han war Kyrkoh. Swillings måg, men hade förut warit gift. Säges ock haft en ännu sednare hustru, Margareta Barchia. Af barnen är endast nedanstående dotter känd.

9. Joannes Erici Folkernius. Född wid 1638. Fadr. Kronolänsman i Folkerna. Hade 1669 8 år sträfwat wid gymnasium. Besökte ock Upsala academi och blef ändtligen 29 Febr. 1673 Pwgd. "Swag in examine" måste han gifwa "obligation" att förbättra sig, under inspection af sin "matfader" Kyrkoh. Folkernius i Swerdsjö, med hwilken han ock war i någon skyldskap. War derpå 6 år Adjunct hos Pastor i Folkerna. Wankade sedan länge af och an, till deß han hitkom att bistå den swage Byensis, med hwilken han 1690 ingick contract om hela tjensten, i hopp att blifwa hans succeßor. Men han dog före gubben 6 Jan. 1692.

Gift 29 Dec. 1689 med Catharina, Commin. Byensis dotter, som straxt åter förekommer.

10. Matthias Olai Hofstadius. Född 1655, troligen på Hofdesta i S:t Jlian, der han sedan hade en yngre

broder boende. Stud. 1681. Pwgd först 12 Dec. 1690. War PastorsAdj. i Rytterne och känd såsom en stadgad och god prest, då församlingen och i synnerhet Pastor öfwertalade honom att söka flyttning hit och blifwa den gamle Capellanens Vicarius. Det skedde ock 1692 med Consist. bifall, hwarefter han länge försörjde tjensten och det fattiga hufwet, utan bestämda wilkor. Ändtligen upprättades contract i alla delar 22 Febr. 1696, då han fick försäkran om successsion, som inträffade 1700. Öfwergick swärfadren i ålder, då han dog 21 Maj 1736.

Gift 1. 30 Maj 1693 med Catharina Andersdotter, Folkernii enka; 2. i Mars 1722 med Elisabeth Lindberg, som dog i Arboga Hospital 26 Febr. 1749, öfwer 90 år gammal. Barn nämnas icke.

11. Lars Hultman. Född 1707, troligen i Fellingsbro, der fadren af lika namn, Magister och v. Pastor, blef död 2 år efter sonens födelse. Modr. Maria Sahlin blef omgift med Kyrkoh. i Thortuna Joh. Pratenius. Njöt i ungdomen mycket godt af sin mosters man, sedan Prosten i Sala M. Ramzelius. Stud. 1727. Då han kort derpå gifte sig, syntes det wißt icke wara till hans fortkomst, dock fortsatte han studierna, disputerade en gång wid academien och tänkte på Magistergraden, men då swär- och styffadren i Thortuna dog, blef han Pwgd 13 Juni 1733 i Upsala af Ä.Bisk. Steuchius, och föreslod sin moders nådår. Wann derunder sådan kärlek, att församlingen ifrigt sökte få honom till Pastor, och då det icke kunde ske waldes Commin. Eurelius med wilkor, att Hultman måtte få efterträda honom i Fernebo. Äfwen det war emot rättwisan, hwarföre han begaf sig till Stockholm och blef Capellanernas Adj. i Storkyrkoförsamlingen. Hemkallades 1736 att här wara vice Comministr. Blef Ordinarius 15 Jan. 1738. Död 26 Juli 1740.

Gift 21 Febr. 1728 med Clara Pratenius ifrån Thortuna, sin styfsyster, som efterlefde. Barnen icke kände.

12. Olof Wibelius. Född i Wiby, Arboga socken, 14 Mars 1705. Fadr. Olof Nilsson, Rusthållare. Modr. Maria Nilsdotter. Beslägtad med den skicklige Rector E. Wibenius i Arboga fann han deraf uppmuntran att studera. Stud. 1729. Pwgd 13 Aug. 1736 sändes han till Serna, att wara den sjuke Kyrkoherden Florœi Adjunct, der han 2 år hade ett

Västerås Stadsbibliotek

strängt arbete. Anság det ännu swårare, då han 1738 blef Skolmästare i Orsa och tillika Pastors medhjelpare. Sina årliga färder i Finnmarken att förhöra och underwisa de spridda inbyggarne ansåg han lika så farliga som mödosamma, och då Pastor de sista 2 åren ej förmådde något, war Adjuncturen odräglig jemte skoltjensten. Commin. här 1741, wald med stor pluralitet och ankom 1742. Respondens i prestmötet 1758. V. Pastor 1761. Nördes af slag i kyrkan 1762, hwilket återkom flera gånger. Efter sista anfallet, som hände honom på predikstolen 16 Sönd. efter Tref. 1763, lefde han till 27 April 1764.

Gift 27 April 1742 med Anna Fahlberg, Bergsmansdotter i Sundborn, som efterlefde med 5 barn af 10: Olof, studerade, men blef sinnesswag; Carl, Bergsman i Sundborn; Anna, g. m. Skolmästaren Er. Hjerpe i Näs; Maria, g. m. Bergsman Eric Månsson i Helsingborn; Johanna, g. m. Ol. Sundin i Sundborn och Finngerdet.

13. Lars Westander. Född i Sätterbo 25 Mars 1717. Fadr. Comministr. Stud. 1740. Pwgd 20 Sept. 1746. Blef då Pastors medhjelpare i Ohre, der han 19 år arbetade i knappaste wilkor, snart med hustru och många barn. Commin. här 1764. Hade söga förbättrat sitt husliga tillstånd, då han af den stränga farsoten bortrycktes 18 Mars 1773.

Gift 18 Maj 1749 med Anna Margareta Dahlman, Kyrkoherdedotter i Ohre, f. 1725, död 21 Febr. 1800. Af deras 11 barn lefde längre tid: Anders, Greta Stina, Lars, Catharina Elisabeth, Benjamin och Carl Olof. Den sistnämnde dog i uselhet härstädes. De andre okände.

14. Pehr Malmström. Född i Malma församl. och Rya by 21 April 1725. Fadr. Pehr Larsson, Hemmansegare. Stud. 1749. Vicarius 1751 för den oduglige Terserus wid Säthers skola, hwarwid han wann stadens utmärkta förtroende. Fortfor dermed till deß han blef Pwgd 15 Juni 1754. En berättelse är, att han wid examen måste förhöras mycket på swenska för deß swaghet i latinet, hwaröfwer han sedan yttrat sig: "Om jag är swag, skall jag få en son, som kan läsa för dem alla." Detta ansågs inträffa, då äldste sonen war Primus wid Magisterpromotionen 1785. Han war dock nyttig i sin

krets, och blef efter ordinationen Skolmästare i Gunnilbo. Förblef 20 år wid denna swaga lägenhet, till deß han blef Commin. här 1773. Död 14 Juli 1799.

Gift 15 Juni 1757 med Justina Hellenius, dotter af Pastor i Gunnilbo Ol. Hellenius, f. 1724, död 11 April 1811. Af deras barn lefde: Pehr, Pastor i Stora Tuna; Anders, fadrens succeßor.

15. Anders Malmström. Född i Gunnilbo af ofwan anförda föräldrar 17 Mars 1769. Stud. 1793. På sin faders kallelse Pwgd 21 Juli 1795. Förestod ock tjensten efter deß död. Fick utan swårighet förslagsrum till syßlan, allmän kallelse och fullmagt 10 Mars 1800. Hans yttre utmärkte icke hans inre; men hans wärde war erkändt, både af församlingen och Consistorium, som hedrade hans wälförhållande med v. Pastors namn 5 Oct. 1823. Hade ock Pastoralwården under ledigheten 1827. Död 16 Juli 1834.

Gift 20 Jan. 1801 med Elisabeth Maria Tidström, f. 10 Dec. 1768 i Östergöthland, der fadren warit Kronolänsman. Till bewis af den kärlek, som äfwen hon med sin man wunnit i församlingen, bör nämnas, att en betydlig gåfwa af silfwer, upptagen genom subscription, blef henne högtidligen tillställd. Barn: Pehr, v. Pastor; Carl Georg, Commin. i Himmeta; Maria Fredrica, f. 1810.

16. Anders Söderström. Född i Westerås 10 Sept. 1784. Fadr. af lika namn war Borgare och Näringsidkare. Stud. 1807. Pwgd 17 Juni 1810, och då Nådårspredikant i Dingtuna. PastorsAdj. i Odenswi 1812. V. Collega i Köpings skola 1813. V. Pastor i Lundby 1814. Dito i Himmeta 1831. Commin. här 16 Mars 1835. Tilltr. 1837.

Gift 30 Mars 1812 med Catharina Maria Olofsson, Commin. i Dingtuna C. Gottfr. Hancks enka, som nu ingick i sitt fjerde gifte, f. 1773, död 30 Dec. 1831. Barn: Carolina Charlotta, f. 1813; Sophia Wilhelmina, f. 1815, fosterdotter hos Enkefru Norberg på Ericsberg i Swedwi socken.

Västerås Stadsbibliotek

3. Odenswi.

1. Kyrkoherdar.

1. **Suno**, eller "Härr Sone, friboren och ärlig man, Kijrkioherre i Odenswigh," antecknad såsom wittne i ett bytesbref dat. Walstad die Purificationis 1498.

2. **Olavus Johannis Dalekarlus.** War Pastor 1532, som ses af inscript. på en ringklocka, gjuten samma år.

3. **Johannes** har såsom "Kyrkioherde i Odenswed", enligt tidens bruk, underskrifwit skattskrifningslängden för socknen 1556.

4. **Thomas Laurentii** har troligen en längre tid här warit Pastor, men finnes icke med säkerhet förrän 1569. Se Past. i Munktorp.

5. **Christophorus Germundi.** War Kyrkoh. i Badelund då han 1569 bewistade riksdagen i Stockholm. Hitflyttade 1575. Nämnes någon gång Sahlensis, och man har trott sig finna, att hans födelseort warit i Sahla socken, der Pastors boställe nu är beläget. Gillade den nya liturgien med sin underskrift 1577, liksom acten om arfföreningen och de mißtänkta Riksråden 1590. I Upsala mötes underskrift 1593 heter han Gudmundi. Afled i hög ålder i April 1620.

Gift 1. med Catharina, Biskopen Peder Swarts dotter; 2. med Susanna, Bisk. J. Ofeegs dotter och enka efter Prosten Wallerian i Hedemora. Hon efterlefde ännu 1632.

6. **Ericus Veronis Helsingius.** Har underskrifwit Upsala mötes beslut 1593 såsom Concionator militum. I ett bref till Biskop Bellinus s. år berättade han om sin långa tjenst i fält, huru han slitit mycket ondt, förlorat både egendom och helsa, och begärde en skälig befordran. Sattes ock strax till Capellan här och dömdes i prestmötet 1620 wärdig, för sin långa och trogna tjenst, att äfwen få pastoratet. Död redan 1623.

Gift med Margareta, sannolikt Hr Christophers dotter, emedan det är antecknadt omkring 1650, att "här warit en 70 års continua successio affinitatis." Hon blef omgift med den följande. Af barnen nämnas: Jonas, som studerade en tid, sedan okänd; Kerstin, g. m. Er. Planæus, Pastor i Tillberga.

7. **Jsacus Ingemari.** Född i Lillhärad 1573. Fadr. Kyrkoherde, slutligen i Folkerna, död 103 år gammal. 1599 finnes han inskrifwen i Upsala Studentmatrikel. Pwgd 1603 kom han först till sin fader i Folkerna och biträdde honom i 4 år. Hade sedan en tid warit i Norberg, då han utskickades med krigsfolket, det han troget åtföljde på tågen i Liffland, Ryßland och Danmark. Efter hemkomsten sattes han till Pastor i Hubbo 1614. Icke nöjd dermed beskref han i ett långt bref till Consist. 1623 sina swåra öden i fält och sin närwarande fattigdom, som hade den werkan, att han strax befordrades till detta pastorat. "Benägen till dryck och att pertementa med bönderna" gick han så långt, att hans Capellan måste anklaga honom, och han war ständigt illa anskrifwen i Consistorium. Afsade sig 1630 Capellan i Gunnilbo annexa, och wille ej heller föda sin utgamla usle fader, hwarföre Cons. hotade honom, "att få rida hem lätt tunga och kanske springa ifrån sitt bröd." Men swåraft förgick han sig 1634, då han i höga Herrars närwaro predikat i Köpings kyrka och anfört "förargeliga fabulas," hwarföre han måste plikta med "prubban" och ett skeppund stångjern. Död 1642.

Gift med Margareta, företrädarens enka, som lefde ännu 1669. Hade dock säkert förut warit gift.

8. **Sigfridus Johannis Helsingus.** Född 1596. Hade uppehållit sig wid flera lärosäten, då han fattig, som en tiggare, kom till Westerås, och der fann mycken uppmuntran och understöd. Brydde sig föga om academien och blef Pwgd 1627. Sattes då till Arboga att wara både Collega i skolan och UnderCapellan. Hospitalspresf derstädes 1629, men flyttades till lika tjenst i Westerås 1631. Commin. wid Domkyrkan 1638. Kallades ofta, såsom en serdeles förståndig man, att sitta i Domcapitlet. Hade mycken wälmening och fogligt sinne, men tillika allwar och drift, hwarföre han 1643 blef här en wärdig Pastor och sedan Adsessor Capituli Majoris. Enligt Prot. 1652 wille han draga sig undan Præpositi i Köping inspection. Derom talades mycket i Capitlet. "Några mente bäst, att en war Præpositus och då Ep. Rudbeckius eximerade någon, war det en stätelig man, såsom Mag. Eric i Schedwi och Herr Carl i Fellsbro, sådane woro af större

Västerås Stadsbibliotek

meriter än Præpos. sjelf. Andre talade för Herr Sigfrid att han borde wara Præpos. sibi ipsi, emedan han warit assessor Capit. majoris, och eljes torde lida desput om han ginge tillbaka. Han kunde ej heller wara Mäster Peder för när, när man ser på huru han är kommen till Köping." Utgången synes icke. War stiftets fullmägtig på riksdagen 1644 och hade s. år partes i prestmötet. Synes satt stark tro till annus climactericus, ty det finnes antecknadt att han förutsagt sin dödsoch begrafningsdag, som ock inträffade. Död 5 Mars 1659.

Gift 1627 med Christina, Kyrkoh. i Bro Olai Petri dotter och enka efter Herr Christopher, Pastor i Björskog. Af barnen är endast känd: Susanna, g. m. Commin. i Lindesberg Christiernus Laurentii, och äro flera märkliga slägter ifrån dem härkomna.

9. Daniel Jacobi Copingensis. Född 1616. Fadr. Jacob Larsson war Borgare, i temligen goda wilkor. Hade så studerat i Westerås, att han, efter wid gymnasium infördt bruk, hedrades med namn af Philos. Candidat och med ampelt testimonium afgick till academien 1640. Winnlade sig i synnerhet om de Mathem. wetenskaperna, så att han redan 1649, efter aflagdt prof, blef till Mathes. Lector i Westerås antagen. War Pwgd 13 Dec. föregående år. Rector Gymn. 1658 och s. år Riksdagsfullmägtig för Capitlet. Snäll Musicus och äfwen derföre wäl ansedd. Wid ledigheten här kommo utskickade, begärande en god Kyrkoherde och att, efter gammalt bruk, tre måtte sättas dem i walet. Det nekades nu, "att icke de twå som blefwo wräkte måtte komma i förakt." Då Biskopen erbjöd någon af Lectores detta pastorat, anmälde sig Herr Daniel. "Alle gäfwo honom sina vota, anseendes hans qualiteter, att han war en drifwande man, som den församl. wäl tjenar och han den wäl meriterat." Fick fullmagt 29 Sept. 1659 och tillträdde följande år. Snart sjuklig war han nära ett år sängliggande till sin död, som inföll midsommardagen 1662.

Gift med Helena Abrahamsdotter, som ännu 1679 efterlefde i ytterlig fattigdom och hade förgätts utan Biskop Laurelii barmhertighet. Mannen lemnade ett wackert bo och jordegendom i Köpings socken, men enda barnet Brita blef gift med en man, som tog allt och dref enkan ifrån sig.

10. Mag. Petrus Petri Torpensis. Född i Torpa socken och Oksta by 1611. Fadr. Pehr Larsson, Hemmansegare. Kom tidigt till Westerås, der han nedlade mycken flit, reste så till Upsala och försvarade 1636 en disputation. Fann sedan bättre begifwa sig till academien i Åbo, hwarest han 4 Maj 1643, wid första Magisterpromotionen derstädes, blef Magister. Redan före promotionen antagen till Adjunct i Philos. faculteten utgaf och præsiderade han för flera disputationer. Då han 1648 hemkom till Westerås fanns ingen annan öppning för honom än att blifwa Rector i Köpings skola. Pwgd 12 Dec. 1649. Orator wid prestmötet 1653. Poes. et Hist. Lector 9 Juli 1656. Läste, skref och disputerade flitigt med ungdomen, dock war Biskopen icke nöjd med honom 1660, utan "förmanade, att han icke skulle stöta om några swenska rim, utan sina discipulos in arte poëtica excercera, så att de kunna carmina latina componera." I Mars 1662 hade djeknarne en söndags eft. midd. agerat en tryckt comoedia om Josepho, och då Biskopen fick kunskap derom, blef Torpensis såsom Rector hårdeligen tilltalad, att han icke wetat af eller hindrat sådant, serdeles i passionstiden, "hwaraf tydeligen syntes lättia och försummelse, ty det är ett stort arbete att läsa öfwer en comoedia." Han synes derefter önskat sig att få utbyta Lectionen mot ett pastorat, ty i Dec. s. år fick han Capitlets "lof och bref att fara till Odenswi, taga Præpositum med sig och se till på hwad sätt han kunde inkomma." Det lyckades, så att han följ. år tillträdde, då ock Biskopen hugnade honom med Prostwärdighet. War dock icke ordningsman i sin församling, hwarföre han 1668 af Consist. blef allwarligen bestraffad. Hans oroliga Capellaner gjorde honom mycket beswär, och en myndig Ribbing-familie i församl. tröttade honom med privat tjenst och andra påståenden. Torpensis war lycklig i latinska poesien, dålig, såsom nästan alla på denna tid, i den swenska. En stor mängd poemer af båda slagen, tryckta och i manuscr., finnas efter honom. Han skref ock en Historia universalis, som dock icke blef tryckt. Död 24 April 1679.

Gift med Catharina, Kyrkoh. i Husby Mag. Steph. Bellini dotter, som dog 6 Juni 1675. Barn: Pehr, Commin. till slut i Hedemora; Stephan, Bergsbrukare wid Salberget; Christina, g. m. Kyrkoh. J. Sundius i Norberg; Margareta, död ogift.

Skrifter: Diss. De prima et cardinali virtute Justitia. Ab. 1643. — De adjunctorum propriorum communicatione. Ib. 1646. — Pentas I. Quæstionum no-

Västerås Stadsbibliotek

biliorum Philosophicarum. Ib. 1648. — Pentas II. Quæstion. selectiorum Philosophicarum, e. a. — Pentas III. Quæst. præstantiorum Philos. Ib. e. a. — Pentas I, II, III et IV. Quæstionum selectior. philos. Aros. 1659, 1660 (4 Gymnasitidisputationer).

11. Ericus Christophori Schilling. Född i Westerås 26 Juli 1632. Fadr. då Syßloman wid Domkyrkan, sedan Pastor i Stora Skedwi. Stud. 1654, då han lemnade gymnasium. Gjorde tröga framsteg, disputerade ändtligen en gång 1667 och anmälde sig 1669 i Consist. till befordran. Erhöll 21 April Rectoratet i Köpings skola. Pwgd 16 Maj s. å. Fick transport till Rectorssyßlan i Westerås 1672, och säte i Domcapitlet. Efter någon twist, i synnerhet med den myndige Landshöfd. Ribbing i Odenswi, lät församl. öfwertala sig 1679 att antaga honom till Pastor, och han blef strax af ContractsProsten introd., ehuru han ej tillträ. förrän 1680. Af sina Capellaner hade han ännu mera oro än den föregående. Död 17 Febr. 1694. Samma gång med honom begrafwos tre hans barn.

Gift 1669 med Anna Rudelius, Prosten i Munktorp Mag. Er. Sahlamontani dotter, som dog i Sala 1711. Barn: Christopher, Pastor i W. Wåhla; Eric, Bruksprediksant wid Norn; Christina, g. m. Bruksbokhåll. H. Blomström; Brita.

12. Jonas Amnelius. Född i Westerås 24 Febr. 1653. Föräldrarne, Borgaren Jöns Jonsson och Karin Olsdotter, bodde nära åen. Stud. 1675. Kallades 1677 af Krigs-Coll. till Predikant för utskottsfolket af Westmanland, examinerades i Westerås och Pwgdes under marchen i Werið af Biskop Scarinius. Biwistade belägringen af Christianstad, som Danskarne innehade, men commenderades hem igen och måste en tid färdas af och an. Åren 1678 och 1679 war han med Westmanl. regimente både till lands och sjöss i många swårigheter, i synnerhet "af krigsfolkets grofwa och förargeliga leswerne", till deß han efter fredsslutet blef hemförlofwad. Predikade sedan en tid för Landshöfdingen Poße och blef 1681 Commin. i Westerås. ÖfwerCapellan 1682. Utmärkt af flit och allwar. Kyrkoh. här med Kongl. fullmagt dat. Kungsöhr 24 Mars 1694. Introd. af Biskop Carlson 9 Juni 1695. Respondens i prestmötet 1697. Hade en swår medarbetare i

Commin. Barkman, som twistade med honom om wißa rättigheter. Ordentlig och wakſam Pastor. Död 11 Aug. 1710.

Gift 4 Jan. 1680 i Ihrsta med Brita Olofsdotter, med hwilken han förlofwat sig redan skoletiden, f. 7 Maj 1655. Fadren war en förmögen Rusthållare och Häradsdomare i Wäsby, som gjorde ett ståtligt bröllopp. Hon dog 13 Aug. 1639. Barn: Olof, kallade sig Amnell och blef Cornett wid Drabanterna, g. m. en Ribbing; Magdalena, g. m. Qwartermästaren wid Lifregimentet H. Hero, som föll wid Pultava; Christina, ses nedanföre wid N:o 15; Catharina, g. m. Ryttmäst. E. Schmidt; Anna, g. m. Collega Hæggeström i Arboga; Brita, g. m. Collega Siljefors i Köping.

13. Jonas Holstenius. Född i Husby 7 Oct. 1657. Fadr. war Comminister. Af en god styffader wårdad blef han dock föga duglig. Stud. 1680. Pwgd 13 Juni 1685. Syßloman och Predikant wid Westerås hospital 1694, men kunde swårligen bibehållas derwid för fel i tjensten och fick skarpa correctioner. War ock stadd i djup fattigdom, då det lyckades Consist. att af 16 sökande till detta pastorat för honom winna Rådets interimsfullmagt 27 Aug. 1710. Erhöll äfwen Konungens confirmation och tillträdde 1712. En swag man, wida olik de gamle Holstenier. Hade intet gagn af sin befordran, ty han dog i Jan. 1713. Begrafs 25 Jan. i tysthet på aftonen, hwilket, såsom då alldeles emot bruket och Kyrkoordningen, wittnar om något synnerligt wid hans död.

Gift i Aug. 1693 med Ursilia Lundius, Kyrkoh. i Barkarö M. Lundii dotter, f. i Mars 1668, död af en långwarig och ryslig gift hos sin swåger Kyrkoh. Arborelius i Kärrbo 18 Oct. 1741. Alla barnen hade swåra öden. Sönerne Lars och Johan omkommo af wådliga händelser; döttrarne Christina, Maria och Brita fingo "nedriga" tjenster och fattiga giften.

14. Andreas Franzelius. Född i Hedemora 1663. Fadr. war sist Commin. i Westanfors. Sitt tillnamn tog han af farfadrens dopnamn Franz. Sedan han utgått ifrån gymnasium war han två år barnlärare i Folkerna. Stud. 1690. Med goda underwisningsgåfwor utsedd redan 1691 till Collega i Westerås skola. Pwgd 3 Oct. 1693. Tjente upp sig genom alla claßerna, så att han 1704 war ConRector. Jemte sin flit och arbetsskicklighet gjorde han sig wida känd för sin

Västerås Stadsbibliotek

stränga skoltukt, och war den wärste Orbilius som funnits i Westerås. Det påstås, att flere gossar under hans händer fingo en sådan bäfwan och darrning, som följde dem hela lifstiden. Det berättas, att då skälmar i Westerås slitit sitt spöstraff, sade profossen till dem: "Will du hafwa mera så gå till Herr Franzelius." Opponens i prestmötet 1705. Med Holstenius war han 1710 en stark Competitor till detta pastorat, men måste nöja sig med löfte om snar befordran af Rikets Råd, som ock utwerkade för honom hit Konungens fullmagt dat. Timurtasch 26 Juni 1714. Introd. af Biskop Iser 24 Febr. 1715. Predikade wid prestmötet s. å. Fick dertill en så underlig text, Eccles. 7: 29, att han blef bekymrad och måste begära förklaring, då rättelse ock följde. Såsom ordentlig och wälmenande Lärare behöll han dock alltid en sträfhet som war frånstötande och äfwen wållade, att en Underofficer i socknen gjorde honom i Cons. de swåraste bekyllningar, dock utan påföljd. Utan barn och af kärlek till skolwerket gjorde han 18 Jan. 1722 sin bekanta disposition till stipendier för Scholares i Westerås. Efter långwarig sjuklighet död 16 Dec. 1730.

Gift 3 Oct. 1693 med Maria Tibelius, som han fick i Folkerna prestgård. 2. 1728 med Maria Grönwald, MusikDirektör Papes styfdotter, sedan g. m. Franzelii Adjunct, slutligen Commin. i Tillberga J. Widström.

15. Johan Norin. Född i Norbergs socken och Odensjö 1 Mars 1674. Fadr. Bergsbrukare. Stud. 1700. Pwgd 28 Aug. 1702. War derpå sju år Pastors Adj. i sin födelseort. Flyttad 1709 till Munktorp wäckte han stort uppseende med sina gåfwor och allwarliga beteende, så att Odenswi församling sökte honom till Commin., och saken blef utan omswep afgjord i socknestugan 18 Mars 1710, hwartill ock Consist., efter att förgäfwes hafwa recommenderat Apologisten Haßelberg i Westerås, gaf sitt bifall. Respondens i prestmötet 1712. Lika lätt och enigt afgjordes hans wal, ibland fyra föreslagna, till pastoratet 1731. Insattes af Biskop Barchius 3 Febr. 1733. En rättsinnig gammaldagsman, älskad af allmogen, som ännu icke lärt efterapa grannare seder. Hade kallat en älskad son till medhjelpare, men måste 18 Nov. 1745 för hans sjukdom, begära ordinationens uppskjutande. Båda woro snart ur tiden. Gubben afled 21 Jan. 1746.

Gift 1710 med Christina Amnelius, dotter af ofwanstående N:o 12, f. 1684, död 1758. Barn: Johan,

död Student; Christina, sjuklig; Catharina, g. m. Handelsmännen A. Holmberg och Wretman samt Guldsmeden Ekfeldt i Arboga; Brita, g. m. D. Arhusiander, Commin. i Grangärde; Johanna, g. m. Commin. Er. Lundborg i Garpenberg.

16. Mag. Nils Paqvalin. Född i Sunnhorn 11 Maj 1698. Fadr. Gustaf Paqvalin, Lagmansson ifrån Finland, hade ifrån Hofmästare hos Landshöfd. Duwall blifwit Kronofogde, g. m. Anna Danielsdotter af Bergsmanssläkt. Redan 1707 Stud. i Upsala. Magister 8 Juni 1725. Hade condition till 1729, då han blef pwgd 28 Mars, kallad af Prosten i Arboga. Wald s. år till Commin. i Stadsförsamlingen. Opponens wid prestmötet 1732. Detta ansågs af honom och länge af andra såsom tillräckligt prof af Theol. kunskap och swarande emot pastoraleramen, då likwäl redan långt förut i författningen ordentlig examen war anbefalld för hwarje pastoratsökande, och redan K. Carl XI gaf icke fullmagt utan bewis att personen "begått sig in examine." Med stor pluralitet Kyrkoh. här 17 Aug. 1746. Introd. af Biskop Kallenius 6 Dec. 1747. Hade en lifflig karakter och ett eldigt genie. Blef snart sjuklig, lidandet tilltog och han dog efter lång tids sängliggande 18 Jan. 1750. Begrofs 2 Febr. uti egen graf i Arboga stadskyrka.

Gift 1. 15 Oct. 1730 med Maria Elisabeth Rhode ifrån Upsala, som war enka och dog 2 Febr. 1734; 2. 5 Sept. 1735 med Catharina Casperſen, hwars föräldrar, Handlanden Gust. Casperſen och Magdalena Wargentin under kriget med Ryßland kommit ifrån Finland och satt sig neder i Arboga. Hon blef omgift med efterträdaren. Barn: Anna Maria, död ogift 1818, 86 år gammal. Med sednare hustrun: Nils, Pastor i Åhl; Gustaf, BruksDirektör; Carl Petter, Hertigl. Hofpredikant; Sara Magdalena, g. 1. m. Collega Scholæ i Köping D. Fahlforß och 2. med Prosten i Munktorp J. Wikſell.

17. Mag. Aron Gagner. Född på Månsbo gård wid Avesta, men i Grytnäs socken 18 Juni 1708. Fadr. Kyrkoherdeson ifrån Sewalla, Pehr Gagner, war Expeditionsfogde, gift med Emer. Nycop. Stud. 1729. Magister 30 Juni 1737. Pwgd 12 April 1739 till PastorsAdj. i Grangärde. Opponens wid prestmötet 1740. Ordin. Bataljons-

Västerås Stadsbibliotek

predikant wid Westmanlands regimente 17 Aug. 1741. Utgick med en commendering till Finland s. år, men återkom sjuklig till Westerås i Oct. 1742. Åter wären 1743 skickad till Finska skären som ensam prest för 700 man på galererna. Biwinstade actionen wid Korpo ström 20 Maj, då en kanonkula genom kajutan strök honom förbi inwid kläderna. Efter freden 1743 kom han till Stockholm och war 23 Juni åskådare af den upproriska Dalallmogens nederlag. Steg åter i Aug. om bord till Carlscrona och följde corpsen derifrån genom Småland till Falbygden i Westergöthland, der wintergwarter togs och ändtligen hemlof gafs i Febr. 1744. Sedan war han vice Pastor under vacancer i Hedemora, Kolbeck och Arboga, och bade på sistnämnda ställe förslag till pastoratet. Regim.Pastor wid Westmanlands regimente 27 Juni 1751. Kyrkoh. här 20 Mars 1753. Walet skedde likwäl redan 9 Sept. 1750, då han erholl ansenlig pluralitet, och orsaken till fullmagtens långa dröjsmål är icke känd. Predikade i prestmötet 1760. Riksdagsman 1761. Prost 8 Juni 1761. ContractsProst 31 Aug. 1763. Af manlig wäxt och stadigt sinnelag hade han mycken aktning. Gjorde en wacker disposition af sin halfwa qwarlåtenskap till Skollärare i församlingen. Död 22 Jan. 1770. Begrofs i inköpt graf af kyrkan 11 Febr.

Gift 1753 med Catharina Casperſen, företrädarens enka, död 20 Nov. 1792, i 78:de året.

18. Mag. Gustaf Fellenius. Född i Bro prestgård 1 Mars 1712. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1733. Magister 22 Juni 1743. Pwgd 28 Sept. 1744, kallad till medhjelpare af sin morbroder Prosten Elvius i Norrberke. Då Pastor Americ. Heßelius befordrades till Romfartuna, fanns han innan kort så swag, att Fellenius måste förordnas till församlingens vice Pastor 1751. Efter den olycklige Pastor Smeckers fullkomliga affättning, blef han Kyrkoh. i Malma 7 Juni 1754. Opponens i prestmötet 1758. Erhöll transport hit med nära enhällig kallelse 21 Aug. 1770. Enkans nådår hindrade tillträdet till 1772. En säker kännare har tecknat honom såsom en hederlig prest, hwilken med hjertlig wälmening skötte sin församling. Hastigt borttagen af den gångbara febern 15 Febr. 1773.

Gift 19 Nov. 1754 med Sara Elisabeth Öhrling, dotter af Inspektoren på Seglingsberg J. Öhrling och Christ. Christiernin, f. 12 Maj 1730, död i Westerås, efter en häftig slagattack i främmande hus, 9 Jan. 1784. Barn: Jonas Reinhold, Domprost i Westerås; Anna Elisabeth, ogift, död af en olycklig färd emellan Westerås och Skerike 1817; Christ. Margareta, g. m. Comminn. H. Sandstenius i Barkarö och J. H. Kihlman i Folkerna.

19. Johan Remmer. Född i Köping 14 Mars 1724. Fadr. Carl Remmer, Postmästare och Rådman. Modr. Lena Charlotta Sahlman. Stud. redan 1735 och anwände framdeles mycken tid wid samma lärosäte. Pwgd 21 Dec. 1754, och war derpå 12 år PastorsAdjunct i Söderberke. Andre Commin. i Westerås 1766. Past.ex. 28 Maj 1771. Förste Commin. i Maj 1773. Kyrkoh. här 17 Oct. s. å. Tillträdde 1775. Under hans bedrifwande blef kyrkan åter uppbyggd, sedan den genom wådeld blifwit nästan alldeles raserad. Af muntert lynne war han dock ordentlig och noggrann i sina pligters uppfyllande. Enögd af ett olyckligt tillfälle under studeringstiden i Upsala. Häftigt rörd af slag i Maj 1791, så att talförmågan nästan förlorades. Efter flera recidiver död 28 Juli 1796.

Gift 10 Nov. 1761 med Elisabeth Tillæus, Prosten i Söderberke Mag. A. Tillæi dotter, f. 1741, död 5 Sept. 1821. Barn: Anders, Prost i Bro; Johan Eric, f. 1769, död 1843, Förste ExpeditionsSecreterare i Krigs-Expeditionen, ansedd litterator; Maria Ulrica, ses nedanföre; Anna Gustawa, död ogift 1828.

20. Mag. Carl Dybeck. Född i Fellingsbro 28 Oct. 1759. Fadr. slutligen Kyrkoh. i Orsa. Student 1777. Magister 1785. Pwgd 10 Nov. 1787 till Huspred. hos H. Exc. RiksR. Grefwe M. Falkenberg. Presteståndets Canzlist wid riksdagen 1789. V. Notarie i Stockholms stads Consi. s. å. Past.ex. 29 Oct. 1791. Presteståndets Andre Secreterare wid riksdagen i Gefle 1792. Erhöll, efter ståndets förord, Kongl. resol. 2 Maj 1794, att af Consist. erhålla tjenligt Pastorsförslag. Kyrkoh. här 13 Mars 1797 efter enhällig kallelse. Tilltr. 1799. Prost 16 April 1806. Riksdagsman 1812. Vice ContractsProst under riksdagarna 1823 och 1828—30. JubelMagister i Upsala, närwarande 1836. Död 25 Jan. 1841.

Gift 31 Mars 1799 med Maria Ulrica Remmer, dotter af företrädaren, f. 15 April 1778, död 30 Aug. 1828.

Västerås Stadsbibliotek

Barn: Johan Eric, f. 1800, Poßessionat i Södermanland; Carl, f. 1801, Magister i Lund 1838; Richard, f. 1811, E. O. Notarie i Swea Hofrätt; Maria Carolina Wilhelmina, g. m. Prosten i Husby Mag. Jf. Norström; Albertina Elisabeth Amanda, f. 1813, g. m. Borgmäst. Sw. Aug. Hallström i Eskilstuna; Amalia Charlotta Ulrica, f. 1815, g. m. Rådman Ol. Dan. Grundal i Stockholm; fosterson Carl Wilhelm Edward, Philos. Magister och v. Pastor.

21. **Lars Gustaf Sohlberg.** Född i Kolbeck 29 Jan. 1788. Fadr. till slut Kyrkoh. i Säby. Stud. 1809. Pwgd 22 Dec. 1811 till Huspred. hos slutl. Stathållaren J. A. v. Gerdten på Ekeby. E. O. Bat.predikant wid Westmanlands regimente 1812. Tillika PastorsAdj. i Rytterne, sedan på flera ställen. Vice Pastor i Thortuna 1820. Domprostens Adj. i Westerås 1821. Past.ex. 5 Sept. s. å. Ordin. Bat.predikant 17 Febr. 1822. Vice Pastor i Westerås under riksdagen 1823. Regimentspastor 1 Febr. 1825, med dubbel tjenstårsberäkning så länge Adjuncturen wid Domkyrkan tillika bestriddes. Jemte tjensten wid regimentet DomkyrkoSyßloman 3 Aug. 1827. Led. af det K. Nord. OldskriftsSelskab i Köpenhamn 31 Jan. 1835. Ledamot af Westerås Stads och Läns KurbusDirection s. å. FältProst 28 Juni 1836. Uppbar hela Syßlomanslönen först 1838, då Regim.Pastorstjensten lemnades. Kyrkoh. här 4 April 1842. Märkligt är, att af de först föreslagne dog en före och en efter proswet. Introd. af Biskopen Doctor Nibelius 5 Juni sistnämnda år.

Gift 5 Juli 1832 med Wendela Lindblad, f. 16 Sept. 1812, dotter af Secreteraren Jac. Lindblad och Ulr. Sophia Lundblad. Barn: Sophia Amalia, f. 30 Dec. 1833; Gustaf Jacob Leonhard, f. 23 Aug. 1835; Wendela Ingeborg Augusta, f. 8 Nov. 1837.

Skrift: Historisk Beskrifning öfwer Domkyrkan i Westerås; med 3 plancher. Westerås 1834. 4:o.

---

2. Comministrar.

1. **Ericus Beronis.** Nämnes först 1594. Se Past. på stället.

2. **Petrus Olai.** Pwgd 1614. Domesticus i flera församlingar förrän han hitkom 1621. War halt och tituleras i handlingarna Dom. Petrus claudus. Död i Sept. 1624.

Gift med Ingeborg Olofsdotter, som sedan blef hustru till Borgaren Joen Mattsson i Köping.

3. **Nicolaus Laurentii.** 1624. Se Past. i Säby.

4. **Olaus Johannis Rättvicensis.** 1630. Se Past. i Bro.

5. **Jonas Laurentii Berchius.** 1632. Se Past. i Ramsberg.

6. **Olaus Nicolai Wattman.** 1645. Se Commin. i Arboga Stadsförsamling.

7. **Andreas Danielis Tretzius.** Född wid Stora Kopparberget omkring 1620. Ifrån Westerås gymnasium begaf han sig 1645 till Åbo academi, der han studerade wackert och responderade för flera disputationer. Hemkom och blef Pwgd 1649. Tjente först i Arboga. Commin. här 1651. Respondens i prestmötet 1654. Uppförde sig så illa både i tjensten och lefwernet, att han 1674 blef alldeles affatt. War ock dömd att plikta 80 daler s:mt för hor. Reglerad i sitt uppförande återfick han 1680 prestembetet och sändes flere till biträde, men kunde aldrig få ordinarie lägenhet. Död i Westerås 1689.

Gift 1644 med Brita Pedersdotter, enka efter Lectoren Mag. J. Norinus. Han war då ännu blott student och hade lägrat henne, hwilket Cons. straffade strängt, högligen uppbragt deröfwer att han förnedrat en Läsemästares efterlefwerska. 1674 begärde hon i Cons. skiljobref.

8. **Andreas Johannis Arbman.** 1674, emot församlingens wilja. Då han insattes af Præpos. gick allt folket utur kyrkan så att endast några qwinnor afhörde det som talades. Consistorium stadfäste insättningen. Beskylld för crimen falsi och affatt 1679. Återställd till äran och embeter genom

Västerås Stadsbibliotek

Konungens resol. 9 Juni 1681, men cederade efter någon tid sysslan godwilligt och blef Commin. i Malung.

9. Petrus Petri Torpensis. Genom sin gynnares, Landshöfd. Ribbing på Walsta, konster insatt 1679. War en djerf och otidig prest, som beskyldes åstadkomma oenighet och förargelse och måste afgå för Arbman 1681. Se Commin. i Hedemora.

10. Olaus Johannis Schœder. Född i Dec. 1646 i Skultuna wid Messingsbruket. Kallade sig ock Scherkius. Blef Skolmästare i Munktorp 1674 och Pwgd s. å. Commin. här 1683. War nära att drifwas från tjenſten genom den myndige Ribbings åtgärd, men saken bragtes för Konungen, som genom sitt utslag i tid stäckte öfwermodet, och Schœder satt qwar wid lägenheten till sin död, som inföll 10 Juli 1691. Att han dock war af ett sträft och stridigt sinnelag synes deraf, att han för otidighet mot sin Pastor blef i Conf. 1691 dömd till afbön och att gifwa skriftelig förbindelse till höfligt beteende.

Gift 1672 med Anna Bengtsdotter i Badelund, som med många barn efterlefde i fattigdom. Mannen war då ännu djekne, och Pastor, Lector Höijer, wågade ej wiga dem utan Biskopens lof.

11. Johannes Olai Wattman. Född i denna församling 29 Nov. 1649. Son af ofwanstående N:o 6. Stud. 1674. För att bistå sin sjuklige styffader i Kolbeck fick han Biskopens venia 1674, men skulle ej få predika wid Kungsgården då Majestäterna woro der, utan då borde grannpresterne anlitas. Pwgd 1676 i Strengnäs af Biskop Lithman. Supr. Collega i Westerås skola 1679 och tillika en tid v. Commin. i Romfartuna. Ord. Commin. här 1692. War död redan 15 Dec. 1693.

Gift med Hedvig Pehrsdotter ifrån Kolbeck, som synes warit hans styfsyster. Hon efterlefde med flera barn, så fattig, att hon i prestmötet sökte sammanskott. Död 1736.

12. Daniel Barkman. 1695. Se Past. i Hed.

13. Johan Norin. 1710. Se Past. på stället.

14. Pehr Malmén. 1732. Se Past. i Fleckebo.

15. Eric Rohrström. 1747. Se Past. i Kerrbo.

16. Andreas Westborg. 1758. Se Past. i Malma.

17. Hans Erelius. Född i Fahlun 26 Dec. 1732. Son af Bergsmannen Melchers Jan Andersson. Stud. 1755. Pwgd 28 Jan. 1767, och war en kort tid Nådårspredikant i Säfsnäs. Sändes 1768 till den sjuke Commin. i Kungs-Barkarö att wara Vicarius, och mottog den lilla lägenheten såsom ordin. genom accord 3 Mars 1772. Transp. hit 24 Maj 1784. Död 27 Febr. 1791.

Gift 1. 1771 med Catharina Hertzel, enka efter v. Commin. i KungsBarkarö Ol. Arell, död 10 April 1782; 2. 1782 med Johanna Beata Maitre, f. i Stockholm 1752, efterlefde. Barn: Johan Wilhelm, Bruksbokhållare; Carl Eric, okänd; Catharina Elisabeth, tjenande; Maria Lovisa, g. m. ContractsProsten C. E. Karlsten i Ed och Sollentuna, Upsala stift.

18. Nils Garman. Född i Fahlun 18 Nov. 1745. Fadr. Lars Garman, Bergsfogde, sedan Bokhåll. wid Wägen. Modr. Cath. Fahlhem. Stud. 1770. Pwgd 2 Juni 1774. Tjenade tåligt såsom Adj. och Vicarius på flera ställen, till deß han blef Commin. här 19 Sept. 1791. Af gammaldags frägd, genomärlig och alltid nöjd med sin lott. Död 12 Sept. 1804.

Gift 25 April 1793 med Elsa Fredrica Undén, dotter af Commin. i Fleckebo, f. 6 Juni 1764, död 1 Oct. 1824. Barn: Beata Fredrica, död ung; Maria Catharina, f. 1796, g. 1817 m. Lieutenanten Gust. Malmerfeldt, som dog 1820. Med sin dotter och sin moder flyttade hon till Odenswi på ett hemman Boda, som hon fick af sin svärfadren Hofjunkaren G. Ph. Malmerfeldt, och dog 1831.

19. Gustaf Samuel Holmström. Född på Fröswi gård i Skultuna 22 Oct. 1754. Fadr. slutligen Pastor i Bro. Stud. 1769. Pwgd 16 Juli 1779 till Adj. hos Commin. i Björksta. Kom 1780 sin gamle fader till hjelp i Bro. Commin. i Kungsåra 30 April 1792. Transp. hit 11 Mars 1805. Kämpade med lungsot till 7 Maj 1810.

Gift 1. 1792 med Ulrica Djurman, Prostens i Björksta dotter, f. 1764, död 17 April 1794; 2. 1794 med Lovisa Nibelius, Kyrkoh. i Kungsåra J. Nibelii dotter, f. 1779, omgift med Djurläkaren Abr. Fernström och död 1818.

Västerås Stadsbibliotek

20. **Isac Wilhelm Garff.** 1811. Se Commin. i Leksand.

21. **Magnus Dybeck.** 1825. Se Commin. i Stora Tuna.

22. **Abraham Westré.** Född i Westanfors och Åwestbo 3 Jan. 1804. Fadr. Bergsman. Stud. 1826. Pwgd 5 Sept. 1827. En kort tid PastorsAdj. i Ihrsta. Flyttade till Pastor här i Dec. s. å. Commin. 7 Dec. 1835. Tilltr. 1838.
Gift 30 Nov. 1840 med **Sara Sophia Almberg**, f. 7 Juli 1815, dotter af Brukspatron L. F. Almberg och Sara Pettersson på Jönsarbo i Heds socken. Barn: **Sophia Charlotta**, f. 20 Sept. 1841; **Sara Maria**, f. 12 Apr. 1843.

---

4. Skinnskatteberg.

1. Kyrkoherdar.

1. **Andreas.** Antecknad att hafwa warit den förste, sedan gäldet i början af Kon. Gustafs regering blifwit afskiljdt. Berättas hafwa drunknat.

2. **Marcus.** Säges hafwa warit Pastor 40 år och dött omkring 1570. Att han förut warit Capellan i Köping, som en gammal catalog uppgifwer, har intet annat bewis för sig.

3. **Laurentius Nicolai**, någon gång nämnd Vallensis, tillträdde wid 1570. Namnet finnes i Upsala mötes underskrift 1593. Död 1594.

4. **Olaus Petri**, ifrån Ångermanland inkommen, war 1593 Commin. i Stora Skedwi. Emottog Kyrkoherdeembetet i "Skinnsäckaberg", som socknen då och flera gånger kallas, 1594. Församlingen war ännu ganska swag, orten föga bebodd, men gästningen sträng, så att Pastor lefde i fattiga wilkor. Lemnade enka efter sig 1597.

5. **Ericus Petri** är sannolikt den, som 1593 war Commin. i Näs och hitkom 1598. Till härkomsten Sudermannus, nämnes han ock i en anteckning såsom Kon. Carls Hofprest före hitkomsten, hwilket synes mindre troligt då han

sattes till en så ringa lägenhet. Af Kronprinsen Gustaf Adolf fick han 12 Mars 1611 bref att slippa knecktehåll och hjonelagspenningar, i synnerhet "för gästning af Prinsens tjenare, som reste i Bergslagen." Klagade 1621 öfwer intrång på bostället af böndernes kolning och smidjor, och att ingen Pastor kunde här wara behållen om han icke hade eget hemman. Predikade i prestmötet 1624. Ett torp, som han sjelf upptagit wid Baggån, fick han 17 Mars 1627, genom Kongl. bref, quitt och fritt för alla utlagor. För ålderdomsswaghet begärde han 1631 sin styfson till v. Pastor, och öfwerlemnade snart mot wissa förbehåll, med Conf. tillstånd, till honom alltsammans. Då han satte sig i ro tillstadde Conf. att han, "för sitt wälförhållande alltid skulle behålla Pastors namn och wärdighet." Död 1637. Giste och barn icke kände.

6. **Stephanus Olai Ungius.** Är icke widare bekant i afseende på födseln, än att han ock kallade sig både Montanus och Norinus, och att hans moder war omgift med företrädaren. Stud. 1624 och anklagad i Conf. i Sept. s. å. "att han sagt sig predika och mässa så ofta han wille." Dömdes i Jan. 1625 "att redimera hwar gång med en dag i prubban eller en daler." Pwgd 19 Juni s. år till sin styffaders **Sacellanus domesticus.** Vice Pastor 1631. Mottog pastoratet såsom ordinarius, genom den gamles cession, omkring 1633 (eller 1636). Nämnes såsom en waksam och dristig prest. Synes hafwa bättre begått sig än den föregående, ty han säges hafwa inlöst s. k. Presthammaren till eget skatte. Död 1659.
Om hans hustru finnes intet antecknadt. Icke heller om barn widare, än att han hade tre mågar, Commin. Ol. Kilander och Rådman Jöns Pehrsson i Köping, samt Matthias, Commin. i församlingen.

7. Mag. **Johannes Martini Tobelius.** Född i Medåkers socken och Täby af bondfolk. Efter lyktade studier i Westerås begaf han sig till academien i Åbo och blef der Magister 11 Maj 1647. War sedan 2 år Pædagog i en skola på Åland, som Grefwe P. Brahe der låtit upprätta. Hemkom till stiftet 1649. Pwgd 13 Dec. och satt till Rector i Köpings skola. Räknade för en förmon att flyttas till lika syssla i Arboga 1655. Wid ledigheten här ansägo Biskopen och Conf. mannen, såsom beläst och skicklig, wara wärdig detta pastorat,

Västerås Stadsbibliotek

och ehuru församlingen länge sträfwade emot, förnämligast af orsak att få sin Comminister dertill befordrad, blef dock Tobelius 1661 med fullmagt tillsatt. Men snart uppkom ett misnöje, som af särdeles anledning utbröt i hotelser och wåld. Mannen war närsynt, så att han på ett bröllop icke strax igenkände bruden, då hon kom att skänka; tog ock miste om namnen på communicanterne. Denna swaghet wäckte en sådan bitterhet, att bönderne tillstängde kyrkan och borttogo nyckeln för honom. Straffet blef, att gudstjensten flera söndagar inställdes och de brottsligaste stämdes till tinget. De erkände då sin förgripelse och wedertogo presten med förbehåll, att han måtte hålla Adjunct. Men snart fingo de ett starkare skäl, då Tobelius under en predikan föll i swimning med swåra åtbörder. Han anság det såsom werkan af sorg öfwer sin motgång, men församlingen kallade det "brottfall." Werkligen wisade sig ock snart att han hade fallandesot. Conf. brukade dock sin myndighet och lät tjensten förrättas af en vicarius, medan den olycklige sökte läkarehjelp. Då det icke lyckades blef ändtligen i prestmötet 1663 beslutadt, att han skulle afstå lägenheten. Han flyttade derefter på sin lilla usla hemmansdel i Täby, och fick af Hospitalet en otillräcklig hjelp för sig och sitt stora hushåll. Hans granne, Pastor i Medåker, sjelf fattig och nedtryckt af motgång, delade med honom sitt bröd, grät med honom och skref tårfulla bref till Biskopen om sin wäns nöd. Efter flera år blef han så wida bättre till helsan att han fick öfwa prestembetet, men dog i Febr. 1670.

Gift med Margareta Melis, af utländsk härkomst, och hade han henne troligen med sig ifrån Finland. Med flere barn drog hon sig fram i nöd och jämmer, och lefde ännu 1691.

8. Aron Olai Helsingius. Född i staden Hudikswall 1614. Fadr. Borgare. Hade såsom goße kommit till Westerås, med goda anlag fått stadna qwar och under sin studering rönt mycken wälwilja. Då han genomgått gymnasium kallade Biskop Rudbeckius honom till sin Amanuens. Pwgd 25 Febr. 1644 och strax derpå Commin. i Kungsåra. Orator i prestmötet 1650. Biskop Laurelius tog honom 1651 till sin Capellan i Lundby, och hade för honom mycken tillgifwenhet och förtroende. Då han 1663 efter den ledsamma twisten om Tobelius, till församlingens fägnad att få förslag, uppfördes jemte Commin. på stället, war denne nu så sjuklig, att

han ej kunde komma i åtanka, och Herr Aron blef med tacksamhet mottagen. Tillträdde strax och war en allwarlig prest, som förtjente och wann aktning. Död tredje dag Jul 1683.

Gift 1. 1645 med Sara Arhusius, Kyrkoh. i Kungsåra Olai Hedemorensis dotter, f. 1626, död 1654. 2. 1655 med Catharina Holstenius, dotter af Prosten i Stora Schedwi Mag. E. Holstenius, död 12 April 1684. De kända barnen, som togo namnet Aronius, woro: Eric, slutl. design. Pastor i Örebro; Aron, studerande, död 1685; Catharina, g. m. Pastor i Näs Joh. Hellenius; Brita, g. m. Bergsfogden P. Borg; Sara, g. m. Secreteraren Ant. Perment i Köping.

9. Ericus Matthiæ Kollebeckius. Född i Kolbeck omkring 1611, om eljest hans ålder, 90 år, är riktig. Trögt och långsamt gick det med hans studering i Westerås, och han synes icke fått tillfälle besöka academien. År 1646 war han Collega i Sala skola; 1648 flyttad till lika tjenst i Köping. Pwgd 13 Dec. 1649. Commin. i Malma 1651. Kallades 1657 och fick 26 Juni Biskopens bref att wara Krigspräst under Herr Claes Fleming wid Westmanlands och Dala Knecktarne. Gick ut till Pohlen och tjente äfwen i Danmark. Hemkommen måste han mottaga den nya, swaga lägenheten att wara Capellan i Jernboås 1661. Lefde der i tränga wilkor, sökte derföre och erhöll flera gånger Konungens remiß till Conf. att blifwa hulpen till pastorat. Wid ledigheten här uppkom åter en wäldig strid om ny Pastor, ty den aflidnes måg Joh. Hellenius och Commin. på stället J. Haßelbeck hade sina starka anhängare, både bland herrar och bönder, som med sina ansökningar och klagomål beswärade Konungen. Twisten slutades en tid så, att Konungen sjelf gaf Hellenius fullmagt, men efter ny undersökning återkallade han sitt collationsbref och befallte Conf. utnämna och insätta Haßelbeck, som 20 år tjenat i församlingen. Dock, äfwen med honom befanns något wara orätt procederadt, och utgången blef att ingendera fick pastoratet, utan den äldrige Kollebeckius kom nu i åtanka och tillsattes ändtligen efter hög befallning af Conf. 1685. Han war då, af snart 50 års tjenst, nog utarbetad, men erhöll en sticklig son till hjelp och lefde inpå år 1701. Begrofs 16 Juli.

Gift med Brita Nibelius ifrån Kolbeck och Nible. Hon blef ock död i hög ålder 12 Nov. 1700. De synas icke haft flera barn än Matthias, som blef Commin. i Fahlun.

Västerås Stadsbibliotek

10. Johannes Petri Petræus. Född i Möklinta 4 Juni 1656. Fadr. Kyrkoherde. Redan 1668 sänd till academien sökte han tidigt begagna sig af underwisningen, så att han wid blott 18 års ålder antogs till infimus Collega wid skolan i Fahlun. War ock flera år Informator för Landshöfd. Baron Duwalls söner och sändes 1681 af samme herre med utmärkt recommendation till Westerås, att blifwa befordrad. Biskop Carlson antog honom ock till sin Domesticus och, sedan han 16 Juli 1682 blifwit Pwgd, att hafwa pastoralwården både i Dingtuna och Lundby. Återflyttade 1685 till Fahlun, och war både Predikant wid grufwan och Pastors Adjunct till 1690, då han tillträdde Commin.tjensten derstädes. Af Conf. föreslagen erhöll han Konungens fullmagt hit, dat. Bielovitz 23 Febr. 1702. Predikade wid prestmötet 1704. Arbetsam och nyttig, men ock för sin synnerliga qwickhet en fällskapsman, som roade många. Hans eldröda skägg gaf ofta anledning till skämt; men då en wän under hans sömn stekte strömming derpå, upptog han det illa. Åldrades tidigt, hwarföre han, med Consist:i benägna förord, sökte och wann Konungens tillstånd att uppdraga pastoratet till sin måg 1718. Död 2 Juni 1722.

Gift 10 Aug. 1684 med Brita Lundius, Kyrkoherdedotter i Barkarö, som efterlefde. Barn: Pehr, död studerande; Martin, död ung; Uno, Lieutenant, sedan Målare; Olof, Kongl. Hofpredikant; Brita, g. m. Kyrkoh. Dan. Boethius i Kolbeck; Anna, ses nedanföre; Margareta, g. 1. m. Rector M. Arosén i Hedemora och 2. med Eric Hofberg, till slut Pastor i Tärna af Upsala stift.

11. Mag. Andreas Fellenius. Född i Bro 10 Aug. 1683. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1704. Magister 1716. Pwgd 23 Maj 1717 och v. Pastor i Bro. Med den lycka, som unge Magistrar denna tid wanligen hade, att strax anses competente till pastorat, erhöll han, genom sin tillkommande swärfaders cession, Kon. Carls fullmagt ifrån Haga wid Eda Skants 22 Juli 1718. Hade alltför kort tid att wisa hwartill han dugde. Död 10 Juli 1719.

Gift 16 Sept. 1718 med Anna Petræus, som widare förekommer.

12. Cand. Matthias Bergstedt. Född i Morsbo, Söderberkes socken 28 Nov. 1682. Byen hette egentligen Mär-

tensboda och fadren uppgifwes warit Bonden And. Halvardsson. Stud. 1701. Phil. Candidat och disp. pro gradu 1710. Fortfor länge med privat underwisning af förnämare mäns barn och syntes alls icke hugad för presteståndet. Genom Consist:i bemödande för husets conservation blef han likasom uppsökt och genom gynnares befordran af Drottning Ulrica Eleonora utnämnd Pastor här 23 Sept. 1719. Pwgd 10 Dec., under Ordinators sjuklighet, i Biskopshuset. För sent samlades många församlingens ledamöter i socknestugrn 18 Sept. 1720, "att rådgöra om en supplique till Konungen, att slippa den med K. fullmagt ditsatte Kyrkoh. Bergstedt, som de icke hörde, tyckande illa wara, att många, som hade 1½ a 2 mil till kyrkan, skulle gå förgäfwes efter Guds ord." Tillbudet lärer dock strax afstadnat, och det är antecknadt, att han berömligen wärdat församl. sin korta tid. War 1720 förordnad att Respondera i prestmötet. Predikade 1723. Död 16 Maj 1730.

Gift 27 Sept. 1720 med Anna Petræus, som genom ett tredje gifte blef bibehållen wid lägenheten. Barn: Brita Catharina, gift med Kyrkoh. i By Joh. Girelius; Anna Margareta, gift med Kyrkoh. i Kumla Ol. Westling.

13. Mag. Lars Böök. Född i Lindesbergs stad 21 Dec. 1692. Föräldrar woro Guldsmeden Henric Böök och Ingrid Dahlström. Stud. 1715. Magister 1728. Hade strax anbud af tjenst, men dröjde och antog kallelse 1731 af Riks-Rådet Grefwe Carl Gyllenborg. Pwgd 1 Oct. s. å. Strax war ock hans befordran för handen, nog för hela lifwet. Ehuru på conservationswägen skedde dock med förslag och nära enhälligt wal, att han i Dec. 1731 erhöll fullmagt på detta wastorat. Predikant wid prestmötet 1738. Prost i Febr. 1760. Äfwen en tid v. ContractsProst. War sin tjenst nitiskt tillgifwen. Hade kraftfull helsa, starkt minne och förträfflig syn till det sista. Afled utan tecken till lidande 25 Mars 1773.

Gift 21 April 1740 med Anna Petræus, företrädarens enka, Kyrkoh. J. Petræi dotter, f. i Fahlun 29 Aug. 1698, död 21 April 1740. Barn: Christina Maria, g. m. Commin. på stället L. Zimmerman; en äldre, g. m. Stads-Secreteraren M. Norberg i Köping.

14. Mag. Lars Kraft. Född i Westerås 24 Aug. 1718. Fadr. Olof Kraft war Skeppare, kommen ifrån Säby församl. Modr. Elisabeth Boqwist ifrån Sala. Stud. 1740.

Västerås Stadsbibliotek

Magister 1746. Pwgd 21 Juli 1747, kallad af Prosten Troilius i Husby till medhjelpare. Predikant wid Stjernsunds Manufacturwerk 15 Aug. 1750. Kyrkoh. i Garpenberg 13 Aug. 1766. Transp. hit 20 Aug. 1773. Prost 1779. Ledamot af Samf. Pro fide et Christianismo 1776. Opponens i prestmötet 1753 och Predikant 1775. Arbetsam i ordet och lärdomen för unga och gamla. Död 16 Aug. 1783.

Gift 1751 med Catharina Christ. Bergström, Prosten i Husby Mag. P. Bergströms dotter, f. i Carlscrona 24 April 1726, död i Westerås 27 Febr. 1797. Barn: Pehr, Lector och Prost i Badelund; Lars Fredric, Prost i Norberg; Christina Elisabeth, g. m. Prov.Medicus i Örebro län Doct. Joh. Lyman; Anna Maria, g. m. Directeuren A. Berg wid Riddarhyttan.

Skrifter: Manuale Hermenevtico-Analyticum Græcæ Linguæ Novi Testamenti. Upsaliæ 1759. 8:o. Revisum et Auctum a P. Krafft. Westerås 1804. — Confirmations-Tal till NattwardsUngdomen i Skinnskatteberg 1775. Westerås 1776. 4:o. — Prestmötspredikan 1775. Jb. 4:o.

15. Mag. Abraham Schultzberg. Född i Malma 28 Dec. 1719. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1740. Hade 1750 absolverat allt till Magistergraden, så att han, kallad till Adjunct i Husby, Pwgdes 30 Oct. Promotus 18 Juni 1752. V. Pastor i Wika 1753, i Thorsång 1756. V. Rector Scholæ i Arboga 1760. Efter twenne wal och länge derefter fortfarande twister emellan de voterande Pastor i Gunnilbo 1 Nov. 1765. Erhöll transport hit 25 Maj 1784. Tillträdde 1786. Prost 30 Juni 1788. V. ContractsProst 1790—93. Opponens i prestmötet 1760 och predikade 1787. Med liten men stark kropp war han werksam och hade en owanlig lifligbet in till sista åren. Död 7 Nov. 1802.

Gift 27 Maj 1766 med Maria Elisab. Kumblin, Kyrkoherden i Gunnilbo Er. Kumblins dotter, ehuru länge frågan war om modrens conservation wid lägenheten, f. 1 Mars 1746, död 28 Juni 1822. Barn: Johan Abraham, Kammarskrifware och Bokhållare i Banken; Pehr Eric, Grosshandlare i Stockholm; Anders Jacob, Prost i Mora; Maria Regina, död ung.

Skrifter: Grafskrift öfwer Commin. Ambr. Gröning. Westerås 1740. F. — Prestmötespredikan 1787 (tr. i Homil. Sällsk. Skrifter.)

16. Mag. Georg Brandt. Född i Sandwiken, Wika socken 21 Jan. 1752. Fadr. vice Corporalen wid LifDrabant-Corpsen Capit. Sw. Em. Brandt. Modr. Elis. Joh. Bark. Stud. 1766. Hade 19 år condition i samma, med honom beslägtade hus, i Leksand. Magister 17 Juni 1776. Pwgd 7 Febr. 1778 på kallelse af RiksRådet Baron Hermelin. E. O. Bataljonspredikant wid Dalregimentet 28 Maj 1782. Past.ex. 28 Aug. s. å. Biträdde någon tid Doctor Enebom i Leksand. Pastor wid DalFricorpsen 10 Oct. 1788. Extr. K. Hofpredik. 23 Nov. s. å. Åtföljde Corpsen för att gå i fält, men fick stadna inom riket och utnämndes af Konungen till Kyrkoh. i Åkarps och Wittsjö församlingar af Lunds stift 22 Maj 1789. Tillträdde 1790. Prost 1792. Predikade wid prestmötet i Lund 1799. Contr.Prost 1 Febr. 1803. Transp. hit 2 Oct. s. å. Hitflyttade 1805. Älskad på förra orten kallades han tillbaka och utnämndes af Konungen till Kyrkoh. i Christianstad 16 Maj 1806. Han berättas ock hafwa warit kallad att profwa till Pastors- och Superintendent-embetet i Carlscrona, då, i följd af en längre tids sjuklighet, som Läkare ansägo wara af watten i bröstet, och påskyndrd af en obehaglig händelse, hans död inföll 14 April 1808. Ogift.

17. Mag. Gustaf Adolf Taijarden. Född i Fellingsbro 25 Jan. 1755. Fadr. Lieutenanten wid Lifregimentet C. G. Taijarden war son till den namnkunnige Prosten Taijard i Munktorp. Modr. Johanna Christiernin. Nio år gammal inskrifwen wid academien och blef han Magister 10 Juni 1779. Fortfor att conditionera, och Pwgdes 27 Jan. 1783, kallad af Riks-Rådinnan Grefwinnan Gyllenborg. Past.ex. 17 Juni 1783. Antogs till tjenstgörande Hofpredikant hos Hertigen af Södermanland 31 Dec. s. å. Vice Notarius hos preststeståndet wid riksdagen 1786. Extraord. Adjunct wid gymnasium i Westerås 7 Dec. s. å. Blef ock 3 Aug. 1789 Consist. Amanuens och Notarius Gymnasii men resignerade samma syssla. Orerade i anledning af Konungens tillträde af Regeringen 2 Nov. 1796. Logices et Metaphys. Lector 14 Oct. 1797, sedan Konungen afslagit klagomål, deribland af då war. Acad. Docenten Benj. Carl H. Höjer. Till denna tid war det han, efter belönta skaldestycken warande Ledamot af Kongl. Wetenskaps- och WitterhetsSamhället i Götheborg, utgaf flera wittra arbeten. Orerade i anl. af Kronprinsens födelse 18 Nov. 1799. Rector Gymnasii 1798, 1803 och 1806. Njöt aldrig

Västerås Stadsbibliotek

mera än Expectancelön, och hade derföre nästan alltid för sin bergning pensionärer. Efter flera förslagsrum till större pastorat, Kyrkoh. här 27 April 1807. Prost och introd. af Biskopen Doctor Flodin i Aug. s. å. Vice Prost öfwer Norrberkes Contract 1815—1816. Hans ordentliga och gagnande lefnad afbröts genom förkylning med en hastig död 3 Juli 1821. Begrofs 27 Juli med tal af Doctor J. M. Swedelius i Köping.

Gift 1. 20 Juli 1787 med Cath. Marg. Christophersson, f. i Götheborg 1768, Sockerbagaredotter, död 9 Sept. 1795 efter sonen Carl Christopher, som drunknade i Skinnskatteberg 27 Dec. 1795, jemte en Läskamrat H. F. Lönbom. 2. 22 Juni 1797 med Anna Cath. Bergman, enka efter Hwarfsbokhåll. A. Ullström i Götheborg, död 21 Aug. 1810 i 45:te året. Af henne woro: Anders Gustaf, Medico Philos. Cand., olycklig efter en häftig sjukdom, död 1830; Helena Elisabeth, g. m. Copitainen Baron A. F. Rudbeck. Gift 3. 7 Juli 1812 med Lovisa Charlotta af Dittmer, f. i Götheborg 11 April 1770, dotter af Supercargeuren af Dittmer.

Skrifter: Skaldestycken öfwer Fiskerierna, såsom swar på Wet. och Witt.Samhällets prisämne 1784 (Samhällets Handl. III Stycк.) Götheb. 1785. — Om Allmänna Skådespels werkan på sederna; äfwen swar på prisämne (Ibid.) — Religions-Friheten; Skaldestycke. Götheb. 1786. 4:o. — Tal på d. 19 Aug. 1786, hållet för Wet. och Witt.Samhället i Götheborg. Götheb. 1787. 8:o. — Öfwersättning af Doctor J. Fordyces Predikningar för unga Fruntimmer. 1 o. 2 Del. Jb. 1786. 8:o. — Theses Miscellaneæ. Aros. 1791. — Twenne Skrifter i Moralen (anon.) hwaraf 2 uppl. äro tryckta.

18. Mag. Jacob Borelius. Född i Ramsberg 29 Oct. 1772. Fadr. Comminister. Stud. 1786. Magister 1794. Uppehöll sig ständigt wid academien, disputerade præsid. 1798 och blef Docens i MoralPhilosophien 22 Jan. 1799. En af de 8 äldste Docenter 1803. Föreståd Skytteanska Professionen w. t. 1806. E. O. Philos. Adjunct 28 Juni 1807. Föreslagen till Philos. Theor. Professionen s. å. Philos. Adjunct 30 Oct. 1809. Föreståd Phil. Pract. Professionen längre tid 1810 och 1811, och erhöll andra rummet å förslaget. Framställde Magisterfrågan wid promotionen 1812. Uppehöll Philos.

Theor. Professionen tidtals 1812 och 1813, och hade dertill första förslagsrummet 1813. Speciminerade ex speciali gratia för Prest- och Past.examen 1813. Pwgd 6 Juni s. å. Philos. Theor. et Pract. Lector wid Westerås gymnasium 29 Dec. s. å. Rector Gymn. 1816 och 1821. Orerade i anl. af Kröningen 11 Juni 1818. Kyrkoherde här 11 Mars 1822. Tillträdde genom accord i Aug. s. å. Prost 11 Dec. s. å.

Gift 17 Oct. 1820 med Cath. Ulrica Böttiger, dotter af Apothekaren C. F. Böttiger i Westerås, f. 7 April 1794. Enda barnet Johan Jacob, f. 21 Juli 1823, Student.

Skrifter: De Methodo Socratis docendi, exemplo e Dialogo Platonis, qui inscribitur Eutyphro, illustrata. Ups. 1798. — Grundreglorna af den allmänna Språkläran, lämpade efter fattningsgåfwan hos barn, och brukbara såsom en förberedelse till lärandet af alla Språk; af J. Silvestre de Sacy. Öfwers. Upsala 1806. 8:o. — De Divisione Logica. Ups. 1808. — De Indifferentismo Theol. Dogmatico Observationes. Ib. 1813. — Profpredikan i Westerås Domkyrka. Westerås 1816. — Tal i anledning af H. M. K. Carl XIV Johans uppstigande på Thronen, hållet på Westerås Gymnasii Läroſal d. 11 Juni 1818. Westerås s. å. 8:o.

---

2. Comministrar.

1. Matthias Nicolai Isogæus. Född omkring 1620 i Hedemora. Får säkert antagas för son af Prosten i Köping Mag. Nicol. Isogæus. Pwgd efter wackra studier i Westerås i Dec. 1649. Blef strax förordnad till förste ord. Commin. här och war af församl. så älskad, att den 1660 ändtligen wille hafwa honom till Pastor, hwarwid förargeliga uppträden föreföllo. Men snart war han oförmögen till all tjenst. Redan 1663 war han af gikt så ansatt, att han måste sitta i predikstolen och kunde ej göra altartjenst. Död 9 Nov. 1665.

Gift 1. 1650 med en dotter af Herr Staffan, församlingens Pastor; 2. 4 Juli 1654 med Sara, Prosten i Enköping Mag. Sim. Naucleri dotter och enka efter en Bokhållare Peder Rask, samt åter gift 3. med Borgmästaren Johan Larsson i Köping. En styfson Simon, som för erhållen god

Västerås Stadsbibliotek

uppfostran upptog hans namn, war den märkelige Kyrkoherden Isogæus i Claræ förs. i Stockholm.

2. Johannes Laur. Hasselbeckius. Född i Haraker och Hasselbeck 1639. Fadr. Nämndemannen Lars Jansson. Synes icke fått besöka academien men blef dock Biskop Laurelii Domesticus, då han 2 Juni 1665 Pwgdes. Sändes snart hit att wara Vicarius Comm. och wann församlingens tycke, så att han utan förslag begärdes till ordinarius. Lefde i godt förstånd med Pastor Herr Aron, som prisade hans arbete och hjelpsamhet. Wid vacancen 1683 hade han ett stort parti i församlingen, som arbetade att få honom till Pastor. Det kom ock så långt, att Konungen återkallade en fullmagt, som han sjelf gifwit en annan, och utnämnde Hasselbeck med collationsbref af 30 Mars 1685, sedan H. Maj:t "sjelf genomläsit ransakningen med deß bilagor och funnit hans större förtjenst." Efter den tidens skyndsamhet skulle han strax insättas och uträkning war gjord om fleras flyttning efter hans befordran. Dock äfwen detta blef om intet; en tredje man fick syßlan, och Haßelbeck förblef här Commin., men war sträf mot den gamle mannen som blef Pastor, i synnerhet för det han hade sin son till Adjunct. Död 1694.

Gift 5 Juli 1666 med Susanna, Kyrkoh. Mich. Husbyensis dotter i Haraker, f. 1643, död 1697. Barn, af hwilka några ändrade namnet till Hasselberg, woro: Daniel, Pastor i Floda; Pehr, Pædagog i Mora; Johan, Stud. men drunknade i Westerås; Carl, Fältwäbel wid Gardet i Stockholm; Margareta, ses nedanföre.

3. Eric Smeck. Född i Westerås 27 Dec. 1664 på den trakten, som då kallades Smäcken och nu är föga känd. Fadr. Eric Ericsson synes warit den "Smäckfar", en liten wärdshushållare, hos hwilken presterne wid sina möten plägade gerna samlas, för att under samspråk dricka sitt glas och röka sin pipa. Stud. 1683. Pwgd i Dec. 1690. Hitkallades ifrån Odenswi, att föreslå nådåret 1694 och blef följande år ordin. Commin. Respondens i prestmötet 1697. Är antecknad såsom en egensinnig och otidig man, wille ock bryta sitt löfte att conserwera huset. Dömdes 1705 af Hofrätten till suspension och afbön, för det han förolämpat Häradsrätten och hulpit en fånge lös utur kronobetjeningens händer. Död 28 April 1717.

Gift 1 Oct. 1695 med Margareta Hasselbeck, företrädarens dotter, som efterlefde. Barn: Johan Smecker, Pastor i Malma; Daniel, Bokhållare, bodde ock i Malma, g. m. Lisa Harelia. Deras son lärer warit Mag. Joh. Malmenius, slutligen Pastor i Ö. Husby, Linköpings stift; Eric Smecker, Handlande i Westerås.

4. Magnus Lindelius. Commin. 1718. Se Past. i Himmeta.

5. Johan Wadelius. Född i Söderberke och Wads by 18 Dec. 1691. Fadr. Bergs- och Nämndeman. Stud. 1717. Pwgd 1 Maj 1723, och Adjunct i Söderberke. Wald Commin. här 1730. I bref till Consist. af Mars 1731 klagade Landshöfdingen, att bönderne strax efter proswet försäkrat Wadelius om syßlan och sagt, att de förut sammansatt sig derom. Wida större olagligheter woro denna tid wanliga utan anmärkning och mannen blef i frid. War föreslagen till Heds pastorat och hade erhållit flesta rösterna, då han dog 23 April 1737.

Gift 1730 med Helena Jernbeck, hwars fader war egare af Finbo bruk i Norrberke. Hon war enka efter Inspektor O. Forsberg och blef sedan omgift med Sämskmakaren Sam. Schmidt i Arboga, död 1764, 68 år gammal. Barn: Elisabeth Helena, g. m. BruksInspektoren C. H. Croom; Christina Rebecka, g. m. Plåtslagaren J. Croom i Arboga.

6. Eric Sernander. Född i Lima 28 Febr. 1697. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1720. Pwgd 1722. Commin. i Hubbo 1727 och transp. hit 19 Oct. 1737. Död 20 Jan. 1753.

Gift 17 Sept. 1727 med Brita Torbergius, Capellansdotter i Leksand, f. 1693, död 4 Sept. 1750. Barn: Eric, Commin. i Leksand; Maria, g. m. Er. Agorelius, Skolmästare i samma församling.

7. Johan Arhusiander. Född i Bjursås 12 Nov. 1706. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1727. Skolmästare i Gunnilbo 1732. Pwgd 13 Juni 1733 i Upsala af ÄrkeBiskop Steuchius. Måste öfwer 20 år med ett tillwärande hushåll nöja sig med den swaga lägenheten och blef ändtligen i Sept. 1753 Commin. här. Ankom 1754. Död 2 Aug. 1764.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 1733 med Helena Westström, Commin. i Gunnilbo dotter, som dog i Hedemora 1778, 63 år gammal. Barn: Helena Catharina, g. m. Landskamrer L. A. Wadsten i Cuopio; Elisabeth, g. m. slutl. Prosten i Hed Mag. Adde; Anna Margareta, g. m. Murmästaren P. A. Meijer i Hedemora; Eva Brita, g. m. Kopparslagaren P. Hedelius ibid.; Beata Maria, g. m. Commin. Swederus i Sala; Christina, död ung; Johan, blef bofast i Christiania i Norge.

8. Lars Zimmerman. Född i Westerås 4 Febr. 1708. Apothekaren Eric Zimmerman och Ingrid Lidenius woro hans föräldrar. Redan såsom goße inskrifwen wid Upsala academi begagnade han en tid underwisningen i Westerås, till deß han blott 16 år gammal begaf sig till Umeå att conditionera hos sin morbroder Prosten Lidenius. Fortfor med lika sysselsättning på flera orter, serdeles i Stockholm, till deß han, då mogen man med wackra kunskaper, blef i Westerås Pwgd 21 Dec. 1754. Sattes straxt till Kungsåra, att wara v. Pastor. Flyttade till Pastor här 1759 och waldes 1765 till Comministers. Lärer tillträdt 1767. Arbetsam med ordning och jemnt sinne, likwäl af slag död 23 Oct. 1770.

Gift 1767 med Christ. Maria Böök, Prosten Böös dotter, som kom i nytt gifte med PostInspektoren E. F. Scharff i Köping.

9. Lars Dicander. 1772. Se Past. i Kumla.

10. Pehr Ljungberg. Född i Köping 24 Nov. 1734. Fadr. Carl Ljungberg war Sämskmakare. Stud. 1762. Pwgd 15 Juni 1766. War Prostens Adj. i Hedemora till 1774, då han wald Commin. i W. Wåla fick bättre utwäg för maka och barn. Transp. hit 25 Maj 1788, sedan han ibland 13 sökande wunnit förslagsrum och flesta rösterna. Död 18 Juli 1795.

Gift 176.. med Christina Westberg ifrån Fahlun, som dog 20 Dec. 1820. Af deras 10 barn blef Carl Magnus, S. M. Adj. men afsatt ifrån embetet; Pehr, Kyrkoh. i Hjulsjö. Af döttrarna lefde 2 ogifta och en enka efter en Rådman i Gefle.

11. Georg Agnelius. Född i Fahlun 10 April 1746. Fadr. Arbetande och måhända brukare i grufwan kallade sig Lamb, som sonen gaf ett Latinskt uttryck. Stud. 1769. Pwgd 5 Juni 1774, kallad till Huspred. af Öfwerste Lieut. Örnsköld Enkefru f. Schönström. E. O. Bataljonspredikant wid Westmanlands regimente 1780. Synes icke gjort stiftet någon tjenst förrän han 1788 blef Nådespredikant i Arboga. Kom snart derifrån hit att biträda Pastor. Med nära enhällig kallelse Commin. 7 Mars 1796. Tillträdde 1798. V. Pastor 1806, då församlingens Prost, hans wän med lika lefnadswanor, flyttade ifrån orten. Död 23 Febr. 1813. Ogift.

12. Anders Elvén. Född 25 Juni 1756 i Elfdals socken och Klitten, af fattiga föräldrar Olof Israelsson och Marit Larsdotter. Wid 17 års ålder följde han sin fader att söka arbetsförtjenst, och stadnade i Sundswall. Derstädes blef fadren död, och såsom anhörige berättat, har sonen, uppmuntrad af skolgoßar att följa sin håg för läsning, anmält sig hos Rector och blifwit med godhet mottagen. Det förstås, att han icke utan flera betydliga understöd kunnat genomgå skolan. Derifrån kom han till Gefle gymnasium och genom condition hos en Patron Arén i Husby fick han medel att blifwa Student 1781. Pwgd 29 Nov. 1789, och sattes först att underwisa i Schenströmska barnhuset i Westerås. War sedan Adj. i Wåla, Leksand och Stora Schedwi. I sistnämnda församl. Skolmästare 1805. Commin. här 11 Oct. 1813. De sista åren mycket sjuklig. Död 4 Juli 1818.

Gift 1. 20 Aug. 1805 med Anna Elis. Myrsell, dotter af Organisten i Stora Schedwi J. E. Myrsell och Helena Karth, f. 1783, död 1806. 2. 16 Juni 1807 med Anna Elis. Merkell, sedan Commin. i Kolbeck O. Bergströms maka. Barn: Olof, död ung; Anders Fredric, f. 1810.

13. Carl Petter Wenström. Född 22 Aug. 1776 i Westerås. Fadr. Edm. Wenström, Färgerifabrikör, war bondson ifrån Hwena wid Wimmerby. Modr. Maria Elis. Öhrman. Stud. 1796. Vic. Collega i Sala skola 3 Mars 1802. Pwgd 16 Juni s. år och derpå Adj. hos Commin. ibid. V. Rector 1804 och Prostens medhjelpare 1805, allt på samma ställe. Rector i Hedemora skola 13 Dec. 1811. Past.ex. 13 Oct. 1813. Commin. här 11 Jan. 1819. Tillträdde 1821. V. Pastor i Aug. s. å.

Gift 13 Oct. 1807 med Maria Christ. Hillgren,

Västerås Stadsbibliotek

f. i W. Wäla 20 Febr. 1786, dotter af BruksInsp. Jonas Hillgren och Hel. Maria Harkman. Barn: Carl Edmund, Kongl. Hofpred.; Johan, f. 20 Juni 1818; Nils Gustaf, f. 6 Juli 1820; Wilhelm, f. 22 Oct. 1822; Christian Daniel, f. 20 Nov. 1824; Eric Ludvig, f. 20 Nov. 1826; Swen Otto, f. 2 Febr. 1829; Maria Charlotta, f. 9 Aug. 1808; Gustafwa Catharina, f. 1814, död ung.

5. Bro.

1. Kyrkoherdar.

1. Olavus, "Curatus in Bro" 1338, förekommer i ett jordskiftesbref.

2. Johannes, med lika titel, 1345 och 1349. Det förra året med tillnamn Korpe, det senare i ett köpebref på Witaskogs gods till Biskop Egislus.

3. Johannes, "Rector Ecclesiæ Parochialis in Bro" 1439, nämnd såsom fasteman till ett jordbyte i Köpings socken.

4. Marcus. Utan årtal antecknad, men anses höra till början af Reformationstiden.

5. Johannes Magni. Föregifwes hafwa hitflyttat ifrån Himmeta församling omkring 1550. Socknens skattskrifningslängd har han bewittnat 1556.

6. Laurentius Widichinni. Född i Södra Berke, men fadren Herr Widech war sedan Pastor i Munktorp. Hade tidigt så studerat i Arboga och Stora Tuna skolor, att han säges wid 14 års ålder blifwit satt till Hörare i Westerås skola. Pwgd omkring 1566 af Biskop Ofeeg war han först sin faders Parastatæs, d. ä. Adjunct och Vicarius, sju år. Pastor här 1573. Undertecknade Upsala mötes beslut 1593. Död 18 Mars 1599. Allt detta ses af hans Epitaphium i Bro kyrka.

Hans son Widich, se nedanföre N:o 9. En dotter war g. m. Borgaren Swen Hansson i Köping.

7. Johannes Matthiæ Arosiensis. 1600. Se Past. i Romfartuna.

8. Olaus Petri Hedemorensis. Född på Wikmanshyttan, Hedemora Socken. Fadr. Peder, en Bergsman, war son af den namnkände Peder Swensson i Wibbarboda, som i Kon. Gustafs tid war en tapper Höfwitsman ibland Dalknecktarne. Herr Olofs broder war Mag. Carolus Petri, som war Pastor i Stockholms Storkyrkoförsamling och dog i pesten 1603. Anledning är, att han först tjenat i sin födelseort, men 1593 war han Commin. i Nättwik och underskref Upsala mötes beslut. Kyrkoh. här 1610, och war ännu i sin raska ålder då han dog ifrån en talrik och behöfwande familj 3 Juni 1616.

Gift med Margareta Hansdotter, också ifrån Hedemora, död 2 Dec. 1612. Barn, som öfwerlefde föräldrarne: Johan, blef slutl. HofRåd, adlad Stiernhök; Petrus, Domprost i Westerås; Carl, f. 1607, död i Westerås 1635; Sara, ses nedanföre; Elisabeth, g. m. Pastor i Kungsåra Olaus Matthiæ; Christina, g. m. Pastor i Björskog Christopher Nicolai; Margareta, förekommer ock nedanföre; Brita, g. m. Pastor i Fleckebo M. Muræus.

9. Widichinnus Laurentii. Född i Bro 10 Juli 1581. Son af ofwanst. N:o 6. Kallade sig både Broensis och Rotæpontanianus. Stud. och deponerad 1601. Fortsatte länge studierna och war Collega i Westerås skola då han 1612 blef Pwgd. Pædiarcha eller Skolmästare i Köping 1614. Pastor här efter sin swärfader 1616, och måste mottaga många af hans oförsörjda barn. Respondens i prestmötet 1626. Likasom fader och swärfader synnerligen hedrad och älskad prest. Död 12 April 1642.

Gift 1615 med Sara, företrädarens dotter, f. 7 Aug. 1591, omgift med Olof Månsson i Köping och död 8 Sept. 1676. Barnen togo namnet Pontelius: Lars, Histor. Lector i Westerås; Johan, Historiographus Regni, kallade sig dock blott Widichindi; Pehr, Kongl. Bibliothekarie; Widich och Olof, döde i ungdomen; Anna, g. m. Pastor i Malma Petrus Pauli; Margareta, g. m. Pastor i Elfdal Lars Elfwius; Christina, g. m. Pastor i Haraker A. Norbelius.

Västerås Stadsbibliotek

10. Olaus Joh. Rättwicensis. Född der namnet utwisar 1596 (så har Biskop Rudbeck, men i en grafskrift står att han blef 96 år gammal). Hade studerat i Westerås, Gefle, Upsala och åter i Westerås, då han 1626 blef Pwgd. War 4 år Rådårspred. och Adjunct i Köping. Commin. i Odenswi 1630; i Köping 1632. Predikade i Capellansmötet 1642. Kyrkoh. här 1643. Riksdagsfullmägtig 1649. Död 7 Febr. 1683. Begrofs af Biskop Carlson, ehuru Contr. Prosten Wagner sökte neka Biskopen rätt dertill.

Gift 1. med Margareta, också dotter till ofwanstående N:o 8, f. 7 April 1604, död 1653. 2. med Brita Jönsdotter, som lefde i Arboga 1696. Med båda woro 14 barn kände: Johan och Eric, döde under stud.; Olof Broman, Mönsterskrifware wid Cavalleriregim.; Pehr Broberg, Waktmästare i Stora Canzliet; Carl Pontelius, Commin. i W. Schedwi; Anna och Catharina, gifte med nedanstående N:o 11 och 12; Margareta, g. m. Pastor i Wika Barth. Wikæus.

11. Andreas Matthiæ Wichæus. Född i Wika församl. och Granbo 30 Nov. 1625. Om hans härkomst kan icke något med säkerhet slutas deraf, att hans kamrater wanligen nämnde honom "Pollacken", ty sådana binamn uppkommo ofta af ringa anledning. Ifrån Fahlu skola kom han till Upsala 1649 och uppehöll sig der 8 år. Pwgd 12 Juni 1656 blef han strax Commin. här. Sedan han hunnit öfwerlefwa sin gamle swärfader, blef han redan i Mars 1683 enhälligt i Conf. begärd till Pastor, som ock strax bifölls. Död 4 Maj 1694.

Gift 1656 med företrädarens dotter Anna, f. 1636, död kort efter mannen 14 Sept. 1694. Af deras 12 barn är endast säkert känd: Matthias, en wäl ansedd ConRector i Westerås skola och design. Pastor i Björksta. Troligen höra ock hit: Margareta, g. m. Fänric H. Warner i Norrberke, och Elisabeth, derstädes ogift samma år 1695.

12. Andreas Andreæ Fellenius. Född i Fellingsbro 9 Sept. 1652. Fadr. till slut Pastor i W. Schedwi. Finnes icke hafwa sträckt sin studering utom Westerås och war redan gift då han blef Pwgd 27 Sept. 1678 till Adjunct hos sin swärfader här. Fick 1684 befordran till Sacellaniet och äfwen 1695 till Kyrkoherdeembetet. Predikade i prestmötet

1700. Slöt den gamla prestslägt, som 140 år innehaft detta pastorat, när han dog 26 Oct. 1716. Wäl war allmän önskan, att successionen efter "den gode Pastor Fellenius" mätte i slägten fortsättas, och församl. skyndade sig med ansökning om en person, som Consist. måtte anmäla hos Konungen, äfwensom klagan anfördes deröfwer att Prosten icke, på socknens begäran, hållit socknestämma derom, men Conf. hade nu annan affigt och de oförsörjda barnen wäckte icke deß medlidande.

Gift 1. 24 Juni 1678 med Catharina, dotter till ofwannämnde N:o 10, död i barnsäng 2 Juli 1698. 2. 8 Febr. 1700 med Christina Elvius, Prosten i Rättwik G. Elvii dotter, f. 1676, död 23 Maj 1752. Af 8 barn med den förra lefde: Andreas, Pastor i Skinnskatteberg; Johan, Pastor i W. Schedwi; Brita, gift i Bondeståndet. Af den sednare: Gustaf, Pastor i Odenswi; Samuel, död stud.; Justina, g. m. Kyrkoh. Joh. Elfwius i Wika; Sara, posthuma, g. m. Commin. Wadelius i KungsBarkarö.

13. Mag. Andreas Browallius. Född i Gagnef 22 Nov. 1675. Fadr. Kyrkoherde, wärdade med synnerlig omsorg denne son ibland sina många barn, så att han redan 1685 sände honom med enskild handledare till Upsala, der han på sitt 22 år blef Magister 1697. Hade sedan condition, som det synes i Stockholm, till deß han 15 Maj 1701 blef Pwgd i Westerås, då 16 ordinerades och deraf 6 woro Magistrar. Han finnes då antecknad såsom Domesticus hos Doctor Göran Wallin, kallas ock deß Vicarius, hwilket är swårt att förklara, då denne Konungens Öfwerhofpredikant icke hade någon annan än Hofförsamlingen, förrän han 1703 flyttade såsom Superintendent till Hernösand. Det året sökte Browallius befordran i Westerås, och blef snart efter Consistorii förslag af Konungen utnämnd till Logices och Physices Lector wid gymnasium. Det märkliga, som nämnes om honom i Prot., är att han ibland andra utgaf den Thesis till en Disputationsact: "*Αυτοχειρία* est licita." Då han wid föreställning deremot anförde Act. 27: 19. måste dock thesen utgå, äfwen i det afseendet icke paßande. Såsom wanligt denna tid, med flere hos Konungen föreslagen, befullm. Pastor här 1717. Ankom 1718. War af swag helsa, nyttjade Sätra brunn och dog derwid i Juni månad 1720. Begrofs i Westerås.

Gift 20 Maj 1703 med Catharina Sigtunius, Prostens i Arboga dotter, f. 3 Maj 1688, död 25 Aug. 1750.

Västerås Stadsbibliotek

Barn: Johan, slutl. Biskop i Åbo; Carl, Prost i Köping; Andreas, f. 1714, död stud. i Åbo 1740; Christ. Elisabeth, g. m. Bokbindaren Rådman Z. Nyberg i Arboga.

14. Mag. Pehr Gisler. Född i Bergs församl. 16 April 1673. Fadr. Kyrkoh. derstädes lemnade honom tidigt med flera syskon i fattigaste belägenhet. Dock kunde han 1692 blifwa Student och 10 Dec. 1703 Magister. Då redan mäg i ett hederligt hus, hade han ock lyckan att immediate blifwa ConRector Scholæ i Fahlun 1705. Pwgd 4 Nov. s. å. När Rector Gezelius 1714 fått Prinsessans och Rådets interimsfullmagt till Wika, utnämndes Gisler till hans successor af Regeringen 5 Oct. s. år, och kunde äfwen winna Konungens stadfästelse ifrån Stralsund i Mars 1715, men Gezelius wäntade förgäfwes på Kongl. confirmation och förlorade både den ena och andra tjensten. Den sista Kongl. fullmagt, som fallit på pastoratet i Bro, erhöll Gisler af Kon. Fredric 10 Jan. 1721. Tillträ. 1722. Concionator i prestmötet 1723. Död 9 Oct. 1740.

Gift 1. 24 Sept. 1703 med Christina Noring, Brukspatrons på Stjernfors dotter, f. 30 Sept. 1683, död 24 Juni 1719. 2. 17 Mars 1724 med Catharina Torner, Prostens dotter i Nora, f. 2 Dec. 1690. Af båda woro barnen: Pehr, Commin. i Norrberke; Henric, Bruksbokhållare; Brita, g. m. Lieutenanten wid Cavalleriet Axel Weinberg; Christina, g. m. Commin. Lundborg i Garpenberg.

15. Mag. Olof Rohrborg. Född i Norberg och Lifsdal 25 April 1692. Fadr. Olof Ersson war Bälgmakare, Modr. Cath. Olsdotter. Uppmuntrad af församlingens Pastor med underwisning jemte deß söner, gjorde han goda framsteg i Westerås och blef Student 1714. Kallad af sin wälgörare Pwgdes han 20 Dec. 1719. Denna tjenst måste afbrytas för lust att söka Magistergraden. Den uppwäcktes af kärlek till en dotter i huset, som ej wille motswara densamma om hon ej fick heta Magisterska. Han begärde tjenstledighet 1721, läste med ifwer i Upsala, blef promoverad 12 Juni 1722, samt underrättade i förhand sin fästmö med bref på wers, att hon snart skulle få blifwa brud. Opponens på prestmötet 1723. Commin. på stället 1728, efter församlingens synnerliga åstundan. Willig att arbeta, gick han ofta öfwer krafterna på swärfadrens swaga ålderdom, med församlingens flitsel och omsorgen för

kyrkans upprättande efter branden. Af den långwariga vacancen, då Westanfors sökte skillnad, hade han ock en dryg känning. Gladde sig att få lindring och mera bergliga wilkor, då han 1741, med mycken enhällighet, waldes till Pastor här. Tillträdde men dog några weckor derefter 4 Juli 1742.

Gift 24 Juni 1722 med Christina Barchæus, dotter af Prosten i Norberg, f. 17 Juni 1703, död i Folkerna 4 Febr. 1774. Barn: Anders, Kongl. Hofpredikant; Olof Gustaf, Stadssecreterare i Westerås; Johan, Pastor i Ramnäs och Sura; Daniel, Prost i Ihrsta; Sophia, g. m. Prosten i Folkerna Mag. G. Christiernin; Brita Christina, g. m. Commin. i Husby Mag. B. Gustrin.

16. Nils Sundel. Född i Alsta socken af Helsingland 16 Juli 1692. Fadr. Lars Sundel, då Commin. derstädes, blef Pastor i Söderhamn. Modr. Maria Gran. Begynte studera i Gefle skola, men stadd i största behof underhölls han sedan i Westerås af Domprosten Dwan, som war i någon slägtskap med hans moder. Student 1712. Ansåg för en lycka att få sin första vocation till Skollärare- och Predikantstjenften wid Strömsholm 1719, hwarpå han pwgdes 19 Oct., men dröjde ej länge förrän han klagade öfwer tryckande nöd och sökte bättre. Blef ock redan 1727 Pastor i Säby. Sökte 1740 förslag till Skultuna och kallades till examen. Undanbad sig, "som 13 år warit godkänd till innehafwande tjenst, och orerat öfwer en swär materia, communicatione idiomatum." Med åtagen förbindelse, att i Bro conservera det fattiga huset, fick han 1743 wid walet ansenlig pluralitet af röster, men bröt sitt löfte, då han förutsåg att han med egna och enkans många barn mera skulle fördjupas i nöd än hjelpas derutur. Proceß uppkom, som ändtligen slutades med förlikning i Juni 1745, då han redan tillträdt och begynt låta lysa för sig och en annan maka. Död 29 Maj 1757.

Gift 1. 13 Sept. 1719 med Catharina Elfwing, Prostdotter ifrån Norrberke, enka efter Pastores i Säby L. Lahlin och E. Asplund. 2. 24 Juni 1745 med Margareta Charl. Irwing, dotter af Capit. J. G. Irwing och Maria Elis. Roos. Denna Fru Roos war namnkunnig af sina bedrifter i Konung Carls krig, då hon bewistade flera actioner i Pohlen och Saxen, slutl. med Lieutenants tjenst. Dottren f. 27 Juli 1728, sedan g. m. Notarien G. Brunnmark i Kö-

Västerås Stadsbibliotek

ping, död 14 Mars 1765. I förra giftet woro: Nils, en qwick Stud., död tidigt; Ulrica Cath., g. m. MantalsCommißarien P. Steen; Maria, ogift. Barnen med den sednare äro okände.

17. Olof Holmström. Född wid Norrhammars bruk i Heds socken 4 Nov. 1707. Fadr. Jonas Ersson, Hammarsmed. Stud. 1732. Pwgd 20 Nov. 1739 och 4 år Adjunct hos Commin. i Hed. Ord. Bataljonspredikant wid Westmanlands regimente 1743. Följde strax commenderingen till Gefle och bewistade alla rörelser till lands och sjöß, till deß trupperna hemkommo i Mars 1744. War sedan, jemte sin Bataljonspredikantstjenst, v. Pastor i Bro, Sewalla, Kolbeck och Romfartuna. Följde 1751 arbetscommenderingen till Finland på 2 år. Regimentspastor 1753. V. Pastor i Kungsåra 1754. Gick ut med Regimentet till Pomern i Aug. 1757. Beklagade sig i Conf. bittert öfwer sitt swåra arbete och lidande derute och sökte bortowarande flera pastorat, hwarpå han erhöll detta med fullmagt 3 Juni 1760. Introd. af Biskopen 30 Jan. 1763. Led stor förlust då prestgården 1772 af wådeld uppbrann, hwarwid ock alla kyrkans böcker och handlingar förlorades. Hans ålderdom blef skröplig och han war länge sängliggande till sin död 22 Maj 1796. War då Senior bland presterskapet sedan den 25 Nov. 1795.

Gift 1. 3 Nov. 1742 med Helena Gradin, Kyrkoherdedotter i Wika, som dog 25 Dec. 1773; 2. 7 Oct. 1776 med Elisabeth Berg, som efterlefde till 1830. Af 10 barn med den förra lefde: Abraham Daniel, Adjunct; Gustaf Samuel, Commin. i Odenswi; Aron Fredric, Coopv. Styrman; Anna Catharina, g. m. Kyrkoh. Westborg i Malma.

18. Pehr Sandborg. Född i Köping 3 Mars 1734 af Borgaren Pehr Sandborg och Christ. Pehrsdotter. Stud. 1758. Pwgd 18 Febr. 1761. Commin. i Malma 20 Sept. 1768. V. Pastor 28 Jan. 1783. Uppförd å förslag 1796 till detta pastorat ibland 13 sökande. Wid walet s. år erhöll han 18 och Commin. Hellenius i Köping 19 röster. Detta wal upphäfdes af Konungen, och nytt wal anställdes i Febr. 1798, då Sandborg fick 22 och Hellenius 18 röster. Äfwen detta wal öfwerklagades, men stadfästades omsider af K. Maj:t

13 April 1801, och Sandborg erhöll sin fullmagt 16 Maj s. å. Af häftig förkylning död 12 Nov. 1805.

Gift 26 Oct. med Beata Marg. Junander, dotter af Rådmannen och Karduansmakaren B. Junander i Köping, f. 14 Dec. 1747, död 3 Dec. 1808. Af 11 barn: Pehr, måste för något brott söka säkerhet utrikes; Bengt, Bruks-Inspektor; Eric, Handlande i Norrberke; Anna Christ., g. m. Commin. N. Löfgren i Fellingsbro; Beata Cath., g. m. Prosten i Ramsberg Mag. S. U. Muncktell.

19. Mag. Anders Remmer. Född i Söderberke 12 Oct. 1763. Fadr. då Adjunct, till slut Pastor i Odenswi. Stud. 1782. Magister 17 Juni 1788. Fortfor med privat condition. Pwgd 19 Maj 1794, kallad till E. O. Bataljonspredikant wid Westmanlands Reg:te. Blef sin faders medhjelpare i Odenswi och efter hans död v. Pastor 3 Sept. 1796. Past.ex. 7 Nov. s. å. Ord. Bataljonspredikant 11 Febr. 1799. Kyrkoh. här 1806, sedan beswären öfwer walet genom Kongl. resol. 19 Sept. blifwit afslagne. Tillträdde 1808. Prost 1 Maj 1819. Död 18 Juni 1830. Ogift.

20. Mag. Johan Gustaf Korsberger. Född i Fahlun 11 Jan. 1787. Fadr. Joh. Korsberger (med namnet af Korsnäs nära staden), MagistratsSecreterare, Rådman och v. Borgmästare. Modr. Maria Elis. Strömblad. Stud. 1807. Vic. Collega i Fahlu skola h. t. 1809. Magister 1812. Vic. Apologist höstt. s. å. Vic. Collega sedan wårt. 1813. Ord. Collega 23 Oct. 1816. Pwgd 22 Dec. s. å. Vic. ConRector 1824—1825. Commin. i Awesta, sedan han efter anförda beswär öfwer walet blifwit tillerkänd pluralitet, genom Kongl. resol. 12 Oct. 1826. Past.ex. 14 Mars 1827. Kyrkoh. här 30 Jan. 1831. Tillträ. 1832. Prost 17 Sept. 1842.

Gift 2 Febr. 1836 med Johanna Gustafwa Renström, dotter af Handlanden Jac. Renström och M. C. Lindstedt i Arboga, f. 16 Maj 1793.

Västerås Stadsbibliotek

2. Comminiſtrar.

1. Petrus Pauli Limenſis. 1636. Se Paſtores i Malma.

2. Andreas Matthiæ Wichæus. 1656. Se Paſt. på ſtället.

3. Andreas Andr. Fellenius. 1684. Också Paſtor här.

4. Petrus Petri Ramsbergius. Född i Weſterås 11 Juni 1654. Fadr. till ſlut Paſtor i Dingtuna. Stud. 1675. Pwgd 1685. Commin. här 1695. Reſpondens i Capellansmötet 1699. I ſtrid med ſin Paſtor; men war icke hjelte, ty i Sundborn hade han nära rymt af förſkräckelſe då Kyrkoh. Hedenii ſinnesſwaga enka hängde ſig. Död 12 Maj 1713.

Gift 1695 med Chriſtina Evert, Borgaren Evert Pehrsſons i Sala dotter, f. 1668, död allmoſehjon i Kolbeck 31 Oct. 1753. Barn: Pehr, Commin. i Kolbeck; 2 döttrar okända.

5. Johannes Andr. Fellenius. 1715. Se Paſt. i W. Schedwi.

6. Cand. Jacob Neucktern. 1735. Se Paſt. i Näsby och Erwalla.

7. Andreas Bergſtröm. 1744. Se Paſt. i Swedwi.

8. Daniel Fellenius. Född här 25 Nov. 1724. Son af N:o 5 ofwanſt. Stud. 1743. Pwgd 4 April 1750 och ſin faders Adjunct i W. Schedwi. Commin. derſtädes 1753. Transp. hit 23 Juni 1760. Af grof ſtatur men mildt utſeende. Fick vicarius 1796. Död 2 Mars 1798.

Gift 12 Febr. 1761 med Hedv. Jul. Lencæus, dotter af Rådmannen och Stadsfältſkären Carl Lencæus och Elſa Frumerie i Nora, död 14 April 1784. Barn: Johan Guſtaf Fellers, Fanjunkare; Carl Daniel, likaledes; Cath. Juliana, g. m. Ingenieuren Bergmäſt. Jonas Littmark i Swedwi; Elſa Chriſtina, g. m. Commin. i Arboga E. G. Almgren.

9. Abraham Karth. 1798. Se Paſt. i Medåker.

10. Anders Funck. 1806. Se Commin. i Stora Tuna.

11. Pehr Ljungberg. 1813. Se Paſt. i Hjulſjö.

12. Johan Petter Lejdſtröm. 1818. Se Paſt. i W. Schedwi.

13. Carl Petter Girelius. 1828. Se Commin. i Köping.

14. Eric Engelbert Ångman. Född i Norberg 7 Nov. 1802. Fadr. vice Adv.Fiſcalen och Bergsfogden Johan Eric Ångman. Modr. Hedv. Chriſt. Stare. Stud. 1821. Pwgd 23 Dec. 1825 till Paſtorsadj. i Gagnef. Transp. till Ramsberg 1826. Vice Paſtor i Fellingsbro 1829, och 1835 Adj. hos nye Paſtor. Commin. här 23 Mars 1840.

Gift 15 Sept. 1840 med Maria Loviſa Netzel, f. i Ö. Husby, Linköpings ſtift 7 Dec. 1815, dotter af Proſten ſlutl. i Hedemora Mag. Abr. Netzel. Barn: Hedvig Maria, f. 14 Oct. 1841.

---

6. Gunnilbo.

1. Kyrkoherdar.

1. Petrus Henrici Barchæus. Född i någondera af Berkes ſocknar, der fadren warit Bergsbrukare och uppgifwes för ſon af den 127 år gamle Kyrkoh. i Berke Henricus Norlandus. Belåten med ſkoleſtudier blef han 13 Sept. 1612 Pwgd af Biſkop Bellinus och ſänd Paſtor i Odenswi till hjelp, ſedan Capellet här i Gunnilbo fjerding war uppbyggdt. Förordnades Thomæ dag 1617 till enſkild Capellan här i anneran, men bodde ännu i moderförſamlingen till deß han fick ett torp här till boſtälle. Redan i Mars 1623 hade Kon. Guſtaf Adolf häraf gjort ett afſkiljdt paſtorat, men icke förr än efter Regeringens ytterligare reſol. 27 Febr. 1638 inſattes D. Petrus fullt i Kyrkoherdetjenſten. För ſin tid en berömlig preſt, wäl anſedd af förſamlingen och ſina förmän. Död 20 Maj 1654. Begrofs 28 Maj i choret, der Barchæiſka grafwen allt härtill warit.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 14 Maj 1620 med Susanna Elofsdotter, som efterlefde. Af barnen nämnas: Henric, som nedanföre förekommer; Samuel, Bonde i Norrbyn; Catharina, g. m. församlingens Klockare Pehr Jönsson i Getänget; Susanna, g. m. Häradsdomaren Lars Pehrsson i Erlandsbo. Härigenom blef det länge fortfarande presthuset förbundet med en stor del af församlingsboerne.

2. Andreas Georgii Troninus. Född i Stora Tuna och Trönö. Fadr. Göran Andersson, en hederlig bonde, dog 1644 sedan han 7 år legat till sängs. War så utmärkt i Westerås gymnasium, att Biskop Rudbeck hedrade honom med titel af Philos. Candidat. Pwgd 24 Juni 1642 till Pastors Adj. i S. Berke. Commin. derstädes 1646. Då Pastor i samma församl. blef död s. år, och fyra till wal efter honom föreslogos, hade Herr Anders i en predikan sagt till sina åhörare: "sen eder wäl före: tagen icke den, som är snäsande, icke förrikedomars skull, eller derföre att han bor nära, såsom ske plägar." Den föreslagne Johannes, Commin. i Norberg, anså sig dermed förolämpad och klagade i Cons. Prot. 13 Dec. 1654: "D. Andreas begärar Gunnilbo pastoratum. Sent.: Sändes dit, att låta sig höra af församl. och förnimma deras betänkande." Följ. 5 Febr. "kommo två karlar ifrån Gunnilbo upp i Capitlet, emottogo D. Andream till Pastor och räckte Ep. handen therpå." För enkans 2 nådår, en owanlig sak denna tid, måste han dröja med tillträdet till 1655. Död 21 Oct. s. å.

Gift 14 S. e. Trin. 1643 med Brita Pedersdotter, som i lysningen hette "dygderik Piga ifrån Sellnäs" i Tuna. Hon återkommer nedanföre. Barn: Georg, Commin. i Fahlun; Andreas, som för styffadrens ömma wård upptog deß namn Barchæus och blef Prost i Norberg; Christina, g. m. P. Gangius, Pastor i Haraker; Margareta, g. m. Joh. Girœus, Pastor i Åhl; Brita, g. 1680 m. Lieutenanten Joh. Johansson, som lärer hetat Fougberg.

3. Henricus Petri Barchæus. Född i Odenswi prestgård 26 Juli 1622. Son af ofwanst. N:o 1. Ifrån gymnasium blef han 1652 Skollärare wid Ferna Hammar, kallad af Hans Neuman. Fordrades hit till hjelp af sin fader 1653 och Pwgd 2 Juli. Förestod nådåren till 1656, då han blef Adjunct hos Herr Staffan i Skinnskatteberg, men emedan Troninus så snart blef död, återsändes han hit, att wara Vice Pastor. Blef ock enhälligt kallad och af Cons. samtyckt till Ordin. Pastor, "emedan fadren uppbyggt prestgården och han bäst kunde hjelpa modren och sterbhuset." Introd. på sin bröllopsdag 1658. En driftig och oförtruten man, hwilket wisade sig wid kyrkans uppbyggnad, prestgårdens förbättring, egornas utwidgande m. m. Allwarsam i disciplin inberättade han till Consist. i Aug. 1672 "den stora förargelse, som skedde i kyrkan af en part med tobaksttuggande, hwilket de icke höllo för någon synd, ehuru de blefwo underwiste. Resp.: Församlingen skall förmanas, att med sådant afstå. Infinna de brottslige sig icke och widkänna, att sådant är synd och den afbedja, så stänges ifrån kyrkan och citeras till Cons. Lägger församl. sig ut för dem, att de intet skola blifwa straffade, miste tjensten på någon tid." Hans gagneliga lefnad warade till 13 Mars 1695. Begrofs högtidl. af Biskop Carlson 11 Juni.

Gift 2 Juli 1658 med Brita, som då kallas Silnœa, företrädarens enka, f. 1620, död 1687. Enda barnet war Susanna, g. m. efterträdaren.

4. Johannes Laur. Barchelius. Född i Kolpebo, Söderberke socken, af fattigt Torparfolk 20 Juni 1648. Fick 1673 fara till academien, warande Informator för sederm. Professorn P. Elvius, och fortfor läsa till deß han Pwgdes i Mars 1679, kallad till hjelp af den föregående. Fick ock strax tillträda den en tid lediga Capellanstjensten och wann församlingens synnerliga kärlek, så att, under det swärfadren ännu låg på bår, han blef begärd till hans efterträdare. Märkeligen afgjordes ock allt så fort, att samma dag 11 Juni 1695, då gubben begrofs, blef Barchelius insatt af Biskopen i pastorsembetet. Död redan 17 Aug. 1698. Biskop Carlson begrof honom 16 Oct. De gamle talade länge om den gode mannen med öm saknad.

Gift 24 Aug. 1680 med Susanna Barchæus, företrädarens dotter, om hwilken mera nedanföre. Af 6 barn lefde: Susanna, g. m. Commin. i Westerås Lars Kalsenius, och Margareta, som blef maka till två Kyrkoherdar här.

5. Laurentius Elfwius. Född i Elfdals prestgård 14 Aug. 1667. Fadr. sedermera Pastor i Orsa. Hade sin äldre broder Johan till ledare i studierna och wistades med honom ifrån 1676 träget wid academien. War ännu ung, men stadgad, då Baron Duwall, Landshöfd. i Fahlun, tog honom

Västerås Stadsbibliotek

till Informator för sina söner. Med utmärkt loford begärde han 1690 af Biskopen att få honom till sin Huspredikant. Pwgd 13 April s. å. Efter denne sin gynnares död kom han till en Ryttmästare C. Creutz i Stockholm och fortfor att conditionera, då oförmodadt 1699 utsigt öppnades till hans befordran. Efter flera förslag till conservation af ett hus, som både församl. och Consi. alltid welat wäl, kom denne Elfwius i närmaste åtanka, blef utnämnd och antagen, hitflyttade och war så nära ägtenskapets fullbordan med enkan, att en gång war lyst dertill, då han af en häftig pleuresie bortrycktes 12 Dec. s. å. Biskop Carlson synes outtröttlig i sin tillgifwenhet för denna familj, ty också nu hedrade han begrafningen 2 Febr. 1700 med sin tjenst.

6. **Johannes Kumblin.** Född i Ynglinge by, Kumla församl. 7 Febr. 1661 af Skattebonden Eric Andersson och Brita Ersdotter. War en äldrig, men ock kunnig gymnasist, då han 1690 afgick till academien. Pwgd 7 Maj 1695 wid den största ordination som i Westerås inträffat, af 24 personer, och omedelbart Commin. här. Om han wid pastorsledigheten 1698 warit påtänkt, är icke antecknadt; men allt mera känd och wäl anskrifwen i församl., och dertill ogift, ansägs han nu 1700 tjenligast att upprätta det nedtryckta huset. Endast en Christiernin i församl. lade sig deremot, af uppenbar afwighet, men den hederlige ContractsProsten Dwan bewisade så hans skicklighet att motståndaren gaf efter. Han blef således confirm. och äfwen introd. samma dag, som han war brudgum, af Biskop Carlson. Den öfwer honom tryckta likpredikan wittnar, utan smicker, om hans förtjenster i embetet. Predikade i prestmötet 1706. Höll ock marknadspredikan 1718. Begärde Adjunct först i April 1724, då han blifwit rörd af slag. Död 16 Febr. 1725. Begrofs 16 Mars med predikan af Prosten Browallius.

Gift 24 Febr. 1701 med Susanna Barchæus, Kyrkoh. Barchelii enka, f. 1659, död 17 Nov. 1739. Enda barnet Eric blef Kyrkoh. här.

7. **Isac Arosell.** Född i Westerås 27 Mars 1686. Son af Rådmannen Henr. Arosell och Cath. Schleikert. Stud. 1706. Gagnade sig så af sitt mångåriga wistande wid acad. att han 1717 ansägs wärdig blifwa Rector Scholæ i Hedemora. Dock har en samtidig anmärkt, att han ock hos Biskopen hade andra talande skäl. Pwgd 18 Maj 1718. Ännu fortfor wälwiljan mot det gamla Presthuset här, att den bortgångne alltid ersattes med någon anhörig. Så blef Arosell Pastor efter sin styfswärfader, med fullmagt af 15 Sept. 1725. Ankom 1726. Orator i prestmötet 1719 och Concionator 1726. Allwarlig och nitisk lärare har han hållit god disciplin och lemnat församl. i ordentligt stick. Sorg och tröst följde äfwen på hans tidiga död, som inföll 20 April 1730.

Gift 1718 med Margareta Barchelius, dotter af ofwanst. N:o 4, blifwer widare nämnd. Af flera barn lefde: Henric, som dog studerande; Isac, Commin. i Carbenning.

8. **Olof Hellenius.** Född i Wenjan 1685. Fadr. Kyrkoherde. Ibland många fattiga samsyskon och ännu flera half- och styfsyskon drog han sig underligen fram, så att han 1706 blef Student. Pwgd 29 Juni 1709 i Strengnäs af Biskop Wilberg under vacancen i Westerås. Blef då Nådårspredikant efter Commin. Nassenius i Fahlun. War sedan i Wika och Rättwik. Commin. i Westanfors 1719, ehuru enkans conservation söktes. Waldes dock sjelf till detta pastorat i Aug. 1730, för att upprätta ett sterbhus, och tillträ. 1731. Respondens wid prestmötet 1723. Lemnade ett wida mera behöfwande hus då han dog 1 Nov. 1731.

Gift 1. 1710 med Justina Nassenius, dotter af Commin. i Fahlun, des. Pastor i Swerdsjö P. Nassenius, död i April 1730. 2. 29 April 1731 med Marg. Barchelius, ofwanst. Arosells enka, f. 1687, död före mannen 29 Juli 1731. Barn i förra giftet: Pehr, Rector Scholæ i Köping; Anders, Revisor i ManufacturContoiret; Maria, ses nedanföre; Catharina, g. m. Commin. i Malma A. Toltonius; Justina, g. m. Commin. i Björskog P. Malmström.

9. **Eric Kumblin.** Född härstädes 10 Juli 1702. Son af ofwanstående N:o 6. Med privat underwisning redan 1713 inskr. wid acad. Hade gjort sig wälkänd, äfwen utom stiftet, då han 30 Aug. 1731 kallades till Adj. af Kyrkoh. O. Hökerstedt wid Ladugårdslands församl. i Stockholm och Pwgdes i Oct. Kort derpå afled oförmodadt hans swåger Kyrkoh. Hellenius, hwarföre han hitkallades att såsom Vicarius föreslå tjensten efter honom. Genom lyckliga omständigheter, och då alla ömmade för de oförsörjda barnen, inträffade, att

han erhöll förslaget och waldes med stor pluralitet 17 Dec. 1732, framför Commin. på stället, som der arbetat öfwer 30 år, flera än den waldes hela lifstid. Introd. på sin bröllopsdag. Fromsinnad och behaglig i embetet och allt sitt uppförande. Predikade i prestmötet 1758. Död 12 Maj 1760. Begrofs i sina fäders graf 24 Juli af Commin. Bergnell med likpredikan, som trycktes.

Gift 8 Febr. 1733 med Maria Hellenius, företrädarens, sin swägers, dotter, f. 24 Dec. 1713, död 19 Nov. 1796. Barn: Johan, Rector Scholæ i Lindesberg; Olof, BergsRådman; Eric, Commissarie i GeneralAssist.Contoiret; Maria Christina, g. m. fadrens successor; Susanna Catharina, g. m. StadsFältskären P. Fridsberg och Rådman C. E. Essén i Köping.

10. Mag. Abraham Schultzberg. Befullm. omsider 1 Nov. 1765 efter twenne wal, 16 Sept. 1761 och 1 Aug. 1762, och derpå flera års fortfarande proceß. Afsyen nu med afseende på conservation, woro framför denne på förslaget K. Hofpredikanten Mag. A. Nohrborg och Commin. i Westerås O. Gagnelius, hwilken egentligen åsyftades. Då så länge drog ut på tiden, skedde wid utgången, att i stället för modren blef den nu uppwärta dottren efterträdarens maka. Se Past. i Skinnskatteberg.

11. Jacob Rhamnelius. Född i Rytterne 7 April 1733. Fadr. till slut Kyrkoherde i W. Wäla. Stud. 1755. Pwgd 4 Maj 1760. Commin. här 23 Sept. 1771. Älskad i församlingen hade han blott en sökande jemte sig till pastoratet, fick enhällig kallelse och fullmagt 28 Sept. 1784. Tilltr. 1786. War Respondens i prestmötet 1779. Med uppbyggliga gåfwor och lefnad war han plägad af melancholie, som ändtligen så bårdt ansatte honom, att han sjelf afhände sig lifwet 7 Oct. 1788.

Gift 13 Oct. 1772 med Maria Christ. Hellbom, Pastorsdotter i W. Wäla, f. 1744, död kort efter mannens olyckliga affärd 21 Oct. 1788. Barn, som upptogos af en ogift morbroder, hwilken föga förstod eller kunde wärda dem, woro: Jacob, blef gårdist; Maria, död ogift 1838; Helena, säges kommit till Ryßland; Jacobina, på en Sidenfabrik; Christina, g. m. en Trädgårdsmästare.

12. Johan Petter Arlberg. Född i Heds Commin.gård 10 Nov. 1749. Fadr. till slut Pastor i Fleckebo. Stud. 1761. Pwgd 26 Aug. 1774. Adj. i Husby i 14 års tid från 1779. E. O. Bataljonspredikant wid Dalregimentet 1780. Past.ex. 5 Dec. 1781. Enhälligt wald Kyrkoh. här, befullm. 14 April 1789. Tilltr. 1791. Prost 1816. Död 28 Oct. 1820.

Gift 1 April 1791 med Charlotta Maria Dahlsson, då wid Ferna bruk, f. 1756, dotter af Brukspatron Jac. L. Dahl på Furudahl, död 29 Mars 1837. Barn: Jacob Lorentz, sjuklig; Johan Fredric, Medic. Stud., död i Upsala; Pehr Reinhold, en tid barnlärare; Charlotta Elisabeth, g. m. Pastor i Ferna L. G. Schultz.

13. Anders Norberg. Född i Fahlun 11 Jan. 1770. Fadr. af lika namn war Grufwearbetare. Stud. 1793. Pwgd 29 April 1796 till Pastorsadj. i Thortuna. Flyttade 1801 till Commin. i Rättwik. Vice Pastor i Dingtuna 1808. Commin. här 23 Juli 1809. Commin. i Kolbeck 2 Dec. 1811. Past.ex. 1814. Behållen i kärlek ifrån förra tiden wald Kyrkoh. här med stor pluralitet 1821, befullm. 25 Juni. Ankom 1823. Prost 23 Juli 1834. Död 11 Maj 1840.

Gift 27 Mars 1810 med Erica Gustawa Uttersström, Kyrkoherdedotter i Fleckebo, f. 4 Oct. 1773, död 3 April 1843. Dottren Augusta Andreetta, f. 10 Juli 1815.

14. Daniel Löfwenius. Född i Westerås 27 Mars 1792. Fadr. till slut Prost i Rättwik. Stud. 1805. Pwgd 27 Juli 1817 till Adj. Past. i Sophia Magdal. församling. Kom till Pastor i Söderberke 1819, der han förblef, utom en kort tid i Grangärde. Vice Pastor i Sept. 1833. Kyrkoh. här 7 Dec. 1840 efter nära enhällig kallelse. Sjuklig med tjenstledighet kunde han icke iakttaga tillträdestiden 1843. Död nära wid Nyköping 31 Aug. s. å.

Västerås Stadsbibliotek

2. Comminiſtrar.

1. Petrus Gangius. Förſte ordin. Commin. 1665. Se Paſt. i Haraker.

2. Johannes Barchelius. 167.. Se Paſt. i denna församling.

3. Johannes Kumblin. 1695. Blef också Paſtor på ſtället.

4. Petrus Matth. Weſtröm. Född i Maj 1677 i Weſteräs. Fadr. Matts Skutbyggare, war derſtädes Borgare. Kallade ſig Aroſiander till deß han 1698 kom till Upſala. Pwgd 6 Juni 1700. Kom då hit att wara Nådårspreſt. Commin. ſ. å. War 1732 uppförd å förſlag här, men blef förbigången i walet för en ſon i gamla paſtorshuſet. Fick då ſtätliga löften om annan befordran, ſom aldrig inträffade. Död 4 Nov. 1746.

Gift 4 Juni 1704 med Anna Forſelius, Kyrkoherdedotter i Haraker, ſäkert den ſom dog i Hämlinge, Munktorps ſocken 1762. Barn: Pehr, Kamrerare och Ledamot af Kgl. Wetenſkapsacad.; Andreas, Organiſt; Lars, Hemmansbrukare i Munktorp; Helena, g. m. Commin. Arhuſiander i Skinnſkatteberg.

5. Johan Arhuſius. Född i Fahlun 6 Aug. 1711. Fadr. war Predikant wid grufwan. Kom ifrån ortens ſkola till Upſala 1728. Antogs 1732 till Skolmäſtare wid Wedewägs och Qwarnbacka bruk, och war ſå öfwad i Tyſka ſpråket, att han derpå kunde predika för det inkomna bruksfolket. Pwgd 13 Aug. 1735 och då Adj. i Ljusnarsberg. Commin. här 1747. Död 11 Juni 1756.

Gift 21 Apr. 1743 med Anna Chriſt. Fellenius, Kyrkoherdedotter i Ljusnarsberg, omgift med den följande. Sonen Pehr blef Handlande i Köping.

6. Jonas Bergnell. Född i Weſteräs 15 Jan. 1719 af Borgaren och Kämnären Bengt Bergman ſamt Anna Malm. Stud. 1741. Wiſtades länge wid academien och anwände tiden wäl. Pwgd 7 Jan. 1747 till Adj. hos Paſtor i Björkſta. Kom 1756 hit, att wara Tjenſte- och Nådårspredik. efter

Arhuſius. Blef deß efterträdare i Aug. 1757. V. Paſtor 1760. Arbetſam i allt ſom honom tillhörde och ſerdeles ſkicklig catechet. Död 30 Aug. 1770.

Gift 1758 med Anna Chriſt. Fellenius, den föregåendes enka, f. 1714, död 23 Jan. 1774.

Skrifter: Likpred. öfwer Kyrkoh. Er. Kumblin 1760. — Skref ock mycket både i Philoſ. och Theol., hwaraf han utgaf något ſåſom anonym.

7. Jacob Rhamnelius. 1771. Se Paſt. loci.

8. Olof Eckman. 1785. Se Paſt. i Näs.

9. Lars Sundberg. Född 25 Juli 1763 i Fahlun. Fadr. Arbetare wid grufwan. Stud. 1787. Pwgd 2 April 1791. Notarius wid preſtmötet 1804. Commin. här i Oct. 1806. Död kort efter tillträdet 3 Aug. 1808.

Gift 12 Juli 1808 med Eva Brita Godenius, Proſtdotter i Gagnef, f. 1780. Bruden omtaltes ſåſom owanligt grann. Han ſjuk ſjelfwa bröllopsdagen. Enkan omgift i Stockholm med Kyrkoh. i Edebo Mag. A. G. Kloſterberg.

10. Anders Norberg. 1809. Se Paſt. på ſtället.

11. Anders Samuel Schultz. 1812. Se Paſt. i Hed.

12. Johan Thorell. 1827. Se Commin. i Söderberke.

13. Pehr Olof Liedſtröm. Född i Weſteräs 25 Aug. 1800. Fadr. Hattmakare Aldermannen Anders Liedſtröm. Modr. L. Bagge. Stud. 1820. Pwgd 22 Dec. 1823. Skolmäſtare i Norrberke 15 Mars 1833. Commin. här 12 Juni 1843.

Västerås Stadsbibliotek

7. Hed.

1. Kyrkoherdar.

1. **Johannes Joh. Simpler.** Förste enskildte Pastor i denna församling 1620. Detta synes warit blott på ett försök huru församlingen skulle skicka sig, och efter denne Pastors flyttning till Floda 1628 har Biskop Rudbeckius om socknen, et prius et postea annexa ad Malma, "Hos en så barbara ecclesia kunde presten icke länge trifwas." Med allt sitt allwar förmådde han icke styra folket. Till ex. må anföras, att på Stora Bönedagen 1623 "gick en bonde till altaret, tog winet, som han sjelf gifwit, bar ut det på kyrkogården och brukade munnen på Herr Hans." Wid N:o 3 kan widare slutas till församlingens beskaffenhet.

2. **Benedictus Johannis Helsingius.** Hitkom 1628 ifrån Malma sacellanie och kallas i handlingarna än Pastor än Capellan i Heds annexa. Återgick till Malma, såsom Kyrkoh. för båda socknarna.

3. **Benedictus Olai Drake.** War Smålänning. Hade studerat i Gefle och Westerås, besökt Upsala och blef Consistorii Cursor 1624. Collega i Westerås skola kort derpå och Pwgd 1625. Blef ock Commin. i Skerike, men förordnades snart till Krigspresst och gick ut i fält. Hemkommen ifrån Stralsund 1629, fick han af Domcapitlet en liten penninge-hjelp af 2 daler och löfte på 6 t:r säd, om han "wille blifwa de befängdas predikant, hwar pestis skulle komma." Predikade sedan än i Hubbo, än hos Frn Banér å Målhammar. Commin. i Malma allena 1631. Flyttades hit till Hed 1633, men icke med Pastors magt och rättighet, utan måste alternera i Malma och gifwa Pastor der både säd och jern. I ett bref till Biskopen klagar han bittert öfwer denna utgift och sin swåra belägenhet. "Han wißte sig ingen råd, emedan torkan hade förtagit all säd på sanden. Sin Biblia, den han i många år förswarat, måste nu för nöd skull blifwa försatt." Icke heller hade han något anseende eller lydnad i församl. utan många föraktade och förföljde honom. Några af de bättre åhörarne skrefwo 1634 till Biskopen "att der woro några upproriske och prestehatare", som wällade att presterne icke wille wara der och

kunde icke uträtta något godt. Herr Hans, säga de, "hade ännu warit hos oß, om icke deras buller warit. Herr Bengt, nu i Malma, likaså. Och den nuwarande måste mycket lida." Hans wilkor förbättrades föga och han dog 1639.

Gift såsom Student med **Margareta Jönsdotter**, som ännu 1671 lefde i sådan uselhet, att "om icke Biskopen wille hjelpa henne måste hon dö af hunger."

4. **Laurentius Martini Holmiensis.** Född i Stockholm 1595. Fadr. hade warit Snickare. Efter den tiden wanlig flyttning ifrån den ena skolan till en annan, kom han till Westerås och stadnade qwar. Pwgd 1623 tjente han en tid i Westerås. Commin. i W. Schedwi efter några år och war Orator i Capellansmötet 1627, men för något brott suspenderad och gick ifrån tjensten. Åtog sig att wara de "befängdas" eller pestsjukas Prest i Köping till deß han 1633 blef Commin. i Berg. Hitsattes 1640 i samma ställning som den föregående och war en sturst man. Prosten anklagade honom för Biskopen att han war "sjelfgod, aktade icke förmän, wille icke tjenstgöra skiftewis i Malma, och då han förmantes, swarade han sig wara 3 gånger gamlare än Præpositus." Ändtligen blef 1648 åter afgjordt om socknens skiljande ifrån Malma, och, efter öfwerläggningar mot och med, denne satt till Kyrkoherde. Likwäl finnes äfwen derefter nämndt om afgift härifrån till Pastor i Malma. Död 1658.

Gift 1624 med **Anna Wincentzdotter**, som efterlefde. Hennes fader war Pastor i W. Schedwi.

5. **Petrus Johannis Himmelius.** Född wid 1615 i Stora Tuna, men fadren blef Pastor i Himmeta, hwaraf sonen tog sitt namn. Utmärkte sig genom flit och skicklighet i Westerås så, att han blef Vicarius i skolan och Pwgd 14 Maj 1640. Supr. Collega i Arboga 1642 och Prostens Adjunct. Blef der illa huggen med knif af en öfwerdådig menniska på gatan, utan sin skull. Ehuru oskyldigt "skamfänad" måste han en tid afhålla sig från tjensten. Återkallades till högre Claß i Westerås 1643. Commin. i Dingtuna 1644. Med ett oroligt sinne förgick han sig och blef suspenderad 1655. Wille ändtligen derifrån, men måste qwarblifwa till deß han 1659 blef här Kyrkoherde. Fick också erfara församlingens gamla sinnelag. Utom annat hade "en bonde öfwerfallit och hårdragit honom." Död i Dec. 1666.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 1643 med Anna Henricsdotter i Arboga och swåger med Magister Gerhard Burnlaw. Hoy lefde länge efter. Barnen okände, om icke en Mäster Henric, Swärdfejare i Arboga, war deras son, som är troligt, ty han fick lösen för en hage som Herr Pehr upptagit på prestgårdens egor.

Skrift: Oratio de Ebrietate. Westerås 1639. 4:o. Han höll den å gymnasium wid slutet af sina läseöfningar.

6. Andreas Erlandi Copingensis. Född omkr. 1618. Stud. blott inom stiftet. Blef Collega Scholæ i sin födelseort 1640. Pwgd 22 Juni 1643. Commin. i Säby 1645. Transp. till Hubbo 1661. Här blef han anklagad för delagtighet i ett brott, hwarom han icke kunde öfwertygas. Hans twenne söner, den ena 14, den andra 12 år, hade upprest en stege mot Pastors sädesbod, gått in genom en öppning och stulit säd. Wid undersökning 11 Maj s. år kunde gossarna icke förmå uppresa stegen, hwaraf slöts att någon hulpit dem, och att fadren war medwetande. Han priverades derföre i April 1664 till deß han gjorde sig fri wid tinget. Utgången der omtalas icke, men församlingen fattade dock ett sådant hat till honom och hans hus, att han nödgades skriftligen afsäga sig tjensten och njöt sedan något understöd af hospitalet till 1667, då han blef till embetet restituerad. Pastor här s. år och af Prosten introd. i Maj 1668. Ännu 1668 klagade Præpos. att här war ett elakt folk, som, ehuru blott torpare, wille råda öfwer allt, wara herrar öfwer prestgården m. m. Hr Anders synes af rädsla "låtit dem dricka i prestgården", som åtalades. Höll förmodligen krog. War på flera sätt olycklig i sin husliga lefnad och dog i elände i Mars 1675.

Gift 2 gånger, men ingendera hustrun är till namnet känd. Den förra war enka, som medförde en dotter, hwilken genom sqwaller satte honom i owänskap med sin Pastor i Säby. Sjelf hade han med henne twå söner, Pehr och Johan, som kallade sig Erlander. Den ene blef Klockare i Hed; dottren Catharina, g. m. Klockaren Anders Göransson Yra. Commin. Sundelius war ock hans måg. Den sednare hustrun reste bort ifrån honom 1674 under hans sjukdom, tagande med sig allt hwad hon kunde, hwarföre nådår nekades.

7. Johannes Olai Gryth. Född i Grythytte församl. 1638. Fadr. Kyrkoherde. Stud. i Westerås gymnasium till deß han 1661 blef Collega i Köpings skola. Pwgd 16

Febr. 1663. Mottog 1666 den lilla Commin.tjensten i Kungs-Barkarö och skötte sin syßla wäl. Ansägs 1675 af Consist. mycket förtjent och föreslogs till Pastor här, men församlingen gjorde starkt motstånd då han skulle insättas, påstående, att få sin Commin. Sundelius, som war socknens inföding och med sin starka röst hördes så wäl af smederna. Men Sundelius war en stackare, som precarie blifwit prest och kunde ej gillas till Pastor. Gryth måste då mottagas och gjorde wäl rätt för sin lilla befordran. För motgångar lefde han dock i fattigdom. 1682 led han total mißwext på boställets sandjord och ett år förlorade han 15 boskapskreatur genom sjukdom. Han måste taga bewis af Häradsrätten och hos Konungen söka eftergift på bewillningen. Död 8 Maj 1696.

Gift 1664 med Barbro Hansdotter Brunswik, som lefde ännu 1712, 83 år gammal. Af barnen nämnas blott: Hans, som studerade, en tid äfwen i Åbo, sedan okänd; Catharina, g. m. efterföljande Hising.

8. Petrus Hising. Född i Fellingsbro 1646. Fadr. Prost. Med flera bröder tidigt hållen till studier och Stud. 1663, blef han dock en swag man, och hans befordran dereefter. Pwgd 12 Febr. 1671 att wara Adj. i Fellingsbro och "sin moder till hugnad, efter hon ingen tröst af de andra barnen kunde hafwa." Denna hennes hugnad blef dock ringa, ty han gifte sig straxt, sökte lägenhet i Cons. och, då ingen ledig war, befalltes han wara hos swärmodren. Blef 1674 Collega i Arboga skola, der han ännu 1683 af Kyrkrådet fick föreställning för det han skolkade och orätt uppbar lön för musik, som han ej förstod. Commin. i Lima 1687 gjorde han en usel flyttning, och blef derifrån af sin swärfader bitfallad till lika tjenst 1693. Då han 1697 efter honom sökte pastoratet inkallades han af Cons. till examen, enligt den förordning som då nyligen war utkommen. Han mätte således blifwit gillad, emedan han s. år fick lägenheten. Hwad gagn han gjorde kan slutas af Öfwerste Diurclous bref till Biskopen 1701, deruti han begär en "päminnelse till Pastor att rätta sig efter Kyrkoordningen och i predikan hålla sig wid texten, samt aflåta att införa en hop oanständiga materier, som ingen uppbyggelse hafwa, men wäl contrarium." Död 1709.

Gift 1. 1671, men denna hustrus namn finnes ej antecknadt. 2. med Catharina Gryth, företrädarens dotter, som, omgift med Commin. J. Sundelius i Jernboås, lefde

Västerås Stadsbibliotek

enka i fattigdom ännu 1725 på ett litet torp här, som förra mannen uppbyggt å prestgårdens egor. Barn: Pehr, Commin. i Awesta; Sara, g. m. Commin. i Barkarö O. Hambræus.

9. Daniel Barkman. Född i Odenswi och Barksta 1 Maj 1665. Stud. 1686. Pwgd 3 Oct. 1693, då 20 prester ordinerades. Efter tre års tjenst hos Pastor i Husby blef han Commin. i sin födelseort 1695, der han hade en obehaglig twist med sin Pastor Amnelius om en gammal rättighet, som båda trodde tillhöra sig. För öfrigt omtalas han med beröm i acterna, och wid pastorsledigheten här 1709 begärdes han i Consist. af Öfwerste Dinclou på Jönsarbo och hela församl. såsom "en god prest med god hustru." Likwäl sattes förslag och 21 April hölls i socknestämman ett underligt wal, "då hwar och för sig uti tysthet hwiskade sitt votum Hr Ol. Hambræus (Mädärspresten) uti öronen." Efter hans uppteckning hade Barkman stor pluralitet och tillträdde 1710. Inställd af Biskop Iser 20 Febr. 1715, så sent alldeles emot den tidens sed. Ännu i hans tid skulle Pastor här årligen betala till Pastor i Malma 6 daler s:mt, som ändtligen upphörde efter hans död. Orsaken till denna afgift nämnes icke. Död 21 Juli 1736.

Gift 25 Juni 1695 med Elisabeth Gisler, Kyrkoh. i Berg H. Gislers dotter, f. 1671. Säges ock warit 2 gånger gift, men owißt. Barn: Daniel, LandsFiscal; Christina, g. m. J. Fellenius, Commin. i Bro; Susanna, g. m. Pastor i Rammäs E. Hellenius; Henrica, g. m. Secret. i Köping J. Hellerstedt; Elisabeth, g. m. Handl. J. Wadsten i Köping; Anna Maria, g. m. Aud. Ekman.

10. Johan Esséen. 1737. Se Kyrkoh. i Grytnäs och Awesta. Commin. Johan Wadelius i Skinnskatteberg hade wid walet fått flesta rösterna, men dog innan fullmagten hann utfärdas.

11. Mag. Olof Eckman. 1746. Se Past. i Gagnef.

12. Mag. Pehr Fahlsten. Född i Westerås 23 Aug. 1719. Fadr. då Collega i skolan, sedan Pastor i Rytterne. Stud. 1733, men begagnade dock sedan en tid underwisningen i Westerås. Magister 1746. Föreg. år 14 Dec. Pwgd och Pastorsadjunct i By. Kallad till Andre eller s. k. Rådmans-Capellan i Arboga 1750. Kyrkoh. här 1755. Tilltr. 1756.

Opponens wid prestmötet 1758. Riksdagsman 1765. Lemnade de sina i stort armod då han dog 13 Juni 1778.

Gift 25 Juni 1752 med Elisabeth Cath. Thurelius, Prostens dotter i By, f. 1735, död 20 Mars 1795. Barn: Pehr Abraham, Bokhållare, slutligen en fattig arbetskarl; Jan Gabriel, Handlande, förstörd och ofärdig; Johanna Elisabeth, död ogift; Christina Catharina, g. m. en Tracteur i Örebro; Helena Margareta, död ogift.

13. Mag. Christian Ihrman. Född i Fahlun 23 Mars 1733. Fadr. sist Pastor i Swärdsjö. Stud. 1749. Magister 1761. Vicar. Collega i Fahlu skola från 1762 till 1764 års slut. Pwgd 21 Dec. 1763 och blef sin faders medhjelpare i Swärdsjö 1765. Under deß ålderdom Vice Pastor 1775 och fortsatte tjensten efter deß död. Past.er. med heder sistn. år. Kyrkoh. här 28 Nov. 1779. Tillträdde 1780 och introd. af Biskop Benzelstierna 3 Juni 1781. Opponens wid prestmötet 1783. Prost 3 Sept. 1796. Nöjd med denna lott stötte han församl. nitiskt, belönad med utmärkt förtroende och kärlek. Som de gamle ogerna rubbas i sin wanliga ställning, wille han ej flytta i en ny uppsatt byggning. Då han en dag hade utrest skedde det dock utan hans besvär. Wid hemkomsten fann han alla sina saker flyttade och i wanlig ordning ställde i hans nya rum. Icke gift uppnådde han lugnt sin wackra ålder. Död 22 Nov. 1810.

14. Mag. Adolf Wilhelm Adde. Född 6 Juli 1738 i Ihrsta socken och Limsta by, der fadren Häradsskrifwaren Wilh. Adde hade sitt boställe. Slägten säges wara ifrån England och först hetat Addison. Modr. Elis. Ithimæus. Stud. 1760. Vic. Collega i Westerås skola 1761 och 1763. Pwgd 21 Dec. 1763, och således sin företrädares ordinationskamrat. Magister 1764. Commin. här 21 Aug. 1770. Denna tjenst innehade han 42 år med tillfredsställelse och i god enighet med sin Pastor. Måste till sin bergning inpå ålderdomen hafwa pensionairer. Notarius wid prestmötet 1779 och Opponens 1787. Biskop Benzelstierna kallade honom, med särdeles nöje, den lärdaste Comministe i sitt stift. Vice Pastor 1810. Allena sökande blef han Kyrkoh. här i Juni 1811. Tilltr. 1812. Prost 19 Aug. 1813. JubelMagister 1815. Död 5 Febr. 1818.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 1. 3 Dec. 1766 med Elis. Arbusiander, Commin. i Skinnskatteberg dotter, f. 1736, död 1777; 2. 5 Mars 1778 med Christ. Elis. Hedenstedt ifrån Gefle, f. 1737, död 24 April 1796; 3. 27 Dec. 1803 med Reb. Charl. Fabricius, f. 17 Sept. 1777, Fadr. Factor i Köping. Barn med den första: Johan, KämnersPræses i Stockholm; Jacob Wilhelm; BataljonsLäkare wid Helsinge regimente; Anders Adolf, f. 1775, död 1842, BruksInspektor på Wattholma i Upland; Elisabeth, g. m. Guld- och Silfwerarbetaren Björkman i Eskilstuna; med den tredje: Per Adolf, f. 1804, Ph. Mag., Collega Scholæ i Westerås.

15. Mag. Jonas Samuel Gestrich. Född 8 Maj 1781 i Jemtland på Frösön och Regim.Läkarebostället. Fadr. Joh. Gestrich, ÖfwerFältläkare, R. W. O. Modr. Helena Huss. Stud. i Upsala 1797, men afgick följ. år till Lunds academie, och der Magister 1802. Juris Docens wid samma acad. 19 Aug. 1802. Pwgd 1 Oct. 1806, och derpå Adjunct wid Domkyrkan i Lund. Förordnades s. år af Konungen att i Greifswald föreläsa öfwer Swenska Lagfarenheten. Af förändrade omständigheter lemnade han denna post och begaf sig till Stockholm, der han en tid war v. Commin. i Catharina församl. ifrån 1808. Ankom 1810 till Westerås och blef såsom tjenstledig antagen till v. Pastor i Tillberga, der han ock bestridde Commin.tjensten. Præsiderade i Upsala i stället för Past.ex. 1810. Vice Pastor i Badelund 1811. Af K. Seraf. Gillet utnämd Predikant wid Hospitalet i Westerås s. å. Erhöll indigen.rätt 23 Juli 1817. Wald Kyrkoherde här med temlig enighet och befullm. 24 Aug. 1818. Tillträdde genom accord 1819. Prost 9 Oct. 1824. Wäckte uppseende med sina predikogåfwor. En längre tid besvärad af sjuklighet som dock owäntadt snart medförde döden 8 Dec. 1825.

Gift 6 Maj 1819 med Lovisa Maria Wijkman, dotter af Biskopen Doctor Sw. Wijkman Casp:son, omgift m. Kyrkoh. i Barkarö Jac. Wahlqwist. Barn: Johanna Lovisa, f. 31 Juli 1821, g. m. Rector Scholæ i Köping Mag. M. Barkén.

Skrifter: Legum Scanensium Commentatio acad. P. I. Lund 1801. 4:o. — Jura sacra Scanensium. P. I—VI. Jb. 1802, 03. 4:o. — De Gange Fluvio. P. I, II. Jb. 1804. 4:o. — De Indianis. Jb. 1804. 4:o. — De Vita et Scriptis C. Corn. Taciti. P. I—III. Jb. 1805. 4:o. —

Aphorismi nonn. in Taciti scripta inquirentes. Jb. 1805. — Comparatio inter Apostolos Jesu et Præsentis ævi sacerdotes. (pro ex. past.) Upf. 1809. 4:o. — Tal wid Bibelsällskapets sammankomst 1821. (Tryckt i årsberr.) 8:o.

16. Anders Samuel Schultz. Född i Thorsång 16 Mars 1778. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1796. Vic. Collega wid skolan i Köping h. t. 1802. Pwgd 23 Juni 1803, och Adj. hos Pastor i Köping. Under deß långwariga sjukdom Vice Pastor ifrån 1807. Commin. i Gunnilbo 6 Juli 1812, efter nära enhällig kallelse. Hade församlingens wård under Pastorsledigheten 1820 o. följ. Past.ex. 3 Maj 1820. Kyrkoh. här 17 Juli 1826. Tillträdde 1829. Prost 17 Sept. 1842.

Gift 25 Aug. 1814 med Elisabeth Christina Enelius, Prosten i Köping P. G. Enelii dotter, f. 12 Juni 1794. Barn: Gustaf Christopher, f. 18 April 1818, engagerad på Handelskontor i Brasilien; Thure Hoppe, f. 24 April 1821, engagerad på Strömfors Brukskontor i i Finland, sjuknade på resan dit, återwände hem och död 30 Juni 1842; Carolina Maria, f. 18 Oct. 1816; en son död tidigt.

---

2. Comministrar.

1. Johannes Sundelius eller Herr Jöns, den förste som nämnes, 1671. Se Commin. i Jernboås.

2. Petrus Hijsing. 1693. Se Past. i denna församling.

3. Gustaf Elfström. 1698. Se Commin. i Folkerna.

4. Isac Arbogensis. Född i Arboga 7 Sept. 1667. Fadr. då Rector Scholæ sedan Pastor i Himmeta. Stud. 1687. Informator parvulorum i Fahlu skola 1692. Collega Cl. I:mæ och Pwgd 1693. Commin. här 1701, till församlingens stora misnöje. Det klagades att han blef dem påtrugad. Hans swaghet war församlingen så mycket mera obehaglig, som den icke eller af sin Pastor hade någon uppbyggelse. Han kunde aldrig flytta till annan lägenhet, blef med åldren till all tjenst oskicklig och dog 29 Juni 1744.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 1695 med Sara Fernelius, Kyrkoherden i Wika Herr Bertils dotter. Barn: Daniel, som kallade sig Hedmark, blef Rådman i Lindesberg; en dotter, som wid fadrens död war 37 år gammal.

5. Jonas Arlberg. 1745. Se Past. i Fleckebo.

6. Mag. Adolf Wilhelm Adde. 1770. Se Past. i församlingen.

7. Pehr Backsell. Född i Norrberke och Backbyn 9 Mars 1775. Fadr. Kohlare. Stud. 1797. Pwgd 19 Dec. 1801 på Consist. kallelse och sändes att bistå Commin. i Kumla. Hade sedan en flyttning nästan hwarje år, sist till denna församling 1808. Commin. bär med nära enhällig kallelse 1811. V. Pastor efter Prosten Addes död 1818, men skyndade sjelf utur lifwet 2 Sept. 1819.

Gift 24 Juni 1812 med Johanna Elis. Wärd, dotter af Klockaren i församl. Ol. Wärd, f. 24 Mars 1791. Barn: Pehr Olof, f. 30 Aug. 1818, BruksInspektor; Charlotta Elisabeth, f. 1813, g. m. Snickaremästaren A. G. Fahlström i Arboga; Johanna Maria, f. 24 Aug. 1814, og.; Hedvig Lovisa, f. 1816, g. m. HammarsmedsÄldermannen C. E. Österberg.

8. Pehr Sundsten. Född i Husby wid Stjernsunds bruk 14 Jan. 1780. Fadr. med lika namn war Spiksmedsmästare. Stadnade först wid sin faders handtwerk till deß han blef Mästerswen. Grep så till boken, gick raskt genom skola och gymnasium i Gefle och blef Student 1807. Pwgd 26 Juni 1808 och Pastors Adj. här. Constit. 18 Aug. s. år till E. O. BataljonsPredikant wid Helsinglands Wargerning, och strax utkommenderad i kriget, der han bewistade affairen wid Kalajocki, då hans kamrat i tjensten blef af Ryßarne fången och han sjelf war i ytterste fara att blifwa skjuten. Detta fälttåg upptog de 3 sista månaderna af året. Följde ock 1809 Regimentet på deß marche norr ut. Hade af denna tjenst ingen förmån men wäl fältsjukdom och förkylda lemmar. Efter hemkomsten Adjunct i Grytnäs och 1820 i Husby. Commin. här 11 Dec. s. å. Tillträdde 1822. V. Pastor 1826.

Gift 22 Juni 1830 med Anna Christina Åkerlind, dotter af Mjölnaren och Byggmästaren L. Åkerlind, f. 20 Febr. 1807. Barn: Pehr Johan, f. 14 Febr. 1831; Axel Fredric, f. 16 Febr. 1832; Carl Eric, f. 15 Jan. 1834; Gustaf, f. 12 Mars 1837; Sophia Charlotta, f. 24 April 1839; Auguft, f. 19 April 1842.

8. Malma.

1. Kyrkoherdar.

1. Johannes, "Rector Parochialis ecclesiæ in Malmum", anföres 1349 såsom fasteman i ett bytesbref.

2. Johannes Habrahami, "Kirkopreſter," wittnar 1429 i ett gåfwobref af Jöns Niclisſons i Köpingr socken till sin hustru Cathrina Andrisadotter.

3. Petrus Johannis war här tjenstgörande 1509 och har 26 år innehaft pastoratet.

4. Matthias Olai Frende. Son af Herr Olof, Kyrkoh. i Fellingsbro. Finnes först omtalad här 1574. Underteckade Upsala mötes beslut 1593. Lefde ännu 1604, men hade wid 1597 afstått pastoratet.

Hans hustru war Ingeborg Ericsdotter, med hwilken han hade sonen Mag. Sam. Malmenius, bekant såsom Profeßor i Upsala och slutl. Prost i Stora Tuna.

5. Petrus Olai Hjelte. Uppgifwes hafwa warit Rector Scholæ i Arboga förrän han hitkom 1597. Större anledning är dock, att han såsom Commin. i Nytterne lemnat sin underskrift 1593. Gammal och försvagad bad han 1630 genom Prosten att få en Commin. sig till hjelp, nöjd "att gifwa honom hwad Consi. pålade, allenast han sjelf kunde blifwa wid gället och hafwa ett stycke bröd så länge han lefde." Tillsades att taga afsked, men förblef dock här till sin död 1632.

6. Benedictus Joh. Helsingus. Såsom Scholaris i Westerås blef han sjelf Collega 1611. Pwgd 1614. Commin. i Skultuna 1619. Malma församlings enskildte Capellan 1623. Flyttad till Hed 1628. Respondens wid Capellansmötet 1624. Predikade 1629. Samma gång beslöts

Västerås Stadsbibliotek

att "alla härefter skulle skrifwa sina conciones och dem en wecka före synodum offerera Lectori Theol. att de icke oftare offerade igenkomma." Skickades af Conf. hit att fråga Hr Pehr, om han wille afsäga sig gäldet? Gubben sträfwade emot, och Herr Bengt måste afwakta hans död och dertill underkasta sig, med flera, laga wal af socknen 1632. Illa sjuk 1650 begärde han ogift prest, "som för disk och ringa stipendio wore contant" att bistå honom. Död 1655.

Hustrun finnes icke nämnd, men sonen Herman, som blef Pastor i Wika, tog också namn af Malma och blef stamfader för länge fortfarande slägten Malmin.

7. Petrus Pauli Dalekarlus. Född i Lima socken 1603. Fadren, Kyrkoherde derstädes, fann beqwämligare sända sin son till Carlstads skola; dock kom han ifrån Westerås till Upsala, då han war "gamla drängen", 1635. War då antagen till Collega i Westerås och blef Pwgd 1636. Sattes strax till Commin. i Bro, der han i swaga wilkor uthärdade till 1656, blifwande då Pastor här. Orerade wid prestmötet 1643 och predikade 1649. Död, den äldrigaste i sin widlyftiga slägt, 11 Nov. 1683. Begrofs af Biskop Carlson.

Gift 1636 med Anna Pontelia, Herr Widichs dotter i Bro, som dog 2 Nov. 1698 i 80:de året. Barn: Brita, ses nedanföre; Anna, g. m. Borgaren Olof Kortesson i Arboga, som hängde sig i ett träd utom staden, och sedan med Steph. Torpensis; Sara, g. m. Commin. E. Runnius i Himmeta; Elisabeth, g. m. Commin. A. Hedelius här.

8. Olaus Magni Schult. Född af bondfolk i Skultuna 1635. Stud. 1658. Pwgd 2 Dec. 1661, utsedd till Commin. här. Efterträdde swärfadren i pastoratet 1684. Efter 44 års tjenst sökte han få uppdraga lägenheten till sin son, som ock bewiljades 1703. Död 12 Dec. s. å.

Gift 2 Febr. 1662 med den föregåendes dotter Brita Pontelius, som dog 5 Nov. 1698 och begrofs på samma gång som modren. Barn, som togo namnet Schultzberg: Pehr, Pastor här; Johan, död ung; Widich, Commin. i Swedwi; Olof, Pastor i Sundborn; Anna, g. m. Rusthållaren Ivar Hoff wid Köping och Borgaren David Jönsson ibid.; Sara, g. m. Commin. A. Toltonius här; Magdalena, g. m. Pastor Christ. Schilling i W. Wåhla; Brita, död ogift.

9. Mag. Petrus Olai Schultzberg. Företrädarens son. Född 11 Nov. 1666. Stud. 1687. Wärdig Magister 1700. Pwgd 15 Maj 1701, kallad af sin fader. V. Pastor s. å. Utnämnd Apologist i Westerås skola 1702, men lemnade strax den tjensten, då han, efter fadrens cession, fick Konungens fullmagt på pastoratet, dat. lägret wid Thorn 27 Febr. 1703. Opponens wid prestmötet 1702 och predikade 1712. En ganska kunnig, skicklig och i alla afseenden berömlig prest, men tryckt af fattigdom och motgångar. Med många recommendationer och på flera förslag sökte han förgäfwes transport, då alltid en af de medföreslagne war gifwen till syßlan. ContractsProsten Browallius skref på det ömmaste för honom till Biskopen om hans betryck af skuld och behof, och tillade i hans namn: Cur me litterulas stulti docuere parentes. Hade motgång till det sista. Död 27 April 1728.

Gift 1. 2 Dec. 1703 med Catharina Bjurbeck, Kyrkoherdedotter i Ljusnarsberg, som dog i Aug. 1715. Barn: Catharina, död ogift; Hedvig, förekommer nedanföre. 2. 1716 med Regina Börstel, dotter af Jacob Börstel, Arrendator af Kolfwa bruk, och Hel. Renstierna, samt enka efter Ryttmästaren A. Willman, död 1770. Barn af 4: Jacob, Landtmätare och Pœdagog i Haraker; Abraham, Prost i Skinnskatteberg.

10. Johan Smecker. Född i Skinnskatteberg 1695. Fadr. Commin. Anfördes wäl i studier, kom redan 1709 till academien och war en hoppgifwande yngling. Pwgd 20 Dec. 1719 och Adj. i Floda, men snart hos Pastor i Arboga. I afseende på det fattiga sterbhusets hjelp föreslagen hit 1728 och fick wid Pastorswalet 29 Oct. alla rösterna. Respondens wid prestmötet 1740. Consist. och församlingens goda afsigt med honom hade dock en olycklig utgång. Han egde mycket genie, men som slog ut i odygder och nedriga företag. Gick så långt i brottslighet, att han 1749 blef suspenderad på 3 år och måste afstå halfwa inkomsten till sin vicarius, efter Hofrättens dom af 9 Oct. Af oenighet med sin hustru flyttade han en tid till slägten, men fortfor med elakt lefwerne så att han åter 1752 måste för domstolen och blef ändtligen 1754 alldeles skiljd ifrån pastorat och embete. Sökte Konungens nåd, som afslogs, hwarpå han wankade hit och dit. Död i Stockholm 1756.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 1. 1729 med Hedvig Schultzberg, företrädarens dotter, f. 1709, död 1737. Barn okände. 2. 1739 m. Magd. Johanna Norling, som tjente i Biskop Kalfenii hus, en qwinna af elakt sinne, som wållade mycket af hans oordentlighet och ofärd, då hon äfwen med hugg och slag dref honom ifrån sig. Redan 1740 hade deras oenighet stigit så högt, att han sökte lagligen få skiljas wid henne. Biskopen war hennes förmyndare och sades hafwa 3000 daler af hennes egna medel i wård, men synes föga welat afse hans swåra klagomål med wittnen. Utgången med henne okänd.

11. Mag. Gustaf Fellenius. 1754. Se Past. i Odenswi.

12. Johan Wedenberg. Född i Sala stad 28 Oct. 1714 af BergsRådm. och Handl. Lars Wefwerberg och Anna Ericsdotter. Inskr. wid academien 1724 och njöt både privat och publik underwisning. Pwgd i Stockholm under riksdagen 12 Dec. 1738, kallad af Generalskan Grefw. De la Gardie. Wäl känd i Stockholm, der han redan såsom Student med A.Biskop Steuchs venia predikat, blef han ock 1739 Predikant wid Winsbergs helsobrunn och Adj. för Commin. i Jacobs och Johannis församl. Hemkom till stiftet 1741 och förblef länge tjenstgörande i Ramnäs. Commin. i Grytnäs 1751. Notarius wid prestmötet 1753. Gjorde god Past.ex. 1759. V. Pastor 1768. På visitationen klagade bönderne att han war sträng och "tog för stora hökämmor" då han uppbar sin lön. Biskopen swarade endast: "Gud ske lof, ju större, deß bättre." Pastor här 11 Mars 1771. Respondens i prestmötet 1775. Död 21 Sept. 1782.

Gift i Dec. 1738 med Sara Christ. Behm, dotter af KopparslagareÄlderm. Baltz. Behm i Stockh. och Sara Sœbin, hwars fader warit Kyrkoh. i Tillberga, f. 1720, död 1802. Af 15 barn: Johan Lorentz, Tenngjutare i Åbo; Reinhold Baltzar, Kryddkrämare; Eric Gustaf, Gjördelmakare; Benjamin, Kryddkrämare; Pehr, Commin. i Lodwika; Sara Elis., g. m. Adj. J. Wallenius; Anna Christina, g. m. Handl. C. Berggren i Köping; Brita Cath., ogift.

13. Anders Westborg. Född i Bäckeberg, Åhls församl. 30 Juni 1720. Föräldrarne bondfolk. Stud. 1743. Vicarius för Rector i Säthers skola 1744, 45. Pwgd 16

Oct. 1749. Tjente i Säther, Kungsåra, Fleckebo och Haraker. War på sistnämnda ställe äfwen Predikant hos Grefwinnan Poße på Swanå. Commin. i Odenswi 8 Maj 1758. Kyrkoh. här 2 Febr. 1784. Tilltr. 1785. Hade i Kungsåra beswär af secteriska personer, som ogillade wißa psalmer, predikoämnen m. m., något owanligt på denna ort och som snart upphörde. Med förmögenhet, hwartill den ena hustrun bidrog med behållningen efter sin förra man, skänkte han en fjerdepart i Stora Kopparbergs grufwa till befordrande af barnaunderwisningen i Åhl. Död 26 April 1794.

Gift 1. 1759 med Christina Wahlström, Pastorsdotter i Fleckebo och enka efter Commin. H. Troman i Kärrbo, död 18 Jan. 1777; 2. 2 Oct. 1777 med Anna Cath. Holmström, Kyrkoh. i Bro O. Holmströms dotter, f. 1750, omgift m. Regimentsskrifwaren Er. Hambn i Köping och död i Nov. 1804.

14. Mag. Johan Jacob Schultz. 1794. Se Past. i Söderberke.

15. Eric Fahlcrantz. 1813. Se Past. i Norrberke.

16. Pehr Berkén. Född i Stora Tuna och Silfbergs Capellslag, nu Nicolai församl. Fadr. war Kolare wid bruket och flyttad till Norrberke, hwaraf namnet togs. Kämpade med tryckande behof under studiitiden och skyndade sig wid academien 1797. Pwgd 17 Juli 1798 och biträdde i Säby, Munktorp och Fellingsbro. Predikant wid Stjernsunds bruk 30 April 1806. Klockarepresf eller Andre Commin. i Stora Tuna 18 Mars 1811. Past.ex. 27 Juni 1814. Pastor här 22 April 1816. Hade sångröst, som recommenderade. Saknade ej heller andra gåfwor för tjensten. Kunde ej behålla cura ærarii och lemnade hustru utan barn i fattiga wilkor, då han dog 9 Maj 1831.

Gift 2 Aug. 1804 med Christina Cathar. Grau, Kyrkoh. i Säby Mag. N. Graus dotter, f. 27 Nov. 1762.

17. Pehr Barkén. Född i Barkarö 23 Oct. 1783. Fadr. Hemmansbrukare och Kyrkowärd. Lust och tillfälle gåfwo anledning till studier, som 1806 fortsattes wid academien. Pwgd 23 Febr. 1809. Adj. i Hellefors, Romfartuna och Hubbo. Vicar. Collega i Westerås skola wårt. 1815. PastorsAdjunct

Västerås Stadsbibliotek

i Sala 1815. Commin. i Skultuna 14 Juli 1817. Tilltr. och V. Paſtor 1818. Kyrkoh. här 12 Dec. 1831. Tilltr. 1834.

Gift 1814 med Johanna Carolina Hallman, f. i Boräs 6 Febr. 1793 af Handlanden M. Hallman och Anna Cath. Friberg. Barn: Mauritz, Rector Scholæ i Köping; Agnes Olivia Paulina, f. 29 Aug. 1831.

---

2. Comminiſtrar.

1. Nicolaus Petri. War här 1593. Se Commin. i Hubbo.

2. Matthias Præſir. Förordnad hit 1596, men kom icke till tjenſten förrän efter 1597. Bliſwer ſedan icke nämnd.

3. Johannes Joh. Simpler. Med wißhet här 1608. Se Paſt. i Hed.

4. Benedictus Joh. Helſingus. Malma förſamlings enſkildte Commin. 1623. Tillika för Hed 1628 och der boende. Se Paſt. här.

5. Benedictus Olai Drake. Här 1631. Äfwen i Hed 1633. Se Paſt. derſtädes.

6. Laurentius Martini Holmenſis. För både Malma och Hed 1639. Se Paſt. i Hed.

7. Ericus Matthiæ Kolbeckius. 1651. Se Paſt. i Skinnſkatteberg.

8. Olaus Johannis Schult. 1661. Paſtor här 1684.

9. Andreas Olai Hedelius. Född i Hedemora 1651. Stud. 1675. Pwgd 1681, då Proſten i Köping anſåg honom god till ſin Adj. Skulle 1684 bliſwa Super. Collega i Arboga ſkola, men widtog heldre denna Commin.tjenſt. Död derwid 25 Sept. 1702.

Gift 1684 med Eliſabeth Pehrsdotter och war ſin Kyrkoherdes måg. Flera barn okände. Pehr, Olof, Anna, Sara och Brita.

10. Andreas Petri Toltonius. Född i Björſkog 1661. Fadr. Klockare eller Organiſt. Om namnet har warit en beſynnerlig hiſtoria i ſlägten, ſom är för oſäker att upptagas. Hade ingen gemenſkap med en annan ſlägt af detta namn. Kallade ſig förſt Urſinus. Student 1687. War af den ſkicklighet, att Domproſten kallade honom till ſin Adjunct, då han blef Pwgd 7 Maj 1695. För giftermål kom han 1697 till Köping och ſtrax derpå till ſin ſwärfader här. Commin. 1703. Orator wid preſtmötet 1706. Blef ſjuklig, med ſådan oro och buller i hufwudet, att han ſtundom ej war redig till ſinnes och miſte allt mera hörſeln. Död 13 April 1728.

Gift 1 Maj 1696 med Sara Schultzberg, Paſtors härſtädes dotter, f. 1669, död 1737. Barn: Olof, förekommer ſtrax; Pehr, Bokbindare i Köping; Andreas, ſwagſint; Chriſtina Brita, g. m. Klockaren M. Flodberg i Köping; Anna, g. m. Ruſthållaren Brodin.

11. Olof Toltonius. Den föregåendes ſon, f. 20 Febr. 1701. Hade ſå läſt ſin bok äfwen wid academien, att han ſåſom Student hade venia att biträda ſin fader och blef pwgd 1 April 1726 till hans biträde. Biträdde dock ſtundom Commin. Thermœnius i Köping, utan att få någon wederkänſla. Commin. 1728. Arbetſam och tälig man, ſom läng tid drog förſta bördan i förſaml. och hade ſwår känning af Kyrkoh. Smeckers elaka uppförande. V. Paſtor under ledigheten. Förtjente ett paſtorat, men profwade förgäfwes, äfwen här, 1754. Åldrades i förtid och war mycket förſwagad, då han dog 31 Mars 1764.

Gift med Catharina Hellenius, Kyrkoh. i Gunnilbo O. Hellenii dotter, ſom leſde till 24 April 1799, då hon war 84 år gammal. Barn: Sara Juſtina, g. 1. m. Commin. Iſ. Aroſell i Carbenning och 2 med Joh. Gezelius, ſlutl. Proſt i Romfartuna.

12. Johan Wahlſtröm. Född i Weſterås 1728. Fadr. Jan Janſſon war Jernbärare. Modr. Brita Wahl-

Västerås Stadsbibliotek

ström. Stud. 1748. Pwgd 5 Oct. 1755 och Adj. hos den gamle Commin. i Hjulsjö, som war för honom en swår man, ehuru swärfader. Efter deß död war han i Köping och Björskog till 1764, då han blef Commin. här. Ankom 1765 och dog 15 April 1768.

Gift 1756 med Elsa Beckius, Commin.dotter i Hjulsjö, som dog 12 Juni 1793, sedan hon warit 2:a gången g. m. Glasmästaren Er. Sundberg i Lindesberg.

13. Pehr Sandborg. 1768. Kyrkoh. i Bro 1801.

14. Johan Johansson. 1802. Se Commin. i Husby, der enkan njöt nådår, ehuru han dog före tillträdet.

15. Jacob Ekström. 1807. Se Commin. i Munktorp.

16. Lars Eric Bohnsack. Född i Askeryds församl. i Småland 20 Juli 1771. Fadren Kyrkoh. derstädes Doct. Christ. Jul. Bohnsack dog tidigt, då sonen med sin moder Elis. Näsman kom till Westerås, fadrens födelseort. Stud. 1792. Pwgd 1 Oct. 1796, och stadnade hos Past. i Elfdal. Skolmästare i Särna i Jan. 1798. War äfwen Adjunct och Vicarius derstädes. Commin. i Säby 1805. Transp. hit 10 Jan. 1814. Hade cura ær. då Pastor war i skuld till cassorna. Blef ock befullm. Commin. i Thorsång 15 Sept. 1828, men dog här före tillträdet 3 Dec. 1828. Af reslig statur med fromt utseende och sinnelag.

Gift 1. 14 April 1814 med Inga Charlotta Sebenius, dotter af Commißarien Jac. Sebenius och A. G. Rydberg, f. 1786, död 18 Juli 1820. Barn: Bernhard Jacob, f. 4 Febr. 1816, Garfware, reser utrikes; Sophia Regina, f. 27 Jan. 1819. 2. 14 Oct. 1823 med Eva Elisabeth Dillman, Commin.dotter i Westanfors, f. 3 Juli 1793. Barn: Eva Gustawa, f. 1 Juli 1824; Lars Ephraim, f. 11 Jan. 1826, Matros, Frans Ivar, f. 4 Febr. 1828.

17. Georg Andersson. Född i Gustafs församl. och Boberg 10 Mars 1790. Fadr. Anders Carlsson, Bonde och Kyrkowärd, hade ock warit Riksdagsman. Modr. Margar. Hansdotter. Stud. 1813. Pwgd 27 Juli 1815, och hade sin station först i Elfdal, sedan i Skultuna och Grythyttan.

Commin. här 4 Maj 1829. Bestridde ock hela tjenſten efter Berkén. Död 30 Juni 1840.

Gift 3 Dec. 1818 med Ebba Ulrica Asping, f. i Carlscrona 16 Febr. 1790, dotter af Tackelförwaltaren C. Asping och M. M. Skyllander.

18. Pehr Anders Essén. 1841. Kom icke att tillträda. Se Commin. i Grytnäs.

19. Nils Magnus Swederus. Född i Näsby 10 Aug. 1797. Fadr. Prost. Stud. 1816. Pwgd 30 Aug. 1820, kallad af sin fader. Wald ibland 5 profwande till Skolmästare i Fellingsbro, befullm. 26 Jan. 1824. Past.ex. 25 Maj 1831. Commin. här 6 Mars 1843.

Gift 24 April 1825 med Christina Nyström, f. 15 Dec. 1797, Fadr. Hammarsmedsmästare i Norberg. Barn: Axel Ferdinand, f. 15 Febr. 1826; Rudolph Albin, f. 6 Oct. 1827; Nils Samuel, f. 20 Juli 1829; Knut Emil, f. 7 Maj 1831.

Västerås Stadsbibliotek

IV. Arboga Contract.

1. Arboga Stads- och Landsförsamlingar med Sätterbo.

1. Kyrkoherdar.

1. **Benedictus**, "Curatus in Arboghum", har 1333 utgifwit sitt säljebref på jord i Wretum i Grenna socken till Bena Jordanson för 25 mark.

2. **Ulfo** eller "Härr Ulfr, wärdog fader", Curatus 1348. Hade sin tjenst i S:t Olofs kyrka, hwilken sedan genom brand blef alldeles förstörd.

3. **Arvidus** eller "Härr Arvidher Kyckiohärrä" 1384, då han bewittnade ett köpebref på jord i Hyklestom, Bro socken.

4. **Nicolaus** eller "Her Niclis Prepositus et Curatus in Arboghe" 1424 och 1428, då han förekommer i köpe- och bytesbref.

5. **Laurentius.** War Curatus här 1431, då han blef till broder intagen i Helga Likama Gille i Stockholm.

6. **Hensa Petri** kallas "Curatus de Arboghis et Canon. Arosiens." Äfwen "Kyrkiohärra i annan stadskyrka", som lärer menas på norra sidan om åen, 1454 och 1456. Namnet märkligen lika med Hintze Petri i Swedwi 1474.

7. **Canutus Petri.** War äfwen Pastor här på norra sidan 1471. Stadgade med Borgmästare och Råd om någon tidegärd i nya kyrkan 1477. Ännu 1483 och 1486 igenfinnes han i Arboga, men anses hafwa flyttat till Stora Kopparberget 1500.

8. **Petrus Both.** Uppföres för 1474 och säges warit af den gamla adliga familjen Båt. War således samtidig med Herr Knut, som lätt förklaras, då kyrkorna, äfwensom prestegällen här woro flera, och innehade han södra pastoratet, hwartill äfwen Sätterbo hörde.

9. **Jonas** eller "hedherlig och biskedeligh man Her Jon i Arboghed" 1490, då han hängde sitt insegel wid ett testamentsbref af egendom till Arboga kloster. Lefde ännu 1500.

10. **Ragwaldus.** Utan widare anmärkning antecknad för år 1508.

11. **Wincentius Nicolai**, kallar sig "Prædicator in Arboga" då han 1529 war på Örebro möte och underteckade deß beslut. Med lika enkel titel, säkert i följd af reformationen, underskref ock Predikanten ifrån Westerås. Herr Wintz är anmärkt såsom förut warande Pædagog i Arboga.

12. **Laurentius.** Hade warit här Kyrkoh., troligen i södra församlingen, till 1531, då han af K. Gustaf flyttades till Sahlberget.

13. **Petrus** erhöll ock Konungens collationsbref hit "på den socknen Laurentii", som hörde till Strengnäs stift, 9 Mars 1536. Andre uppföra året 1533 och beropa sig äfwen på Riksregistr. I v. Dalins Swea R. Hist. nämnes, att wid denna tid en Pastor i Arboga blifwit halshuggen på stadens torg.

14. **Olaus Warhall.** Med samme Konungs fullmagt förordnad till Nicolai gäld här 1537. Ännu woro twå serskildta pastorat med tre kyrkor och troligen i Sätterbo dertill. Till denna Nicolai kyrka hade 1501 några "bodaställen" blifwit testamenterade. Om deras egande uppkom 1664 twist emellan nu war. Stads- och Landsförsamlingarne, hwilkenderas kyrka de nu skulle tillhöra. Märkligt är, att namnet war glömt och då intet bewis kunde uppgifwas derpå, hwilken kyrka betat Nicolai, sköts målet ifrån werldslig domstol till Consistorium, hwars utslag eller yttrande i kända handlingar ej kunnat träffas.

15. **Hollingerus**, äfwen "Herr Holger" nämnd, säges hafwa tillträdt det ena gäldet 1540. Genom K. Gustafs bref dat. Gripsholm 12 Febr. 1545 förenades norra och södra pastoraten, så att denne blef Kyrkoh. öfwer hela staden, Landsförsamlingen och Sätterbo. Af högbem. Konung fick han 1549 gamla Kyrkoherdegården sunnan åen till boställe för sin Capellan. Underskref 1556 mantalslängden för sina församlingar. Afträdde hela pastoratet till den följande 1560 och är antecknad såsom död 1563.

Västerås Stadsbibliotek

16. **Stephanus Erici.** Tillträdde 1560, som ses af det behållna inventarii-documentet, dat. 2 Sönd. efter Påska. Stiftets fullmägtig på riksdagen i Stockholm 1566. Afträdde 1576 och blef slutl. Prost och Kyrkoh. i Skultuna, der mera ses om honom.

17. **Petrus Benedicti.** War här infödd och nämnes någon gång Arbogensis. Finnes först hafwa warit Kyrkoh. i Björksta 1564 och 1566 heter han Prost i Tjurbo härad. Flyttade 1576 till Arboga pastorat och prosteri. Fick 6 Oct. 1577 Kon. Johans bref på Åsbo hemman i Sätterbo under prestbordet och stadfästelse derpå 1582. Nämnes ock i ett annat Konungens bref 1585. War en gammal utarbetad man då han blef död 14 Febr. 1592.

Hans enka Ingeborg fick ett nådår och af mannens efterträdare jord att bruka.

Af en förbindelseskrift till K. Johan, dat. redan 16 Mars 1592, finnes en Isacus Olai hafwa fått collationsbref på detta gäll. Han förpligtar sig deruti, utom det wanliga, stränget att antaga och följa den nya mäßeordningen. Efter Konungens död blef detta omgjordt och mannen blef slutligen Pastor i Orsa.

18. Mag. **Petrus Joncæ Angermannus.** Född i Arnäs socken och Lundeberga by 1559. Studerade i Gefle, reste utrikes och blef Magister i Jena. Huru han kommit till detta stift finnes icke, men 1591 har han blifwit Rector Scholæ i Arboga och redan twå år derefter befordrad till pastoratet. D. 3 Juli 1593 inventerades till honom ifrån Herr Pehrs arfwingar. S. år bewistade han det namnkunniga Upsala möte, hade det förtroendet att då wara Adseßor och Notarius och underteckade beslutet. Följande år war han ock på stiftets wägnar i Upsala, då han 19 Febr. underskref ständernas obligation och försäkring, warande under allt detta ContractsProst. På riksdagen i Söderköping 1595 blef han wald och förordnad till Biskop i Wexiö, dit han ock snart afflyttade. Kallades ock 1609 till Biskopsembetet i Skara, men undanbad sig transporten. Bewistade hwarje gudstjenst i domkyrkan, hwarefter han förhörde barnen och legofolket hwad de lärt i kyrkan, förrän de fingo gå till middagsbordet. Jemte catecheſen lärde han sina "pigobarn" (döttrar) Söndagsevangeliernas hufwudspråk. Wisiterade träget i stiftet, då han förhörde presterne i Luthers större och folket i mindre catecheſen. War på sin tid mycket wärderad såsom skald. Medlem af Bibelcommiteen "såsom mäktig i latin." Då han såsom mycket sjuk ansågs nära sin dödsstund, efterskickade han både borgare och prester, lät Domprosten giwa sig nattwarden, räknade derwid upp alla concordiebokens beståndsdelar, försäkrande sig efter deßa hafwa lefwat och efter deßa wilja dö, tog så sjelf upp Te Deum och sjöng med segerfröjd sin tacksägelse för lifwet och all Guds nåd derunder. Han dog dock först en tid derefter 11 Sept. 1630.

Gift 1. med Anna, Kyrkoherden i Medåker Johannis Petri dotter, som tillika med sin fader följde mannen till Wexiö; 2. med Cecilia Swensdotter, som efterlefde. Af flera barn hafwa åtskilliga slägter sig utgrenat. En son Zacharias Lundebergius blef ock Biskop i Wexiö.

Skrifter: Carmen heroicum. Jena 1589. — Cursus visitationis Dioeceseos Wexionensis uti hwilken Hufwudgrunden etc. Acc. Sex Predikningar öfwer Hus-Taflan. Rostock 1605. 8:o. — Tre Läkiedomar mot pestilentien, som nu i Wäghsiö Stickt är uptend. Sthm 1602. 4:o. — Swar til D. Petr. Magni Præp. Angelst. jemte hans bref Wexionensi Episcopo tilskrifwet. Jena 1600. — Öfwersättning af G. Maylii predikningar om Påskalammet och Nattwarden. 1601. — Nije Christeliga Predikningar. Sthm 1609. 8:o. — Homiliæ in quorundam Prophetarum Capita, quæ Diebus Rogationum, mandato R. Gust. Adolphi pro Concione proponuntur. Witteb. 1616. 8:o. — Utläggningh öfwer Gamla och Nya Test. texter, som then wördige Ålderdommen haffwer uthi Sweriges Hand-Book bewiljat införas och predikas. Rostock 1623. 4:o. — Likpredikning öfwer Kyrkoherden Corn. Christ. Washultensis. Jb. 1603. 4:o. — Dito öfwer Prosten Peder Magni. 1615. 4:o. — Dito öfwer Anna Trolle, gift med Carl de Mornay. 1620. 4:o. — Dito öfwer Arffursten Carl Philips död 1622. 4:o. — Dito öfwer Kyrkoh. i Calmar Jon. Rothovius. Calmar 1627. 4:o. — En liten förklaring på den Predikan, som en djeknepojke haft hafwer uti Jönköping 1627.

19. **Jahannes Swenonis Plantinus.** Född i Gefle och, såsom föregifwes, halfbroder eller eljest nära slägtinge till Prosten Hising i Fellingsbro. Träffas först i acterna

Västerås Stadsbibliotek

1581, då han war Kyrkoh. i Himmeta. En invent.förteckning är af honom 1585. Underskref Upsala mötes beslut 1593, och såsom stiftets Riksdagsfullmägtig ständernas försäkring 1594. Kyrkoherde här 1596 och ContractsProst. Wid ett och annat tillfälle blifwer han sedan nämnd i Consist. protocoller, men utan märkwärdighet. Af stiftet sänd till riksdagen i Örebro 1610. Död 11 Dec. 1611.

Gift 1. med Anna Ericsdotter, död i Arboga och i kyrkan begrafwen; 2. med Karin Jönsdotter, hwars fader warit Borgmästare i Nyköping. Hon blef omgift med Mag. M. Westhius, Pastor i Fogdö af Strengnäs stift. Af barnen nämnes endast Anna, g. m. Prosten Mag. Blackstadius wid Stora Kopparberget och stammoder för en talrik slägt.

20. Mag. Petrus Erici Drivius. Född wid Stora Kopparberget, så wida han wanligen skref sig Cuprimontanus. Fadr. uppgifwes wäl hafwa hetat Jon Smältare, men måste då warit styffader. Werkligen synes ock modren förut warit gift i Thorsång och der födt sonen, emedan han i yngre år äfwen brukade kalla sig derefter. Studerade i Westerås till 1598, då han 2 Juni blef Pwgd af Biskop Bellinus. Afreste till Upsala och blef 1599 i Jan. der inskrifwen Student. Begaf sig snart utrikes och uppehöll sig wid academien i Stade, der han redan 1600 utgaf 2 disputationer, och är han den första af detta stift, efter hwilken tryckta academiska specimina kunnat träffas. S. år war han i Wittenberg och for widare till Jena, då Sylv. Phrygius hedrade honom med tryckt gratulation på latin. Okändt är på hwilketdera stället han undfick Magistergraden, och när han hemkom. Synes icke haft publik tjenst förr än han 1603 blef Rector Scholæ i Westerås. År 1611 skref han sig S. G. Theol. Lector ac in Ecclesia Cathedrali Concionator. Lärowerket hade nemligen några år förut blifwit förökadt med en och annan Docens, ett litet förebud till Gymnasii stiftelse, och Drivius blef då Lärare i Theologien. Om det ock hörde till tjensten att predika i Domkyrkan är owißt, men ofta fordrade Cons. det af Skollärarne. Konungens fullmagt att wara Kyrkoh. i Arboga erhöll han 12 Mars 1612, och lärer tillträdt, äfwen såsom ContractsProst, 1613. Redan såsom Lector hade han på Consist. wägnar warit på riksdagen i Örebro 1610 och i Nyköping 1611, 1612. Såsom Pastor war han ock sedan fullmägtig för stiftet på alla de riks- och herredagar, som på hans tid föreföllo. Ibland de

första kallad till Adseßor i det Consist. majus, som Biskop. Rudbeckius inrättade. Præses i Capellansmötet 1622. Concionator 1629. Hade flera uppdrag af Bisk. och Consist. för sin pålitlighet. Lemnade både wackert och stort namn efter sig såsom en mycket kunnig, klok och driftig Pastor. Död 15 Oct. 1642. Begrofs i stadskyrkan 6 Nov., der hans epitaphium ännu finnes.

Gift med Brita, Kyrkoherden i Rättwik Andreæ Dalecarli dotter, som dog 29 April 1648. Barn: Eric, en mycket loswande Student, drunknade i Floden Gouda i Holland 1631; Joh. O. Dalecarlus, sedan Stjernhök, parenterade öfwer honom; Andreas, blef Prest, men dog kort derpå; Margareta, g. m. en Eric Brandt, Tjensteman i Sala; Christina, g. m. Aßeßoren i Dorpts Hofrätt Thom. Mylonius, som warit Rector Scholæ i Arboga; Anna, g. m. Prosten i Sala Mag. Ol. Schult; Magdalena, g. m. Borgmästaren And. Bergström.

Skrifter: Diarium gestorum in comitiis morti Regis Carolini noni et regimini Gustavi Adolphi proximis. Mß. i Riksarchivet. Ett utdrag deraf är tryckt i Stockholms Magazin 1780.

21. Mag. Georgius Henrici Wintrosius. Född i Wintrosa församl., Strengnäs stift 1603. Fadr. Henricus Georgii war der Pastor. Magister i Upsala 10 Febr. 1629. Förordnad i Mars s. år till Arithm. och Geometriæ Lector wid Strengnäs gymnasium. Superiorum Mathematum Lector 1631. Prim. Theol. Lector, Prost och Pastor i Öfwer Selö 1635. War Rector Gymn., då han 1634 utsågs till Riksdagsfullmägtig och äfwen war ståndets Notarius. Præses wid prestmötet 1640. War således en aktad man i sitt stift och synes stått i gunst på högre ort. Med Drottning Christinas fullmagt 5 Juni 1644 Kyrkoherde och Prost i Arboga. Församlingen war högligen bekymrad öfwer hans utnämnande och Biskopen sökte utwerka ändring, men förgäfwes. Cons. Prot. säger att han war icke inculpatæ vitæ, och derföre blef han Prost blott i sin församling. Men sedan han beswärat sig hos Drottningen, lades ock Himmeta med Medåker under hans ininspection. En djerf och sjelfmyndig man war han, som wißt icke alltid iakttog anständighet. Ett rykte spriddes 1646, att han på ett barnsöl inridit i stugan och till häst mottagit wälkomman, äfwensom att han i ett gästabod druckit hela nat-

Västerås Stadsbibliotek

ten och på morgonen wid hemgåendet låtit twå trumpetare blåsa för sig. Wid efterfrågan härom wägade ingen säga sanningen, och citerad förstod han nog i Domcapitlet att wrida saken till sitt bästa. Biskopen, som troligen ej lemnat målet så lätt, war då fängliggande i sin swåra sjukdom. S. dag 20 Mars gaf han en skrifwelse, hwarpå står tecknadt: excusatio Wintrosii, men innehållet är sådant, att han twertemot urfäktar Conf. för deß misstankar och tillförser sig deß bewågenhet. Wid flera prestmöten hade han partes, och färdighet dertill fattades honom icke. War en sträng Præpositus, noga emot embetsbröder, och då han wille wara med uti allt, tröttade han Conf. med sina många swårlästa bref, som icke alltid woro så höfliga. Beskylldes ock för egennytta, så att han slog under sig jord af LandsCapellanens boställe, som i sednare tid reclamerades. War werksam in på höga ålderdomen, men begärde slutl. v. Pastor, som swårligen kunde utses honom till nöje. Död 10 Juli 1685. Begrofs i landskyrkan med stor stät, och har han sjelf låtit uppsätta sitt epitaphium.

Gift 1. 1631 med Maria, Kyrkoh. i Tjula och Sundby Eric Olai dotter, f. 1612, död 1651; 2. 1652 med Elisabeth, enka efter Kyrkoh. L. Hedingius i Kräklinge. Hon dog 1686. Af 10 barn i förra giftet, som kallade sig Winterroos, nämnas: Eric, Capit. wid Dalregim., stucken i duell i Hedemora 1670; Daniel, Syndicus och Rådman i Arboga; Georg, reste till Westerås att prestwigas 1671, men föll med hästen genom Kolbecks söndertagna bro och omkom; Johan, reste utrikes, sedan okänd; Anna, g. m. Prosten Mag. P. Grubb i Jäder och Barfwa; Christina, war ock gift då hon dog 1669.

Skrifter: Oratio quod juventus in scholis publiceis sit instituenda. Ups. 1623. 4:o. — Disp. extraordinaria de Statu Ecclesiastico etc. Strengn. 1630. (på denna kallar han sig Strengn. Collegii Astron. & Geograph. Prof.) — Theoremata ex variis Philosophiæ partibus deprompta. Ib. 1634. — De Astronomiæ subjecto. Ib. 1632. — Disput. synodalis de Angelis, habita Strengnesiæ. Ups. 1640. 4:o. — Likpredikan öfwer Borgmästaren L. Höijer i Arboga 1651. Strengnäs 1652. 4:o. — Likpred. öfwer Borgmäst. H.-Barkhusen 1671. Westerås 1673. 4:o.

22. Cand. Johannes Erici Sigtunius. Född i Sigtuna stad af fattigt borgarefolk omkring 1645. Om hans ungdomsöden finnes icke mera antecknadt, än att han under knappaste wilkor idkat studierna, wid Upsala acad. disputerat 1671 och undergått Cand.examen. Tidigt gift och med goda slägtförbindelser är han dock i tjenstewäg lika okänd, till deß han 1678 förekommer såsom Rector Stiernmans medhjelpare eller Vicarius i Stockholms stora skola. Upphörde dermed följande år, och fick 10 Sept. fullmagt på Notariatet i StadsConsistorium, efter Jonas Ek, som för fel i protocollet måste afgå. Lyckligt och snabbt befordrades han derefter, då han 1683 blef Kyrkoh. och Prost i Nyköpings Östra, Allhelgona och Swärtuna församlingar af Strengnäs stift och 1685 transporterad till lika embete i Arboga. Tillträdde 1686 och wann det anseende, att han waldes till stiftets Fullmägtig på riksdagarna 1689 och 1693. Predikade i prestmötet 1695. Omtalas såsom en god Pastor, som säkert uträttat mycket med längre lifstid, och war tillika en angenäm umgängesman. Hade synnerlig färdighet att spela på luta. Död 21 Febr. 1698.

Gift 25 Nov. 1672 med Brita Carlsdotter, Bisk. Doctor Carlsons enda syster, som blef g. 2. m. Prosten i Torpa Mag. N. Ahlgren och dog 1710. Barn, som mest kallade sig Siegton: Carl, Officer, fången wid Pultava, slutl. gift och bofast i Tyskland; Johan, studerade i Upsala, fick ej trycka sin disp.: Cruces criticorum, gick derföre i milit. och blef Lieutenant; Christina, g. m. Prosten i Linde Mag. O. Aspman; Brita, g. m. Kyrkoh. i Ramnäs P. Aspman; Margareta, död ung.

23. Mag. Johannes Fortelius. Född i Walbo socken af Gestrikland 1662. Fadr. Commin. derstädes Abr. Fortelius. Modr. Elisab. Gestrinia. Kom ifrån Gefle lärowerk till Upsala acad. 1679, men begaf sig efter någon tid till Åbo och blef der Magister och Ultimus wid promotionen 1688. På kallelse af Kongl. Rådet Grefwe B. Oxenstierna Pwgd i Upsala 1689. Efter Ä.Bisk. Swebilii recommendation och aflagdt predikoprof utnämnd af Konungen 12 Juni s. år till Pastor wid Westmanlands regim. Transporterad till lika tjenst wid Konungens Lifgarde 8 Maj 1691. Erhöll på sin ansökning nådigt löfte om Arboga pastorat, "så wida han kunde begå sig in examine", och remitterades till Consist. i Westerås 26 Febr. 1698. Wederbörande woro icke benägne

Västerås Stadsbibliotek

att skonsamt förhöra en utstiftes, som wille tränga sig in, men han fick betyg att "wara capabel till embetet", hwarpå Kongl. fullmagt 15 Mars följde, äfwen att wara Prost. Introd. af Biskop Carlson 4 Juni 1699. Förbehöll sig att efter Prosten Aspmans död äfwen få Linde och Ljusnarsberg under sin inspection. War Concionator i prestmötet 1700 och Præses 1703. Hade wisat mycken skicklighet och drift, då han redan 1706 blef angripen af en tärande sjukdom. Begaf sig följande år, för bättre läkarewård, till Stockholm, och afled der 19 Mars s. å. Begrofs i Bromma kyrka.

Gift 13 Oct. 1691 med Beata Juliana Vult, dotter af Kyrkoh. i Riddarholms församl. Mag. Joh. Vultejus, f. 1671, död i Arboga 9 Juni 1750. Af 7 barn, som lefde efter fadren, blef: Bengt, f. 1704, död 1766, LandsSecreterare i Westerås med Afsefters titel, Öfwersättare af flera andliga skrifter; Johan, Registrator i CanzliColl.; Margareta Elisabeth, g. m. Regim.Qwartermästaren G. Wising; Anna Beata, död ogift 1793, 93 år gammal. Enkan fick blott ett nådår och församl. sökte förgäfwes husets conservation. Till Prostinnan eller hennes bröstarfwingar gjorde Sir John Strachan i England 1760 testamente af 1000 pund sterling. Besynnerligt, att denna disposition blef så okänd eller så lamt efterfrågad, att arfwingarne länge ej fingo gagn deraf, och flere dogo i armod. Åndtligen 1827 blef capitalet med ränta genom förste Exped.Secret. Prinzencreutz, som tog hälften till omkostnad och arfwode, utsökt och tillsöll endast Wisings många efterkommande.

24. Mag. Petrus Lampa. Född i Stockholm 3 Sept. 1667. Son af BryggareÅldermannen och StadsLieutenanten Claes Lampa med Lucia Schick. Underbyggd i studierna, mest i Upsala ifrån 1678, disputerade han pro ex. och reste så 1687 ut till Tyska och Holländska universiteter. Hemkom 1690 och erhöll Magistergraden i Upsala 10 Dec. 1691. Besökte åter academier i Tyskland, Holland och Frankrike, uppehållande sig i synnerhet i Leipzig till 1694. Pwgd i Upsala 16 Mars 1695 och biträdde först Doct. G. Wallin i Stockholm. Antogs 6 Juli s. år med Kongl. fullmagt till Notarie i HofConsist., hwarest han äfwen gagnade med sin kunskap i de lefwande språken, under förhör med personer af Hofbetjeningen, som stundom war af fremmande nationer. På hög befallning måste han 1702 resa ut till arméen och bestridde Rotarietjensten i K. Hof- och FältConsistorium. Läste tillika för de Kongl. Pagerne, hwartill han redan i Jan. blifwit befalld. Hade 1703 kallelse till en Theol. Professsion wid academien i Pernau, men förblef heldre wid Kongl. hofwet. Ordin. Kongl. Hof- och DrabantPredikant 27 April 1704. Hade derunder ett strängt arbete, då twå års lön knappt förslog till ett års uppehälle, utan måste han förtära sitt eget. Redan på fjerde weckan war ledigheten i Arboga inberättad till Konungen och Lampa erhöll fullmagt, dat. AltRanstadt 13 April 1707. Hemkom 1708 och tillträdde församl. med Contractets wård, då han, "för att icke taga sig sjelf äran, begärde få de församl:r som dit hörde och äfwen de borttagne tillbaka, ty Arboga lägenhet syntes hafwa ingenting att mista." Snart wisade han sig wara en synnerligen allwarlig Pastor, som med utmärkt insigt, förmåga och nit skötte embetet. Wille ogerna inblandas i werldsliga saker, men hade nog af sådana äfwen i de många beswärliga wal, visitationer och undersökningar, som han för embetet måste förrätta. Med åren ökades allt mera hans omsorg till befordran af en god Christendomskunskap, så att han ock införde ständiga predikoförhör och sjelf gick i tour med sina embetsbröder. Genom sin wänskap med Rådman Ahllof bidrog han mycket till inrättande af s. k. RådmansCapellans-tjensten. I 1714 års prestmöte war han vice Præses, 1715 Præses och predikade 1723. Stiftets Fullmägtig på riksdagarna 1719 och 1720. Sedan afböjde han förtroendet och wille endast befatta sig med församlingarnas skötsel. Då han ännu 1742 förordnades att hålla wal i Malma, der han haft många tröttande stunder, swarade han med påminnelse om obilligheten att så nedtynga en swag 76 års gammal man. Död 17 Maj 1743. Begrofs i Landskyrkan.

Gift 11 Febr. 1697 med Sara Norœus, dotter af Prosten på Wermdön Mag. Er. Norœus och Justina Hartman, död i Arboga 18 Juni 1728, 55 år gammal. Af 9 barn blef Claes under stud. i Upsala olyckligen död; Pehr, Prost i Mariestad; Johan Casper, död ogift; Seth, död 1760, LandsSecreterare i Örebro med Afsefters titel; Beata Christina, g. 1. m. LifgardesPastoren Mag. Mart. Åbeck och 2. med Kammarherren von Christersson; Anna Brita, g. m. Domprosten i Westerås Doctor Jac. Swedelius.

Skrifter: Disp. grad. De ministris cultus ritualis sub vetere fœdere. Upsala 1690. — Likpred. öfwer Capit. Lieut. wid Lifdrabanterna Gr. Carl Wrangel 1707. Sthm 4:o. —

Västerås Stadsbibliotek

Dito öfwer ÖfwerInspektoren Hans Ehrenpreus 1711. — Dito öfwer Rådmannen i Arboga Lars Ahllöf 1737. Sthm 4:o.

25. Mag. **Lars Wicander.** Född i Westerås 9 April 1695. Fadr. Joh. Wicander innehade lägsta Collegatet i Westerås skola och dog tidigt ifrån flera barn, då denne sonen war endast 10 år gammal. Stadd i djup fattigdom kunde han dock genom egen flit och fleras understöd få begagna allmänna underwisningen, att han redan 1712 blef Stud. i Upsala. Då han 1722 undfick Magistergraden hade han condition hos Riks-Rådet och ÖfwerAmiralen Grefwe Claes Sparre, på hwars kallelse han ock blef Pwgd 21 Dec. 1723. Strax derpå af samme Herre befordrad till Predikant på Convojfartygen, som då utgingo till Ostindien. Efter hemkomsten följande år fick han stadigare station, att wara Pastor wid Amiralitetet i Carlscrona, och derwid syntes han komma att för alltid stadna. Ändtligen öppnades utsigten till en förmånlig, högst nödig flyttning, då han i Oct. 1743 i wanlig ordning af Consist. blef uppförd på förslaget till detta pastorat. Ehuru han wid walet erhöll nära enhällig kallelse, wållade beswär öfwer omröstningen, att han icke förrän 8 Sept. 1744 erhöll Konungens fullmagt. Sent på hösten s. år ankom han med de sina till Arboga efter en wådlig färd och tillträdde följ. år, äfwen såsom ContractsProst. För sin korta tid är han antecknad såsom en "tålmodig och arbetsam man" och snart den ende Pastor här, som skötte sin tjenst utan Adjunct så länge han möjligen kunde. Dock redan 1746 war han mycket sjuklig, predikade med swårighet i prestmötet 1748 och dog efter långwarigt lidande 22 Juni 1749. Begrofs i landskyrkan.

Gift 1725 med **Margareta Ekling**, dotter af Warfs- och Byggn.Commissarien P. Ekling i Carlscrona, f. 1705, död i Arboga 31 Oct. 1777. Barn: **Pehr**, Borgmästare i Sala; **Lars**, Commissarie wid Amiralitetswarfwet i Carlscrona; **Fredric**, uppgifwes för Kammarskrifware i AmiralitetsColl., swagsint ifrån 1753, död i Arboga 1795; **Beata Margareta**, blind, lefde mest af almosor i Arboga, död 1795; **Brita Christina**, g. m. Rådmannen M. Alander i Köping. Fyra barn dogo tidigt.

Skrifter: **Diss. De Arosia. P. I, II. Ups. 1720, 22. 8:o. — Epicinium cum J. Hedin, M. Fernsten et N. Wessling Magistri renuntiati sunt. Ups. 1719. 4:o. — Festus applausus in nuptias M. Er. Dicandri et Marg. Gezelia. Ups. 1721. 4:o. — Grafskrifter på latinsk wers öfwer Elis. Marg. Tilläus. Upf. 1722. F.; och öfwer Grefwinnan Maria Wallenstedt.**

26. **Carl Hellberg.** Född i Södermanland och Stora Malms församling 10 Oct. 1702. Fadren, som härstammade ifrån Hellby i Swennewads socken, hade tjenat wid K. Carls Drabantcorps och slutligen blifwit benådad med Majors titel. Modr. Catharina Dillman af preststägt. Emedan föräldrarne bodde i Dingtuna då han 1718 blef Student i Upsala, ingick han i Westmanl. och Dala nation. War sinnad att taga graden och disputerade 1731, men stadnade derwid och ingick i prestestånden 6 Maj s. år, blifwande då Adj. hos Pastor i Fellingsbro. Vice Pastor i Dingtuna 1734. Bataljonspredik. wid Westmanl. regim. 10 April 1739, då honom tillades lika tour, heder och förmoner med Regim.Pastorer. Commenderades s. år först allena med regimentet till Finland och bewistade campagnen intill deß slut. Ordin. Pastor wid samma Regim. 7 Aug. 1740. Efter hemkomsten mottog han tillika V. Pastors tjenst i Grangärde 1744, under ledigheten efter den olyckliga Kyrkoh. Falander. Här wann han sådan aktning och tillgifwenhet, att församlingen sökte i Consist. och äfwen hos Konungen få honom på Pastorsförslaget. Då det icke lyckades, gick dristigheten så långt att Kongl. fullmagt utan förslag begärdes för honom. Fortfor att jemte tjensten wid regimentet biträda i flera församl:r och uppfördes 1749 på förslag till detta pastorat. Erhöll Kongl. fullmagt 14 Mars 1751. Tillträdde 1752 och 4 Nov. Prost öfwer contractet. Introd. af Biskop Troilius den 8 i samma månad. Predikade i prestmötet 1760. Respektabel prest för både yttre och inre egenskaper. Under sin tjenst wid regimentet hade han synnerlig aktning af hela corpsen. Rask och oblyg höll han unga officerare på afstånd. Såsom Kyrkoherde och Prost war han sträng och drifwande, med en owanlig gåfwa att förödmjuka styfwa menniskor, oeniga makar m. fl., så att de stodo bäfwande inför honom. Af slag förswagad de sista åren måste han hafwa vice Pastor, som han dock understödde med sin rådighet. Död 14 Oct. 1779. Begrofs af sin vice Pastor Molitz med tal som trycktes.

Gift 24 Juni 1746 med **Dorothea Kellström**, Rådmannen i Gefle J. Kellströms dotter, f. 1724, död 10 Sept.

Västerås Stadsbibliotek

1765. Barn: Carl, ofärdig och sjuklig ifrån yngre år och dock 2 gånger gift; Johan Olof, död studerande; Dorothea, g. m. Brukspatron Er. Westén i Arboga.

27. Mag. Nils Wallwik. Född i Säthers stad 5 Febr. 1737. Fadr. Comminister. Inhemtade på många ställen sin första underwisning tilldeß han 1758 blef Student. Hans lycka war att i Westerås hafwa Lector Herweghr till Inspector och närmaste Lärare. På gymnasium höll han oration på Grekiska περι πλεονεξιας. Hade 1761 fullbordat alla præstanda till graden. Pwgd 1 Juni 1762, kallad till Huspredikant af Landshöfd. i Westerås Baron G. Falkenberg. Magister 18 Juni 1764. E. O. Adjunct wid gymnasium i Westerås 4 Dec. s. å. Ordin. Adjunct och vic. Lector i Historien och Moralen 1770. Ordin. Lector 5 Dec. s. å. Afseßor Consist. 8 Maj 1771. Gymnasii Rector 1773 och 1778. Uppfördes på Pastorsförslag till Arboga i tredje rummet 1779. Knappt 8 dagar efter voteringen war han af Konungen utnämnd till Kyrkoherde 15 Dec. 1779. Underrättelsen om walets förlopp gick för honom med expreß till Stockholm, då Hertig Carl, som endast på officiel wäg fick weta det, kom för sent med intercession för sin Hofpredikant Doctor Murraij, den andre af de föreslagna. ContractsProst 8 Febr. 1780. Tillträdde 1781, introd. af Biskop Benzelstierna 20 Maj. War 1783 nära beredd att præsidera i prestmötet men sjuknade, då hans wän Doctor Gottmark andra gången förrättade præsidium. Likwäl fullgjorde han, ehuru med swag helsa, samma uppdrag 1787. Stiftets Deputerad wid Jubelfesten i Upsala 1793. En i alla afseenden bildad och behaglig man anság han sig och sjelf med allt skäl för serdeles lycklig i sin ställning, till deß hans maka blef död. Då denna förlust gick honom ömt till sinne, rördes han af slag och förlorade helsa och krafter. Deltog dock något i embetsgöromålen till slutet af sin lefnad. Med synnerligt allwar predikade han i Landskyrkan sista gången om ytterste domen, och sjuknade af förkylning. Han åt ett kallt äpple hos en wän, kände sig strax illamående och afled följande thorsdag 6 Dec. 1798. Begrofs d. 16 af sin efterträdare med sermon.

Gift 6 Jan. 1776 med Ulrica Cath. Carlschöld, dotter af Landshöfd. i Westerås Carl Carlschöld och Elisabeth Reg. Nordberg, f. 6 Jan. 1742, död utan barn 8 Nov. 1783. Prosten upptog twenne systersöner med namnet Edlind, såsom egna barn, men hade blott sorg af den ena och föga hugnad af den andra.

Skrifter: Dispt. de Frederico Sapienti Saxoniæ Electore, de Reformatione Lutheri immortaliter merito. P. I, II. Ups. 1761. 4:o.

28. Doct. Aron Westén. Född i Arboga 23 Nov. 1737. Fadr. Rådman och Brukspatron Eric Westén. Modr. Margareta Borg. Äldste kände stamfadren war Häradsdomaren Eric Ericsson i W. Bär, Lindesbergs socken. Inskrifwen wid Upsala acad. 1748 hade han så derefter som förut privat underwisning. Wid 14 års ålder höll han i Arboga på kröningsdagen 1751 en oration på swensk wers. Promov. Magister 1761. Pwgd 5 Dec. 1762 såsom redan Constit. E. O. Bataljonspredikant wid Westmanlands regimente. Tjenstgjorde såsom Huspredikant hos sin Chef sommaren 1764. Ordin. Bataljonspredikant 13 Maj 1765. Pastor wid nämnde Regimente 22 April 1766, och 23 Dec. s. år antagen till E. O. tjenstgörande Hofpredikant hos Kronprinsen, samt erhöll Kongl. fullmagt 5 Jan. 1767. Ordin. Kongl. Hofpredikant med säte och stämma i HofConsist. 24 Mars 1774. Ledamot af Samfundet pro Fide et Christianismo 25 Febr. 1778. Kyrkoherde i Ramsberg 20 April 1779. Prost 16 Juli s. å. Predikade i prestmötet 1787. Hade här omsorg om uppförande af ny kyrka, hwilken inwigdes 1791. Riksdagsman 1792 och 1800. Vic. ContractsProst i Arboga contract i April 1799. Theol. Doctor och promov. i Upsala 1 Nov. 1800. Efter mera än twå års vacance, för twist om rösträttighet och derefter nytt wal, utnämnd af Konungen 12 Febr. 1801 till Kyrkoh. i deßa församlingar. Tillträdde i Juni s. år, äfwen såsom ContractsProst. JubelMagister i Upsala 15 Juni 1812, sjelf på stället mottagande kransen. Arbetsam och noga, ordentlig, serdeles i wißa delar, kunde han, wid äldre år hitkommen, ej utmärka sig med synnerlig drift i embetet. Anwände mycken möda och kostnad på sin samling om Kongl. HofClereciet. Död 2 Maj 1814. Begrofs i Stadskyrkan d. 20:de, då Biskopen Doctor Murraij jordfäste och Adj. Almgren höll talet.

Gift 7 Oct. 1790 med Anna Maria Hasselström, enka efter Brukspatron A. Sandell och dotter af Bergsfogden C. E. Hasselström, f. 1753, död 26 Febr. 1805. Med henne fick han twå styfsöner, som hufwudsakligen medtogo hans tillgångar. Han wille ock ingå annat gifte med en nära slägtinge till

Västerås Stadsbibliotek

sin aflidna fru, och hade dertill utwerkat sig Konungens tillstånd, men ehuru ihärdig med detta förslag intill sitt sista, gick det ej i fullbordan.

Skrifter: Prestmötspredikan 1787, tr. i Theol. Sällskapets Homil. försök 1788. — Swenska Kongl. HofClereciets Historia, 3 Afdeln. Sthm 1799, Örebro 1801 och 1814. 8:o. — Åtskilliga handskrifter, hwilka förwaras i Gymnasii-Bibliotheket i Westerås, hwaribland: HofClerec. Historia, 2:a Delen; Historisk Ecclesiastik, 2:dra Afdeln.; Arbogia litterata m. fl.

29. Mag. Anders Ludvig Broberg. Född i Nyköping 6 Sept. 1777. Fadr. Snickarmästaren And. Broberg dog här hos sin son 1817. Modr. Cath. Ljungqwist. Begynte studera i födelseortens skola, der han hade Rector L. Hedmarks närmare handledning. Kom ifrån Strengnäs gymnasium till Upsala 1799 men afgick 1801 till Åbo och blef Magister ib. 15 Juli 1802. Fortfor en tid med privat condition och antogs 20 Febr. 1805 till v. Apologist i Nyköpings skola. På begäran entledigad 20 Aug. 1806. Præsiderade i Upsala 1806. Pwgd i Strengnäs 19 Dec. 1807, kallad till Huspredikant af Landshöfding Ulfsparre och blef tillika SlottsPastor i Nyköping 4 Juli 1808. Undergick Theol. Cand.examen i Upsala 1809. Past.ex. 29 Juni 1809. Utnämnd 12 Oct. 1810 till Extraord. tjenstgörande Kongl. Hofpredikant och erhöll d. 16 i samma månad StadsConsistorii fullmagt på Predikantssyßlan wid Borgerskapets Enkehus, sedan han en kort tid derwid warit vicarius. Efter kallelse och prof uppförd i andra rummet å förslaget till detta pastorat 22 Jan. 1815, undfick han 15 Mars s. år Konungens fullmagt derpå. Till denna utnämning erkände han sig sjelf baswa bast föga eller intet hopp, ett bewis ibland de många i denna minnessamling, huru en högre magt leder händelsernas utgång emot menskliga uträkning. Höll tal i Slottscapellet wid Swenska academiens sammankomst s. å. Han tillträdde 1816 och blef 13 Maj ContractsProst. RevisorsSuppleant 1827 till Discontrevisionen. Till åren den yngste af alla Pastorer som hitkommit på en tid af nära 140 år, war han så mycket kraftfullare för sitt kall. Men äfwen han blef i föga framskriden ålder förswagad af en längre tids sjukdom, och då den syntes allt mera öfwerwinnas, följde oförmodadt ett hästigt slag, som i hast slöt lifwet 13 Mars 1838. Jordfäst 22 Mars med sermon af d. w. Lectorn Mag. Boethius.

Gift 1. 12 Febr. 1812 med Johanna Brita Hörning, dotter af Räd- och Handelsmannen Hörning i Hudikswall och enka efter Spegelfabrikören Hedberg i Stockholm, f. 1776, död utan barn 6 Febr. 1825; 2. 25 Juli 1826 m. Anna Catharina Sophia Zimmerman, dotter af Apothekaren i Westerås J. Zimmerman och B. C. Törnebladh, f. 15 Maj 1801. Barn: Ansgar Ludvig, f. 23 Jan. 1830; Johan Witmar, f. 30 Aug. 1832; Anders Julius, f. 12 April 1835; Wendela Sophia Amalia, f. 28 Nov. 1836.

Skrifter: Disciplinar. et Artium Status apud Arabes Hispannienses Conspectus. P. I. Ups. 1806. 4:o. — Tal wid Westerås Bibelsällskaps sammankomst 1828. (Tryckt i Årsberr.) 8:o.

30. Mag. Pehr Arel Fröst. Född i Skällsta, Indals socken af Medelpad 5 Aug. 1802. Fadr. Kronolänsmannen och Chartæ Sig.Ombudsmannen N. Fröst. Modr. Clara Cath. Oldberg, Kyrkoh.dotter i Indal. Sedan han i knappa wilkor och först med enskildte wälgörares bidrag begagnat Hernösands lärowerk, ankom han, efter erhållet s. k. Viaticum, 1821 till Upsala. Fick snart acad. condition och Magistergraden 1827. Hade redan 11 Dec. 1825 blifwit Pwgd i Upsala, kallad till Huspred. af EnkeFriherrinnan Oxenstierna f. Sparre på Christineholm i Roslagen, der han årligen tjenstgjorde till deß han 1828 kallades till Förste PastorsAdjunct i Jacobs och Johannis församl:r i Stockholm. Specimenerade præsid. s. å. Amanuens i Kongl. HofConsist. 23 Mars 1829. Vic. Notarie med fullt answar s. å. V. Pastor i Jacobs förs. 4 månader 1830. Past.ex. i Hernösand s. å. E. O. Kongl. Hofpredikant 26 Jan. 1831. Theol. Adjunct wid Carlberg 10 Mars och Commin. i Solna 16 Nov. s. å. Pastor wid Södermanlands regimente 17 Mars 1832. Tillika Theol. Lector och SlottsPastor wid Carlberg 30 Mars, samt Kyrkoh. i Solna præbende 29 Maj 1833. E. O. Opponens wid prestmötet i Hernösand 1839. Kyrkoh. i Arboga församl:r 21 Juni s. å. Tillträdde 1841. Prost, utnämnd af ÄrkeBiskopen, 26 Mars s. å. ContractsProst 30 Juni s. å. Ledamot af Samf. pro Fide et Christianismo 1837. Predikade i prestmötet 1842. Under wistandet i Upsala utwecklades hans musik-anlag genom deltagande i Capellets öfningar och genom enskild ledning i sång af Capellmästaren Hæffner. Redan 1 Dec. 1830 Ledamot af

Kongl. Musikaliska academien. Såsom owanlig frugt deraf bör nämnas, att han 6 Mars 1841 anställde en subscrib. musikfoiré å stora Börssalen i Stockholm, med hwars behållning, 3,333 R:dr 16 sk. b:co, bildades en stående fond till beklädnad för fattiga barn i Solna, äfwensom 17 Aug. s. år en större Concert i Arboga Stadskyrka, som lemnade 1210 R:dr B:co till uppbyggande af en Lancasterskola.

Gift 1. 5 Aug. 1832 med Carolina Christ. Bruse, f. i Sala 24 Mars 1802, upptagen fosterdotter af Enkefru Ruckman, f. Hjort af Ornäs i Stockholm, död 17 Jan. 1842. Barn: Axel Richard, f. 23 Febr. 1836; Olof Leonard Oscar, f. 28 Mars 1837; Swen Martin Andreas, f. 23 Nov. 1841; Thekla Elisabeth, f. 23 Sept. 1838; Leonora Julia Urania, f. 22 Oct. 1839; en son och en dotter döde. Gift 2. 1844 med Maria Sophia Ottiliana Sjöstedt, dotter till Handlanden Jacob Sjöstedt i Stockholm.

Skrifter: De mutua Philosophiæ et Religionis ratione, diversis culturæ humanæ ætatibus diversa. P. I. (pro gr.) et II. Ups. 1827, 1828. — Tal wid Sw. Bibelsällskapets sammankomst. Stockholm 1832. 8:o. — Predikan hållen wid Magisterprom. i Upsala 1833. 8:o. — Sammandrag af den Philos. Rätts- och Samhällsläran till Kgl. Krigsacademiens tjenst. Sthm 1839. — MinnesOrd öfwer Professorn m. m. P. H. Ling. Jb. 1839. 8:o. — Strödda predikningar i den Christliga Predikaren, utg. af G. H. Mellin. Jb. 1840. — Prestmötspredikan i Westerås 1842. 4:o. — Större och mindre Skrifter ang. så wäl Nykterhets- som Missionssaken.

---

2. Comministrar gemensamt för Stads- och Landsförsamlingarna.

1. **Anonymus.** Fick 1545 af Konung Gustaf den ena gamla Kyrkoherdegården till boställe.

2. **Matthias Sigfridi.** Omkring åren 1560 och 1570. Se Past. i Haraker.

3. **Ericus Andreæ.** Underskref Upsala mötes beslut 1593. Se Past. i Säby.

4. **Zacharias Petri.** War Secundus Sacellanus i Hedemora då han 1593 undertecknade nämnde beslut. Hans namn finnes icke i det tryckta exemplaret, men i stiftets orig. pergaments docum. har han egenhändigt tecknat det. Commin. här 1596. War 1598 i Consistorium, då en honom angående twist blef afgjord. Död 19 Juli 1603.

5. **Nicolaus Erici Lindensis.** Efterträdde 1603. Se Past. i Möklinta.

6. **Johannes Engelb. Copensis.** War Collega i Westerås skola då han 1595 blef Pwgd af Biskop Bellinus. Sattes 1597 till Domesticus hos Pastor i Sala. Kom sedan till Glanshammars församl. som denna tid hörde till Westerås stift, och omtalas icke på många år. Åndtligen igenfinnes han 1618 såsom Andre Sacell. här. War död 1624.

7. **Magnus Andreæ Choriander.** ÖfwerCapellan 1623. Se Past. i Säther.

8. **Ericus Olai Arbogensis.** Andre Sacell. 1624. Se Past. i Nora.

9. **Sigfridus Johannis Helsingus.** Följde 1627. Se Past. i Odenswi.

10. **Elias Johannis Arbogensis.** Född 1603. Begynte 1612 stud. i Westerås. Pwgd 29 Nov. 1629. Hade då tjenst i stadens skola och kallas Etymologicus. Flyttades 1630 till Arboga skola och blef strax tillika UnderCapellan. Död 1634.

11. **Gustavus Nicolai Lodigius.** UnderCapellan 1634. Troligen ÖfwerCap. 1636. Predikade ock efter 1640 såsom Rector Scholæ. Se Past. i Himmeta.

12. **Olaus Johannis Copensis.** Hitsändes 1636. Bortflyttade 1643. Se Past. i Näsby och Erwalla.

13. **Daniel Johannis Westhius.** Nämnes ock såsom Capellan här 1640. Se Past. i Ihrsta.

14. **Olaus Laurentii Skultunensis.** Född 1612. Deponerad wid Upsala acad. 1632, men studerade widare i Westerås. Collega i Köpings skola 1638. Pwgd 1639. Begärdes till Collega och hjelp-Capellan här 1640. De synas

Västerås Stadsbibliotek

då warit tre, och deras tjenſter finnas icke nämnda till tour eller församling. Det antecknas blott, att Paſtor brukade dem, äfwen i Säterbo, efter behof och ſitt behag. War död 1648.

---

3. Stadens enskildte Comminiſtrar.

1. Johannes Erici Copingenſis. Född 1614. Collega i Kopings ſkola 1635. Ordin. till Diaconus 1636. War quartus Collega i Weſterås då han följ. år fick plenos ordines. Kort derpå Commin. i Swedwi. Flyttades hit 1643. Äfwen denne war länge icke fäſtad wid wiß kyrka eller församling. Förſt 1648 nämnes att han egentligen ſkulle wara Predikant i Stadskyrkan. Död i Mars 1651.

Gift 1641 med Margareta Jönsdotter i Weſterås, ſom ej widare nämnes.

2. Olaus Nicolai Wattman. Född wid Sala gruſwa 24 Aug. 1616. Fadr. till ſlut Kyrkoh. i Wika. Då han 1640 ſlutat ſina öfningar i Weſterås fick han venia conc. af Biſkopen. Student 1641. Pwgd 24 Juni 1642 och derpå i tjenſt hos en ſom Conſ. Prot. nämner Krigsback (Grisbach). Denne begärde få behålla honom, men han förordnades till Collega i Weſterås ſkola. Commin. i Odenswi 1645. Transp. hit 1651 och antecknas ſåſom den förſte med ordin. lön, ſe-han den föregående haft ſitt underhåll näſtan allena af Paſtor, ſamt derfore ſynes ſwårligen uthärdat det dryga arbetet, ſom honom pålades, och Proſten Wintroſius war icke den ſom ſkonade. Hade frihet ifrån taxan och ſtora gården. Död 7 Dec. 1657.

Gift 29 Nov. 1642 med Margareta Andersdotter, ſom blef omgift med Commin. i Landskyrkan Carolus Andreæ. Sonen Johan blef Commin. i Odenswi.

3. Johannes Olai Kumblæus. 1658. Se Paſt. i Möklinta.

4. Andreas Nicolai Lebeſtadius. 1674. Se Paſt. i Himmeta.

5. Chriſtiernus Jacobi Schumaker. Född i Götheborgs ſtift 1658. Ankom till orten med Landshöfdingen i Weſterås Baltz. Gyllenhoff, och hade condition i deß hus

då han med godt wittnesbörd af Biſkop Wallerius i Götheborg, dat. 28 April 1684, blef på Landsherrens kallelſe Pwgd i Weſterås 28 Aug. ſ. å., sine juramento, ſåſom han ſjelf antecknat. Begärde 1689 Biſkop Carlſons recommendation till Biſkop Carlberg i Götheborg, för att återflytta till ſin förra ort, men blef i detſamma kallad af Arboga ſtad, att profwa till Commin.tjenſten, det han ock med ſin Principals tillſtånd gjorde 1690, ſå att han waldes och ſ. år tillträdde. Har warit en ſerdeles begåfwad preſt, ſom gjorde mycken uppbyggelſe. Staden hade ſkäl att ſkryta af honom men förlorade honom ſnart. Död 27 Mars 1694. En wän ſökte förwara hans minne med några latinſka wers på en tafla i ſacriſtian, men de kunna nu icke läſas.

Gift 1684 med Chriſtina Malm, ſom med dottren Anna Catharina efterlefde 1703. Hon begärde i kyrkorådet 1694 att conſerweras wid lägenheten, hwartill ock befordran lofwades, men då icke friare anmälde ſig kunde hon ej hjelpas dertill.

6. Olaus Ramzelius, PaſtorsAdj., begärdes utan förſlag 1694. Tilltr. 1695. Se Paſt i Haraker.

7. Andreas Floræus. Född i Särna 12 Maj 1686. Fadr. Paſtor ib., ſedan i Ore. Stud. 1704, ſedan han wäl begagnat underwisningen i Weſterås. Antogs 1706 till Collega Scholæ i Arboga och Pwgd 29 Maj 1707. Tjenſte- och Nådärspredikant efter Proſten Fortelius ſ. år och hade, ehuru ung, cura eccleſiæ till Proſten Lampas ankomſt. Hos denne blef han ock Adjunct jemte det han ſtändigt ſkötte ſitt collegat. Ännu mera arbete fick han derjemte, då Kongl. Rådet Grefwe Falkenberg, ſom med de fleſte af Senaten under peſten 1710 wiſtades i Arboga, kallade honom till ſin Hofpredikant för den tid han war på orten. Med ſtark recommendation af ſamme Herre blef han i Dec. ſ. år af församlingen och Paſtor i Conſiſt. begärd till Commin., ſom bewiljades, och han tillträdde 1712. Med ſin förträffliga predikogåfwa och utmärkta nit hade han i ſin krets ſerdeles anſeende. Trodde ock hafwa en ſynnerlig magt att fördrifwa ſatan, af hwilken han påſtod ſig ſjelf lida ſynliga anfäktningar. Den ſiſte enſamme Commin. i ſtaden, upplefde han icke den befordran ſom war honom lofwad och war alldeles uttröttad ehuru tidigt han dog 2 Maj 1728.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 16 Juni 1707 med Christina Bomgren, dotter af Bancobokhållaren P. Bomgren och Brita Banks. Hon dog i Arboga 2 April 1732. Af 6 barn blef Margareta Christina, g. m. Commin. i Säterbo M. Ekström m. fl. Johanna Regina, död 18 år gammal. Ofwanstående Brita Banks, som war ifrån England, hade der en slägting, John Strachan, hwilken 1760 testamenterade 2000 pund sterling till Florœi dotter Margareta Christina eller deß lefwande descendenter. Dermed afslopp ännu olyckligare än med samme mans testamente till Prostinnan Fortelius, ty icke nog att det länge war försummadt och troligen alldeles okändt, utan ock, då ändtligen en driftig man åtog sig att för wederbörande utsöka den förräntade summan, kunde han omöjligen finna någon i lifwet af rätta personens efterkommande. Aflägsna slägtingar på fädernesidan anmälte sig nog, men efter Engelska lagen utföll gåfwan för Marg. Christinas anhöriga på mödernet, som säges hetat Beckman.

8. Mag. Nils Paqualin. Antagen och förordnad utan förslag 1730. Se Past. i Odenswi.

9. Mag. Daniel Grau. 1746. Se Past. i Kungsåra.

10. Pehr Hanngren. Efter erhållen pluralitet af röster wid tre wal, ändtligen confirmerad Commin. 1758 och tillträdde strax. Sedan Collector Kyrkoh. Gagner slutat 3:e walet steg han upp ifrån bordet med hopknäppta händer och uttalade högt: "Gud ware nu lof och låte mig aldrig mera få att göra med detta trätgiriga folk!" Om Hanngren se Past. i Wika.

11. Johan Molitz. Född i Floda 30 Nov. 1740. Fadr. då Adjunct, blef Commin. i Mora. Stud. 1753, men tog sedan underwisning i Westerås till 1762. Pwgd 21 Dec. 1765, då han blef Pastors Adj. i Kolbeck och uppehöll tjensten efter hans död. War sedan medhjelpare i Himmeta och Nora, till deß han 1774 tillträdde denna Commin.tjenst, efter fullmagt af 12 Dec. föreg. år. Undergick Past.ex. 1778. Lefde torftigt, men trygg och sagtmodig, utan bekymmer för morgondagen. Nöjsam i umgänget med wänner och kända. Under ottesångspredikan tillföll honom collecten, som knappt förslog att betala en wanlig middagssup på apotheket. Död 20 Jan. 1788.

Gift 2 Aug. 1768 med Anna Maria Tillman, enka efter Prosten Mag. Näsman i Kolbeck. En dotter Johanna, död ung. Ägtenskapet war förbastadt och i längden så tungt, att makarne skiljdes till säng och säte 1785. I sitt ensamma tillstånd hade hon nära blifwit mördad af sin piga, men räddades af sin swåger just då pigan wille stoppa den mißhandlade gumman i en säck. Hon kom sig före, lefde sedan hos en sin måg och dog wid 1795.

12. Johan Eric Ramström. Född i Sala 1 Oct. 1749. Fadr. till slut Commin. i Folkerna. Kom ifrån Westerås till Upsala academi 1770. Pwgd 5 Juni 1774. War derefter Adj. i Westanfors, Lima och Säther. Begaf sig 1784 till Stockholm och förestod ett nådår wid Djurgårdsskolan. Antogs 1785 till Catechet af Samfundet pro Fide et Christianismo. Adjunct hos Commin. i Storkyrkoförsamlingen 1786. Återkom 1788 och biträdde Pastor i Skinnskatteberg. Commin. här 7 Sept. s. å. Tillträdde 1789 genom accord. Stor och corpulent, nedtryckt af egen tyngd. Olycklig i sitt ägtenskap. Icke underligt, då han tog hustru endast för det hon hade egen gård. "Förskräckligt", yttrade sig deröfwer en wiß man, "att gifta sig med sjelfwa djefwulen för att få husrum." Död 21 Jan. 1790.

Gift 1780 med Maria Christina Warg, en Handlandes i Säther dotter, f. 1744. De skiljde sig sjelfwe 1788. Han processade förgäfwes, att få fullkomlig laglig skillnad. Hon dog 28 Febr. 1825.

13. Johan Harald Kihlman. 1790. Se Commin. i Folkerna.

14. Carl Fredric Westling. 1801. Se Commin. i Tillberga.

15. Eric Gustaf Almgren. 1808. Se Commin. i Arboga Landsförsamling.

16. Carl Johan Haak. 1818. Se Past. i Medåker.

17. Carl Hagberg. 1823. Se Commin. i Munktorp.

18. Georg Fredric Seseman. 1833. Kyrkoh. i Westanfors 1843.

Västerås Stadsbibliotek

19. Carl Anton Bruzelius. Född i Westerås 14 Jan. 1807. Fadr. Carl Bruzelius, Prostson från Skåne, war Lazarettsläkare och Stadschirurg. Modr. Anna Elisabeth Carlström. Stud. 1826. Pwgd 20 Dec. 1830. Comminister i Arboga Stadsförsamling 8 Jan. 1844.

---

4. Rådmans-Capellaner *).

1. **Jacob Hoppe.** Född i Westerås 12 Aug. 1691. Föräldrar woro Sämskmakaren J. Hoppe, inkommen ifrån Tyskland, och Anna Jönsdotter. Stud. 1714. Stadgad till både ålder och kunskaper kallades han 1724 af Amiralitets-Collegium i Carlscrona till Predikant på Convoy-eskadern som utgick till Ostindien, och Pwgdes 16 Maj. Hemkommen 1726 stadnade han först i Köping till Prostens biträde och war sedan Rådarspresst i Malma. Då denna nya Capellanstjenst första gången skulle besättas war ordentligt förslag af tre, som profwade, och Hoppe blef af sjelfwa Testatorerne wald 1730. Insattes i tjenften 21 Juni. Snart erfor han att lönen war otillräcklig för en gift man, sökte derföre och fick pastoratsförslag, men utan framgång. Af några hans yttranden i en aftonsångspredikan 1743 blef han anklagad för crimen læsæ Majestatis, hwaraf han hade stor ledsamhet och kostnad, till deß han ändtligen 1747 frikändes af Hofrätten. Predikan finnes ännu och en opartisk läsare ser intet stötande deruti. Wor emedlertid länge stängd ifrån ansökning till bättre. Till slut måste han för en caution utgifwa en betydlig del af sin lilla egendom. Hans wilkor woro tryckande; dock har Prosten Lampa tecknat honom såsom "en redlig lärare, nöjd med sin del." Död 18 Jan. 1749.

Gift 1729 med Regina Christina Salan, dotter af Rector Scholæ i Köping Mag. N. Salan, f. 1702, död 21 Jan. 1772. Af fyra barn lefde: Christian, Sjöfarande; Christina Maria, g. m. nedanst. N:o 3.

2. Mag. Pehr Fahlsten. 1750. Se Past. i Hed.

*) Så kallade deraf, att twenne Rådmän i Arboga till lindring af StadsComministerns alltför dryga arbete, inrättat denna tjenst, med fond till innehafwarnes aflöning. Det tillhör ock Magistraten, att med en Testatorernes slägtinge förrätta walet af skickliga förkande.

3. Johan Schultz. 1756. Se Past. i Thorsång.

4. Mag. Carl Jacob Berg. Född i Stora Tuna 5 Febr. 1736. Son af Kronofogden Jac. Berg och Stina Lisa Ugla, syster till Prosten Doctor Ugla i Hedemora. Sändes såsom goße till academien med privat informator. Disput. pro ex. i Upsala 1759 och erhöll Magisternamnet ifrån Greifswald 1761. Beswärad af scrupler i religionen hade han mycket betänkande förrän 9 Jan. 1765 antog prestembetet. Tjenstgjorde derpå i Björskog, Westerås och Swärdsjö. Blef angifwen för willomeningar, serdeles i försoningsläran, men återkallade sina satser i Consist. sedan han lyckligen blifwit förd till öfwertygelse, i synnerhet genom samtal med Lectoren J. Schedwin. Känd för godt hufwud och ömt hjerta, antagen 8 Oct. 1770 till denna Capellanstjenst, och tillträdde efter en wacker Past.examen följ. år. Ibland bewisen på hans utmärkta menniskokärlek är omtaladt, att han i Björskog förkládd och okänd uppskar en enkas öfwermogna säd, då hon icke kunde få hjelp dertill. Det war ock hans nit i sjukbesök, sedan en häftig farsot uppkommit ibland stadens starka ingwartering, som påskyndade hans död 15 Maj 1773.

Gift 1771 med Elisabeth Titze, dotter af Bergslags-Inspektoren i Fahlun Henric Titze och Cath. Ihrman, f. 1750. Af deras 2 barn blef Christina Cath. död ogift 1807, 36 år gammal; Carolina Jacobina, död tidigt. Olyckligt war ägtenskapet för makarnas stridiga sinnelag. Då hon fordrade häst och släda för sina besök i staden, erbjöd han sig draga henne på en kälke, och då hon inwände: hwad skall folket säga derom? blef swaret: "jo, de skola säga: der går Bergen och drar sitt kors med tålamod." Hon blef omgift med Handlanden C. F. Ahlberg i Fahlun.

Skrift: Predikan på 14 Sönd. efter Trefaldighet: Om rätta sättet att blifwa delagtig i Christo. 1772. 4:o.

5. Mag. Carl Forslind. 1774. Se Past. i Hedemora.

6. Anders Schältz. 1787. Se Past. i Gustafs.

7. Carl Fredric Westling. 1795. Se Commin. i Tillberga.

8. Eric Gustaf Almgren. 1801. Se Commin. i Landsförsaml.

Västerås Stadsbibliotek

9. Carl Johan Haak. 1808. Se Past. i Medåker.

10. Gustaf Runnström. 1818. Se Commin. i Säby.

11. Jonas Backland. Född i Haßela församling, annex till Bergsjö i Norra Helsingland 17 Dec. 1796. Fadr. Hemmansegaren Olof Andersson. Modr. Christ. Andersdotter. Begynte läsa i Hudiksvalls skola, men kom 1813 till sin farbroder, då bosatt i Carbennings socken, och stadnade i detta stift. Stud. 1818. Kom 1819 till Arboga och biträdde Pastor med predikande. Pwgd 20 Dec. 1820, och då Pastors Adj. i Fellingsbro. Erhöll fullmagt på denna tjenst 12 Sept. 1821; sedan han undergått den föreskrifna orthodoxie-examen. War tillika Lärare i den nyß inrättade Wexelunderwisningsskolan. Gjorde en wacker samling om Arboga presterskap ifrån äldsta tider, som äfwen gagnat till detta Herdaminne. Död 7 Dec. 1827.

12. Georg Fredric Seseman. 1828. Se Past. i Westanfors.

13. Johan Hessel. 1833. Se Commin. i Medåker.

14. Johan Lundelius. Född i Fahlun 30 Maj 1808. Fadr. Bergsmannen Daniel Lundelius. Modr. Elisab. Wikström. Efter någon underwisning i Apologistskolan blef han bodbetjent hos en handlande i W. Wingåker, men återtog boken 1822 och kom 1831 ifrån Westerås gymnasium till Upsala. Pwgd 15 Sept. 1832 till Adj. Pastoris i Berg. V. Commin. i Arboga och kort derpå Pastors Adj. 1836. RådmansCapellan 20 Juni 1837, efter wederbörlig examen, och tillika Lärare i Lankasterskolan, sedan han inhemtat methoden wid Normalskolan i Stockholm. Tillträdde de förenade tjensterna 1838.

Gift 1. 3 Maj 1838 med Carolina Fredr. Cath. Winblad v. Walter, dotter af Landskamereraren, KammarRättsRådet och R. W. O. Gust. Esaias Winblad v. Walter och C. E. Holmström, f. i Umeå 20 Oct. 1809, död 25 Oct. 1839. Barn: Johan Gustaf Adolf, f. 18 April 1839. 2. 1841 med Aqvilina Christ. Elisabeth Fock, fosterdotter till förre swägern Majoren Friherre F. A. Fock och E. H. Winblad v. Walter, f. i Stockholm 15 Juli 1816. Barn: Helena Elisabeth, f. 28 Maj 1842.

5. Commintstrar i Landsförsamlingen.

1. Ericus Engelberti Copingensis. Född wid 1609. Finnes icke hafwa sträckt sin studering utom Westerås. Diaconus 1634. Pwgd 1636, warande då Collega Scholæ i Arboga. Antogs kort derpå att tillika göra kyrkotjenst, och blef ifrån 1640 ansedd för Commin. i Landsförsamlingen. Arbetet war strängt och lönen ringa, hwarföre han flera gånger beswärade sig. Egde icke boställe, som ock sedan länge saknades. I en marknadspredikan 1645 hade han haft hårda utlåtelser om de "mägtiga och rika, som skinnade de fattiga in på benen och kommo dem på stora böter och sedan med gåfwor sökte sig stort namn att heta munsiörer." En Konungens Faktor, Hans Krusbart, tog åt sig detta och anklagade presten, då Konungen befallte saken afgöras i Consistorium, närwarande Landshöfdingen, Borgmästaren m. fl., emedan han ansågs læderat Majestätet och talat på deß straffordning. Examen blef skarp men stadnade dock derwid att han talat i allmänhet mot synden; förlikning skedde, Herr Eric förmantes till försigtighet, och Krusbart gaf 100 daler till kyrkan. Död 1651.

Gift 1638 med Catharina Gadd, Prosten i Björskog M. Gadds dotter, som synes efterlefwat.

2. Carolus Andreæ Lerander. 1651. Se Past. i Kolbeck.

3. Andreas Johannis Gangius. 1667. Se Past. i Sewalla.

4. Daniel Joannis Arbman. Född i Arboga omkr. 1650. Fadr. Rådman. Stud. ifrån 1670 i Upsala, så att han i Jan. 1682 Pwgdes med kallelse af Gen.Majoren Craimer till Predikant wid Westmanlands regimente. Antog den swaga lägenheten att wara Commin. i Sätterbo 1684, då han ock skulle predika i Hospitalet. Såsom god prest söktes han flera gånger hit både af Pastor och församling, till deß Biskop och Consist., som ändtligen wille hjelpa en dålig man, måste 1688 samtycka. Hans skicklighet och förmåga behöfdes wäl för denna arbetsfulla tjenst. Hade utsigt till wida bättre, men dog i Nov. 1697.

Gift 1684 med Catharina Carlsdotter, som blef conserverad af den följande. Af deras 5 barn blefwo för fattigdom 3 upptagna af slägten.

Västerås Stadsbibliotek

5. **Matthias Erici Smeck.** Född i Westerås i Dec. 1669. Fadr. Eric Ericsson war Borgare och bodde i s. k. Smeckgården, den tiden ett bekant traktörsställe. Stud. i Upsala 1684, men läste sedan länge i Westerås. Pwgd i Febr. 1698 och hitsänd att föreslå nådårstjensten. Blef ock snart antagen till ordin. Commin. med wilkor att upprätta huset. War förordnad till Respondens i prestmötet 1703, men dog redan 13 Aug. s. å.

Gift 1699 med **Catharina Carlsdotter**, företrädarens enka, som war dotter af Commin. C. Åhman i Sätterbo, och nu råkade i lika om icke större nöd.

6. **Jacob Fabricius.** Född i Hellefors 1665. Fadr. då Commin., sedan Pastor. Hade wackert begynt studera då han 1683 kom till academien och anwände der flera år till sitt gagn. Troligen hade han condition hos Landshöfd. i Örebro Didr. Wrangel, då han i Juli 1693 kom med deß synnerliga recommendation till Westerås. Pwgd 27 Sept. s. år och war derpå 11 år Adjunct hos sin faders efterträdare i Grythyttan och Hellefors. Kallades 1704 till denna lägenhet, der han arbetade såsom en träl ifrån 1705 till sin död i Febr. 1715.

Gift 1694 med **Christina Agorelius**, Kyrkoherdedotter i Grythyttan. Hon blef sedan omgift 1716 med Esqu. Predikanten wid Gen.Major Köhlers regimente Joh. Bergin, som efter Fabricius war enhälligt begärd till denna Commin. tjenst, men kom ej dertill, utan ännu 1726 stadd i ytterlig fattigdom fick betyg till Skara Consistorium, hwarunder han hörde. Hon dog i Arboga 27 Juli 1729. Barn med Fabricius: **Jacob**, BruksInsp.; **Thomas**, på handelskontor; **Maria Christina**, g. m. Rådman Sam. Beurling i Westerås m. fl.

7. **Georg Engwall.** Född i Stora Tuna och Engesgården 18 Aug. 1685. Fadr. Pehr Ericsson, Hemmansegare. Hemtade på flera ställen sin första kunskap och kom till acad. 1708. Pwgd 8 Oct. 1710. Sändes då till Elfdal att biträda Pastor och gjorde tjensten efter hans död. Wid Commin.ledigheten der 1714 söktes han af församlingen, älskad äfwen derföre att han kunde wäl tala Elfdalsmålet med barn och de gamla, som föga förstodo det rent swenska. Missiverades hit att förrätta nådårstjensten 1715 efter Fabricius och

erhöll snart fullmagt på syßlan, den han skötte som en redbar och aktad prest. Förtjente ock tack af efterträdarne, för det han med beswär och kostnad pådref inköpet af Gabriels-torp till Capellansboställe. Respondens wid prestmötet 1724. I ansökning till pastorat uppgaf han sin tunga tjenst, att han i hwarje wecka hade tre predikningar, wid högtider flera, alla förhör och socknebud. Omsider föreslagen till Medåker, men död före walet 10 Sept. 1740.

Gift 13 Sept. 1713 med **Anna Norman**, en Tullnärs dotter i Westerås, f. 1685. Hade warit blind 14 år, då hon dog i Arboga 17 Dec. 1759. Af 13 barn lefde: **Georg**, Klockare i denna församling, men gick ifrån tjensten för oordentlighet; **Lars**, Handlande, sedan Tullnär; **Anders**, v. Häradshöfding, g. m. Aßeßor Lybeckers dotter; **Johan**, död på sjöresa.

8. **Jacob Benjamin Lohman.** Född i Arboga 23 Oct. 1708. Fadr. Borgare i Arboga och HofGlasmästare wid Kungsöhr, inkommen ifrån Danzig, af en slägt wida utspridd i Tyskland. Modr. Maria Ahlberg. Kunde med nytta komma till academien 1727. Hade i synnerhet hog att forska i antiquiteterna, war någon tid anställd wid Riksarchivet i Stockholm, men samlade förnämligast underrättelser om sin födelseort ifrån äldsta tider. Blef vic. Collega i Arboga skola 1738. Ord. Collega och v. Rector 1739. Pwgd 29 Oct. 1740, och då tillika Tjenste- och Nådårspredikant efter Engwall. Ordin. Commin. 1741. Tillträdde 1742. Respondens wid prestmötet 1750. Uppgaf 1756 sin lön i allt till 1200 daler k. m., som efter alla afgifter omöjligen kunde förslå. Sökte förgäfwes bättre lägenhet. Aldrig och de sednare åren mindre ordentlig tröttnade han så i tjensten, att han 1781 erhöll ledighet för sin återstående tid. Död 30 Maj 1782. Då efterträdaren af den dödes bekanta blef nödgad att tala wid grafwen, skedde det med en skarp lexa till de närwarande, som förledt gubben och roat sig åt hans swagheter de sednare åren.

Gift 1742 med **Lovisa Ulrica Thuring**, dotter af Prosten i Torpa och Carlskyrka Mag. L. Thuring och Barbara Kupp. Hon dog 16 April 1794 utan barn, 75 år gammal.

Skrift: Arboga Känning. Stockh. 1737, i stor 4:o. Handlar endast om staden. — Lemnade ock Arboga sockens känning i Mß.

Västerås Stadsbibliotek

9. Emanuel Molitz. Född i Mora 5 Oct. 1747. Fadr. Comminister. Wid 11 års ålder inskrifwen wid acad. eburu han till 1767 frequent. lärowerket i Westerås. Pwgd 9 Nov. 1770. Tjenstgjorde i Kolbeck och Fellingsbro till 1775, då han kom till Prosten i Arboga. Fick cura eccles. 1779 och strax derpå utn. v. Pastor. Commin. här 11 Nov. 1782. Respondens wid prestmötet 1787. Undergick Past.ex. 25 Maj 1791. En man af wackra egenskaper, werksam och oförtruten, men förmågan minskades snart af lungsot, som medförde döden 27 Maj 1793.

Gift 17 Juli 1783 med Elisabeth Ahlgren, dotter af Rådmannen C. Ahlgren och A. C. Westen, f. 1758, död utan barn 15 Maj 1829.

Skrifter: Liktal öfwer Prosten Hellberg 1779. Westerås. 4:o. — Liktal öfwer Prostinnan Wallwik. Jb. 1783.

10. Anders Schältz. 1793. Se Past. i Gustafs församling.

11. Eric Humblén. 1806. Se Past. i Himmeta.

12. Eric Gustaf Almgren. Född i Fellingsbro 23 Sept. 1763. Föräldr. Bruksbokhåll. Eric Almgren och M. E. Gietzhult. Hade laggt god grund till kunskaper i Westerås då han blef Stud. 1786. Pwgd 26 Nov. 1789. Kom först att biträda Commin. i Bro. Fick cura eccles. 1792. PastorsAdj. i Arboga 1795. Fick godt betyg öfwer Past.ex. 10 Dec. s. å. V. Pastor 1 Maj 1799. RådmansCapellan derstädes 21 Sept. 1801. StadsCommin. 1808. Efter enhälligt wal Commin. här 13 Oct. 1817. Tillträdde 1818. Till det yttre af ringa anseende och mycket sjuklig, men arbetsam och sammetsgrann i tjenſten. I synnerhet war han skicklig catechet och efterlemnade anteckningar af wärde. Död 17 Nov. 1826.

Gift 16 Mars 1802 med Elsa Christina Fellenius, dotter af Commin. i Bro D. Fellenius och H. J. Lenæus, f. 24 Nov. 1763, död utan barn 11 Juni 1832.

13. Lars Petter Sundberg. 1827. Commin. i Kerrbo 1831.

14. Fredric Falk. Född i S:t Ilian 29 Juli 1798. Fadr. Lieutenanten wid Westmanl. regim. J. P. Falk. Modr. Joh. Maria Hammarstrand. Efter begagnandet af stiftets läroverk Student 1819. Pwgd 3 Juli 1822. Först Nådårspredikant i Rytterne, men snart Pastors Adj. i Köping och 1823 i Arboga. Commin. i Kungsbarkarö 5 April 1825. Erhöll transp. hit 9 Juli 1832. V. Pastor 1838.

Gift 29 Sept. 1825 med Brita Cath. Ahlbom, dotter af Qwartermästaren C. U. Ahlbom och Maria Alb. v. Köhling, f. 14 Nov. 1802. Barn: Carl Fredric, f. 18 Juni 1832; Emanuel Wilhelm, f. 26 Mars 1834; Knut Henric, f. 26 April 1836; Sophia Albertina, f. 24 Juli 1826; Amalia Maria Cath., f. 5 Maj 1828; Fredrica Math., f. 16 Maj 1830; Emma Ulrica, f. 14 Juli 1838.

---

6. Comministrar i Sätterbo.

Om de äldste känner man icke widare, än att Presterne i Arboga, sällan efter wißt förordnande, ofta efter Pastors godtfinnande, förrättade äfwen här all tjenst, äfwensom i Arboga hospital, hwilket ock framgent till deß upplösning betjentes af Comministrarne härstädes.

1. Olaus Tolftonis Lerandensis. Den förste, som med säkerhet finnes hit förordnad till den lilla socknens enskildte Commin. 1651. Se Past. i Kerrbo.

2. Johannes Matthiæ Mylonius. Född i Westerås. Namnet troligen af qwarnen inwid staden. Studerade 16 år på sin födelseort till deß han blef Pwgd 2 Dec. 1661, strax antagen till Commin. i Säby. Flyttades hit 1664 och skulle bo i hospitalet, emedan der war nödtorftig byggning uppsatt för predikanten. En Major Christ. Jerner hade mycket att här säga wid prestwalet. War i Mars 1666 illa sjuk och dog inom årets slut.

3. Carolus Matthiæ Ahman. Också född i Westerås. Kallade sig äfwen Holmrosius och Enhörning. Stud. i Upſ. 1665, men tog all sin underwisning i Westerås. Pwgd i Aug. 1666, redan utsedd till Commin. här, och, såsom de föregående, för hospitalet. Klagade bittert, i synnerhet 1672, öfwer den swåra dubbla tjenſten. Måste ofta med stor fara på en farkost öfwer strida ån, och, då detta höst och wår icke war möjligt, resa en mil omkring åt staden. War äfwen

Västerås Stadsbibliotek

twungen att predika på herrgården förr en Reuter. Förblef här till sin död 1683.

Gift med en enka, förmodligen efter den föregående. Hon dog 1684. Barn: Catharina, g. m. den följande; Elisabeth, g. m. Hammarsmeden O. Holm wid Jäders bruk.

4. Daniel Joannis Arbman. 1684. Se Commin. i Arboga Landsförsamling.

5. Laurentius L. Agrelius. Född i Febr. 1650 i Skerike. Fadr. Pastor i Medåker. Hade klent hufwud för boken, men besökte dock acad. 1669. Pwgd 1676 af Biskopen i Strengnäs under vacancen i Westerås. Hade läst för en Fru Märta Stakes son och fick hennes kallelse, men skickades till den stränge Prosten Wintrosius i Arboga, som flera gånger begärde blifwa af med honom. Blef dock qwar till församlingens mißnöje. 1682 hade han på Michaelis dag sjelf upptagit en psalm och sjungit galet: "Helge Englar statt oß bi!" Det kom för Konungen, som log derät men befallte att han skulle flyttas. Ändock blef han qwar och Consist. wille truga honom på Landsförsaml. men den swarade: han behagar oß icke. Ändtligen blef han 1688 Commin. här, och ehuru swag prest han den fallenhet för mechanik, att han tillika fick någon befattning wid canalen. Död 17 Juli 1690.

Gift med Helena, en fattig person ifrån Småland, som efterlefde i största elände och dog i Arboga 1706.

6. Petrus Petri Nibell. Född i Kolbeck och Bolunda by af Bonden Pehr Olsson 1660. Kom 1683 från gymnasium till Upsala. Pwgd 1 April 1687, nyß förordnad Collega superior i Arboga. Commin. här 1690, hwilket berodde mest på Herr G. Reuter, en betydande man i församl. Predikotjensten i Hospitalet medföljde som wanligt. Död före tillträdet 28 April 1691.

Gift 1688 med Signil Ericsdotter, lemnad i sådan fattigdom, att Consist. måste gifwa henne 8 daler till mannens begrafning. Hon omgift med Collega L. Laurzelius, som blef Commin. i Jerna. Sonen Carl, f. 1691.

7. Jonas Petri Tiliander. 1692. Commin. i Sala stadsförsamling 1675.

8. Carolus Ahman. Född 1651 i Arboga. Fadr. Carolus Lexander blef Pastor i Kolbeck. I ungdomen ostadig

hade han, efter stud. både i Westerås och ifrån 1672 i Upsala, i förslag än att blifwa prest, än att gå civila wägen. Tjente ock en tid såsom mönsterskrifware, men återtog boken och sattes 1690 till Collega i Fahlu skola. Pwgd 27 Sept. 1693. Commin. här och predikade i hospitalet 1695. War 1706 sjuk, så att han måste göra contract med den följande om tjenstens förrättande. War död i Maj s. å.

Gift i Fahlun, men om hustru och barn är intet kändt.

9. Petrus Törngren. Född i staden Calmar 15 Dec. 1669. Efter annan uppgift war han Ostrogothus. Till ungdomsöden och anledning att stadna i detta stift okänd, blef han Pwgd 28 Aug. 1702. War derpå Adj. i Ramsberg, men kom snart till Prosten i Arboga. Antog i Mars 1706 att här vicariera för Ahman, och blef strax efter hans död ordinarius. War Orator wid prestmötet 1712. Förtjente såsom berömlig prest en bättre lägenhet. Församlingen led en stor förlust då han dog 8 Mars 1715.

Gift 10 Dec. 1702 med Catharina Ramzelius, som åter här förekommer. Barn, af hwilka flera wårdades af morbrodren, den gode Pastor Ramzelius i Ramsberg: Anders, blef Bergsfogde; Maria Elisab., g. m. Commin. Utterström i Lindesberg. Flera okände.

10. Hans Westander. Född i Westanfjö, W. Wäla socken 15 Febr. 1686. Fadr. Lars Andersson, Bonde. På wanlig wäg underwisad i stiftet. Stud. i Upf. 1712. Pwgd 3 Maj 1715. Tjenade kort tid såsom Pastors Adj. i Ahl. Kallades derpå hit att föreståt tjensten, och fick f. år fullmagt med wilkor att conservera huset. Död 21 Juni 1724.

Gift 1716 med företrädarens enka Catharina Ramzelius, Kyrkoh. dotter i Ramsberg, f. 1682, död 27 Jan. 1721. Barn: Johan, som blef Pastor i Säby, och Lars, Commin. i Björkog. Underligt nog erhöllo de, ehuru fadren satt wid denna lilla lägenhet, 4000 daler k. m. i arf utom lösören.

11. Eric Hallenborg. Född i Köping 10 Nov. 1688. Fadr. Commin. i Medåker. Stud. i Upf. ifrån gymnasium 1706. Pwgd 20 Dec. 1712. Stadnade lång tid hos Pastor i W. Schedwi. Då denne fick sin son hem, måste han wika undan och mottogs med hustru och barn af fadren. Missiverades sedan till flera ställen och omsider 1724 att här wara

Västerås Stadsbibliotek

v. Commin. Ehuru fadren då behöfde honom till hjelp, lät han af Pastor och församling öfwertala sig att 1725 mottaga denna swaga tjenst såsom Ordinarius. Tröttad af det dubbla arbetet blef han af slag 1743 till all tjenst oförmögen och afled följ. år 23 Mars.

Gift 6 Jan. 1713 med Susanna Fabrelius, Kyrkoherdedotter i W. Schedwi, f. 1690, död 7 Dec. 1755. Barn: Jacob, Pastor i Medåker; Susanna Christina, g. m. Insp. wid Hjelmare Slußwerk Jac. de Buray; Elisabeth, g. m. Skräddaren E. Engren i Arboga.

12. Matthias Ekeström. Född i Gestrikland 23 Mars 1694. Fadr. Bokhåll. wid Hille masugn, dog i Arboga 1740. Redan 1706 sändes han till Upsala acad., der han 1717 disput. pro ex. Länge obestämd för vitæ genus ändtligen Pwgd 11 Oct. 1728 och då vic. Commin. i Arboga stadsförsaml. Blef derefter Pastors medhjelpare och tillika Superior Collega i skolan. Gift i tränga wilkor recommenderad hos Consist. ömt af Prosten Lampa, som satte mycket wärde på hans tjenst. Måste dock nöja sig att få denna lägenhet 1744. Hade ännu icke tillträdt då han dog 17 Febr. 1745.

Gift 6 Sept. 1730 med Marg. Christ. Floræus, som, då hon lönade Nådårspresl, försäkrade wid Gud, att hon med 3 små barn måste tigga. Blef dock omgift med den följande. Barn: Anders, kallades till England af en slägting, Strachan, men begick brott, så att han blef deporterad; Johan, Handelsbetjent; Sara Maria, död i Stockholm.

13. Cand. Pehr Joachim Erdtman. Född i Gefle 1703. Fadr. war Handlande. Modr. Sara Elvius blef efter denne mannen 3 gånger omgift, sist med Prosten Mag. E. Björk i Fahlun, som redligt wårdade denna sin styfson och sände honom till acad. 1720. Fortsatte der sina studier så att han 1734 blef Philos. Cand. Pwgd 3 Juli 1736, kallad af sin styfader, och förblef äfwen tjenstgörande på modrens nådår. På Consist. goda testimonium till General en chef Grefwe Lewenhaupt antagen 1742 till 3:dje Predikant wid Dalregimentet, och skulle följ. år med rekryter afgå till arméen, men då fred i detsamma war sluten, blef resan stäckt med det osäkra hoppet om befordran. Okändt är hwar han då först stadnade, men hoffsamt war det, att en wälkänd man sökte denna tjenst,

mera för andras än eget bästa. Han antogs gerna och tilltr. 1746. Tärdes då redan af lungsot och uthärdade blott till 25 April 1747.

Gift 6 Mars 1746 med Marg. Christ. Floræus, företrädarens enka, som åter blef omgift med sin Nådårspresl, sedan Commin. i Barkarö B. Wadström. Barnen dogo snart.

14. Andreas Lahlin. Född i Fahlun 20 Juli 1717. Fadr. då Collega i skolan, sedan Rector i Hedemora. Född och uppfödd i fattigdom blef han dock redan 1729 inskrifwen wid acad. och njöt både privat och publik underwisning. Pwgd 29 Oct. 1740. War Pastors Adj. i Nytterne, då han föreslagen enhälligt waldes till Commin. här 1748. Tilltr. 1749. I lära och lefwerne rättsinnig och nitisk intygade Prosten Hellberg efter hans död, som inföll i Maj 1759.

Gift 29 Aug. 1749 med Elisabeth Eurelius, Kyrkoherdedotter i Thortuna, f. 1730, död i Sala. Af fyra barn: Daniel, död Adjunct; Eva Christina, g. m. Rådman Ekström i Sala; Brita Elisabeth.

15. Lars Dicander. 1760. Se Past. i Kumla.

16. Johan Eric Hammar. Född i Skultuna 5 Juli 1734. Fadr. Er. Hammar, en tid Bruksidkare. Modr. Christina Hoffman, Kyrkoherdedotter i Fleckebo. Sändes med Informator till Upsala 1746. Pwgd af Biskop Benzelstierna i Stockholm 18 Febr. 1761. Kom derpå till Pastor i Sundborn och 1764 till Prosten i Fahlun. Befullm. Commin. här 18 Aug. 1772 och tillika siste Hospitalspredikant. Ankom 1773. Undergick Past.ex. 1782. År 1778 sammanslogs Arboga Hospital med det i Westerås, och Ser.Ord.Gillet begärde af Biskopen att presten måtte flyttas till annan lägenhet. Han sökte likt och olikt och kom på flera förslag, men allt förgäfwes. War icke heller så godkänd i allt sitt förhållande. Död 14 Aug. 1792.

Gift 1. 24 Febr. 1764 med Anna Cath. Morenius, Prostdotter i Swärdsjö, död 1777. Barn: Anna Judith och Catharina Christina, båda ogifta. Gift 2. 13 Sept. 1778 med Fröken Marg. Sara Gustawa Sandberg, dotter af Kongl. Secret. A. Sandberg, f. i Stockholm 1746, död 6 Jan. 1794. Frieriet till henne lärer tillgått på ungefär detta sätt: "Skulle fröken hafwa lust att gifta sig?" Sw.

Västerås Stadsbibliotek

Hwarför icke? "Skulle fröken wilja ha en prest?" Sw. Å ja, det skulle jag nog wilja. "Skulle fröken wilja ha mig?" Sw. Ja. Barn: Gustawa, g. m. en jordarbetare Olof Olofsson i Tweta.

17. Anders Funck. 1793. V. Pastor 1807. Se Commin. i Stora Tuna.

18. Samuel Didric Graan. 1807. Se Commin. i Kungsåra.

19. Daniel Godenius Limensis. 1810. Se Past. i Jernboås.

20. Lars Petter Sundberg. 1818. Se Commin. i Kärrbo.

21. Johan Henric Holm. 1827. V. Pastor 1833. Commin. i Romfartuna 1843.

---

2. Himmeta.

1. Kyrkoherdar.

1. Olaus. Död 1512.

2. Olaus Junior. Lefde här 1519.

3. Johannes Magni. Nämnes först 1536. Utlemnade 5 Febr. 1545 till K. Gustaf kyrkans umbärliga silfwer 10 lödig mark 7 lod 1 quint. Blef sedan Pastor i Bro församling.

4. Andreas. Har 1556 med sin underskrift bewittnat kronans uppbördslängd för denna socken.

5. Sweno Petri. Omtalas i ett gammalt kyrkans inventarium, men utan årtal. Af nedanstående N:o 19 är uppgifwet, att i hans tid fanns ett quittence till denne Hr Swen af Serenissima Principe Cecilia 1579. Blef kort derpå för hor assatt ifrån lägenhet och embete.

6. Johannes Swenonis. Igenfinnes först i acterna 1581. Ett inventarium öfwer kyrkan och prestgården finnes för hans tid 1586. En skicklig prest, som blef Past. et Præp. i Arboga 1596.

7. Laurentius Henrici, nämnd Noreskogensis, troligen emedan han war Capellan i Nora socken, då han underskref Upsala mötes beslut 1593. Förut Biskop Ofeegs Domesticus. Pastor här 1596. Stiftets Fullmägtig på riksdagen i Linköping 1600 och underskref 17 Mars domen öfwer de olycklige Rådsherrarne. Förekommer sedan icke förrän 1626 då han predikade wid prestwötet. På ålderdomen oordentlig blef han suspenderad 1627, men återfick embetet, sedan han gjort sin bekännelsepredikan följ. år. Dock måste han till underhåll nöja sig med uppbörden endast af 5 bönder, som efterträdaren war hård nog att afforta. Kallar sig olim indignus Pastor Himet. då han i Consist. klagade på Herr Hans, som "gerna såg, att han gammal fattig man måtte ihjälswältas." Död s. år 1632.

Hans enka Malin lefde 1635 och hade frihet på ett skattehemman. Hade en elak dotter Sara, somr ymde från sin man och gjorde Domcapitlet beswär.

8. Johannes Petri Wallensis. Son af Pastor i Rättwik Petrus A. Lexander. Depon. wid Upsala Academie 1596. Intogs åter i Gymnasii Classe Physica 1599 och ansägs skäligen studerad. War Collega i Westerås skola 1603. Prwgd 1606 och tillika en tid Biskop Bellini Domesticus. Träffas såsom Comministe i Stora Tuna 1612. Respondens i Prestmötet 1623, då hwarje opponens skulle hafwa minst 2 objectiones och kunna dem memoriter, wid 2 marks wite. Blef Pastor wid Sala grufwa på samma tid, ty orten hade då särskild församling och kyrka. Skulle predika 1627 emedan han sökte befordran. Sattes s. å. ifrån grufwan af flera skäl, men egentligen derföre att Konungen befallt folket flytta till den nya staden. Presten war wresig, sökte hindra och åstadkom buller, hwarföre han med wåld skiljdes derifrån. Blef dock följande år Pastor här och skulle cedera något af lönen åt företrädaren, som föll honom swårt. Död 1641.

Gift med Margareta, som synes warit dotter till Pastor Lars Holgeri i Stora Schedwi. Af deras barn blef Pehr Pastor i Hed och Maria förekommer nedanföre.

9. Gustavus Nicolai Lodigius. Född i Sparrsätra församling Upsala stift och byen Lode af Bondfolk. Stu-

Västerås Stadsbibliotek

derade i Westerås och kom till Acad. 1631. Pwgd i Nov. s. å. sändes han till Pastor i Ramnäs. Innehade 1633 ett Collegat i Westerås, men flyttades följande år till Arboga skola, blifwande tillika Undercapellan och predikade ömsom i stads- och landskyrkorna. Förgick sig der med owisligt nit och anklagades 1638 i Consist., som ditsände två sina ledamöter, att hålla undersökning. "Quæritur: om hela församlingen anklagar honom? Resp. egentligen Borgmästare och Råd, edswurne män, men om Herr Omnis blefwe tillspord, skulle wäl många af dem hålla honom för bästa predikant i stiftet, emedan han skamligen bestraffar de förmögna, som Gud något förlänt, så att de gemena le deråt och säga, att det tog, som det skulle." Hade gått för långt, men förswarade sig, att han predikade mot synden i allmänhet, och näpsten blef obetydlig. Ehuru 1640 Rector i samma skola fortfor han med predikande. Pastor här, med wilkor att gifta sig med en dotter af företrädaren, 1642. War Respondens i prestmötet 1643. Riksdagsman i Stockholm 1647. Predikade i mötet 1656. Under kriget skulle han 1658 med sin granne i Medåker gifwa en artillerihäst eller klippare. Död 26 April 1668.

Gift 1642 med Maria, den föregåendes dotter, som 1697 ifrån Arboga klagade öfwer sin ålder och fattigdom. Troligen war han ock förut gift. Barn: Samuel, till slut Pastor i Swärdsjö; Nils, Rådman i Westerås; Daniel, död wid Academien; Ewa, g. m. Er. Girenius, Pastor i Haraker.

10. Mag. Petrus Laur. Arbogensis. Född i Arboga stad. Fadr. synes warit borgare. Stud. i Upsl. 1646, men begaf sig snart derifrån till Acad. i Dorpt, der han blef Magister 1654. War 1657 hemkommen och antog en Collegatjenst wid skolan i sin födelseort. Pwgd 21 Maj 1559. War då vice Rector och blef 1661 ordinarius. Uppfördes 1668 på förslaget hit, med twenne till. Församlingen delade sig för Mag. Pehr och Commin. Joh. Olai i Arboga, då hwardera parten illa förtretade den andras man, och strid uppkom, hwaraf Bisk. och Consist. trodde sig "hafwa fått ett grep, att insätta den närsynte Tob. Bjork", som ingen wille hafwa. Dock striden upphörde, för att slippa Bjork, och P. Arbog. fick syßlan 1669. Lefde teml. aftad till 8 April 1683. Begr. af Biskop Carlson.

Gift 1659 med Maria Skerkia, som blef conferverad. Barn: Isac, som blef Commin. i Hed; Abraham, Stud.

länge och disput. i Åbo, blef Klockare wid domkyrkan i Dorpt, men assatt och sedan okänd; Eric, en tid barnlärare. En dotter g. m. Drabanten Olof Fahlman.

Skrift: Oratio de gratitudine, habita Dorp. 1650. 4:o.

11. Johannes Wid. Schult. Född i Westerås 1635. Son af den berömlige Lector, sedan Kyrkoh. i Skultuna Wid. Granagrius. Stud. i Upsala med wacker underbyggnad 1659, men begaf sig följande år till Åbo Acad. der han disp. och dröjde 6 år. Pwgd 17 Maj 1667 att biträda sin fader. War sedan en tid i Lillhärad. Commin. i Grangärde 1675, med förbehåll att blifwa Kyrkoh. Tillæi måg, men befanns då wara förlofwad med en annan. Dock dermed blef ej heller allwar. Synes ej haft boställe, twistade med Pastor om lönen och accorderade in sig här och der i församl. Då Arbogensis' enka ifrigt sökte conservation och församl. gick in derpå, föll walet på Schult, men både han och Consist. twekade så länge, att socknens fullmägtige sade sig "tröttna, att resa emellan Grangärdet och Westerås." Ändtl. blef han Pastor 1684, men halkade länge, att fullgöra sitt löfte till enkan. Död 1 Juni 1688.

Gift 1685 med företrädarens relicta Maria Skerkia, dotter till Pastor i Medåker Laurentius Georgii, född 1640, lefde ännu i Stockh. 1698. Klagade i Consist. att Schult, "som regerade och pockade i huset, dock wille bedraga henne, så att hon ångrade" den så ifrigt önskade förbindelsen.

12. Andreas Nicolai Lebestadius. Född i Fellingsbro och Lebesta by 1646. Stud. 1668 med godt betyg ifrån Gymnasium. Sattes 1670 till Collega i Arboga skola. Pwgd 22 Febr. 1673 på hwilket år 26 prester wigdes. Blef så omtyckt i Arboga, att han redan 1674 begärdes i Consist. till Stadscommin. Äldre personer hade blifwit föreslagne och den begärte ansågs för ung och ofortjent. Men då utskickade åter foro åstad, "följde dem många genom tullporten, ropande, att de icke skulle afstå, att bedja om Herr Anders till deß de fingo honom." Efter hårdt motstånd gaf dock Biskopen efter och frågade: "när de nu fingo sin begäran, om de ock wille söka till Consist. om Pastor, wid intr. ledighet och så hedra Consist. igen? Jo, så mycket hos dem stod, men härtills hade de icke njutit någon frihet." War vice Pastor i båda församlingarna under Prosten Wintrosii ålderdomsswaghet. Söktes

först 1683 till Pastor här, och 8 Juli 1688 "med fullt allwar, utan någon annans inkommande förslag och inträng." Consist. samtyckte i Maj 1689, att han "fick komma hit för sin opaßlighet och wara i bättre ro." Tilltr. 1690. Opponens i prestmötet 1691. Fortsatte här sin werksamhet till deß han 1711 af en wansinnig menniskas förwällande miståde sin hälsa och måste begära biträde. Död 23 April 1714.

Gift 1. 1674 med Beata Jerner, som måtte warit dotter af Majoren Christ. Jerner i Sätterbo. Hon dog 25 Juli 1697; 2. 6 Febr. 1700 med Maria de Boij, som efterlefde. Af 8 barn med den förra äro kände: Christopher, Comm. i Dingtuna; Maria, g. m. Comm. loci J. Ahlroth.

13. Matthias Eliæ Gagnerus. Född i Gagnef och byen Gröf wid elfwen 6 Jan. 1655. Kallade sig en tid Elfsgraf. Stud. 1672. Pwgd 16 Juli 1682. War först Adj. i Ö. Wäla, Upsala stift. Kom sedan till Sala och widare till Ramnäs, der han tillika blef socknens Skollärare med klockarebostället. Commin. i Himmeta 1692. Respondens i prestmötet 1703. Efter i församl. behaglig tjenst kallad till Pastor och af Consist. hos Konungen, såsom wanligt, med flere föreslagen 1714, fick han ändtligen fullmagt dat. Ystad 11 Jan. 1716. Död 21 Juni 1720.

Gift 1681 med Anna, dotter af Landshöfd. Krusbjörns fogde Pehr Hanßon Jürgens på Forßbacka gård i Stora Tuna och syster till Professor Buskagrius i Upsala, död 11 Febr. 1733. Barn: Matthias, ses nedanföre; Elisabeth, g. m. Comm. loci J. Ahlroth; Elias, blef pistolsmed; Christina, g. m. en Borgare Gederman i Arboga; Catharina, g. m. Sergeanten Garberg; Agneta, g. m. Putz, Hofslagare wid Lifregimentet.

14. Petrus Andreæ Harkman. Född i Harakers Capellansgård 6 Juni 1659. Fadr. A. Norbelius, slutl. Pastor derstädes. Afgick ifrån Gymnasium till Acad. 1680. Pwgd 19 Aug. 1686 och tjente i nådåret efter sin fader. Wid denna tid dog Commin. Magnus Prytz i Fernebo och då fadren, den myndige och sjelfrådige Prosten Prytz, ändtl. wille hafwa enkan conserverad på stället, uppsökte han dertill den unge Harkman. Då gamle och förtjente män sökte syßlan, war länge ingen liknelse, att det skulle lyckas, men gubben upprörde himmel och jord och gaf icke efter. Sedan han uttröttat sin församling, Landshöfding, Biskop och hela Consist. gick dock dertill, att den eftersökte blef Commin. 1688. Tilltr. strax. Respondens i Prestm. 1690. Skötte tjensten redligt, men måste ock förbliswa derwid, till deß han 1721 blef Kyrkoherde här. Ankom 1722. Död 28 Aug. 1729.

Gift 1. 29 Juli 1688 med ofwannämde Comm. Prytz's enka Sigrid, Pastors i Söderberke Hans Norcæmontani dotter, f. 1657, död 1708; 2. 8 Aug. 1709 med Susanna Gisler, Kyrkoherdedotter i Berg och enka efter Cornetten Eric Larf, f. 1672, död 21 Mars 1744. Barn med den förra: Christina, g. m. L. Carlsten, Kronofogde i Nerike. Af 5 barn med den sednare lefde: Pehr, Rector Scholæ i Sala.

15. Magnus Olai Lindelius. Född i Näsby förs. 23 Aug. 1679. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1700. Pwgd 22 Aug. 1702. Tjente derpå i Norrberke och Sundborn. Hade blott ett år warit Prestens medhjelpare i Leksand, då han 1707 af församl. begärdes och erhölls till Skolmästare. Respondens i Prestmötet 1717. Commin. i Skinskatteberg 1716. Wäl omtalad derifrån blef han 1730, ibland 4 föreslagne, wald Pastor här. Tillträdde 1731 och dog 16 Dec. s. å.

Gift 20 Febr. 1708 med Elisabeth Fahlander, Kyrkoherdedotter i Grangärde, f. 1683. Wid hennes död i Juni 1741 lefde af deras 6 barn endast Anna Maria, g. m. Bokhållaren Hans Hedman i Wika socken.

16. Matthias Matth. Gagnerns. Född i Ramnäs 24 Febr. 1688. Son af ofwanstående N:o 13. Student 1707. Wid 34 års ålder kom han först på tjenstewägen och begynte i nederste collegatet af Westerås skola. Pwgd 1 Maj 1723. Uppflyttades i andra claßen 1724. Hade föregående år opponerat i prestmötet. Fann swårt med sin knappa lön, att föda sig, hustru och barn och sökte snart bättre. War på förslaget till Pastor här 1730 och åter 1731, då han wann förtroendet. Synes tillträdt genom accord 1732. Berömdes såsom en mogen man, stilla och wälmenande i allt. Roade sig med poesi och hade nog fallenhet derföre. Föll wid äldre år på den swagheten, att älska brännwin, men njöt det på ett synnerligt mättligt sätt. På bordet i sin kammare hade han jemte dricksstopet en bouteille med wäl wattenblandad spiritus, hwaraf som oftast smuttades. Drycken hette "Lac Senum." Död 12 Nov. 1750.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 1. 30 Sept. 1725 med Catharina Tillæus, hwars fader war Kyrkoherde i Swärdsjö, f. 1703, död 30 Dec. 1742; 2. 20 Sept. 1743 med Christina Bredenberg, Pastorsdotter i Björskog och enka efter Rådm. A. Enroth i Köping. Hon lefde sedan hos en sin måg i Björskog. Barn af förra giftet: Johan Fredric, kallade sig Gagnern, blef Fänrik; Matthias, död ung; Samuel, Magister och Aßeßor i Antiqu.-Collegium; Pehr, Hattmakare; Catharina g. m. Kyrkoh. Abr. Johanßon i Grytnäs; Anna, g. m. Commin. Håk. Enroth i Kungsbarkarö; Maria, g. m. Directeur C. J. Robsam i Norrköping; Theodora, g. m. Arrendator L. Bohman i Bispebo.

17. Nils Anagrius. Född i Lindesberg 11 Juni 1718. Fadr. till slut Pastor i Ramsberg. Hade länge sin faders underwisning. Stud. i Upsala 1734. Med heder Pwgd 14 Maj 1741. Först Adj. i Ramsberg och snart vice Pastor. Flyttade 1744 till Stockholm och fick Adjuncturen hos Comministrarne i Storkyrkan, samt 1745 lika tjenst hos Pastor i Ulr. Eleon. församling. Commin. derstädes 21 Nov. 1746. Kyrkoherde här 10 Oct. 1751. Tilltr. 1752. Respondens wid prestmötet 1765. Kunnig och erfaren prest. Stor sångare. Olycklig i sitt ägtenskap. Bräddes på sin fader att wara melancholicus. I synnerhet 1766 så hårdt ansatt, att han war nära att skära halsen af sig. Efter anteckning, död under besök hos en gammal bekant i Westerås 9 Nov. 1775.

Gift 22 Oct. 1749 med Cathar. Elisab. Westbeck, Prostens i Ö. Leufsta, Upsala stift, Mag. Z. Westbecks dotter, f. 1727, död 30 Maj 1804. Af dem, som ibland 15 barn lefde, nämnas: Nils, först wid Lifdragonerna, sedan klockare i Himmeta, affatt, död i arrest, mißtänkt för hustruns mord; Zachris, Stud. i Upsala, sedan okänd; Bengt, kom till Stockholm; Benjamin, i handtwerk; Maria Charlotta, g. m. en Waktmäst. Lindquist i Stockholm och Byggmäst. N. Sundberg wid Swea Artilleri; Sophia Albertina, g. m. Rusthåll. Jan Janßon i Rödö och v. Häradshöfd. M. Lindgren; Apollonia Euphrosyna, g. m. Commin. loci C. N. Hammar.

18. Pehr Edman. Född i Fahlun 1 April 1721. Fadr. Jonas Edman ifrån Edsta i Köpings socken war Sadelmakare sedan i Aweſta. Modr. Anna M. Blylod. Stud. 1742. Ännu wid 30 års ålder besinnade han sig om vitæ genus. Pwgd 6 Dec. 1753. Arbetade sedan på 8:de året såsom Adjunct i Floda och delade sin lilla lön till sin gamla och hjertängsliga moders uppehälle. Commin. i Hubbo 7 Nov. 1760. Tilltr. 1761. Respondens wid prestmötet 1768. Redan 1776 i Maj föreslagen hit, måste han afwakta en två års proceß förrän han kunde få fullmagt 1778, då ock tiden war inne, att tillträda. Mannen hade godt och redigt hufwud. Nog satyricus och stundom hypocondre. Hade i flera mål ett särdeles lynne, med starkt minne och syn till det sista. Fann en nyttig förströelse i mindre resor till sina wänner, då han ock lät höra sina predikogåfwor. Det war på en sådan färd, som han sjuknade och afled kort efter hemkomsten, samma dag, 18 Mars 1798.

Gift 15 Febr. 1761 med Marg. Christ. Norberg, Prostens i Hubbo dotter, f. 1736, död i April 1809. Af deras 10 barn lefde allenast Pehr, Bokhållare wid Brädgården i Stockholm; Maria Christina, g. m. Ryttmästaren C. A. von Swedenheim.

19. Eric Thurin. Född i Skerike 19 Sept. 1736. Fadr. Commin. sist i Jernboås. Twilling med Johan, som ock stadnade i sistnämde församling. Bröderna woro så lika, särdeles i barndomen, att ingen utan längre sammanwaro kunde åtskilja dem, och sjelfwa föräldrarne mißtogo sig om dem. Föga trolig är berättelsen, att wid deras dop framsattes så hett watten att presten brände sina fingrar och derwid utbrast högst owaßande. Stud. 1758. Pwgd 6 Dec. 1762. Biträdde först Prosten i Badelund, men snart längre tid i Fellingsbro. Commin. här 3 Nov. 1769. Respondens wid prestmötet 1775. Transp. till Sacell. i Lundby 1779. V. Pastor 1780. Past.ex. 11 Dec. 1782. Kyrkoherde i Berg 17 Aug. 1787. Tilltr. 1789. Ibland det owanliga antalet af 12 sökande till Himmeta pastorat 1798 wald och befullm. 19 Nov. s. å. Tilltr. 1800. Prost 3 April 1802. Hade ock contractets wård under ledigheten 1814. Förtjente fullt förtroende för sin ordning och noggrannhet i allt. Med qwick naturel och gladt lynne skötte han lätt sina åligganden, och war nöjsam i umgänget in på ålderdomen. Död 8 Maj 1816.

Gift 1. 25 Mars 1770 m. Christina Hedwig Norberg, f. 1 Sept. 1744, dotter af Bruksinspekt. på Grön-

Västerås Stadsbibliotek

bo C. Norberg och Hel. Brandt, död i grufliga plågor efter olycklig färd med skenande häst 17 Mars 1790; 2. 11 Sept. 1790 m. Sara Norberg, Prostens i Hubbo dotter, och war han således i detta gifte swåger med företrädaren, f. 1748, död 5 Maj 1836. Barn, alla af den förra: Carl Eric, Bruksinspektor; Jan Magnus, Råd- och Handelsman i Säter; Gustaf Axel, Sergeant, död i Norrige 1809; Helena Christina, ogift; Elisab. Sophia, g. m. Commin. i Kolbeck Mag. Axelßon; Hedwig Lowisa, g. m. Pastor i Medåker P. Gezelius. Tre döde i Barndomen.

20. Eric Humlén. Född i Garpenberg och Humlebo af bondfolk 22 Sept. 1754. Yttrade sent sin lust att läsa och uppmuntrades af församlingens Pastor Mag. Kraft, så att han ändtl. 27 år gammal lemnade gymnasium och besökte Acad. 1781. War icke blyg eller försagd då han sträfwade i sin fattigdom. Antagen till informator hos en högfärdig Brukspatron, som skröt af sin slägt och smädligt frågade honom, hwad war Eder far?, swarade han: Brukspatron. Hwad bruk hade han? Jordbruk. — Pwgd 28 Maj 1784 och biträdde i Möklinta, Grytnäs och Barkarö till 1789, då han mottog Predikantssyßlan wid Stjernsunds bruk, hwarpå han föreg. år fått fullmagt. Past.ex. 7 Juni 1793. Comministr i Arboga landsförsamling i Jan. 1806. Vice Pastor 1810. Pastor här 10 Mars 1817. Tilltr. 1819. Beholl sitt oblyga sinne med prætentioner och uträkningar, som icke alltid inträffade. Synes icke haft ordningssinne, då han tidigt fick vice Pastor mot sin wilja. Förmågan skulle dock brista wid en så stigande ålder och han dog lugnt 24 Febr. 1840.

Gift 16 Mars 1790 med Cath. Elis. Lundquist, f. 17 Dec. 1755 i Årsunda, dotter af Contracts-Prosten, Kyrkoh. i Thorsåker af Helsingland Mag. Anders Lundquist. Hon dog 2 Aug. 1835.

21. Pehr Gezelius. Född i Skeplinge, Harakers socken 5 Jan. 1786. Fadr. Daniel Hanßon, Acad. hemmansbrukare, påstås warit född uti samma gård af Gezala by i Romfartuna, hwarifrån Biskop Gezelius den äldre utgick, och i rät linea härledt sig ifrån denna slägtens förste kände stamfader. Modr. Christina Persdotter. Ynglst af sina syskon fick han efter äldsta brodren, som dog warande quartan i Westerås skola, ärfwa både namn och läroböcker, hwilket wid uppwärande ålder wäckte och lisswade hans häg att studera. Stud. 1809. Pwgd 12 Dec. 1811. Arbetade derpå i Möklinta, Skultuna och Himmeta, der han ock någon tid hade cura. Collega i Arboga skola 17 Maj 1817. Skolmästare i By 4 Mars 1818. Commin. i Haraker 10 April 1826. Past.ex. 9 Febr. 1831. Kyrkoherde här 21 Sept. 1840. Tillträdde 1841.

Gift 2 Juni 1818 med Hedwig Lowisa Thurin, dotter till ofwanstående N:o 19, f. i Lundby 30 Jan. 1784. Barn: Maria Lowisa Aurora, f. 6 Mars 1821; 2 söner, 1 dotter döde i späd ålder.

---

2. Comministrar.

1. Laurentius. War här 1620. Nämnes icke sedan.

2. Esaias Michaelis. Kyrkoherdens son i Swärdsjö. Pwgd 1617 att biträda sin fader. Gick bort, söp och swärmade, så att han blef suspenderad. Restituerad sedan han gjort sin poenitentspredikan. War här 1623 men förordnades till pestilentspräst och dog s. å.

3. Laurentius Hedemorensis. Pwgd i Upsala stift och antagen till Comm. här 1627. Affatt 1628 för elakt lefwerne. Gjorde sin straffpredikan om dryckenskap och fick prestembetet igen, om någon utstiftes wille hafwa honom eller om han behöfdes för pestsjuke.

4. Olaus Petri Giflerus. 1631. Se Pastores i Lindesberg.

5. Ericus Nicolai Girenius. 1666. Den förste, som kan anses för ordinarius. Måste afgå för swag syn. Se Past. i Haraker.

6. Ericus Olai Runnius. Född i Runnby St. Ilians församl. Stud. 1658. Pwgd 1666 och Supr. Collega i Arboga skola. Commin. här 1671. Död 28 Mars 1691.

Gift 1668 med Sara, Pastoris i Malma Petri Pauli dotter, som efterlefde. Sonen Eric studerade, sedan okänd.

7. Matthias Eliæ Gagnerus. 1692. Pastor härstädes 1716.

Västerås Stadsbibliotek

8. Johannes Joh. Ahlroth. Född i Arboga 1681 af Borgaren Hans Norrman. Stud. 1704. Pwgd 20 Dec. 1712 och Pastors Adj. här. Commin. 1716. Respondens wid prestmötet 1718. Arbetsam och redlig prest, som med besynnerlig motgång måste stadna här all sin tid. Hade ringa lön och blott ett öresland jord att bruka. Lefde med 5 Pastores och följde dem alla till grafwen. War aldrig i mißförstånd med någondera. Sökte flera gånger pastoratet, med föreskrift af församl. som anförde hans förtjenster, särdeles under vacancer och pastorernas oförmögenhet, men förgäfwes. Död 14 Febr. 1752.

Gift 1. 1712 med Maria, Kyrkoh. Lebeskadii dotter; 2. med Elisabeth, dotter af den äldre Kyrkoh. Gagnerus, död 31 Maj 1758. Af barnen nämnas 2 döttrar, icke säkert kända.

9. Pehr Floselius. Commin. 1753. Se Commin. i Hjulsjö.

10. Abraham Johansson. 1762. Se Pastores i Grytnäs.

11. Eric Thurin. 1779. Se Pastores här.

12. Carl Niclas Hammar. Född på Sickelsjö i Göthlunda församl. i Nerike 18 Dec. 1744. Fadr. Inspektor A. Hammar. Modr. Elis. Elander. Genom deras flyttning blef han 1761 Stud. af Westm. o. Dala nation. Pwgd 15 Juni 1766 och Pastors Adj. här. Collega Scholæ i Nora och Adj. Comm. 1769. Commin. här 10 April 1780. Föga bildad prest och anseedd derefter. War föreslagen till Sacell. i Jerna, då han dog 7 Oct. 1805.

Gift 1780 med Apoll. Euphros. Anagrius, Kyrkoh. N. Anagrii dotter, f. 1750, död 1830. Af 10 barn lefde: Nils Emanuel, Kopparslagare; Fredric Ludwig, oduglig och förstörd; Elisab. Catharina, g. m. Barnläraren O. Ullén; Lena Carolina, g. m. en Handl. Ramsten.

13. Olof Hellenius. Född i Hellby, Fellingsbro församl. 16 Dec. 1766. Fadr. Rusthållaren Anders Olßen. Stud. 1791. Pwgd 11 Maj 1793 till Commin. Adj. i Erwalla. Dito i Husby 1794. Kom till Prosten i Arboga 1801. Commin. här 5 Maj 1806. Tillträ. 1807. Hans stadga på de förra ställena lofwade också här godt, men han bortrycktes af den gängbara fältfebern, ogift, 30 Jan. 1809.

14. Johan Petter Öhman. Född i Säthers stad 7 Sept. 1768. Fadr. Comministr. Stud. 1789. Hans seder i djekne- och studentlifwet bådade hwad som ock inträffade. Pwgd 19 Maj 1794 och stadnade först i Sätterbo. Tjenstgjorde sedan i Leksand, Mora, By, Söderberke, Kumla, Ohre m. fl. Hade sköna natursgåfwor, med wackert utseende och kunde predika uppbyggligt, men med oordentlig lefnad förstörde han det goda och sig sjelf. War stundom på wäg till bättre, men återfoll. Sjuk och förslappad låg han 1807—8 i Westerås under läkarehand och njöt understöd af stiftet. Blef ock något återställd, så att han waldes till Commin. här och fick straxt tillträda, efter fullm. af 28 Aug. 1809, men förmådde föga uträtta och afled 26 Dec. s. å.

Gift 23 Sept. 1794 med Anna Helena Bartz, f. 1760, död 14 Dec. 1841. Fadr. war Tracteur i Arboga, men hade warit Kock i Kon. Adolf Fredrics tjenst. Barn: Sophia Charlotta, f. 3 Nov. 1797, ogift; Johanna Fredrica, g. m. vice Pastor P. O. Höglund.

15. Anders Östmark. 1811. Se Past. i Åhl.

16. Gustaf Theodor Hallenborg. Född i Medåker 19 Sept. 1778. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1800 efter wanlig underwisning i Westerås. Pwgd 14 Dec. 1803. Hade sina stationer i Munktorp, Hedemora, Bro och Rättwik. Comministr här 4 Juli 1814. Ådrog sig anmärkning för lefnaden och war ½ år suspenderad 1829. Lemnade ej särdeles godt namn efter sig, då han dog 17 Jan. 1843.

Gift 1804 med Brita Christ. Sätherberg, f. 1779 på Wermdön, uppfostrad wid Stockholms barnhus, död 7 Mars 1820. Af 8 barn lefwer Augusta Wilhelmina, f. 5 Aug. 1805.

17. Carl Georg Malmström. Född i Björskog 27 Sept. 1805. Fadr. Comministr. Stud. 1825. Pwgd 28 Oct. 1828, kallad till sin faders biträde i Björskog. Vice Commin. 1834. Adj. hos Pastor ibid. 1837. Vice Pastor i denna församling 1839. Dito i Grytnäs och Awesta 1841. Comministr här 14 Aug. 1843.

Västerås Stadsbibliotek

3. Medåker.

1. Kyrkoherdar.

1. Agmundus de Medakyr war 1314 Præbendatus in Ecclesia Upsaliensi. Synes icke möjligen tillika haft tjensten här, utan troligen flyttat härifrån. Exempel äro likwäl, att en och samme person på samma tid haft lägenheter i båda stiften.

2. Nicolaus Curatus in Midoker et Præpositus 1345. Förekommer ock 1349 i ett bref på Witaskogs gods till Bisk. Egislus i Westerås.

3. Strengelius har till blotta namnet funnits i någon gammal handling.

4. Petrus. 1495. En gammal series Past. beropar sig på ett bref i Antiqu. Collegii archiv.

5. Andreas. Utan årtal uppförd i denna ordning af första samlaren i stiftets häfder.

6. Sigwardus lefde 1550, men hade förut innehaft lika tjenst i Kilns församling i Wermland.

7. Thomas. Har såsom Pastor här, efter tidens bruk, bewittnat mantals- och skattskrifnings-längden för denna socken 1556. År anteckning för död 1566.

8. Johannes Petri. Inkommen från Ångermanland och insatt här 1566. Herr Jöns gaf 1571 "klagligen tillkänna" för Biskop Ofeeg, att här icke war så mycken kronotionde till kyrkan, att sacramentet kunde hållas, och intet till byggning. Biskopen gaf då 4 pund korn till de 8 förut och befallte, att "klockstapeln skulle botas och annan kyrkans bräck." Undertecknade Upsala mötes beslut 1593. Gammal och swag öfwergaf han lägenheten 1601 och följde sin måg Biskopen Petrus Joncæ Angerm. till Wexiö. Hans son Petrus ses nedanf. N:o 10.

9. Sweno Olai Helsingius. War, såsom hans namn under Upsala mötes beslut 1593 wisar, då Capellan i Fellingsbro. Tillträdde detta pastorat 1604. Synes sedan icke i de ofullständiga Consist. protocoller förrän 1622. Hade då 3 år warit så sjuk, att han icke förmått någon tjenst göra. Blef derföre i Biskopsvisitationen s. å. affagd ifrån gäldet, och hans Capellan tills widare satt till vice Pastor. Fick likwäl, såsom ofta emeriti, njuta någon del af lönen och lefde ännu 1627. Hans relicta Hustru Anna njöt ock sedan understöd genom Biskopens försorg.

10. Petrus Joannis Medachrius. Son af ofwanst. N:o 8. Blef 1595 Collega i Arboga skola, sedan han blott inom stiftet studerat. Pwgd i samma tjenst 1606, men sattes strax till Capellan härst. Blef 1622, såsom nyss är nämndt, v. Pastor med det mesta af lönen. Måste s. å. predika wid prestmötet och 1624 respondera. Insattes till fullkomlig Pastor 1627. Begick sig illa i visitat. i Febr. 1629. "Hade icke kasjacka på sig in præsentia Episcopi et Capitul. utan som en legodräng lopp i huset. Hade ej heller sin räkenskap färdig och somlige af de gamle kunde ej sina christendomsstycken." Dömdes att plikta 2 daler till domkyrkan. Synes kommit i gunst igen, ty 1634 dedicerade Biskopen till honom och flera, som han aktade något, sin tryckta synodaldisputation. Död temligen till ålder kommen 1649. Om gifte och barn finnes ej något.

11. Laurentius Georgii Schedwimontanus. Född i Stora Schedwi 1601, efter anteckning af ögata säng, ehuru ännu långt derefter sådana ej fingo bliswa prester. Reste 1625 ifrån gymnasium på en liten tid till acad. Pwgd s. år och förordnad att gå ut med krigsfolket. Hade icke lust eller mod dertill, utan löste sig derifrån med 10 dal. till dem, som åtogo sig. I stället blef han strax Commin. i Skerike, med tungt arbete och usel lön. Då Biskop Laurelius antog församlingen, lönades han bättre och befordrades 1650 till detta pastorat. Såsom Commin. hade han flera gånger partes wid prestmöten. Fullmägtig wid riksdagen i Stockholm 1652. En hedersman, men betungad af ett stort hushåll och swåra sorger. Ömsinnad led han deßmera. Död 1667, begrafwen af Contr.Prosten 25 Mars.

Gift 8 Juni 1627 med Christina Andersdotter ifrån Gocksta i Skultuna. Lika som mannen älskad i församl. fick hon sitta wid lägenheten till Maj 1668. Wackert är hennes bref till den goda Biskopsmodren om råd och hjelp i sina bekymmer. Barn: Adam, kallade sig Åkerblom, blef vice Häradshöfding; Lars Agrelius, Comminister i Sätterbo;

Västerås Stadsbibliotek

Elisabeth, ses nedanföre; Rebecka, g. m. Er. Gußarwius Pastor i Ljusnarsberg; Maria, g. m. Pastor J. Arbogensis i Himmeta; en dotter gift med Klockaren i förs. Swen Haraldßon; Christina och Susanna, båda häfdade af en dräng i huset, födde 1654 barn inom tre dagar. Drängen dog i fängelse; döttrarna benådades till lifwet. Fadren har sjelf antecknat detta.

12. Laurentius Andreæ Granius. Född i Kolbeck wid 1610. Kom med titel af Phil. Cand. ifrån gymnasium till acad. 1638. Sattes 1639 till Collega i Pædagogio eller lilla skolan. Pwgd 22 Juni s. å. Comminister här 1640. Då han inpå 20:de året hade sträfwat, sökte han befordran af Biskop Laurelius med ett wackert bref på latin 1 Aug. 1659, men i stället för bättre war han få år efter nära, att förlora det han hade. Biskopen hade wid en visitation förordnat om klockareräntan på ett sätt, som Granius anság orättwist. Han wågade derföre i prestmötet 1661 offentligen klaga deröfwer inför ståndet och söka ändring. Biskop Laurelius blef deraf högl. uppbragt, kallade honom "en owettig, som exciperade emot sin Biskop och war wärd att mista presten." Följande dag blef han ännu wärre bestraffad "för det han alltid brukade forarga hans Högwördighet." Dock stillade stormen sig och när församlingen 1667, med nog ringa enighet, sökte honom till Pastor, woro Biskop och Consist. snart färdige att samtycka. Prosten intygade, att han war "skickelig, flitig, husagtig och snäll om sig", och befalltes, att insätta honom. Men då det skulle ske, kunde han icke för deras motstånd och buller, utan måste fara bort med oförrättadt ärende. Detta hade några ynglingar åstadkommit, och sedan de blifwit qwäste wardt han ändtligen mottagen, och widare nämnes icke något mißnöje. Död 28 Maj 1685.

Gift 1. 1642 m. Brita, Prosten M. Gadds i Björskog dotter; 2. m. Elisabeth, dotter af företrädaren. Barn woro med båda, men få kända. Johan blef Comm. i Näsby och Erwalla; Anders, tjensteman i Koping; Brita, g. m. Anders Larßon i W. Wala; en dotter, g. m. Commin. på stället Er. Tunensis.

13. Mag. Arwidus Andreæ Gradin. 1686. Pastor i Wika 1703.

14. Johannes Gustavi Elfström. Född i Elfdals församl. 19 Juni 1652. Fadr. Comminister. Skicklig

Stud. 1675. Pwgd 27 Oct. 1680, då den swage Biskop Brodinus med moda förrättade acten. Fick strax god station hos Prosten i Rättwik och blef snart tillika Skolmästare i församlingen. Comminister i By 1701. Föreslogs 1703 hos Konungen till detta pastorat. Hans syster Elisabeth war då upptagen wid hofwet af Enkedrottningen, hwarigenom han fick tillfälle att winna Prinsessan Ulrica Eleonoras synnerliga recommendation hos K. Carl, och fullmagt gafs i Thorn 9 Aug. s. å. Trötttad af drygt arbete, särdeles då han tjente i Rättwik, sökte han bereda sig en lugn ålderdom, på sätt, som till den tiden war brukligt, att uppdraga pastoratet till en blifwande måg. Församl. war nöjd dermed, Consist. samtyckte äfwen, med löfte om förord hos Konungen, och contract upprättades, hwarigenom lägenhet och hushåll emot wisa willkor öfwerlemnades till den följande. Men snart måste de gamle ångra hwad de gjort. Mågen höll icke contract, klogomål och förlikning flera gånger skedde förgäfwes och gubben dog, efter många mißhandlingar, 30 Oct. 1730.

Gift 1682 med Anna Macklin, dotter af Comm. A. Moklinius i Moklinta, f. 1652, död 9 Nov. 1730. Bådas födelse- och dödsdata woro föga åtskiljda och de begrofwos å samma gång. Barn: Elisabeth, ses strax härefter; Margareta, g. m. Ol. Lundfors, Comminister i Lundby; Anna, förlofwad med desigu. Comm. i St. Jacob i Stockholm A. Engelau, som ryggade sin lofwen.

15. Johannes Petri Emporelius. Född i Köping af Borgarefolk 4 Maj 1681. Hans morbroder, slutl. Prost i Mora, hade först upptogit namnet och lockade denne till efterföljd i studier. Stud. 1706. Länge obeslutsam i afseende på lefnadsyrke. Ännu blott Student sökte han i Cons. 1714 Serna Pastorat, dit ingen för osäkerheten då gerna wille flytta. Ändtl. pwgd 18 Mars 1718 tjente han någon tid i Poßeska och Törnflychtska husen i Stockholm. Såsom stadgad man och känd för kunskaper samt prestgåfwor kom han i förslag hos föreg. Elfström, att blifwa både deß måg och, genom deß cession, efterträdare i tjensten, hwilket allt gick i fullbordan och stadfästades med Drottningens fullmagt 17 Sept. 1719. Opponens wid prestmötet 1721. Sällan blef en wälment uträkning så mißlyckad. Inom kort tid war han med sitt högmodiga och egensinniga lynne en despot i huset och tjensten, och den skarpaste undersökning af hans otacksamma förhållande

Västerås Stadsbibliotek

uträttade intet till hans rättelse. Församl. klagade 1724, kallande honom en osanningsman, wille blifwa af med honom, och få en annan, med hwilken de kunde lefwa. 1729 fick han åtal för att hafwa lyst för ett par tre gånger samma dag. Genom eget förwållande war hans lefnad orolig. Död 2 Juni 1739.

Gift 1719 med Elisabeth Elfström, f. i Rättwik 1 Maj 1684, död i Westerås 1 Mars 1762. Barn nämnas icke.

16. Eric Wielke. Född i Sewalla 9 Dec. 1694. Fadr. Kyrkoherde. Stud. 1715. Synes redan haft lägenhet i förslag då han blef Pwgd 1 Maj 1723, ty han blef strax Commin. i Sala landsförsamling genom conservation. Med många barn förtärde han här snart både sitt eget och hustruns lilla arf och försattes i ytterlig fattigdom, med swag utsigt till bättre. Kunde dock utwerka sig Konungens promotorial till Consist. 16 Nov. 1736, troligen genom sin betydande swåger, Kyrkoh. Törning i Riddarholms församling. Efter en annans uteslutande föreslagen hit 1740, men måste nära två år wänta på utgången, i anseende till beswär, twister och oredor wid och efter walet, förrän han fick fullmagt 15 Dec. 1742 och följ. år tillträdde. Död 18 Dec. 1746.

Gift 18 Juni 1723 med Anna Cath. Törning, enka efter Commin. i Sala landsförsamling L. Espén. Hon lefde ännu 1761. Barn: Anna Christina, g. m. en Handl. Säthe; Israel, död Adjunct; Fredric, okänd; Maria Catharina, g. m. Handl. von den Hagen i Arboga.

17. Jacob Godenius. 1747. Se Past. i Björskog.

18. Jacob Hallenborg. Född i W. Schedwi 24 Oct. 1715. Fadr., slutl. Commin i Sätterbo, lemnade sonen tidigt i behof. Stud. 1736. Pwgd 20 Dec. 1742 och vice Commin. i Fellingsbro med hela tjensten för den skropliga ordinarius. Commin. här 1749. Med hedrande kallelse Pastor 1761. Respondens wid prestmötet 1768. Gjorde, barnlös, med sin åldriga maka en dispositon af 8000 daler k. m. till löneförökning åt Collega Scholæ Cl. 1:mæ i Westerås 1771. Kunde då icke föreställa sig, ott han en gång med familj behöfde återfalla sin frikostighet. De sista åren swag och bräcklig och gjorde icke predikotjenst från 1788. Död 21 Oct. 1797. Begr. med sermon af Prosten Mag. Wallwik.

Gift 1. 28 Juni 1743 med Catharina Bjurberg, Kyrkoherdens i Grytnäs dotter, f. 1703, död 24 Nov. 1771; 2. 9 Juli 1772 med Ulrica Cath. Hallman, dotter af Commin. i Lillkyrka församl. Strengnäs stift J. Hallman och M. E. Thuring, f. 1750, död 1798. Barn med henne: Jacobina Maria, g. m. Fältwäbeln J. G. Fellers och Gustaf Theodor, Commin. i Himmeta. Flera döde.

19. Lars Almberg. Född i Wretberga och Tuna församl. 12 Febr. 1745. Fadr. Kronofjerdingsman Anders Larsson. Modr. Maria Nilsdotter. Stud. 1767. Pwgd 6 April 1769, kallad af Pastor i Badelund. Kom sedan till Wenjan och Malung. Commin. här 1 April 1782. Vice Pastor 7 Juni 1793. Skötte flitigt sina studier och uppgaf wid Past.ex. 6 Nov. s. å., att han läst hela Hebr. Bibeln på egen hand. På Pastorsförslag hit hade han den otur, att wid walet 6 Maj 1798 gingo hans slägtingar ifrån honom, så att han erhöll 22 och Adj. Mag. J. Gerén 25 röster. Häröfwer anfördes beswär, walet ogillades och wid det nya erhöll Almberg stor pluralitet och blef befullm. Pastor 14 Oct. 1799. Tillträ. 1800. Död 12 Maj 1805.

Gift 1. 15 Juli 1781 m. Christ. Cath. Frögelius, Commin. dotter i Malung, född 1753, död 26 Febr. 1785. Barn: Lars Jacob, Commin. i Dingtuna; Anna Maria, g. m. Sockenskrädd. Ledin; Stina Lotta, död ung. Gift 2. 29 Sept. 1785 med Sara Marg. Holm, hwars fader warit Landskamererare och Kyrkoinspektor i Skåne, f. i Malmö 1753, död 18 Nov. 1816. Barn: Swen Åke, död Adj.; Nils Magnus, hemmansbrukare; Sara Carolina, g. m. Färgaren Källgren i Westerås.

20. Abraham Karth. Född i Wika socken 2 Aug. 1746. Fadr. Eric Karth, Bergsman wid Stora Kopparberget. Modr. Anna Gradin, dotter till ofwanst. N:o 13. Med enskild informator skickad till acad. 1762. Uppehöll sig der länge, utan att sofa graden eller aflägga något lärdomsprof. Under sitt långa betänkande fick han af sina kamrater höra: "aldrig blir du mogen bror Karth"; dock blef han det omsider i alla afseenden. Pwgd 15 Maj 1780, kallad af Gen.Lieuten. Grefwe Lewenhaupt. Extraord. Bat.pred. wid Westmanlands Regim. 1781. Ordinarius 21 Nov. s. å. Past.ex. 28 Aug. 1782. Biträdde tillika Pastor i Fernebo och Gustafs. Vice

Västerås Stadsbibliotek

Pastor i Bro 28 April 1795. Comm. derst. 22 Oct. 1798. Kyrkoherde här 23 Dec. 1805. Tilltr. 1808. Prost 1 Maj 1823. I yngre år en passionerad spelare på Nummerlotteriet som han med punktering och calculer sökte spränga. Hade deremot synnerlig rädsla eller afsky för fruntimmer, som någon gång ådrog honom löjliga puts. Ofwerwann både den ena och andra swagheten. Död 26 Mars 1827.

Gift 1. 26 Sept. 1813 med Ewa Regina Diczelius, f. i Norrberke 1763, död 17 Febr. 1817; 2. 30 Mars 1818 med Beata Johanna Bobeck, född 1789 i Sätterbo, död 1839.

21. Carl Johan Haak. Född i Arboga 15 April 1782. Föräldrar: Handl. J. L. Haak och M. E. Weitzer. Stud. 1799. Pwgd i Strengnäs af Bisk. Doct. Tingstadius 26 Juni 1808 till Pastors hjelp i Kungsåra, men stadnade i Arboga och blef s. å. Rådmanscapellan derst. StadsComm. 25 Maj 1818. Transp. till Sacell. i Björksta 19 Nov. 1821. Tilltr. 1822. Past.ex. 29 Dec. 1824. Kyrkoh. här 15 Oct. 1827. Tilltr. 1829. Vice Contr.Prost under vacancen 1838. Honor. Prost 28 Juli 1841.

Gift 22 Oct. 1820 med Wilhelmina Christ. Leverts, dotter af Skeppareäldermannen i Arboga G. W. Leverts och Christ. Ericßon, f. 18 Juni 1804. Barn: Elis. Christ. Charlotta, f. 8 Dec. 1821; Johanna Gustawa Willh., f. 5 Jan. 1824; Carl Leonhard, f. 29 Nov. 1825; Engela M. Carolina, f. 1828, död 1833; Cath. Fredr. Leonilda, f. 23 Febr. 1832.

Skrift: Tal wid Westerås Bibelsällskaps sammankomst 1832. (Tryckt i Årsberr.) Westerås 1833. 8:o.

---

2. Comministrar.

1. Laurentius Jacobi. 1593. Hans namn förekommer bland underskrifterna på Upsala mötes beslut.

2. Petrus Johannis. 1606. Pastor här 1627.

3. Laurentius Andreæ Granius. 1640. Pastor här 1668.

4. Ericus Georgii Tunensis. Född på 1630-talet. Stud. 1658. War sedan 7 år Notarius gymnasii till

deß han blef Skolmästare i Munktorp 1665. Pwgd 1666. Commin. här 1668 med wilkor, att taga Pastors dotter till äkta. Wille rygga sitt löfte, föregifwande, att "hon war begifwen på dryck, och således luderade både Pastor och Domcapitel. Hotades med remotion om han icke betänkte sig inom 8 dagar i stillhet", hwilket werkade. War 1685 i fråga att bliwa Pastor, men då en bättre ansedd kom i wägen, blef han förbigången. Död 1692.

Gift 1669 med Kyrkoh. Granii dotter, som för fattigdom 1693 sökte intagas i Hospitalet.

5. Ericus Andreæ Hallenborg. Född i Westerås 24 Juli 1661. Fadr. Skräddareälderman. Läste skickligt både i Westerås och ifrån 1681 i Upsala. War nära prestlärd då han tänkte slå sig på handel och gifte sig med en borgarenka i Sala. Dock hastigt wände han om igen och blef hustrun så owetande prest i April 1687, att när hon söndagen derpå fick höra honom stå för altaret och mäßa, trodde hon att han blifwit galen. Så lyder en gammal anteckning. Sattes först till Collega i Köpings skola. Comm. här 1692 efter församlingens högliga åstundan. War en styfsinnad man och Pastor klagade 1701 swärl. i Consist. öfwer hans otidighet emot sig. Uppsade 1726 på predikstolen sin tjenst för ålder och swaghet, i hopp, att en son måtte få hans rum. Församlingen, som sade sig "ej kunna för samwetet taga någon af sönerna", begärde en annan. Dock medlades så, att gubben förblef wid lägenheten till sin död 11 Aug. 1729.

Gift 1 Jan. 1686 med Christina Speet, f. 1650, död 12 Juli 1730. Barn: Andreas, förekommer nedan; Eric, Commin. i Sätterbo; Christina, g. m. Hofslag. wid Lifregim. Henr. Hiller och Borgaren Eric Olßon i Lindesberg.

6. Andreas Hallenborg. Född i Köping 6 Oct. 1686 af nyßnämnda föräldrar. Stud. 1706. Pwgd 8 Oct. 1710 af Bisk. Doct. Lang ifrån Rewel, då han såsom flykting wistades i Westerås. Måste då, fastän kallad till medhjelpare af sin fader, gifwa skriftlig revers, att icke falla Pastor och församlingen till last, utan förfoga sig till arméen i Skåne och der söka tjenst. Skolmästare i Söderberke 1716. Ehuru forsaml. 1726 alldeles förskjutit honom, blef han dock 1730, efter ordentligt förslag, antagen efter sin fader till Comminister och lefde till 4 Juni 1747.

Västerås Stadsbibliotek

Gift 1709 med Elisabeth Grönling, dotter af Lifdrabanten P. Grönling och Cath. Dillman, f. 1686, död 1756. Barn: Eric, Collega i Lindes skola; Anders, Trumpetare wid Lifregim.; Anna, g. m. Trumpetaren O. Nyholm.

7. Jacob Hallenborg. 1749. Se Pastores härst.

8. Pehr Häggeström. 1761. Se Past. i Tillberga.

9. Lars Almberg. 1782. Se Past. härstädes.

10. Carl Erelius. Född i Fahlun 1 Dec. 1761. Fadr. då Comm. der, sedan Pastor i Sundborn. Stud. 1782. Redan i ungdomen foglig och allwarsam, wida olik sin muntra Broder. Pwgd 10 Nov. 1787 och tjente i Ramnäs, Rättwik och Åhl. Informator i Schenströmska barnhuset i Westerås 25 Nov. 1789, men trifdes icke der, utan blef Adj. hos Pastor här 1790 och fortfor dermed till 1800, då han 19 Maj blef Commin. på stället. Vice Pastor under vacancen 1805. Nöjd med denna lott till sin död 6 Jan. 1825.

Gift 7 Oct. 1813 med Catharina Bowin, f. i W. Wäla 10 Febr. 1762, Fadr. Hammarsmedsmästare.

11. Lars Östlings. 1825. Se Pastores i Berg.

12. Jean Hessel. Född i Linköping 4 Dec. 1801. Fadr. Mag. Joannes Heßelgren, Prim. Th. Lector och Pastor i Skeda, död 1804, troligen son af en hemmansegare omkring Skeninge. Han ålade sina söner att ändra namnet till stillnad ifrån flera slägter Heßelgren. Då Modren, S. E. Widman, blef 1809 omgift med ÖfwerInspektoren L. C. Schough i Westerås, kom sonen att der begagna underwisningen och wid acad. 1823 ingå i Westm. o. Dala nation. Pwgd 21 Dec. 1824. Då Adj. hos Pastor i Rättwik, 1825 i Åhl och Nådårspredikant efter honom, 1831 till Pastor i Grytnäs och Awesta och s. å. vice Pastor med fullt answar. RådmansCapellan i Arboga 28 Aug. 1833. Commin. här 31 Oct. 1836. Tillträ. 1838.

Gift 5 Juli 1835 m. Anna Marg. Kihlstedt, dotter af Commin. i Westerås, v. Pastor Mag. L. A. Kihlstedt, f. 10 Aug. 1803. Barn: Johan Gustaf Lechard, f. 4 Sept. 1838, död 1840; Sophia Adolphina Rosalia, f. 10 Sept. 1840; Lars Johan, f. 1 Nov. 1841.

4. Westra Schedwi.

1. Kyrkoherdar.

1. Johannes. Har underskrifwit församlingens Mantals- och Skattskrifningslängd 1556.

2. Salvidus. 1566. Flyttade till Sewalla 1582, genom byte med den följande.

3. Johannes. Kom ifrån Sewalla 1582 och trodde sig förmodl. få bättre bär, men afgick redan 1584. Af K. Johans bref, som nämnes nedanföre, ses, att flera hade öfwergifwit denna lägenhet för deß swaghet. Församlingen utgjordes af endast 20 hushåll.

4. Esbernus Petri. War ifrån Helsingland inkommen i stiftet, blef ock Pastor här 1585. Antecknad med tillnamnet Bång. Fick 1590 fribetsbref af Konung Johan ifrån en del af utlagorna för sig och efterträdare, på det de måtte blifwa qwar wid gåldet. War flyttad eller död 1592.

5. Stephanus Thomæ. Ifrån Wika församl., antingen der född eller der i tjenst, förrän han 1593 finnes såsom Pastor här hafwa underskrifwit Upsala mötes beslut. Predikade wid prestmötet 1597. Hade det anseende, att han 1599 war stiftets fullmägtig på Riksdagen i Jonkoping och 1600 på Herredagen i Linkoping. Död 1602.

6. Wincentius Petri Arbogensis. En synnerlig ostadig man, som efter flyttningar från bättre till sämre omsider här slöt sin oroliga lefnad. Nämnes först såsom Pastor i Leksand, säkert blott vicarius, då Engelbertus Olai at Konungen tillförordnad ankom 1558, och, såsom nog otroligt dock är uppteckndt, under påstående gudstjenst dref honom ifrån altaret. Sedan igenfinnes han i Swärdsjö, der han såsom Pastor 1577 förpligtade sig till nya liturgien. Gjorde derifrån byte till Folkärna och sändes 1590 af stiftet till riksdagen i Stockholm. Widare flyttade han till Badelund, i hwilken tjenst han underskref Upsala mötes beslut 1593. Ändtl. kom han 1603 hit till Schedwi och dog 1609. Owißt är dock om han war samme man, som här först uppföres.

Med sin hustru Margaretha, troligen i ett sednare gifte, hade han ock en orolig sammanlefnad. De ingingo förlik-

Västerås Stadsbibliotek

ning i Domcapitlet 1596. Dottren Anna blef gift med Pastor i Hed Laur. Martini.

7. Jacobus Petri Vollnæsius. Född i Vollnäs socken i Helsingland. Pwgd 1603 i Westerås, sedan han der inhemtat nästan all sin kunskap. Blef strax derpå de fattigas predikant i Hospitalet, som då hade sin särskilde Syßloman. Redan 1610 befordrad till detta pastorat kunde han swårligen sköta den ännu föga tillwäxta församlingen. War felagtig både i lära och lefwerne, så att han i prestmötet 1622 befanns icke kunna sin Cateches, hwarföre han ålades hålla sig en Capellan, om han wille behålla gåldet. Suspenderad 1630 för otidigheter, då ock bönderne begärde slippa honom, lofwande något underhåll. Wid prestmötet s. å. fick han embetet igen, men icke pastoratet. Likwäl fick han lof predika några gånger hos dem, "men om bönderna då löpa ut af kyrkan, skulle han der intet mera predika." Intogs tillika med hustrun i hospitalet 1634, då de ock förde med sig allt hwad de egde, wanligt då någon fick fribröd för lifstiden.

Gift med företrädarens relicta Margaretha, som dog efter mannen 1644.

8. Daniel Laurentii Arbogensis. Född wid 1590. Hade endast skolstudier då han 1615 blef Pwgd. War 4 år Domesticus till deß han 1620 blef Commin. i Fellingsbro, der han hade mycket arbete, men skötte wäl sin tjenst till församlingens nöje. Pastor här efter ord. förslag och wal 1630. Med mycken möda sökte han upprätta den i lära och tukt djupt förfallna församlingen. Respond. wid prestmötet 1634. Predikade 1637. Kort efter hans tillträde här war den författning gjord, att den som icke 8 dagar före mötet till Capitlet inlemnade sin predikan eller oration, skulle plikta 8 daler eller sitta 8 dagar i prubban. Död i Aug. 1647.

Enkan fick för mannens meriter sitta wid gåldet till Maj 1649. Hon synes warit dotter af Johannes Petri i Himmeta. Barn nämnas icke.

9. Abrahamus Joh. Sonnebeckius. Född 1601 i Arboga, formodl. landsförsamlingen. Deponerad wid Upsala acad. 1623 men måste strax derifrån, för den graßerande pesten. Pwgd 1625 och Commin i Hubbo. Befordrad till lika tjenst i Stora Schedwi 1629. Alldeles affatt 1639 adulterii caussa. 1642 blef han "Spetalsens Biddare" i stiftet,

och samlade det året med sitt tiggeri 187 daler 3 mark 3 öre. 1647 i Dec. lefwererade han i Domcap. sina testimonia de seria poenitentia och restituerades, sedan han blifwit publice intagen, och skulle hålla concionem poenitentialem. Derpå först Pastorsadj. och Pædagog i Munktorp, och 1649 Pastor här. I gamla matriklar nämnes han Exorcista singularis. Det är ock wißt, att ännu funnos och anlitades sådane. Consist. Prot. 16 Mars 1653: "Blef discurrerat och aftaladt: emedan donum ejiciendi dæmonia ab obsessis corporibus nu hafwer återwändt, behöfwes icke heller till den christliga lärans stadfästelse, utan hafwer större widskepelse och förwätenhet med sig hos dem, som sig derföre utgifwa, än uppbyggelse, ty kunna sådane icke bidas uti Guds församling. Predikanter och lärare beflita sig allena derom med ordet och bönen stå djefwulen emot och öfwerantwarda dem, som af honom anfäktade äro, Gudi, hwilken wena andar tid föreskrifwa, wet och kan, efter sin behagliga wilja." Detta war dock egentligen yttradt till swar på "Lincopensium" förfrågan. Död 1657.

Enkan, förösrigt okänd, lefde 1661 "eländig och folblind" hos dottren Catharina, g. m. J. Hirudius, Commin. loci.

10. Andreas Waldemari Regiomigius. Född i Kungsåra 1612. Fadr. Wolmar Hanßon, Bonde. Hade icke råd besöka acad. utan blef såsom djekne först halfpräst el. Diaconus 1639, och någon tid derefter fullt Pwgd. 1640 Pædagog i lilla skolan, som den tiden war ett appendix till den större. Commin. i Fellingsbro 1644. War 1658 med flera sökande hit, men skulle ej få prefwa förr, än en Magister gjort försök. "Tog lofwen för rundt", infann sig snart, behagade med sitt prof och fick socknens skriftwelse, så att då Prosten kom med Magistern, war för sent, hwilket Biskopen "mißlikade". Tilltr. 1659. En förståndig och pålitlig Pastor, så att flera extra förrättningar betroddes honom. Omtalas werksam in på ålderdomen. Stiftets Senior 1692. Död 30 Aug. 1693.

Gift 27 Juli 1640 i Westerås med Susanna Hansdotter, Kyrkoh. i Grangärde Jahannis Matthiæ dotter, död 11 Oct. 1685. Ansågs hafwa fodt barn för tidigt, men han befriade sig med ed. Barn, som antogo Fellenifka namnet: Andreas, Pastor i Bro; Johan, Pastor i Ljusnarsberg; Christina, g. m. Pastor J. Salamontanus i Ramsberg; Sara, ses nedanföre; Elisabeth och Susanna, okända.

Västerås Stadsbibliotek

11. **Jacobus Nicolai Fabrelius.** Född i Lindesberg 1644. Fadr. war Smed, som flyttade till Arboga och der fann tillfälle att låta sonen få läsa. Stud. 1668. Då han 22 Febr. 1673 blef pwgd till Commin. här, måste han gifwa skriftlig förbindelse, "att tjena i stillhet" till deß Gud gaf honom laglig kallelse och "icke öfwerlopa Biskopen med particular recommendation." Snart war han, med lilla klockareräntan till lon och utan en jordlapp, att sätta en planta på, i den nöd, att han 1685 jämmerfullt af Bisk. sökte promotion, "utlofwade wilja derföre ihogkomma honom med något ansenligt." Fick ändtl. efterträda swärfadren wid pastoratet 1694, som han sköttе till 1718, då han begärde och lyckades få öfwerlemna det till sin son. Död 2 Oct. 1720.

Gift 1673 med Sara Fellenius, företrädarens dotter, f. 1654. Såsom ofta skedde denna tid, förlofwad med mannen, då han ännu icke war prest; lefde ännu 1734 då brorsonen, nedanst. N:o 13, lofwade försörja henne. Barn som måste kalla sig Fabrell: Andreas, förekommer strax; Johan, Skräddare i Arboga; Abraham, Fältskär och Rådman i Köping; Elisabeth, g. m. Bokh. O. Nordahl i Gammelbo; Susanna, g. m. E. Hallenborg, Comm. i Sätterbo.

12. **Andreas Jacobi Fabrelius.** Född här af nyßnämnda föräldrar 1 Jan. 1674. Synes icke sträckt sina studier till acad. då han 22 Aug. 1702 blef pwgd, kallad af sin strax blifwande swärfader Pastor i Medåker, och följde honom sedan på flyttningen till Wika. Till bättre utkomst antog han någon tid derefter Adjuncturen hos Prosten i Fahlun och biträdde äfwen i skolan. Genom fadrens cession samt församlingens och Biskopens förbön hos Drottningen med deß fullmagt Kyrkoh. här 1719. Predikade wid prestmötet 1721. Död 3 Sept. 1733.

Gift 1702 med Catharina Gradin, Kyrkoh.dotter i Medåker. Barn: Jacob Fabrell, war 1735 Extr. Canzlist i KammarColleg.; Andreas, Chirurg, omkom olyckligt; Margareta, g. m. Guldsmeden C. Norberg i Köping och Hemmansegaren Anders Larsson ibid.; Johan, Proviantskrifware på galererna emot Ryßen; Catharina, g. m. Pastor i Ramnäs O. Djurman; Abraham och Arwid, dode snart.

13. **Johan Fellenius.** Född i Bro församl. 1686. Fadr. Pastor och son till ofwanst. N:o 10. Ifrån 1703 längre och kortare tider wid acad. Pwgd 20 Dec. 1712 och sin

faders Adjunct. Uppehöll äfwen Capellanstjensten wid ledigheten, till deß han för egen del fick 1715 emottaga densamma. Respondens wid prestmötet 1724. Arbetsam prest i tryckande fattigdom, och förklarade sig nära desperation, då han 1733 sökte detta pastorat. Med förbigående af den 20 år äldre Commin. på stället fick han förslag, och, efter två års twist, fullmagt 1735, genom en Swedenstiernas arbetande, emot den öfrige församlingens wilja. Ännu 1736 gjordes obs. att han icke få rättwist fått lägenheten. Efter flera års sjukdom och sängliggande död 24 Juli 1763.

Gift 10 April 1715 med Christina Barkman, Pastorsdotter i Hed, f. 1696, död 24 Mars 1773. Barn: Anders, Fabrikör i Alingsås; Daniel, Commin. i Bro; Jonas Fellers, Lieutenant wid Artilleriet; Carl, Mönsterskrifware; Christina, död ung; Susanna, ogift.

14. **Eric Gustrin.** Född i Fleckebo och Gussjö by 21 Mars 1701. Fadr. Häradsdomaren Bengt Ericßon hade helst önskat uppfostra honom i sitt stånd, men gaf dock efter för sonens owanliga lust att läsa. Med condition frequenterade han ock Strengnäs gymnasium. Stud. 1722. Pwgd 24 Maj 1728 och derpå 12 år Adj. hos Commin. i Jernboås. Fick 1740 Sacell. i Swärdsjö och 1764 fullmagt hit. Tilltr. 1765. Rättsinnig prest med kraft af rätta källan, ty han war en särdeles flitig bibelläsare. Död 16 Jan. 1770. Begr. 11 Febr. med pred. af sin Adjunct.

Gift 1. 2 Juni 1728 med Christina Sundelius, Commin.dotter i Jernboås, f. 1703, död 27 Maj 1755; 2. 27 Jan. 1756 med Anna Lundbeck, Kyrkoh.dotter i Wenjan, f. 1712, död 18 Juli 1766. Barn med förra: Bengt, Commin. i Husby; Emanuel, ConsistoriiNotarie; Maria Magd., g. m. BruksInspekt. E. Hagström; Christina, g. m. Kyrkoh. P. Macklin i Sewalla; Anna, g. m. Skolmäst. L. Söderström i Söderberke; 9 barn döde tidigt.

15. **Mag. Matthias Ramzelius.** Född i Grytnäs 21 Dec. 1724. Fadr. till slut Prost i Sala anság för sonen nyttigast att begagna allmänna underwisningen. Stud. 1744. Magister 1752. På sin faders kallelse pwgd 20 Maj 1753. Opponens wid prestmötet 1755. Vice Pastor med ett ampelt och noga specificeradt förordnande 1760. Past.er. 12 Maj 1770. På 18 års tid sökte han ej befordran. Först efter

Västerås Stadsbibliotek

fadrens död och husets upplösning begärde och fick han detta pastorat 21 Aug. 1770. Tilltr. 1771. Hade alltid små pretentioner. Blott till Kumla gjorde han ett försök. Uppoffrade sig ställa och förnöjsamt åt tjenſten. Sent omsider ihågkommen med den lilla hedern, att kallas Prost 27 Juli 1794. Den lugne mannen blef dock död af slag 31 Aug. 1797. Begr. 24 Sept. med Sermon af Contr.Prosten Mag. Wallwik.

Gift 9 Maj 1771 med Marg. Elisab. Bellander, dotter af Aßeßorn och Bergmästarn i W. Norrland Thor Bellander och Anna Sophia Kinninmundt. Hon rördes af slag wid underrättelsen att den gode mannen assomnat och dog 20 April 1799, 67 år gammal, barnlös.

16. Jonas Fredric Östman. Född i Arboga 5 Nov. 1758. Fadr. Ol. Östman, Skeppare. Modr. Anna Elis. Brisberg. Stud. 1781. Efter ett wackert kallelsebref af den föregående pwgd 24 Aug. 1788. Med tresnad i ett stilla hus och god föresyn i tjenſten sökte han ej flyttning. Undergick Past.ex. 16 Nov. 1797, i afseende på lediga pastoratet, som han ock med nära enhälliga röster erhöll 26 Mars 1798. Tilltr. 1800. Hade berömlig omsorg wid nya kyrkans uppbyggande och nämndes wid deß inwigning af Biskopen offentl. till Prost 2 Oct. 1814. Död hastigt af slag 1 Sept. 1824.

Gift 14 Sept. 1798 med Regina Charl. Gahm, dotter af Kronobefallningsman N. Gahm och A. C. Bellander, Prostinnans syster, f. 12 Sept. 1766. Barn: Axel Fredric, Bruksinspektor; Charlotta, f. 1799, ogift.

17. Anders Nordin. Född i Åsmansbo, Norrberkes socken 29 Juli 1779. Fadr. Hans Jacobßon, Hemmansegare. Modr. Cath. Persdotter. Begynte tidigt med boken, men fattigdom nödgade honom att afbryta. Begaf sig i skräddarelära och arbetade slutl. på Skräddaremäst. Nordlöfs werkstad i Westerås. Men hågen för studier waknade starkare och påskyndade så, att han 1802 kom till acad. Pwgd 8 Jan. 1807. Adj. i Näsby och Erwalla. Flyttade till Pastor i Ihrsta 1812. Commin. i Swedwi 31 Oct. 1814. Kyrkoh. här 2 Maj 1825. Tilltr. g. accord 1826. Stadd i sin bästa werksamhet afgick också han med döden få timmar efter ett anfall af slag 6 Dec. 1834.

Gift 1. 6 Mars 1814 med Brita Elisabeth Grstrin, Comministerdotter i Husby och enka efter Exped.sekreteraren J. Jäder, f. 1773, död 22 Sept. 1820. Barn: Mathilda, f. 1814, ogift; Adelaide, f. 1816, g. m. Handl. Lang i Söderköping; Johanna Sophia, f. 1820, g. m. Handl. Petterßon i Enköping. 2. 26 Nov. 1822 med Christina Charl. Westström, Prosten i Orsa E. Weströms dotter, f. 13 Juli 1790. Barn: Carl Eric Leopold, f. 15 Nov. 1823; Johan Auguſt, f. 24 Aug. 1825; Beata Aurora; Agnes Maria.

18. Johan Petter Lejdström. Född i Westerås 16 Mars 1787. Fadr. E. Lejdström, Timmerman. Modren Suſ. Nordahl. Stud. 1807. Pwgd 17 Juni 1810 och Adj. Past. i Swedwi. Nådårspred. i Gunnilbo 1812 och s. å. efter Pastor i Köping. Sedan Adj. hos nye Pastor 1814. V. Pastor 1817. Commin. i Bro 26 Jan. 1818. Past.ex. 4 Mars 1826. Kyrkoh. i Berg 18 Juni 1827. Tilltr. 1828. Erhöll transp. hit 31 Aug. 1835. Tilltr. 1838.

Gift 18 Maj 1818 med Carolina Essén, dotter af Rådman C. E. Eßén i Köping och M. M. Tillæus, f. 22 Febr. 1797. Barn: Johan Robert, f. 18 Juli 1821; Nanny Wilhelmina, f. 16 April 1823; Christian Auguſt, f. 25 Sept. 1826; Selma Amalia, f. 14 Maj 1828; Carl Oscar, f. 14 April 1830; Elis. Susanna, f. 1 Mars 1832; Siri Ulrica, f. 23 Dec. 1833; Axel, f. 8 Mars 1836; Alfrid, f. 24 Dec. 1838; 2 döde.

---

2. Comminiſtrar.

1. Laurentius Martini. 1627. Se Past. i Hed.

2. Ericus Olai Plancæus. 1630. Se Pastores i Tillberga.

3. Matthias Joh. Arosiensis. 1647. Se Commin. i Ihrsta.

4. Jonas Laur. Hirudius. 1656. Se Commin. i Swedwi.

5. Jacobus Nic. Fabrelius. 1673. Se Past. i denna församling.

6. Carolus Olai Pontelius. Född 27 Oct. 1666 i Bro. Fadr. Kyrkoherde. Kom ifrån gymnaſium till acad.

Västerås Stadsbibliotek

1688. War redan utsedd till Commin. här, då han 1696 blef pwgd. Förblef all sin långa tid wid denna usla lägenhet, och hade föga bättre än en torpare. Wid Pastorsförslaget 1735 kostade i synnerhet på honom, att blifwa förbigången af det uppgifna skäl, "att det war äfwentyrligt lägga en tyngre börda på den gamla och uttröttade. Han hade alltid burit tyngsta bördan, med usel lön, utan åker och äng, då Pastor hade mer jord, än han kunde sköta. Han trodde sig dock hafwa förtjent något bättre på gamla dagar och få hjelp af en Adjunct. Både han och församl. kunde icke annat, än tycka illa wara." Tog afsked ifrån församlingen i sin predikan 1742, flyttade till sina barn i Bro och fick uppbära årligen några tunnor säd af lönen. Stiftets Senior 1748. Död 1 Nov. 1752.

Gift 1696 med Kerstin Olsdotter, som dog 14 Maj 1741. Barn: Eric, Rusthållare i Bro; Olof, lefde i Arboga; en dotter blef gift i Bro. I 10 år sköttes tjensten af vicarier, som woro illa belåtna med sin ehuru största del af lönen.

7. Daniel Fellenius. 1753. Comm. i Bro 1760.

8. Pehr Westenius. 1760. Till Munktorps Sacell. 1803.

9. Otto Porath. Född i Nora 29 Mars 1767. Fadr. Handlande. Modr. Cath. Agrelius, dotter af en namnkunnig Bergs- och Riksdagsman Otto Olßon i Saxhyttan af Grythytte socken. Stud. 1788. Pwgd 20 Juni 1792 och tjente i Wika, Elfdalen m. fl. Commin. här 14 Mars 1803. Oborstad prestman. Död 25 April 1812.

Gift 1801 med Anna Pehrsdotter, hwars fader war arbetare wid Porphyrwerket i Elfdalen, f. 1777. Efterlefwer i swår fattigdom med dottren Anna Catharina, f. 22 Aug. 1810.

10. Olof Medén. 1812. Pastor i Serna 1828.

(Derefter upphörde denna Sacellani.)

Första Delens Innehåll.

Sid.

Biskopar 1

1. Domprosteriet s. 70—217.

Domprostar och Kyrkoherdar i Westerås Domkyrko-, St. Nicolai- och St. Jlians församlingar 70
DomkyrkoSysslomänner 94
Comministrar 98
Kyrkoherdar i Dingtuna 104
Comministrar 107
Kyrkoherdar i Lundby 111
Comministrar 111
Kyrkoherdar i Badelund 114
Comministrar 125
Kyrkoherdar i Hubbo 126
Comministrar 133
Lärare i Wexelunderwisningsskolan 135
Kyrkoherdar i Skerike 136
Comministrar 144
Kyrkoherdar i Ihrsta 147
Comministrar 156
Kyrkoherdar i Skultuna 159
Comministrar 167
Kyrkoherdar i Barkarö 170
Comministrar 176
Kyrkoherdar i Tillberga 178
Comministrar 187
Kyrkoherdar i Kungsåra 190
Comministrar 198
Kyrkoherdar i Kärrbo 202
Comministrar 207
Kyrkoherdar i Ängsö 209

Västerås Stadsbibliotek

Sid.

2. Munktorps Contract ſ. 218—325.

Kyrkoherdar i Munktorp 218
Comminiſtrar 236
Skolmäſtare 241
Kyrkoherdar i Swedwi 245
Comminiſtrar 256
Kyrkoherdar i Ramnäs och Sura 259
Comminiſtrar 268
Kyrkoherdar i Kolbeck 271
Comminiſtrar 283
Skollärare wid Strömsholm 289
Kyrkoherdar i Rytterne 290
Comminiſtrar 297
Kyrkoherdar i Säby 300
Comminiſtrar 307
Kyrkoherdar i Berg 311
Comminiſtrar 316
Kyrkoherdar i Lillhärad 319
Comminiſtrar 324

3. Köpings Contract ſ. 325—429.

Kyrkoherdar i Köpings Stads- och Landsförſamlingar med Kungsbarkarö 325
Comminiſtrar 342
Comminiſtrar i Kungsbarkarö 346
Kyrkoherdar i Björſkog 352
Comminiſtrar 361
Kyrkoherdar i Odenswi 366
Comminiſtrar 377
Kyrkoherdar i Skinſkatteberg 380
Comminiſtrar 389
Kyrkoherdar i Bro 394
Comminiſtrar 402
Kyrkoherdar i Gunnilbo 403
Comminiſtrar 410
Kyrkoherdar i Hed 412
Comminiſtrar 419
Kyrkoherdar i Malma 421
Comminiſtrar 426

Sid.

4. Arboga Contract ſ. 430—492.

Kyrkoherdar i Arboga Stads- och Landsförſamlingar med Sätterbo 430
Comminiſtrar gemenſamt för Stads- och Landsförſamlingen 446
Stadens enſkildte Comminiſtrar 448
RådmansCapellaner 452
Comminiſtrar i Landsförſamlingen 455
Comminiſtrar i Sätterbo 459
Kyrkoherdar i Himmeta 464
Comminiſtrar 473
Kyrkoherdar i Medåker 476
Comminiſtrar 482
Kyrkoherdar i Weſtra Schedwi 485
Comminiſtrar 491

Upſala 1844, Wahlſtröm & Läſtbom.

Västerås Stadsbibliotek